

שיוויתי

י-ה-ו-ה

-----לנגדי תמיד-----

ספר

״חזון אריאל״

תיקונים חדשים

חידושי תורה בענייני הגאולה וביאור סודות משיח צדקנו

תרגום מארמית לעברית וביאור על ספרו הגנוז והנעלם

של המקובל האלוקי רבינו משה חיים לוצאטו זצ״ל

״תיקונים חדשים״

****

״שְׂרָפִים עֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ״

שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד ׀ ◌ְשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָּנָיו, וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף וְקָרָא זֶה אֶל-זֶה וְאָמַר,

קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת,

מְלֹא כָל-הָאָרֶץ, כְּבוֹדוֹ.

דבר המחבר

דמותו ורוחו של הבעש״ט לנגד עיני ובנפשי מינקותי כל ימי. לפני כשנתיים לערך החילותי במלאכת כתיבת ספר זה וזכיתי להארה בסייעתא דשמיה להבין ולראות ב״אור השכל״ את שראיתי ושמעתי ואותם כתבתי ולא בדיתי מליבי חלילה. לא לשמי ולא לכבודי עמלתי אלא למען העם הקדוש היושב בציון ובפזורת הגולה לעורר אותנו באמונה וחרדת קודש ולא נפול בייאוש חלילה לנוכח המצב הקשה השורר כיום בארץ ישראל ובעולם הרחב בו אנו נרדפים על ידי שונאי ישראל הערב רב והעמלקים ישי״ו. אין יום של שקט. יום רודף יום של כאב, צער וסבל .על כן התחזקתי ביראת ה׳ וכתבתי כל הדברים האלה בבחינת: ״למען ציון לא אחשה״. ואני תפילה שלא נפלה בידי שגגה או טעות וכל מי שימצא טעות מכל סוג חלילה, אבקשו בחיל ורעד להודיעני דבר לתקנו בסייעתא דשמייא.

והנני תפילה לאל עליון שנזכה בשנה הזאת שנת התשע״ח **ה׳יא ת׳היה ש׳נת ח׳ורבן ע׳מלק** . שנזכה **בביאת גואל צדק משיח צדקנו ובניין בית מקדשינו ותפארנו**, בניין עדי עד לנצח נצחים.

אמן. נצח. סלה. ועד.

ספר זה, רובו ככולו עוסק ברזי סודות הגאולה, שמותיו ופועלו של מלכא משיחא , שמות המלאכים, חידושי תורה, ביאור מחלוקות שבתלמוד.

מקורות: נצח ישראל [המהר״ל מפראג] תנ״ך, הזוהר הקדוש, חסד לאברהם, תיקוני תפילות, כתבי האר״י זצ״ל - כף עץ החיים, שער הכוונות שער הגלגולים , ארבע מאות שקל כסף, ספר הגלגולים - הרמ״ע מפאנו, ספר ההיכלות, פרדס רימונים - הרמ״ק , החיי עולם הבא [אברהם הרואה], בני היכלא, ארימת ידי בצלוטין משכני עליון - רמח״ל , אוצרות החיים , גמרא, רמב״ם , החתם סופר, מאור ושמש, רבינו בחיי , ספר נפתלי , טוב טעם, תורת חיים, אבן עזרא, מורה נבוכים, אברבנאל, הספורנו, המלבי״ם, גן נעול, מדרש הנעלם, בבלי, יונת אלם, החיד״א, ילקוט שמעוני, ילקוט ראובני, תנא דבי אליהו רבא, סנהדרין, יבמות, בבא בתרא, עירובין, שבת, אור הגנוז , מדרשי חז״ל, , שם משמואל, הרקאנטי,עוד יוסף חי, אבן עזרא, מדרש אברהם חסידא, **חומת הדת לחפץ חיים**, בעל הטורים, רבי עובדיה מברטנורא, בעלי התוספות, פענח רזיא , ספר הישר, מנחת קנאות, מגלה עמוקות, קהלת יעקב, רבי ישראל מסלנט, נועם אלימלך, שבחי הבעש״ט, הרבי מלובביץ׳, מעשי גדולים, הדברי חיים , אוהב ישראל. הרמ״ז, ר׳ שלמה אלקבץ, איילת השחר, ליקוטי מוהר״ן, בני יששכר. מעשה חושב .מצרף שכל [ספר המליץ] מכתב אליהו. ספר התניא.ספר הישר

----------שנת התשע״ח לבריאת אדם הראשון ----------

[ה׳יא ת׳היה ש׳נת ח׳ורבן ע׳מלק]

ירושלים עיה״ק תובב״א

©

המחבר: " אריאל טל "

נייד : 0543209765 מייל: a0543209765@gmail.com

****

"אמר הקב"ה: בשיטתו של אדם הראשון הלכתם שלא עמד בנסיונו ג' שעות, ובתשע שעות נקנסה עליו מיתה" [שמות רבא לב א']

****

פטירת מר"ן אור שבעת הימים רבי "ישראל" בן "אליעזר"

הבעל שם טוב הקדוש זי"ע

לאחר שחלה הבעש"ט טרם פטירתו, התיישב על מיטתו ואמר תורה קצרה על העמוד שבו עולה הנשמה אחרי המוות מגן עדן תחתון לגן עדן עליון , לעץ החיים . ופירש את הפסוק במגילת אסתר " ובזה הנערה באה אל המלך" וכן אמר: "**בוודאי אתגלגל בזה העולם אבל לא אהיה כמו שאני עכשיו**".[שבחי הבעש"ט ,מדרש פנחס, לבוב התרל"ד , צרור החיים בילגורייא תרע"ג]

המחבר:

אז היה הבעש"ט צדיק יסוד עולם בגלוי. ולעתיד לבוא יתגלגל בזה העולם ויהיה צדיק יסוד עולם בהסתר.

אז. נולד הבעש"ט במדינת אשכנז חי ופעל בחוץ לארץ ולעתיד לבוא יתגלגל בזה העולם לא יהיה כגון אז אלא, יוולד יחיה ויפעל בארץ הקודש והכל יהיה שונה לא כגון אז.

" עני ורוכב על חמור"

חובת לימוד תורת הסוד עניינה גאולת ישראל בביאת משיח צדקנו גואל צדק.

מצינו בזוה"ק פרשת כי תצא פס' ד' [רעיא מהימנא] פירוש לדברי הנביא " עני ורוכב על חמור" ועני אלו ר"ת **ע**'ירובין, **נ**'ידה, **י**'במות .ואומר הזוה"ק שכל יתר המשניות בכלל אלו המשניות. " **שזה רומז שכל זמן שאינו יודע סתרי תורה אלא בתורה הנגלית, הוא עני בדעת , ורוכב על חמור, שהוא עץ הדעת יודע טוב ורע** ".

המחבר: מכאן לא די בלימוד הנגלה, אלא חלה חובת לימוד תורת הסוד על כל אחד ואחד מישראל קטן כגדול ובמיוחד בדור הזה האחרון אין מה להמתין ועל כל יהודי באשר הוא ללמוד

בתורת הסוד, בזוהר הקדוש, רמח"ל, וכו' וזאת הדרך הראויה והאמיתית לסלול את הדרך לביאת גואל צדק בב"א.

ובידוע כי שיר השירים כולו קודש קודשים ועניינו בסודות הגאולה ומצינו בפרק ג' פסוק ה': " השבעתי אתכם בנות ירושלים, בצבאות, או, באיילות השדה: אם-תעירו ואם-תעוררו את-האהבה, עד שתחפץ" והנה כאן רמוזים ג' מועדי הגאולה במילה: **"שתחפץ"**

ראו: באותיות המילה "**שתחפץ**" מצויים שלושת התאריכים הבאים:

שתח כנגד תש"ח - מועד כינון מדינת ישראל בשנת תש"ח.

לאחר מכן באה האות פ' לרמז על תש"פ - מועד הקבוע לעוד כ- 3 שנים.

לאחר מכן באה האות צ' לרמז על תש"ץ - מועד הקבוע לעוד כ- 13 שנים.

וחשוב לציין שלפי הסוד יש להתייחס למועדים אלו כמועדים מסוגלים לגאולה ולא כתאריכים חתומים שנא' " **היום אם בקולו תשמעו**" שזהו מועד מתאים לגאולה ואולם ישנו גם פירוש על דרך ההיפוך. אם לא ישמעו בקולו, אז לא יזכו לשמוע שופרו של אליהו קריאת המבשר. מכאן הכל תלוי בהתנהגותו הטובה והנכונה של העם הקדוש.

המצפה לישועה ורחמים,

בביאת גואל צדק ובניין בית מקדשנו ותפארתנו בב"א.

המחבר

סוד השואה

ומצאתי את סוד השואה בעניין מעשה פגישת יעקב בעשיו כפי שנאמר בספר " בראשית"

שנא': וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיֵּצֶר לוֹ וַיַּחַץ אֶת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים לִשְׁנֵי מַחֲנוֹת ".[בראשית לב' ח']

"**וַיִּירָא יַעֲקֹב מְאֹד** ": ולדעתי, יש רמז בדבר שעקב ירא/חשש על העתיד לבוא שיפול בעם הקדוש פגם של ה"יראה" שבחשכת הגלות הארוכה יראת המלך הקדוש תסתלק חלילה מהעם הקדוש ואז יצליח עשו לממש את שבועתו להרוג את יעקב קרי להשמיד את בניו.שנא': "וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יְמֵי אֵבֶל אָבִי וְאַהַרְגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי" [בראשית כז' מא'] ונשאלת השאלת מדוע הוסיפה תורה את המילה אחי? וכי לא די היה במילה יעקב?

אלא מאי? כוונת עשו הייתה להשמיד את יעקב ואם לא יצליח ישמיד את זרעו של יעקב.

ומה הקשר בין המילים "יעקב אחי" לזרעו של יעקב? שהדבר רמוז בסופי תיבות של המילים " יעקב אחי" אותיות "בני" ר"ת: **ב**ני **י**שראל.

"**מְאֹד**": למה הוסיפה תורה את המילה" מאד? שמילה זו מורכבת מאותיות "**דמא**" **ותרגומו מארמית לעברית הוא: "דם**" שיעקב חשש על דמם של בניו לעתיד לבוא ולאו דווקא על אותו הזמן שפגש בעשו הרשע שבידוע שכוחו של יעקב ובניו עלה בעשרות מונים על כוחו של עשו.

" **וַיֵּצֶר לוֹ**": במילה זו נרמז ביעקב שלימד סנגוריא על בניו לעתיד לבוא בכך שטען " ויצר לו" שיש לבני ישראל החוטאים את יצר הרע והוא זה שמחטיאם שנא': "כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו"

[בראשית ח׳ כא׳] שאין בניו חוטאים מרצונם החופשי אלא שיצר הרע מחטיאם ומכאן לא ניתן להענישם מבלי לאפשר להם הזדמנות לשוב בתשובה.

ולמה נאמר **״לו״** בלשון יחיד? אלא שביקש יעקב שהכלל לא ייענש בסיבת הפרט בבחינת ״ אִישׁ בְּחֶטְאוֹ יוּמָתוּ.[דברים כד׳ טז׳] ולא ייענש הפרט בסיבת הכלל. שכן, בידוע שעה שניתנת רשות למשחית הוא אינו מבחין בין צדיק לרשע וכולם מצויים בסכנה מפני המשחית ולכן ביקש יעקב שלא תינתן רשות למשחית לפעול ללא הבחנה אלא תהיה הבחנה בין כל אדם ואדם שיומת בסיבתו הוא ולא בגלל שהוא היה באותה העיר או באותו הבית בו ניתנה רשות למשחית להשחית כגון ביציאת מצרים בו ניתנו סימנים מובהקים למשחית להמנע מלהזיק לבתי ישראל.

שנא׳ : ״ וּלְקַחְתֶּם אֲגֻדַּת אֵזוֹב, וּטְבַלְתֶּם בַּדָּם אֲשֶׁר-בַּסַּף, וְהִגַּעְתֶּם אֶל-הַמַּשְׁקוֹף וְאֶל-שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת, מִן-הַדָּם אֲשֶׁר בַּסָּף ; וְאַתֶּם, לֹא תֵצְאוּ אִישׁ מִפֶּתַח-בֵּיתוֹ--עַד-בֹּקֶר .פּ וְעָבַר יְהוָה, לִנְגֹּף אֶת-מִצְרַיִם, וְרָאָה אֶת-הַדָּם עַל-הַמַּשְׁקוֹף, וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזֹת ; וּפָסַח יְהוָה, עַל-הַפֶּתַח, וְלֹא יִתֵּן הַמַּשְׁחִית, לָבֹא אֶל-בָּתֵּיכֶם לִנְגֹּף . [שמות יב׳ כב׳]

והנה הדבר מתיישב היטב עם המילה דם שמצינו לעיל במילה ״מאד״ ומכאן ניתן ללמד שיעקב ביקש על כלל גלויות העם הקדוש גם על גלות מצרים.

ובדברים כד׳ טז׳ נאמר ״יומתו״ ברבים. ולכאורה יש סתירה במאמר זה זה בו אני כותב שיענש האדם בגין חטאו ולא בסיבת הרבים בבחינת המילה ״לו״. ומנגד כתבה התורה **״יומתו״** ברבים.

ואסביר: ״יומתו״ הכוונה על אותו אדם אלא מאי שאותו אדם יכול להיות נקרא בלשון רבים מחמת הגלגולים שעבר אותו אדם גלגולי האדם בהם היה האדם בגופים רבים. והנה למשחית ניתנה הבחנה של רשות לפגוע באדם גם אם לא חטא בגלגול זה אלא בגלגול קודם ולפני הקודם ולכן נאמר ״ **יומתו״** ולא נאמר **״יומת״**

ולעמקם של דברים ניתנה רשות למשחית לבוא בחשבון עם האדם על פרטי פרטים של חטאים אפילו קטנים ולדון אותו לכף חובה חלילה שעה שיש למשחית רשות כללית להזיק ואז : וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר **הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם רָשָׁע** ״ [בראשית יב׳ כג׳] שצדיק האדם בהשוואה לבני דורו והמשחית יכול לבוא עם אותו צדיק בחשבון גם על היחסיות של צדיקותו בין דורו לדורות אחרים והדבר אינו צודק שכן לדוגמה : צדיק שבדור זה הנו מלאך בדורו של רשב״י שכן בדור זה ישנם מסכים כבדים המפרידים בין היהודי לאביו שבשמים וקשה מאוד לבקוע חומות אלו ואנו סופגים רק את האד של הקדושה המחלחל מבעד לחומות ובימי קדם לא היו חומות והיתה ביהודי יכולת לינוק ישירות המקדושה כגון שנא׳ : ״ יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ״ [שיר השירים א׳ ב׳] אל תקרי ״יִשָּׁקֵנִי״ אלא ישקני מלשון השקייה כגון שתיה ישירה ומנגד בדורינו נא׳ : ״ כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יְכַסֶּה אֶרֶץ״ [ישיהו ס׳ ב׳] וההשקייה איננה ישירה אלא המסך מפריד. לעומת זאת ישנה בחינת אד העולה מן הארץ. שנא׳ : ״וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה״ [בראשית ב׳ ו׳]

ואד זה עניינו היה גם בבית המקדש בסוד מצוות ניסוך המים בחג הסוכות שהיו נוסכים המים מעל גבי המזבח והמים היום מגיעים למי התהום מהם שותים כל בני ישראל בכל מקום בעולם להביא בתוכם את קדושת בית המקדש והשראת השכינה להעיר אותם בין בהווה ובין לעתיד לבוא. ועליהם נא׳ : מוֹצִיא אֲסִירִים בַּכּוֹשָׁרוֹת [תהילים סח ז׳] היינו שמחכים לשער הכושר לצאת מבור הקליפות ואלו הם בעלי התשובה וגם הגרים.

עוד. ״ וְאֵד ״ אלו אותיות ״אוד״ שנא׳ : ״ הֲלוֹא זֶה אוּד מֻצָּל מֵאֵשׁ ״ [זכריה ג׳ ב׳]

״מאש״: זו אש של עבודה זרה.

עוד. זו אש הגהינום.

האוד הוא הגחל שבוער בפנימיות ושאינו נראה בחיצוניות קרי יש בו ניצוץ שאינו נראה מחמת השחור המקיף אותו כגון אלו הרחוקים שטרם שבו בתשובה שהם מכוסים בחשיכה. שנא׳ : ״ כִּי אֵשֵׁב בַּחֹשֶׁךְ יְהוָה אוֹר לִי״ [מיכה ז ח׳]

אוד מוצל מאש: והכוונה היא לניצוץ הקדוש שמוצל /ניצל מאש הגהינום.

״ **וַיַּחַץ אֶת הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ״:** ויחץ את העם שחילק את הגלויות האחת של ספרד והשניה של אשכנז.ובפועל חילק יעקב את כל הגלויות של ישראל שכן לא יכולנו לעמוד בגזירת גלות מצרים שאמורה היתה להיות 400 שנים.

מַחֲנוֹת: הכוונה לחניות. שתי חניות. האחת כשחנו בספרד [ממלכת קסטיליה] והשנייה במדינות אשכנז.

והנה היו בישראל שתי שואות מרכזיות. הראשונה בגירוש ספרד על ידי עשו הרשע בדמות האינקווזיציה הספרדית/הכנסיה הנוצרית הקתולית שהשפיעה על המלך פרננדז ונוקבתו איזבלה.

השנייה באשכנז ע״י עשו הרשע באמצעות היטלר וסיעתו ישי״ו.

ולא סתם ביקש יעקב לחצות את פעולת המשחית לשני מועדים שונים שיש חכמה בדבר הואיל ויחלוף זמן בין השואה הראשונה לשנייה יוכלו בניו להשתקם.

״אשר אתו״ אל תקרי ״אתו״ אלא ״עתו״ מלשון ״עת״ לעתיד לבוא בזמן אחר. שרומז לנו הפסוק שחשש יעקב לבניו לעתיד לבוא ולכן חצהביקש לחלק /לחצות שנא׳ **״ויחץ״** את מועדי המשחית הוא עשו הרשע.

<u>גירוש ספרד והשואה הנאצית</u>

<u>שנא׳:</u> וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל אָחִיךָ אֶל עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ **וְאַרְבַּע מֵאוֹת** אִישׁ עִמּוֹ״ [בראשית לב׳ ז׳]

גירוש ספרד החל בשנת 1489 .[צו הגירוש הפורמאלי ניתן ב 1492] ע״י המלך פרננדז וזוגתו איזבלה.[הס״מ ולילית נוקבתו]

השואה הנאצית החלה עם הולדת היטלר גלגול עשיו הרשע [הס״מ] בשנת 1889 .

יוצא שההפרש בין שתי השואות הוא 400 שנים.

מכאן נבין את סוד הפסוק: וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל אָחִיךָ אֶל עֵשָׂו וְגַם הֹלֵךְ לִקְרָאתְךָ **וְאַרְבַּע מֵאוֹת** אִישׁ עִמּוֹ״[בראשית לב׳ ז׳]

ועניין 400 השנים הם גלות מצרים אשר ה׳ גזר על זרעו של אברהם בברית בין הבתרים.

וגלות והיא הייתה אמורה להיות 400 שנים שנא׳: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדֹעַ תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זַרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וַעֲבָדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה [בראשית טו יג׳] ״ וסוד השואה הנו פועל יוצא של גזירת גלות מצרים .

בידוע שיכלו בני ישראל לא יכלו לעמוד בשיעבוד מצרים אלא רק רד״ו שנים [210] ומכאן היה על בני ישראל להשלים את מניין ימי גלות מצרים הנחסרים בגלויות אחרות נוספות ובגלות בתוך גלות. ונחסרו מניין **ק״ץ** שנים [190] להשלמת מניין 400 השנים. ומכאן נבין מדוע אנו ממתינים ל- ק״ץ הימין. שאנו ממתינים להשלמת מניין שנות הגלות.

ובעניין המלאכים נאמר ״וישובו״. ללמדנו: שהלכו בשליחות יעקב ושבו ממנה.

ונשאלת השאלה למי נשלחו? והסברה הרגילה שנשלחו לעשו. ולדעתי נשלחו לבית דין של מעלה שם התקיים דיון בבקשותיו של יעקב על בניו. והדיון היה בין שר ישראל לבין שרו של עשיו ויצא הדין, להלן:

״ **וְגַם הִלֵּךְ לִקְרָאתְךָ** ״: שעשו בא [לכאורה] לקראת תחנוני יעקב והוא מסכים לחלק את גלות מצרים וגם את גלות שבתוך הגלות היא גלות ספרד וגלות השואה לחלקם לשניים כפי בקשת יעקב כך שגזירת השואה של גלות ספרד תחולק לשניים החלק הראשון גלות ספרד והחלק השני בהפרש 400 שנים השואה.

״**וְאַרְבַּע מֵאוֹת** אִישׁ עִמּוֹ״בהפרש של ארבע מאות שנים.

״**אִישׁ עִמּוֹ**״ אלו השנים.

ואלו 400 שנים גם השנים שחלפו בין גירוש ספרד [ממלכת ״קסטיליה״] לבין השואה הנאצית.

<u>חלוקת הגלויות</u>

עוד. שנא׳: ״ **וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבָּקָר וְהַגְּמַלִּים** ״

פירוש אחד: חילוק הגלויות לאחר גלות מצרים ל-ג׳ גלויות , להלן:

<u>צאן- גלות אשור.</u>
הגליית יושבי ממלכת ישראל הצפונית ועבר הירדנית בידי תגלת פלאסר השלישי מלך אשור ב 733-לפנה״ס , והשלמתה בידי סרגון השני עם החרבת הממלכה ב 722-לפנה״ס ,לאחר סיום מצור בן 3 שנים שפתח שלמנאסר החמישי על שומרון.

<u>בקר- גלות בבל.</u>
גלות בבל היא גלות ממלכת יהודה ,שהחלה בשנת 597 לפנה״ס על ידי נבוכדנצאר [בנה של מלכת שבא שהיה יהודי מאחר ואימו התגיירה על ידי שלמה המלך] והושלמה ב 586-לפנה״ס עם הגליתו של המלך צדקיהו .הגלות הסתיימה לאחר 70 שנה עם הצהרת כורש מלך פרס ,עליית עזרא והשר נחמיה ובניית ירושלים ובית המקדש מחדש

<u>גמלים- גלות אדום.</u>
גלות אדום החלה בחורבן בית שני בשנת 70 לספירה והיא גלות בידי כל חיות היער ובסיומה תכלול את בני ישמעל כגון היום.

ואסביר: גלות הגמלים היא גלות בתוך גלות שבאה גלים גלים כגון גלי הים היא הגלות הארוכה שאם לא הייתה באה בגלים לא היינו יכולים לעמוד בה חלילה והיא נמשכת עד לרגע זה ממש [11/10/17 למניינם]

<u>פירוש נוסף :</u>עד כה ביקש יעקב על בניו ממש אלו בני ישראל וכאן ביקש יעקב להוסיף גם באלו העתידים להצטרף לעם הקדוש שהם בבחינת: צֹאן, בָּקָר, גְּמַלִּים.

ואלו גרים שעתידין להתגייר ובידוע שהגר אינו במניין ישראל אלא לשלושה דורות שנא׳:.. **דור שלישי יבוא** להם בקהל ה״ (דברים כג,ד-ט).

<u>ולמה מכונים הגרים כצאן בקר וגמלים?</u>

כי ישנם ג׳ שלבים לגר. האחד בחינת צאן השני בחינת בקר השלישי והמכריע בחינת גמל.

<u>בחינת הרצון להתגייר</u>

א. **צאן** : אל תקרי "צאן" אלא "רצון". בחינת הרצון להשתייך לעם הקדוש.שהתנאי המרכזי לגירות הוא הרצון להשתייך לעם הקדוש ומצינו זאת ברות המואביה

שנא' : " וַתֹּאמֶר רוּת אַל-תִּפְגְּעִי-בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל-אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי ":

"בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה- יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ ":[רות א' טז' , יז']

<u>בחינת האמונה באל אחד , ברית מילה.</u>

ב. **בקר** : אל תקרי "בקר" אלא "בוקר". להשכים לדבוק במידת אברהם שבו נא' : " וישכם אברהם בבוקר, ויחבוש את-חמורו " [בראשית כב' ג'] שחבש את הרוח על החומר לעבודת ה' ועיקר עניין אברהם סוד "האמונה באל אחד", "ברית מילה" כלל לימוד וקיום מצוות התורה בזכות כוח המילה שמסלקת את המסך שבין הקב"ה לאדם ויודגש שאין מילה בלא פריעה ויש בין אומות העולם שמלים אבל אינם פורעים שסוד הפריעה ניתן רק לבני ישראל ולא לאומות העולם. ורק מצינו בבלעם הרשע שנולד מהול ולכן יכל לראות מגבוה כגון בן ישראל שמל ופרע. ויותר שכן במי שמל ופרע נותר רושם הערלה ומי שנולד מהול אין בו את רושם הערלה ומעלתו גבוהה מבחינת יכולתו הרוחנית.

<u>בחינת קיום מצוות התורה.</u>

ג. **גמלים:** אל תקרי "גמלים" אלא "גמולים". שנגמלו מגילוליהם ונכנסים לעם הקדוש. שנא' : " כִּי-יְהוָה, גָּמַל עָלָיְכִי." [תהילים קטז ז'] עוד. שנא' : אִם לֹא שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי נַפְשִׁי כְּגָמֻל עֲלֵי אִמּוֹ כַּגָּמֻל עָלַי נַפְשִׁי." [תהילים קלא ב']

ומצינו ביבמות דף ע"ח שישראל : "ביישנים", רחמנים, גומלי חסדים" [בדרך התבטלות ולא גאווה עצמית]

כאמור, אחת משלושת מידות היהודי היא גמילות חסדים והנה בשלב זה הגרים נכנסים למעלת ישראל כגומלי חסדים הכוללת בתוכה את יתר שתי המידות הנחסרות כגון "רחמנים" "ביישנים" שמידה זו היא במעלה הכי גבוהה הכוללת בתוכה את שתי התכונות הנוספות.

<u>סיבת הגרות</u>

והנה הגרים יש בהם הזכות לבוא בעם הקדוש לאחר שהיו בחינת "חסידי אומות עולם" ובנוסף יש בגויים נשמת יהודי שהתגלגלה בגוי ונשמה זו עשתה תשובה ורוצה לחזור למקורה בעם הקדוש.

ראשית יש לקרוא לגר בשם "גר צדק" ולא בסתם גר.

<u>ולמה נקרא הגר בשם "גר":</u>

ונראה לי ששמו של הגר לקוח דווקא משמה של **"הגר" שפחת שרה** [הגר הייתה בת פרעה] . היא הגרה הראשונה בתנ"ך **ולא "יתרו"** כפי סברת הרבים . ולאחר שגורשה חזרה לאברהם ושמה החדש היה "קטורה" . אומר רש"י : מלשון "קשורה" שקשרה את פתחה לאחר שיצאה מאברהם.

ומצינו ב<u>בראשית רבה, לך לך, מה'</u>. "אמר רבי שמעון בר יוחאי : הגר **בת פרעה** הייתה".

והנה שם הגר עניינו "גר" מלשון גרש כגון באברהם שגרש את הגר מביתו לבקשת שרה. שנא' : "וַיֹּאמֶר לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן הָאָמָה הַזֹּאת עִם בְּנִי עִם יִצְחָק" [בראשית כא י']

אם כן מצינו ששם "גר" הנו דווקא מלשון "גרושין" שאותו אדם גרש את עצמו. וגר צדק הוא מי שהוציא עצמו ממקומו, מאומתו, ודתו להדבק בתורה הקדושה המכונה "צדק" שנא' : " שִׁמְעוּ אֵלַי יֹדְעֵי צֶדֶק עַם **תּוֹרָתִי** בְּלִבָּם אַל תִּירְאוּ חֶרְפַּת אֱנוֹשׁ וּמִגִּדֻּפֹתָם אַל תֵּחָתּוּ" [ישעיהו נא' ז'].

וכאן מתעוררת שאלה : מדוע מכנה שרה את הגר בכינוי "אמה" הרי הגר הייתה ביתו של פרעה. ונראה לי שהכינוי אמה הנו מלשון " אומה" ששרה אומרת לאברהם גרש את זאת שהיא מאומה אחרת האומה ה"מצרית" והיא תהיה אם לאומה אחרת האומה הישמעלית. ומכאן מצינו שבני ישמעל הנם מבני המצרים שכן כפי שאמר רשב"י הגר מצריה הייתה.

ק"ץ הימין

והנה בארנו מדוע נקרא "קץ" שהם מניין השנים החסרות במניין 400 שנות גלות מצרים ועל כן אנו נחשבים כמצויים עדין בגדר גלות מצרים.

ושאלת השאלות : מתי יגמרו מניין שנות ה- ק"ץ שכן מובן מאליו שמדובר לא בזמן המוכר לנו אלא בזמן שונה המגלם בתוכו את כמות הסבל וצער השיעבוד שכן כבר חלפו מגלות מצרים ועד כה אלפי שנים.

<u>וְעָבְדוּם וְעִנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה</u>.[בראשית טו יג']

ומהי הגלות? הגלות מחולקת לשני עונשים.

האחד : עול העבדות.שנא' : "**<u>עָבְדוּם</u>**"

השני: עול העינוי. שנא' : " **<u>וְעִנּוּ</u>** "

רבי יהודה בשם ר' אלעזר בר אבינא אמר : את מועד הקץ ידעו שניים והם : יעקב אבינו ודניאל הנביא.
המחבר :

בדניאל נא' : " וְאַתָּה לֵךְ לַקֵּץ וְתָנוּחַ וְתַעֲמֹד לְגֹרָלְךָ לְקֵץ הַיָּמִין"[דניאל יב' יג']

ביעקב נא' : " הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם" [בראשית מט ב']

הִקָּבְצוּ : במילה זו אותיות **בו הקץ.** שיעקב ביקש לגלות לבניו את הקץ.

עוד. " הִקָּבְצוּ וְשִׁמְעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְשִׁמְעוּ אֶל יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם"

סיכום דבר הגלויות

בברית בין הבתרים גזר ה' על זרעו של אברהם שיגלו ארבע מאות שנים בארץ לא להם וגלות זאת היא גלות מצרים . במפגש שבין יעקב לעשו התפלל יעקב על בניו שלא יאבדו חלילה בסבל גלות מצרים. ה' נעתר לתפילת יעקב וחילק את גלות מצרים ל-ד' גלויות. מכאן, גלות מצרים חולקה ל- ד' גלויות בבחינת ד' מאות כגון שנא' בעשו שבא עם ארבע מאות איש. קרי כל גלות כנגד מאה איש.

ואולם לא היה די בכך ויעקב הוסיף וביקש בפרט על הגלות האחרונה שתהיה גלות בתוך גלות כגון גלי הים לחלקה למספר חלקים על מנת שבניו יוכלו לעמוד בגלות הארוכה הזאת.

בגלות האחרונה נאלצו בני ישראל להתמודד עם עם רדיפות הכנסיה הקתולית ועם החיה הנאצית וה' חילקם לגלות בתוך גלות בתוך גלות כאשר ההפרש בין גזירות ספרד לבין זוועות החיה הנאצית היו ארבע מאות שנים.
כיום אנו בארץ הקודש ואנו גם בכלל הגלות כאשר בני ישמעל מציקים לנו על מנת שנשוב בתשובה לאבינו שבשמים.

ומדוע נקראת ברית בין הבתרים?

בבראשית ט' מתואר מעשה ברית בין הבתרים שנא': " וַיִּקַּח לוֹ אֶת כָּל אֵלֶּה וַיְבַתֵּר אֹתָם בַּתָּוֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ בִּתְרוֹ לִקְרַאת רֵעֵהוּ" ומכאן מכונה זו ברית בית הבתרים.

ונראה להוסיף לפרש. הבתרים משורש "בתר" שתרגומו מארמית "לאחר מכן" קרי העתיד לבוא". והנה בברית זאת חולם אברהם על העתיד ומכאן שמה של הברית היא כגון "ברית אחרית הימים"

ולמה ברית? הברית היא הבטחה אלוקית שבני ישראל לא יאבדו בגלות הארוכה והקשה.

ומהי המילה: "ברית"?

המילה "ברית" לקוחה מתוך המילה: "בראשית" והוציא ה' את אותיות אש מהמילה ברשית ונותרה המילה ברית קרי שום אש זרה לא תפגע בהבטחת ה' לאברהם והיא הבטחה עולמית שאיננה תלויה במעשי זרעו של אברהם אלא היא הבטחה תלויה ועומדת ללא עוררין.

ומדוע נגזירה הגזרה לגלות בארץ לא להם ולעבור עול של עבודה ועינוי ?
שכידוע. עניין הגלות לברר ולהעלות את ניצוצות הקדושה שנפלו בבור הקליפות בכל העולם מחמת חטאו של אדם הראשון וכל מי שגלה מגיע לניצוצות הקשורים לשורש נשמתו וכפי גודל הריחוק או החטא כך חוזק עול השיעבוד.

ועל זאת נא': " שופך דם האדם, באדם דמו יישפך".[בראשית ט' ו'] והעניין עמוק.

ואסביר: "שופך דם" . הוא מעשה שגרם לשפיכת דם. מעשה חטאו של אדם הראשון. **"האדם"** הוא אדם הראשון שנכתב "האדם" בהא הידיעה.

חטאו של אדם הראשון גרם על דרך הפשט לשפיכת דמו של הבל על ידי קין אולם פשט זה הנו תפל לעיקרו של עניין.

במובן הרוחני העמוק, חטאו של אדם הראשון גרם לפיזור ניצוצות הקדושה בכל העולם, כאשר לפי המפרשים עיקר הניצוצות נפלו בבוקר הקליפות היא ארץ מצרים.

"באדם דמו ישפך": זהו עניין איסוף , ברור והעלאת ניצוצות הקדושה למקורן בעולם העליון וזאת ניתן היה לבצע רק באמצעות הגליית בני ישראל בכל העולם כך שטיטוס וחבר מרעיו הרשעים היו שליחים של המקום לגרום לבני ישראל למלא אחר יעודם הרוחני.

לכאורה דרוש זה סותר את הדרוש הקודם לפיו די היה בגלות במצרים משך 400 שנים כדי לסיים את מלאכת הברור. **ואסביר**: לו היו בני ישראל נותרים במצרים הטמאה יכלו לתקן משם את כל הניצוצות שהתפזרו בכל חלקי העולם ומשלא יכלו להישאר במצרים ויצאו ממצרים נאלצו בני ישראל לגלות פיזית בפועל ממש בכל העולם.

וברור ניצוצות הקדושה נעשה על ידי לימוד התורה הקדושה, מצוות ומעשים טובים כאשר למרבה הצער " וַיִּשְׁמַן יְשֻׁרוּן וַיִּבְעָט" [דברים לב טו'] ולכן סבלו בני ישראל מצער ורדיפות השלטון של הגויים שישמרו תו"מ וישארו מאוחדים שלא יתבוללו בין אומות העולם שכן להחזירם לאחר מכן לחיק היהדות הנו עניין לא פשוט ודבר זה מעכב את הגאולה.

אדם הראשון

דרוש זה מתבסס על פרי מאמרו של הרב ישבעם סגל שליט"א מחסידות חב"ד המתבסס על ספר התניא ויודגש כי ערכתי את המאמר המקורי ופרשתי קמעה כפי הבנתי ודעתי.

הרב סגל: כל החיים בעולם הזה התהווה ונבראו ע"י דיבור שנא': "ויאמר אלקים יהי וגו"[שם א. ג']. שנא': "כי הוא אמר ויהי" [תהילים לג. ט'] ו"דיבורו של מקום" אינו אלא הארה בלבד מעצמותו של הקב"ה.

בשונה מיתר כל הנבראים והברואים **אדם הראשון נוצר על ידי הקב"ה שנפח באפו רוח חיים. [המחבר: צ"ל נשמת רוח חיים]**
היא התהוות הנשמה היא על ידי שנפח ה' נשמת חיים באדם, שהיא התגלות עצמותו יתברך באדם הראשון.

המחבר: הנה השוני בין אדם הראשון ליתר הנבראים שאצל יתר הנבראים בריאתם היתה בדרך הארה מעצמות יתי' ואילו באדם הראשון לא היתה הארה שהיא חיצונית אלא פנימית כגון אור שיוצא מתוך מנורה לעומת אור שמאיר על המנורה או כגון השמש המאירה מתוכה לעומת הלבנה שמקבלת מהשמש כך שאדם הראשון בחינת שמש ויתר הנבראים בחינת לבנה.

והנה אותיות "לבנה" יצאו אותיות "נבלה" על שום שיש בנבראים מיתה ודין והרשעים בשרם יתנבל בקברם לעומת הצדיקים שאין בהם מיתה אלא שינה ולכן בשרם אינו מתנבל ונותר שלם כפי שמצינו ברבי אלעזר בנו של רשב"י שלאחר מותו שכב בעלית הגג בביתו וכאשר היו באים בעלי דין לביתו היה פוסק את הדין ביניהם. " נפיק קלא מעיליתיה [יצא קול מעליית הגג] ואמר איש פלוני אתה חייב איש פלוני אתה זכאי" [בבלי ,בבא מציעא ,דף פ"ד, עמוד ב.']

<u>נשמת אדם הראשון</u>

הרב סגל: גדולת חכמתו של אדם הראשון
חכמתו היתה גדולה אף מחכמת המלאכים, שראה והשיג בכח חכמתו, את הכח האלקי - אותיות דבר ה' - שבכל נברא, שהוא הכח המהוה אותו, וידע על פי זה את השם - בלשון הקודש - של כל נברא.

מפאת גדולתו הרוחנית של האדם, הנה, בו ביום שנברא היה מעשהו הראשון - ההכרזה:

"**ה' מלך גאות לבש**" [תהילים צג. א'], ולא הסתפק בזאת, אלא אף הזמין את כל הנבראים ואמר: "**באו נשתחווה ונכרעה נברכה לפני ה' עשנו**" [תהילים צה. ו'].[הדגש אינו במקור]

כל הנשמות שבעולם, מאז בריאת העולם ומימות האבות והשבטים, ועד ביאת המשיח - ועד בכלל, היו כלולות באדם הראשון (מלבד הנשמות שיבואו לאחר התחיה). ו"כל הנשמות שנכללו בו לא היו אלא נשמות אלקיות - נשמות ישראל, ואם לא היה חוטא לא היו נפשות האומות [המחבר: אומות העולם, הגויים] יוצאין לעולם" [לקו"ש חט"ו 148 בהערה 46]

<u>המחבר:</u> ואני מתחבט בשאלה האם נשמות הגויים יצאו מתוך השלם קרי מתוך נשמתו של אדם הראשון שאז ישנו פגם של סיגים בעצמותו האלוקית של ה' יתי' חלילה או שמה נפח ה' רוח חיים במדרגה נמוכה בה היו סיגים אותם חפץ אדם הראשון לנקות וכך להעלות את גובה נשמתו למדרגה גבוהה יותר קרי אדם הראשון התערב בבריאה לעלות למדרגה אלוקית ממש כמו שנא' במעשה הנחש שאמר: " והייתם, כאלוהים, יודעי, טוב ורע " [בראשית ג' ה']

או שמה היו סיגים דווקא בעץ הדעת?

והנה נראה לי, שאדם הראשון מצד עצמו היה זך וטהור ומחשבה כגון זו לא היתה נכנסת בליבו אלא רק בסיבת חווה שלא נוצרה כגון יצירת אדם הראשון אלא היא נלקחה מצלעו של אדם הראשון שנא': " וייבן יהוה אלוהים את-הצלע אשר-לקח מן-האדם, לאישה"[בראשית ב' כב']

והיא זו שהחטיאה את אדם הראשון לעלות מדרגה. שנא': " האישה אשר נתת עימדי, היא נתנה לי מן-העץ ואוכל." [בראשית יג' יב'] ומכאן תכלית עונשו של אדם הראשון אינו עונש אלא דרך חיים לאפשר לו להגיע למעלה אותה ביקשה חווה להביאו ומעלה זו היא בחינת משיח הרמוזה בשמו של "אדם".

"**אדם**" ר"ת: א'דם, ד'וד, מ'שיח.

פועל יוצא אלמלא החטא לא היינו בהעולם הזה ולא היה מגיע משיח ואדם הראשון היה נשאר באופן פאסיבי בגן עדן לשמור את הגן.[לפי המפרשים היה מגיע לשלימות ביום השבת אם היה אוכל מעץ הדעת אבל כבר נוצר האדם שלם אם כן איזה שלמות נוספת נדרשה לו לאדם?]

מאחר וה' ית' קרא שמו של אדם הראשון ובו נרמז "משיח" מובן לנו שחטאו של אדם הראשון אינו מצד אדם הראשון אלא היה זה רצונו ית'.

ואוסיף ואציין שלעניות דעתי לא היו סיגים בנשמת אדם הראשון אלא הסיגים היו דווקא בעץ הדעת קרי בפרי היו מעורבים הטוב והרע ואדם הראשון ביקש להפרידם זה מזה והשאלה כעת מדוע להפרידם שכן ישנו עץ החיים בנפרד ועץ הדעת בנפרד.

והנה נראה לי על דרך הסברה. שאין שייכות בין עץ החיים לבין עץ הדעת כיוון שעץ החיים יעניק חיי נצח לכל מי שיאכל ממנו לא משנה מהי מהותו וזהותו של האוכל ממנו שאין בעץ החיים הבחנה בין טוב לרע כגון חסד גמור.

ננסה ונאמר: לו הייתה בריאה קודמת רק של עץ החיים הרי הברואים האוכלים הימנו היו זוכים לחיי נצח גם אם היה בהם רוע או חוסר שלמות אלוקית כגון במלאכים שירדו לרעות בבני האדם וקילקלו את הבריאה שנא' " הַנְּפִלִים הָיוּ בָאָרֶץ בַּיָּמִים הָהֵם וְגַם אַחֲרֵי כֵן אֲשֶׁר יָבֹאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֶל בְּנוֹת הָאָדָם וְיָלְדוּ לָהֶם הֵמָּה הַגִּבֹּרִים אֲשֶׁר מֵעוֹלָם אַנְשֵׁי הַשֵּׁם." [בראשית ו ד']

ב"בְּנֵי הָאֱלֹהִים": "האלהים" יצא מניין "מלאך" ואלו בני המלאך קרי אלו שנולדו מזיווג מלאך עם בנות האדם . שהיו מעורבים מבנות האדם וממלאך.

אומר הירושלמי: "שמחזאי ועוזיאל הנון נפילין מן שמיא, והוו בארע ביומיא האינון" - תרגום ירושלמי: בראשית ו', ד,']

ומצינו בזוהר בראשית שה' ית' ברא עולמות קודמים. " **וְהַיְנוּ מַה שֶּׁשָּׁנִינוּ, אֶלֶף עוֹלָמוֹת הָיוּ טֶרֶם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְזִיו פְּבוֹדוֹ הָיָה מִתְפַּשֵּׁט וּבוֹרֵא עוֹלָמוֹת וּמַחֲרִיב אוֹתָם, עַד שֶׁעָלָה בְּרָצוֹן לְבָנָיו לִבְרֹא אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה".**

ואף מצינו בספר חנוך סיפור על קבוצת מלאכים שירדו בהר חרמון ליד תל דן לעשות ביניהם ברית לשכון בעולם הזה על מנת להיות עם בנות האדם והם אלו שלימדו לבני האדם כלי מלחמה, כתיבה, כשפים ולחשים וכו' ואותם מלאכים ו/או חלקם נענשו ולא מוזכר שמתו מחמת כוח החיים שבהם אלא הם הוגלו למעבר הרי החושך שם הם אסורים. ושמו של הר החרמון מלשון "חרם" שעשו בינהם ברית של חרם שהאחד לא יבגוד בשני.

ויש בסיס לסיפור הזה בזוה"ק בראשית א'. לפיו שני מלאכים קטרגו על יצירת האדם ובסיבת הקטרוג הם הורדו ממעלתם העליונה. המלאכים עזא ועזאל היו מקטרגים על בריאת האדם. כי בעת שאמרה השכינה להקב"ה, **נעשה אדם**, אמרו, **מה אדם וַתֵּדָעֵהוּ**".

"באותה שעה אמרה להם השכינה, בדבר זה שאתם מקטרגים בו, עתידים אתם ליפול. כמ"ש **"ויראו בני האלקים את בנות האדם, כי טובות הנה, וייקחו להם נשים מכל אשר בחרו"**

בסיפור מספר חנוך ישנם מוטיבים ברורים של בריאה בעלת חיי נצח כגון במלאכים שיצאו מהמסגרת האלוקית העליונה מחמת תאווה לבנות האדם היא תאוות הזימה קרי אלו הנבראים לא היו קדושים וטהורים לחלוטין בכלל מהותם והיה בהם משהו מתאוות החומר שבבני האדם כאילו והם בחינת בריאה שונה מהמלאכים העליונים הקדושים ומאידך עליונים על בני האדם ולכן הם כונו " נפילים" או "בני ענק".

ואם הסיפור לעיל נכון ולו בחלקו נבין שבריאת אדם הראשון והצבתו בגן עדן יחד עם עץ הדעת תכליתה הייתה מניעת שימוש בעץ החיים לכל דכפין אלא רק לאלו שיתעלו בקדושת ריבונם בסדר התיקון של העולם הזה קרי מדובר בבריאה קדומה לנו שהיתה בריאה של מעין מלאכים ולא כגון בנו שאנו עשויים מבשר ודם.

בפרשת המרגלים נא': " וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי **עֲנָק** מִן הַנְּפִלִים וַנְּהִי בְעֵינֵינוּ כַּחֲגָבִים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם " [במדבר יג' לג']

כן ובנוסף שנא׳: ״ יַעֲלוּ בַנֶּגֶב, וַיָּבֹא עַד-חֶבְרוֹן, וְשָׁם אֲחִימַן שֵׁשַׁי וְתַלְמַי, **יְלִידֵי הָעֲנָק** ״ [במדבר , י״ג ,כ״ב]

״הענק״ יצא בגימ׳ מניין : ״ אור חי״ המרמז על מקור הולדתו בעולם העליון שיצא /נולד מאור חי ואינו ילוד אישה.

והנה נא׳ ״בני הענק״ וככל הנראה נותר ענק אחד מדור המבול ואומרים שהוא עוג מלך הבשן.

ראה: דכתיב ביה ״ויבא הפליט״[בראשית יג׳ יד׳] וא״ר יוחנן ״ זה עוג שפלט מאנשי דור המבול״(נדה דף סא)

ומצינו בפרקי דרבי אליעזר כג׳: ״...עוג מלך הבשן שישב לו עץ אחד מן הסולמות של התיבה ונשבע לנח ולבניו שיהיה להם עבד עולם״..ולכן נוח הציל אותו.

והנה אותו הפליט הוא עוג שהתחייב להיות עבד לנוח ולבניו והוא עבדו של אברהם אבינו וכונה ״אליעזר״ . ותמיד סברתי ששמו על כך שהוא עוזר ומכאן נקבל הבנה גבוהה יותר מכוח שמו של אליעזר והיא ששמו מלשון ״עזריאל״ כגון מי שהנו מלאך שאברהם קראו בשם זה להחזירו לחיק הקדושה . ואכן עוג היה מלאך או בן מלאך מקבוצת המלאכים שירדו לראות בבנות האדם.

עוד. אומר רבינו בחיי על במדבר כ״א ל״ד ד״ה: ״על תירא אותו״.

״... וראיתי במדרש, סיחון ועוג בני שמחזאל היו. שהיה מבני האלוהים [שמחזאל] . שמחזאל בא על אשתו של חם סמוך לכניסתה לתיבה,[מחוץ לתיבה טרם המבול] **וסיחון נולד בתיבה, ולכך שימש חם בתיבה כדי לחפות על אשתו**.״ מכאן עולה שעוג היה הפליט היחיד מבני האלהים שהיו על הארץ לפני המבול ושנותר לאחר המבול ואשת חם ילדה את אחיו ״סיחון ״ בתיבה.

ואומר רבינו בחיי ״אשתו של חם״ היא בת יפתח.[בסוד הגלגול]

שנא׳: ״ וַיִּהֲרֹג, מְלָכִים אַדִּירִים: כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ. לְ**סִיחוֹן** ,מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ ״ [תהילים קל״ו יז׳] דוד המלך משיח בשבחו ית׳ שעזר לנו נגד הענקים האלו סיחון ועוג. והנה מצינו שסיחון הוא ״כנען״ הוא מלך ״ ערד״ [במדבר כא׳ א׳] עוד. ראה בבלי מסכת ראש השנה.

<u>עוג מלך הבשן</u>

ותמיהני על מספר דברים עליהם אני תמה מהיותי קטן רך בימים,להלן:

<u>שאלה ראשונה</u>
מדוע יצא עוג שהיה אליעזר להילחם נגד בני ישראל הדבר אינו מסתדר לי כלל וכלל שכן ישנה סברה שאליעזר עבד אברהם הנו אחד מעשרת הצדיקים שנכנסו לגן עדן בחייהם ומכאן עולה סתירה מהותית בין שתי הגרסאות.

<u>שאלה שנייה</u>
אם היה עוג כזה ענק ואם הוא היה אליעזר עבד אברהם הכיצד ענק שכזה העז לבקש מרבקה שתשקה אותו?

<u>עוד.</u> איך יכל הענק הזה בהיותו אליעזר לדבר עם בני האדם ולשאת ולתת עם לבן הארמי? שכן מצינו שגובה קרסולו של עוג מלך הבשן היה 30 אמה [15 מטר].

<u>ואנסה ליישב את הקושיות על דרך הסברה והשאלה, להלן:</u>

לגבי השאלה הראשונה: היתכן שעוג מלך הבשן שיצא להילחם בישראל היה חלק ממהותו של אליעזר קרי החלק הרע שהופרד מהחלק הטוב שבאליעזר? והנה ככל הנראה החלק הטוב הקדוש המלאכי שהיה באותו ענק זכה לגאולה ותיקן את שורשו הרע וחזר למקומו בעולם בעליון. קרי חזר אותו מלאך בתשובה. ומצינו ב כתב בספר קהלת יעקב - ערך עז - **עזריאל** המלאך העוזר לנשמת הצדיק העובר דרך הגיהנם, והוא עוזר לו ומוציאו מגיהנם . עזריאל [אתיות אליעזר] והנה דווקא למי ששב בתשובה יאה להיות ממונה על בעלי התשובה.

עוד. המילה "צר" שווה בגימ' למילה: "לו צדיקים" ומכאן נבין מדוע ומה הכוונה ל- לו צדיקים שחייבים להיות בעולם כנגד "צר" כנגד כוח הנחש הקדמוני"

הדגשה: כל האמור לעיל הנו על דרך הסברה וההיקש לפי שכלי והבנתי ואיני פוסק או קובע מסמרות.

לגבי השאלה השנייה: יתכן והפליט שהגיע לאברהם בהחלט היה אותו ענק מתיבת נוח. ויתכן והענק שהוא מלאך או חלקו מלאך יכל לצמצם את קומתו לגובה של בן אדם רגיל. רק כך יכולה להיישב קושיה זו.

בשים לב: "ענק" בגימ' יצא: "נפילים" ויצא: "עננים". אם כן שם זה הנו שם נרדף למי שהיה שוכן עננים כגון מלאך. ומכאן יובן למה כונו "נפילים"

.

<u>עץ הדעת</u>

לעומת עץ החיים שהנו בבחינת חסד הגמור ואין סופי, בעץ הדעת מעורבים בו הטוב והרע ואדם הראשון נתכוון לתקנו לסלק ממנו את הרע כדי שיוותר טוב ללא רע סוג של עץ חיים המעניק חיים רק למי שמגיע לו ומכאן המלחמה בין טוב לרע.

אם כן בבריאת גן עדן ברא ה' עץ שאינו שלם אלא מורכב משני הפכים אותו רצה אדם הראשון לתקן ולפי המפרשים יכל אדם הראשון לתקנו מכוח קדושת השבת שעמדה להיכנס ג' שעות מאוחר יותר ומאחר ולא המתין אדם הראשון ג' שעות הוגשם אדם הראשון וירד מהעולם העליון לעולם התחתון הזה לתקן את עניין עץ הדעת.

והנה שוב חזרנו לשאלה: מדוע לא המתין אדם הראשון ג' שעות.

על מנת לענות על השאלה הזאת נבחן את פני הדברים על ידי ניתוח העובדות דאז, להלן:

<u>ה' ברא את העולם</u> שנא': "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" [בראשית א']

<u>ה' יצר את אדם הראשון.</u> שנא': " **<u>וַיִּיצֶר</u>** יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפָּיו נִשְׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה.[בראשית ב ז'] **<u>אומר רש"י</u>**: " **<u>וייצר</u>** [בשני יודין] - שתי יצירות, יצירה לעולם הזה ויצירה לתחיית המתים, אבל בבהמה שאינה עומדת לדין לא נכתב ביצירה שני יודי"ן

<u>המחבר:</u> בבהמות נכתב: " וַיִּצֶר יְהוָה אֱלֹהִים מִן-הָאֲדָמָה, כָּל-חַיַּת הַשָּׂדֶה" [בראשית ב יט'] ויצר ביוד אחד ולא בשני יודין כגון באדם בו נא': וייצר"

<u>ה' ברא את חווה</u> שנא': וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהִים לֹא טוֹב הֱיוֹת הָאָדָם לְבַדּוֹ **אֶעֱשֶׂה** לּוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ" [בראשית ב יח]

<u>היה נחש בגן.</u> שנא': " וְהַנָּחָשׁ הָיָה עָרוּם מִכֹּל חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר **עָשָׂה** יְהוָה אֱלֹהִים" [בראשית ג א']

<u>ה' הציב את אדם לשמור על הגן.</u> שנא': " וַיִּקַּח יְהוָה אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיַּנִּחֵהוּ בְגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ [בראשית ב טו]

נחש פיתה את חוה לטעום מפרי עץ הדעת וחוה פיתתה את אדם לאכול מהפרי ולא רק את אדם אלא האכילה לאחר מכן את כל חיות השדה.

<u>מצינו:</u> במדרש בראשית רבא פרשה י"ט, עמ' צב-צג, כי לאחר שהאכילה חוה את אדם בסיבת הנחש, "האכילה את הבהמה ואת החיה ואת העופות. הכל שמעו לה חוץ מעוף אחד ושמו חול, הדא הוא דכתיב (איוב כ"ח י"ט) וכחול ארבה ימים.

דבי ר' ינאי אמרי אלף שנה הוא חי, ובסוף אלף שנה, אש יוצאה מקנו, ושורפתו, ומשתייר בו כביצה, וחוזר ומגדל איברים כחי. ר' יודן בר' שמעון אומר, אלף שנים חי, ולבסוף אלף שנים גופו כלה, וכנפיו מתמרטין, ומשתייר בו כביצה, וחוזר ומגדל אברים".

<u>ובמסכת סנהדרין קח, עמוד ב'</u> מסביר רש"י כי יש עוף ושמו "אורשינה" ושמו חול בלשון המקרא [המחבר: ביוונית עתיקה .Φοῖνιξ :ההגייה היא: פוינִיקְס Phoínix] ואינו מת לעולם, וכאשר ראה אותו נח בתיבה, שאלו: "לא בקשת מזון?" השיב עוף החול: "ראיתיך שאתה טרוד, ולא רציתי לצערך". אמר לו נח: "יהי רצון שלא תמות, שנאמר (איוב כ"ח י"ט) ואומר עם קני אגווע וכחול ארבה ימים"

המחבר: ונראה שעוף החול הנו סוג של נשר לו יאה חסידותו של "עוף החול" כפי שמצינו ביחזקאל [א י] וּדְמוּת פְּנֵיהֶם פְּנֵי אָדָם וּפְנֵי אַרְיֵה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעְתָּם וּפְנֵי שׁוֹר מֵהַשְּׂמֹאול לְאַרְבַּעְתָּן וּפְנֵי **נָשֶׁר** לְאַרְבַּעְתָּן"

<u>דודי ירד לגנו</u>

ומצינו ב פרקי דרבי אליעזר פרק יד

עשרה ירידות ירד הב"ה על הארץ ואלו הן:

אחת בגן עדן ואחת בדור הפלגה ואחת בסדום ואחת בסנה ואחת במצרים ואחת בסיני ואחת בנקרת הצור ושנים באהל מועד ואחת לעתיד לבא .

<u>עונשו של הס"מ</u> [המחבר: מי שרכב על הנחש] הקב"ה הפיל את סמאל ואת כת שלו ממקום קדושתן מן השמים.

<u>עונשו של נחש</u> [המחבר: שהסכים לס"מ שירכב עליו/יתלבש בו **]:** וקצץ רגליו של נחש ופקד עליו להיות מפשיט את עורו ומצטער אחת לשבעה שנים בעצבון גדול וארורו שיהיה שואף במעיו ומזונו נתהפך במעיו לעפר ומרורת פתנים, מות בפיהו ונתן שנאה בינו לבין בני האשה שיהיו רוצצין את ראשו ואחר ממנו המות

המשך. הרב סגל: נשמתו היתה גבוהה מאד, וכמו שכתוב: "הן האדם היה כאחד ממנו" [שם ג. כב'] , שאדם הראשון - מצד עצם הוית נשמתו, וביחוד - קודם החטא, היה גבוה למעלה גם מרשב"י וממשה, והיה בבחינת משיח.[המחבר: שהיה בחינת משיח ובחינה היא איננה משיח אלא רק יכולת שהיא חיצונית]

ואפילו הנשמות הגבוהות מאד שהן נשמות דאצילות נחשבות לעומת אדם הראשון, כערך הבריאה לעומת אצילות.[המחבר: ערך הבריאה נמוך מערך האצילות]

מדורו היה בגן-עדן. הוא ה"גן" שנא': "ונהר יוצא מעדן" [שם ב. י'] והיינו שנמשך ל"גן" זה בחינת "עדן" עצמו - בחינת חכמה דאצילות המרומז באות יו"ד של שם הוי', הנקרא בשם עדן. והמשכה זו היא פנימית התורה שיתגלה לעתיד לבא ע"י המשיח.

<u>חטא עץ הדעת</u>

"עץ הדעת טוב ורע" הוא קליפת נוגה המעורבת מטוב ורע.

גם ספירת המלכות המתלבשת בקליפת נוגה שבנבראים - להחיותן, נקראת בהשאלה "עץ הדעת טוב ורע", על שם התלבשותה בנוגה.

החטא התבטא בירידה האדם והתלבשותו בקליפה.

אדם הראשון רצה לתקן את "עץ הדעת טוב ורע", ורצה לעשות זאת ע"י ההסתכלות במקום הקליפות, והיתה כונתו לדעתן, ועל ידי זה לתקנן.

ומתוך שהכיר והרגיש את ערך עצמו, שהיה במעלה ומדריגה גבוהה ביותר, אף על פי שהרגשה זו לכשלעצמה לא היתה בה חיסרון כל־כך גדול, מכיון שאכן היה בעל מעלה, והיה זה על דרך מה שכתוב: "ויגבה לבו בדרכי ה'"[דבה"י ב' יז. ו']

אך בכל זאת - מחוסר זהירות הנדרשת מאדם המכיר את ערך עצמו, יצא מזה חיסרון ונכשל בחטא עץ-הדעת כנ"ל, וזו היא המשמעות הפנימית של הנאמר בתורה: "המן העץ אשר צויתיך לבלתי אכל ממנו אכלת"[בראשית ג]

ולכן, אף על פי שכונתו היתה לטובה, מכל מקום נחשב לחטא, והשגיאה היתה בשתים:

א. כי היה זה בלא רשות של מעלה, ופעל בניגוד למה שנצטוה.

ואף על פי שעצם הרעיון לתקן את עץ-הדעת לא היה רעיון מופרך מעיקרו, שהרי עץ-הדעת אכן טעון תיקון על ידי האדם, אלא שציווי ה' היה רק - שלא יאכל מעץ-הדעת במשך שלוש השעות שנותרו לאדם משעה שנברא עד כניסת השבת, ואפילו לצורך תיקון.

אבל בהגיע יום השבת, שבה נעשית עלית העולמות, אז אכן יוכל האדם להעלות ולתקן את הקליפה הנ"ל. אולם האדם נתפתה, ולא המתין לכניסת השבת, וניסה לתקן את הקליפות מיד, בניגוד למצוות ה', ובכך חטא.

המחבר: ובמחילה מכבי הרב סגל אני מבקש לתקן את דברי הרב בנוגע למספר השעות שמרגע בריאתו של אדם ועד לחטא חלפו ט' שעות ולא ג' שעות כפי שמציין הרב סגל.

לפי האמור לעיל חטאו של אדם הראשון היה שלא המתין ג' שעות להלן ציטוט מרבותינו: .

ראו: "אמר הקב"ה: בשיטתו של אדם הראשון הלכתם שלא עמד בנסיונו ג' שעות, ובתשע שעות נקנסה עליו מיתה" [שמות רבא לב א']

עוד. דרש ר' יהודה בן פדויה, מי יגלה עפר מעיניך, אדה"ר, שלא יכולת לעמוד בציוויך אפילו שעה אחת, והרי בניך ממתינין לערלה ג' שנים" (בראשית רבא פ' כ"א ט')

עוד. אמרו חז"ל (דב"ר ד' ה') משל למלך שאמר לעבד אל תטעום דבר עד שאבוא מן המרחץ"

<u>המשך, הרב סגל:</u>
ב. השפלת כח הדעת שלו - שהיתה דעת דקדושה - לתוך הקליפה, היתה מעשה חמור ובאופן חמור.

והיינו, שידיעתו את הרע היתה פנימית (ולא מקיפה בלבד). ולכן על ידי ידיעה וקירוב זה שנתקרב להן - נתפתה ונמשך אחריהן, נפל ממדריגתו שבקדושה, וגם גרם שיהיה בעולם תערובות הרע בטוב, באופן שהרע שולט בטוב. ובכך נעשתה ירידה בכל סדר ההשתלשלות, ונגרמה הסתלקות השכינה מהארץ לרקיע.

אילו היה ממתין אותן שלש שעות עד כניסת השבת, והיה "אוכל" מעץ החיים (זעיר אנפין דאצילות) לפני אכילתו מעץ הדעת (ספירת המלכות המלובשת בנבראים), או לפחות אוכלן ביחד, לא היתה ירידתו אל הקליפות בגדר חטא ונפילה, אדרבה, היה מצליח לבררן, לתקנן ולהעלותן לקדושה.

אך מכיון שירידתו אל הקליפות להסתכל בהן ולדעתן, היתה בלי הביטול לאלקות של עץ החיים, היתה ירידה זו חטא ונפילה.

באופן אישי התבטאה נפילתו של אדם הראשון על ידי חטא עץ הדעת - בזה שנוצרה בו הרגשת הישות כמציאות נפרדת - נוספת לקב"ה, שהיא קליפת גסות הרוח שנעשה בטבע האדם – על ידי החטא.

ומשום כך נטרד מגן־עדן, משום שגן-עדן אינו סובל מציאות הרע.

ומכל מקום גם נפילה זו של האדם היתה לו לתועלת בעבודת ה', ובסופו של דבר - הגיעה הכונה העליונה לידי השלימות הפנימית האמיתית דוקא ע"י החטא, כי ע"י נפילתו התעורר לחזור בתשובה מלמטה למעלה שנעשה בעל תשובה, וזוהי הכונה האמיתית של אין סוף ברוך הוא בבריאת העולמות - שנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים - שתעשה ע"י התחתונים דוקא מלמטה למעלה, ולא כפי שהיה בגן-עדן, ואמרו חז"ל: במקום שבעלי תשובה עומדים - צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד שם.

זה מה שכתוב: "נורא עלילה על בני אדם", ואמרו רז"ל: מלכתחילה בעלילה באת עלינו, שנתגלגל החטא לידו של האדם (ראה תנחומא וישב ד).

<u>המחבר:</u> מכאן. שאלת השאלות היא:

<u>מדוע לא המתין אדם הראשון ג' שעות?</u>

ונראה לי לענות על השאלה בדרוש מספר הזוהר הקדוש בעניין "אבני שיש טהור "

"אמר רבי אלעזר, יום אחד שאלו החברים, מהו שאמר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור, אל תאמרו מים מים [המחבר: ראו גם זהר הסולם פרשת פנחס ברעיא מהימנא עמ' רמז רמח אות תרמח] שמא תסתכנו בעצמכם. כי נאמר, דובר שקרים לא ייכון לנגד עיניי".[המחבר: ראו גם בבלי חגיגה יד ע"ב]

[**המחבר:** בשאלה מדוע לא המתין אדם הראשון ג' שעות הגענו ל"אבני שיש" והכוונה היא שניתן לבאר את השאלה בכל מיני אופנים מתקבלים על הדעת ואולם תתכן שגגה בפירוש המהווה שקר]

"בינתיים ירד שם זקן הזקנים. חו"ב [המחבר: חכמה ובינה] נקראים זקנים, וכתר, שלמעלה מחו"ב נקרא זקן הזקנים, והוא גילוי נשמת יחידה, העתידה להתגלות בעולם בגמה"ת אמר להם, במה אתם עוסקים? השיבו לו, שעוסקים בזה שאמר רבי עקיבא לתלמידיו . כשתגיעו לאבני שיש.

אמר להם, ברור שיש כאן סוד עליון, והרי פירשו אותו בישיבה העליונה. וכדי שלא תטעו בסוד הזה, ירדתי אליכם לבארו, ומשום שכבר התגלה הסוד הזה ביניכם, שהוא סוד נעלם מבני הדור.

.

ודאי הוא, שהם אבני שיש טהור, שמהם יוצאים מים טהורים. והם מרומזים בשתי . אותיות י' שבאות הא', בראשה ובסופה.

[המחבר: האות א נבנית משלושה אותיות: י', ו', י'. כך: אות י למעלה אות ו' באמצע כשהיא מוטה בזוית ועוד אות י למטה]

ו' שבא' הנטויה בין שתי אותיות י', הוא עץ החיים שכל האוכל ממנו וחי לעולם.

ושתי אותיות י' הללו שבא' מרומזים בכתוב, "ווייצר", שיש בו בשתי אותיות י'. והם ב' יצירות, יצירת העליונים ויצירת התחתונים.

והם שתי אותיות י׳ שבראש ובסוף בשם **יאהדונה״י**, שפירושם, חכמה בראש השם וחכמה בסוף השם.

ונקראות תעלומות חכמה, כי הן נעלמות מחכמה עליונה שמתחת כתר עליון

.

הכתר דא״א נקרא כתר עליון.
ותחתיו החכמה דא״א,
זה בתוך זה. והיא נקראת חו״ס, מטעם שנסתמה ואינה משפיעה לפרצופי אצילות.

והחכמה המושפעת באצילות היא רק מבינה, שנעשית חכמה ע״י עלייתה לראש א״א.

ובינה זו נקראת חכמה עליונה.

וכשז״א מקבל ממנה ומשפיע לנוקבא, נקראת אז הנוקבא בשם חכמה תחתונה.

וב׳ חכמות הללו נקראות תעלומות חכמה, להיותן נעלמות מחכמה, בערך החכמה העליונה דא״א, שמתחת הכתר שלו, החו״ס, כי לא יוכלו לקבל ממנה כלום

.

ואלו ב׳ החכמות הם שתי אותיות י׳, ראש וסוף שבשם יאהדונה״י. והם שתי אותיות י׳ שנכתבו במילה ״ויי״צר״

י אחת כנגד.יצירת העליונים, עוה״ב, הנמשכים מחכמה עליונה, בינה

,

י שנייה כנגד .יצירת התחתונים, שבעוה״ז, הנמשכים מחכמה תחתונה, מלכות, הנוקבא דז״א [בדיוק כפי שמצינו במאמר של הרב סגל לעיל מספר התניא]

והן שתי אותיות י׳ שבאות א׳.

יוד העליונה חכמה עליונה,
ויוד התחתונה חכמה תחתונה.

והקו הנטוי ביניהם הוא ז״א, הנקרא ו׳, ונקרא עץ החיים, המקבל מחכמה עליונה, מי׳ עליונה שממעל לו, ומשפיע לחכמה תחתונה, לי׳ תחתונה שמתחתיו.
והן אבני שיש טהור.

בינה, הנקראת **חכמה עליונה**,
ומלכות, הנקראת **חכמה תחתונה**

והן כנגד ב׳ העיניים, שמהם יורדות **ב׳** דמעות לים הגדול. כי החכמה מכונה עיניים.

עין ימין כנגד חכמה עליונה, עין שמאל כנגד חכמה תחתונה.

וירדו הדמעות, משום ש- מ ב׳ לוחות האלו הוריד משה התורה לישראל, בינה ומלכות.

לוח הימני בינה והשמאלי מלכות,

שהם כנגד ב׳ עיניים.

ולא זכו בהם ישראל, כי נשברו ונפלו בחטא העגל, כמ״ש, וישבֵר אותם תחת ההר.

וזהו שגרם חורבן בית ראשון ושני. כי הם נמשכים ג״כ מב׳ הלוחות.

בית ראשון מלוח הימני, חכמה עליונה, בינה,
ובית שני מלוח השמאלי, חכמה תחתונה, מלכות.
וע״כ הפגם של שבירת הלוחות גרם לחורבנם

.
וע״כ ירדו ב׳ דמעות לים הגדול, הרומזים על ב׳ חורבנות, שנעשו מפאת שבירת הלוחות הראשונים.

ונפלו ונשברו הלוחות, משום שפרח ו׳ מהם, שהוא הו׳ של וייצר. כי שתי אותיות י׳ של וייצר הן שתי אותיות י׳ שבאות א׳, שהם ב׳ הלוחות.

והו׳ של וייצר הוא הקו הנטוי ביניהם,עץ החיים. ואחר שישראל תיקנו החטא דעצה״ד, ופסקה מהם זוהמת הנחש, זכו בלוחות, שהם שתי אותיות י׳, חכמה עליונה וחכמה תחתונה, וזכו בעץ החיים, שהוא הקו הנטוי ביניהם, שהן חירות ממלאך המוות.

.
אמנם ע״י חטא העגל קלקלו תיקונם, וע״כ פרח עץ החיים מהם. כי חזר עליהם הפגם דעצה״ד, ושוב השתעבדו תחת מלאך המוות.

[המחבר: ובאתי להוסיף על הדברים . והנה נמסו שני היודין המגבילים והמחזיקים את האות ו׳ מאותיות ״וייצר״. והכוונה היא לשלושת האותיות הראשונות של המילה ״וייצר״ המרכיבות את האות א׳. [ויצוין ששלושת אותיות אלו מרכיבות שם הוי״ה כאילו נסתלק שם הוי״ה מהמילה וייצר ונתרה המילה ״צר״ שבגימ׳ תצא: ״ עמלקים״]

מכאן, ניתן לראות במילה ״וייצר״ גם כגון המילה ״א׳ צר. שהן אותית ״ארץ״ . ואין ארץ אלא ״ארץ ישראל״ שנא׳:
״ אֶרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה.״ [דברים יא יב׳] **והנה לאחר שנפגמה הארץ לא זכו בני ישראל ל-״ארץ המובטחת״ וגלו ממנה. והנה האות א׳ נסתלקה ומכאן נותרה המילה ״ צר״ שבהיעדר האות א׳ נותר ״צר״ צער לישראל בחורבן בית ראשון ושני. קרי נגזרו הגלויות על העם הקדוש. והנה מצינו בהמן הרשע [הנחש הקדמני הס״מ] והנה ״צר״ הנו שמו של הנחש הקדמוני. שמצינו במגילת אסתר: שנא׳:**
״ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר--אִישׁ צַר וְאוֹיֵב, הָמָן הָרָע הַזֶּה״ [מגילת אסתר ז׳ ו׳] **ומצינו במדרש אליהו בשם מהרח״ו ובכתבי מרן האריז״ל כי המן היה בבחינת נחש שפיתה את חוה לאכול אכילה אסורה**[ראה : חולין קלט:] **קרי בחטא העגל ,שבירת הלוח״ת חזרו ישראל למצב של שליטת הנחש הקדמוני]**

והלוחות, שהיו נכללים מעץ החיים, נשברו ונפלו. **ונתן להם ב׳ לוחות אחרים, מצד עצה״ד** טו״ר, שמשם ניתנה להם התורה בדרך איסור והיתר, שמימין חיים ומשמאל מוות, כמו שלומדים, .לַמַיְמִינים בה סם החיים, לְמַשְׂמְאִילים בה סם המוות

וזהו שהזהיר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור, אל תאמרו מים מים, שמא תסתכנו בעצמכם. שאל תשוו את אבני שיש טהור לאבנים האחרות, שהם חיים ומוות, שמַשָּׁם כמ״ש, לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו. ולא עוד, אלא שתסתכנו בעצמכם, משום שאלו האבנים דעצה״ד טו״ר הן בפירוד, **<u>ואבני שיש טהור הן בייחוד בלי שום פירוד כלל.</u>**

.
ואם תאמרו, הרי עץ החיים הסתלק מהם בשעת חטא העגל ונפלו ונשברו, וע״כ יש פירוד ביניהם, ״דובר שקרים לא ייכון לנגד עינייי״, **<u>שהרי למעלה אין בהם פירוד.</u>**

כי אלו שנשברו, היו מאלו אבני שיש טהור, וא״כ אין בהם פירוד כמו אבני שיש טהור, ונבחנים כמו שלא נשברו מעולם

.
ביאור הדברים: כי התורה מכונה מים, כמו שלומדים, אין מים אלא תורה. ומקור התורה הוא ב׳ לוחות העדות, שהם בינה ומלכות. וע״כ הם מכונים ב׳ לוחות אבנים, להיותן נובעות מים, שהיא התורה.

הלוחות הראשונות קיבלו ישראל בשלמות, כמו שיהיה בגמה״ת. כמ״ש, חרות על הלוחות, אל תקרא חָרות אלא חירות, שיהיה חירות ממלאך המוות. כמו שיהיה בגמה״ת. **[המחבר: חירות מהיצר הרע הנחש הקדמוני יציאה מתחת לשליטת הנחש]**

אלא ע״י חטא העגל קלקלו התיקון, וחזר עליהם שליטת מלאך המוות, ונשברו הלוחות. **<u>וניתנו להם לוחות שניות מבחינת חיים ומוות</u>**

וכל התיקון אינו אלא ע״י המשכת אור תורה. כי ע״י המ״ן, שמעלים ישראל ע״י קיום המצוות ומע״ט, הם גורמים זיווגים עליונים, המגלים לאט לאט את אור התורה לישראל, עד שזוכים על ידו לגמה״ת.

ונגלות אז ב׳ לוחות האבנים, ב׳ אבני שיש טהור. ואין עוד שם, מים מים בפירוד. שהם, מים שבימין חיים ומים בשמאל מוות. כי יבולע המוות לנצח, וכולם טהורים וכולם חיים. ונמצא, שאבני שיש טהור הן תוצאה ותולדה מכל התורה, הנגלות ע״י לוחות השניות בעניין מים מים.

וזהו שהזהיר רבי עקיבא לתלמידיו, כשתגיעו לאבני שיש טהור, אל תאמרו מים מים. שהיה חושש, שלא יטעו לחשוב, שאבני שיש טהור הן תוצאה מהתורה, שהתגלתה בבחינת מים מים בפירוד מלוחות השניות.

כי אז ישפילו מעלת אבני שיש טהור. כי אע״פ שהן עצמן מים טהורים, מ״מ כיוון שיצאו מבחינת מים מים, די לבוא מהדין להיות כנידון.

וזה שאמר, אל תשוו את אבני שיש טהור לאבנים האחרות, שהם חיים ומוות. כי בזה שתחשבו, שאבני שיש טהור הן תולדה ותוצאה מלוחות השניות, שיש בהם חיים ומוות, נמצאים אתם משווים אותם אליהם, כי די לבוא מהדין להיות כנידון. והרי אתם מזלזלים באבני שיש טהור

ולא עוד, כי מלבד הזלזול, הרי אתם משקרים בעצמכם. כי מטרם התיקון שהייתה התורה נמשכת מלוחות השניות בבחינת עצה״ד טו״ר, היה שולט אז כוח הפירוד.

ועתה, שנגלו אבני שיש טהור, נגלה הייחוד בלי שום פירוד, שהתגלה דבר מלכתחילה, שלא היה פירוד כלל מעולם. ואיך תחשבו שנשברו הלוחות הראשונות והסתלק עץ החיים מהם, שהוא שקר גמור, כי עתה נגלה, שאין שם שום פירוד למעלה בלוחות הראשונות, כי אלו הלוחות שנשברו, היו ממש אבני שיש טהור של עכשיו. וכל השליטה, שהיה בינתיים לעצה״ד טו״ר בבחינת הפירוד, חלף והלך לו, ודומה כמו שלא היה כלל בעולם

ונמצא, שהלוחות הראשונות לא נשברו כלל, וכל התורה שנגלתה והביאה לגמה״ת, יצאה ממש מלוחות הראשונות, ולא היה מעורב בה כלל טו״ר וחיים ומוות, כמו שהיה נדמה לכם מטרם התיקון, בצורות לוחות השניות. כלומר,שבגמה״ת, כשיתבטל הס״מ, יתגלה לכל, שהס״מ לא היה חי מעולם, אלא הייחוד היה שולט תמיד, כמ״ש, ״אין עוד מלבדו״

נו. ומדוע בכל זאת לא המתין אדם הראשון ג׳ שעות?

לדעתי: שהזדרז לעשות ולכבד רצון בוראו. שנא׳ "**מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ**"[ישעיהו ו ג,]

הנשמה

המחבר: מצינו בשער הגלגולים - בהקדמה א׳ ״ חמשה שמות יש לנפש, וזה סדרם ממטה למעלה״

א. נפ״ש
ב. רו״ח
ג. נשמ״ה
ד. חי״ה
ה. יחיד״ה.

״דע, כי האדם עצמו, הוא הרוחניות אשר בתוך גוף, והגוף הוא לבוש האדם״

כל הנפשות הם מעולם העשיה בלבד.
הרוחות הם מעולם היצירה.
הנשמות הם מעולם הבריאה

רוב בני אדם, אין להם כל החמשה חלקים, הנקראים נפש ,רוח, נשמה, חיה, יחידה אלא רק חלק הנפש בלבד, אשר היא מעולם העשיה.

והבאתי את הדברים רק כפתחו של מחט בנושא זה והנושא הרבה יותר עמוק ומורכב.

נו. ומדוע בכל זאת לא המתין אדם הראשון ג׳ שעות?

לדעתי: לא המתין מכיוון שהזדרז לעשות רצון בוראו. שנא׳ ״ אין עו״ד מלזזז

נבואת ילקוט שמעוני

ישעיהו פרק ס סימן תצט
א״ר יוחנן:

קומי אורי כי בא אורך -

משל למהלך בדרך, עם דמדומי חמה בא אחד והדליק לו את הנר וכבה, ובא אחד והדליק לו את הנר וכבה, אמר: מכאן ואילך איני ממתין אלא לאורו של בקר.

כך אמרו ישראל לפני הקב״ה: עשינו לך מנורה בימי משה וכבתה, בימי שלמה וכבתה, מכאן ואילך אין אנו ממתינין אלא לאורך, שנאמר: **כי עמך מקור חיים באורך נראה אור.**
וכן אמר הקב״ה: **קומי אורי כי בא אורך.**

א״ר אחא:

נמשלו ישראל לזית, שנאמר: **זית רענן יפה פרי תאר קרא ה׳ שמך.**
ונמשל הקב״ה בנר: **נר (אלהים) [ה׳] נשמת אדם.**
מה דרכו של שמן, לינתן בנר והם מאירים שנייהם כאחת.
כך אמר הקב״ה לישראל: הואיל ואורי הוא אורכם ואורכם הוא אורי, אני ואתם נלך ונאיר לציון, שנאמר: **קומי אורי כי בא אורך.**

א״ר הושעיא:

עתידה ירושלים לעשות פנס לאומות העולם והם מהלכים לאורה.

מה טעם?
והלכו גויים לאורך.
וכן הוא אומר: **נכון יהיה הר בית ה' וגו'.**
זהו שאמר הכתוב: **כי עמך מקור חיים באורך נראה אור** (כתוב ברמז תשכ"ז).

אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה: רבש"ע, בשביל תורה שנתת לי, שנקראת מקור חיים אני עתידה להתענג באורך!

<u>מהו באורך נראה אור?</u>

זה אורו של משיח, שנאמר: **וירא אלוהים את האור כי טוב.**
מלמד, שצפה הקב"ה בדורו של משיח ובמעשיו קודם שנברא העולם וגנזו למשיח ולדורו תחת כסא הכבוד שלו.
אמר שטן לפני הקב"ה: רבש"ע, **אור שנגנז תחת כסא הכבוד שלך למי?**
א"ל: למי שהוא עתיד להחזירך ולהכלימך בבשת פנים.
א"ל: רבש"ע, הראהו לי!
א"ל: בא וראה אותו, וכיוון שראה אותו נזדעזע ונפל על פניו, אמר: בודאי זהו משיח שעתיד להפיל לי ולכל שרי עובדי אלילים בגיהינום, שנאמר: **בלע המות לנצח ומחה ה' אלוהים דמעה מעל כל פנים.**

באותה שעה התרגשו האומות עולם, אמרו לפניו: רבש"ע, **מי הוא זה שאנו נופלים בידו מה שמו ומה טיבו?**

א"ל הקב"ה: אפרים משיח צדקי שמו, ומגביה קומתו וקומת דודו ומאיר עיני ישראל ומושיע עמו, ואין כל אומה ולשון יכולה לעמוד בו, שנאמר: לא ישיא אויב בו ובן עולה לא יעננו - וכל איביו וצריו מתבהלים ובורחים מלפניו, שנאמר: וכתותי מפניו צריו - ואף נהרות פוסקים בים, שנאמר: ושמתי בים ידו ובנהרות ימינו .

התחיל הקב"ה מתנה עמו . א"ל: הללו שגנוזים אצלך עונותיהם, עתידים להכניסך בעול ברזל, ועושים אותך כעגל הזה שכהו עיניו, ומשנקין את רוחך בעול, ובעונותיהם של אלו עתיד לשונך להדבק בחכך,**רצונך בכך?**

אמר משיח לפני הקב"ה: רבש"ע, שמא אותו צער שנות רבות הם?
א"ל הקב"ה: חייך וחיי ראשך שבוע גזרתי עליך, אם נפשך עצבה אני טורדן מעכשו.
אמר לפניו: רבש"ע, בגילת לבי ובשמחת לבי אני מקבל עלי על מנת שלא יאבד אחד מישראל. ולא חיים בלבד יושעו בימי, אלא אף אותם שגנוזים בעפר.
ולא מתים בלבד יושעו בימי, אלא אף אותם מתים שמתו מימות אדם הראשון עד עכשו.
ולא אלו בלבד, אלא אף נפלים יושעו בימי,
ולא נפלים בלבד יושעו בימי, אלא אף אותם מתים שמתו מימות אדם הראשון עד עכשו.
ולא אלו בלבד אלא אף נפלים יושעו בימי,
ולא נפלים בלבד, אלא אף למי שעלתה על דעתך לבראות ולא נבראו.
בכך אני רוצה, בכך אני מקבל.
אמרו: שבוע שבן דוד בא בו, מביאין קורות של ברזל ונותנים לו על צוארו, עד שנכפף קומתו והוא צועק ובוכה ועולה קולו למרום.
אמר לפניו: רבש"ע, כמה יהא כחי כמה יהא רוחי וכמה יהא נשמתי וכמה יהא אברי לא בשר ודם אני?
על אותה שעה היה דוד בוכה, ואמר: יבש כחרש כחי.
באותה שעה אמר לו הקב"ה: אפרים, משיח צדקי, כבר קבלת עליך משעת ימי בראשית, עכשיו יהא צער שלך כצער שלי, שמיום שעלה נבוכדנאצר הרשע והחריב את ביתי ושרף את היכלי והגליתי את בני לבין אומות העולם, חייך וחיי ראשך לא נכנסתי לכסא שלי, ואם אין אתה מאמין, ראה הטל שעל ראשי, שנאמר: שראשי

נמלא טל.
באותה שעה אמר לפניו: רבש"ע, עכשיו נתישבה דעתי עלי, כי דיו לעבד שיהיה כרבו.

<u>א"ר יצחק:</u>
שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה:
מלך פרס מתגרה במלך ערבי והולך מלך ערבי לארם ליטול עצה מהם וחוזר מלך פרס ומחריב את כל העולם וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם, ויאחוז אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים, ואומר: **להיכן נבוא ונלך?**
ואומר להם: בני, אל תתיראו, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם.
מפני מה אתם מתיראים?
אל תיראו הגיע זמן גאולתכם, ולא כגאולה ראשונה גאולה אחרונה, כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושעבוד מלכויות אחריה, אבל גאולה אחרונה אין לכם צער ושעבוד מלכיות אחריה.

<u>שנו רבותינו:</u>

בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: **ענוים, הגיע זמן גאולתכם!**
ואם אין אתם מאמינים ראו באורי שזרח עליכם, שנאמר: **קומי אורי כי בא אורך וכבוד ה' עליך זרח -**ועליכם בלבד זרח ולא על עובדי אלילים, שנאמר: **כי הנה החשך יכסה ארץ -** באותה שעה מבהיק הקב"ה אורו של מלך המשיח ושל ישראל והולכים כולם לאורן של מלך המשיח ושל ישראל, שנאמר: **והלכו גויים לאורך ומלכים לנוגה זרחך -** ובאים ומלחכים עפר מתחת רגליו של מלך המשיח, שנאמר: **ועפר רגליך ילחכו -** ובאים כולם ונופלים על פניהם לפני משיח ולפני ישראל ואומרים: נהיה לך ולישראל לעבדים, וכל אחד מישראל אלפים ושמות מאות עבדים יהיו לו, שנאמר: **בימים ההמה אשר יחזיקו עשר אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלוהים עמכם.**

<u>שנו רבותינו:</u>
עתידין אבות העולם לעמוד בניסן ואומרים לו: אפרים משיח צדקנו, אע"פ שאנו אבותיך אתה טוב ממנו, שסבלת עונות בנינו ועברו עליך מדות קשות ורעות, מה שלא עברו על הראשונים ועל האחרונים, והיית שחוק ולעג באומות בשביל ישראל, וישבת בחשך ואפלה ועיניך לא ראו אור, וצפד עורך על עצמך וגופך היה יבש כעץ ועיניך חשכו מצום וכחך יבש כחרס, וכל אלו מפני עונות בנינו, **רצונך יהנו בנינו מטובה זו שהשפיע הקב"ה לישראל?**
שמא בשביל צער שצערת עליהם ביותר וחבשוך בבית האסורים אין דעתך נוחה מהם.
אומר להם: אבות העולם, כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם ובשביל בניכם, שיהנו מטובה זו שהשפיע הקב"ה לישראל.
אומרים לו אבות העולם: אפרים משיח צדקנו, תנוח דעתך שהנחת דעת קונך ודעתנו.

<u>א"ר שמעון בן פזי:</u>

באותה שעה מגביה הקב"ה למשיח עד שמי השמים ופורש עליו מזיו כבודו, מפני אומות העולם, מפני פרסים הרשעים.
אומרים לו: אפרים משיח צדקנו, הוי דיין על אלו ועשה בהם מה שנפשך חפצה, שאלמלי רחמי שגברו עליך ביותר, כבר אבדוך מן העולם ברגע אחד, שנאמר: **הבן יקיר לי אפרים וגו'.**
למה רחם ארחמנו שני פעמים?
אלא רחם בשעה שהיה חבוש בבית האסורים, שבכל יום ויום היו מחרקין שיניהם ומרמזין בעיניהם ומנענעין בראשיהם ומפטירין בשפתותיהם, שנאמר: **כל רואי ילעיגו לי יפטירו בשפה יניעו ראש** וכל המזמור.

ארחמנו - בשעה שהוא יוצא מבית האסורין שלא מלכות אחד ושתי מלכיות באים עליו, אלא מאה וארבעים מלכיות מקיפין אותו, ואומר לו הקב"ה: אפרים משיח צדקי, אל תירא מהם כי כל אלה ברוח שפתיך ימותו, שנאמר: **וברוח שפתיו ימית רשע.**
מיד הקב"ה עושה לו למשיח שבע חופות של אבנים טובות ומרגליות וזמרגדין, וכל חופה וחופה נמשכין מתוכה ארבע נהרות של יין וחלב ודבש ואפרסמון טהור, ומחבקו הקב"ה בפני הצדיקים, ומכניסו לחופה ורואין אותו כל הצדיקים, ואומר להם הקב"ה: צדיקי עולם, עדיין לא נטל אפרים משיח צדקי חצי צערו, עדיין יש לי מדה אחת שאני נותן לו שלא ראתה עין מעולם, שנאמר: **עין לא ראתה אלוהים זולתך** (כתוב ברמז תתרמ"ח).

באותה שעה קורא הקב״ה לרוח צפונית ולרוח דרומית ואומר להם: כבדו ורבצו לפני אפרים משיח צדקי בכל מיני בשמים שבגן עדן, שנאמר: **עורי צפון ובאי תימן הפיחי גני וגו׳.**

קומי אורי כי בא אורך
בשעה שהקב״ה אומר לציון **קומי -** אומרת לפניו: רבש״ע, עמוד אתה בראש ואני אחריך! אמר לה: יפה אמרת, שנאמר: **עתה אקום יאמר ה׳.**

סימן תק

שאי סביב עיניך וראי

באותה שעה מביא הקב״ה אליהו ומשיח וצלוחית של שמן בידיהן ומקליהן בידיהם, ונקבצים כל ישראל לפניהם, ושכינה לפניהם ונביאים מאחריהם, ותורה מימינם ומלאכי השרת משמאלם, ומוליכים אותם אל עמק יהושפט ונקבצין כל הגוים שם, שנאמר: **וקצבתי את כל הגוים.**
באותה שעה מביא הקב״ה אלילי העו״א ונותן בהם רוח ונשמה, ואומר: יעברו על גשר גיהינום ועוברים, וכיון שמגיעים שם, יהיה לפניהם כחוט ונטפלים לגיהינום, ומיד ישראל מתיראין ואומרים לפניו: רבש״ע, תאמר כאשר עשית עם אלו תעשה עמנו?!
אומר להם: **מי אתם?**
אומרים לו: אנחנו עמך ונחלתך ישראל.
אומרים להם: **מי מעיד?**
אומרים לו: אברהם.
קורא לאברהם אומר לו: **מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם?**
אומר לפניו: רבש״ע, לא כך אמרת לי: **וגם את הגוי אשר תעבודו דן אנכי.**
אומר להם: **מי מעיד יותר?**
אומרים לו: יצחק.
קורא ליצחק, אומר לו: **מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם?**
אומר לפניו: רבש״ע, לא כך אמרת לי: **כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל.**
אומר להם: **מי מעיד יותר?**
אומרים לו: יעקב.
קורא ליעקב אומר לו: **מעיד אתה שהם עמי ואני אלהיהם?**
אומר לפניו: רבש״ע, לא כך אמרת להם: **לא יהיה לך.**
והם אמרו: **שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד.**
באותה שעה עובר הקב״ה לפניהם והם אחריו, שנאמר: **ויעבור מלכם לפניהם וה׳ בראשם.** באותה שעה מביא הקב״ה תורה ומניחה בחיקו, ומבהיק זיון של ישראל מסוף העולם ועד סופו.
אמר גבריאל לפני הקב״ה: רבש״ע, יבאו העו״א ויראו בטובתן של ישראל, ואומר להם: אל יראו, וכן אומר ישעיהו: **ה׳ רמה ידך בל יחזיון.**
אמר משה לפני הקב״ה: רשב״ע, יבאו ויראו, שנאמר: **יחזו ויבושו קנאת עם.**
אמרה כנסת ישראל לפני הקב״ה: רבש״ע, יבאו ויראו ויבושו, שנאמר: **ותרא אויבתי ותכסה בושה.**
באותה שעה נפתחה גיהינום ויוצאים כל העו״א ורואים בטובתם של ישראל, ונופלים על פניהם ואומרים: כמה נאה אדון זה, כמה נאה אומה זו, שאהב אותם ביותר: **אשרי העם שככה לו**
פרעה אומר לפניו: רבש״ע, **במה נשתנה אומה זו שאהבת אותם ביותר?**
אומר להם: אתם שוטים שבעולם, אתם ידעתם אותי והנחתם אותי ולא בטחתם בי. אבל ישראל קדשו שמי פעמים בכל יום, ובטחו בי ואני אתן להם שכר טוב, מיד מתביישים ושבים לגיהינום, שנאמר: **ישובו רשעים לשאולה -** וצדיקים ישבים בתוך גן עדן ויושב הקב״ה בראשם, ומביא את האור שגנז לצדיקים ומוסיף אותו שמ״ג פעמים, אומרים לפניו: רבש״ע, היינו מצפין לאור זה, שנאמר: **צמאה נפשי לאלהים לאל חי מתי אבוא ואראה וגו.**
א״ל: **עכשיו ראיתם פני?**
אומרים לפניו: **רבש״ע, חשך זה מהו?**
אומר להם: לבני עשו ולבני ישמעאל, שנאמר: **כי הנה החשך יכסה ארץ וגו׳** (כתוב ברמז תש״ו).

קומי אורי כי בא אורך וגו׳ כי הנה החשך יכסה ארץ וגו -
וכן אתה מוצא בגאולת מצרים: **ויהי הענן והחשך**
הענן - לישראל,
והחשך - למצרים.
מגיד הכתוב, שהיו ישראל נתונים באורה ומצרים באפלה:

אמר רבי חייא בר אבא:

מתחלת ברייתו של עולם צפה הקב״ה בית המקדש בנוי וחרב ובנוי,
בראשית ברא אלוהים - הרי בנוי, כמה דאת אמר: **לנטוע שמים וליסוד ארץ.**
והארץ הייתה תהו ובהו - הרי חרב כמה דאת אמר: **ראיתי את (השמים) [הארץ] והנה תהו ובהו.**

ויאמר אלוהים יהי אור - הרי הוא בנוי ומשוכלל לעתיד לבא, הדא הוא דכתיב: **קומי אורי כי בא אורך -** זה שאמר הכתוב: **יאר ה׳ פניו אליך -** יתן לך מאור פנים.

<u>ר׳ יונתן אומר:</u>
זה מאור שכינה, שנאמר: **קומי אורי כי בא אורך.**

ועליך יזרח ה׳ -
אלוהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה.
אל ה׳ ויאר לנו.

כי הנה החשך יכסה ארץ -
א״ל ההוא מינאי לרבי אבהו:
לאימת אתי משיחא?
א״ל: לכי תחפי להו חשוכא להנהו אינשי.
א״ל: **מילט קא לייטת לי?**
א״ל: קרא כתיב: **כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים.**
לפי שנאמר: **ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן וגו׳ -** לא בשביל שאני צריך אורה אלא בשביל להאיר לך.
ויקחו אליך שמן - להאיר לך לעוה״ב ולהחשיך לרשעים, שנאמר: **כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יזרח ה׳ וכבודו עליך יראה.**

א״ר אבא בר כהנא:
חשך ואפלה שמשו בעוה״ז, שנאמר: **ויהי חשך אפלה -** אבל **תהו ובהו** לא שמשו.
והיכן עתידין לשמש?
בכרך גדול של רומי, ההי״ד: **ונטה עליה קו תהו ואבני בהו.**

רבנן אמרין:
על מי שלא קיימו את התורה שנתנה מתוך החשך, עליהם הוא אומר: **כי הנה החשך יכסה ארץ -** אבל ישראל שקיימו את התורה שנתנה מתוך החשך, עליהם הוא אומר: **ועליך יזרח ה׳.** דרך ארץ הוא הגדול מונה לגדול והקטן מונה לקטן.

מה החמה שולטת ביום ולא בלילה, אף עשו שולט בעוה״ז ואינו שולט לעוה״ב.
ומה הלבנה שולטת ביום ובלילה, אף יעקב שולט בעוה״ז ובעוה״ב, עד שלא שקע אורו של גדול, אין אורו של קטן מתפרסם, שקע אורו של גדול, נתפרסם אורו של קטן, כך: **וערפל לאומים ועליך יזרח ה׳ וכבודו עליך יראה.**

<u>סימן תקא</u>

והלכו גויים לאורך -
אמר רבה בר בר חנה אמר ר׳ יוחנן:
עתיד הקב״ה לעשות סוכה לצדיקים מעורו של לויתן, שנאמר: **התמלא בשכות עורו.**
[המחבר: איוב מ׳, לא׳]
זכה - עושים לו סוכה.
לא זכה - עושים לו צלצל, שנאמר: **ובצלצל דגים ראשו.**

זכה - עושים לו צל.
לא זכה - עשוים לו ענק, שנאמר: **וענקים לגרגרותיך. [המחבר: משלי ט׳, א׳]**

זכה - עושים לו ענק.
לא זכה - עושים לו קמיע, שנאמר: **התשחק בו כצפור ותקשרנו לנערותיך.**[המחבר: איוב מ׳. כט׳]

והשאר פורשו הקב״ה בחומות ירושלים, וזיוו מבהיק מסוף העולם ועד סופו, שנאמר: **והלכו גויים לאורך.**

ירושלים אורו של עולם, שנאמר: **והלכו גויים לאורך.**
ומי הוא אורה של ירושלים?
הקב״ה, שנאמר: **והיה לך ה׳ לאור עולם.**

דוד רועו של ישראל, שנאמר: **אתה תרעה את עמי ישראל.**
ומי הוא רועה של דוד?
הקב״ה, שנאמר: **ה׳ רועי לא אחסר.**

אברהם היה מברך את הכל, שנאמר: **ונברכו בך כל משפחות האדמה.**
ומי מברך את אברהם?
הקב״ה, שנאמר: **וה׳ ברך את אברהם בכל.**

משה נסן של ישראל, שנאמר: **מה תריבון עמדי מה תנסון את ה׳.**
ומי נסו של משה?
הקב״ה, שנאמר: **ויקרא שמו ה׳ נסי.**

כל צאן קדר יקבצו לך - [המחבר: ישעיהו ס׳, ז׳]
(כתוב ברמז קכ״ב):

<u>סימן תקב</u>

מי אלה כעב תעופינה -
אמר רבה בר בר חנה, אמר ר׳ יוחנן:
עתיד הקב״ה להגביה את ירושלים שלוש פרסאות למעלה, שנאמר: **וראמה וישבה תחתיה -** מה תחתיה שלוש פרסאות אף למעלה שלוש פרסאות.

וממאי דתחתיה שלוש פרסאות?
אמר רבא:
אמר לי ההוא סבא: לדידי חזי לי ירושלים קמייתא והויא תלתא פרסי.
ושמא תאמר יש צער לעלות?
ת״ל: **מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם.**

א״ר פפא:
שמע מינה: מעיבא לארעא תלתא פרסי.

דבר אחר:
מי אלה כעב תעופינה -
זה שאמר הכתוב: **אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו.**
[המחבר: מצינו בגמרא גיטין דף סח על מפגש שלמה ואשמדאי, בהקשר עם חיפוש השמיר לבניין בית המקדש. שלמה אומר לאשמדאי: ״כתיב: כתועפות ראם לו, ואמרינן: כתועפות - אלו מלאכי השרת, ראם - אלו השדים. ומאחר ונאמר כתועפות ולו תועפות נראה לי שהכוונה למטוסים שמחקים את פעולת השדים שמטיסים אדם ממקום למקום.

כך הוא מדתו, חטאו קימעא - הורידם כעוף, שנאמר: **אפרים מתנודד.**
אפרים כעוף יתעופף כבודם.

זכו - מעלן למעלה ומרוממן כעב, שנאמר: **מי אלה כעב תעופינה.**

סימן תקג כתיב: והיה מדי חדש בחדשו.
והיאך אפשר שיבא כל בשר בירושלים בכל שבת ובכל חדש?
אמר רבי לוי:

עתידה ירושלים להיות כארץ ישראל וארץ ישראל ככל העולם כלו.
והיאך באים בראש חדש ובשבת מסוף העולם?!
אלא העבים באים וטוענים אותם ומביאים אותם לירושלים והם מתפללין שם בבקר, והוא שהנביא מקלסן: מי אלה כעב תעופינה.
והרי שחל ר"ח להיות בשבת, ואומר הכתוב: והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו - והיאך?

אמר רבי פנחס הכהן ברבי חמא בשם ר' ראובן:
באים שני פעמים, אחד של שבת ואחד של ר"ח, והעבים טוענין אותם בהשכמה ומביאים אותם לירושלים והם מתפללים שם בבקר, והם טוענים אותם לבתיהם.
מי אלה כעב תעופינה -
הרי של בקר.

וכיונים אל ארובותיהם -
הרי של מנחה.
אינו אומר: יבא כל ישראל אלא יבא כל בשר.
אמר רבי אלעזר:
כל מי שנעשה כבשר בעולם הזה, זוכה לראות פני השכינה, כדכתיב: ועוצם עיניו מראות ברע מלך ביפיו תחזינה עיניך.

דבר אחר:
יבא כל בשר -
אפילו הגוים שלא עבדו בישראל מלך המשיח מקבלם.

אמר רב נחמן:
מה שהיה הוא שיהיה - כשם שנטל הקב"ה את ישראל ביציאתן ממצרים בענני כבוד, שנאמר: ואשא אתכם על כנפי נשרים, כך הוא עושה להם, שנאמר: מי אלה כעב תעופינה.

להביא בניך מרחוק -
(כתוב למעלה רמז תנ"ד):

והגוים חרוב יחרבו -
מחורב יחרבו, שנטלו איפופסין שלא קבלו את התורה מהר חורב. [המחבר: איפופסין פירושו " גזר דין"]

וכן סיני, **למה נקרא שמו סיני?**
שבו נשנאו עובדי אלילים. [המחבר: סינן את זוהמת הנחש]

תחת הנחשת אביא זהב -
אמר רבי יוחנן:
אוי להם לעו"א שאין להם תקנה, שנאמר: **תחת הנחשת אביא זהב, ותחת הברזל אביא כסף.**

תחת רבי עקיבא וחבריו מאי מביאים?
עליהם הוא אומר: **ונקיתי דמם לא נקיתי.**

ושמתי פקודתך שלום. -
(כתוב ברמז פ"ח).

ונוגשיך צדקה -
(כתוב למעלה רמז תצ"ב).

לא יהיה לך השמש עוד לאור יומם -
אמר רבי שמעון בן יוחאי:
כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר לא נצרך אחד מהם לא לאור החמה ביום ולא לאור הלבנה בלילה, אלא העבים מאירים - היו יודעים ששקעה החמה, הלבינו - היו יודיעם שזרחה החמה, מסתכל בחבית - ויודע מה בתוכה בטפייח - ויודע מה שבתוכה, מפני ענן שכינה שביניהם,

שנאמר: **לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם -** אף לעתיד לבא כן, שנאמר: **קומי אורי כי בא אורך.**
ואומר: **לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם.**
ואומר: **לא יבא עוד שמשך.**

ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ -
שנו רבותינו:
כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, שנאמר: **ועמך כולם צדיקים וכו'.**

א"ר יוחנן:
אין בן דוד בא אלא בדור שכלו זכאי, או שכלו חייב.
בדור שכלו זכאי - ועמך כולם צדיקים.
בדור שכלו חייב , שנאמר: **וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע.**
וכתיב: **למעני למעני אעשה.**

אמר רב יהודה: דרש רב:
בין במקום שאמרו להדליק בין במקום שאמרו שלא להדליק, שניהם לא נתכוונו אלא לדבר אחד, לקיים מה שנאמר: **ועמך כולם צדיקים.**

אני ה' בעתה אחישנה -
ההוא דאמר ליה לחבריה נכסי לך ואחריך לפלוני וראשון ראוי ליורשו הוה, בתר דשכיב ראשון אתא שני וקא תבע, סבר רב עיליש קמיה דרבא למימר שני נמי שקיל.
אמר ליה רבא: דייני דחצצתא דייני הכי, **לאו היינו דשלח רב אחא בר עויא?**
איכסיף, קרי עליה: **אני ה' בעתה אחישנה.**

אמר רבי אלכסנדרי:
רבי יהושע בן לוי רמי,
כתיב: **בעתה.**
וכתיב: **אחישנה.**

זכו - אחישנה.
לא זכו - בעתה (כתוב ברמז רצ"ו):

<u>סוף דבר הכל נשמע</u>

המחבר: אמר קוהלת: "***סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע*** ,אֶת הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמוֹר, כִּי זֶה כָּל הָאָדָם [קהלת יב' יג'].

ואתחיל מן הסוף להתחלה , שהסוף הוא התוצאה אליה מגיע האדם בסופו של דבר. והתוצאה אליה הגעתי היא להעלות על נס דווקא את ספר "מנחת יהודה" לרבי יהודה פתייה [הרוחות מספרות] בו מבואר במפורש שרוחות הרשעים נכנסות לגופו של האדם להחטיאו [גם גבר גם אישה,גם ילד גם ילדה] והרוחות יכולות לעשות כן בעיקר בשעה שהאדם אוכל או שותה בלא ברכה , שהברכה מבריחה את רוח הרשע, ועל כן מציתי שהמצווה הכי חשובה ללמד לחילוני היא דווקא מצווה לברך על המאכל והמשקה, כך החילוני יוכל למנוע מרוחות הרשעים להיכנס לגופו להחטיאו. והיום ישנם מאות אלפי חילונים המאמינים בגלגול נשמות וכו' ואם יבהירו להם את עניין הברכות דלעיל הרי שהם יעשו כן אף אם אינם שומרים תורה ומצוות ועל זאת אמרו: "מתוך שלא לשמה יבואו לשמה" קרי מתוך יראה יגיעו לאהבה היא ידיעת ה' יתברך.

אז. את האלוהים ירא ואת כל מצוותיו שמור.

אז. כי זה כל האדם. שזוכה להשראת השכינה בבחינת " בדמותו כצלמו " [שם ה ג] כגון צלמו ודמותו של אדם הראשון במועד בריאתו [יצירתו] על ידי הקב"ה.

המחבר: לדעתי חטא אדם ראשון בכיבוד אב ואם . שלא שמע בקול אביו הקב"ה ואימו השכינה.

ומכאן נגזרה עליו מיתה שבגין חטאו ירדה מיתה לעולם.

שנא׳ : ״כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ.״ [שמות כ׳ יא׳]

מכאן, נלמד חובת כיבוד אב ואם מצווה המצויה מעל כל מצוות התורה שכן היא מצווה המגלמת בתוכה את שורש האמונה, האהבה ומסירות הנפש בה חב ילד לאביו ואימו ובהתאמה מצווה עליונה זו יפה לעניינים שבין אדם למקום. שהמקום הוא בחינת אביו ואימו. ומי שמקיים מצוות כיבוד אב הנו אדם שניתן לבטוח בו וליתן בו אמון ומי שחלילה פוגם במצווה זו אין ליתן בו אמון במאום אין לסחור עמו אין להתיידד עמו ועדיף להימנע ממנו.

ומצינו בעשיו הרשע ששמר על מצוות כיבוד אב ואם וזה היה מקור כוחו.

וכאשר שני ההורים כשרים שומרי תו״מ, נשאל מצוות מי קודמת? של האב או של האם?

והתשובה היא מאחר והאם היא קניין האב הרי לכאורה מצוות האב גוברת ואולם ביעקב אבינו מצינו שמצוות האם גברה אם כן מי גובר על מי .

והתשובה לכך היא פשוטה.

מי מההורים שהנו בעל מידת חסד מצוותו תיגבר על מצוות בן זוגו שכן מצינו ביצחק אבינו ע״ה שהיא אחוז במידת הדין והדין לעיתים מחשיך את עיני הצדיק כגון ביצחק שהיה סומא ועל כן מצוות הורה החסיד תגבר על מצוות ההורה שהנו דין. ודעו שאם שני ההורים אחוזים במידת החסד אז לא תיתכן סתירה במצוותם .

הדין הנכון : ״ לְמַעַן יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה ״ ואני מבטיח לאדם שגם אם הנו חסר תורה ואפילו הוא רשע וכופר, ייזכה אותו אדם לעולם הבא. לא בכדי נאמר ״ יַאֲרִכוּן יָמֶיךָ עַל הָאֲדָמָה ״ בדגש ״על האדמה״ שכוונת הכתוב היא : לא תמות ללא תשובה. והקב״ה מאריך ימי מי שמכבד הוריו לזכות אותו במצוות ולתקנו לזכות בחיי עולם הבא.

המכבד אביו ואימו בפרט המבוגרים והחולים : אין שיעור לעוצם מצוותו. האב או האם מברכים אותו על עצם הדאגה להם והטיפול. מברכים אותו ו/או אותה באלפי ברכות עד בלי די. ואין לאדם מושג כמה הוא יכול להיות עזר להוריו , והוא מחייה את נפשם, ומקימם מעפר דל ומעלה עליו ברכות כאילו והוא כהן המעלה קורבנות לה׳ ית׳ בבית המקדש.

והיום רבים הסכלים שיש להם הורים מבוגרים או חולים ואינם מביאים אותם לתוך ביתם לטפל בהם כי **עיקר הטיפול דווקא בלילה** כשאין בני אדם ערים והאיש הזקן משווע למזור ואין מציל.

כוס תה, עשיית צרכים, אוויר צח, תרופה, הזקן הוא חלש ואינו יכול לטפל בעצמו הוא מבולבל וסובל סבל רב וסופו שמת בצער ועיקר צערו על זה שהוא לבד למרות שהוא הביא ילדים לעולם , גידל אותם דאג להם ובאחרית ימיו באמצע הלילה הוא מוצא עצמו לבד חולה, תשוש, מסכן ואומלל ואז הוא מת בצער ומקלל את יוצאי חלציו חלילה.

והדין הראוי לכל אדם באשר הוא הוא להביא את אביו ואימו הזקנים או החולים לביתו ובמיוחד להיות קרוב אליהם בלילה לסייע להם במקרה של צרה וצוקה ולא ייתן להם להיות לבד בלילות וגדול שכרו של אותו האדם גם גבר גם אישה מכל שכר שהוא וקונה כל העולמות בזכות מצווה זו ומעלה עליו כאילו וקיים כל התורה על רגל אחת. **אשריו אשרי חלקו ואשרי יולדתו.**

והדין הנכון: לפי תורתינו הקדושה מצווה זו חלה על זכרים ונקבות כאחד.

אולם אישה לאחר נישואיה אינה חייבת מעיקר הדין הואיל והיא עוקרת ממקומה ועוברת לנחלת בעלה על כל המשתמע מכך ומי שמחוייב במצווה זו הוא דווקא הבעל ולכן נאמרה מצווה זו בלשון של שכר שנא׳ : כבד. ולא נאמר כבדו ולא כבדי אלא ״ כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמֶּךָ״

אבל היום משחרב בית המקדש וגלינו מנחלתינו והאישה אינה עוקרת ממקומה ועוברת לנחלת הבעל חלה מצווה זו נשים וגברים כאחד.

וברוב המקרים כיום הבעיה של הילד הטוב היא בן זוגו המתנגד להכניס את הורי בן זוגו/זוגתו לביתו ונשאלת השאלה את מי להעדיף במקרה זה? את בן הזוג או את ההורה?

תשובה: אם בן הזוג מתנגד ומונע מאדם מלקיים מצווא מדאורייתא של כיבוד אב ואם הרי הוא בחזקת רשע. אין לשמוע בקולו ושילך לכל הרוחות.

נשאלת השאלה אם אין לאדם בנים אלא רק בנות מה הדין?

תשובה: הבת הבכורה תזכה במצווה.

ואם יש לאדם הרבה בנים מה הדין?

תשובה: הבן הבכור זוכה במצווה.

<u>ואין לעשות סבב בין הילדים שכן הדבר מעייף ומתיש את הורים הזקנים.</u>

<u>חישוב מועד הגאולה</u>

<u>נבואת הזוהר הקדוש בעניין שלטון ישמעל בארץ הקדושה.</u>

וכאן יבואר סוד שהנו גנוז שנים רבות ובמיוחד נעלם משך כ- 98 השנים האחרונים מאז תום השלטון התורקי על ארץ ישראל. [החישוב נכון לשנת תשע״ז]

אומר הזוהר הקדוש: ותא חזי, **ארבע מאה שנין** קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל, ובעא קמי קודשא בריך הוא, אמר ליה מאן דאתגזר אית ליה חולקא בשמך, אמר ליה אין, אמר ליה והא ישמעאל דאתגזר (ולא עוד אלא דאתגזר בר תליסר שנין) אמאי לית ליה חולקא בך כמו יצחק, אמר ליה דא אתגזר כדקא יאות וכתיקונוי ודא לאו הכי, ולא עוד אלא דאלין מתדבקין בי כדקא יאות לתמניא יומין, ואלין רחיקין מני עד כמה ימים, אמר ליה ועם כל דא כיון דאתגזר לא יהא ליה אגר טב בגיניה [זהר פרש׳ וארא חלק ב לב א].

הסבר: אומר הזוהר הקדוש כי מלכות ישמעאל על הארץ הקדושה תהיה ״ **ארבע מאה שנין** ״
תרגום: ארבע מאות שנים.

שנא׳: תא חזי, **ארבע מאה שנין** קיימא ההוא ממנא דבני ישמעאל״

ונראה לי לבאר כי - 400 שנים אלו הכוונה לכיבוש ארץ ישראל על ידי התורקים אלו בני ישמעל המדוברים בזוה״ק אלו הישמעלים כבשו את הארץ הקדושה בשנת 1517 ולפי ההסטוריונים נקבע שהתורקים שלטו על ארץ ישראל בדיוק משך 400 שנים עד לתום מלחמת העולם הראשונה.

בסוף מלחמת העולם הראשונה בשנת 1918 כבשו האנגלים מידי התורקים את ארץ ישראל והם האנגלים שלטו בארץ ישראל עד 1948 קרי משך 30 שנים בלבד ושלטון האנגלים לא היה שלטון של ממש כפי שנאמר בזוה"ק שבני אדום לא ישלטו בארץ הקדושה.

ראה: " וזמינין בני ישמעאל לאתערא קרבין תקיפין בעלמא, ולאתכנשא בני אדום עלייהו, . ויתערון קרבא בהו, חד על ימא וחד על יבשתא וחד סמוך לירושלם, וישלטון אלין באלין, **וארעא קדישא לא יתמסר לבני אדום."**

זהו תיאור דברי הזוה"ק לעיל, המהווה תיאור ממש של מלחמת העולם הראשונה, שהיו במלחמה זו מלחמות בים, על היבשה וסמוך לירושלים

בני אדום אלו הבריטים/אנגלים שהסממן המרכזי שלהם שצבע עורם שקוף בהיר אדמדם שאודם הדם ניכר בגופם ובפניהם וכן על שום הסמל האדום שיש ללוחמים שלהם שחובשים כומתות אדומות.

ומלחמה זאת בבחינת מלחמת "גוג ומגוג".

<u>סוד שם "אדום"</u>

ומצאתי לנכון לבאר שם אדום ע"פ הסוד ושם אדום יצא ר"ת: **א**'לו **ד**'וחים **ו**'אלו **מ**'קרבים.

וכל מי שיעיין בספרו של הקדוש המהר"ל מפראג, ספר " נצח ישראל" יבין ביאור זה. ולהקל על הקורא הנעים אסביר שהקליפה בעולם הזה כוחה לקרב את היהודי לעבודת ה' בדרך של דחייה. כאשר היהודי רוצה להתבולל אז הגוי דוחה אותו ועושה בו פרעות ומטיל עליו גזירות ובכך מקיא אותו הגוי משער הקליפה והטומאה כגון שאירע בתקופת השואה , בה תנועת ההשכלה הביאה להמרת דת של רבים מבני ישראל והגיעה לשיא בתקופת הקומניזם אותה המציא בן אדם ממוצא יהודי בשם " קרל הייניריך מרקס [ה' ירחם על נשמתו האומללה] והיטלר ימח שמו וזכרו [לפי דבריו] חשש מפני הקומניזם שימליך את היהודים על גרמניה ולכן הוא החליט לסלק את היהודים מגרמניה למנוע מהם להשתלט על גרמניה. אז נכנס הס"מ לגופו של היטלר ימח שמו וזכרו, ועשה פרעות בעם הקדוש הי"ד.

והנה במקום שהדבר יהרוס את העם הקדוש קרה בדיוק ההיפך מכך. התוצאה הייתה עלייה מאסיבית של עם ישראל לארץ הקדושה ומכאן בניין הארץ תחילת גאולתינו שהפציעה כגון שחר אט אט בבחינת" "ואני אתנהלה לאטי" .שנא': **"ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה."**. [בראשית לג'. יד']

ונראה לי שהפסוק הנ"ל כל עניינו ירמז על גאולת ישראל. שהגאולה תבוא לאט, לאט קרי בשלבים ולא פתע פתאום. כגון שנא' בדבר: ..**."ופתאם יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא..** " [מלאכי ג]

ואסביר: שני הפסוקים לעיל יתקיימו כהווייתם והאחד אינו באמת סותר את השני אלא מאיז? הראשון יתקיים אט אט בבחינת הגאולה הכללית של עם ישראל, כגון: קיבוץ הגלויות, בניין ירושלים וכו'. והפסוק השני יתקיים בבחינת הגאולה הפרטית של כל יהודי ויהודי כל אחד יזכה לגאולה הפרטית שלו "פתאום".

<u>דרוש ואני אתנהלה</u>

: " **ואני אתנהלה** לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אֲשֶׁר לְפָנַי וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אֲדֹנִי **שֵׂעִירָה.**". [בראשית לג'. יד']

ואני: אל תקרי ואני אלא ו-**"עני"** כגון שנא׳: " גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלם הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא **עני** [זכריה מ״ג. ט׳.]

אתנהלה: מהלך השנים עד לעת הגאולה.

לאטי: כאן רמוז סוד משיח.

לרגל המלאכה אשר לפני : בניין בית המקדש.

ולרגל הילדים : תיקון נשמות בני ישראל . [מכווווונים ילדים ללמד עליהם סנגוריא בבחינת היותם בדין של תינוק שנשבה או מי שאינו ראוי למתן עדות כגון שוטים אלו שנכנסה בהם רוח של שטות והחטיאה אותם שלא מדעת]

עד אֲשֶׁר לְפָנַי : כנגד בית ראשון. שטרם נבנה בזמן יעקב.

וּלְרֶגֶל הַיְלָדִים : תיקון נשמות נוספות שבעמקי הקליפה. כנגד בית שני.

עַד אֲשֶׁר אָבֹא: תיקון האחרון בביאת גואל צדק.[בניין ״עד״]

אֶל אֲדֹנִי שֵׂעִירָה: מלחמת משיח בס״מ. שנא׳: **"**ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו״ [עובדיה א׳ כא׳]

והנה מצינו בפסוק לעיל שני הרים. שתי פסגות זהות בגובהן בבחינת ״זה לעומת זה עשה אלוהים״

שם האחד: **״הר ציון״.** שם השני: **״הר עשו״**

והר ציון הכוונה להר של **״אמת״**

הר עשיו הכוונה להר של **״שקר״**

תנאי מרכזי לעשיית משפט בעשיו הוא עליית המושיעים בהר ציון היא מידת ״אמת״ שתגבר על יתר המידות ותהיה גולת הכותרת החרותה על דגלו של משיח צדקנו. לעומת דגלו של עשיו בו חרות ״שקר״.

<u>משיח ועשו</u>

״משיח״ בגימ׳ שווה: ״נחש״. מצד הקדושה וסימנו **״אמת״**

״עשו״ הוא כזב. ״נחש״ קדמוני מצד הטומאה וסימנו **״שקר״**

<u>"ועלו מושעים בהר ציון לשפט את הר עשו״:</u> פסוק זה מציין את מלחמת משיח נגד הס״מ הוא עשו הרשע . והמלחמה היא בדרך של משפט שנא׳: לשפט את הר עשו.

והתיקון האחרון בדורינו היא מלחמת האמת בשקר.

<u>ומצינו בליקוטי מוהרן שמשיח כוחו במשפט דווקא.</u>

<u>מלחמת משיח בס״מ</u>

ומלחמה זו נדמה והיא תיערך פיזית בעיר העתיקה בירושלים במקום הידוע כהר ציון. אולם לא כך הדבר שכן מקום מושבו של הס״מ הוא במקום גבוה מאוד בגלקסיה, בין כוכבים במקום של חושך שנא׳: וְאִם-בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָ--מִשָּׁם אוֹרִידֶךָ״ [עובדיה ד׳]

ומשיח יטוס בין כוכבים למקום מושבו של הס״מ להילחם בו ולבד לא יוכל לס״מ אלא ייאלץ להיעזר בסייעתא דשמייא שנא׳ ״ ועלו מושיעים״ דייקא ברבים ״מושיעים״ נאמר ולא ״מושיע״. ואיני יודע בוודאות את סוד הדבר אולם נראה לי לנכון לפרש שמושיעים אלו הם נשמות כל צדיקי הדורות הנכללים במשיח ולכן נאמ׳ דייקא ״מושיעים״ ברבים שנכללים כולם באחד הוא מלכא משיחא.

״אִם-תַּגְבִּיהַּ כַּנֶּשֶׁר״: זה אדולף היטלר ישׁ״ו. שסמלו היה נשר. והרשע הזה קיבל במתנה בית ענק הבנוי על הר בגובה 2 קילומטר בעיירה המצויה באוברזלצברג, השוכן בסמוך לעיירה בֶּרכטֶסגאדֶן שבמדינת בוואריה בדרום-מזרח גרמניה .וכוחות ארה״ב קראו למקום הזה ״קן הנשרים״

״וְאִם-בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָ״: זה הס״מ בגלות האחרונה שמקום קינו בין כוכבים לשם אמור משיח להגיע ולהילחם בס״מ.

<u>ומצינו מעשה סיפור נורא</u> במקובל ״רבי יוסף דלה ריינה״ שביקש להביא את הגאולה יחד עם תלמידיו הקדושים. רבי יוסף הוא הצליח לכלוא את הס״מ ואת זוגתו לילית באמצעות טסי כסף עליהם היו חקוקים שמות קודש. והבעיה המרכזית להילחם בס״מ היא העובדה שהס״מ אינו בעל גוף גשמי ועל מנת להביאו למשפט צריך להגשים אותו [שיהפוך מרוח לחומר] . ורבי יוסף הצליח להגשים את הס״מ וזוגתו לצורת כלבים שחורים. ובעוונות הצליח הס״מ להשתחרר מכבליו ולהזיק לרבי יוסף ותלמידיו.

והדברים אינם פשוטים. **״וְאִם-בֵּין כּוֹכָבִים שִׂים קִנֶּךָ ״ <u>ומצינו בספר ״המליץ״:</u>** שבחינת הכוכבים הכוונה לתולדות החכמה .

ונראה לי להסביר: המלחמה האחרונה של משיח היא הקשה מכל. הס״מ מצא קינו במוח האדם והמדובר במלחמה המתחוללת ממש בתוך מוחו של משיח מקום משכן החכמה. והיא מלחמה קשה ביותר .מלחמת חכמה בחכמה וניצחון משיח על הס״מ יהיה כאשר חכמת משיח תעלה על חכמת הס״מ.

ואסביר: המח בראש האדם מנהל את הכל ובו כוח החיים והמוות. אדם ראשון נוצר לחיי נצח ולאחר החטא נענש במיתה קרי ה׳ ביטל את חיי הנצח לאדם . ביטול חיי הנצח נוצר באמצעות שינוי במוח האדם כגון ביטול כוח הגן האנושי המונע הזדקנות התאים בגוף האדם והביטול הזה נעשה על ידי מתן היתר לנחש הקדמוני לשכון במוח האדם בבחינה של טומאה שמונעת מגן החיים להתפתח. מכאן המלחמה בין משיח לס״מ היא מלחמה על גן החיים לסלק את המוות מהעולם. אין זה אומר שלא יתקיימו הדברים בדרך של פשט כגון״ ועלו מושיעים בהר עשו״ אבל ברובד העמוק של פני הדברים זו המלחמה האמיתית הפרטית של משיח ומכאן היא המלחמה הכללית של כל עם ישראל לסלק את טומאת הנחש. שלעתיד לבוא נא׳: ״ וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם״ [יחזקאל לו׳ כה׳] ואלו המים הטהורים: ״רוחו של משיח״

<u>ליקוטי מוהר״ן</u>

והנה באתי במגילת ספר כתוב עלי לעסוק קמעא בליקוטי מוהרן שכן איני יכול להתעלם מהצדיק רבינו נחמן מברסלב זי״ע שתורתו העירה ומעירה את **״רבבות אלפי ישראל״** [במדבר יל׳ ו׳] ואל תקרי ״אלפי״ אלא ״אלופי״ מלשון ״אוליפנא״ בתרגום אלו למדנים שבישראל. וכן ״אלופי״ שעוסקים ב״אלופו של עולם״. **עוד**. אל תקרי ״רבבות״ אלא ״לבבות״.וברסלב לב תרגומו לב בשר שתורת ר׳ נחמן באה מצד הלב מצד ה״לב״ אלו ״לבבות ישראל״ ששבים בתשובה לאבינו שבשמים.

<u>אשרי תמימי דרך - פרק א׳</u>

<u>דע כי על-ידי התורה</u>

שנא׳ : ״אילת אהבים יעלת חן״ [משלי ה׳ יט׳]

ומסביר רבינו שהתורה ״אילת אהבים יעלת חן״ שמעלה חן על לומדיה. קרי מעלה את תפילות לומדיה.

ובידוע שלהתפלל יכול כל אחד והבעיה היא העלאת התפילות למקורן בעולם העליון שתפילות שאינן עולות למקורן אלו כגון מלאכים שנבראו ללא כנפים שאינם יכולים להתעופף ולעלות מעלה. ומצינו בבעל שם טוב הקדוש שעיקר טרחתו היה בהעלאת תפילות ישראל למקומן בעולם העליון.

ובכאן מבאר רבינו שלימוד התורה מעלה את תפילות האדם קרי שאין לתפילה את הכוח לעלות למעלה בהיעדר כוח לימוד התורה.

ואכן הבעיה היא שרוב הפעמים מוסחת כוונת המתפלל בגין ענינייני דיומא וכיוצ״ב ואז תפילתו אינה עולה מעלה ואומר רבינו שעל ידי לימוד התורה תפילה זו מקבלת את הכנפיים הנדרשות ועולה מעלה למקורה בעולם העליון.

<u>ונחסר כאן פירוש רבינו על ״ אילת אהבים״</u>

ואבאר : הא בהא תלייא שהתורה לא תהיה ״יעלת חן״ בלא היותה ״איילת אהבים״ ולימוד התורה ללא ״ איילת אהבים״ הנו לימוד שלא יביא ״חן״ .

אם כן מה עניין היות התורה ״איילת אהבים״

ואען : אל תקרי ״איילת אהבים״ אלא ״איילת אוהבים״ שיש לאהוב את התורה ולימוד התורה ללא אהבת התורה אין בלימוד זה כלום.

עוד. ונא׳ ״אהבים״ ברבים ולא אוהב בגוף ראשון. שיש ללמוד את התורה בחברותא ולא לבד שכן לימוד אישי אין בו הפרייה כגון פרי הצומח המגדל פרחים זכריים ונקביים שלבד אינם יכולים להפרייה אלא דורשים התערבות של גורמים נוספים כגון דבורים וכו׳ המאביקים את הפרחים וכך מופרים הפרחים ויוצא מהם הפרי הן פרי האדמה והן פרי העץ . ואכן ישנו עץ שאינו זקוק להפריה כגון עץ התאנה שחונט את פירותיו שנא׳ ״ התאנה חנטה פגיה״ [שיר השירים ב׳ יג׳] וזאת התאנה בבחינת ״ וצדיק יסוד עולם״ שאינו נדרש ללימוד בחברותא שמוציא פירות מעצמו בעצמו.

ומהו עניין ״איילת״ . איילת היא נוקבת האייל.

שנא׳ : ״ **כאיל** תערג על אפיקי מים ״ [תהילים מב׳ ב׳] ובידוע שאיל זה כינוי להקב״ה העורג למים שלפי הרמח״ל [תיקונים חדשים] נרמזה תורה בשלושה משקין ואחד מהם הנו ״מים״ קרי הקב״ה עורג ומתאווה על אפיקי מים אלו תלמידי חכמים לשמוע מהם את לימוד התורה.

<u>ולמה אפיקי מים.</u> אפיקי תרגומו מארמית כגון להוציא . אלו תלמידי חכמים. המוציאים את את המים מפיהם הכוונה לדברי התורה שהם מוציאים מפיהם. ומכאן נלמד שיש ללמוד את התורה דווקא בקול ,בדיבור ממש ולא במחשבה ויש ללומדה בחברותא במניין של י׳ לומדים ולכל הפחות ג׳ לומדים.

ותמהתי מדוע נכתב אילת אהבים ולא איילת אהבים עם שני יודין. ומצאתי ״אילת״ בגימ׳ מניין ״אמת״

שנא׳ : וַיהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת [ירמיהו י׳ י׳]

והנה התורה שמה : ״אמת״ והקב״ה שמו ״ אמת״ . הקב״ה והתורה חד המה. שאין **פירוד חלילה בין המלך הקדוש לבין ספר התורה.**

ומצינו בזהר הקדוש פרשת האזינו (דף צ"ג ובהסולם אות ר"י)

"אשרי חלקו מי שקראו אל המלך, ויודע לקראו כראוי. ואם הוא קורא ואינו יודע למי קרא, הקב"ה מתרחק ממנו, שכתוב "קרוב ה' לכל קוראיו". למי הוא קרוב. חזר ואמר "לכל, אשר יקראוהו באמת". וכי יש מי שיקראוהו בשקר? אמר ר' אבא, כן, זהו מי שקורא ואינו יודע למי קורא. מאין לנו. כי כתוב "לכל אשר יקראוהו באמת". מהו באמת. היינו בחותם טבעת המלך, שהיא שלימות הכל"

עוד. "יעלת חן" והנה "חן" ר"ת **ח**כמת **נ**סתר. קרי אין להבין את דברי רבינו פשיטא אלא יש להעמיק ולחקור בדבר. ונראה לי שכוונת רבינו שלימוד התורה יביא את האדם ללימוד והבנת חן התורה בבחינת נסתרות התורה המובאים בספר הזוהר הקדוש קרי שיבוא האדם ללמוד את הסוד

והסוד עיקרו בהבנת מצוות התורה בבחינת " והמשכילים יזהירו" [דניאל יב' ג'] שיש להשכיל בתורת ה' להבין את שורש המצווה ולא לקיימה כי כך נקבעה הלכה . שלא יפתור האדם עצמו ב-כך נקבע בהלכה אלא ילמד מדוע ועל מה נקבעה ההלכה ודבר זה ניתן ללמוד רק בלימוד הסוד ואין להסתפק בפשט. והנה ליקוטי מוהר"ן מושתתים על אדני הסוד. ו- "סוד" בהיגוי יצא "הוד". "הוד" של תורה. ובהיגוי ישמע גם "עוד" שמי שלומד את הסוד ירצה עוד ועוד ועוד. לדעת ששורש עוד הנו עד כגון "דעת" שירצה להוסיף "דעת" היא הדעת הקדושה בחינת " כי מלאה הארץ דעה" [ישעיו יא ט'] ודעה היא יסודות התורה. שורש ומקור מצוות התורה.

ומכאן מצינו שמי שאין בו תורה אין בו דעת ומכאן עקמימות המשפט בבתי המשפט ד'היום בו שוכנים שופטים הרחוקים מהאמת. חסרי דעה, חלקם ישמעלים או נוצרים הדנים את בני ישראל מה שמלמד על גלות העם הקדוש בארצו.

<u>כי איש הישראלי</u>

ואומר רבינו שעל הישראלי לקשר בשכל כל דבר. והנה כוונת רבינו בכך ששעה שהאיש הישראלי לומד את טעמי המצווה מיד הוא רואה בשכלו שהדבר אמת. כי בכל דבר ועניין ממצוות **התורה יש חכמה ושכל.** וכפי שאומר רבינו החכמה והשכל היא חיות של כל דבר.

ואומר רבינו שאור השכל הנו אור גדול מאוד כגון אור השמש ואי אפשר לזכות באור זה אלא בבחינת "נון" כגון ב- "לבנה" המקבלת אורה מהשמש שניתן לקבל את אור השכל באופן שאינו ישיר.

ואסביר: האיש הישראלי אינו יכול ישר להיכנס למלכות תורת הסוד שהיא כשמש שתשרוף אותו אלא עליו לגשת בדרך שאיננה ישירה באמצעות לימוד פשט התורה ואז לאט לאט הוא יכול להחשף לתורת הסוד המאירה כשמש והוא יהיה בבחינת " נון" שנא' : לפני שמש י-נון שמו. [תהילים עב' יז'] וזו השמש אור תורת הנסתר. אם כן מצינו שהאיש הישראלי מכונה בשם ינון בשם זה הוא יכול להתבונן באור השמש.

שאומר רבינו "נון" זו בחינת לבנה הנוטלת כלבנה מהאות חית שהיא בחינת חכמה קרי השמש.

מכאן מצינו שבחינת האות נ' היא כנגד הלבנה ובחינת האות ח' היא כנגד השמש.

והנה כאן מסביר רבינו את המילה חן כפי שמצינו לעיל בפסוק יעלת חן. אותיות נ' ח'.[נון סופי]

שנא' : "ונח מצא "חן" בעיני ה'. [בראשית ו' ח'] שנוח השכיל להיות בבחינות דלעיל.

אם כן מצינו שהאות נ' בבחינת "מלכות" כנגד "לבנה" והאות ח' בחינת חכמה כנגד "שמש".

שהמלכות יונקת מהחכמה.[כגון הלבנה שיונקת אורה מהשמש]

והנה מצאתי ר"ת של מלכות וחכמה אלו אותיות "מח" כגון "מח" האדם. ואכן במח האדם מצוי השכל וזהו סוד שמו של מח האדם שהוא מכיל את המלכות והחכמה שם מתבצעת כל עבודת ה' יתי'.

ומכאן נבין שהמוות של האדם יכול להיקבע רק בהפסקת פעילות המוח ולא בהפסקת פעילות הלב. רק כאשר מסתיימת יכולת האדם לעבוד את ה׳ מת האדם. ועל כן כל מי שהנו צמח ייחשב לחי ואין לנתקו ממכשירי ההחייאה של היום.

והנה זה המח בבחינת נר דולק. וכל עוד הנר דולק ניתן לתקן. קרי אותו צמח יכול להתפלל ולשוב בתשובה אפילו מבלי להניע את אבריו ומי שמנתקו ממכשירי ההחייאה כמי שהורגו.

ושמו של רבינו ״נחמן״ בו מצויות אותיות ״מח״ בחינות כוח המלכות והחכמה היא יעלת ״חן״ .

ומטבע הדברים היה צריך להיאמר בתורה איילת חן כגון באיילה נוקבת האייל ונכתבה דווקא יעלת חן

ואסביר: מכונה כאן תורה כיעלה ולא כאיילה לצורך הבהרת פעולתה. ומכאן אל תקרי ״יעלת חן״ אלא עלית חן מלשון עליית התפילות כמבואר בהרחבה לעיל.

ומצינו במשה רבינו ״ **עלית** למרום שבית שבי״ [תהילים סח׳ יט׳] והנה נאמר אף במשה ״עלית״ אותיות ״יעלת״

עוד. ״יעלת חן״ יצא ר״ת אותיות ״חי״ כגון שמו יתי חי.

שנא׳: ״ואולם חי ה״״ [שמואל א כ ג] שנא׳: ״ותאמר אם הנער חי ה׳ ״ [מלכים ב. ד׳ ל׳]

״חי״ הוא דבר נצחי כגון תורת ה׳ שהיא נצחית וה׳ יתי הנו נצחי.

ומכאן יובנו ״דברי חז״ל בן יח׳ לחופה.[משנה אבות ה׳ כא׳] שאין מדובר בפשט של דבר אלא רמזו על מי שהנו זוכה ליעלת חן כאמור לעיל, יכנס לחופה קרי יתחבר בשכינה.

עוד. ״יעלת חן״ יצא בגימ׳ ״תקנחי״ בבחינת ״ תקנחי צואת בנך״ [פירוש רש״י פרשת חוקת על פרה אדומה]

המחבר: בני ישראל ללא עלית התפילות, מטונפים כגון במי שצואתו עליו קרי עוונותיו רשומים עליו ואינן נמחקים מכוח תפילתו האישית והדימוי דווקא בצואה שיש בה גם זוהמה וגם ריח רע קרי הזוהמה נראית בעולם הזה והריח בחינת עולם העליון.

ומצינו בילקוט שמעוני לעניין פרה אדומה בפרשת חקת: ״מפני מה כל הקרבנות באים זכרים והיא נקבה,[פרה אדומה]

״אמר רבי אייבו משל לבן שפחה שטנף פלטין של מלך אמר המלך תבוא אמו ותקנח הצואה, כך אמר הקב״ה תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל".

המחבר: וברור כי בכאן המשל והנמשל ואין הכוונה לענייני בהמות אלא בעניינים גבוהים.

ומצינו בעבודה זרה ה׳ א: רבי יוסי אומר : ״לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהם״.[חיי נצח] ולפי המפרשים לאחר שחטאו ישראל בחטא ״העגל״ חזרה זוהמתם שפסקה במתן תורה ובעוונות חזר המוות לבני ישראל.

שנא׳: ״אני אמרתי אלהים אתם **ובני עליון** כלכם, אכן כאדם תמותון״ [תהילים פב ו׳] והנה בני עליון הם כמלאכים עליונים שאין בהם בהם מוות. ולאחר שחטאו בעגל נאמר בהם: ״ אכן כאדם תמותון״ [ותכלית הגאולה להביא את העם הקדוש למצב שהיינו בו במעמד הר סיני טרם חטא העגל לפטור אותנו מעונש המיתה שמלאך המוות לא ישלוט בנו ולאחר מכן לעלות במעלות הקדושה כל אחד כפי שורשו.

אם כן נשאל למה דווקא פרה אדומה ומה ענייניה?

"שנא׳ : ״וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדֻמָּה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין-בָּהּ מוּם, אֲשֶׁר לֹא-עָלָה עָלֶיהָ, עֹל "[במדבר ,פרק י״ט ,פסוק ב']

" ;הַנֹּגֵעַ בְּמֵת, לְכָל-נֶפֶשׁ אָדָם וְטָמֵא ... הוּא יִתְחַטָּא-בוֹ" [במדבר ,פרק י״ט ,פסוק י״א]

ולפי המפרשים מדובר בעשר פרות אדומות.

א. **פרה ראשונה** התקין משה רבינו.[הספיקה פרת משה עד בית שני]
ב. **פרה שנייה** התקין עזרא הסופר [בית שני]
ג. **פרה שנייה** ושלישית התקין שמעון הצדיק.
ד. **פרה חמישית ושישית** התקין יוחנן כהן גדול.
ה. **פרה שביעית** התקין אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן הַקּוֹף.
ו. **פרה שמינית** התקין חנמאל המצרי.
ז. **פרה תשיעית** התקין ישמעאל בן פיאבי.
ח. **פרה עשירית** יתקין מלך המשיח בב״א.

<u>המחבר:</u> ומצאתי לנכון לברר מי הוא אֶלְיְהוֹעֵינַי בֶּן הַקּוֹף
שהיה כהן גדול ככל הנראה. והיה בתקופת חוני המעגל, יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח .

וברמב״ם כ׳ מצוין ׳אליהועיני בן הקוף׳. ונמצא שמו פעם אחת בפאה פ״ג מ״ה שהיה כהן ועשה פרה אדומה. ועיי״ש תוי״ט.

ויש הגורסים אליועיני ויש הגורסים אליהועיני,[עם האות ה׳ או בלי האות ה׳] ושתי השמות נמצאים בתנ״ך (אליועיני - עזרא י, כב ; ובנחמיה יב, מא ; ובדה״י. ואליהועיני - עזרא ח, ד ; ובדה״י.

<u>ונראה לי ששמו הנכון</u> הוא ״אליו עיני״. כגון : אליו עיני. לה׳ ית׳ העין שלי , המבט שלי לה׳ ונראה לי פירוש השם הוא : מבטחי בהקב״ה.

בן הקוף: ואין הכוונה לבעל חי המכונה ״קוף״ חלילה אלא ככל הנראה מיוחס השם למלאכת אביו אולי היה תופר וכונה ע״ש ״קוף של מחט״ . הקוף של המחט מצוי בקצה הקהה של מחט לצורכי תפירה ביד. החור הזה קרוי **קוף**.

קוף : לקוח מהאות **קופא** מהאלפבית היוונית העתיקה אשר צורתה **כצורת החור.**

״בן פיאבי״ : כמו כן מצאתי למוזר גם את השם ״בן פיאבי״ ונראה לי שמדובר בשתי מילים האחת ״פי״ השנייה ״אבי״ כך שהכוונה ל-פי אבי. כגון מי שהולך לפי פיו של אביו . מי ששומע לאביו. או מי ששומע להלכה רק מפי אביו.

ונחזור לפרה אדומה.

<u>למה דווקא פרה אדומה</u>

ואסביר : בטבע שלושה צבעי יסוד שקיימים בטבע : אדום ,כחול, צהוב.

חטא העגל בא להמחיש ולהשליט את הטבע על הרוח.את המוות על החיים.

פרה אדומה באה לבטל את חטא העגל. לבטל את כוח הטבע ולהשליט את ישראל מעל הטבע דבר שבא לידי ביטוי ביכולת להתעלות מעל המוות להגיע לקיום נצחי הסותר את הטבע.

צבע העגל היה זהב שהוא צהוב .צבע הזהב הנו צבע המסמל אלוקות של עבודה זרה . צבע הזהה לצבע השמש שנחשבה לעבודה זרה הכי חזקה שכן היא נחזית לנבערי הדעת כמי ששולטת בעולם הטבע.

מכאן נותרו לנו שני צבעים בטבע שערבוב אחד מהם יחליש את צבע הזהב.

בכחול לא נוכל לעשות שימוש שכן לו היינו עושים שימוש בצבע כחול אז מערבוב כחול בצהוב היה יוצא צבע ירוק, צבע של חיות כל הצומח, צבע המחזק את תוקפו של העגל שאוכל עשבים, צמחים שהם בצבע ירוק שנא׳: ״וימירו את כבודם בתבנית **שור אכל עשב**״ [תהילים קו כ׳]. ״כבודם״: היא התורה הקדושה.

מכאן נותרה ברירה אחת והיא לעשות שימוש בצבע האדום שבטבע.

באופן סמיבולי מי שנגוע בטומאת מת הנו כגון מי שנגוע בזהב העגל. תכלית הצבע האדום לבטל את צבע הזהב.

כאשר מערבבים אדום עם זהב אנו מחלישים את כוח הזהב ובאופן סיבולי אנו מחלישים את כוח עגל הזהב.

לאחר שחיטת הפרה אדומה שורפים את הפרה והצבע של האפר הנו אפור ואותו מזים על הטמא ובאופן סיבולי אנו משלימים את החלשת צבע הזהב ומביאים את צבע הזהב לכלל ביטול.

בהתחלה אנו מחלישים ולבסוף אנו מבטלים שכן אפור עם זהב מעכיר את הזהב ומכהה את אורו.

פועל יוצא: לתכלית הטיהור נדרשים שני שלבים. שלב א׳ שלב השחיטה. שלב ב׳ שלב ההזייה שתי פעולות שתכליתן ביטול טומאת המת **והשבת המצב לקדמותו טרם נתמע האדם.**

עוד. התורה מכנה את העגל בשם ״עגל זהב״ יצא ר״ת ע״ז קרי עבודה זרה. להבהיר שמדובר בעבודה זרה להדגיש שהעגל מנוגד לקדושה.

עוד. להזכיר: בתוך העגל שכנה רוחו של ״בעור״ בנו של לבן הארמי אביו של בלעם הרשע.

מצינו לפי המפרשים שעושי העגל התבוננו בכסא הכבוד ומשם דמיינו את צורת אחד מהדמויות החקוקות בו והם: נשר, שור, אדם, אריה ומכאן נשאלת השאלה למה דווקא עגל ולא שור ולמה דווקא שור ולא דמות אחרת.

כאן המקום לספר בשבחו של יוסף שהסמל שלו ״שור״

<u>אומר הכלי יקר:</u>

ערב רב לימדו את בני ישראל שכל היציאה ממצרים היא בכוח שור. והם מוכיחים זאת: משה לא יוצא בלי יוסף - בכור שורו הדר לו.

."כשהוא לא מצליח למוצאו הוא זורק טס זהב שכתוב עליו ״עלי שור עלי שור
... בקיעת ים סוף הייתה בכוח שור: ״הים ראה וינס״ - מפני מה נס? מפני ארונו של יוסף שעליו נאמר: ״וינוס ויצא החוצה."

<u>אוזניים לתורה [הרב סורוצקין]</u>
'עשו להם תבנית שור אוכל עשב״ (תהילים קו")

מה זה חשוב מה הוא אוכל?

אלא ערב רב היו צמחוניים כיוון שסגדו לשה שהיה אלילי מצרים לכן לא אכלו בשר. לכן היו חייבים לחפש דמות מכיסא הכבוד שאיננה אוכלת בשר ורק השור הוא צמחוני.

<u>למה עגל ולא שור ממש?</u>

ואסביר: בידוע שבעבודה זרה יש כוח חלקי לשדד את הטבע ואין בה כוח מושלם כגון בקדושה שכוחה מה' ית'. ולכן בחרו בדמות של עגל ולא של שור שהוא עגל בוגר. שאם הבקשות שלהם בפני העגל לא ייענו אלא רק חלקן יאמרו הערב רב לישראל הוא עוד קטן עדיין אין בו את מלוא כוחו חכו שיגדל.

עוד. עגל יצא אותיות "לעג" שבכך לעגו הערב רב למעמד הר סיני. וכנגד זאת נא' בתהילים ב' ד' " אֲדֹנָי, יִלְעַג-לָמוֹ.". שבסופו של דבר חטא העגל יפעל לרעת הס"א. שכן מעשה העגל גרם לבירור בין עובדי עבודה זרה לעובדי לבין המאמינים. ואסביר: מצאתי ב"אזניים לתורה" שהיו כאלה שגם חשקו בעבודה זרה וגם באמינו בתורה כדי ליהנות גם מהעולם הזה וגם מעולם הבא [למרות האיסור המפורש בעשרת הדיברות] הייתה להם אמונה של כפל מוסר קרי מחד הם זכו לחיי נצח שהמוות לא שלט בהם בגין מעמד הר סיני ומאידך הם לא היה בכלל העם הקדוש מצב שהנו בלתי אפשרי. ומעשה העגל שגרם לשבירת הלוחות גרם זעזוע למאמינים הכפולים שעזבו את הע"ז ועברו לצד הקדושה ולביעור חמץ של אלו שהאמינו לחלוטין בעבודה הזרה. ונראה לי להוסיף שחוטאי העגל הם אלו שנהרגו בשואה בידי היטלר וסיעתו יש"ו. ונראה לי שביעור החמץ יתקיים עד למועד מועד הגאולה.

<u>דמות השור</u>

<u>זוהר פרשת כי תישא [מתורגם]</u>

כָּאן הוּא סוֹד הַדָּבָר. בֹּא וּרְאֵה, לְמַטָּה בְּתוֹךְ שִׁמְרֵי הַיַּיִן הַשָּׁמָרִים הָרָעִים, יָצָא מַפְגִּיעַ אֶחָד, מְקַטְרֵג, מַזִּיק קַדְמוֹן, וְהוּא בְּסוֹד דְּמוּת אָדָם. כְּשֶׁקָּרַב לְתוֹךְ הַקֹּדֶשׁ, כֵּיוָן שֶׁמָּעָבָר מִשָּׁם וְרוֹצֶה לָרֶדֶת לְמַטָּה, רוֹצֶה לְהִתְלַבֵּשׁ בִּלְבוּשׁ לְהַזִּיק אֶת הָעוֹלָם. וְיוֹרֵד הוּא וּמַרְכִּבוֹתָיו. וְהַלְּבוּשׁ הָרִאשׁוֹן שֶׁהוּא לוֹקֵחַ - תַּבְנִית שׁוֹר, דְּמוּת שׁוֹר, וְרֹאשׁוֹן לַנְּזִיקִין מֵאוֹתָם אַרְבָּעָה. הוּא שׁוֹר. וְהֵם אַרְבָּעָה אָבוֹת לְהַזִּיק לָעוֹלָם, וְכָל שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת הַנְּזִיקִין פְּרָט לַשּׁוֹר, כֻּלָּם שֶׁלּוֹ, וְעַל זֶה כָּתוּב וַיָּמִירוּ אֶת כְּבוֹדָם בְּתַבְנִית שׁוֹר.

עֵרֶב רַב עָלָה אִתָּם - עַם אֶחָד הָיָה וְלָשׁוֹן אַחַת, אֲבָל כָּל מְכַשְּׁפֵי מִצְרַיִם וְכָל חַרְטֻמֵּיהֶם הָיוּ אֵלֶּה, וַיַּעֲשׂוּ גַּם הֵם חַרְטֻמֵּי מִצְרַיִם. שֶׁרָצוּ לַעֲמֹד נִפְלְאוֹת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. (שמות ז) שֶׁכָּתוּב בָּהֶם לָמָּה קָרָא לָהֶם עֵרֶב רַב? אֶלָּא כָּל מְכַשְּׁפֵי מִצְרַיִם הָיוּ, וּבְרֹאשָׁם יוֹנוֹס וְיַמְבְּרוֹס [המחבר: בניו של בלעם הרשע] , וּבְשָׁעוֹת הַיּוֹם הָיוּ עוֹשִׂים כִּשָּׁפֵיהֶם תָּמִיד. וְכָל הַמְכַשְּׁפִים השהיו בדרגה גבוהה מאוד הָיוּ מִסְתַּכְּלִים מִכַּאֲשֶׁר נוֹטֶה הַשֶּׁמֶשׁ, מֵרֹאשִׁית שֵׁשׁ שָׁעוֹת וָחֵצִי עַד רֹאשִׁית תֵּשַׁע וָחֵצִי, שֶׁהַיְנוּ עֵרֶב הַגָּדוֹל. והמְכַשְּׁפִיהם קְטַנִּים, מִתְּחִלַּת תֵּשַׁע וָחֵצִי עַד חֲצוֹת הַלַּיְלָה.

המחבר: <u>ערב רב הכוונה ל"ערב גדול" מועד בו היו עושים המכשפים הבכירים כשפים ולא מלשון ערבוב של בני אדם.</u>

.

בֹּא וּרְאֵה, כָּל עַנְנֵי הַכָּבוֹד שֶׁהָלְכוּ בַּמִּדְבָּר, לֹא הָיוּ מְכַסִּים אֶלָּא רַק אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם, וְאוֹתוֹ עֲנָן כָּבוֹד שֶׁכָּתוּב וַה' הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם, הוֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם. וְהָעֵרֶב רַב הַלָּלוּ, וְכָל אוֹתָן בְּהֵמוֹת, צֹאן וּשְׁוָרִים, הָיוּ הוֹלְכִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה אחרונים.

עַד עַכְשָׁו הָיוּ כְּנוּעִים אוֹתָם עֵרֶב רַב, וְעַכְשָׁו עָמְדוּ וְרָצוּ מַעֲשֶׂה לְחַזֵּק אֶת הַצַּד הָאַחֵר, וְאָמְרוּ, אוֹ נִהְיֶה כֻּלָּנוּ עַם אֶחָד וְנִהְיֶה בַּכֹּל עִמָּכֶם, אוֹ שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ מִי שֶׁיֵּלֵךְ לְפָנֵינוּ כְּמוֹ שֶׁהוֹלֵךְ אֱלֹהֵיכֶם לִפְנֵיכֶם. אָמַר אַהֲרֹן, חַס וְשָׁלוֹם שֶׁאֵלֶּה יִשְׁתַּתְּפוּ בָּעָם הַקָּדוֹשׁ לִהְיוֹת הַכֹּל כְּלָל אֶחָד, וְלֹא יִתְעָרְבוּ הָעָם הַקָּדוֹשׁ בָּעָם הַזֶּה בְּכָלָל אֶחָד, אֶלָּא טוֹב לְהַפְרִידָם מִתּוֹךְ הָעָם הַקָּדוֹשׁ עַד שֶׁיָּבֹא מֹשֶׁה.

<u>דף קצ"ב ע"א</u>

וְאַהֲרֹן הִתְכַּוֵּן לְטוֹב, אֶלָּא שֶׁהָיוּ רַבִּים מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁהִשְׁתַּתְּפוּ עִמָּהֶם בַּלֵּב. וּמִשּׁוּם כָּךְ, כְּשֶׁבָּא מֹשֶׁה, הִצְטָרֵךְ לְבָרֵר וּלְלַבֵּן אֶת הָעָם הַקָּדוֹשׁ מֵאוֹתוֹ חֵטְא, וְהִשְׁקָה אוֹתָם הַשְּׁקָיָה, עַד שֶׁכֻּלָּם נִבְרְרוּ וְלֹא נִשְׁאֲרָה בָּהֶם פְּסֹלֶת כְּלָל.

אָמַר לָהֶם אַהֲרֹן, פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב.[המחבר: הנזם הנו באוזן] וְכִי לֹא הָיָה לָהֶם זָהָב אַחֵר? אֶלָּא אָמַר אַהֲרֹן, בְּעוֹד שֶׁיֵּשׁ לָהֶם קְטָטָה עִם בְּנֵיהֶם וּנְשֵׁיהֶם, יִתְעַכְּבוּ, וּבֵין כָּךְ יָבֹא מֹשֶׁה. בֹּא וּרְאֵה, שָׁנִינוּ קָשִׁים גֵּרִים לְיִשְׂרָאֵל כְּסַפַּחַת בְּבְשַׂר הַחַי, כָּל שֶׁכֵּן אֵלֶּה שֶׁלֹּא הָיוּ גֵּרִים כָּרָאוּי. מַה הֵם עָשׂוּ? וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵיהֶם. כַּמָּה אֲלָפִים וּרְבָבוֹת הָיוּ מִנִּזְמֵיהֶם שָׁם.

בָּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן, אָמַר, אֵי חָסִיד קָדוֹשׁ, אַהֲרֹן מָשׁוּחַ שֶׁל הָאֵל הַגָּדוֹל, בַּחֲסִידוּתְךָ נָפְלוּ כַּמָּה מֵהָעָם הַקָּדוֹשׁ, וְאַתָּה לֹא הָיִיתָ יוֹדֵעַ לְהַשָּׁמֵר. מֶה עָשׂוּ? כִּשֶּׁהִגִּיעוּ שֵׁשׁ שָׁעוֹת וְהַיּוֹם הָיָה בְּמִשְׁקָל, לָקְחוּ אֶת אוֹתוֹ זָהָב שֶׁפָּרְקוּ מֵאָזְנֵיהֶם. מָה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שֶׁמִּי שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּשׁוּף, לֹא מִתְבַּקֵּשׁ לָחוּס עֵינוֹ עַל מָמוֹן. וְהֵם אוֹמְרִים, הַשָּׁעָה עוֹמֶדֶת לָנוּ, אִם אֵינֶנּוּ מְעַכְּבִים. זוֹ אֵינָהּ שָׁעָה לָחוּס עַל הַזָּהָב. מִיָּד - מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים, (מלכים א יט) וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם. מַה זֶּה וַיִּתְפָּרְקוּ? כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שֶׁהִשְׁחִיתוּ וְשָׁבְרוּ אֶת אָזְנֵיהֶם.

וְהִגִּישׁוּ אֲדָנָיו אֶל הָאֱלֹהִים וְגוֹ'. הֲרֵי פֵּרְשׁוּהָ הַחֲבֵרִים, (שמות כא) ,פֶּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן בִּבְכִיָּה וְאָמַר כִּי לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים וְגוֹ', וְהוּא פָּרַק עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם מֵעָלָיו (ויקרא כה) הָאֹזֶן שֶׁשָּׁמְעָה בְּסִינַי וּמָכַר עַצְמוֹ לְאַחֵר - תֵּרָצַע. וְאֵלּוּ הָרְשָׁעִים הַחַיָּבִים, אֲנָשִׁים רָעִים, בִּתְשׁוּקָתָם לַחֲזֹר לְסִרְחוֹנָם רָצוּ וְהִתְפָּרְקוּ מֵעֹל שֶׁל שָׁמַיִם שֶׁצִּוָּה אוֹתָם מֹשֶׁה ,(אזניהם) מִנְּשֵׁיהֶם וּבְנֵיהֶם אֶלָּא הַשְׁחָתַת דַּרְכָּם

<u>דף קצ״ב ע״ב</u>

.

וּמָשְׁכוּ שְׁתֵּי רוּחוֹת כְּאַחַת, אַחַת מֵהַזָּכָר וְאַחַת מֵהַנְּקֵבָה. שֶׁכְּשֶׁמִּתְלַבֵּשׁ הַזָּכָר בִּדְמוּת הַשּׁוֹר, והנקבה בדמות חמור.

.

וְלָכֵן כָּל אֵלּוּ מִיִּשְׂרָאֵל שֶׁמֵּתוּ הִתְחַבְּרוּ עִמָּהֶם בְּלִבָּם. וּמִשּׁוּם שֶׁהָיוּ שְׁתֵּי דְּמִיּוֹת, כָּתוּב אֱלֹהֵי אֱלֹהֶיךָ יְשָׂרָאֵל, וְלֹא כָתוּב זֶה, אֶלָּא אֵלֶּה. שְׁנַיִם הָיוּ כְּאֶחָד. אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, הֶעֱלוּךָ וְלֹא כָתוּב הֶעֱלָךְ. וַיַּעֲשׂוּ עֵגֶל מַסֵּכָה וַיֹּאמְרוּ. לֹא כָתוּב וַיֹּאמֶר, אֶלָּא וַיֹּאמְרוּ, שֶׁאַהֲרֹן לֹא אָמַר דָּבָר.

<u>דף קצ״ג ע״א</u>

.

אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אַהֲרֹן, שְׁנֵי הַמַּכְשֵׁפִים הַלָּלוּ מָשְׁכוּ אוֹתְךָ לְמַה שֶּׁעָרְצוּ, חַייֵךְ שֶׁשְּׁנֵי בָּנֶיךָ יִפְלוּ. שנא׳ ובהארון התאנף ה׳ מאוד להשמידו [דברים ט׳]

<u>דף קצ״ג ע״ב</u>

טֶרֶם שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשָׁעָה שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל עַל הַר סִינַי, הָעֲבָרָה מֵהֶם זֶהַמְּתוֹ שֶׁל הַנָּחָשׁ הַזֶּה, שֶׁהֲרֵי אָז בְּטוּל שֶׁל יֵצֶר הָרָע הָיָה בָּעוֹלָם, וְדָחוּ אוֹתוֹ מֵהֶם, וְאָז נֶאֱחֲזוּ בְּעֵץ הַחַיִּים וְעָלוּ לְמַעְלָה, וְלֹא יָרְדוּ לְמַטָּה. אָז הָיוּ מַכִּירִים וְהָיוּ רוֹאִים אַסְפַּקְלָרְיוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת, וְעֵינֵיהֶם הוּאֲרוּ, וְשָׂמְחוּ לְהַכִּיר וְלִשְׁמֹעַ. וְאָז חָגַר אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּחֲגוֹרוֹת שֶׁל אוֹתִיּוֹת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ שֶׁלֹּא יוּכַל לִשְׁלֹט עֲלֵיהֶם הַנָּחָשׁ הַזֶּה, וְלֹא יְטַמֵּא אוֹתָם כְּבָרִאשׁוֹנָה.

<u>דף קצ״ד ע״א</u>

.

כֵּיוָן שֶׁחָטְאוּ בָּעֵגֶל, הָעֲבִירוּ מֵהֶם כָּל אוֹתָן הַדְּרָגוֹת וְהָאוֹרוֹת הָעֶלְיוֹנִים, וְהָעֲבָרָה מֵהֶם חֲגוֹרַת כְּלֵי הַזַּיִן שֶׁהִתְעַטְּרוּ מֵהַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ הָעֶלְיוֹן, וְהִמְשִׁיכוּ עֲלֵיהֶם הַנָּחָשׁ הָרָע כְּמִקֹּדֶם, וְנָרְמוּ מָוֶת לְכָל הָעוֹלָם. .וְאַחַר כָּךְ מַה כָּתוּב? וַיַּרְא אַהֲרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירְאוּ מִגֶּשֶׁת אֵלָיו

.

וּבֹא רְאֵה, מַה כָּתוּב בָּהֶם? וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב, שֶׁהָעֲבִירוּ מֵהֶם אוֹתָם כְּלֵי זַיִן שֶׁהִתְעַטְּרוּ בָּהֶם בְּהַר סִינַי, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט אוֹתוֹ הַנָּחָשׁ הָרָע. כֵּיוָן שֶׁהָעֲבִירוּ מֵהֶם, מַה כָּתוּב? וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֹהֶל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָה הַפָּסוּק הַזֶּה לָזֶה? אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁיָּדַע מֹשֶׁה שֶׁהָעֲבִירוּ מִיִּשְׂרָאֵל אוֹתָם כְּלֵי זַיִן עֶלְיוֹנִים, אָמַר, הֲרֵי יַדַּאי מִכָּאן וָהָלְאָה הַנָּחָשׁ

הָרָע יָבא לָדוּר בֵּינֵיהֶם. וְאִם יַעֲמֹד הַמִּקְדָּשׁ כָּאן בֵּינֵיהֶם, יִטְמָא. מִיָּד - וּמֹשֶׁה יִקַּח אֶת הָאֹהֶל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמַּחֲנֶה. מִשּׁוּם שֶׁמּוֹשֶׁה רָאָה שֶׁהֲרֵי אָז יִשְׁלֹט הַנָּחָשׁ הָרָע מַה שֶּׁלֹּא הָיָה מִקּוֹדֶם לָכֵן.

וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד. וְכִי לֹא בָּרְאשׁוֹנָה אֹהֶל מוֹעֵד? אֶלָּא בָּרְאשׁוֹנָה אֹהֶל סְתָם, וְכָעֵת אֹהֶל מוֹעֵד. מַה זֶּה מוֹעֵד? רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטוֹב. רַבִּי אַבָּא אָמַר לְרַע. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר לְטוֹב - מַה מּוֹעֵד הוּא יוֹם שְׁמְחַת הַלְּבָנָה, שֶׁנּוֹסָפָה בּוֹ קְדֻשָּׁה, לֹא שׁוֹלֶטֶת בָּהּ פְּגָם, אַף כָּאן קוֹרֵא לָהּ בַּשֵּׁם הַזֶּה, לְהַרְאוֹת שֶׁהֲרֵי הִתְרַחֵק מִבֵּינֵיהֶם וְלֹא נִפְגְּמָה, וְלָכֵן כָּתוּב וְקָרָא לוֹ אֹהֶל מוֹעֵד.

רַבִּי שִׁמְעוֹן הָיָה יוֹשֵׁב לַיְלָה אֶחָד וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהָיוּ יוֹשְׁבִים לְפָנָיו רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסֵי. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֲרֵי כָּתוּב וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב, וְאָמַרְנוּ שֶׁגָּרְמוּ מָוֶת עֲלֵיהֶם מֵאוֹתוֹ זְמַן וָמַעְלָה וְשָׁלַט בָּהֶם אוֹתוֹ הַנָּחָשׁ הָרָע שֶׁהוֹסִיר מֵהֶם בָּרְאשׁוֹנָה. יִשְׂרָאֵל מֵילָא, אֲבָל יְהוֹשֻׁעַ שֶׁלֹּא חָטָא, הַאִם הוֹסִיר מִמֶּנּוּ אוֹתוֹ כְּלֵי זַיִן עֶלְיוֹן שֶׁקִּבֵּל עִמָּהֶם בְּהַר סִינַי אוֹ לֹא.

אִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא הוֹסִיר מִמֶּנּוּ, אִם כָּךְ, אָז לָמָּה מֵת כִּשְׁאָר כָּל בְּנֵי הָאָדָם? וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוֹסִיר מִמֶּנּוּ, לָמָּה? וַהֲרֵי לֹא חָטָא! שֶׁהֲרֵי הוּא הָיָה עִם מֹשֶׁה בְּשָׁעָה שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁלֹּא קִבֵּל אוֹתָהּ הָעֲטָרָה בְּהַר סִינַי כְּמוֹ שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל, לָמָּה?

כִּי צַדִּיק ה' צְדָקוֹת אָהֵב יָשָׁר יֶחֱזוּ פָּנָימוֹ. פָּסוּק זֶה אָמְרוּ בּוֹ (תהלים יד) ,פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וְאָמַר הַחֲבֵרִים מַה שֶּׁאָמְרוּ. אֲבָל כִּי צַדִּיק ה' - צַדִּיק הוּא וּשְׁמוֹ צַדִּיק, וּמִשּׁוּם כָּךְ צְדָקוֹת אָהֵב. יָשָׁר וְהוּא צַדִּיק וְיָשָׁר. וְעַל זֶה יֶחֱזוּ פָּנָימוֹ, כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם, וְיַתְקִינוּ דַּרְכֵיהֶם לָלֶכֶת (דברים לב) יָשָׁר, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּדֶרֶךְ יָשָׁר כָּרָאוִי.

<u>דף קצ״ד ע״ב</u>

וּבֹא רְאֵה, כְּשֶׁדָּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם, לֹא דָן אוֹתוֹ אֶלָּא לְפִי רֹב בְּנֵי הָאָדָם. וּבֹא רְאֵה, כְּשֶׁחָטָא אָדָם בָּעֵץ שֶׁאָכַל מִמֶּנּוּ, גָּרַם לְאוֹתוֹ עֵץ שֶׁשּׁוֹרֶה בּוֹ הַמָּוֶת לְכָל הָעוֹלָם, וְגָרַם פְּגָם לְהַפְרִיד אִשָּׁה מִבַּעְלָהּ, וְעָמַד הַחֵטְא שֶׁל הַפְּגָם הַזֶּה בַּלְּבָנָה עַד שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי. כֵּיוָן שֶׁעָמְדוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַר סִינַי, הָעֲבַר אוֹתוֹ הַפְּגָם שֶׁל הַלְּבָנָה וְעָמַד לְהָאִיר תָּמִיד. כֵּיוָן שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל בָּעֵגֶל, שָׁבָה הַלְּבָנָה לִפְגָּמָהּ, וְשָׁלַט הַנָּחָשׁ הָרָע, וְאָחַז בָּהּ וּמָשַׁךְ אוֹתָהּ אֵלָיו וְנִפְגְּמָה כְּמִקֹּדֶם.

וְעַל זֶה יְהוֹשֻׁעַ לֹא מֵת, אֶלָּא בְּעֶטְיוֹ שֶׁל הַנָּחָשׁ

עטיו: הכוונה עצתו [ראה בבא בתרא יז עא']

<u>המחבר : הבאתי רק קטעים נבחרים מהזוהר ושם בזוהר הדברים מצויינים בהרחבה יתרה.</u>

ומצינו ב- בבא בתרא יז עא' שארבעה מתו בעטיו של נחש והם :

בנימין בן יעקב

עמרם אבי משה

ישי אבי דוד

כלאב בן דוד [ושמו היה גם דניאל ונולד מאביגיל]

ויש לציין : בזוהר כתוב שיהושע מת בעטיו של נחש ואילו בבבא בתרא נחסר חלקו של יהושע.

<u>עוד. אילת אהבים:</u> מצינו במילה אילת בגימ' " אמת" ומכאן נבין שמי שאינו דובר אמת לא יזכה לראות פנים בתורה שנא' " דובר שקרים לא יכון לנגד עיני" והתנאי היסודי ללימוד תורתינו הקדושה היא להיות איש של אמת ולא ישקר האדם לזולת ובמיוחד לא לעצמו כגון בגאוותן

המשקר לעצמו שהוא נשגב מהזולת והגאוותן הנו שקרן ומכזב בשמו ית' ועל כך התפלל דוד המלך ע"ה " אל תבואני רגל גאווה" ולמה רגל אלא שפסיעתיו של אדם מעידים על גאוותו.

שנא': " עוון עקבי יסובניי" [תהלים מ"ט] אל תקרי עקבי אלא "מעכבי" שאפילו גאווה קטנה שבקטנות מונעים ומעכבים את שלימות ה-אדם.

ומכאן מצינו את דבר ה' במשה רע"ה שנאמר בו: " והאיש משה עניו מכל האדם" . ר"ת: אדם, דוד, משיח,

והנה זה המגיע למידת משה יכול לעסוק בתורת ה' בבחינת "יעלת חן" כגון בבעל שם טוב הקדוש שהיה בחינת משה וכגון ברבינו "נחמן" שהיה בבחינת משה בדורו ובכל דור ודור ישנו אחד יהודי צדיק עניו וקדוש בבחינת משה ויש פעמים והוא בעלמין אתגלין ויש והנו בהסתר ויש גם בהסתר וגם בהתגליין. ובאחרית הימים יהיה דווקא בהסתר בבחינת והוא "מחולל מפשעינו" בבחינת " והוא עני" שעני נסתר בבחינת עני חשוב כמת ואינו נחשב כאילו ואינו המציאות ועוד: המת נסתר מעין שהוא טמון באדמה.

הרי היום אין רב שהוא עני . היום לכל רב יש קרנות ויש תורמים ובאופן טבעי הנו בעלמין אתגלין. ואני חושש לרבנים של היום כגון שהם נוסעים במרצדס לחופשה בטבריה בבית מלון יקר על חשבון החסידים ואין בליבי מאום על תשלום המלון אבל טרוניה קשה לי אליהם על כך שאינם מקדשים שם שמים ועולים על אוטובוס ככל האדם כי ישנם ילדים שהולכים לישון בלילה רעבים וישנן אלמנות ויתומים מזי רעב ומנגד הרב נוסע על מרצדס שעולה מיליון שקלים?.

אצל רבי ישראל בעל שם טוב לא נמצאה אגורה בתום יום השישי הכל חולק לעניים וכל יום ראשון החל מירוץ חדש לפרנסת בית הרב. והיום לא ראיתי שום רב שביום ראשון אין לו אוכל בבית ואין לו כסף לקנות אוכל והוא נדרש לעמול לקבץ ממון לעניים וגם לבני ביתו.

היום הרבנים מיליונרים מדושני עונג אותם ה' שונא והם אלו שמעכבים ביאת גואל צדק.

ויבין האדם שעבודת מארי דאתרא [עבודת הרבי] היא " לְהַנְחִיל אֹהֲבַי יֵשׁ וְאֹצְרֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא" [משלי ח כא'] . ור"ת **"יש"** יצא: "יראת שמים".

ומצינו ב- **מסכת ברכות דף לג עמוד ב** : "אמר רבי חנינא הכל בידי שמים – חוץ מיראת שמים שנאמר: ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה"

המחבר: על זאת יהושע בן פרחיה אומר: **עשה לך רב**,[אבות ,א' ו'] בעבור יראת שמים כל היתר בידי שמים.

רב שאין בו י"ש אינו יכול להנחיל מה שאין בו. ואז אותו הרב הוא בחינת "אין" הפוך מבחינת י"ש ואין צורך בו . וכדאי לאותו רב לעמול על יראת שמים שלו ולדאוג לעת בוא יום ה' הגדול והנורא הן בבחינת יום פטירתו מהעולם והן בבחינת יום ביאת גואל צדק אז יעמדו אלו הרבנים למשפט.

<u>וצריך כל אחד לכון בתפילתו</u>

ואומר רבינו שעל המתפלל להביא ולקשר את התפילה לצדיק שבדור.

ודור זה הנו דור יתום וחלש יותר מכל הדורות שקדמו לו. אין בו צדיקים כולם כרובם מאחזי עיניים, ויש בהם הרבה עלי באבות ומסביב להם 40 שודדים [הגבאים] ואסור ללכת אליהם, ואסור לתרום להם ורובם בבחינת נביאי שקר ובמיוחד אסור למתפלל לקשר את תפילתו עם מי מהם אלא יכוון לקשר עצמו לצדיקי אמת כגון: רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן מברסלב, מי מהתנאים הקדושים, לאבותינו הקדושים ולעולם לא במלהטטים של הדור היתום העלוב והאומלל הזה.

ולדאבון הלב כתם גדול מצוי ברוב דייני בתי הדין הרבניים בישראל ושל העומדים בראשם. פסיקותיהם והנהגתם דוחים את הגאולה, מביאים גזירות קשות ופורענותיות על עם ישראל וכל אדם ישר שיאלץ להגיע לפתחם ייזהר כמי שעומד על חור של פתן צפעוני. **אין ליתן בהם אמון, אוהבי בצע, שוחד ושלמונים והם נביאי הבעל.**

<u>מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה הָרֶשַׁע [קוהלת ג' טז']</u>

בית הדין הרבני האזורי בירושלים שהיה ברחוב "כורש" חרב והתמוטט ללא סיבה נראית לעין מאז שנת 2002 ולא נבנה עד היום, למרות שמדובר בקרקע יקרה מאוד כגון סדום ועמורה שחרבו שכן קללת ה' על בור פתנים זה.

מצינו ב-"מכתב אליהו" פרש' נח: ככל שהצדק שולט, ואין גזל בעולם, לא שייך שינוי וחורבן, כי החורבן שולט רק במקום השקר והעוולה, וענין הגאולה הוא, גאולה מהשקר והחמס

ודעו: לא סתם קיים ארגון טרור איסלאמי בשם "חמס" מאחר שאין צדק אצלינו ויש גזל ויש אצלנו שקר וחמס מביא עלינו ה' את הטרור של "חמס" מידה כנגד מידה כגון ה- "חיזבאללה " שתרגומה "מפלגת האל" שהעולם הזה נברא עבור ישראל ופועל מידה כנגד מידה ליישר את בני ישראל. "אם לא דרך הראש אז דרך הרגליים."

<u>שקר</u>

שורש **ק**ללת **ר**שע.

ש' כנגד "שורש"

ק' כנגד "קללת"

ר' כנגד " רשע"

השקר: הוא שורש כוחות הטומאה ובאובדן השקר יפול בניין הס"א. וימות נחש הקדמוני שאין לו חיות ללא השקר.

עוד.

א מ ת: יצא ר"ת " **א**מת **מ**ארץ **ת**צמח" (תהלים פה, יב] או סופי תיבות " בר**א** אלהי**ם** לעשו**ת**" [בראשית ב' ג']

<u>סוד שם ישמעאל</u>

שם ישמעאל מחולק לשניים האחד " ישמע" והשני " אל"

שם "ישמע" יצא ר"ת: **י'**שנם, **ש'**ונים, **מ'**וסלמים, **ע'**לווים.

ורומז הכתוב כי יש בהם סונים [כותבים שונים ב-סין] שיש בהם שתי כתות מרכזיות סונים ועלווים [שיעים]. ויש בהם מוסלמים כגון הפרסים או התורקים שאינם נמנים לא על העלווים ולא על הסונים

ובשם ״שמע״ בהיגוי ״סמע״ מצינו ג׳ סוגים מבני ישמעל , להלן ׃ סונים, ,מוסלמים עלווים. ויובהר כי דת האיסלאם היא דת כלל הישמעלים ופירוש אִסְלָאם إسلام היא כביכול: התמסרות מוחלטת לדבר האלוהים....

עוד. והנה מכאן יובן שם הקליפה הרמוזה בשם שמע [מתוך שם ישמעל - ונזכור שאות שין היא סין]

ש = שטן

מ= מקטרג

ע= עמלק /עשיו

ומכאן יובן שקליפת ישמעל מכילה בתוכה את קליפת עשו כגון בחינה בתוך בחינה.[ספירה בתוך ספירה]

השם השני שם ״אל״ המוצמד לשם ״ שמע״ נועד לעצור את התפשטות כוחות הס״א/הקליפה לעצור את הקטרוג של הקליפה הרמוזה בשם ״ ״שמע״ ועל כן מנגד אנו קוראים קריאת שמע נגד קליפה זו לעצור התפשטות וקיטרוג הקליפה.

ומכאן יובן מדוע הקדים הכתוב לשם ישמעאל את האות ׳י שאיננה נכללת בכלל הקליפה.

האות ׳י חוסמת את הקליפה מצד ימין למנוע הימנה התפשטות הקליפה ושם ״אלי״ משמאל לקליפה. ותפקיד שם ״אל״ לעצור את קיטרוג הקליפה.

שנא׳: וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִימִינָם וּמִשְּׂמֹאלָם. (שמות בשלח יד, כט] ואין מים אלא תורה שמגנה ומצילה לישראל.

והאות ׳י תרמוז לעשרת הדיברות המה שורש תרי״ג המצוות הכוללים מצוות עשה ומצוות לא תעשה.

והאות ׳י בחיבור אותיות ״אל״ יצאו אותיות ״ אלי״ שנא׳ ״זה אלי ואנוהו״ [שמות טו׳ ב׳]

אז׃ ״מרכבות פרעה וחילו ירה בים״ [שמות טו׳ ד׳] שהמלך הקדוש שידד את מרכבות

הקליפה בכוח ים התורה.[בים יצא גימ׳ בן הוא רמז לשם ב״ן- שם הוי״ה במילוי]

ונא׳ ׃ **״ ירה״** מלשון עבר ״ שהטמין מוקש למרכבות הסיטרא אחרא באמצעות אותיות ״ אלי״

אז ׃ ״וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם סוּף״[שמות טו׳ ד׳] שלישיו מלשון ״שלי שוואי״ שהקליפה היא בבחינת שווא הבל הבלים שאין בה כלום והיא ריקה מתוכן.

ואמשיך בביאור שם ״אל״ שנחתם בסוף שם ״ישמעאל״

<u>שיש בדבר סודות עליונים ועל דרך המשל אסביר ואתרץ העניין:</u>

ונמשיל המשל כגון במגילת אסתר בה ציווה אחשוורוש לאבד את כל היהודים וצו הריגה על פי חוקי המלכות דורש לחותמת מסויימת. ולפני שהמוציא להורג בא לקיים את צו ההריגה עליו לבחון באם מופיעה החותמת על הצו. שאם חסרה אין כל תוקף לצו ואם ישנה חותמת שכזאת דינא דמלכותא לברר אצל נותן הצו, אצל המלך באופן אישי באם הוא זה שחתם על הצו.

כך בענייננו שם אל מחייב את הכוחות האלוקים להביא את דבר הקיטרוג של הקליפה נגד עם ישראל מלפני המלך הקדוש בכבודו ובעצמו, שישראל אינם נתונים למלכות המלאכים/השליחים

אלא אנו מצויים תחת מלכותו יתברך ובאשר כך כל קיטרוג בטרם יתפשט מצווה הקליפה בעצמה והיא להביא את הדבר לאישור בית דין של מעלה בו יושב המלך הקדוש כאב בית הדין.

זהו תפקיד שם אל שנא' **בתהילים נה'** : "ישמע-אל ויענם". קרי כאשר שומע ה' את תפילות ישראל תחת צריהם יענה לתפילת ישראל ויצילם מאוייביהם.

<u>דניאל הנביא</u>

והקשרו של דניאל הנביא באסתר, שנא' : "וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה זֶּה וְעַל מַה זֶּה" - "אמר רב : "**התך**" זה דניאל"

בימי אחשורוש : שהרי בלשצר השליטו תלתא במלכותו, וכן דריוש המדי, שנאמר וְעֶלָּא מִנְּהוֹן סָרְכִין תְּלָתָא דִּי דָנִיֵּאל חַד מִנְּהוֹן (דניאל ו,ג) וכן כורש, שנאמר וְדָנִיֵּאל דְּנָה הַצְלַח בְּמַלְכוּת דָּרְיָוֶשׁ וּבְמַלְכוּת כּוֹרֶשׁ פרסיא פָּרְסָאָה (שם,כט) וכשמלך אחשורוש - חתכו מגדולתו.

<u>בניין הס"א</u>

<u>אמרו חז"ל : "אין צור נבנה אלא מחורבנה של ירושלים".</u>

ועניינו באלו המומרים והכופרים בתורת ה' חלילה ועוון זה גורם לחיזוקו של הס"מ.

אומר הזוה"ק פרשת "ויצא" : "וזה נוהג בדרך כלל ובדרך פרט בכל אדם ואדם. שבעת שעוזב את הקדושה ונדבק בס"א, כל השפע והמדרגות שהיה לו בשורשו בבניין הקדושה, עוברות לבניין מדרגות הס"א."

ולמזלינו אמרו חז"ל : "**אין ירושלים נבנית אלא מחורבנה של צור**" והכוונה לבעלי תשובה המחסירים מבניין הס"א ומחזקים את רגלי השכינה.

ותודות לאל עליון רבים בעלי התשובה כיום בעם הקדוש ומכאן נבנית ירושלים מחורבנה של צור. וירושלים היא השכינה הקדושה שבעלי התשובה בתפילותיהם והנהגתם החדשה בונים את איברי השכינה היא ירושלים שתשכון בבית מקדשנו ותפארתינו בביאת גואל צדק משיח צדקנו בב"א.

<u>סוד שם הס"מ</u>

ומכאן נבין כינויו של הס"מ הרשע ששמו יוצא מאותיות ש,מ,ע, ויוזכר כי האות ש' היא בהיגוי סין ומכאן נקרא את שם שמ"ע : **ס'**ם **מ'**וות **ע'**מלק.

ומצינו בספר שמואל טו' שנא' : וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַגִּישׁוּ אֵלַי אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר אֲגָג **אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת:**

ומצינו בספר דברי ישששכר- ספר דבש לפיו הביא בשם הרב ר' הרח"ו זלה"ה, כי : אסתר היתה גלגול יעל והמן היה גלגול סיסרא,שנא' : וצומו על"י יצא יע"ל.[מכילת אס' ר, טז']

והמן נרמז בפסוק : המן העץ " [<u>בראשית ג, יא</u>] שנא' : וַיֹּאמֶר--מִי הִגִּיד לְךָ, כִּי עֵירֹם אָתָּה; הֲמִן-הָעֵץ, אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל-מִמֶּנּוּ--אָכָלְתָּ.

ושם המן הנו בבחינת "לחם" הקרוי בארמית נהמא שבו אותיות א. המן.

ועל שום מה נדמה הנחש ל- לחם? שהחטיא את חווה בסוד הלחם ועל כן נענש אדם בלחם שנא': "בזעת אפיך תאכל לחם" (בראשית ג, יט), וכן ראה מלשון הברייתא (ברכות נח, א]

והנה המן האגגי מוזכר כבר בספר בראשית בראשית הבריאה כמי שהנו בחינת הנחש הקדמוני.

גם הפעם בעניין משתה אחשוורוש ניסה המן להכשיל את בני ישראל במאכלות אסורים.

ומכאן יובן כי עמלק הוא המן הרשע, הוא סיסרא, הוא פרעה, הוא הנחש הקדמוני ועל כן צווינו למחות את זכר עמלק.

שמות גלגולי הנחש הקדמוני:

נחש - ונקרא "נחש" על שום שעבר על ג' לאווין מהתורה:

<u>חטא של ניאוף כנגד אות נ'</u>

" **לא תנאף**" ומצינו זאת באות נ' של נחש נ' כנגד נ'יאוף. שנאף עם אשת איש עם חווה שהטיל בה זוהמתו.

<u>חטא של חמדנות כנגד האות ח'</u>

"**לא תחמוד**" ומצינו זאת באות ח' של נחש ח' כנגד ח'מדן" שחמד אורו ותפארת אדם הראשון.

<u>חטא של שקר כנגד האות ש'</u>

"**לא תשקר**" ומצינו זאת באות ש' של נחש ש' כנגד ש'קר ששיקר נחש לחווה להחטיאה.

עשיו - בשים לב שמו של עשיו נכתב פעמים חסר האות י' ומדוע כך? שהאות י' היא הניצוץ הקדוש שהיה בראשו של עשיו ובידוע כי חושים בן דן כרת ראשו של עשיו הרשע וראשו של עשו התגלגל למיטת יעקב ונקבר יחד עם יעקב מחמת הניצוץ הקדוש שהיה בראשו של עשיו ולכן חשש יעקב מעשיו שחשש להרגו ואז יפגע הניצוץ הקדוש ולא יצא מבלעו ולאחר פטירת יעקב יצא הניצוץ הקדוש מבלעו וחזר לקדושה בחלקו של יעקב אבינו.

ובהיעדר האות י' יקרא עשיו בשם עשו.

ע' של עשיו היא כנגד המילה: " **עיקש**" שנא' בתהילים יח' כז' "עִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל" קרי עיקש הוא נחש שמתפתל.

ש' של עשו כנגד המילה: "**שווא**" שנא' בתהילים יב' ג' " שָׁוְא יְדַבְּרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ שְׂפַת חֲלָקוֹת בְּלֵב וָלֵב יְדַבֵּרוּ." "

ו' של עשו כנגד המילה: "**ויהי**" היא לשון של "צער" שהוא מביא צער לישראל.

עמלק

עמלק :

ע' של המילה עמלק כנגד המילה "**ערב**" שמערב בין קודש לחול כגון ערוב של צמר ופשתן ועל כן הוא ערב וישראל יונה. וראו השוני בין ערב ליונה שהערב פרח מתיבת נוח ואילו היונה שבה לנוח קרי היונה נאמנה ואילו הערב בוגדני וכן הערב הנו שחור ואילו היונה לבנה. והשחור מרמז לבגד

עליון מטונף ואילו הלבן לבגד עליון של צדיקים שהנו לבן ובכאן אסביר כי הנשמה יורדת לעולם הזה לבנה והיצר הרע בבחינת לפתח חטאת רובץ **להשחיר את הבגד הלבן** ואם האדם מרשיע הוא עולה עם חלוק מטונף מעוונותיו וכך החלוק שחור מרוב הטינופת שצבר האדם בעולם הזה לעומת זאת הצדיק אינו מלכלך את הבגד ואפילו מלבין אותו והוא עולה עם " חלוקא דרבן" צח כשלג לעומת הרשע העולה עם גלימה שחורה משחור. [רח"ל]

מ' של עמלק כנגד המילה: **"מר"** כגון מים מרים שבס"א ישנה מרירות של סם המוות ובקדושה ישנה מתיקות בבחינת סם החיים.

ל' של עמלק כנגד המילה: **"לץ"** שנא' בתהילים א' א' " וּבְמוֹשַׁב לֵצִים, לֹא יָשָׁב"

ק' של עמלק כנגד המילה **" קול "** בבחינת קול צורריך שנא' בתהילים מג' " אַל תִּשְׁכַּח קוֹל צֹרְרֶיךָ שְׁאוֹן קָמֶיךָ עֹלֶה תָמִיד" וזה ירמז שהס"א משמיע קולו תמיד לקטרג על ישראל.

ועל כן נא': הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל" כנגד הקטרוג של הס"א.

<u>יצר הרע</u>

עמלק: כינוי ל: "יצר הרע" . יצר הרע מצוי בלב כל אדם ועל האדם להילחם כל יום מחדש ביצר הרע זו מלחמה יום יומית ואין לה סוף.

שנא': כִּי אָדָם לְ **עָמָל** יוּלָּד וּבְנֵי רֶשֶׁף יַגְבִּיהוּ עוּף [איוב ה' ז'] אם כן על האדם להתמודד כנגד מה שמסמלים אותיות ע.מ.ל.ק.

ע'- כנגד ע' של ערווה

מ'- כנגד מ' של ממון.

ל'- כנגד ל' של לשון הרע.

ק'- כנגד ק' של קנאה.

והנה לא מצינו באמור לעיל מצוות עשה אלא רק מצוות לא תעשה.

שהאות ע' כנגד ערווה שמקורה בעשרת הדיברות בבחינת " לא תנאף".

והאות מ' של ממון בבחינת "לא תגנוב".

והאות ל' בבחינת "לא תרצח" שכן מי שדובר לשון הרע הריהו כשופך דמים.

והאות ק' בבחינת "לא תחמוד"

אם כן מצינו בעמלק ארבעה ציוויים מעשרת הדיברות.

הלאווין לעיל כוללים בתוכם את כל עשרת הדיברות ואולם זו הבנה עמוקה של פני הדברים ובשם עמלק נרמז יצר הרע דווקא לאנשים הפשוטים ועליהם לשים לנגד עינהם את אותיות שם עמלק במובן הפשוט והוא כך:

ע= ערווה.

מ=ממון.

ל=לשון

ק =קנאה.

ערווה: ערווה היא גילוי איבר פנימי של האדם שעל האדם להיות מכוסה תדיר באבריו המוצנעים. להיות מגודר מהערווה באמצעות לבוש ראוי. ולהיות נקי כל הזמן שהלכלוך מביא לידי הרהורים של זימה וניאוף רח״ל. ולעניין מקווה טהרה אסור לטבול ליד אדם אחר שאין בכך צניעות אלא פריצות של ממש וטבילה זו עוון ואין בה נקיות כלל וכלל . ואם מברך מוציא שם ה׳ לשווא ועליו נא׳ : וּבֹצֵעַ בֵּרֵךְ נִאֵץ יְהוָה [תהילים י׳ פס׳ ג׳] וערווה מכונה פריצות ואסור לאיש ולאישה לנהוג בפריצות קרי לגלות את המוצנע כגון שלא לשמש באופן פרוץ, לא להתלבש באופן פרוץ, ולא להסתכל במעשי פריצות כגון תמונות של זימה וכו׳.

ממון : ממון הוא תאוות החומר שעל האדם להימנע מלאהוב כסף וחומריות שבעפר הרומז לנחש שנא׳ ״ונחש עפר לחמו״ [ישעיה סה כה] והכוונה העמוקה שלחמו של הנחש הוא לשון הרע שדיבר בבוראו והעפר הוא כינו ללשון הרע.

״עפר״ מה בינו לבין לשון הרע? שלשון הרע יוצא מהפה היא אות ה פ׳ שבמילה עפר ותרמז ללשון ממנה נחתך הדיבור ונותרו שתי אותיות המה : אותיות ״רע״ כגון פ׳ רע׳ + לשון הרע. וזהו העפר הוא לשון הרבע ומי שהנו דובר לשון הרע הוא כנחש הטמא ואומרים רבותינו שכל הטעמים הטובים בפיו של הנחש לא יהנה מהם אלא יחוש טעם של עפר והדבר נכון בפשט ולעומק האדם דובר לשון הרע כל המצוות שיעשה בעולם הזה לא יועילו לו לעולם הבא ותמיד יירש גיהנום.

והנה מצינו מצוות מילה ומצוות פריעה. ובידוע שהעורלה היא מחלקו של נחש הקדמוני ואנו מצווים להסירה בברית המילה וזו מצווה שנהוגה גם בבני ישמעל ובישראל קיימת מצווה נוספת והיא על הפריעה. ושורש פריעה ״פרע״ אותיות ״ עפר״ שהפריעה באה לתקן את הרושם שללשון הרע שנדבקה באדם מכוח טומאת הנחש הקדמוני ולכן מילה מכונה ״ מילה״ כגון ״דיבור״ דיבור לשון הרע שנדבק לאדם . ובידוע שאדם הראשון נברא מהול. ורק לאחר החטא נולדו בני האדם עם ערלה. וצדיקים גמורים נולדים ללא עורלה.

<u>מהולים שנולדו בעולם.</u>

<u>[מדרש תנחומא נח ה׳]</u>

<u>אדם הראשון</u> <u>נברא מהול.</u>

<u>המחבר:</u> <u>לא היה בו כל חטא קודם שנברא ונוצר טהור על ידי הקב״ה.</u>

<u>שת</u> <u>בנו של אדה״ר נולד מהול, שנא׳ : ״ ויולד בדמותו כצלמו״ .[בראשית, ה.]</u>

<u>המחבר:</u> <u>הוא כגון אביו וממנו המשיך השורש הקדוש ולכן הוא כגון ראשון להיברא .</u>

<u>נח</u> <u>נולד מהול, שנא׳ : ״תמים היה בדורותיו״. [בראשית ו׳ ט׳]</u>

<u>המחבר:</u> <u>שאם לא היה נולד מהול מה היה אחרית יוצאי חלציו? שכן במובן מסוים הוא כגון אדם הראשון שממנו השתלשלו בני האדם.</u>

<u>יעקב</u> <u>נולד מהול, שנא׳ : " ויעקב איש תם״ .[בראשית, כה]</u>

<u>המחבר:</u> <u>מיעקב החלה שושלת בני ישראל.</u>

<u>יוסף</u> <u>נולד מהול, שנא׳ : ״אלה תולדות יעקב יוסף״. [בראשית, לז]שהיה דומה לאביו.</u>

<u>המחבר:</u> <u>ביוסף נשלמו השבטים והוא כיעקב.</u>

<u>משה</u> <u>נולד מהול, שנא׳ :״ותרא אותו כי טוב הוא״. [שמות, ב]</u>

המחבר: משה היה אמור לעלות לשמים להוריד תורה וממנו התחיל עם ישראל לקיים תורה ומצוות.

איוב נולד מהול, שנא': "איש תם וישר. בדורותיו" [איוב, א], ולא בדורות אחרים

ולפי גרסא אחרת יש להוסיף את עוד ט' מהולים, להלן:

א. **שם** אחיו של עבר [שם ועבר היו צדיקים והייתה להם ישיבה בה לימדו תורה]
ב. **חנוך** מי שעלה לשמים.
ג. **דוד** מלך ישראל
ד. **שמואל** הנביא.
ה. כלאב בן דוד
ו. **ירמיהו** הנביא.
ז. זרובבל
ח. **תרח** אבי אברם
ט. **ישעיה** הנביא.

להבדיל . **בלעם** הרשע נולד מהול ואולם הוא אינו בכלל הקדושה.

ובלעם הרשע היה בבחינת זה לעומת זה ברא אלהים שהיה מול משה. שינק בלעם מאחוריים דקדושה כפי שמצינו בספר מעשה חושב למקובל רפאל עמנואל חי ריקי זצ"ל [הי"ד] מחבר ספר " משנת חסידים"

ומי שעתיד להיות משיח האחרון בדור הזה יוולד כמי שאינו מהול למנוע מיתר בני האדם לומר שהוא זכה בכתר תורה כי הוא נולד מהול. ולכן הוא יוולד ו/או נולד בלתי מהול למרות שמצד הדין היה עליו להיוולד כגון משה כמי שהנו מהול.

מצינו באבות דרבי נתן הוספות פרק ב'

" כשיצא **איוב** ממעי אמו יצא מהול. ולא איוב בלבד יצא מהול אלא אף **אדה"ר** נברא מהול שנ' ויברא אלהים את האדם בצלמו. אף **שת** נולד מהול שנ' ויולד בדמותו כצלמו. ואף **נח** יצא מהול שנ' נח איש צדיק תמים. ואף **שם** יצא מהול שנ' ומלכי צדק מלך שלם. ואף **יעקב** יצא מהול שנ' ויעקב איש תם. ואף **יוסף** יצא מהול שנ' ואלה תולדות יעקב יוסף והלא אינו ראוי לומר אלא תולדות יעקב ראובן. אלא שכשם שיעקב יצא מהול כך יוסף יצא מהול. אף **משה** יצא מהול שנ' ותרא אותו כי טוב הוא. אלא מה ראת אמו של משה שהוא נאה ומשובח מכל בני אדם אלא מלמד שראת אמו יצא כשהוא מהול. אף **בלעם** יצא מהול שנ' נאם שומע אמרי אל. אף **שמואל** יצא מהול שנ' והנער שמואל הולך וגדול. אף **דוד** יצא מהול שנ' מכתם לדוד. אף **כלאב** בן דוד יצא מהול שנ' חכם בני ושמח לבי ואשיבה חורפי דבר. אף **ירמיה** יצא מהול שנ' בטרם אצרך וגו'. אף **זרובבל** יצא מהול שנ' ביום ההוא נאם יוי צבאות אקחך זרובבל...וגו' כל,,,המהולים,,,ט"ו .

ובמדרש תהלים מזמור ט: י"ג שנולדו מהולים, ואלו הן.

אדם הראשון

שת

חנוך

נח

שם

תרח

יעקב

יוסף

משה

שמואל

דוד

ישעיה

ירמיה .

נחש צפע

עמלק שווה בגימ׳ ״ צפע״ ובידוע שהצפע הנו נחש ארסי והוא פתלתל כגון היצר הרע שהוא פתלתל ומרמה את האדם בכל מיני אופנים לחטוא.

עמלק שווה בגימ׳ : ״מר״ .

ומר הנו כינוי למוות. שעמלק הוא סם המוות וכנגדו ישנו סם החיים . שהרשע זוכה לסם המוות והצדיק לסם החיים.

פרעה

ופרעה הוא שמו של נחש על שום מה שעשה בעניין עץ הדעת.

פרוש ראשון : פרעה יצא אותיות ״העפר״ קרי עונשו של נחש בשל החטאת אדם וחווה בגן עדן.

פ׳ כנגד פ׳רי עץ הגן שנא׳ בבראשית ג׳ ג׳ : ״ ומפרי העץ, אשר בתוך-הגן--אמר אלוהים לא תאכלו ממנו, ולא תיגעו בו״

ר׳ כנגד ר׳אש. שנא׳ בבראשית ג׳ טו׳ :״ הוא ישופך ראש״ ., שנחש קולל בקללה שהאדם יפחד ממנו ויחפוץ להרגו.

ע׳ כנגד ע׳פר .- שנא׳ בבראשית ג׳ יד׳ : ״ועפר תאכל כל-ימי חייך״. שנחש קולל בקללה שלא יהנה ממזונו. ונענש באכילת עפר כי הביא למוות על אדם שנא׳ בבראשית ג׳ יט׳ : ״כי-עפר אתה, ואל-עפר תשוב.״

ה׳ כנגד ה׳מן ה׳עץ. -שנא׳ בבראשית ג׳ יג׳ : **המן-העץ**, אשר ציוויתיך לבלתי אכול-ממנו--אכלת." שנחש הסתייע בעץ להחטיא את חווה.

עוד. ״המן העץ״ הנה מצאנו כאן רמז להמן הרשע שפעל כנחש הקדמוני להחטיא את בני ישראל במשתה אחשוורוש ביין נסך ומאכלות אסורות.

סיסרא- סיסרא שמו כגון לחישת הנחש שיוצא מפי הנחש קול שנשמע : "סיס" "סיס" "סיס"

המן [שם אמו של המן היה "אמתלאי בת עורבתי", עורב מלשון טומאה - [בבא בתרא צא, א.] וזאת בניגוד לשמה של הצדקת אימו של אברהם אבינו ששמה היה "אמתלאי בת כרנבו"

ולדעתי נקראה בת "כרנבו" מלשון כגון "בת קודש" או "בת טוהר" " בת לובן" כגון בת אור זך" כגון " בת אור" . וכן בשם כרנבו אותיות "ברכנו" מלשון ברכה שהיא בת ברכת ה' כגון ברוכה או ברכה. ושם זה מעולה לבנות ישראל.

"כרנבו" היא בניגוד ל "עורבתי" עורבתי מלשון ערבוב, מלשון שחורתי, כגון בת חושך, היעדר ברכה, היעדר אור, היעדר קדושה.

אגג- יצא בגימ' ז' ועיבורו של נחש ז' שנים. ויש כאן סוד גדול שהיה מכשף גדול שיכול להתעבר בבני אדם החוטאים בחטא הגאווה

והנה בשם אגג ישנן אותיות גא קרי יכול להתעבר בגאים כגון אלו נבחרי ציבור שיש בהם גאווה וראו את ראש ממשלת ישראל דהיום כולו גאווה.

ראו : "אמר לו הקיסר לרבי יהושע בן חנניה : נחש לכמה זמן מתעבר ומוליד? אמר לו : לשבע שנים" [בכורות דד ח ע"ב] וכיום אוששה גרסת בן חנניה באמצעות מחקר מדעי.

[ראה ב"החי והצומח של ארץ ישראל כרך 5 עמ' 30 לגבי הנחשים" :**במינים רבים של זוחלים קיימת אגירת-זרע אצל הנקבות, המאפשרת הפריה לאחר שחלפו חודשים, ואף שנים, מעת הזיווג וכו '**ואצל הנקבה של אחד ממיני הזעמניים נמצא זרע בן שש שנים"]

ונקרא "המן" בלשון פרסי כגון "המה מן" ותרגומו : הכל שלי. שהנחש רוצה לבלוע הכל.

אדולף איכמן [על דעת המחבר] בשים לב "איכמן" יוצא בהיגוי "המן"

ומכאן נבין את דברי אגג העמלקי באומרו " סר מר-מוות". [שמואל א'- טו' לב'] אגג הרשע אמר לשמואל הנביא כעת כבר לא יעזור לכם כלום אפילו שתהרגו אותי יהיה המשך לקיום שלי והוא אכן הופיע בגלגולים מאוחרים יותר ואסביר.

הנחש [הס"מ] מתלבש בגופות הרשעים ואלו הרשעים בבחינת עמלק ואם היה שאול המלך הורג את אגג כמצוות הנביא הרי לא הייתה תקומה לנחש/ס"מ שכן ככל הנראה אגג היה גלגול נחש/ס"מ ולא עיבור הנחש קרי אם היו הורגים את אגג היו הורגים את הנחש/הס"מ ממש. ואולם מאחר ושאול לא הרג את אגג הצליח אגג בכשפיו להציל את הנחש שהיה בקרבו ועל זאת כעס שמואל הנביא וקרע את כנף שאול.

<u>סוד שם המן</u>

המחבר : המ"ן יצא ר"ת : **ה'**וא, **מ'**סוד, **נ'**חש

<u>סוד שם עשיו</u>

המחבר : עשיו יצא סופי תיבות : ר**ע'** , נח**ש'**, צפעונ**י'**, שמותי**ו'**

עוד. יצא ר"ת :

ע'מלק

ש'עיר

י׳דעוני

ו׳צפעוני

סוד שם אגג מלך עמלק

המחבר: אגג יצא ר״ת: **א׳**ני **ג׳**לגול **ג׳**מל

הכוונה שאמר: אני גלגול נחש שכן לפי רבותינו הנחש בטרם קולל הייתה דמותו כדמות מעין גמל

ראה: כפי שמצינו בפרקי דרבי אליעזר [יג] : וירד (סמאל) וראה כל הבריות שברא הקב״ה ולא מצא חכם להרע כנחש, שנאמר (בראשית ג׳) והנחש היה ערום מכל חית השדה, **ודמותו כמין גמל**, ועלה ורכב עליו... [המחבר: התלבש בתוכו כגון עיבור]

ערום: בתוך אותיות ״ערום״ נמצא אותיות מ. ״רוע״ כגון הביטוי ״ מרוע ליבו״ מכאן הנחש היה ערמומי ורע .

שישנו ערמומי והוא אינו בעל רוע ואילו הנחש היה גם ערמומי וגם בעל רוע. וזהו רוע גמור אותו רוע שעל ישראל מוטל התפקיד למגרו מהעולם.

אקדמת מילין - גמרא

רבי אליעזר וחכמים נחלקו בתנורו של עכנאי ונפסקה הלכה **: ״לא בשמים היא״** ויש לתמוה על כך. אלא מאי? אם יבוא פוסק הלכה ויקבע הלכה מדעתו מבלי לבאר את קביעתו, לא יהיה ניתן להסתמך על קביעתו והיא תהיה בבחינת ״ לא בשמים היא״ ולכן הוגדרה מחלוקת חכמים באופן סמלי כתנור בו מתלבנים הלכות ועכנאי הוא הנחש הקדמוני העקום והפתלתל המעכב את ביאת הקץ באמצעות בלבול האדם בלבול ההלכה הנכונה. ובליבון ההלכה יש עניין גדול לקירוב הגאולה שהיא תגיע במועד ביעור הקליפות כנז׳ בספר מנחת יהודה ועוד..

בדור האחרון הכרנו את גדולי הדור כפוסקי הלכה כגון: הרבה מלובביץ׳ זצ״ל , הרב עובד- יה יוסף זצ״ל, הרב אלישיב זצ״ל וכאשר הנושא בדגל הפסיקה דהיום הוא האגריי״ל [הרב שטינמן]

ויבין הקורא הנעים והיקר שאם בחיבור זה הנני נדמה כמי שחולק על פסיקה מסויימת איני בא לחלוק על הפוסק בבחינת קורח ועדתו חלילה אלא בבחינת רבי אליעזר וחכמים כאשר אני מצדד דווקא בחכמים בבחינת ״לא בשמים היא״. דברי התורה המובאים מצידי בחיבור זה עניינם ותכליתם לשם שמים ולכן אין ולא יהיה להקפיד עלי אלא לנסות להבינם ומי שאינו מבין מוזמן לקבל הבהרה באמצעות המייל אותו אני אישית מתיר לעצמי לצורכי עבודה לימוד והסברה ומאידך גדולי הדור כגון הרב שטינמן אוסרים על שימוש באינטרנט לשמור על טוהר עיני בני התורה ודעתי איננה כדעת פסיקה זו שכן השם יתי׳ יצר את האינטרנט בבחינת ״ "לויתן זה יצרת לשחק בו״ [תהילים קי״ד כ״ו] שה׳ יתי׳ מעניק לאדם מתנות כגון האטום בו ניתן לשחק/להשתמש להפקת אנרגיה להחזיק את העולם ומאידך ניתן לעשות בו שימוש להרס העולם. באשר כך ניתן וחובה לעשות שימוש באינטרנט לצורך פרנסה וכו׳ ועל המשתמש לעשות שימוש בכלי זה בזהירות להימנע ממראות אסורים וככלל בידוע שניתן להסדיר את העניין באמצעות אפליקציות מתאימות שימנעו שוטטות במקומות אסורים [הרמטית לא ניתן]

באמצעות האינטרנט, מגלה הרב משה יעקב היקר שליט״א מעשה מופלא בעניין סודות מערכת מערת המכפלה וללא היוטיוב/ האינטרנט כיצד היינו יכולים להעביר את העניין המופלא לעולם?

ראה: https://www.youtube.com/watch?v=4eUR1MH9OIw

עוד. לדוגמה שיעורו של הרב יוחנן בוארון ז״ל על כך שעד דור המבול זוגתו של האדם הייתה באה עמו ברחם אחת. ראה: https://www.youtube.com/watch?v=NdXfPKpd2Bc&t=1393s

עוד. לדוגמא שיעורו המאלף של הרב מזכה הרבים הרב יצחק כהן שליט״א המלמד על קדושת חכמי טבריה ושמותיה השונים. .https://www.youtube.com/watch?v=4xLul7qGpPg

אם כן מצינו כאן שהנני חולק על פסיקת גדול הדור כביכול ואולם אין בכך מצידי חלילה מחלוקת קורח אלא מחלוקת לשם שמים בלבד ותכליתה מיצוי עבודת הבורא והשימוש בזכות הבחירה זכות המבדילה בין האדם למאלכי השרת זכות המבדילה בין האדם להבהמה. ומצינו בקהלת פרק ג׳ **יט** שנא׳: ...וּמוֹתַר הָאָדָם מִן-הַבְּהֵמָה אָיִן, כִּי הַכֹּל הָבֶל " ואני מפרש את המילה ״ הבל״ לא רק כהבל הפה אלא המילה ״ הבל״ היא זכות הבחירה של האדם המבדילה אותו מן המלאך ומן הבהמה.

״**הבל**״ נוטריקון: ה׳יא ב׳חירה ל׳אדם. ובידוע שהבל נהרג על ידי קין ומצאתי לפרש כך שהבל קרי זכות הבחירה לא ניתן לעשות בה שימוש בתקופת אדם הראשון ולכן היא נהרגה וניתן לעשות שימוש בזכות הבחירה רק בתקופת משה לאחר מתן תורה שבזכות לימוד התורה הקדושה יכול האדם לעמוד בפרץ ולעשות שימוש מושכל בזכות הבחירה ועל דרך המשל והנמשל בידוע שמשה הוא גלגול הבל ועל כן לאחר שמשה קיבל את התורה לא הייתה מיתה במשה כגון בהבל ומשה חי לנצח והוא מתעבר/מתנוצץ בחידושי אורייתא העולים בנשמת הצדיקים וכל מי שהוא צדיק כך מדרגת משה מתגלה בו כפי מדרגיתו וצדיק הדור הוא ממש כמשה. ומשיח צדקנו שהוא גדול הדור ומצוי בהסתר הוא משה בבחינת ״ שילה״ שהוא בחינת ״שי״ היפך אותיות ״יש״

ודע: ״שילה״ בחינת הסתר. כאשר הצדיק מצוי בעלמין דאתגליין הרי הוא בבחינת משה וכאשר הצדיק בבחינת עלמין דלא התגליין קרי בהסתר הרי הוא בבחינת ״ שילה״

ומצאתי רמז למידת ההסתר בשם שילה.

שם שילה מחולק לשנים: האחד ״שי״ והשני ״לה״. השם ״שי״ ירמז על מידת ההסתר שנא׳: **יֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן. בְּצֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן״**[תהילים צ״א א׳] והמילה ״ שי״ תצא ר״ת ש׳די י׳תלונן. [מקום מחבוא/הסתר]

המילה ״לה״ היא ל ה׳ קרי להשם יתי׳.

עוד. ״שילה״ יצא אותיות: ״שי לה״ קרי מתנה לו. שאותו צדיק מקבל את בחינת משה השלימה כמתנה לעתיד לבוא שמקבל את הנשמה לנשמה.

ואומר ר׳ חיים ויטאל: ״ מסירין למשיח בסוד ישמח משה במתנת חלקו ,ולא קאמר שמח, אלא ישמח לעת״ל [ארבע מאות שקל כסף דף רמב]

והנה מצינו בתהילים סח יט: ״ עָלִיתָ לַמָּרוֹם שָׁבִיתָ שֶּׁבִי לָקַחְתָּ מַתָּנוֹת בָּאָדָם וְאַף סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן יָהּ אֱלֹהִים.״ ובידוע כי פסוק זה מדבר במשה רע״ה שעלה לשמים לקבל את התורה.

״לקחת מתנות באדם״: ירמז שהוא יזכה להיות הגואל שבמילה אדם רמוזים הצדיקים הבאים א׳ אדם הראשון. ד׳ דוד המלך מ׳ משיח כי משיח לעתיד לבוא יגדל מאדם הראשון ומדוד המלך והוא יהיה משיח צדקנו. קרי לקחת את המתנה הכי גדולה באדם והיא להגיע למדריגת ״ משיח״.

ונשאלת השאלה מדוע רמוזים כאן רק שני צדיקים אדם הראשון ודוד המלך וכי אין עוד צדיקים אלא התשובה לכך שישנו צדיק אחד עליון על כולם הוא שורש נשמת כל הצדיקים הכלולים מנשמתו והוא אדם הראשון ודוד המלך מוזכר כאן להבהיר את שלמות נשמת אדם הראשון שכידוע ימי אדם הראשון נחסרו ע׳ שנים אותם העניק לדוד המלך קרי אדם הראשון נשלם בנשמת דוד המלך ולכן מוזכר גם דוד המלך.

מכאן יובן שמעלה משיח יותר ממעלת אדם הראשון ולא בכדי הגאולה מכונה קץ הימין.

ימין היא השכינה. שנא׳: ״ ימין ה׳ עושה חיל״.

קץ: נוטריקון קץ ציפור. ובידוע לפי הזוה״ק ישנו בגן עדן מקום עליון ומכוסה המכונה ״ קן ציפור״ בו מצויה נשמת משיח צדקנו וזו נשמה עתיקת יומין שעתיד ה׳ להורידה בעיבור לשילה [הוא האיש הזכאי בדורו לגאול את ישראל]

ומצינו בספרו של רבינו חיים ויטאל ארבע מאות שקל כסף [דף רמא] קן ציפור הכוונה לק״ץ בבחינת בינה, וציפור בבחינת חכמה ולענייננו הבינה היא קן לחכמה.

ואז כשנשמה עליונה זו המצויה בקן ציפור תרד כנשמה לנשמת שילה יקבל משיח את מדרגתו העליונה בבחינת ״ בני אתה אני היום ילדתיך״ [תהילים ב׳] שהמילה ״בני״ מרמזת על מעלת קדושתו וכוחו של משיח צדקנו כשהוא מקבל את הנשמה לנשמה בבחינת קן ציפור.

<u>וכותב מהרח"ו בספר ארבע מאות שקל כסף, דף רמא:</u>

"המלך המשיח יהיה ודאי צדיק נולד מאיש ואשה, ויגדל בצדקתו עד קץ הימין, ויזכה במעשיו לנרנח"י ח׳ בחינות אלו של קדושה. ואז ביום ההוא של הקץ, תבוא נשמה של נשמה שלו, הנתונה בגן עדן, ותינתן לאיש הצדיק ההוא, ואז יזכה להיות גואל. והוא על דרך משה רבינו ע"ה, כי היה ילוד אשה, והגדיל מעט מעט עד שהשלים חלק נשמתו".

מצינו באוצרות החיים שער האורות זו״ן פרק ח׳

משה יצא ר״ת: מ״שה, ש׳ת, ה׳בל. מכאן עולה שהבל בנו של אדם הראשון נשלם בצדיק שת ובמשה רע״ה.

עוד. בעניין שת שנא׳: ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו, ויקרא את שמו שת. (שם ה ג] . ״בדמותו וצלמו״ הכוונה כי שת נולד בדמותו כצלמו של אדם הראשון ונולד מהול כגון אדם הראשון.

עוד. מצינו בספר סתרי תורה אורח חיים א׳ ״הבל״ מלשון ״אבל״ שמת ללא זרע .

עוד. המחבר: הבל יצא גימ׳ ז״ל כגון זכרונו לברכה ששמו רימז על מותו וחוסר ממשותו בעולם הזה.

ומדוע נקרא שת ולא הבל ? כי שם הבל אין בו ממשות כגון הבל הפה הוא רק קול שאין בו ממשות אלא רק ניכר בחוש השמיעה לעומת זאת במילה ״ שת״ ישנה ממשות כגון: דבר שהוא שתול יש בו תשתית, נעוץ בקרקע.

והמילה ״שת״ יצא ר״ת ש׳ורש תׅולדותי. קרי מ-״שת״ החל שורשו הקדוש של אדם הראשון להשתרש בעולם ולא חלילה מקין.

עוד. שת מלשון ״ כל הקיים״ שנא׳: תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת רַגְלָיו. [תהילים ח ז] נאמר שתה מלשון כל הקיים תחת רגליו, תחת שליטת האדם הצדיק.

<u>מוהר״ן</u>

רבי נחמן מברסלב אומר: ״מצווה גדולה להיות בשמחה תמיד״ (ליקוטי מוהר״ן תנינא סימ׳ כ״ד]

אומר מוהר״ן על רבי שמעון בר יוחאי, אותיות שמעון נוטריקון: עיר וקדיש, מן-שמיא נחית [דניאל ד, י]

ומפרש רש״י **:״ עיר וקדיש״** הכוונה למלאך שהנו ער לעולם וקדוש.

המחבר: ומצאתי בספר חנוך השני פירוש המילה עיר/עירים/עירין: הוא: יושב שמים או עליון והכוונה למלאך.

עוד. אומר מוהר״ן ״רבי״ נוטריקון ״ראש בני ישראל״.

ואען: "רבי" נוטריקון: ר'ב ב'ארץ י'שראל. "רב" נוטריקון ר'ב ב'בלי [מחוץ לארץ ישראל]

שנא' עלית למרום שבית שבי [תהלים סח, יט] ובידוע ר"ת אותיות "שבי" יצא: שמעון בר יוחאי. ואותיות "שבית" יצא אותיות : " תשבי" רמז לאליהו הנביא הוא המבשר הוא מלאך הברית.

והנה מצאתי בתהילים יח כט: "כִּי אַתָּה תָּאִיר נֵרִי יְהוָה אֱלֹהַי יַגִּיהַּ חָשְׁכִּי" ואותיות "נרי" יצא סופי תיבות של " שמעון בר יוחאי" ודיא לחכימא.

נר בארמית תרגמו בוצינא ורשבי אכן מכונה בזוהר הקדוש בשם "בוצינא"

עוד. "תשבי" הנו שמו של המבשר כשיבוא בשעה של תשובה .

והנה מצאתי ר "ת "תשבי" :יצא אותיות: יבוא בשעה של. תשובה.

ובשים לב שורש שם "תשבי" כגון שורש המילה "תשובה"

"תשבי" עם הכולל יצא כמניין " תשובה"

ואם לא יבוא בשעה של תשובה, יבוא כאליהו הנביא ולא בשם תשבי.

עוד. בשם "תשבי" ישנן אותיות " שבת" ותשובת ישראל תלויה בשמירת "שבת" ושבת היא בבחינת "שבת אחים גם יחד " קרי שלום בין בני ישראל שהשלום מעל הכל.

שנא': "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הִנֵּה מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים שֶׁבֶת אַחִים גַּם יָחַד." [תהילים לג' א']

אם יהיה שלום בין בני ישראל ייחשב הדבר לתשובה ותשבי יבוא אלינו לבשר על ביאת גואל צדק. ובעוונות אין שלום בעם הקדוש הס"מ דואג לכך ועובד שעות נוספות לבלבל את בני ישראל ששכחו את שנאת הגויים כלפינו כגון השואה שאיימה לחסל את העם הקדוש כגון במעשה המן הרשע שם היו לנו למגן מרדכי היהודי ואסתר הצדקת.

ודעו. הפחד מפני הגויים מלכד את העם הקדוש כגון בשעת מלחמה ולכן תמיד יהיו לנו מלחמות ללכד אותנו בקשר של אחים ולעולם לא יהיה שלום בארץ בינינו לבין הגויים או הערבים בני ישמעל. שלום יתכן או ע"י חזרה בתשובה או שמירת השבת שזה קל מאוד ו/או על ידי איחוד ושלום בין בני ישראל שזה גם קל מאוד.

שמירת השבת: הכוונה שדי במצוות לא תעשה של שבת לשמור על איסורי יום שבת פשוט להימנע מכל מיני פעולות של חול כגון איסור הדלקת אש, וזה דבר קל ביותר. ומי שקשה לו שיקח כדור שינה בשבת. [או ישתה יין מרדים] יישן ולא יחטא. **שינה בשבת תענוג**. ר"ת "שבת"

השער האמצעי

ישנה קושיא המובאת בתלמוד בבלי ,מסכת בבא מציעא ,דף ו', עמוד א.' [גְּמָ' מְצִיעָא הוא החלק השני והאמצעי של מסכת נזיקין ,הפותחת את סדר נזיקין שבמשנה .פירוש השם בבא מציעא בארמית הוא "השער האמצעי", כאשר לפניה נמצאת בבא קמא - השער הראשון, ולאחריה בבא בתרא - השער האחרון.]

השאלה: שניים אוחזים בטלית ואחד מהם הקדישה , **מה הדין?**

התשובה: הדין שנקבע הוא כי המקדיש **אינו רשאי להקדיש !**

העניין: התלמוד אינו מסביר באופן מובהק מדוע כך נקבע הדין?

ראה:

ר' עקיבא איגר מגיע למסקנה, במסותא מטלטלים [כגון גיגית] אינו יכול להקדישו אפילו אם יכול להוציאו בדיינים, ואפילו לא תקף אותה השני. והקשה מדוע כאן לא יוכל להקדישו, והרי אין כאן כל קניני גזילה במסותא, ויש לו ראיה שהיא שלו, ורק יש כאן אדם אחר שטוען לבעלות מבלי שתהיה לו ראיה לדבריו, ואם כן, מה מונע אותו להקדישו! ?

והחזון איש תירץ, שהחסרון הוא בכך שהשני יכול לתקפו ולהעלימו לפני שהוא יצליח להוציאו בדיינים, ודבר זה כשלעצמו עושה את המסותא המטלטלים לדבר שאינו ברשותו. אלא שעדיין יש לתמוה מהיכן למדנו דין זה, והרי בשני הכללים של **רבי יוחנן ורב נחמן** לא נרמז דין זה! ?

ולפי ביאורנו בגמרא [המבוסס על לשון רש"י בד"ה "מקרקעי", שרב הונא בא לפשוט מדברי רב נחמן גם את הצד שאם אתה יכול להוציאו בדיינים הקדישו הקדש, והעמידה הגמרא את הצד הזה דוקא במסותא מקרקעי, שגזלה אחד מהם, וחל הקדשו משום שקרקע אינה נגזלת], הרי במסותא מטלטלים אם אכן לא גזל בידים, אלא רק היה דין ודברים ביניהם, ויש למקדיש ראיה שהיא שלו, גם **רב הונא** מודה שהוא יכול להקדישו, וכטענתו של רבי עקיבא איגר! ולא קשה קושייתו.

והאילת השחר [**הרב יעקב הלוי פילבר**] תמה על תירוץ החזון איש, שלפיו החילוק בין מסותא מטלטלי ובין מסותא מקרקעי הוא רק בכך שמסותא מטלטלי יכול השני להבריחם ולהעלימם, ולפי זה תמוה מה שכתב רש"י, בד"ה מקרקעי "דכל היכא דאיתיה, ברשות מריה קיימא, דקרקע אינה נגזלת, ושפיר פשיטנא מהא דאי הוה ליה ראיה עלה, הקדישו הקדש". כי לאיזה צורך אמר **רש"י** שהקרקע ברשות מריה קיימא כל היכא דאיתיה, והרי גם אם לא היתה הקרקע ברשות בעליה היה אפשר להקדישה משום שקרקע אי אפשר להעלימה .

המחבר:

ואען: רבי עקיבא איגר אינו בוחן את הקושיא כגון רש"י ומכאן גם החזון איש לא ענה על השאלה הנדרשת.

רש"י קובע את הכלל הנכון והוא שאין חשש במקרקעין שכן מקרקעין ניתן להשיבם במקרה של תקלה עם הנהנה ואולם בטלית יש חשש שההקדש יאבד או יכלה ואז עלול להיגרם מכשול עצום לנהנה.

קרי: לשיטתי המחלוקת כאן סובבת על נקודה משפטית אחת והיא בעיית הנהנה, בעייה שלא צויינה לא בגמרא ולא ע"י הרב איגר ולא ע"י החזון איש ורק רש"י ציין את בעיית הנהנה ואולם באופן עקיף.

ומכאן אתחיל בביאור הסוגיה

לכאורה אין כל הגיון בפסק הדין האוסר על אדם להקדיש את חלקו ואפילו לא על תנאי שכן לפי השכל הישר יש למקדיש זכות קניינית בחלקו ולכן הוא רשאי להקדישה לכל מי שליבו חפץ.

מכאן ברצוני לבאר במאמר זה מדוע נפסקה הלכה זו השוללת מראש את היכולת להקדיש שעה שאין לאדם זכות קניינית מלאה ובלעדית בחפץ שמצא יחד עם אדם אחר, הכל להלן:

<u>מהי טלית:</u>

טלית הכוונה ל- טובין שניתן להזיזם ממקום למקום [לא מגרש לא בית לא ספינה]

<u>מהו הקדש.</u>

הקדש הוא בכגון חפץ או רכוש שנדר בגינו כי הוא ישמש לצרכי קדושה והיום אנו מכירים מצווה זו בעיקר על ידי מי שמקדיש דירה ומצווה את הפירות לעניים תלמידי חכמים.

דא עקא, בימים דאז ההקדש כלל בתוכו 2 מצוות שונות במהותן האחת מצווה של **צדקה** לעני שהיא מצוות הקנייה [נתינה במתנה] והשנייה מצווה של **תרומה** לקודש כגון בכהן.

<u>המדובר בשתי מצוות עשה מדאורייתא</u>

במצוות התרומה נא': וְיִקְחוּ-לִי תְּרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ, תִּקְחוּ אֶת-תְּרוּמָתִי. [שמות כה' ב']

<u>במצוות הצדקה</u> נא': לא תאמץ את לבבך ולא תקפוץ את ידך... כי פתוח תפתח את ידך לו [פרש' ראה טו', ז] [שלא יקפוץ ידו קרי שהרשע מראה אצבעותיו כשאגרופו סגור כאילו וכל אצבעותיו שוות קרי כל העניים/האנשים בעיני שווים העני המרוד וגם הבינוני ואתן לכל אחד כפי שיקול דעתי אלא יתן כפי הוראות התורה.

היום לא קיים מוסד הכהונה ולא בית המקדש ועל כן אומד דעתנו סובר כי הקדש עניינו צדקה לעניים אולם דבר זה לא היה נכון לתקופת התנאים בהם עלו שאלות יקרות ערך שעסקו בברור הדין כגון במקרה תנורו של עכנאי וכגון במקרה זה.

במחשבה של ימינו אנו, ברור שלפי השכל הישר יש למקדיש זכות קניינית בחלקו ולכן הוא רשאי להקדישה לכל מי שליבו חפץ, אם כן **מדוע נפסק הדין שלא ניתן להקדיש ?**

התשובה לכך היא החשש מפני הצבת מכשול בפני הכהן או העני ויודגש כי על בית הדין חלה חובה למנוע מכשול שנא': ***לֹא*** תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וְלִפְנֵי עִוֵּר ***לֹא*** תִתֵּן מִכְשֹׁל וְיָרֵאתָ מֵאֱלֹהֶיךָ אֲנִי ה'. [ויקרא יט, יד']

הכהן והעני במקרה דנן הם בבחינת עיוור וחרש וחלה חובה על בית הדין קרי על חכמים לקיים את הציווי: ויראת מאלהיך אני ה'. ולפסוק את הדין למנוע את הכשלת העני והכהן.

לבית הדין שני תפקידים האחד לחלק את המציאה והשני למנוע נזק מהנה.

הבעייתיות היכולה להתעורר במקרה של הקדש לכהן היא: אם יתחרט המקדיש מה יהיה בגורל ההקדש שכבר נאכל על ידי הכהן קרי האם רשאי המקדיש להתחרט על הקדשו ושאלה זו יש בה בכדי לעורר את השאלה היותר קשה והיא האם מדובר בהקדש טהור או טמא ? ובמקרה בו אכל הכהן את ההקדש האם ייענש הכהן? והאם הכהן מחויב בהשבה? [לכהן אין כל רכוש מצידו הדבר עלול לפגוע בכל מעמד הכהונה]

<u>לעניין הכהן - הדין הכללי:</u>

הקדש לקודש/לכהן חייב להיות הקדש טהור שאינו בבחינת טמא.

הקדש טהור הוא הקדש שחייב להינתן מכל הלב ללא כל מחשבה פסולה הפוגמת במעשה הנתינה לקודש. [שנא' וְיִקְחוּ-לִי תְּרוּמָה :]

אם ניתן ההקדש בכוונה שאיננה טהורה עולה בכאן השאלה האם מותר לכהן לעשות שימוש בהקדש שכזה אם לאו, שכן שמוש בהקדש טמא הדין מחייב את ענישת הכהן.

<u>הכלל המחייב :</u>

במצב מעין זה בו לא טרח ועמל המקדיש להשיג את ההקדש אלא מצא אותו אנו רואים בהקדש מעין זה כהקדש בסימן של ספק, שכן לפעמים יכול מוצא המציאה להקדיש את ההקדש רק בשביל להתנכל לחבירו או להראות בצביעות שהוא כביכול צדיק ואין לו כביכול עניין ברכוש וזה מעשה של הקדש שאינו טהור לקודש ומחמת הספק **יש להחמיר ולא להקל**.

<u>לעניין שאלות בדבר ביטול ההקדש לאחר מעשה.</u>

מה יהיה הדין אם לאחר מעשה ההקדש התחרט המקדיש , האם הוא רשאי לבטל את ההקדש ?

כן ובנוסף יכול להיות מקרה שמעשה ההקדש שכנע את המוצא השני גם להקדיש את חלקו ומכן עולה השאלה האם במקרה בו הניסיון של המקדיש הראשון לביטול ההקדש מצידו מפקיע באופן אוטומאטי את מעשה ההקדש השני ? או מעלה עילה למקדיש השני לבטל את הקדשו בטענה שהוא הלך אחרי המקדיש הראשון ?

האם ביטול ההקדש מקים חובת השבה על הנהנה?

מה עושים במקרה בו ההקדש נאכל על ידי הנהנה שאין לו אפשרות להשיב את ההקדש?

האם מתגבשת עילת תביעה נגד הנהנה הנ"ל?

האם ביטול ההקדש מטיל חובת השבה נגד הנהנה שעלול ליפול לחוב שהוא לא צפה ואינו אשם בו.

לנוכח השאלות הבלתי פתירות הנ"ל נפסק הדין ובצדק רב כי כל עוד אין למוצאי המציאה זכות קניינית מלאה במציאה אין לאיש מהם זכות ו/או יכולת להקדיש את חלקם.

לאור הנ"ל, הדין הראוי במקרה מעין זה שאוסרים על ההקדש בשלב של המחלוקת ואין לדעת המקדיש כל תוקף שהוא , בית הדין ידון בדבר השאלה הקניינית, מחלקים את המציאה לשניים בדרך של מכירה וכיוצא בזה, כל אחד מקבל את חלקו ושלום על ישראל.

ומי שעדיין רוצה להיות צדיק ולהקדיש נראה אותו כעת שעה שהוא בעל זכות קניינית מלאה והוא עומד לבד מול בית הדין ועדיין מקדיש ותבוא עליו הברכה.

<u>לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם</u> [בבלי- ברכות י' ב']

מקור הפסוק : <u>ספר ויקרא</u> ,<u>פרק י"ט</u> ,<u>פסוק כ"ו</u> . שנא' : "לא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם, לֹא תְנַחֲשׁוּ וְלֹא תְעוֹנ�נוּ"

ההלכה קובעת כי אכילה לפני תפילת שחרית אסורה, ונחשבת כגאווה כלפי שמים. ברם, אכילה או שתיה מסיבות בריאות–מותרים, כי אין בכך צד של גאווה. וכן : "**הצמא והרעב הרי הם בכלל החולים**" [שו"ע,פ"ט,ד]. והכוונה למצב בו קשה להתרכז בתפילה בשל רעב או צמא, וכפי שקבע האדמו"ר ה"צמח צדק" : מוטב לאכול בשביל להתפלל מלהתפלל בשביל לאכול..

המחבר : המושג בו נעשה שימוש במסכת ברכות הנו מושג קשה מאוד ונראה לי שכוונת הכתוב הייתה בדרך של רמז ובאשר כך נא' לא תאכלו על הדם לעניין איסור אכילה לפני תפילה.

והרמז הוא במילה : " הדם".

הדם יצא ר״ת: ה׳וא, ד׳בר, מ׳אכל. והכוונה שעיקר האיסור להימנע מלעכב את התפילה שיכול ויתחיל לאכול וימשך אחרי אכילתו ואז יאחר את תפילתו ומכאן המדובר בגדר בלבד ולא באיסור של ממש ובאשר כך הרי אין בדבר איסור דאורייתא . וכוונתי רק על שתית קפה/תה ועוגיה וכו׳ טרם התפילה ולא יותר מכך. ואין בדברי חלילה השגה על חכמי ההלכה שכן כבר נקבע ב שו״ע,פ״ט,ד שהצמא והרעב בכלל חולים ומותרים בשתיה ואכילה. וכל עניין השתיה והטעימה של דבר מאכל הוא לצורך עבודת ה׳, שיש כאלה הזקוקים לכך להתחזק ומכאן עיקר האיסור לגרגרנים שלא ישבו לסעודת שלמה המלך טרם המליכו והודו למלך הקדוש.

<u>תפילת נשים בשבת</u>

עזרא הסופר תיקן את קריאת התורה בשבתות לכלל ציבור העם לרבות נשים והיום נשים צדקניות נשארות להתפלל גם מוסף ומנהג זה איני מסכים לו שכן תכלית ציווי לנשים הנו שמיעת קריאת התורה בלבד ואם תתפלל האישה שחרית של שבת במלואה ניחא כיוון שתפילה זו קודמת לקריאת התורה ואולם עם סיום קריאת התורה הדין הנכון לנשים להקדים לצאת מבית הכנסת מהטעמים הבאים:

א. אין ראוי לאישה להתפלל מוסף.

ב. מחמת צניעות. שכן ביציאה מבית הכנסת בערבוביא נשים עם גברים יש בדבר לבלבל את הגברים להביאם למחשבות זרות של ניאוף חלילה, יש בדבר חוסר צניעות וביטול כוח הקדושה חלילה.

ג. לערוך את שולחן השבת.

לפי הזוהר הקדוש [זוהר חדש, א׳. פרשת תולדות] תפילת מוסף כנגד קורבן מוסף המכוון לאושפיזין כנגד מידות חג״ת נהי״מ.

ואין מקום לנקבה שתתפלל בעניינים מעין אלו ותפילת הנקבה במוסף חוששני שעולה לכדי **הזכרת שם ה׳ לשווא.**

<u>ג׳ מצוות חובה המיוחדות לנשים, ואלו הן:</u>

נידה, הפרשת חלה, והדלקת נר שבת. ומצוות אלו מיוחדות לנשים שאין בגבר נידה ואין מנהג הגבר לאפות והגבר מקדים לבית הכנסת טרם מועד הדלקת הנר.

<u>'יהא מונח עד שיבא אליהו' [בבא מציעא לז א]</u>

אבקש במאמר זה להסביר את המושג ״ יהא מונח עד שיבוא אליהו״.

ישנם ספיקות שנפסק בהם שאף אחד מהנידונים אינו מקבל את החפץ או הממון, ויהיה מונח עד שיבא אליהו

דוגמא: שנים שהפקידו אצל אחד, זה הפקיד מנה [מאה זוז] וזה הפקיד מאתים, ולאחר זמן שבאו ליטול את הפקדון כל אחד מהם טען שהוא הפקיד את המאתים, והנפקד אינו זוכר מי הפקיד את המאה ומי הפקיד את המאתים - נחלקו תנאים

דעת חכמים שכל אחד מהם מקבל מנה כי סכום זה ודאי הופקד על ידי כל אחד מהם

והמנה השלישי שעליו יש ספק **יהא מונח עד שיבא אליהו**

ודעת רבי יוסי היא שכל הכסף ״יהה מונח עד שיבא אליהו״

ואני יסביר: במקרה שאחד מהמפקידים רמאי הדין הנכון כדעת רבי יוסי ומדוע כך?

הרמאי לא יסכים שממונו יישאר בידי בית הדין והוא לא יהנה ממנו בחייו ועל כן כעבור זמן הוא יבוא לבית הדין יעשה עצמו צדיק ויגיד לבית הדין שהוא מוותר על המאה שבמחלוקת[המנה השלישית] לטובת חבירו כדי לקבל את הסכום האמיתי שהוא הפקיד.

זו שיטת רבי יוסי כגון במשפט שלמה.

אם כן מצינו במצב דלעיל " יהה מונח עד שיבוא אליהו" [שימו לב לכינוי " אליהו" ולא לכינוי תשבי] אין הכוונה שנמתין לפסיקה לפי רוח הקודש כגון בקושיות שעליהם קבעו חכמים תיק"ו [תשבי יתרץ קושיות ואבעיות] אלא על מצב רציונלי שנועד לייאש את הרמאי

[תשבי הוא שמו של אליהו רק לעתיד לבוא קרי בזמן הגאולה והדבר נרמז בר"ת **י**בוא **ב**עת **ש**ל **ת**שובה]

עוד. תיק"ו: מצינו בזוהר חדש- ספרא תנינא: הַשְׁכִּינָה נִקְרֵאת תֵּיקו"ּ, מִצַּד אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בַּמֶּפָלָא מִמְּךָ אַל תִּדְרֹשׁ .וּבַמְכֻסֶּה מִמְּךָ אַל תַּחֲקֹר. וּבִגְלָלוֹ פֵּרְשׁוּהָ בַּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁתֹק, כָּךְ עָלָה בְּמַחֲשָׁבָה

אולם בכאן מתעוררת שאלה קשה והיא מה יעשה בית הדין שעה ודווקא מי שאינו הרמאי זקוק מאוד לכספו והוא יוותר ראשון? האם אין בכך עושק כלפין?

והתשובה היא: שאין לו להלין אלא עצמו, בכך שלא הפקיד את כספו אצל מי שראוי לכך, ולא עשה שטר ולא עדים ומכאן אם ויתר אין זו בעיה של בית הדין שהוא ויתר על המאה הנוספים וזהו דין של אמת לכאן או לכאן קרי גם כשהרמאי יוותר יצא דין אמת וגם כאשר הלא רמאי יוותר על המנה השלישית יצא דין של אמת.

לסיכום: המונח "יהה מונח עד שיבוא אליהו הנו מונח שנועד להמתין את הדין כגון בעניין מעין זה עד שיבוא אחד מבעלי הדין יוותר על חלקו ויצא הצדק לאור בדרך הטבע ולא באופן ניסי כגון במקרה של תיק"ו בו אנו מצפים לביאת הגואל צדק שכולו עניין ניסי ואיש אינו יודע עת הקץ וביאת גואל צדק בב"א

תיק"ו

מצינו ב- תלמוד בבלי, מסכת חולין, דף ע, עמוד א מצב של **תיק"ו** בנוגע לשאלת לידת פטר שגר בהמה.

ולמען האמת איני מבין מדוע נקבע כאן תיק"ו ואפרט.

ראה: "בעי רבא: כרכו בסיב, מהו? בטליתו מהו? בשליתו מהו? בשליתו? אורחיה הוא! אלא: בשליא אחרת, מהו? כרכתו ואחזתו והוציאתו מהו? היכי דמי, אי דנפק דרך רישיה - פטרתיה! אלא, דנפק דרך מרגלותיו. בלעתהו חולדה והוציאתו, מהו? הוציאתו, הא אפיקתיה! אלא: בלעתו, והוציאתו, והכניסתו והקיאתו ויצא מאליו, מהו? הדביק שני רחמים, ויצא מזה ונכנס לזה, מהו? דידיה פטר, דלאו דידיה לא פטר, או דלמא דלאו דידיה נמי פטר? תיקו ."

הסבר: בהמה שהמליטה בפעם הראשונה הוולד נחשב בכור ואסור על בעליו אלא הוא מוקדש לכהן בדרך של הקרבתו כקורבן והכהן אוכל מבשרו.חכמים דקדקו בפרטים רבים לברר באיזה מצב יחול על הוולד דין בכור, להלן:

1. מה דין עובר בכור שעטף אותו בכיסוי כל שהוא בעודו ברחם הבהמה והוציאו, כך שהכיסוי מהווה חציצה והפרדה בין העובר לדופני הרחם , האם יחול עליו דין בכור?
2. מה הדין כשחולדה בלעה אותו בעודו ברחם והוציאה אותו משם, האם יחול עליו דין בכור?

3. ומה הדין אם חולדה בלעה את הוולד בתוך הרחם הוציאתו ואחר כך שוב החזירה אותו לרחם הבהמה ויצא לאוויר העולם בהמלטה טבעית,
4. האם בזה שבפעם השנייה הייתה המלטה טבעית, יחשב בכור?
5. וכן מה הדין אם הרפתן הצמיד שני רחמים של פרות זו כנגד זו והמליטה האחת ישר לתוך רחמה של השנייה ואחר כך הפרה השנייה המליטתו "המלטה טבעית",

למען האמת עניין החולדה אינו הגיוני ונראה שלי שחכמינו מביאים את החולדה לתקוף שאלות אבסורדיות כגון בעניין הרפתן והעברה מרחם לרחם דבר שהוא בלתי הגיוני ושאינו אפשרי ממש כמו חולדה שתכנס לרחם ותבלע גדי הגדול ממנה פי כמה וכמה ועוד הגדי יצא חי הרי זה אבסורד.

ואתרץ: התלמוד מביא סדרה של שאלות בהם נעשתה התערב גורם אחר בלידת עובר הבהמה המכונה בתורה " פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה " [שמות) יג,יא-טו] לברר את הדין באם עדיין הוולד ייחשב לבכור הראוי לקרבן אם לאו.

<u>לדעתי</u>

התשובה לכך פשוטא מאוד והיא להבין מהו: " פֶּטֶר שֶׁגֶר בְּהֵמָה ?

פֶּטֶר יצא ר"ת: **פ**רי, **ט**יפה, **ר**אשונה. [ועיקר הדין בזה הוא בעניין בכור אדם ולא בבהמה]

שֶׁגֶר יצא ר"ת: **ש**לית, **ג**די, **ר**אשונה

משמעות הנ"ל הוא שבכור בבהמה הוא הוולד המכונה גדי והיוצא עטוף בשליה הראשונה.

גדי הוא כינוי לכל וולד של בהמה טהורה מלשון מזל טוב . ומצינו ברש"י: "**האומר גד גדי** - התמזל מזלי"

בְּהֵמָה יצא ר"ת: **ב**שר, **ה**יורד, **מ**ן, **ה**שמים [ספר קהלת יעקב]

ומשמעות האמור לעיל במילה בהמה היא לציין את כשרות האם ממנה יצא הגדי קרי חובה שמקור הגדי יהיה מבהמה טהורה כגון מקור של בשר היורד מן השמים שהנו בשר טהור.

פועל יוצא: דרישת הכתוב היא שהגדי מחויב שיצא כדרכו ללא התערבות גורם זר בכדי להיחשב כבכור טהור שניתן להקדישו לכהן.

<u>עסק התורה</u>

ומצינו בצדיק היקר והקדוש רבי "ישראל בעל שם טוב" שהיה בקי בקבלה/בזוהר והן בגמרא וכו' שהאחד אינו סותר את השני אלא ההיפך מכך הוא הנכון. האחד משלים את השני בבחינת בעל ואישה השונים בחיצוניות ובפנימיות ואולם ביחד הנם מהווים שלמות.

ואיש בהיעדר אישה נקרא " פלג גופא" ועל זאת נא' בבראשית ב' יח' " ויאמר יהוה אלוהים, לא-טוב היות האדם לבדו ; אעשה-לו עזר, כנגדו ." ועזר זה הוא כגון הזוהר הקדוש לימוד פנים התורה, טעמי המצוות לעבוד את ה' מתוך ידיעה.

אז: [פס' כד'] ..." ודבק באשתו, והיו לבשר אחד". ודבק הכוונה לדבקות בשכינה. שללא הזוהר לא תיתכן דבקות של ממש בה' שהזוהר כגון דבק שמחבר בין שני דברים.

עוד. בגין זאת נא' בפסוק כג' " וַיֹּאמֶר הָאָדָם זֹאת הַפַּעַם עֶצֶם מֵעֲצָמַי וּבָשָׂר מִבְּשָׂרִי " שאסור לעשות חילוק בין לימוד הזוהר ללימוד הפשט כגון משניות, גמרא וכו .

עוד. למה מזכיר הכתוב עצם ובשר? אלא שהעצמות בפני עצמם אין בהם שימוש וכך נכון בבשר שללא העצם אין בבשר שימוש ורק ביחד הם יכולים להתקיים ולפעול.

עוד. העצמות [הזוהר] מצויות בפנימיות ואילו הבשר בחיצוניות [גמרא] והכיצד תיתכן החיצוניות ללא הפנימיות? כיצד יכול הבשר להלך ללא העצמות?

עוד. ועל זאת נא' " ונתתי לכם ***לב בשר*** " [יחזקאל לו, כו] ואין בכאן פשיטא שימול את ערלת הלב ויעשהו בבחינת לב שאינו אבן . אלא שלעתיד לבוא בדור הזה, ה' יתן בלב ישראל לעסוק בלימוד הזוהר הקדוש והגאולה תלויה בלימוד הזוהר הקדוש ובספר " תיקונים חדשים" [רמח"ל] שהוא זוהר ממש.

<u>השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם</u>

וביום א' מר חשוון התשע"ז ישבנו ללמוד מסכת סוכה ודרש הרב שמעון רז הי"ו : [נכדו של הרב בן ציון רז זצ"ל מבית כנסת מוסאיוף]

מצינו במסכת סוכה [פרק לא'] דף ה, א גמרא ותניא ר' יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה ולא עלו משה ואליהו למרום שנאמר (תהילים קטו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. ולא ירדה שכינה למטה והכתיב (שמות יט) וירד ה' על הר סיני למעלה מעשרה טפחים. והכתיב (זכריה יד) ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים למעלה מעשרה טפחים ולא עלו משה ואליהו למרום והכתיב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים למטה מעשרה והכתיב (מלכים ב ב) ויעל אליהו בסערה השמים למטה מעשרה והכתיב (איוב כו) מאחז פני כסא פרשז עליו עננו.

לכאורה תמוה דבר המדרש לפיו קיים חילוק של ממש בין השמים והארץ וכי משה לא זכה להגיע ממש לכיסא הכבוד וכי השכינה אינה שורה פחות מעשרה טפחים.

ועניתי לרב "רז" שאבאר לנו את העניין.

<u>**ונראה לי לבאר כך:**</u> השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם. ומצינו בתנורו של עכנאי בו נקבעה הלכה הקובעת : " לא בשמים היא" קרי הלכה של חכמים קרי בית דין של מטה עוקרת את ההלכה האלוקית בדבר טמא או טהור שכן בני האדם אינם כמלאכי השרת ומכאן נבדל העולם העליון מהעולם התחתון קרי עולם התיקון בו מצויים בני האדם נבדל מהעולם העליון בו מצויות הנשמות ברובד העליון הגבוה מביניהם.

מכאן אמר ר' יוסי ובצדק השמים שמים לה' קרי ישנו חילוק של ממש בין הבנת תורתינו הקדושה בעולם העליון לבין הבנת התורה בעולם התחתון. ועד כאן הדברים קלים להבנה.

<u>**וממשיך ר' יוסי**</u> ואומר : " ולא ירדה שכינה למטה, [מעשרה טפחים] ואלו עשרה הטפחים אלו מעל מדריגות של טומאה קרי ה' לא יוריד את השכינה למטה מעשרה טפחים קרי לעמקי בור הקליפות שם ה' אינו מגלה אור שכינתו ודרוש זה נדרש דווקא במסכת סוכה שכן סוכה היא כנגד השכינה כגון : ס"ו - כ"ה שנא' **כה** אמר ה'. ובידוע כי השכינה מכונה "כה" והיא כנגד הסכך של הסוכה שהוא עיקר הסוכה וכנגד השכינה [ענני הכבוד שליוו את ישראל במדבר] ואסור שגובה הסכך יהיה למטה מעשרה טפחים ממש כגון השכינה עצמה שאסור שתרד לבור הקליפות באופן בו תמיד היא תהיה עשרה טפחים מעל בור הקליפות לשמור על מרחק מסויים מהטומאה.

עוד. סוכ"ה יצא בגימ' מניין "האלהים" ובידוע ששם זה כנגד השכינה.

ומכאן נפנה למדרש בעניינו של משה בו אמר ר' יוסי : "ומשה עלה אל האלהים למטה מעשרה" קרי נמצא משה רחוק עשרה טפחים מכסא הכבוד. כאילו והדבר הנו לגנאי של משה. ואולם נראה לי לפרש : כי אכן השמים שמים לה' קרי בן אדם אינו יכול להתקיים במחיצת כסא הכבוד ולאחר מכן לרדת לארץ ולכן הורחק משה מכסא הכבוד לשמור עליו שגופו הפיזי לא ימות שנא' : " ויאמר, לא

תוכל לראות את-פניי: כי לא-יראני האדם, וחי .״ [שמות לג׳ כ׳].ומשה נדרש שגופו ישמר על מנת שיקבל את התורה הקדושה ויביא אותה לישראל ואסור היה שמשה ימות.

והוסיף ר׳ יוסי והשווה בין משה לאליהו באמרו : ״ ויעל אליהו בסערה השמים למטה מעשרה״ והנה מצינו באליהו שאף הוא נדרש לעלות השמימה להיות מלאך הברית והוא נדרש לרדת לפעמים לעולם התחתון הזה לעזור לעם ישראל ולכן גם בו נדרש המאמר קרי לא תיתכן מציאות בו אדם יוכל להתקרב ממש לכסא הכבוד ויוכל לאחר מכן לרדת לעולם התחתון הזה .

<u>ואסביר:</u> מי שנוגע ממש בכיסא הכבוד הוא נדבק בשכינה ממש והוא הופך להיות חלק מהשכינה ולכן הוא אינו יכול לחזור ולרדת לעולם התחתון שכן הוא חלק מהשכינה והרי אסור שהשכינה תרד לבור הקליפות ואם אדם זה יורד למטה הרי הוא מוריד גם את השכינה עמו לבור הקליפות ולכן חייב להיות ריחוק מעין זה בצדיקים אשר אמורים לעלות לעולם העליון ולרדת לעולם התחתון לצורך שליחות כגון במשה ואליהו והנה לא מצינו הדבר בצדיקים אחרים אלא רק במשה ואליהו שהנם שליחים נאמנים למקום והיה עליהם לעלות ולרדת. ובכך יובנו פני הדברים. **ובא לציון גואל.**

ומכאן נבין את מצוות כיסוי הראש. ראשו של האדם מחובר באמצעות רגליו לרצפה ומכאן ישנה השקה בין הטומאה לבין ראשו של האדם ובכדי להימנע מלהשיק את השכינה לטומאה ולהותירה בגובה של עשרה טפחים יש לחבוש כיסוי הראש בכדי שיהווה חציצה בין השכינה לרצפה.

ואלו האומרים אני דתי, רק אני הולך בלי כיפה וכו׳...הרי הם חלילה כפוגמים בשכינה.

ומכאן ניתן להתיר בנשים פיאה לכיסוי ראשן, שכן פיאה איננה חלק מגוף האישה ובאשר כך הפיאה נחשבת למעין לבוש.

ובעניין דנן נמצא בנשים כי, כיסוי הראש לא נועד לצניעות פשיטא אלא למנוע השקה בין השכינה לרצפה. אולם יש כאלה הנמנעות מפיאה ומקפידות בכיסוי ראש עשוי בד ותבוא עליהם הברכה שכן יפה צניעות לבנות ישראל.

<u>מדוע רווקה פטורה מכיסוי ראש?</u>

ואען: אישה שאיננה מחוברת לזכר אינה מחוייבת במצווה זו שכן שורש החטא בזכר בבחינת החטא הקדמון ולכן כפלג גופא האישה פטורה מכיסוי ראש ואולם כשהיא אשת איש ומחוברת לזכר חלה עליה חובת כיסוי הראש מה שאין כך ברווקות ולרווקה אסור לשים כיסוי ראש בבחינת ״ בל תוסף״.

ומכאן יובן המדרש ב- **דף יא,א משנה**: " הדלה עליה את הגפן ואת הדלעת ואת הקיסוס וסיכך על גבה פסולה ואם היה סיכוך הרבה מהן או שקצצן כשרה זה הכלל כל שהוא מקבל טומאה ואין גידולו מן הארץ אין מסככין בו וכל דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ מסככין בו"

פירוש: שאין לבצע השקה בין הרצפה לסכך באמצעות צמח מטפס או עץ או שיח מחשש שהדבר פוסל את הסוכה מחשש להשקה בין הרצפה לסוכה ויש לחשוש בדבר שכן על הסכך להיות נפרד מכל חיבור של קבע לארץ.

ומכאן עולה קושיא והיא בסוכת נצח קרי פרגולה המחוברת חיבור של קבע לרצפה האם מותרת הפרגולה או פוסלת את הסוכה? ונראה לי כי הפרגולה פוסלת את הסוכה שכן היא מחוברת חיבור של קבע לרצפה כל השנה.

ומכאן עולה קושיא נוספת והיא בסוכה שהכינו אותה לפני צאת יום כיפור האם כשרה או פסולה ומכאן נבין שסוכה מעין זו אינה כשרה שכן היא כמי שמחוברת לארץ ולא כגון סוכה שנבנתה ממש בצמידות לחג. ומכאן נראה לי שמצוות הסוכה תתחיל בצאת יום הכיפורים ואת הסכך יש להניח ממש ביום החג ולא לפני כן קרי יש להתחיל את המלאכה במוצאי יום הכיפור ואולם יש להשלים את מלאכת הסוכה ממש בערב חג הסוכות.

ומכאן נניח כי ניתן לעשות שימוש בקורות הסוכה גם לשנה הבאה כגון בסוכת נחלים.

עוד קושיה, והיא בסכך של קבע האם הנו מותר או אסור? ואם מותר האם ניתן להתירו גם לשנה הבאה? ונראה לי לאסור שאין לעשות שימוש בסכך נצח או בסכך רגיל פעם נוספת.

ואסביר: מדובר במצווה חוזרת ונשנית בכל שנה ומכאן יש להראות חידוש בכל שנה והחידוש הוא בסכך טרי ורענן שנקטף לשם מצוות סוכה ומכאן הדין הוא כל שנה לומר שהחיינו ולא ניתן לומר שהחיינו בדבר ישן שכן כבר ברכנו עליו ברכת שהחיינו ולא ניתן לברך על אותו הדבר ברכת שהחיינו.

וככלל ישנה שאלה בסכך של קבע האם הנו מותר לשימוש? ונראה לי לפסול .

ציוותה תורה: "חג הסכת תעשה לך " דברים טז יג ודרשו חז"ל "תעשה ולא מן העשוי" סוכה יא ב.

מלכתחילה יש להדר במצווה זו שהסכך יהיה עשוי מענפי עצים טריים שנקטפו לשם מצוות סוכה על ידי האדם בעצמו **בעשר אצבעותיו**. והידור הסכך הוא דווקה מעץ התמר שנא': צדיק כתמר יפרח" [תהילים צב יג']

קדושת הסכך: מאחר ובסכך ישנה קדושה אסור לגלות זילות בסכך והמנהג הוא לשמור את הסכך לדבר מצווה כגון מצוות ביעור חמץ, הגעלת כלים, וכו'.

כיסוי נשים בסדין ורעלה

ומאחר ודנו לעיל בעניין כיסוי ראש בנשים בדרך של פיאה נוכרית מצאתי לנכון לדון לעניין היתר ואיסור בכיסוי נשים בסדין ורעלה. ביום 25/11/16 למניינם שמעתי באינטרנט דרשה מאלפת מפי הרב יובל עובדיה נ"י לעניין צניעות בנשים ובו אמר הרב כי עניין הסדין והרעלה השחורים שנשים מסויימות נוהגות כיום להניח על גופן אין לו התנגדות באם הלבוש הזה מונח ברצון הלב ומחת צניעות אמת. https://www.youtube.com/watch?v=PftEcHYkH8g נשים אלו מוכרות בכינוי "אימא טאליבן"

ואען: לדעתי יש לשקול לשלילה מתן היתר למנהג מעין זה משום מעשי גויים, שכן זהו מנהג הבדואיות, מנהג האיסלם באיראן , ויותר גרוע מכך זהו מנהגן של נזירות הכנסיה הנוצרית ומשום זאת סבורני שיש לאסור ולהחרים כליל מנהג זה מחמת האיסור להידמות לגויים ודתם שהיא דת שקר כזב ומרמה והנם צוררי ישראל.

ומכאן כל מי שנוהגת ללכת בסדין ורעלה דינה דין של שוטה/משוגעת על כל המשתמע מכך.

, הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם".[תהילים קי"ד]

המחבר: מצינו לעיל שני סוגי אבנים האחד " צור" , השני: " חלמיש" .ור"ת שלהם יצא: "צח" ובזאת יובן הפסוק משיר השירים : " דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם" [שיר השירים ה' י'] דודי הוא כינוי להקב"ה שעל האדם להגיע אליו בדרך של "צח" ואם האדם לא פועל בדרך של צח . אז: " ואדום". שהיא מידת הדין שמקפדת על האדם.

כן ובנוסף, נעמוד על השוני בין מים למים שיש לנו מים של "אגם" ומים של "מעין".

האגם הנו מקום היקוות המים העליונים הבאים מלמעלה למטה, כגון מי גשמים שמגיעים ממקום גבוה ונאספים במקום הכי נמוך בבחינת מי שהנו הכי נמוך, קרי מי שהו אדם ענו כשפל בפני עצמו, הזוכה שהתורה היורדת מלמעלה למטה תאסף לתוכו כגון משה רבינו ע"ה שהיה ענו מכל האדם.

"המעין" הנו הפוך לאגם שהמעין הנו מקום היקוות המים התחתונים הבאים מלמטה למעלה שכן נביעת המעין הנו תוצאה של מים היוצאים מעומק האדמה כלפי מעלה. ודיא לחכימא.

אומר הזוהר הקדוש: אמר רב אבא..." והקב"ה נתעורר בצור הזה, שהוא דין, להשפיע מים, שהוא חסד, שהרי אין זה ראוי לצאת אלא מחסד. וזה הוא אות ונס של הקב"ה, שצור שהוא דין השפיע חסדים. ועל זה שבח דוד ואמר, ההפכי הצור אגם מים וגו'. ומשמע ההפכי, שהפך אותו מדין לחסד."...[ראה: זוהר פירוש הסולם **בשלח - מאמר צור וסלע תל'**]

<u>המחבר: "בצאת ישראל ממצרים"</u>

וזהו מזמור שנקרא על העבר והן על העתיד לבוא. שגלות מצרים נמשלה לאבן " צור" וגלות הזאת האחרונה נמשלת לאבן " חלמיש"

שביציאת מצרים נא' בישראל: " **<u>הַהֹפְכִי הַצּוּר אֲגַם מָיִם"</u>**

ולעתיד לבוא יאמר: " **<u>חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם".</u>**

בגאולת מצרים נמשל ליבם של ישראל לאבן מסוג " צור"

בגלות הזאת נמשל הלב לאבן מסוג **"חלמיש"**

אבן "צור" היא יותר רכה מאבן החלמיש שהיא אבן קשה מאוד, ובדור הזה האחרון ממש בדורו של משיח נמצא קשיות הלב , וקושי הגלות, ביתר שאת כגון אבן "חלמיש". ובשם " חלמיש" מצויות אותיות " משיח".

והנה בגאולה הראשונה גאל אותנו "צור ישראל" [הקב"ה] ובגאולה הזאת יגאל אותנו " חלמיש" הוא משיח גואל צדק.

עוד. אם כן שמו של משיח הנו "חלמיש" ושם זה מרמז על חמש משמותיו של משיח ומלמד על מהותו של " משיח" ,

<u>ראו מלמעלה למטה:</u>

ח' = **"חיים"** שמו. שנא': " חיים שאל ממך". כינוייו: חכם, חסיד, חנון, חביב, חן, חס,

חוקר, חריף, חי. חוויא [נחש בארמית]

ל' = **"לויתן"** שמו. שהוא מכונה: " הדג הגדול". כינוייו: למדן, לב, לבנון,

מ' = **"מלך"** שמו. שהוא: " מלכא משיחא". כינוייו: משכיל, מיטיב, מברך, מבין, מורה,

מושל, מזכה, מוחל, מתיר, מלמד, מאיר, מקרב, מטהר.מליץ. מציל,

י' = **"ינון"** שמו. שנא': " ינון שמו". "יהודה" שמו. "ישראל" שמו. "יעקב" שמו.

כינוייו: ישראלי [שנולד בארץ ישראל]] , ידין, יאיר, יברך, יתיר, יפרש, יציל, יחיה,

יזמר, יכרית,

ילבין, ילמד, יצרף, ילבן, יושיע, יקרב, ימית, ישלם, יברך, ייחד יחודים.

ש' = **"שילה"** שמו.שנא': עַד כִּי-יָבֹא שִׁילֹה

,״. עוד, שמו: ״שמשון״. כינוייו: שר. [כגון: זמר],

שופט, שנון, שריר [כגון קיים] , שקדן, שקול, שואל, שלם, שלום.

״משיח״ = מ׳ כנגד ״מושפל״ ש׳ כנגד ״ שבור״ י׳ כנגד ״יבש״ ח׳ כנגד ״ חרב״ [מלשון נהר שהוא חרב ואין בו מים] ואם תשאל מה ההבדל ביו יבש לבין חרב הרי שניהם מסמלים היעדר מים.

והתשובה היא שחרב הוא רק בעונה מסויימת כגון בקיץ, ואילו יבש הוא שאין מצוים בו מים כל הזמן.

והנה מצינו חלילה במשיח צדקנו את כל הקללות שבתורה ומצינו כי נשמת משיח מורכבת מנשמת אדם הראשון ומשיח צריך לתקן תיקון האחרון של אדם הראשון וזהו תיקונם של כלל נשמות ישראל שהם בבחינת ערב רב, אלו נשמות יבשות , חרבות, מושפלות קרי תחתונות, שבורות .

ואלו הנשמות בבחינתם ארבעה, כגון:

מושפלות: אלו נשמות המצויות בעומק בור הקליפות.

שבורות: אלו נשמות שהן נשמות שאינן שלמות שיש לתקנן.

יבשות: אלו נשמות יבשות שאין בהם את הניצוץ הקדוש

חרבות: אלו נשמות שמפעם לפעם יש בהן הארה רוחנית.

ולמה נקראו ״ ערב רב״ מלשון ערב קרי חושך רב חושך גדול.

ועליהם נאמר: ״ ורב יעבוד צעיר״ הרי פסוק זה תמוה בהחלט שכן רב מלשון גדולה וכיצד מי שבגדולה יעבוד צעיר שהוא בקטנות ?

והפירוש הוא: שהערב רב יעבדו בסופו של יום את ה׳ קרי ישובו בתשובה ועבודת ה׳ מכונה כאן ״צעיר״ שהוא בחינה של צער ״ כגון ״עצב ״ שנא׳: ״ בְּעָצָב תֵּלְדִי בָנִים (בראשית ג, טז].

״ עני ורוכב על חמור ״ (זכריה ט) ונאמר במשיח ״עני״ , כיוון שמשיח עני מ- שס״ע מצוות עשה .

ונא׳ במשיח ורוכב על ״חמור״ . שאותיות חמור חסר ו׳ אלו רמ״ח מצוות לא תעשה אותם כן מקיים משיח.

ולמה נכתב כאן חמור עם האות ו׳? הרי יכל הכתוב לכתוב חמור כמניין רמ״ח חסר האות ו׳.

אלא הוסיף הכתוב את האות ו׳ לציין שמשיח מקיים את מצוות העשה רק בשורש באמצעות מצוות ״ וְאָהַבְתָּ״ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ, וּבְכָל-מְאֹדֶךָ .[דברים ו׳ ה׳] ואהבת את ה׳ היא שורש מצוות העשה.

ובידוע: ״עני חשוב כמת״ והמת פטור מהמצוות. אולם העני אינו פטור ממצוות ״לא תעשה״ שאם עובר בהם הרי הוא כיוצא מכלל ישראל חלילה.

מכאן, מה שמייחד את משיח מכל, היא מצוות אהבת ה׳ ואהבת ה׳ היא האמונה בה׳.

שמשיח למרות ניסיונות קשים שיהיה עליו לעבור ישאר איתן באמונתו בה׳ ית׳.

ודעו שאין למעלה ממידת האמונה בה׳ והיא עיקר ותכלית עבודת היהודי.

ודעו כי ישנן אין סוף מדרגות של אמונה בה׳ ואמונת משיח היא האמונה הכי גבוהה בה׳ ית׳.

ואסביר: כל אדם המקבל עונש או סבל בעולם הזה הרי מקבלו בגין עוונותיו מגלגול קודם או בגין עוון בגלגול בהווה.

משיח סובל ונענש לא בעוונו אלא בעוון הזולת שנא' "***ויתן רשעים קברו***" [שם, ט] ומאוד לא קל לנשמה לקבל סבל בגלל הזולת ובכל זאת לדבוק בה'. זו מידה למעלה ממידת אנוש, מידה בה אוחז משיח המצוי בגוף של אדם והיא המידה המעולה מכל, שאין בו כל טרוניה חלילה נגד ה' ית'.

עוד. " עניי" שמשיח יבוא בדור שיהיה עני מצדיקי אמת ומה שישלוט בדורו יהיה החומר אותיות חמוי"ר. ואלו המכונים רבנים בדורו יהיו רודפי חומר ולבנים קרי רודפי כסף ונדליי"ן ולא רודפי חסד ואמת.

"אהי"ה אשר אהי"ה" בשם זה גאל משה את בני ישראל ממצרים

ואומר החיי עולם הבא [הרב אברהם אבולעפיה " אברהם הרואה"] וכן שם העצם הזה לא נזכר בתורה כי אם בג' מקומות והם על עניין הגאולה לבד. והם "אהי"ה אשר אהי"ה" וגם "אהי"ה שלחני אליכם" ולא יותר. אבל לא זכרו שום נביא וגם אינו בכתובים כי השם חידשו למשה. וכן אנחנו מקובלים מפי השם ומפי משה כי המשיח יחדש לו השם, **שם חדש שבו יגאל את ישראל**. שנאמר "וקרא לך שם חדש אשר מפי יהוה יקבנו " [ישעיה סב' ב]

כוח הצדיק לשינוי הטבע

בידוע שצדיקי אמת בכוחם לשנות את הטבע. ה"דברי חיים" ביאר את עומק דברי ה"אוהב ישראל" בענין הכח שיש לצדיקים לשנות את הטבע, כי על ידי שהצדיק מבטל עצמו בבחינת "אין", הרי הוא גורם בזה שגם הנברא הגשמי יחזור לשורשו לבחינת "אין "שהוא כח היולי שלו, [כוח " היולי" הוא הכוח הקדמון שהיה בהעלם] ששם בשורש נמצא הכל בצורה רוחנית טרם שנתלבש בחומר המיוחד לו, ועל ידי זה היה יכול לצאת שוב מהשורש מהכח אל הפועל בצורה חדשה כפי רצון הצדיק, שבצורה החדשה יתגלה היסוד המנוגד.[ה"דברי חיים"]

המחבר : ככל שמעלת הצדיק גבוהה יותר , כן גדל כוחו לשנות יותר את הטבע ובעולמות העליונים כגון במשה רבנו שהיכה את הסלע ויצאו ממנו מים.

ומלכא משיחא הוא זה שיגיע למעלה הכי גבוהה מכלל צדיקי העולם שנא' :

הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד" [ישעיהו נב יג'] ומפרשים ראשי תיבות המילה אדם א'דם הראשון, ד'וד המלך, מ'שיח צדקנו. קרי מדובר באותו אחד הוא אדם הראשון החוזר לשלמותו מקדם, הוא ראשון לצדיקים והוא יגאל את עם ישראל בב"א.

עוד. **:** מצינו ב- **בגמרא , סוטה י' ובסנהדרין ק"ה**
שמשון היה חיגר בשתי רגליו ונזקק למקל בהליכתו וגבורתו הייתה מעל הטבע וזה שינוי מגדר הטבע הואיל ומי שהנו חיגר אין כוחו במתניו ואינו יכול להיות גיבור כשמשון.
,
והאות ח' בשמו של משיח תרמז על היותו אף הוא " חיגר" כגון בשמשון וכגון ביעקב אבינו שנא' : והוא צלע על ירכו [בראשית לב' לב']

וההבדל בין חיגר לצולע הוא שחיגר הנו **מצב קבוע,** וצולע הנו **מצב זמני**.

ואם כן מדוע מצינו במשיח שהנו חיגר דווקא ולא צולע. אלא שבמשיח נראה הוא כמי שאין לו תקומה חלילה והוא בבחינת חיגר אבל זה מצב שהנו חיצוני ואינו מלמד שמשיח דווקא חיגר אלא משיח הנו צולע ושונאי ישראל סוברים חלילה שאין תקומה לישראל **בבחינת חיגר**

והאמת היא שמשיח וישראל בבחינת צולע ועל כך נא' : " למה רגשו גוים ולאמים יהגו ריק" [תהילים ב'] שהגויים סוברים שאין תקומה לישראל אולם מחשבתם היא ריקנית ואין בה ממש. ומכאן נבין את פירוש המילה " צעיר". שנא' ביעקב אבינו "ורב יעבוד צעיר"

צעיר" : ר"ת " **צ**לע, **ע**ל, **יר**ך. נא' ביעקב ישראל אבינו לאחר מאבקו עם עם המלאך שהיה אז במועד המאבק שרו של עשיו ומכאן אותיות "צעיר" כינוי לבני ישראל בגלות שכן באותו שלב כבר כונה יעקב בשם ישראל אבל טרם נרפא מהמכה כך גאולתם של ישראל קודם זוכים לשוב לארצם מהגלות ורק לאחר כינון מדינת ישראל תבוא גאולתם של ישראל כגון ביעקב ישראל אבינו שזרחה לו השמש ונרפא ממכתו.

ורב: ראשי תיבות : ב'ור ו'ר'שע. ולמה **בור ורשע?** שישנו אדם בור אבל בעל נפש תמה והוא אינו בבחינת עשיו וזהו כינו גם למי מבני ישראל או כינוי למי שהנו מחסידי אומות עולם.

בעשיו מצינו שהיה בור ורשע וזהו שילוב של היעדר דעת ורוע פנימי כגון אומות עולם והדבר בא כיום לידי ביטוי בהתנהגות הערבים של היום העושים הפגנות בהר הבית והכל מתוך בורות ורוע.

"יעבוד": שאומות עולם לעתיד לבוא יעבדו את תורת ישראל. שכיום ישראל בגלות בבחינת צולע ובגאולה יהיו כגון ביעקב ישראל אבינו שנרפא ממכתו בבחינת :
"וַיִּזְרַח-לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, כַּאֲשֶׁר עָבַר אֶת -פְּנוּאֵל"

בידוע כי השמש היא בחינת הגאולה שבשלב השיבה לציון קרי היום ששבנו מהגלות וזכינו למדינה משלנו הגאולה היא בבחינת ירח שהנו מאור שאינו עומד בפני עצמו אלא לוקח אורו מהשמש ואילו בגאולה נזכה לאור השמש קרי לגילוי אור שהנו המקור לאור כגון באור השמש.

פנואל : הכוונה " פנו לאל. שהגאולה תהיה רק לאחר שנעבור את פנואל קרי רק לאחר שישראל יפנו לאל קרי לדרך ה'. ולצערינו הדבר קורה רק בבכי ותחנונים מאימת הערבים, החמאס והחיזבאללה ודע"ש שאינם מניחים לנו בשקט ודעו שהשקט הוא הדבר הכי מסוכן לנשמות בני ישראל בהווה שכן השקט הזה הזה מוביל לשאננות וזלזול בתורת ה' , מביא לנשואי תערובת עם הגויים , לאכילת טרפות ונבלות , שקצים ורמשים [פירות ים] והכל המה שיקוצי הגויים והכל מוביל בסופו של יום לשמד של העם הקדוש חלילה.ולכן אין לנו שקט כי השקט הזה מביא לחורבן.

הכל כי בעונות האות ט' של שקט הוחלפה באות ץ' ונהיה לנו מהשקט שקץ שכן לאחר מלחמת ששת הימים החלו בני ישראל [בפרט הקצינים הבכירים] להתקרב לערבים לאכול משיקוציהם מהאוכל שלהם החומוס הפלאפל ,אורז, בשר, ממולאים, מקלובה וכו'.

לו היו ישראל מנצלים את השקט שלאחר ששת הימים לתורה ותשובה היה בא הגואל ואילו בעוונות השקט שהפך **לשקץ** מה שהוביל לאינתפאדה מתמשכת ולעולם לא יהיה לנו שקט מהערבים עד שנשוב כולנו בתשובה שלימה ברוב פחד מאימת הערבים.

אחרי שישראל יחזרו בתשובה תבוא הגאולה.

<u>"צדיק מושל יראת אלהים"</u>

לכאורה, לא ברור מדוע נאלץ יעקב ע"ה להיאבק במלאך, וכן מיהו אותו מלאך, כיצד נוצר אותו מלאך ותשובתי לכך היא : שהמלאך נברא מחטא " אי האמונה" הוא מלאך הכפירה, והמאבק היה מלחמת היצרים , מלחמת כוח הכפירה בכוח האמונה.

פועל יוצא שעד למעבר יבוק אמונת יעקב ב-ה' לא הייתה שלימה ושנבין: אי אמונה היא גם בסוד המן [מזון מלאכים שאבותינו אכלו במדבר] קרי " המן" הנו בסוד האמונה שהמלך הקדוש יזמן לנו מידי יום ביומו את מזוננו ויפרנס אותנו.

מכאן נבין שהאמונה ב-ה' יתי אינה רק במישור האמוני גרידא אלא היא מצויה במישורים שונים של יצר האדם הנכללים בתאוות של האדם כל יצר והמישור האמוני להימנע מלחטוא באותה תאווה. והכונה שאין לבטל את את אותה תאווה אלא למשול בה בבחינה של לא לחטוא בה. שנא': "צדיק מושל יראת אלהים" שהצדיק צריך למשול ביצר משום יראת ה' יתי.

עוד. לכל איבר מאברי גוף האדם וכלכל גידי גוף האדם ישנה את התאווה של אותו איבר או הגיד וכך יש בו בהתאם את מידת הכפירה והאמונה וחייב כל האדם להגביר את כוח האמונה של כל איבר וגיד ועל כן ישנם תרי"ג מצוות כנגד רמ"ח אברים ושס"ע גידים ורק כאשר כלל תרי"ג אברי האדם מתוקנים מגיע אותו אדם לתיקון עצמי.

לעניין יעקב נראה לי שחטאו היה בסוד "יבק" שם היה עליו לתקן את את אי האמונה המוחלטת בה' יתי. ומצינו שיעקב היה פחדן ותמיד חשש להלחם ועובדה שהוא ברח מעשיו ומלבן הרשע.

והיפך של פחד הוא אומץ שיש פחדן ויש אמיץ. והכל מצוי בליבו של האדם.

שיש אמיץ לב ויש פחדן שהוא בעל לב חלש שליבו אינו אמיץ. והמילה פחד היא ההיפך מאומץ.

ומעבר " יבק" ירמוז לר"ת יראה. ברכה. קדושה.

שאם יש לאדם יראת ה' אז הוא יזכה ל- ברכה, ומי שזוכה לברכה זוכה לקדושה.

מכאן נבין ששורש האמונה יתחיל ביראה.

<u>כגון : "הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים "</u>

והנה כאן מצינו את זכות הבחירה של האדם של האדם והיא יראת שמים שהיא בידי האדם לירא את ה'. ואין הכוונה ליראה של פחד אלא יראת הרוממות זו יראה מתוך הכרה ומודעות לנשגבות המלך הקדוש ולא ניתן להגיע להבנת הנשגבות מבלי ללמוד תורה מכוחה אנו לומדים את מעשה הבריאה ותורה שבכתב יחד עם תורה שבעל פה הם הבסיס ללימוד דרכי המלך הקדוש ומבלי ללמוד תור לעולם לא נוכל להגיע למדריגת יראת הרוממות שהיא יראה מתוך אהבת ה' שלא ניתן להיוולד ולאהוב את ה' אלא זו תכונה נרכשת מכוח לימוד עסק התורה והדברים נכונים ביותר למי שטרם תיקן את נשמתו וישנם כאלה שחוזרים לעולם הזה בדרך של גלגול למען הכלל לזיכוי הרבים ונפשם מתוקנת והם בעלי יראת הרוממות ואולם אלו בודדים שבדור ואנו עוסקים כאן בכלל ולא בפרט המיוחד .

הכלל אינו נולד עם יראת הרוממות ודרך המלך ללמוד תורה ולעסוק בה קרי קיום מצוות התורה. שלא די ללמוד על מצוות הצדקה אלא חייבים לעמול בעסק הצדקה. ומי שהביא את עסק הצדקה לעולם הוא "רבי ישראל בעל שם טוב".

ומכאן אסיים לעניין יעקב ע"ה שהיה עליו להגיע למדריגת יראת הרוממות היא מדריגת " ישראל" ישר-אל. שיראת הרוממות תרמוז להיפך מפתלתל היא מדריגת היראה שכגון בנחש הפתלתל וכאשר יוצאים ממדריגת הנחש העקום נכנסים למדריגת ישראל.פועל יוצא תיקן יעקב במעבר יבק את חטאו של אדם הראשון ויצא משליטת חטא הנחש הקדמוני.

<u>ואוסיף כאן מדברי הזוהר הקדוש לעניין מאבק יעקב במלאך : פרשת תזריע.</u>

נא) ויאמר, שלחני, כי עלה השחר. ויאמר, שלחני. וכי אסיר היה בידו של יעקב? אשרי הם הצדיקים, שהקב"ה חס על הכבוד שלהם, ואינו עוזב אותם לעולם. כמ"ש, לא יתן לעולם מוט לצדיק. והרי כתוב, ותיקע כף ירך יעקב.

נב) אלא המלאך לקח את שלו. שכתוב, והוא לן בלילה ההוא במחנה. וכתוב, ויקחם ויעבירם את הנחל. מה היה דעתו של יעקב, להעבירם את הנחל בלילה? אלא ראה את המקטרג, שהולך בין המחנות שלו, אמר .יעקב, אעבירם לצד האחר של הנהר, אולי לא תהיה מבוכה
נג) שואל, מה ראה? ראה שלהבת אש לוהט הולכת ומעופפת בין מחנותיו. אמר יעקב, מוטב לקחת אותם מכאן לעבר הנהר, והנהר יפסיק ביניהם, ולא תמצא מבוכה. כי המזיקים אינם עוברים נהרות. ויקחם ויעבירם את הנחל, וייוותר יעקב לבדו. וכיון שיעקב הפריע אותו מלהזיק המחנות, ע"כ נגע בכף-ירכו, ותיקע כף ירך יעקב. כי לקח ממנו את שלו. מכאן למדנו, מי שנמצא לבדו בבית בלילה, או ביום בבית מיוחד, ומכל שכן, בלילה .בבית מיוחד, שנפרד משאר בתים, או מי שהולך לבדו בלילה, יכול להינזק
נד) וייוותר יעקב לבדו. אז, ויאבק איש עמו. המלאך, מצד הדין הוא בא, וממשלתו, בצד של הלילה, שממונה להכניס את ישראל בגלות, שהוא לילה וחושך. כיון שעלה האור, נחלש כוחו, ונתגבר עליו כוחו של יעקב, כי מצד של הלילה בא. וע"כ, בזמן שהיה לילה, לא יכול לו יעקב. וכשעלה האור, נתחזק כוחו של יעקב, .ואחז בו ונתגבר עליו. אז, ראה אותו יעקב, שהוא מלאך
נה) אמר לו, המלאך, עזוב אותי, כי איני יכול לך. לא יכול לו, משום שעלה האור ונשבר כוח שלו, שכתוב, בְּרֹן יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלקים. ויריעו, שנשברו כל אלו שמצד הדין. ויריעו, פירושו שנשברו, מלשון .רועָה התרועעה הארץ. בני אלקים. אותם הבאים מצד הדין, הנקרא אלקים. אז נתחזק יעקב ואחז בו
נו) אמר לו, שלחני, כי עלה השחר. שהגיע הזמן להתקבץ ולשבח שבחו של הקב"ה. ויאמר לא אשלחך, כי אם ברכתני. אם תברכני, היה צריך לומר, מהו אם ברכתני, שהוא לשון עבר? אלא אמר לו יעקב, ודאי אבי ברך אותי אלו הברכות, שרצה לברך את עשו, ואני ירא ממך, על אלו הברכות, אם אתה מודה עליהן, ואם לא, .אולי תהיה מקטרג עלי בשבילם
נז) ויאמר, לא יעקב יקרא עוד שמך. אמר לו, לא במרמה, ולא בעָקְבָה, השגת אלו הברכות, ע"כ, לא יאמר עוד שמך יעקב, שהוא כמו שאמר עשו, על כן... ויעקבני זה פעמיים. כי לא בעָקְבָה היה. כי אם ישראל, ז"א, שממנו יוצאות הברכות. מודה עליך, שהברכות שלך, משום שאתה אחוז בו. וע"כ, אני וכל שאר מחנות .המלאכים, מודים עליהן, שהברכות הן שלך
נח) כי שׂרית עם אלקים, ועם אנשים וַתּוּכָל. עם אלקים, כל אלו הבאים מצד הדין הקשה. ועם אנשים, זהו עשו והמחנות שלו. ותוכל, אתה יכולת להם, והם לא יוכלו לך. ולא עזב אותו יעקב, עד שהודה לו על אלו הברכות. כמ"ש, ויברך אותו שם

<u>ומהי תשובה?</u>

ומציתי בר״ת המילה תשובה, להלן:

ת' כנגד ״תם״ בבחינת יעקב שנא': ״ וְיַעֲקֹב֙ אִ֣ישׁ תָּ֔ם יֹשֵׁ֖ב אֹהָלִֽים: ״ [בראש' כה' כז']

ש' כנגד ״ שפל רוח״ מידת הענווה.

ו' כנגד ״ ואהבת את ה'. אלהיך״ מצוות האמונה בה' .ויש בה מצוות מזוזה והנחת תפילין.

ב' כנגד ״ ברית מילה״ שלא לפגום בברית.

ה' כנגד ה' חומשי תורה . מצוות עזרא הסופר לשמוע קריאת התורה [כל שלושה ימים]

ואת כל הנ״ל קל מאוד לקיים ולא יכול האדם לומר איני יכול.

<u>קיום מצוות האמונה בביאת משיח צדקנו גואל צדק</u>

לפני פטירתו ציווה ״רבי ירמיה״ [היה מעולי בבל, ותלמיד רבי זירא] שיקברוהו מלובש בתכריכים לבנים מגוהצים ונאים, נעליו ברגליו ומקלו בידו, שכאשר יבוא ה<u>משיח</u> יהיה מוכן ומזומן לקראתו. [ירושלמי כלאים פ״ט ה״ג, כתובות יב, ג ;<u>בראשית רבה</u> פרשה ק.]

המחבר: מי שאינו מאמין בביאת משיח גואל צדק אינו מצוי בכלל ישראל קרי אינו יהודי.

<u>משבחה של ארץ ישראל</u>.[מעשי גדולים - מסכת פאה],

"**מעשה** באיש אחד, שהייתה לו שורה של תאנים, ובא ומצא גדר של דבש מקיפה אותם, לפי שהדבש היה צף על הגרוגרות".

"**מעשה באחד** שזרע שדהו לפת, ותכף אחר הזריעה קצר ומכר אותם, מחמת שהיו גדלים במהרה".

עוד מסופר במעשה שבין "רבי" לרבי פרידא. רבי ראה מרחוק דמות של שור בכרם של רבי פרידא וזה היה אשכול של ענבים.

<u>כל הברכה בארץ ישראל תכליתה לאפשר לישראל לעבוד את ה' ללא טורח הפרנסה וכך עתיד להיות בעת ביאת גואל צדק בב"א אז אדמות ארץ ישראל יהיו נחלת עמו ישראל ולא יהיו יותר בבעלות הערב רב הם מנהל מקרקעי ישראל, וישראל יזכו כל אחד לאחוזתו ולמקומו ללא דאבת השיעבוד לחומר.</u>

<u>מצוות ישיבה בארץ ישראל</u>

אומר החסד לאברהם:

<u>במעלת הדר בארץ ישראל בביאת המשיח:</u>

דע כי מסורת קבלה בידינו כי באותו יום **כשיבא המשיח** עם קיבוץ גליות לארץ ישראל, באותו יום ימצא בארץ ישראל שבעת אלפים מבני ישראל, ובאותו היום יחיו המתים שבארץ, ובאותו היום יסתלקו חומת האש מירושלים, ובאותו יום יבנה בית המקדש באבנים טובים ומרגליות, ובאותו יום יחזרו המתים שבארץ ישראל בעת חיותם בריה חדשה רוחניים, וכן הז' אלפים הנמצאים חיים, כולם בריה חדשה גוף רוחני, כגופו של אדם הראשון קודם החטא וכגופו של [חנוך ו]משה רבינו ע"ה [ואליהו], **<u>וישוטו כולם באויר מעופפים כנשרים</u>** וגו', וכל זה לעיני אנשי קיבוץ הגליות:

וכשישראל בני קיבוץ גליות יראו שאחיהם נעשה בריה חדשה, **<u>ופורחים באויר ללכת ולדור בגן עדן תחתון ללמוד תורה מפי השם יתברך</u>**, אזי, יתקבלו בני קיבוץ גליות דאגה בלבם ודאבון נפש, ויתרעמו למלך המשיח ויאמרו וכי אין אנו בני ישראל כמותם, מאין זכו הם להיות רוחניים בגוף ונפש מה שאין כן אנו ולמה נגרע:

<u>ואומר להם מלך המשיח</u> כבר נודע ומפורסם שכל מידותיו של הקדוש ברוך הוא מדה כנגד מדה, אותם שהיו בחו"ל והשתדלו לבא בארץ כדי לזכות לנפש טהורה, ולא חשו על ממונם ולא על גופם, ובאו בים וביבשה, ולא חששו להיותם נטבעים בים, או נגזל ביבשה, או להיותם שבויים ביד אדונים קשים, ובעבור שעשו העיקר מרוחם ומנפשם ולא מגופם וממונם, לכן חזרו רוחניות מדה כנגד מדה, ואתם שהייתם יכולים לבא בארץ כמותם ונתרשלתם לבא בעבור חמדת הממון וחששתם לממוניכם וגופכם ומהם עשיתם עיקר ומנפשכם ומרוחכם עשיתם טפל, לכן נשארתם גשמיים מדה כנגד מדה.ולחמדת ממון שחמדתם הנה הש"י נותן לכם ממון בלי שיעור, שכל כסף וזהב ואבנים טובים ומרגליות הנטבעים בים כל הימים, מושבע הים להביא אותם בים יפו תוך ג' ימים לטבעתם,[לשיבתם - המחבר] וכל מה שנטבע משאת ימי בראשית עד זמן שלמה הכל הקיא ים יפו ליבשה ומשם נתעשר שלמה, ומה שנטבע מזמן שלמה עד זמן קיבוץ גליות הכל עתידה ים יפו להקיא אותם ליבשה, **והמשיח** יחלק אותם לכל צדיק וצדיק חלקו, הה"ד כי שפע ימים יינקו, וגם כל המטמוניות שתחת העפר עתידה הארץ להיות נעשית מחילות מחילות להתגלגל ולהוליך כל אוצרות המלכים, ומוליך אותם לארץ ישראל כדכתיב ושפוני טמוני חול וגו', והכל יתגלה בתוך ארץ ישראל **למלך המשיח** והוא יחלק אותם לאנשי קיבוץ גליות לכל אחד חלקו, וישבעו ממון רב לאותם שהקפידו על ממונם ועל גופם ישארו גשמיים ושבעים ממון, ואותם שלא חשו על גופם ועל ממונם אלא על רוחם בלבד הקדוש ברוך הוא עושה אותם בריה חדשה, ומוליך אותם לגן עדן התחתון כנזכר. וזמש"ל. מסכ"י [חסד לאברהם מעין ג - נהר כב]

המחבר: אדם שנולד או דר בחו"ל אינו יכול לבוא במעלת צדיק גמור כגון מי שנולד בארץ ישראל כפי שמצינו בסגולת בנימין בן יעקב שהיה מעולה מעל כל אחיו מחמת שהוא היחיד מבני יעקב שנולד בארץ ישראל. ולדעתי נקרא בנימין על שום הולדתו בארץ ישראל שנקרא בן ימין. "ימין" הוא כינוי השראת השכינה בארץ ישראל שנא': "ימין ה' עושה חיל, ימין ה' רוממה".

אם כן בנימין פירושו: בן של השכינה ו/או בן ארץ ישראל.

שמו של משיח: בסנהדרין צח ב' נזכרו שמותיו של משיח ורש"י אומר על כך: נראה דכולהו שמות תוארים וכולהו איתנהו ביה כמו במשה שהיה לו כמה שמות תוארים. ושילה שמו על שום (ישעיה יח), "יובל שי לו".

המחבר: מכאן יש סוברים [בשגגה] כי שמו של משיח הנו יובל .

מצאתי בספרו של המקובל האלוקי אברהם הרואה [חיי עולם הבא] "יובל" יצא גימ' "חיל" שנא' "ימין ה' עושה חיל" ומכאן נראה לי כי שמו דווקא "חיל" ולא יובל. ואולם הכל כינויים על שום פועלו בעולם התיקון.

בשם יובל יש בו עניין ורמז אחר לעניין נשמתו של משיח כפי שבואר בתיקונים חדשים: דחסד אע"ג דביובלא קאים ומתמן מתפשט לכל סטר. קרי יובל היא מידתו של משיח ולא שמו ממש.

עוד. שנא': "וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל ישביה יוב"ל הוא תהיה לכם ושבתם איש אל אחזתו ואיש אל משפחתו תשבו" (ויקרא כה' י)

מכאן עולה ששמו של משיח על דרך הכינוי הנו: **" דרור "** .

שער בעבודת ה'

עשרת הדיברות

א. מצוות האמונה בהקב"ה שנא':

" אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם"

ב. מצוות איסור הגשמת האל , אמונה באל אחד ואיסור עבודה זרה - שנא':

" לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנָי. לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל, וְכָל-תְּמוּנָה"

ג. מצוות איסור נשיאת שם ה' לשווא שנא':

" לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-ה' אֱלֹהֶיךָ, לַשָּׁוְא"

ד. מצוות שמירת השבת שנא':

"זָכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ"

ה. מצוות כיבוד אב ואם שנא':

"כַּבֵּד אֶת-אָבִיךָ, וְאֶת-אִמֶּךָ "

ו. מצוות איסור רצח שנא':

"לֹא תִרְצָח"

ז. מצוות איסור ניאוף שנא':

"לֹא תִנְאָף"

ח. מצוות איסור גניבה שנא':

"לֹא תִגְנֹב"

ט. מצוות איסור מתן עדות שקר שנא' :

" לֹא-תַעֲנֶה בְרֵעֲךָ עֵד שָׁקֶר"

י. מצוות איסור לחמוד שנא' :

"לֹא תַחְמֹד, בֵּית רֵעֶךָ"

ודע שבכל דיברה כלולים עשרת הדיברות כגון ספירה בתוך ספירה [כגון : עיגול בתוך עיגול] ועשרת הדיברות כוללות בתוכן את תרי"ג המצוות ואולם השאלה הנצחית הייתה ועודנה כיצד ליישם את מצוות התרי"ג והתשובה לכך מצויה בספר דברים ו' ה' שנא' : " **ואהבת, את יהוה אלוהיך, בכל-לבבך ובכל-נפשך, ובכל-מאודך"**

לכאורה מדובר במצווה תמוהה ביותר, וכי הקב"ה נדרש לאהבת הבריות? ואולם התשובה לשאלה הזאת מצויה במישור אחר של המצווה והיא המישור שבין האדם לעצמו כתנאי יסודי להגיע לשלב של עבודת ה'. קרי כל עוד לא הגיע האדם למדריגת " אהבה" אין הוא יכול להגיע למילוי תרי"ג המצוות.[בידוע שכיום לא ניתן לקיים את כל מצוות התרי"ג מאחר וחלקן תלוי בקיומו של בית המקדש והישיבה בארץ ישראל בב"א]

כאן המקום להבדיל בין קיום המצות באופן שכלי לבין קיום מצוות באופן רגשי ומדובר בשוני מהותי ביותר שכן אדם המקיים את מצוות ה' באופן שכלי ללא צירוף רגשי אינו "עובד" ה' אלא הוא בבחינת "אובד" ה' חלילה שכן אלו מצוות שכגון : "גוף ללא נשמה".

אם כן שאלת השאלות היא מה היא "אהבה"?

מעשה שהיה. אתמול בערב הגיע לביתי אדם חבר שעשה לעצמו מנהג קבוע לקנות לי מצרכים ליום שבת כי קשה לי לפעמים להסתובב בשוק "מחנה יהודה" ובקשתי מהחבר ללמוד עמו בספר הזוהר , ופתח במאמר בעניין חזקיהו מלך ישראל שהיה ערירי ממש כגון החבר שהנו בן 60 ערירי קרי לא נשא אישה ולא נולד לו בן, ותוך כך הגענו לשאלת הזכרת זכות שלושת האבות והשאלה שעלתה הייתה : למה צריך להזכיר את זכות ג' האבות כנז' בזוה"ק וכי לא די להזכיר את זכות יעקב כליל השלמות ודי?

<u>ועניתי לחבר כך:</u>

ישנן ג' סוגים של עבודת ה' וכל אחד מ- ג' האבות קיים ראשון בעולם סוג אחד של עבודת ה' שהיא עבודה של אמונה בה' מתוך אהבת ה'.

<u>אברהם אבינו ע"ה - כנגד מידת "החסד"</u>

הראשון היה אברהם אבינו ע"ה שמסר נפשו על מצווה זו.

אברהם אבינו ע"ה, קיים את מצוות אהבת האמונה בה' שבאהבתו פרסם את ה' יתי' ושמח לקיים מצוות איסור עבודה זרה ולהישרף על קידוש ה' קרי אברהם הסכים למסור את נפשו על ייחוד מצוות האמונה מה שלא מצינו בקודמיו כגון "שם" "עבר" "חנוך" .

<u>יצחק אבינו ע"ה- כנגד מידת "גבורה"</u>

יצחק אבינו ע"ה, קיים את מצוות אהבת ה' במובן בו הוא קיים את מצוות "כיבוד ואם". שכן נכונותו ללכת לעקידה הייתה בפועל לקיום מצוות כיבוד אב ואם שיצחק קיים את מצוות ה' המורה עליו לכבד אביו , ואם אביו ציווה עליו לבוא לעקידה אז הוא בא לעקידה גם אם הוא השה לעולה.

שנא' : וַיַּקְּח אַבְרָהָם אֶת עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל יִצְחָק בְּנוֹ, וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת הָאֵשׁ וְאֶת הַמַּאֲכֶלֶת ,וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו .[בראשית כב'] ולא בכדי נא' "וילכו שניהם יחדיו" שליבם הפך להיות כאחד לקיים מצוות ה'.

ושמעתי מתלמיד חכם [יוסף חיים אוהב ציון הי"ו] שהביא מהחיד"א, כי לעתיד לבוא

דווקא יצחק ילמד זכות על עם ישראל שנא': "נחמו נחמו" = בגימ' "יצחק" בבחינת " ציד בפיו" וזה ציד של סנגוריה.

<u>יעקב אבינו ע"ה</u>

ביעקב אבינו ע"ה, מצינו את מצוות אהבת האישה [כנגד השכינה] שנא': " וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב, אֶת-רָחֵל" [בראשית כט' יח']

ומצינו כי יעקב הנו כלל השלמות , אם כן עולה כאן שאלה קשה והיא: במה התעלה יעקב מיצחק אביו, ומסבו אברהם שהסכימו להיהרג והוא רק הסכים לעבוד בעבור רחל?

וכי יש להשוות עבודה של שבע שנים כנגד מוות?

לכאורה עניין אהבת גבר לאישה הנו עניין של מה בכך אז במה התעלה יעקב במצווה זו ?

לדעתי יעקב השיג את המעלה הכי קשה והכי גבוהה במצוות אהבת ה' וגם יעקב מסר את נפשו להשגת מצווה זו שנא': " וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל, שֶׁבַע שָׁנִים"

שיעקב מסר נפשו לא פעם אחת כאבותיו אלא אלפי פעמים על אהבתו יום יום משך שבע שנים תמימות בוקר צהרים וערב כשעבד את צאן לבן וסבל מקור, חום, בדידות, חיות רעות, נחשים ועקרבים, לטפל בצאן, חוסר מזון ועוד צרות קשות של יום יום ואין המדובר בעניין של מה בכך שכן יעקב נאלץ לעמוד בניסיון הקשה מכל והוא למסור נפשו 365 פעמים כפול 7 [ניתן להוריד שבתות] היוצאים כ- אלפיים חמש מאות חמישים וחמש ימים של גלות קשה קרי כל יום היה ניסיון חדש ליעקב להתחרט ולחזור בו מאהבתו ואולם יעקב עמד בניסיון הקשה הזה בבחינת: " **וַיִּהְיוּ בְעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים, בְּאַהֲבָתוֹ אֹתָהּ**"

, ואם נחשב את שנות גלות יעקב בעניין רחל בבחינת " כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר וְאַשְׁמוּרָה בַּלָּיְלָה [תהילים צ' ד'] קרי כל יום ייחשב לשנה ניתן לחשב באופן הזה את קץ הימין ויתכן כי ידרש להשמיט את מניין ימי השבת שכן בידוע שיעקב קיים את מצוות השבת ומכאן ימי השבת יתכן ולא יבואו במניין ימי הגלות ואני איני עוסק בחישוב הקץ.

בכל מקרה חשוב לציין, כי עבודת יעקב ברחל הלכה למעשה מצויה ברובד הנסתר שבעניין ועניינו ייחוד השם הקדוש קרי עסקינן בתיקוני "השכינה הקדושה.

ואז שאל אותי החבר **מהי אמונה בה'?**

וענית לו שכדי להבין את האמונה בה' נבין את ההבדל שבין אמונת צדיק אמת לבין אמונת צדיק רגיל.

וענית לו שהצדיק האמיתי , שעה שיבוא בפניו ניסיון כגון באברהם שנכנס לכבשן, ישמח בליבו להיכנס לכבשן , ישמח בליבו שה' זיכה אותו בניסיון מעין זה להראות את אהבתו לה' ולעומתו הצדיק הרגיל גם הוא יכנס לכבשן אבל הוא יעשה זאת רק מכוח מצוות "ייהרג בל יעבור".

קיים שוני תהומי בין הראשון לשני כגון השוני בין אברהם אבינו ע"ה לבין " מישאל חנניה ועזריה" שכולם נכנסו לכבשן קרי כולם עשו את הפעולה הפיזית אותו הדבר ואולם הפעולה הרוחנית הייתה שונה בין אברהם הצדיק האמיתי לבין מישאל וחבריו הצדיקים הרגילים.

אלו שאלו שאלות ודנו בשכלם באם להיכנס לכבשן ואילו אברהם לא דן בשכלו אלא שש ושמח על ההזדמנות שניתנה לו להוכיח גודל אהבתו ואמונתו בה' וליבו היה מוכן לקיים מצווה זו בשמחת הלב והוא קפץ לכבשן מבלי לחלום שה' יציל אותו, ואילו האחרים סמכו על הצלת אברהם וציפו להצלתם .

זהו השוני בין אמונת הצדיק האמיתי לבין אמונת הצדיק הרגיל.

סולם עבודת אהבת ה׳ בעבודת האבות הקדושים

האמונה היא עניין שבשכל ואילו אהבה עניין שברגש וכאשר יש לנו את שתי המעלות יש לנו גוף עם נשמה ובהיעדר הרגש מדובר במצווה של גוף ללא הנשמה והאבות הקדושים קיימו את מצוות האמונה בה׳ בדרך של גוף עם נשמה.

אברהם השיג את השלב הראשון, ויצחק את השלב השני שהנו יותר קשה ואילו יעקב השיג את השלב השלישי הכי קשה וכל שלב הנו שלב בסולם עבודת ה׳ ואינו נפרד ממשנהו.

מכאם אף ניתן ללמד, שלהגיע למעלת יעקב עלינו להתחיל לטפס על שלב א׳ של הסולם ולאחר מכן לטפס לשלב ב׳ ורק לאחר מכן לטפס לשלב ג׳ ועל כן אנו מזכירים זכות ג׳ אבות כל אחד בנפרד והכי חשוב לעניין הזכרת זכות האבות להתחבר לשורש נשמת הצדיק לינוק ממנו תעצומות הנפש כפי השגת מדריגת אותו הצדיק ועל כן חובה עלינו תמיד להזכיר בזכות אבותינו הקדושים : אברהם, יצחק ויעקב ואין אומרים ביעקב ישראל למרות ששם יעקב הנו שם נחות משם ישראל ללמדך שהצדיק פעל במצב של נחיתות בכדי להשיג מדרגות עליונות ולא מתוך פאר והדר אלא מעוני ודלות וזו גבורת וגדולת הצדיק שנא׳ : ״ מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן״ [תהילים קיג׳ ז׳]

כאן המקום לספר על המגיד הקדוש מזלוטשוב.

״עשה משלך ולא משל אחרים״

אחד מחסידיו של המגיד הקדוש מזלוטשוב שאל את המגיד : נאמ׳ בספר תנא דבי אליהו ״ מתי יגיעו מעשי למעשי אברהם יצחק ויעקב ״ וכי אין זו יומרה מצד האדם להידמות לאבות ? ענה המגיד : האבות ייסדו כל אחד עבודת ה׳ חדשה כל אחד כפי סגולתו , אחד עבודת אהבה , השני עבודת הגבורה, והשלישי עבודת תפארת. כך אנו חייבים לעשות איש, איש לפי תכונותיו ויכולתו לחדש דבר באור התורה והעבודה ולעשות בחינת ״ תעשה ולא מן העשוי״ [אור הגנוז. מ. בובר]

המחבר : והנה דברי המגיד הקדוש מזלוטשוב יובנו כעת ביתר שאת.

עבודת ה׳

מכאן יובן שכדי להגיע לעבודת ה׳ , חייב האדם להתחבר קודם כל לזכות אבותינו הקדושים שהם בבחינת שורשי כלל הצדיקים הן בעליונים והן לתחתונים ולהידבק בצדיק מסוים כפי שורש נשמתו כמו שאמר יהושע בן פרחיה : ״ **עשה לך רב, וקנה לך חבר**, והוי דן את כל האדם לכף זכות[מסכת אבות פ׳ יא׳ משנה ו׳] ועל כל אדם להתחבר בנפשו, רוחו ובנשמתו בצדיק. ואני למרות שאני ממוצא אפגאני עוד מקטנותי התחברתי לבעש״ט הקדוש ועד עצם היום הזה אני מוצא עצמי מקושר דווקא לצדיק זה ולכל תלמידיו המגידים הקדושים כולם ללא יוצא מהכלל כאשר הבעש״ט יושב בראש השולחן ותלמידיו מקשטים את שולחנו ככלים נאים ומעדני עולם. **והכל חסד ה׳ ית׳.**

היום ב״ה ישנם רבים בעלי התשובה שמחוברים לצדיק ר׳ נחמן מברסלב נינו של הבע״שט והם זוכים לעשות תשובה כל אחד כפי יכולתו, ואכן מבלי להידבק בצדיק אין להם אפשרות לעלות מבור הקליפות והם עולים בסולם של תיקון השזור שירה והרקום ריקודים . **והכל חסד ה׳ ית׳.**

ולאחרונה שמעתי וראיתי באינטרנט דרשה מפי הברסלבר הרב עופר ארז הי"ו בענייני הגאולה וראיתי בדרשתו השגות נפלאות בעבודת ה' . ככל שהשגות האדם בעבודת ה' עולות מלמד הדבר על הידבקות גבוהה יותר בצדיק אליו מקושר האדם. **והכל חסד ה' עת'.**

ובדרך מקרה כשנה לאחר כתיבת שורות אלה באופן מקרי [שאין מקרה] הגיע הרב לביתי ואמר דרשה נפלא בעניין פרשת " כי תבוא". כך ה' זיכני לשמוע תורה מפיו בביתי.

הצדיק הנו בבחינת צינור של שפע המשפיע שפע של רחמים וקדושה לנפש המקושרת בו והוא מחבר בין האדם בעולם הזה לבין הבורא יתי וזאת עד למדרגה של אותו צדיק עד בחינת הרקיע בו מושל הצדיק בעולם העליון. והכל נעשה ונמשך על דרך הדבר הזה עד שהאדם עולה למדרגה של צדיק והוא נעשה כרקיע בפני עצמו. **והכל חסד ה' עת'.**

והנה אותיות נחמן נוטריקון "נצחי" . נצח היא תורה. שנא': "נעימות בימינך נצחי"

ואסור לנו לזלזל באינטרנט שהנו כלי יקר ללימוד והפצת אור התורה בבחינת " סיני" שאמר הבעש"ט כי באחרית הימים כל ילד יהיה כמוהו שידע ויראה מה קורה במרחקים כגון הבעש"ט עצמו והנה התגשמה נבואת הצדיק ויש היום אייפון שהוא מכשיר טלפון המחובר לאינטרנט וכל ילד יכול לראות ולשמוע ברגע נתון מה קורה בקצה השני של העולם כגון הבעש"ט בזמנו.
האייפון הנו מכשיר גשמי המחקה את המוח של הצדיק בו טמון אייפון טבעי המסוגל לקלוט תדרים רבים ותוך כך לראות ולשמוע ממש כגון האייפון ושניהם הפלא ופלא וסותרים כל הגיון שהוא. על זאת נא' מה רבו מעשיך ה'. **והכל חסד ה' עת'.**

והיום החרים האיחוד האירופאי את המוצרים המגיעים לשיטתם מהשטחים הכבושים שלשיטת הגויים הגבולות שקבעה ישראל לאחר 1967 הם "שטחים כבושים" והדבר נודע מהר לכולם בזכות האינטרנט והדבר רק לטובה שכן החרם מבהיר ליהודים שאומות העולם לעולם לא יאפשרו לנו גבולות בטוחים , לעולם לא יכירו בזכותנו על ארץ ישראל למרות שהם מאמינים כביכול בתנ"ך שלהם בו ניתנה ארץ שראל לעם ישראל ומכאן ניכרת התהום בין ישראל לאומות העולם וכתוצאה מכך כעת כל השמאל הקורא לשלום עם שונאי ישראל נחלש מאוד ב"ה. **והכל חסד ה' עת'.**

והיום יש ארגון טרור איסלאמי חדש בשם "דעאש" שהכריז מלחמה על ישראל ועל הנוצרים וראו ששדעאש מורכב מהיגוי של " דע את ה'". שהפחד מפני הטרור ומעשי הזוועה של דעא"ש מעורר את בני האדם לחזור בתשובה **והכל חסד ה' עת'.**

והמדינה המערבית שמקרבת את בני ישמעל יותר מכולם היא צרפת וכעת התבשרנו על פיגוע של דעאש בפריז בו נהרגו הרבה בני אדם וה' הכניס בליבם של דעאש לעשות את הפיגוע הטפשי הזה אצל בת בריתם הגדולה של המוסלמים למען סכסך ה' מצרים במצרים שנא': " וסכסכתי מצרים במצרים, ונלחמו איש-באחיו ואיש ברעהו, עיר בעיר, ממלכה בממלכה. " [ישעיהו יט' ב'] .

שורש "צרפת" מהמילה "צר" כגון שם מצרים שהנו מי- צר . ולמרבה הצער רק בדרך הזאת ילמדו הצרפתים מה קורה כשתומכים בטרור נגד ישראל אז הטרור חוזר אליהם מהדלת האחורית בבחינת " שופך דם האדם, באדם דמו יישפך".[בראשית ט' ו'] **והכל חסד ה' עת'.**

מוסר השכל-עבודת ה'

רבי שמחה בונים מפְּשיסחָה

אדם אחד פנה אל רבי שמחה בונים מפְּשיסחָה ושאל: הלא כתוב בספרים הקדושים שמי שצם ומתענה כך וכך ימים יזכה שיתגלה אליו אליהו הנביא. והנה הוא צם והתענה את מספר הימים הנדרש, אך לא זכה לראות את אליהו.

השיב רבי שמחה בונים במשל:

הבעל שם טוב הקדוש (הבעש"ט) צריך היה לנסוע לדרך רחוקה, ושכר לשם כך עגלה וסוסים. אבל העגלה לא נסעה בכוח הסוסים כי אם בכוחותיו הפלאיים של הבעש"ט, מפני שידע הבעש"ט לומר את השמות הקדושים הגורמים לקפיצת הדרך, עד שיתקצר המרחק בדרך נס. כך ריחפה העגלה במהירות על פני הדרך.

הסוסים, שהיו קשורים לעגלה, היו רגילים לקבל אוכל ושתייה בתחנות שלאורך הדרך. אבל כעת קפצה הדרך תחת פרסותיהם, וחיש קל עברו על פני התחנה הראשונה והשנייה בלי שניתן להם לא אוכל ולא שתייה

.

ראו הסוסים שהם פורחים ממקום למקום ומעיר לעיר, ומזון לא ניתן להם, וחשבו שכנראה כבר אינם סוסים אלא בני אדם, ומנהגם של בני אדם לאכול רק בפונדקים שבהם מתקבצים בני אדם

כשעברו גם על פני פונדקים כאלה ועדיין לא ניתן אוכל לפיהם, היה ברור לסוסים שאינם אפילו בני אדם, אלא... מלאכים שאינם זקוקים לא לאכילה ולא לשתייה.

לבסוף הגיע הבעש"ט אל מחוז חפצו, והעגלה נעצרה. את הסוסים הובילו אל האורווה ונתנו לפניהם תבן לאכול . **בבת אחת תקעו ראשיהם באבוס ואכלו באכילה גסה, כסוסים גמורים**

הכלים לתכלית ועיקר עבודת ה'

שנא׳ : ״ **שִׁשִּׁים** הֵמָּה מְלָכוֹת **וּשְׁמֹנִים** פִּילַגְשִׁים **וַעֲלָמוֹת** אֵין מִסְפָּר״. [שיר השירים ו ח'].

וארז״ל ששים המה מלכות אלו ס׳ מסכתות ושמונים פלגשים אלו ברייתות. ועלמות אין מספר אלו הלכות שבגמ׳.

ואני מוסיף ואומר: ״ עַל-כֵּן, עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךְ .״ [שיר השירים א׳ ג׳] מכאן יובן ש״עלמות״ אלו ״הלכות״ וישראל הולכים לאורן. ולמה נקראו עלמות? שעלמות משורש ״העלם״ .

וכאשר יוצאת ההלכה לאור היא יוצאת מהעלם והיא בגלוי לעין כל, וישראל הולכים לאורה.

שהפסוק ״ עַל-כֵּן, עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךְ .״ מלמד על תיקון ההעלם ביטול החושך בבחינת שחר המאיר את חשכת הדין תורה, בבחינת הלכה שיצאה לאור. והלכה מלשון ״ הליכה״ שישראל הולכים יחדיו בריש גלי לאורה.

שנא׳ : ״ בֵּית, יַעֲקֹב--לְכוּ וְנֵלְכָה, בְּאוֹר יְהוָה״. [ישיהו ב׳ ה׳] ומכאן יובן שההלכה היא ״אור ה׳״.

קרי : תורה שבכתב מצויה בהעלם בחשיכה ואילו ההלכה המבוררת [בגמרא/שולחן ערוך] היא בבחינת ״אור״.

ומצינו בהקדמה י״ז , שער הגלגולים כי, יש בתורה ס׳ רבוא פירושים, כנגד ס׳ ריבוא נשמות ישראל וכלם כפי הפשט. וס׳ רבוא ברמז. וס׳ רבוא בדרש. וס׳ רבוא בסוד ועל דרך הזאת ניתן לבאר את הפסוק ״ ששים המה מלכות״ קרי ס׳ ריבוא מלכות אלו ס׳ ריבוא של פירושים בגין כל שער של ה״פרדס״ ולפי חישוב זה יש לנו ר״מ ריבוא של פירושים.

<u>ומכאן יובהר האמור בשיר השירים א׳ פסוקים ב׳,ג׳ ,ד׳ , להלן:</u>

בפסוק ב׳ נאמר : יִשָּׁקֵנִי מִנְּשִׁיקוֹת פִּיהוּ, כִּי-טוֹבִים דֹּדֶיךָ מִיָּיִן״ - זו עבודת ה׳ מיוחדת של אברהם אבינו ע״ה שהנו מצד החסד, שנעשו כליותיו כמעיינות קרי למד את התורה בדרך של גוזל שאינו טורח למזונו והאם מכניסה את המזון מפיה לפיו של הגוזל כגון הגוזל של היונה שמאכילה את הגוזל בחלב יונים אותו היא מפיקה מפיה.

בפסוק ג׳ נאמר : לְרֵיחַ שְׁמָנֶיךָ טוֹבִים, שֶׁמֶן תּוּרַק שְׁמֶךָ ; עַל-כֵּן, עֲלָמוֹת אֲהֵבוּךָ.״ - זו עבודת ה׳ מיוחדת ליצחק אבינו ע״ה שהנו מצד הגבורות, שנעשית באמצעות עבודה קשה של בירור הקשיות והוצאת ההלכה לאור.

בפסוק ד׳ נאמר : מָשְׁכֵנִי, אַחֲרֶיךָ נָּרוּצָה ; הֱבִיאַנִי הַמֶּלֶךְ חֲדָרָיו, נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בָּךְ- זו עבודת ה׳ מיוחדת ליעקב אבינו ע״ה מצד התפארת שמושך מאברהם ומיצחק ומייחד עבודת ה׳ בדרך שילוב הגבורות והחסד והיא מידה המכונה מידת התפארת.

ועוד שנא׳: ״נַזְכִּירָה דֹדֶיךָ מִיַּיִן,״- זו זכות אבות, שלא די בעבודת הצדיק אלא עבודתו תגיע לשלמות בזכות אבותיו כגון יעקב שהיה צדיק בן צדיק, בן צדיק.

ועוד שנא׳: ״ מֵישָׁרִים אֲהֵבוּךְ " .אלו מלאכי השרת , שאהבו את עבודת יעקב ומכאן נקרא שמו ״ ישראל״.

ועל האדם לעסוק בעבודת ה׳ כגון הדרך לעיל ולהתחיל במידת החסד הגמור ושיהיה חסיד שוטה כביכול ולאחר מכן יקח את הקיצוניות של מידת הגבורה ולאחר מכן יאזן בין שתי המידות הקיצוניות לעיל בבחינת תפארת להגיע לאיזון נכון וראוי והדברים אינם פשוטים והמדובר בעניינים רוחניים ושאינם קלים לביצוע ויקח לאדם הממוצע להגיע למידת התפארת זמן ניכר ורק לאחר שהאדם הגיע למידת התפארת יהיה עליו להשיג זכות אבות קרי לתקן שורש נשמת אביו וסבו כדי שתהיה לו זכות אבות ואז ״ מישרים אהבוך״ שזו מעין מידה שאין קטרוג על האדם מצד

המלאכים ולא ימנעו את האדם מלעלות השמיימה מלהגיע למדריגת צדיק ונזכור את דברי המלאכים שקיטרגו על משה רע״ה שעה שעלה לשמים לקבל את תורתינו הקדושה.

<u>ראה תהילים פרק ח׳ :</u>

ה מָה-אֱנוֹשׁ כִּי-תִזְכְּרֶנּוּ וּבֶן-אָדָם כִּי תִפְקְדֶנּוּ :- **נאמר במשה שעה שעלה לשמים לקבל את התורה ורצו המלאכים להזיקו.**

ו וַתְּחַסְּרֵהוּ מְעַט מֵאֱלֹהִים וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ :-

ז תַּמְשִׁילֵהוּ בְּמַעֲשֵׂי יָדֶיךָ כֹּל שַׁתָּה תַחַת-רַגְלָיו :

ח צֹנֶה וַאֲלָפִים כֻּלָּם וְגַם בַּהֲמוֹת שָׂדָי :

ט צִפּוֹר שָׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים :

בפסוקים הנ״ל מלאכי השרת מקטרגים על משה בפני ה׳ שלא ימסור לידיו את התורה הקדושה שכן כי מסירת התורה הקדושה למשה רע״ה תביא אותו ואת העוסקים בה למדריגה אלוקית גבוהה.

י ה׳ אֲדֹנֵינוּ מָה-אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל-הָאָרֶץ:

כששמע משה את דבר הקיטרוג והשיב להם כראוי ובכך הצדיק את פועל ה׳ אז הצדיקו המלאכים את רצון ה׳ למסור לידי בן האנוש משה רע״ה את התורה הקדושה באומרם : **<u>״ה׳ אֲדֹנֵינוּ מָה-אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל-הָאָרֶץ״</u>**

<u>כתב צבא השמים[המלאכים]</u>

ודעו כי לפי ספרי הקבלה ישנו כתב אלפא ביתא המכונה ״ כתב צבא השמים״ בו עשו שימוש חכמי הקבלה בכתיבת קמיעות וזהו כתב אותיות המורכבות מקווים ובקצותיהם עיגולים קטנים, והחידוש בדברי הוא שישנם מספר כתבים דומים במהותם. אלא, לכל מלאך אלפא ביתא שונה משל חברו. וזה סוד הכתב להכיר את כתב המלאך הנכון.

<u>ואמר ר׳ יהושע בן לוי [מסכת שבת דף פח עמוד ב]</u>

בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא:

רבונו של עולם, מה לילוד אשה בינינו? אמר להן: לקבל תורה בא. אמרו לפניו: חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? ״מה אנוש כי תזכרנו ובן אדם כי תפקדנו ה׳ אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים!״ [תהלים ח, ה]

אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: החזיר להן תשובה!

אמר לפניו, ריבונו של עולם, מתיירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם. אמר לו: אחוז בכסא כבודי, וחזור להן תשובה, שנאמר: ״מאחז פני כסא פָּרַשׂ עליו עֲנָנוֹ״ [איוב כו, ט], ואמר רבי נחום: מלמד שפרש שדי מזיו שכינתו וענן עליו.

אמר לפניו: ריבונו של עולם, תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה ״אנכי ה׳ אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים״ [שמות כ, ב],

אמר להן [למלאכים]: למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם?

שוב מה כתיב בה ״לא יהיה לך אלהים אחרים״ - בין עמים אתם שרויין שעובדין עבודת גלולים?

שוב מה כתיב בה: "זכור את יום השבת לקדשו" - כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכין שבת?

שוב מה כתיב בה "לא תשא" - משא ומתן יש ביניכם?

שוב מה כתיב בה "כבד את אביך ואת אמך" - אב ואם יש לכם?

שוב מה כתיב בה "לא תרצח לא תנאף לא תגנוב" - קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם?

מיד הודו לו להקדוש ברוך הוא, שנאמר: "ה' אדונינו מה אדיר שמך וגו'" ואילו "תנה הודך על השמים" לא כתיב.

מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב, ומסר לו דבר שנאמר: "עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם" [תהלים סח, יט] בשכר שקראוך אדם לקחת מתנות.

אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר: "ויתן את הקטורת ויכפר על העם" [במדבר יז, יב] ואומר "ויעמוד בין המתים ובין החיים וגו'" אי לאו דאמר ליה מי הוה ידע ?

המחבר : " אי לאו דאמר ליה מי הוה ידע " .

תרגום: שאם לא אמר לו, כיצד ידע ? שכן היה מדובר בסוד שהיה שמור בידי מלאך המוות בלבד ואם מלאך המוות לא היה מגלה את הסוד למשה לא היה כל סיכוי שמשה ידע את הסוד הזה ועצם ידיעת משה את סוד הקטורת מלמדת שמלאך המוות נתן מתנה זו למשה.

והנה מצינו זכותו של משה בבחינת זכות אבות ש- משה שהיה צדיק בן צדיק, בן צדיק בן צדיק. שאבי משה היה היה "עמרם בן לוי" שנשא לאישה את יוכבד היא " שפרה" והוא היה צדיק גמור שמת בעטיו של נחש. ועמרם בן לוי, היה בנו של "לוי בן יעקב" שהיה צדיק גמור ולוי היה בנו של "יעקב אבינו, בחיר האבות

וכאן המקום לשוח קמעא בעניין לוי בן יעקב שהיה הסבא של משה ושם אשתו [סבתו של משה] היה " אֹתָהּ " [ראה במדבר כ"ו, נ"ט] שנא': "...יוֹכֶבֶד בַּת-לֵוִי אֲשֶׁר יָלְדָה **אֹתָהּ** לְלֵוִי בְּמִצְרָיִם..."

כתבו בעלי התוספות ששמה היה " אֹתָהּ " וזה סוד הפסוק אשר ילדה אותה ללוי .

וכן כתב פענח רזיא פינחס כ"ו , נ"ט .

אך בספר הישר פרשת וישב נכתב ששמה "עדינה" .

המחבר: ולעניות דעתי שמה הנכון היה דווקא " אֹתָהּ " ואילו השם עדינה היה על שם דינה בת לאה שהייתה אחותו של לוי מאביו ומאימו.

וכונתה אשת לוי בשם עדינה כגון " אום דינה" או אם דינה על שום מעשה לוי ושמעון שנקמו בבני שכם בגין מעשה דינה ויתכן כי לאחר מעשה דינה טיפלה אשת לוי בדינה אחות לוי ומכאן נקראה "עדינה" שנהגה בדינה בעידון וגם משום שנהגה בה כאם.

המחבר: יש מסורות מדרשיות שונות המספרות מה עלה בגורלה של דינה לאחר האונס. על פי מסורת אחת [כדברי רש"י] היא נישאה לשמעון אחיה וילדה לו את שאול בן הכנענית ומסורת זאת לא נראית לי כלל וכלל שכן חל איסור מובהק לשאת אחותו אפילו טרם מתן תורה שבידוע האבות שמרו על כל התרי"ג והכיצד יתכן הדבר בשמעון בן יעקב?.

ואולם מי אני שאערער על רשי" ומכאן אביא דרוש מעניין בעניין " שאול בן הכנענית" לפיו הוא היה " זמרי בן סלוא" משבט שמעון מה שאכן מבסס את סברתו של רש"י.

<u>חז"ל אמרו שנמצאו חמישה שמות בהם כונה זמרי, להלן:</u>

.שמו המקורי היה **שלומיאל בן צורי שדי** ,בו נקרא לפני החטא כששימש נשיא שבט שמעון.
לאחר החטא נוספו לו ארבעה שמות המרמזים על חטאו :

זמרי - משום שנעשה כביצה המוזרת. פירש רש"י: ביצים שלו כביצים מוזרות שהוקלש ונתבלבל שכבת זרע שבתוכו מרוב בעילות .

בן סלוא - שהסליא עוונות של משפחתו, כלומר גרם בחטאו שיספרו בגנות משפחתו, או שפירושו שגרם שידקדקו בעוונות של משפחתו ;

שאול - מפני שהשאיל עצמו לדבר עבירה ;

בן הכנענית - שעשה כמעשה כנען.

לגבי "כזבי בת צור": לא כזבי שמה אלא שמה הנכון היה "וילנאי" בת צור ולמה נקרא שמה כזבי שכזבה באביה. פירוש נוסף **כזבי**שאמרה לאביה **כוס בי עם זה** .רש"י: שחוט אותם על יָדַי.
[תלמוד בבלי ,מסכת סנהדרין ,דף פ"ב, עמוד ב'] ומצינו בספר אהבת חיים פרש' פנחס שאמרו רז"ל צור הוא בלק בן ציפור ובשביל שהפקיר ביתו לזנות הורידוהו מגדולתו. ונקרא צו"ר על שום שלא היה לו מענה נגד ישראל, ואומר הכסא רחמים " כשראו שאין לו פה קראו שמו צו"ר בלא פה. ואני המחבר מוסיף על דברי רז"ל שמלכתחילה היה שמו בן ציפור ולאחר שהפסיד במלחמתו נגד ישראל נשמטו משם "ציפור" אותיות י' פ' ונותרו אותיות צור והכוונה בכך שהוא כבר איבד את יכולתו מלדעת באמצעות הציפור את סודות העולם אותה הייתה מביאה לו הציפור מעז"א ועזאל שמשכנם בהרי החושך.ומובן מאליו שהוא איבד גם את שם "בלק" ואת שם " בן" ונותר "צור" כאבן ללא הופכין שאין בה כל תועלת, בבחינת דומם ומכאן יובהר כיצד השם צור הנו בבחינת אינו מענה כדברי רז"ל שאבן בבחינת דומם שאין בה מענה שכידוע ישנם ד' סוגים בבריאה והם דצח"מ כגון דומם, חי, צומח, מדבר, ובלק נותר בבחינת אבן שהיא דומם. ואמרו רז"ל שכל תכלית מזימת מואב הייתה למנוע את יציאת הניצוץ הקדוש של דוד בנלך ע"ה מקליפת מואב שנא' סבוני גם סבבוני בשם ה' כי אמילם"[תהילים קיח י']

המחבר: והנה מצינו כי מי שנולד בביאה אסורה כגון זמרי שנולד מביאת שמעון על דינה שהיו אחים, הוולד שייצא מהם היה רשע כגון זמרי וסופו שהומת בחטאו ופועל יוצא שנמצא שמעון חטא בכך שבא על דינה אחותו ויוזכר שאז נישואין היו בביאה בלבד ולא בשלושה כגון ד'היום.

אם כן מצינו ששמו המקורי של בן שמעון ודינה היה דווקא " **שלומיאל בן צורי שדי** " ובתורה תמיד שמו של אדם ירמז על טבעו ומוצאו של אותו אדם ושמו לכאורה של זמרי כגון שלומיאל בן צורי שדי אינו מרמז על עניין שלילי. והנה בעל הטורים מציין כי: "שלומיאל בגימטריא : "זה זמרי בן סלוא" [במדבר ,פרק כ"ה ,פסוק י"ד]

פועל יוצא ששמעון ודינה קראו לבנם בשם " **שלומיאל בן צורי שדי** " והשם " שאול בן הכנענית" היה כינוי על שום מעלליו הרעים ואילו השם שלומיאל בן צורי שדי היווה את ציפית הוריו שיצא ממנו דבר טוב מה שבפועל לא אירע.

בסיפור המקראי האלוקי תישאר בסופו של יום רק שאלה אחת בעניינו של שמעון והיא האם שמעון חטא בשאתו את דינה או שמא היה בדבר עניין אלוקי?

להבהרת העניין יודגש כי, לפי מדרש רבה על פרשת וישלח (פרשה פ אות יא) שמעון נשא ממש את דינה כדי לפייסה, וכך גם מביא רש"י בפרק מו פסוק י.

ראה: "אמר רב הונא, אמרה: ואני אנה אוליך את חרפתי ,**עד שנשבע לה שמעון שהוא נוטלה**"

ומכאן מצינו כי מעשה שמעון בדינה היה בכדי לפייס את דינה שהתביישה במה שאירע לה שנאנסה על ידי חמור בן שכם שהיה ממוצא חוי שהם בבחינת כנען וחששה היה מוצדק, שכן דינה נאנסה ורבו הסיכויים שגם היא התעברה מאותו גוי מה שמהווה חרפה על חרפה ומכאן עולה ששמעון עשה מעשה של חסד עם דינה בכך שנשאה לאישה ולא היה בשמעון חטא שנשאה מחמת תאווה חלילה או כיוצ"ב. וניתן לקבל את נישואי שמעון בדינה שכן טרם ניתנה תורה לישראל ואם נביא בחשבון את יעקב אבינו הרי עמדה בפניו הברירה של צער דינה לעומת עבירה

של נישואי שמעון בדינה שעה שבפועל אין עבירה הואיל וטרם ניתנה תורה ומכאן שתיקת יעקב שכן פיקוח נפש גובר על הכול שדינה יכלה ליטול נפשה בכפה מרוב צער אם הייתה נשארת לבדה גלמודה.

על פי מדרש אחר דינה נישאה לאיוב .[ככל הנראה התגרשה משמעון] ואשתו של איוב איננה מוזכרת בשמה בספר איוב אלא רק כאשתו של איוב, והיא מוזכרת בספר איוב פרק ב׳ פסוק ט׳ שנא׳ : וַתֹּאמֶר לוֹ **אִשְׁתּוֹ,** עֹדְךָ מַחֲזִיק בְּתֻמָּתֶךָ ; בָּרֵךְ אֱלֹהִים, וָמֻת״

ומכאן נסביר את עניין איוב ודינה באמצעות שער הגלגולים.[הקדמה ל״ן]

אמר האר״י הקדוש זצ״ל :

תרח התגלגל **באיוב, ואשת תרח**– אמתלאי בת כרנבו – התגלגלה **באשת איוב.**

אמתלאי בת כרנבו אמו של אברהם הוצרכה אף היא לתיקון, והיא שבה ומתגלגלת **בדינה בת לאה אשת איוב,**והיות ונבעלה לתרח בנידותה, **ודינה** אותיות **נידה**, לכן לקתה דינה ונבעלה לשכם בן חמור החוי, שהגוי **אינו שומר דם נידות**, ונקנסה בזה.

אולם **היה לדינה תועלת** במעשה שכם בן חמור, שבבועל נדה נאמר ׳ותהי **נדתה עליו**׳, שטומאת הנדות שלה קופצת עליו, נמצא שנשא עליו שכם בן חמור את טומאתה של דינה **ונותרה היא טהורה ומתוקנת**שסא.

דינה-אמתלאי נישאת לאיוב-תרח

לאחר מכן **נישאת דינה לאיוב** שלקה **בצרעת**שסב. הצרעת של איוב-תרח באה בסיבת בעילת הנידה, כדברי הזוהרשסג האומר ; ׳**הבא על הנידה לוקה בצרעת**׳.

אולם דינה אשתו די היה לה בעונשה שנבעלה לשכם בן חמור, ובפרט שניטלה זוהמתה ונתקנה בזה, ולא הוצרכה ללקות בצרעת.

המחבר: מכאן תובן שתיקת יעקב בכל הנוגע לאינוס ביתו דינה.

אסנת בת דינה

ויש מסורת לפיה דינה הרתה לשכם, ונולדה ממנה אסנת .אסנת נתגלגלה למצרים ואומצה בידי אשתו של פוטיפר [היא גלגול רחב הזונה] ולבסוף היא נישאה ליוסף הצדיק.

המחבר: הסברה שדינה הרתה לחמור בן שכם תתיכן כנכונה שכן שורש השם אסנת הוא מלשון ״ אונס״ מה שמלמד על האסון שפקד אצת דינה שנאנסה על ידי חמור בן שכם החוי.

וכאן אבקש לבאר בעניין שתיקת יעקב. שיעקב שתק מאחר וכך היה צריך להיות ככל הנראה שדינה תיכנס להריון מחמור בכדי שתיוולד מביאה זו אוסנת שתינשא ליוסף הצדיק ומזיווג זה דווקא יצאו שני הצדיקים אפרים ומנשה ויתכן שזהו סוד בלבול יצועי יעקב בגינם איבד ראובן את הבכורה.

יוסף הצדיק

ולא בכדי מכונה יוסף בשם יוסף הצדיק, שלא כל אחד יהיה מוכן לשאת מי שנולדה לעולם מביאה שבאה בדרך של אינוס ועוד מערל. וגם מכאן מכונה יוסף בשם יוסף הצדיק שלא פילפל כאחד ״ המיוחסים״ בנסיבות הולדת אסנת ונשאה לאישה לתקן את נשמות השורש הקדוש ומכאן אף

נקבעת הלכה לפיה מוצאו הדתי של הוולד הנו מהאם כגון אסנת בת דינה שהייתה עבריה לכל דבר ועניין ולא מהאב שהיה חמור/גוי.

<u>י״ב השבטים</u>

לאה	רחל	בלהה	זלפה
ראובן	יוסף	דן	גד
שמעון	בנימין	נפתלי	אשר
לוי			
יהודה			
יששכר			
זבולון			

<u>סוד שם ״ בן דוד״</u>

שלכתחילה די היה בבני יעקב להוות את י״ב שבטי ישראל ולא נדרשו עוד שני שבטים כגון אפרים ומנשה אלא שמחמת בלבול יצועי יעקב נחסרו מלוא נשמות בני ישראל ב 12 בני יעקב ואולם הם נשלמו בשני בני יוסף הצדיק באפרים ומנשה וזאת מצינו בהתאם לברכת יעקב אע״ה.

פועל יוצא, ישנם י״ד שבטים אולם אין הם י״ד שבטים אלא י״ב שבטים שכן בני יוסף נכללו בי״ב בני יעקב.

ומכאן סוד השם ״דוד״ דוד יצא בגימ׳ מניין יד׳ כגון יד׳ השבטים.
קרי שם דוד מסמל את יד׳ השבטים בהם כלולים **כל נשמות ישראל**.מהוות כולן יחד את נשמת אדם הראשון.

לכן מכונה גואל צדק ״משיח בן דוד״. דוד דווקא שנכלל מ- יד׳ נשמות שבטי ישראל. שהנו כבן ל- י״ד השבטים קרי נכללים בו נשמות כל בני ישראל.

ולמה מכונה בן ולא אב לנשמות? והתשובה לכך שאדם הראשון היה אב לנשמות ואולם לאחר החטא צריכים העניינים להיתקן בסדר הפוך ועל כן בן לי״ד השבטים דהיינו בן לי״ב השבטים J שכאמור במקור אנו כלולים דווקא מ י״ב שבטים ולא ב-יד״ שבטים.

כן ובנוסף: מניין "בן": בגמטריא יצא מניין "אליהו" קרי הופעת משיח תהיה משולבת יד עם בן. יחד עם אליהו הנביא הוא המבשר.

ומכאן יתברר שמשיח אינו מחוייב להיות מיוחס לדוד המלך מבחינה גשמית אלא מבחינה רוחנית וודאי. שהוא יהיה כלול מי"ד נשמות בני ישראל ויוסף נכלל במניין יעקב שנא': אֵלֶּה תֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף [בראשית לז ב'.] היינו בני ישראל הנם בני יעקב ויוסף הצדיק.

<u>והייתי מבקש לעורר כאן קושיא</u>

והיא: אם יעקב ויוסף חד המה מדוע לא נקברו יוסף ואסנת במערת המכפלה עם יעקב ורחל?

והתשובה היא:

מערת המכפלה היא מקום קבורתו של אדם הראשון שלא היה ילוד אישה והאבות שהיו ילודי אישה באו לעולם בבחינת תיקון אדם הראשון ועל כן מקום קבורתם דווקא עם אדם הראשון.

האימאות הקדושות הן תיקון של חווה ולכן מקום קבורתן אף הוא בחלקה של חווה הטמונה יחד עם אדם הראשון במערת המכפלה. .

מאידך יוסף ואסנת אינם בכלל האבות במובן תיקון אדם הראשון אלא הם תיקנו את מניין נשמות בני ישראל קרי תיקנו פגם שנפל ב- יצועי יעקב בגין חטאו של ראובן ולא ב-יצועי אדם הראשון.

ראובן חטא בחטא הדודאים בתום לב אבל הוא נענש על מה שעשה בכך שניטלה הימנו הבכורה.

<u>אשמת רחל</u>

והכל היה לכאורה באשמת רחל אימנו שהחליפה עם אחותה ויעקב שימש במחשבה על רחל ובפועל הגוף היה של לאה מה שגרם לבילבול ביצועי יעקב קרי בלבול בעולם הנשמות.

על כן נענשה רחל בעונש חמור מאוד בכך שהיא לא זכתה למיטה במערת המכפלה עם יתר האימאות , מידה כנגד מידה.

<u>ומדוע ניתן עונש לרחל על מעשה צדקה?</u>

התשובה שמעשה הצדקה של רחל היה בחינת חסיד שוטה ומעשה המעיד על חוסר אמונה בהקב"ה ועל חוסר אמונה משלמים ביוקר.

<u>היכן עונשה של לאה</u>

והנה לאה שידלה את רחל לעשות מעשה החלפתה אם כן היכן עונשה?

עונשה של לאה היה במעשה דינה. שנא': "ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ " [בראשית לד' א'.]

לא בכדי מרחיב הכתוב ומציין באריכות את מוצא דינה בכך שהיא בת לאה דווקא שנולדה מיעקב וכי לא היה די לומר ותצא דינה בת לאה? הרי ברור שדינה היא בת יעקב. אלא ללמדנו שמדובר בעניין שנבע מבלבול יצועי יעקב.

<u>ותשובה זו מעוררת שאלה והיא מדוע נפל פגם מעין זה מלפני יעקב אבינו?</u>

מצינו בבראשית רבה ע`, יט.להלן:

"ויהי בבוקר והנה היא לאה" [בראשית כט' כה']

אמר לה : רמאית בת רמאי! לא בלילה הייתי קורא לרחל - ואת עונה לי?

אמרה לו : האם יש מורה ללא תלמידים? לא כך היה, שאביך קורא לך "עשו" - ואתה עונה לו

הנה ענתה לו לאה תשובה קשה והיא : אין לרמאי לבוא בטענות על מעשה מרמה שאמרה לאה ליעקב : את מעשה המרמה למדתי ממך כפי שעשית כשגנבת את הברכות מעשיו אחיך. וטענתה סתמה את פיו של יעקב.

ונזכור שמעשי המרמה נעשו במצוות הורה . יעקב רימה במצוות אימו רבקה ואילו לאה רימתה במצוות אביה לבן הרשע. ובתורתינו הקדושה נקבעה מצוות כיבוד אב ואם קרי הילד חייב לכבד את אביו ואת אימו ובעניינו לאה כיבדה את אביה ואילו יעקב את אימו.

פועל יוצא ששניהם יעקב ולאה קיימו מצוות "כיבוד אב ואם" ומכאן מצינו הלכה לפיה מצוות התורה גוברות על מצוות כיבוד אב ואם ואולם נזכור שיעקב ולאה היו במועד טרם ניתנה תורה שבכתה ולא תורה שבעל פה והיה קשה לברור את ההלכה הנכונה בהתנגשות בין שתי דיברות מדאורייתא כגון כבד את אביך ואת אימך" לבין הציווי "לא תשקר"

<u>מדוע קבורת האבות עם נשותיהם</u>

קבורת האבות יחד עם נשותיהם באותו חלל קבורה באה לומר לעולם שהאדם אינו שלם בלא זוגתו .

<u>תכלית ועיקר עבודת ה'</u>

ישבתי עם חבר עורך דין ותלמיד חכם [י. אדלר הי"ו] שדרש ב-"סיני" ו-"עוקר הרים" והוא הסביר שסיני הוא בעל תורה ועוקר הרים הוא מחדש בהלכה ואכן הסכמתי לדבריו והוספתי שהעיקר ותכלית קיומו של האדם הוא להגיע למדרגת האמונה בה' ית' ותרי"ג המצוות הם הכלים לבוא בשער האמונה הראוי ואמרתי שאני אשמח לעשות כגון אברהם שקפץ לכבשם על קידוש ה' והוא ענה לי שזו לא הדרך שנא' : "וחייתם בה" ועניתי לו " לקפוץ לכבשן זו החיות האמיתית"

<u>אין אהבה בלא יראה</u>

בני האדם קוראים בשם ה' כאילו ומדובר בדבר של מה בכך חלילה . אסור לאדם לעשות כך אלא עליו להזכיר את שמו ית' ביראה , רתת, וזיע ולהגיע למידת היראה הזאת צריך האדם לקבל על עצמו מלכות בשר ודם שכולם יראים מפניה ולאחר היראה הזאת להפנים שאין מדובר במלך בשר ודם אלא **במלך מלכי המלכים הקב"ה**. ומציתי בספר הרזים **הלל נורא למלך הקדוש ומי שקורא את ההלל הזה נכנע ליבו בפני המלך הקדוש ונכנס בו רתת זיע ויראה** יתרה וראוי לכל אדם לקרוא ולעיין בהלל זה להשיג ממדרגת היראה כל אחד כפי השגתו.

סגולה ליראת אלוקים

למען יראת שמו ית׳ מצאתי מקום לצרף כאן את הלל הרקיע השביעי שנכתב בספר ההיכלות המיוחס לצדיק והקדוש האלוקי ר׳ נחוניה בן הקנה זי״ע.

הלל הרקיע השביעי

והרקיע השביעי כלו אור שבעתים ומאורו יבהיקו כל המעונות ובו כסא הכבוד נכון על ארבע חיות כבוד.

ובו אוצרות חיים ואוצרות נפשות ואין חקר ותכלית למאור הגדול אשר בו ומאור הממולא תאיר כל הארץ ומלאכים אחוזים בעמודי אור ואורם כאור נוגה ולא יכבה כי עיניהם כניצוצי ברק ומעמדם על גפי אור ומפארים באימה ליושב בכסא הכבוד.

כי הוא לבדו יושב במעון קדשו, דורש משפט ומפלס צדק שופט באמונה ומדבר בצדקה, ולפניו ספרי אש פתוחים ומלפניו נהרי אש מושכים ומשאתו יגורו אילים ומשאגתו ירופפו עמודים ומקולו ינועו אמות הסיפים וחיילותיו עומדים לפניו ולא ישורו דמותו כי הוא נסתר מכל עין

ואין מי יראנו וחי.

דמותו מכל נעלמה

ודמות כל ממנו לא נסתרה.

מגלה עמוקות מני חשך ויודע מה בסתרי אופל.

כי אור עמו חונה וכשלמה אור יעטה.

יושב בכסא האור וסביבותיו עוצם אור. וחיות ואופנים ינשאוהו והמה מעופפים בכנפיהם ולהם שש שש כנפים ובכנפיהם יכסו פניהם ולמטה יתנו פניהם ולארבעתם פונים פניהם ולא ירומו למעלה פניהם מפחדן ומאימתן. והן על גביהם עומדים לפניו כתות כתות וטובלין בנהרי טהרה ומתעטפין כסות אש לבנה ועונין בענוה בקול חזק ק׳ק׳ק׳ י״י צבאות מלא כל הארץ כבודו.

והוא מקדם לכל המעשים והוא עד . לא [תיתכן טעות סופר במילה ״לא״ וניתן להסיק אותה משמעות גם מהמילה ״ לו״] ארץ ושמים. והוא לבדו ואין זר עמו, תולה בזרועו מעונה ובכל מעונות אימתו ובכל מלאכים יראתו, כי ברוח פיו נחצבו ולהדר חסנו ניצבו, והוא באחד ומי ישיבנו ואם צוה אין לבטל, כי הוא מלך מלכי המלכים מושל על כל מלכי הארץ ומתנשא במלאכי שמים חוקר לבבות עד לא נוצרו ויודע מחשבות עד לא תהיינה.

ברוך שמו ומבורך יקר הדרו לעולמי עולמים ולנצח נצחים ועדי עד כי אין מבלעדו אל וזולתו אין אלהים.

ברוך שמו בכל דור ודור ומבורך במעוני מעלה. ברוך שמו בגבורתו ומבורך זכרו בתפארת עוזו. כי כשמו כן תהלתו שנ׳ כשמך אלהים כן תהלתך עד קצוי ארץ צדק מלאה ימינך. והוא מקרב טהורים ליראתו ומרחק טמאים בחמת עברתו, מעתיק הרים באמצה ובגבורה ולא ידעו כאשר הפכם באפו, תולה עולם כאשכול סובל הכל היה והוא ויהיה, ועתיק יומין, ועמו הון עתק וצדקה.

ברוך כבודו ממקומו ומבורך בתפארת יקרו. ממלא דעת לב יריאיו לחקור ולידע עוז יראת שמו.

ברוך שמו במושב הדרו ומבורך בתפארת עוזו.

ברוך שמו באוצרות שלג ומבורך בנהרי שלהבת.

ברוך שמו בערפלי זיו ומבורך בענני הוד.

ברוך שמו ברכב רבואתים ומבורך באלפי שנאן.

ברוך שמו בשרשרות האש ומבורך במיתרי לוהטת.

ברוך שמו בקולות רעמים ומבורך בריצת ברקים..

ברוך שמו בפי כל אשר בארץ ומבורך בתהומות הארץ.

ברוך שמו בכל המדברות ומבורך בגלי הים.

ברוך שמו לבדו בכסאו ומבורך בישיבת עוזו.

ברוך שמו בפי כל נשמה ומבורך בשיר כל בריה.

ברוך יהוה לעולם אמן ואמן הללויה.

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

״תיקונים חדשים״

תיקונים חדשים הנו ספר זהר של ממש וכמצוין בספר יש בו ע׳ תיקונים כנגד ע׳ תיקונים לזוהר של הרשב״י מכאן יאמר: קוֹל צֹפַיִךְ נָשְׂאוּ קוֹל יַחְדָּו יְרַנֵּנוּ כִּי **עַיִן בְּעַיִן** יִרְאוּ בְּשׁוּב יְהוָה צִיּוֹן . [ע׳ תיקונים של הרמח״ל ו- ע׳ תיקוני הזוהר] [ישעיה נב׳ ח׳] קרי כאשר הספרים של רשב״י ושל הרמח״ל יתפרסמו בעולם נזכה לראות בשוב ה׳ ציון.

מכאן מצאתי, להציע שראוי ומוטב ללמוד פסוק מספר הזוהר של רשב״י ולאחר מכן פסוק מתיקונים חדשים. [רק את החלק בארמית]

ואכן הדברים נשגבים ולא ניתן להשיגם באופן ממשי כמו שאנו יכולים להשיג עניינים שונים המצויים בטווח ההיגיון והשכל הישר שכן מדובר בכינויים ועניינים אלוקים שלא בנקל ניתן להשיגם כשאנו מצויים בעולם התיקון בפרוזדור ולא בהיכלו של מלך.

ואולם די בלימוד פשיטא ואמונה בביאת גואל צדק בכדי שהדברים יפעלו מכוח הנהגת הייחוד העליון, כדי שהלימוד בספר הקדוש הזה יפעל את פעולתו ובכך נזכה להימנות בין הזכאים בדור זה העושים מעשה של ממש להקמת השכינה מעפרא לגאולת כל עמו ישראל במהרה בבחינת ״אחישנה״, אמן סלה.

המחבר.

מבוא לספר תיקונים חדשים

המתורגם והמבואר

המחבר: בספר זה שבעים תיקונים שנכתבו בשפה הארמית בלשון הזהר והוא נכתב כנגד שבעים תיקונים שבספר הזוהר של ר' שמעון בר יוחאי ושניהם יחד מהווים מפגש בו האחד משלים את השני מבחינת התיקון הנדרש לחיזוק ולהקמת השכינה מעפרא.

לפי הנבואה [מדרש אברהם חסידא] מדובר בספר שיעלם מהעולם ויתגלה רק בזמן הגאולה. לפני כארבעים שנים הודפס הספר בארמית ע"י ידי הרב ספינר ועותק יחיד מהספר היה מצוי אצל ראש ישיבת המקובלים שער השמיים הרב יחיאל פישל אייזנבאך זצ"ל שמסר לי את הספר הקדוש ובשנת התשנ"א סיימתי לתרגם את הספר להפיץ אותו בעילום שם ובהסכמת גדולי הדור באלף עותקים בתי כנסיות ובבתי מדרשיות [**הכל נעשה בסיוע בעלת התשובה, הנדבנית החשובה הגב' זהבה מצ'ס הי"ו ויתן לה אריכות ימים עד בלי די כ- "שרח בת אשר"]**

הרמח"ל זכה לגילוי מגיד קדוש מהשמים שדיבר ממש מתוך גרונו וכן הוא זכה לגילוי אליהו הנביא ולגילויי סודות קדושים כמוסים בענייני הגאולה מפי שבעת הרועים עלאין קדישין.

הרמח"ל מתאר בעצמו את ההתגלות הראשונה שהוא חווה בשנת תפ"ז ראש חודש סיון

נרדמתי ובהקיצי שמעתי קול אומר:
"לגלאה נחיתנא רזין טמירין דמלכא קדישא"
ואני לא רואה אותו אלא שומע קולו מדבר מתוך פי

ואל נתפלא או נהרהר אחר עניין המגיד מהשמים ומצינו אף בעדותו של ר' שלמה אלקבץ מגדול מקובלי צפת [בעל הפיוט " לכה דודי"] שהעיד על קיומו של "מגיד מישרים" המתגלה לידידו, גדול הפוסקים האחרוני רבינו יוסף קארו, להלן:

" זיכנו בוראנו ונשמע את קול המדבר בפי החסיד נר"ו קול גדול בחיתוך אותיות, וכל השכנים היו שומעים ולא מבינים. והיה הנעימות רב והקול הולך וחזק, ונפלנו על פנינו ולא היה רוח באיש לישא עיניו ופניו לראות מרוב המורא"

בספר זה של הרמח"ל מצינו להלן:

" והנה אברהם סבא חסידא בא, **פתח ואמר, רבי רבי, אשרי חלקך, שעליך כתוב: "מקימי מעפר דל" וכו' וכו'. ואתה הוא המקים לה (לשכינה) מהעפר בשעה שנמצאת בחיבור שלך, חיבור זה הוא (מכוח) הזוהר הקדוש השני וכו' וכו'."**

והכל נעשה על ידך בכוח הזוהר הזה שלך, ומשיח בן יוסף שהוא בצדק וכו' וכו',

והמשכילים יזהירו וכו'.

רשב"י בתחילה ואתה בסוף, שניכם צריכים לחזק וכו' וכו' (את השכינה) אשרי חלקיכם בעולם הזה.

והנה רעיא מהימנא בא, פתח ואמר: רבי רבי וכו'. במלך המשיח כתוב: "ונחה עליו" וכו' וכו',
רשב"י בתחילה ואתה בסוף, תתחזקו בזוהר זה לפי הכח שיתווסף למעלה, שהרי בהתחלה, הזוהר (של רשב"י) נעשה לפני הגלות, ובזמן הזה (הזוהר שלך) לפני הגאולה. וכפי שיתחזק הזוהר למעלה, כך יתחזק הזוהר שלכם למטה, לכך: **יזהיר** וכו' וכו'.

ומצינו בעץ החיים : "ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי **דאיהו האי ספר הזוהר** [שלרשב"י] יפקון ביה מן גלותא וכו' ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי **אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות ולא בתורת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים**".

צדיקים על הגאולה

אמר רבי "מנדל" [רבי מנחם מנדל מקוצק ואיני כותב זצ"ל שכן מבחינתי הם חיים] משלושת העמודים שעליהם עומד העולם תורה, עבודה, וגמילות חסידים יתמעטו לעת קץ שני הראשונים וגמילות חסדים תתרבה, ואז יקוים מה שכתוב " ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה"[אור הגנוז, עמ' 442] **היום ישנם בישראל המון ארגוני חסד גם של חילונים וגם של דתיים.**

אמר רבי "בונם" [רבי שמחה בונם מפשיסחה] קודם ביאת המשיח יהיה ההעלם גדול כל כך עד שגם **הצדיקים הלובשים איצטלות לבנות לא ימצאו את ידיהם ורגליהם** וגם הם יהיו **נבוכים ורופפים** באמונת המשיח.[אור הגנוז, עמ' 423]

אמר רבי "בונם" : קודם ביאת המשיח יהיה הקיץ בלי חום והחורף בלי קור, הלומדים יהיו בלי תורה, והחסידים בלי חסידות [אור הגנוז, עמ' 423] **היום יש חור באוזון והקיץ אינו קיץ וכן ישנם מזגנים כך שהקיץ ללא חום והחורף ללא קור.**

רבי "משה טייטלבוים" בלי הרף ציפה לביאת המשיח. כששמע המולה מהרחוב שאל בקול רועד : שמה הופיע המבשר? קודם שהיה הולך לישון היה מכין אצל המיטה את בגדי השבת והשעין לידה את מטהו . שומר הופקד, שבשעה שישמע את האות הראשון יעורר את הרב משנתו. [אור הגנוז, עמ' 369] **כך מצפים לגאולה**.

אמר רבי "שמלקי" [רבי שמלקי מניקלשבורג] בספר שמואל כתוב : מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם? מדוע לא בא מלך המשיח לא תמול ביום הראשון ולא היום ביום השני של ראש השנה? הוי, גם היום וגם תמול אין הם מתכוונים בתפילתם אלא אל הלחם הגשמי , אל המצוקה הגשמית בלבד.[אור הגנוז,עמ' 175] **האדם צריך להתפלל רק לביאת גואל צדק**

המחבר : בחנתי את שמות הצדיקים שבשושלת החסידות וראיתי שהצדיקים האלו נקראו על שמות של צדיקים והם לא נקראו בשמות של בני ישראל שהיה בהם מעין חטא כגון : ראובן שחטא בדודאים, שמעון ולוי שהיו אנשי ריב ומדון , זבולון שעניינו בהבלי העולם הזה, או כגון הנביאים ישעיה, דניאל. כל שמותיהם של הצדיקים בבחינת חיים ואולם ישנם שניים יוצאים מהכלל להם שמות של חיות כגון המגיד ממזריטש ששמו היה " דב בר או באער" וכן של רבי "זאב וולף". ובידוע שאסור ליתן שמות של חיות לאדם ומכאן לא מובן הכיצד שני צדיקי אמת נושאים בשם של חיות. לדעתי : לגבי המגיד נראה לי ששמו המקורי היה דב ואולם ככל הנראה המדובר בשם המורכב מראשי תיבות כגון השם ד'וד ב'רוך או ב' רבי .ואילו השם המצורף שהוא בר או בער או בעאר פירושו ביידיש "דב" ושם זה ניתן לצדיק ככינוי שהיתן לו בגין יכולתו המופלאה בריקוד הדב שהוא ריקוד רוסי אותו למד מאליהו הנביא כגון **רבי אריה לייב - הסבא משפולי** לגבי השם השני של רבי זאב וולף , השם "זאב" מציין את סמלו של שבט בנימין ובלעז וולף הנו זאב ויתכן שרבי זאב היה עושה שימוש בשם וולף כשהיה בא בדברים עם הגויים. כן וכן ישנם צדיקים הנושאים את השם "אריה" אולם השם אריה אינו בבחינת שם של חיית טרף אלא בבחינה קדושה ובידוע שדמות אריה היא סמל של שבט יהודה והוא שם שמותר לשאתו. ודמות האריה היא מארבע הדמויות החקוקות בכסא הכבוד והם דמויות של , אריה, נשר, אדם, שור שהם כנגד מנהיגי העולם הזה כגון

אריה שהנו מלך החיות, **נשר** הנו מלך העופות, **שור** מלך הבהמות, **אדם** שנא' "בצלם אלהים ברא את האדם"

בעניין הגיבורים והאהובים החסידים הקדושים של כלל הדורות

אומר החסד לאברהם:

לבאר תיקון אדם הראשון בשאר צדיקים הבאים:

ודע כי בביאת כל צדיק וצדיק משתלם אדם הראשון ממה שנגרע בתחלה על ידי חטאו, כי כל צדיק וצדיק הוא אבר מאבריו, והענין כי כל הנשמות הבאות לעולם הם סוד הנשמות שנשרו מאדם הראשון, וגם באות מן הנשמות שנשארו באדם הראשון עצמו וכו'. ודע כי אחר ביאת המשיח בעז"ה אז יתוקנו כל הפגמים של אדם הראשון ויהיה שלם כבתחלה, הן מה שנשרו ממנו הן הנשמות שנשארו בו כולם יחזרו להאיר כבתחילה. וזמש"ל. מהרי"א זלה"ה [מעין ד - נהר כא]:

:

תפילה

ובקשה קודם הלימוד

לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו ליחדא אותיות י"ה באותיות ו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל הננו באים לתקן שורש מצווה זו במקום עליון לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, ללמוד בספר הזוהר הקדוש הזה תיקונים חדשים שנמסר לרמח"ל הקדוש מפי קדושי עליון ובו ע' תיקונים קדושים כנגד ע' תיקונים שבספר הזוהר הקדוש ל- רבי שמעון בר יוחאי

יהי רצון שבזכות הלימוד הגדול והקדוש הזה ומכוח אמונת בני ישראל בסוד הייחוד העליון , ובזכות הרמח"ל הקדוש ובזכות רבי שמעון בר יוחאי ובזכות **כל הצדיקים של אמת החסידים הקדושים** ובראשם מרן אור הגנוז רבי ישראל בעל שם טוב זצוק"ל,

נזכה לפעול ולעשות להקמת שכינתא מעפרא

ויתקיימו בנו כל הנבואות הטובות וכל הברכות והטובות המוזכרות בספר הגדול והקדוש הזה, ונזכה לגאולה השלימה בביאת גואל צדק ובבניין בית מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו אמן.

ויהי נועם ה' עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידנו כוננהו

<u>יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה׳ צורי וגואלי.</u> [המחבר]

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>תיקונים חדשים מקור בארמית</u>

<u>הקדמת התיקונים</u>

<u>מאמר רישא בסיפא</u>

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ [בראשית א,א]. ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול [דברים לד, יב]. נעיץ סופא ברישא, ורישא בסופא, להתהדרא כלא חד בקטרא דיחודה עלאה.

קם אליהו נביאה מהימנא פתח ואמר,ר׳ ר׳ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וכו׳ [דניאל יב ג]. דשויאו גרמיהו בדרגא דצדיק לאנהרא נהורין לכל סטר, בגין כך משכילים איקרון. כזהר הרקיע, דא דא זהר דנטיל האי צדיק מהוא רקיע דקאים עלה. זהר דנהיר ונציץ. זהר דכליל כל זהרין דעלמא. שתא זהרין אינון וחד דכליל לון וכלא אתכליל בהאי זהר להזדהרא ולנצצא לכל סטרי עלמא.

זהר קדמאה, דא זהר דנהיר ונציץ. בה תליא נהירו דאוריתא , ותורה אור. דחסד אע״ג דביובלא קאים ומתמן מתפשט לכל סאר, אבל תקפא דילה בימינא אתתקף. וגבורה בשמאלה וימינא מתמן זהר דא אתכליל הכא לאנהרא נהירו דאוריתא כדקא יאות.

זהר תנינא, דא זהר דבא תליא חדותא דאוריתא. ודא אקרי חמרא דאוריתא, דבה ויין ישמח חיים [קהלת י,יט] מסטרא דחכמה ובינה. ואילן מארי קבלה מסטרא דעץ החיים.

אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע אתמר בה׳ שתוי אל יורה[ערובין סד] דעץ הדעת תמן יורה יורה, ידין ידין [סנהדרין ה] יורא לימינא יורה לשמאלא. ידין לימינא, ידין לשמאלא. ותמן יין המשכר דצריך להסתמרא מינה. אבל מסטרא דעץ החיים. ויין ישמח חיים. חדותא דזהר דא.

דזהר תליתאה. זהר דא איהו זהר דתמן קאים יניקו דאוריתא, ומזונא דנשמתא דאתאזנת מנה והתעדנת בעדונא דילה.

זהר רביעאה. בה קאים תקפא דאוריתא ונצחונא דילה. ודא נצח. בה כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלים תחתיו [ברכות ז ובע״י]. דמסטרא דהוד שכינתא אזלת מנדדא מאתר לאתר. אבל מסטרא דנצח אקבעת בימינא, דאתמר בה׳ נעימות בימינך נצח [תהילים ט״ז, יא] ובה וגם נצח ישראל לא ישקר וכו׳ [שמואל א׳ טו׳ כט׳] ודא לדוד אתמר דאיהו אתקין לה בנצח לימינא.

זהר חמישאה בה הוד דאוריתא. ודא הוד מלכות. דסטרא דשכינתא אתמר מאן מלכי רבנן ודא זהר שביעאה ומסטרא דזהר דא חמישאה אתיהיב להו הוד מלכות ובגינה מפני שיבה תקום והדרת פני זקן [ויקרא יט לב] ורזא דא הוד זקן דאצטריך להדרא לה.

זהר שתיתאה.בה תליא גילויה דאוריתא להתגלאה לכל סטר בכמה רזין עלאין לכל חד כמה אתחזי לה.

שבעה זהרין אלין כלהו כלילן בההוא זהר דנפיק מצדיק ובהו והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע לנצצא לכל סטרי עלמא.

תא חזי זהר דכליל כמה רזין. ז׳ אלין ז׳ זהרין דהתאמרו. ה׳ אלין ה׳ ספירן דאוריתא. ה׳ אורות מסטרא דלעלא דמניהו מתפשטן לבתר ז׳ זהרין דהתאמרו. ר׳ אלין מאתן עלמין חכמה ובינה . עץ החיים כלא כליל בהאי זהר ובזמנא דנפיק כלהו נהורין אלין מנהרן.

ואתון בתקונא דא קימין בדרגא דצדיק דאיהו משכיל, בגין כך ״ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע״ ושאר כולהו צדיקיא דעלמא קימין לאנהרא לכלהו ישראל אבל כלהו מנכון נטלין, בגין כך ומצדיקי הרבים. מסטרא דשכינתא, ככוכבים דנטלין משמשא ואתמר בכו [בראשית ב,י׳] ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. דא נהר עלאה צדיק ודאי. להשקות את הגן דא שכינתא דאשתקיאת ואתרויאת מאוריתא דלכון . ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, אלין ד׳ מחנות שכינתא, וישראל מתפרשאן בד׳ דגלין וכלא מאוריתא דא משתקין ומתפרנסן

ובגין דכלא מתברכן מנכון, אתמר בכון׳ כל המברך מתברך. דהא כמה דאתון יהבין לאחרנין הכי אתון תבין ומקבלין מלעלא, כגונא דא , מאן דיהיב צדקה לעני אתמר בה׳ ״ כי בגלל הדבר הזה יברכך ה׳ אלהיך״ .

גלגל הוא שחוזר בעולם״ [שבת קנא] כהאי גלגלא דאסחר במיא, מסטרא דא שפיך מיא ומסטרא דא סליק ונטיל עליכון . כתיב׳ ״ ברוכים אתם לה׳ עושה שמים וארץ״[תהילים קטו טו]

דהא אתון ברוכין אתון מסטרא דצדיק מזומנין לשמא קדישא להתנארה על ידכון בעלמא. דמאן דלא בעי למיהב ברוחא לאחריני לא אתחזי לה לאתדבקא בזרעא קדישא . דאברהם אתמר בה׳ ״והיה ברכה״ [בראשית יב, ב] ומאן דאיהו מזרעה אצטריך כגונא דא למהוי מברך לאחריני . ודא סימנא דנטיל אליעזר בידוי דרבקה והכי אתחזי. זכאה חולקכון.

פתח ואמר שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד [דברים ו,ד] דא רזא דיחודא כללא דכל דרגין שמא קדישא הוי״ה. לבתר אתפריש לכמה רזין לכמה סטרין ועם כל דא לבתר תב ואתכליל כלא ביהו״ה כבקדמיתא דהא כלא בחבורא קאים ולא בפרודא. ורזא דא ה׳ אלהינו דא התפשטותא דשמא קדישא דאתפשט בדרגי והכא קאים ברבויא, אלהינו ודאי. ודא אלה שית סטרין לבתר תב כלא ואתכליל כבקדמיתא יהו״ה אחד.

ובשעתא דחבו ישראל בעגל אמרי אלה אלהיך ישראל [שמות לב, ד׳] ורזא דמלה דנטלו ריבויא ולא יחודא ואמין עובדי עבודה זרה וכלהו סטרין מסאבין מרזא דאלה תלין עד לא תבין להתחברא

בהוי״ה ואנון בפרודא קימין דאתמר בהו : ״ יתפרדו כל פועלי און [תהילים צב׳ י] וישראל אתמר בה גוי אחד דקאים ברזא דיחודא דתב כלא להתקשרא ברזא דהוי״ה.

ובזמנא דהוו ישראל אזלין לקרבא כחילא דא הוו מתתקפן ורזא דמלה ״ שמע ישראל אתם קרבים היום וכו׳ [דברים כ, ג׳] בחילא דשמע ישראל בההיא שעתא כלהו דרגין קדישין אזדמן לאגחא קרבא בגיניהו.

תיקונים חדשים המתורגם והמבואר

הקדמת התיקונים

מאמר רישא בסיפא

מקור בארמית:

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ [בראשית א,א]. ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול [דברים לד, יב]. נעיץ סופא ברישא, ורישא בסופא, להתהדרא כלא חד בקטרא דיחודה עלאה.

תרגום:

בראשית ברא אלוהים את השמים ואת הארץ [בראשית א, א׳] ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול [דברים לד, יב׳] מצוי סוף התורה בתחילת התורה ותחילת התורה מצויה בסוף התורה להחזיר את הכל ולקשור אותם בקשר של יחוד עליון.[ההנהגה הניסית]

באור:

המחבר : הכתוב מציין את הפסוק הראשון בתורה ולאחר מכן מציין הכתוב את הפסוק האחרון שבתורה

ראה :

בראשית : ״בְּרֵאשִׁית, בָּרָא אֱלֹהִים, אֵת הַשָּׁמַיִם, וְאֵת הָאָרֶץ״

דברים : ״וּלְכֹל הַיָּד הַחֲזָקָה, וּלְכֹל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל״

וסודו הוא : מה שאמר משה רבינו ע״ה ״**אין עוד מלבדו**״ [דברים ד ל״ה]

וכמו כן: כדברי הנביא ישעיהו: "**מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ**" [ישעיהו ו ג]

ומצאתי שמניין אותיות הפסוקים: "**בראשית** ברא אלהים את השמים ואת הארץ" . "ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול " **יצאו כמניין הפסוק:** " וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה" [יחזקאל **לח כג**]

קרי: אין עוד מלבדו.

<u>ההתחלה בסוף והסוף בהתחלה</u>

<u>אומר המקובל האלוקי, הרב אברהם אבולעפיה בספרו "גן נעול":</u>

דע כי ראשי תיבות של הפסוק הראשון של התורה צריך לשתפו עם האחרון שבה ולקחת ראשו וסופו של הראשון והוא ב"צ וסופו וראשו של האחרון והם ל"ו, וזהו סוד "בצל"ו חמדתי וישבתי" (שה"ש ב' ג'). לא כמו שאמר רשעי ישראל הפושעים בגופם.

<u>המחבר. ראו:</u>

"**ב**ראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ . **ו**לכל היד החזקה ולכל המורא הגדו**ל** "

והנה יצאו אותיות **" בצלו"**

אבולעפיה: וצריך שתשתף עם אלה מיד שתי אותיות מכל צד ר"א מן הראש ישר ר"א מן הסוף.

<u>המחבר. ראו :</u>

"**ב**ראשית ב**רא** אלהים את השמים ואת הארץ . **ו**לכל היד החזקה ולכל המו**רא** הגדו**ל** "

<u>אבועלפיה:</u>

הפוך ותחברם ד' ד' אותיות.

ותדע מהם למה נאמר "**וינחם יי כי עשה את האדם בארי"**" (בראשית ו' ו').

<u>המחבר. ראו:</u>

בראשית ב**רא** אלהים את השמים ואת הארץ" יצאו אותיות: **בארי"**.

אבולעפיה: ולמטה נאמר "ויקרא אלקים לאור יום" לאו"ר

<u>המחבר. ראו:</u>

ולכל היד החזקה ולכל המו**רא** הגדו**ל** " יצאו אותיות: **לאו"ר**

והנה מצינו את המילים:

"בצלו"

״בארץ״

״לאור״

[הערת המחבר: למען האמת מאוד היה קשה לי להבין את המאמר דלעיל ובסייעתא דשמייא הצלחתי להבהיר ולהבין קמעה את הדרוש לעיל]

אבולעפיה: ואם רץ לב״ד שוב למקום והזהר מלהט החרב פן יצא לבך

בענין ״ויצא לבם ויחרדו״ (בראשית מב׳ כח׳). ואמר ג׳ פעמים אות לב צא צא.

ועוד חבר כאלה ד׳ אותיות מן הפסוק האחרון שהם ל״ב והם כוללים מספר אלה החי אותיות, בסוד שם ״לך יהוה הגדלה והגבורה״ וכו׳ והם כ״ל כי כל בשמים ובארץ:

כותב הרמ״ק בספרו פרדס רימונים **<u>שער טו פרק א</u>** בעניין רישא בסיפא וסיפא ברישא:

הענין כי הספירות כמו שהם ממעלה למטה כסדרן כתר חכמה בינה גדולה גבורה תפארת נצח הוד יסוד ומלכות כך הם ממטה למעלה כתר חכמה וכו׳ כיצד כתר במלכות וחכמה ביסוד ובינה בהוד וגדולה בנצח וגבורה בת״ת ות״ת בגבורה ונצח בגדולה והוד בבינה ויסוד בחכמה ומלכות בכתר. וכדי שלא יקשה ענין זה בעיני המשכיל נמשיל לו משל נאה והוא כדמיון נצוץ השמש המתפשט ממקורו ומכה במראה הלטושה אז אורו מתהפך וחוזר אל מקורו וזהו הנקרא בין החוקרים אור המתהפך. וכן אנחנו כאשר רצינו לרמוז בשערינו אלה אל הסוד הזה קראנוהו בשם אור המתהפך או אור החוזר שהכל ענין אחד. ונחזור אל הכוונה שממש כדמיון האור הנז׳ כן דמיון האצילות כי הספי׳ שהם האצילות ומתפשטות ממעלה למטה כסדר הישר בספי׳ זהו שקראנוהו לפעמים בשערים אלה אור הישר והוא שהם מתפשטות כסדר הזה. וכן האור עושה, מצבו במלכות וחוזר אל מקורו עד הכתר ושם מצבו. **<u>וזהו נעוץ סופו בתחלתן ותחלתן בסופן</u>** כי כתר שורה במלכות ומלכות בכתר ולא זה בלבד אלא אף המלכות שבכתר חוזר ויורד למטה. ומנהגה כדרך האור הראשון עד שנעשה אור לאור ואור לאור עד אין תכלית והכל נעוץ סוף בראש וראש בסוף וזהו סוד ההויה ביושר וסוד ההויה בהפוך זה בסוד האור הישר וזה בסוד האור המתהפך כזה:

הענין נרמז בסוד א׳ שהוא יו״ד בראש ויוד בסוף כזה

[**הערת המחבר**: את האות **א׳** כותבים תחילה באות י׳ למעלה א״כ מעבירים את האות ו׳ באמצע וא״כ כותבים אות י׳ נוספת למטה והכל מתחבר לאות **א׳**]:

והסוד הוא יוד בראש ויו״ד בסוף כי מקור האור לעולם הוא יו״ד. ומשם האור נשפע פעמים היו״ד למעלה והוא אור ישר ומקור וראש. ופעמים היו״ד למטה והוא אור מתהפך ומקור אל האור החוזר. ונמצא נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן. וכן פירש הרשב״י בפי׳ משנת ס״י זו וז״ל בתיקונים (תקונא כ״א ד״ס.) והאי אבנא איהו י׳ בריש א׳ ואיהו י׳ בסופה, עלה אתמר מגיד מראשית אחרית, ואיהי **יו״ד ה״י ואי״ו ה״י** כליל עשר ספירן **<u>דאיהו נעוץ סופו בתחלתן ותחלתן בסופו</u>** עכ״ל. כיון בשם הנזכר היות האותיות השם ביושר יהו״ה והשם בהפוך הוה״י והכל נכלל בעשר אותיות שבמלוי השם והיינו ענין א׳ שהוא יו״ד בראש ויו״ד בסוף. והוא מגיד מראשית, שהוא יו״ד בסוד החכמה וקוצה שהוא הכתר. אחרית, שהיא יו״ד ג״כ. והוא חכמה בראש וחכמה בסוף. ואחר שנתבאר הענין בכלל ובקיצור נבא להכריע בדברי הרשב״י ע״ה בתיקונים [בהקדמה ד״ר.] אין קדוש כה׳ עלת על כלא טמיר וגניז בכתר ומניה אתפשט נהורא על יהו״ה דאיהו י׳ חכמה ה׳ בינה ו׳ כליל שית ספירן ה׳ מלכות. והאי איהו אתפשטותא מעילא לתתא ואוף הכי אתפשט נהוריה על [י׳ מן אדנ׳] מתתא לעילא עד אין סוף דאתרמז באדנ״י אי״ן אנ״י. ובג״ד י״י מן יאהדונה״י עשרה עשרה הכ״ף דא כ׳ מן כתר עכ״ל. הורה בפי׳ על כוונתינו כי האור הישר יוצא ומתפשט מן המקור שהוא יו״ד עד הסוף שהוא ה׳. וחוזר מי׳ של אדנ״י שהיא המלכות כי אדנ״י לבוש אל יהו״ה כזה יאהדונה״י כמו שנבאר בשער השמות בפ׳ י״ג ושם אדנ״י הוא סוד אור המתהפך כי שם אדנ״י ושם הוה״י הכל ענין אחד ורמז א׳. וזהו סוד אנ״י אי״ן שהוא אני אדנ״י במלכות ואי״ן בכתר והכל רומז נעוץ סופו בתחלתו ותחלתו בסופו. וכמו שבסוד הכתר הי׳ על ה׳, כן באי״ן הי׳ על הן׳ כי הכל רמז אחד וענין א׳. וכמו שבמלכות י׳ תחת ה׳, כן באנ״י נ׳ על היו״ד. והכל אחד זו בחכמה שהיא י׳ נ׳ בבינה שהיא ה׳. ולהיות ששתי אורות מתייחדים בכתר ב׳ מדות שבספיר׳ י׳ מלמעלה למטה וי׳ ממטה למעלה לכן נקרא כ׳ כתר והיינו אין קדוש כה׳ שפירושו כ״ף כת״ר שהוא התפשטות האור ממעלה למטה וממטה למעלה כדפי׳. והנה בזה נכלל המרובה במיעוט, שהספי׳ הם עשר ממעלה למטה בסוד האור הישר וכן עשר ממטה למעלה בסוד האור המתהפך אור החוזר. **- עד כאן הרמ״ק.**:

המחבר: במשכני עליון לרמח"ל נכתב על קודש הקודשים שהוא "מקום האורה העצומה והברכה הרבה. ומידותיו מתפשטות **מן הראש אל הסוף ומן הסוף אל הראש**" ["משכני עליון" הנו חיבור רב הוד והדר העוסק בענייני בית המקדש והדברים מופלאים ונשגבים מבינת אדם עד בלי קץ].

מכאן עולה הקבלה מעניינת באמור בתיקונים חדשים לקודש הקדשים שהנו מרכז העולם ומקור החיות והשפע האלוקי לעולם ואני מדגיש לעולם ולא לעולם הזה שכן יתכן והנו משפיע ליתר עולמות שאיננו יודעים על קיומם עדיין.

<u>בקשר של ייחוד עליון</u>

בהנהגה האלוקית שתי מדרגות:

א. הנהגת המשפט כנגד ייחוד תחתון.
ב. הנהגת הייחוד כנגד הייחוד העליון.

הנהגת המשפט היא הנהגת הטבע חוקי הטבע חוקי השלטון בבחינת דינא דמלכותא והייחוד העליון היא הנהגה הניסית בבחינת לְבָלְתִּי יְדַח מִמֶּנּוּ נִדָּח (שמואל ב יד, יד]

אומר הרמח"ל כי הנהגת הייחוד העליון מכוונת כל דבר לטובה, אפילו מעשי הרשעים תכליתם תתקיים בדרך ניסית והכל לטובה. לדוגמא הגאולה תבוא אע"פ שישראל נמצאים חלילה חייבים. אולם יודגש כי הנהגה זו מתקיימת בעולם בזכות עם ישראל שקשורים בברית נצח עם הקב"ה ורצונם הפנימי מכוון לתיקונו של העולם ועל כך נסמכת נבואת הנביאים שהגאולה היא מובטחת.

האמונה של ישראל בניסים היא הבסיס לקיומו של הייחוד העליון. ללא אמונה בקיומם של ניסים אין כוח לייחוד העליון שכן מקור כוחו מצוי באור ליבותיהם של בני ישראל בסוד האמונה.

לא בכדי אנו מצווים לספר בשבחה של יציאת מצריים ולספר על הניסים שאירעו לנו הכל נועד לקיומו של הייחוד העליון לסובב את פני הדברים כדי שבסופו של יום הכל יהיה לטובה בבחינת " משפטי ה' אמת צדקו יחדיו".

שהאדם בעיניו יכול לראות את המעשה שקרה עמו כמחדל אלוקי חלילה, כאילו אין צדק במעשי ה' חלילה אבל כשהוא עולה לעולם העליון הוא רואה את כל המעשים כמקשה אחת ואז הוא מבין כי משפטי ה' אמת צדקו יחדיו שאז כל הפאזל מתחבר והוא מבין שפועל ה' הנו אמת, נכון וצודק.

מכאן כל מי שמאמין במעשי ניסים וחולם חלומות כגון יוסף הצדיק, אסור למנוע הימנו מלהמשיך ולהאמין בעניינים נשגבים אלו שכן אין מדובר בנפש חולמנית אלא בנפש הקשורה להנהגת הייחוד העליון וככל שעם ישראל יתחזק באמונה הזאת האמונה הניסית מכאן תתעורר הגאולה השלימה ונזכה לביאת גואל צדק בב"א.

ונראה לי לעניין המרגלים שחטאו בחטאם כיון שהם היו במדרגה שאיננה ניסית ולעומתם כלב בן יפונה ועתניאל בן קנז היו במדרגה הניסית ולכן כל אחד ראה עניין שונה בארץ ישראל הכל כפי מדרגתו האישית והדבר נכון כגון בראייה הניסית של נחשון בן עמינדב שקפץ ראשון לים שהוא הכיר בהשגחה הניסית

ואין סומכין על הנס בחיי היום יום שנא': "אדם לעמל יולד" [איוב ה' ז'] אולם אוי למי שאינו מאמין בהשגחה הניסית קרי אוי למי שלא זוכה להגיע למדריגת האמונה הגבוהה שהיא בעצמה נס אצל האדם העשוי חרוסת כגון חומר ולבנים.

אם כן, מצינו שהתנאי להארת הייחוד העליון תלוי באמונה הניסית ומכאן על האדם להתחזק ולחזק בסיפורי מופת על צדיקים וחסידים, בבחינת " סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי " [שיר השירים ב ה'] ולא בכדי הבאתי בדברי המבוא מדברי צדיקים המלוקטים באור הגנוז.

יש להאמין מכל הלב והנשמה כגון ברבי עקיבא שאמר: " כל מאן דעביד קודשא בריך הוא, לטב עביד" בבחינת סוד הייחוד העליון וזאת הדרך לגאולה פרטית וכללית שכך יוצא מן הפרט אל

הכלל ומן הכלל אל הפרט וכך מתקיימת הערבות הישראלית ההדדית בבחינת " כל ישראל ערבין זה לזה"

המחבר. עוד. התורה בבראשית מציינת שני דברים האחד **בריאת השמים** והשני **בריאת הארץ**

והתורה בספר דברים מציינת שני דברים האחד **ולכל היד החזקה** והשני **ולכל המורא הגדול**.

השאלה הנשאלת היא: האם כוונת הכתוב לציין כי השלמת הבריאה האלוקית משׁשת ימי בראשית מסתיימת כאשר עם ישראל מוכן להיכנס לארץ ישראל.

קרי הבריאה לא הושלמה בבחינת שמים וארץ טרם קיבלו בני ישראל את התורה ונעמדו למול הכניסה לארץ ישראל .

או שמה כוונת הכתוב כי אין בריאה של שמים ללא בריאה של הארץ קרי אין טעם בבריאת התורה ללא עם ישראל שיעסוק בה

או שמה כוונת הכתוב היא ציון שתי התגלויות של האל האחת שעה שברא את עולמו והשנייה ביציאת מצרים שכן יציאת מצרים לא הושלמה עד שיגיעו בני ישראל לארץ המובטחת.

קרי: סוף התורה הנו חלק בלתי נפרד מתחילת התורה ותחילת התורה הינה חלק בלתי נפרד מסוף התורה והרעיון המרכזי המסתתר בכתוב יתכן והנו בא לציין כי אין לראות בפרשיות שבתורה חילוק כל שהוא אלא התורה כולה מקשה אחת ואין להחסיר או להוסיף עליה מאום שכן הכל קשר אחד קדוש.

<u>קשר</u>

אנו מבינים היום את המילה קשר לכך שאנו קושרים קשר בעזרת שרוך נעל או חבל אבל המשמעות כאן היא שונה הכוונה היא חיבור של חלקים שונים [פרטים רבים] שקושרים אותם ביחד עד שהם הופכים לדבר אחד כגון מספר של חבילות שאנו נקשור באמצעות חבל אחד לחבילה נוספת וכו' ובסופו של דבר תהיה לנו חתיכה אחת, מקשה אחת שאין בה פירוד.

הייתי מוסיף ואומר: **ולכל היד החזקה** היא הקבלה **לבריאת השמים** קרי תורה שבכתב **ולכל המורא הגדול** הקבלה **לבריאת הארץ** בבחינת תורה שבעל פה.

ומדוע השמים מהווים כינוי לתורה שבכתב , בכדי להמחיש את העובדה שהתורה שבכתב היא קשה להשגה כמו שאדם אינו יכול להושיט יד ולגעת בשמים כך התורה שבכתב קשה להשגה ואז יש צורך לתורה שבעל פה שהיא בבחינת "על הארץ" מקום בו יכול האדם להושיט ידו ולגעת קרי להבין את התורה שבכתב וזאת באמצעות תושב"ע בה כלולה אף תורת הקבלה, ההלכות, בבחינת יתרת שלושת חלקי ה"פרדס" קרי: רמז, דרש,סוד. והנה ר"ת של סוד , דרש, רמז יצא אותיות סדר , שעושים סדר עם תורה שבכתב שאיננה מובנת לפי הפשט.

כן ובנוסף, כאן מציין הכתוב על קדושת הפסוקים הכתובים בתורה, שלא ניתן לעשות בהם כל פירוד שהוא. לא פירוד כרונולוגי ולא פירוד חלילה בין תורה שבכתב ותורה שבעל פה כגון מעשה הקראים שקוראים ומקיימים פשט של פסוק ללא תורה שבעל פה ובכך הם מפרידים את החיבור הקדוש בבחינת "ונרגן מפריד אלוף" [<u>משלי טז כח</u>]

<u>יציאת מצרים בסוד הצעקה.</u>

<u>מאמר הצעקה בענייני הגאולה</u>

א״ר יצחק **שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה, מלך פרס מתגרה במלך ערבי והולך מלך ערבי לארם ליטול עצה מהם וחוזר מלך פרס ומחריב את כל העולם** וכל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים ונופלים על פניהם ויאחוז אותם צירים כצירי יולדה, וישראל מתרעשים ומתבהלים ואומר להיכן נבוא ונלך להיכן נבוא ונלך להיכן נבוא ונלך, ואומר להם בני אל תיראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם מפני מה אתם מתיראים אל תיראו **הגיע זמן גאולתכם**

(ילקוט שמעוני, ישעיהו ס׳)

ר׳ אליעזר אומר אם ישראל עושין תשובה נגאלין ואם לאו אין נגאלין אמר ליה רבי יהושע אם אין עושין תשובה אין נגאלין אלא הקב״ה מעמיד להן **מלך שגזרותיו קשות כהמן** וישראל עושין תשובה ומחזירן למוטב...

(סנהדרין צ״ז)

המחבר: המן היה משבט עמלק ואולם באותה העת כבר היה ממוצא פרסי שגזרותיו היו קשות **ביותר ויותר נכון לומר שהמן היה בן אדם קשה שדבק ברוע ולא היה מוכן לשמוע כלום בזכות ישראל שנא׳ :** כְּמוֹ-פֶתֶן חֵרֵשׁ, יַאְטֵם אָזְנוֹ.[תהילים נח׳ ה׳] **וכך מתגשמת נבואת ר׳ יצחק שהיום אומות העולם מפחדים מההמן החדש המאיים בפצצת אטום הוא נשיא איראן [מדינת פרס לשעבר]** מחמוד אחמדינז'אד ויודגש ששמו כשמו של "המן" שכן הפרסים אינם יכולים לבטא את האות ח' שהיא נבלעת ונשמעת כאות ה' כך שמבטאים את שמו: "ההמן ז'יאד" ופירוש המילה "זיאד" בפרסית היא: " חי" כאילו ששמו המן חי. ויתכן שהוא עיבור או גלגולו של המן הידוע ממגילת אסתר.

<u>עניין הצעקה לה׳</u>

בחומת הדת לחפץ חיים פרק י״ד מבואר" : והנה יש עוד עיקר גדול, דבר שמקרב את הגאולה

והוא התפילה והצעקה וכמו שהיה במצרים וכדכתיב ׳ונצעק אל ה׳ אלוקי אבותינו וישמע ה׳ את קולנו׳ ואף אנו צריכין להתנהג גם **כן באופן זה... ״**

ולדעתי הפירוש הראוי של הצעקה אינו צעקה פשיטא לבוא ליערות או לשווקים כמו משוגעים לצעוק **<u>לה׳ אלא הכוונה למצוות ״צדקה״ המכילה בתוכה גמילות חסדים״</u>**

בשים לב אותיות ״צדקה״ ואותיות ״צעקה״ דומות מלבד האות צ׳ של צעקה המתחלפת באות ד׳ של צדקה ומפריד ביניהם מניין אותיות ״אלהים״ היא מידת הדין שיש להסירה ממניין ״ צעקה״ להמתיק מידה זו במידת החסד והרחמים.

והאות ד׳ של צדקה היא בבחינת ד׳ של ״דל״ שיש לעזור ל״דל״ הוא העני פשיטא והיהודי עצמו הנותן את הצדקה הוא ה״דל״ האמיתי כשהוא עוזר ל״דל״ העני כך שהאמת היא שהנותן צדקה עוזר לעצמו ומכאן מצינו שני דלים אחד העני והשני נותן הצדקה.

והנה ״ דל״ יוצא בגימ׳ מניין ״בלב״ שהיא מצווה התלויה בלב של האדם שיש לקיימה מהבחינה הרגשית ויש לקיימה לא מהמוח בבחינת ציווי שיש לקיימו אלא יש להשתתף בצער העני ולרחם עליו בכדי שהמצווה הזאת תתקיים כראוי.

שנא׳: נתון תיתן לו, ולא-יירע **לבבך** בתיתך לו[דברים פרק טו, יא׳] וכן שנא׳: על-כן אנוכי מצווך, לאמור, פתוח תפתח את-ידך״ מכאן עולה שמדובר במצוות עשה התלויה בלב.

והאות צ׳ היא בבחינת צדיק קרי: צעקת הדל עולה מלפני ה׳ הוא צדיק ואז נשלם עניין הצעקה כאשר קולם של ישראל עולה אל ה׳ במצוות הצדקה.

ולא בכדי נא' ונצעק אל ה' אלוקי אבותינו ולא נא' ונצעק אל ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו אלא אלוקי אבותינו שכן אם היה נא' אלוקינו ואלוקי אבותינו הרי היה שקר בדבר שכן ישראל אז לא היו בעלי מצוות כלל וכלל מלבד העובדה שלא שינו את שמם ולא שינו את לשונם ושגדרו עצמם מן הערוה".[במדבר רבה פרשה יג אות כ 'ד"ה ביום הששי)

ושלושת מצוות הנ"ל כנגד ג' אבות קדישין שקיימו את התורה כולה וכל אחד מהם התעלה במצווה מיוחדת, אברהם בצדקה, יצחק באמונה ויעקב בשבת.

ועוד אומרים חז"ל) שיר השירים רבה פ"ד וכן ויקרא רבה פרשה ל"ב" : רבי הונא בשם בר קפרא אמר :

בזכות ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים :

א. שלא שינו את שמם.[לא המירו בשמות של הגויים]
ב. ולא שינו את לשונם.[דיברו בלשון הקודש]
ג. ולא אמרו לשון הרע [לא היו רכלנים]
ד. ולא נמצא בהם אחד פרוץ בערוה.[היו צנועים]

וארבעת מצוות הנ"ל גם כנגד ג' אבות קדישין ונזכור שיעקב היו לו שני שמות : "יעקב ושם קדוש " ישראל" כך שהמצווה הרביעית גם היא כלולה במניין ג' האבות שיעקב היה אחד בבחינת שניים יעקב וישראל.

אברהם : לא שינה את שמו : שלא התכחש למוצאו ולא ברח ממחוז ילדותו אלא התמודד עם האמת ויצא ממחוז ילדותו רק בציווי ה' יתי ולכן התורה מציינת במפורש את ציווי ה' שנא' : " לך לך וגו'.

יצחק: לא שינה את לשונו : שלא מעל באביו אברהם ולא באביו שבשמים לאחר העקדה ולשונו לא השתנתה כגון לשונו של נחש שהתריס נגד ציווי ה' יתברך ובעבור כך שיסע ה' את לשונו של הנחש להדגיש את חטאו שחטא בפיו להחטיא את אדם. והמדובר בחטא של "כפירה" ואין חטא שכזה במחשבה אלא במעשה כגון מעשה של נחש כגון מעשה כישוף המכונים מעשה " נחש"

יעקב: לא אמר לשון הרע : יעקב היה צדיק אמת שאמר לעשו הרשע : " ואני אתנהלה לאיטי שעירה" ובלבן אמר : " עם לבן גרתי ותריג מצוות שמרתי" שלא הילך רכיל אפילו על שני הרשעים האלו שחיפשו להרגו.

לא נמצא פרוץ בערווה: ניקח דוגמא מיעקב. אפילו שהיו לו ד' נשים שלכאורה היה בדבר להרבות זימה. נהג יעקב בצניעות ומכאן זכה לי"ב שבטי י-ה. כולם צדיקים וכך נמצאה מיטתו שלימה.

מצוות המיוחדות לאבות

אברהם החסיד : שנטע "אשל" בבחינת : אכילה, שתייה, לינה.

אלו בחינת" ג' דברים עליהם העולם עומד. כוח האמונה באל אחד [המצוי גם באומות עולם] לימוד התורה הקדושה[אינו מצוי בעכו"ם] וקיום מצוות התורה [אינו מצוי בעכו"ם].

יצחק בעל האמונה : שנתן נפשו על קידוש ה' בעניין העקידה.היא הנאמנות להשם יתי'

יעקב אבינו : שבידוע שמר רק על מצוות השבת ומעלתו ששמר על השבת גם כשהיה בבית לבן שאמר יעקב לעשיו "עם לבן גרתי" [אותיות תרי"ג - בראשית לב' ה'] ששמר על התרי"ג אפילו בשבת בהיותו בבית לבן הרשע [ק"ו בימי חול כשהיה לבד בשדה עם הצאן.]

והנה מניין "אברהם, יצחק ,יעקב בגימ' יצא מניין : "הזוהר הקדוש"

<u>מכאן מצינו באבותינו הקדושים, להלן:</u>

אברהם קיים את מצוות ה- "**ג**מילות חסדים" ממנה נובעת מצוות הצדקה".

יצחק קיים את מצוות ה- "**א**מונה".

יעקב קיים את מצוות ה- "**ש**בת".

ור"ת של מצוות אלו יצאו אותיות "**שאג**"

שנא' : "ה' ממרום י**שאג** וממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו [ירמיה כה, ל]

ועניין הצעקה כגון השאגה היא הזכרת זכות אבותינו הקדושים שבזכותם ניגאל.

מכאן, מצוות הצדקה היא כנגד הצעקה של האבות והיא המצווה שיש להביאה מלפני המלך הקדוש

אז: " וישמע ה' קולנו" שהשמיעה תבוא בזכות הצדקה וגמ"ח , מצווה המחייבת אותנו לנהוג ברחמים עם הזולת גם אם הוא בעל חי, גוי, וקל וחומר ביהודי.

ומכאן הדין הראוי במצוות הצדקה להשתתף עם העני בצערו לחוס ולחמול עליו בליבנו ולהצטער על מצבו ואז לפתוח את היד וליתן לעני לא פחות מסכום של ארוחה דלה בסכום שלא יפחת מ- 20 ₪ ופחות מכך אין זה ראוי. ועל כל מצווה נא' בה " כל המוסיף גורע ואולם במצווה זו ובמצוות כיבוד אב ואם **ייאמר: " וכל המוסיף תבוא עליו הברכה"**

<u>סוד ליל הסדר</u>

וכל הדרוש הנ"ל בין השאר תכליתו עניין ומיהות ליל הסדר בסוד שמירת השבת בבחינת ישיבה שאנו מצווים לישב בליל הסדר ועל דרך הזאת אם יקיימו ישראל שבת אחת מיד נגאלין.

וראיתי: שראשי תיבות: **"סדר"** ממש כגון ליל ה"סדר" לילה בו אנו מתקנים ומקשטים את השכינה בסוד ר"ת של המילה סדר.[סוד, דרש, רמז] כנגד ג' אבות ,שאנו מצרפים אותם לתיקון הקדוש להאיר עלינו מכוח זכות אבות לעורר עלינו רצון טוב מלפני המקום ברוך הוא

ראה:

סוד: לתקן שורש מצווה זו במקום עליון ואין אנו מתקנים אלא באמצעות דרש ורמז.

ראה:

דרש: שאנו דשים במעשה יציאת מצרים להמשיך ולהעלות את רסיסי ניצוצות קדושה **שעדיין נותרו במצרים** ומכאן סוד המצווה לספר ביציאת מצרים.

רמז: אותיות " זמר" שאנו מזמרים בשירה להעלות את הניצוצות באמצעות עולם הניגון בבחינת משה שנא' " אז ישיר משה" ואני מתחברים לצדיק יסוד עולם להעלות ולתקן את ניצוצות הקדושה שנותרו בבור הקליפות של בית פרעה בו אותיות פער שהיא קליפה הידועה.

עוד. "זכר יציאת מצרים" יצא בגימ' מניין: " שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד"

עוד יצא: " מנא מנא תקל ופרסין"

עוד יצא: " ממתו"ס ננקפ"י אאלר"ן.

המחבר: ואם נקיים סדר אחד כהלכתו אז נעלה את כל ניצוצות הקדושה מעמק הבכא, ואז: " והוא יחמול עלייך חמלה" ונגאלין ישראל שכן עד שלא יתם התיקון בסוד מצרים קרי עד שלא נצא לחלוטין ממצרים לא תתכן הגאולה בבחינת לא ידח נידח שאין אנו משאירים את הניצוצות כנגדחים וגואלים עצמנו אלא ממשיכים את התיקון עד לתום הבירור

ובידוע שהקדימו ישראל לצאת ממצרים והיו במצרים רק רד"ו שנים שהם מאתים ועשר שנים היוצא כמניין: " חבר" ועל זאת נא' בשיר השירים: " חברים מקשיבים לקולך השמיעיני" ש"חברים" אלו הם ניצוצות הקדושה הממתינים לקול זמרתם של ישראל להעלותם מבור הקליפות. מאז חרב בית המקדש אין קורבנות אלא הכל נעשה באמצעות קולם של בני ישראל כגון באמצעות תפילה שיש להשמיעה בקול ממש או בקול דק פנימי כגון בתפילת העמידה וכך על דרך זאת לימוד התורה, ולימוד הלכות . או על ידי הצער והבכי של העם הקדוש.

<u>הראיני את מראיך השמיעיני את קולך כי קולך ערב ומראיך נאוה [שיר השירים ב' יד']</u>

המחבר: וכאשר נשמע קולם של ישראל דווקא בפסח [פה סח] בליל הסדר בבחינת " **השמיעיני את קולך** ". אז: "כי קולך ערב" שנתקנים בסוד זה ואז: " **ומראיך נאווה**" שעולים הניצוצין מהבור וחוזים בשכינה קרי חוזרים לשורשם במקום עליון ליהנות מזיו השכינה ובכך התיקון שלם.

וכח נס יציאת מצרים נמשך על/אצל היהודי משך כל השנה ועליו לתקן הניצוצין כל יום ויום ולא פעם אחת בשנה.

<u>ונרגן מפריד אלוף</u>

אלוף זהו אלופו של עולם הקב"ה שחותמו אמת ומהי אמת מלבד שלמות ? שכן השקר מהווה אי שלמות הואיל והשקר תמיד יש בו קורטוב של אמת עליה מולבשת כסות שונה המתעתעת בבני האדם והפוגמת בחותם האלוקי בבחינת מעשה של כשפנות ועבודה זרה קרי השקרן הנו עובר על כל התורה כולה הואיל והנו כופר בעיקר.

השקר חמור יותר במהותו אפילו מרצח של אדם הואיל ומעשה הרצח הנו מעשה מגולה הנראה לעין, לעומת זאת השקרן מערער את יסודות התורה כנחש , הכל במסתרים והוא מרעיל את הבאר ממנה אמורים לשאוב מים חיים .

<u>מדבר שקר תרחק</u>

"**מדבר שקר תרחק**" [משפטים ;שם כג, ו-ז ,] היא אזהרה לדיין .

[ראה :אבן עזרא, הפירוש הקצר, תחילת פרשת משפטים ;שם כג, ו-ז ,ובפירוש הארוך ;רשב"ם שם ;רבנו בחיי שמות יח, כא]

המחבר: "מדבר שקר תרחק" מדובר במצוות עשה מדאורייתא, ציווי זה נועד דווקא לדיינים ולא רק לבני האדם שכן השקר הנו האבא והאימא של לשון הרע יותר נכון הנו הרחם בו מתבשל ולד הנחש הקדמוני המכונה לשון הרע שבכוחו להחריב עולמות והוא מביא להרס מחנה הקדושה והחריב את בית הבחירה והוא זה שגרם לחטא אדם הראשון בכך שחטא והחטיא בלשון הרע בהוציאו דיבה על הבורא יתי . שנא' **ד** וַיֹּאמֶר הַנָּחָשׁ, אֶל-הָאִשָּׁה: לֹא-מוֹת, תְּמֻתוּן .**ה** כִּי, יֹדֵעַ אֱלֹהִים, כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ, וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם; וִהְיִיתֶם, כֵּאלֹהִים, יֹדְעֵי, טוֹב וָרָע. [בראשית ג',פס' ד', ה']

הנחש העירום ניסה לסכסך בין אדם לבין הבורא בהציגו את פני הדברים כאילו הבורא אוסר את האכילה מפרי עץ הדעת מחשש הבורא כביכול שאדם וחווה יוכלו להגיע למדרגה של הבורא קרי

למנוע מאדם וחווה להיות זהים לבורא בכוחו המופלא והנשגב באמרו : "וְהְיִיתֶם, כֵּאלֹהִים, יֹדְעֵי, טוֹב וָרָע."

כעת נבין מדוע המשפט הישראלי הנו משפט עכו"ם [עובדי כריסטוס ומריה או עובדי כוכבים ומזלות"] משפט עכו"ם אינו חש כלל וכלל לגבי השקרן. למשל הנו מקבל עדות של עבריין, משתמש במדובבים להוציא מידע מחשודים מידע שיגרום לבית המשפט להרשיע אדם בהסתמכו על מידע שמסר רשע. לא בכדי אמרה התורה מדבר שקר תרחק. הכוונה היא כי מי שידוע כי הנו שקרן קרי כגון עבריין אסור לנו לסמוך עליו ואין בעדותו כלום לא לטוב ולא לרע והוא מנודה לחלוטין מבית הדין.

לא סתם אין עדות באישה, שכן מצוי בה פגם מבריאת העולם לאחר שהיא השיאה את אדם הראשון לחטוא והסימן לפגם הקדמון הוא בדם אותו מפרישה האישה כל חודש להזכיר את חטאה לגנאי.

הפרשת דם האישה מפסיק כשהאישה בהריון לאפשר לוולד קיום במקום טהור ללא הרושם של החטא הקדמון ומבלי להכתימו ברושם החטא והכוונה לכל וולד בין זכר ובין בנקבה שכן הוולד הנו בבחינת " נער" ורק בגיל מאוחר יותר מתקיימת החלוקה המינית הברורה בין זכר לנקבה. [נקבה אלו אותיות "נקב בה" נקב "חור" ממנו יוצא הדם כגון מעיין , נקב באדמה ממנו יוצא מבוע של מים] הנקבה תתחיל להיות " נקבה" או "אישה" רק עם תחילת המחזור והפרשת הדם בגיל י"ב שנים לערך.

הזכר בגיל י"ג שנים ייחשב כזכר [משפיע] ללא קשר לתהליך ביולוגי.

מצינו אם כן שעונשו של השקרן בפועל צריך להיות כפול ומכופל מעונשו של הרוצח אולם המשפט האזרחי החילוני אינו מתייחס בשלילה לעדות עבריין והוא מאמץ את עדותו בידיים מושטות קדימה וזאת הואיל והמשפט הישראלי מבוסס על אדני המשפט האנגלי קרי משפט הגויים שכל מהותם נוצרה בשקר ממעשה השקר של הנחש הקדמוני [חטא האדם הקדמון] שכן אלו נשמות שנבראו כתוצאה מחטאו של אדם הראשון ובסוד הגלגולים נשמותיהם יכולות להיות מתוקנות כגרים בתנאי שהם יתנהגו בעולם הזה בבחינת חסידי אומות עולם ואז לאחר מותם יתלבנו וישובו בגלגול לעולם הזה כמי שהתגייר ונכנס לחיק היהדות או בעיבור ישר לגוף של מי שנולד לאישה יהודיה והוא בבחינת בן ישראל לכל דבר ועניין. ומכאן יובן המאמר " קשים גרים לישראל כספחת"

כספחת : מלשון "נספחו"

מצינו ב- [יבמות מז ע"א] ושם (דף קט:), קדושין (דף ע:), נדה (דף יג:).

אמר רבי חלבו: "קשים גרים לישראל כספחת" שנא' : "ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב". (ישעיהו יד:א)

[ביבמות (דף קט:) איתא "כספחת בעור". וברי"ף (שבת דף לט: מדפי הרי"ף) העתיק: "כספחת בבשר החי". והוא מין צרעת, ע' מתני' ריש מס' נגעים שהוא תולדה של שאת ובהרת.]

<u>ולמה קשים אלו הגרים כנגע</u> : שעד שלא נתקנים נשמות הגרים מתעכבת גאולת ישראל. והספחת הזאת החלה במועד יציאת מצרים שנא' : " **"וְגַם עֵרֶב רַב עָלָה** אִתָּם" (שמות י"ב, פסוק ל"ח] ופרטתי בהרחבה את עניין הערב רב שאלו היו המכשפים ממצרים שהיו עושים כשפים בשעה המכונה ערב "רב" ["גדול" בארמית] ודעו שנשמות אלו הערב רב דורשות תיקונן להצטרף לעם הקדוש ותהליך התיקון הוא בסוד הגלגולים ואין הדברים פשוטים ועל נשמות אלו להתלבן ולהיצרף עד שיבואו במדרגה המתירה להם להיות בכלל העם הקדוש.

ושנבין, יתכן ונראה היום איש ישראלי לכל דבר ועניין ואולי נשמתו ודמותו המקורית ביציאת מצרים היתה דמות של מכשף, עובד עבודה זרה, וכעת הוא נחזה כאיש יהודי באופן חיצוני אבל מהותו מצויה עדיין בתהליך הגיור הרוחני. כך שמצד אחד הנו נמנה על מי שהנו בן ישראל ומצד שני הוא טרם השלים את הליך הגיור.

<u>כינון מדינת ישראל ה׳ באיר התש״ח - תחילת הגאולה</u>

<u>ומצינו במדרש תנחומא נח׳ יא</u>: א״ר שמואל בר נחמני מסורת אגדה היא שאין ירושלים נבנית עד שיתכנסו הגלויות, ואם יאמר לך אדם שכבר נתקבצו הגלויות ולא נבנית ירושלים אל תאמין. כיוון שכך כתיב: בונה ירושלים ואחר כך נדחי ישראל יכנס, אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבש״ע לא כבר נבניתה ירושלים וחרבה, אמר להם על ידי עונותיכם חרבה וגליתם מתוכה אבל לעתיד לבא אני בונה אותה ואיני הורס אותה לעולם. שנא: ״כי בנה ה׳ ציון נראה בכבודו״ [<u>תהלים, קב</u>]

<u>לדעתי</u>, מלחמת גוג ומגוג הייתה מלחמת העולם השנייה כאשר גוג היה אז היטלר ומגוג היו בנות הברית ותחילת הגאולה של קץ הימין החלה ב- ה׳ באיר התש״ח מועד הקמת מדינת ישראל.

שנא׳: ״ וְשָׁב ה׳ אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ, וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ ה׳ אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה. אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם - מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ ה׳ אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ. וֶהֱבִיאֲךָ ה׳ אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר יָרְשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירִשְׁתָּהּ, וְהֵיטִבְךָ וְהִרְבְּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ.[דברים פרק ל׳]

<u>וכך כותב הבן איש חי בספרו ״עוד יוסף חי״ חלק הלכות שנה א׳ פרשת יתרו:</u>

״ולכן בודאי בית כנסת או בית מדרש שהוא בנוי עתה קרוב וסמוך להר הבית הוא מעולה ומקודש יותר״

המחבר: רק בשעה שאנו רשאים לבנות בית מדרש תחת ריבונות ישראלית ניתן לומר שאנו יכולים להעלות בקודש ומכאן מובן מאליו שלריבונות ישראלית על ארץ ישראל ישנה משמעות אלוקית רוחנית והדבר מסמל את בוא הגאולה ביתר שאת ממש.

בדורות הקודמים בתחילת הקמת מדינת ישראל זכינו למדינה בין השאר כי בני האדם לא היו משקרים ומילה הייתה מילה, דתיים וחילונים כאחד ולכן זכינו לניסי ניסים ומתוך הכאוס של השואה בתוך ומתוך החורבן נבנתה הארץ בהתיישבות היהודית לאחר אלפי שנות גלות בנכר.

למרבה הצער, כיום המצב לא כמו שהיה פעם ולכן נדחית הגאולה מיום ליום מרגע לרגע ודי למלך הקדוש לשמוע קול של אמת כגון קולותיהם של תינוקות של בית רבן למנוע ממידת הדין מלהחריב את העולם בגין מעשים של שקר.

קולם של התינוקות אלו קולות שלא מצוי בהם דבר שקר וקולות אלו טרם התקלקלו ופנימיות ליבם של התינוקות הללו עדיין טהורה וכל מעשיהם טהורים וככל שהינוקא גדל כך למרבה הצער גדל עמו כתם השקר [בבחינת ״ יצר לב האדם רע מנעוריו״] ובאין מנהיג לאדם בבחינת מצוות התורה באמת ובתמים סופו להתפקר או שיהלך עם זקן ויתפלל במניין אבל מדובר בחזות חיצונית בלבד חזות שמהווה אחיזת עיניים בפני בני האדם ואין בה כלום של אמת הכל משחק והצגה והשקר מצוי בתוכו כאפעה, מפעפע חי נושם ובועט.

<u>על שלושה דברים העולם עומד.</u>

על הדין, ועל האמת, ועל השלום [משנה אבות א יח׳]

רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, עַל שְׁלשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (<u>זכריה ח</u>,)אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם:

<u>רבי עובדיה מברטנורא</u>

העולם עומד - ישובן של בני אדם מתקיים.

על הדין - לזכות את הזכאי ולחייב את החייב:

ועל האמת - שלא ישקרו איש בעמיתו:

ועל השלום - בין המלכיות, ובין אדם לחבירו:

המחבר: נשאלת השאלה:

למה על הדין? כי ללא אימת הדין אחד היה איש אוכל את חברו.

למה על האמת? כי האמת היא היסוד עליה הושתת ונברא העולם על ידי מי ששמו אמת.

למה על השלום? כי השלום מביא את בני האדם לחיות בשלווה ובנחת ואז אין מחלות.

<u>חותמת של אמת</u>

מצינו כי החותמת של הקב"ה היא "אמת" [שבת נה]

*"בראשית ברא אלוקים" סופי תיבות 'אמת'. חז"ל אמרו (שבת נה) "**חותמו** של **הקב"ה אמת**". דרכו של מחבר שהוא טובע את **חותמו** ונותן את **שמו** בשער הספר. כך טבע **הקב"ה** את **חותמו** "אמת".*

לעניות דעתי ניתן לפרש את סוד החותמת כך: המילה אמת מורכבת מהאות א' והאות ת' קרי הכוונה לכל האלפה ביתא מההתחלה ועד הסוף מהם נברא העולם והאות מ'בין הא' והת' מציינת מ' של מלכו של עולם המחזיקה את האלפא ביתא קרי את כל העולם.

אמת

<u>הייתי אומר כי על שלושה דברים העולם עומד :</u>

על ההווה, העבר, והעתיד. העתיד הנו כאן ועכשיו ממש בפועל העתיד הנו שנייה לאחר השנייה הקודמת כפי שיפורט בהמשך שכן מדוב ברעיון פילוסופי המגלם את מרחב הזמן התורני והמבאר דעתו של רבי אברהם שהוא אומר במקומות רבים 'אין מוקדם ומאוחר בתורה לרצונו".

וכן ראה ספר הזוהר קמח א' - ויהי ביום כלת משה וגו'. תאנא רבי יוסי ביום שנכנסה כלה לחופה. במאי אוקימנא ביום כלת משה אלא מלמד דעל ידוי דמשה נכנסה. אמר רבי יהודה וכי עד השתא אתעכבת דלא עיילת לדוכתה והכתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד וגו'. א"ר יצחק **אין מוקדם ומאוחר בתורה**.

<u>מרחב הזמן</u>

כלל המפרשים עסקו בקושיית הסדר הכרונולוגי בתורה ואיש מהם לא עסק כלל בשאלת מרחב הזמן שהנו מצומצם מבחינה רוחנית בפועל לנקודת זמן אחת שניתן לחלקה לשלוש שניות או יותר 3 פולסים

בפועל הם קבעו אותו דבר אבל בלשון של תקופה קדומה לשון שאיננה מתקדמת כגון הלשון של היום וההבנה של היום המתיישבת עם הקדמה המדעית ופיתוח חשיבה פילוסופית בנוגע לתיזות שונות העוסקות במרחב הזמן כגון **תיזת " מרחב מינקובסקי"** [על שם המתמטיקאי <u>הרמן מינקובסקי</u> שהציע את הרעיון והמודל ה<u>מתמטי</u> הראשון של מרחב-זמן, משנת.<u>1907</u>]

<u>ונרגן מפריד אלוף</u>

ראה: זוהר פרש' ויקרא **קפב**.

אלוף הקב"ה. וכתוב, " וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יִקָּווּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל מָקוֹם אֶחָד וְתֵרָאֶה הַיַּבָּשָׁה וַיְהִי כֵן "[בראשית א' ט'] שלא תעשה פירוד בין המדרגות הנקראות מים, מחמת שבועת שקר. אלא, אל מקום אחד, כראוי

במקום האמת. ולא יתפשטו למקום שקר, שהמים הולכים לס״א, שאינו של הקב״ה. הרי שהמקראות דומים זה לזה.

תיבת נוח

ובידוע שנאסר התשמיש בתיבת נוח.

תנו רבנן שלשה שמשו בתיבה וכולן לקו ואלו הם: חם [בנו של נוח] , הכלב והעורב.

כלב: נקשר- בשעת תשמיש הכלב נדבק לנקבה שעה ארוכה

עורב: רק- אומר רש״י שהעורב מזריע את נוקבתו באמצעות יריקת זרעו לפי נוקבתו

חם: לקה- שלקה בעורו שיצא ממנו כוש הכוונה למי שצבע עורו שחור.

[ילקוט שמעוני בראשית - פרק ח - רמז נח)

מצינו ב-"מכתב אליהו" פרש' נח: ככל שהצדק שולט, ואין גזל בעולם, לא שייך שינוי וחורבן, כי החורבן שולט רק במקום השקר והעוולה, וענין הגאולה הוא, גאולה מהשקר והחמס,

ארים ידי בתפילה

כאן המקום להוסיף מדברי הרמח״ל מהמאמר **ארימת ידי בצלותין** [ארים ידי בתפילה] בו מציין הרמח״ל כי האלף השביעי הוא הסיפא והוא יום השבת, שלאחריו בא אח״כ חידוש העולם, בסוד השוואת הרישא והסיפא.

מכאן אף ניתן להסיק כי מדובר בתקופת של זמן הגאולה לכשתבוא הגאולה ויתחדש העולם כמעשה הבריאה ממש כמצוין בספר בראשית קרי נזכה לבריאה חדשה ואז ייאמר: ״בראשית ברא אלוהים את השמים ואת הארץ״ ותקופה זו תחל בזמן שבו יהיה דין בבחינת ולכל היד החזקה ובזמן בו יהיה מורא גדול שנא׳ ולכל המורא הגדול .

מאמר בראשית

המחבר: הרמח״ל התחיל בבראשית וחפץ ה׳ בליבי לפתוח בדבר תורה בעניין מצוות התורה החל ממעשה בראשית ונתחיל בעניין שלושת המצוות העיקריות של היהדות הרמוזות במילה ״**בראשית**״ והן רמוזין במילה שבת המצויה במילה בראשית : **ש׳** כנגד שבת, **ב׳** כנגד ברית **ת׳** כנגד תפילין.

מצוות התפילין היא המצווה הראשונה שעל היהודי לקיים. שנא׳: ״ **וישכם אברהם בבוקר, ויחבוש את-חמורו,** ״ [בראשית כב׳ ג׳] וזמנה של מצווה זו בראשית יומו של האדם , השכם בבוקר להמליך את המלך הקדוש על עולמותיו להזכיר מעשה **בראשית,** שמצווה זו מכתירה את הקב״ה כל בוקר מידי יום ביומו שכל יום חדש נחשב למעשה בראשית.

ומציתי זאת באותיות "בראשית" על דרך הזאת : **ת'** כנגד המילה "**תפילין**". **ש'** כנגד המילה "**של**". **י'** כנגד המילה " **יד**". **ר'** כנגד המילה "**ראש**". ונותרו אותיות "**אב**". וסוד הדבר : שמצווה זו בזכרים בלבד. רק במי שיכול להיות אב ואין למצווה זו כל שייכות בנקבות. ומקום הנחת תפילין אף הוא רמוז במילה בראשית : **ב'** כנגד המילה **ב'מקום.**

ש' כנגד המילה ש'ריר. **ת'** כנגד המילה **ת'פוח.** **י'** כנגד המילה **י'ד . [אלו תפילין של יד] ר'** כנגד המילה **ר'אש.** ומקום הנחת תפילין של ראש רמוז באותיות א ו-ב' שהן מרמזות ל- ג' מוחין המצויים בראשו של האדם ומקום הנחת התפילין כנגד האות ת' כנגד המילה **ת'ינוק.** ר' כנגד המילה "**רופס**" [ראה הרמב"ם הלכות תפילין ומזוזה וספר תורה] **ואלו תפילין של ראש**.

כל זאת כנגד תפילין של ראש. **וכן האות ר'** כנגד המילה **ר'בינו**. וכן האות ת' כנגד המילה "**ת'ם**" ואלו תפילין דרבינו ת"ם.

ובמילה "**בראשית**" נרמזין עוד שתי מצוות עיקריות של היהדות והן : המילה "**ברית**" [הכוונה לברית מילה] והמילה **:**"**שבת**" .ודרכו של עולם שהיוצר חותם שמו על היצירה ובמילה בראשית נרמז שמו של היוצר והדבר נרמז על דרך ראשי תיבות וחילופי אותיות המצויים במילה "בראשית" : ראה : " **אשר**" , " **ברא**" , י' ר"ת **י-ה-ו- ה.** "ית" ר"ת **יתברך** .

וכן במילה בראשית נרמזין תרי"ג מצוות הם מצוות עשה [שס"ה] ומצוות לא תעשה [רמ"ח] והם כנגד רמ"ח אברים ושס"ה גידין של גוף האדם . וכן שס"ה כנגד מניין ימות השנה ומניין שנות חיי חנוך [השר מטטרו"ן]

ראה : ת' כנגד ארבע מאות. ר' כנגד מאתיים. י' כנגד עשרה. א ' כנגד אחד. ב' כנגד שניים. ועולים כמניין תרי"ג.

ונשאל מה עניינה של האות ש' ועניינה לרמז על המילה שבת שמי שמקיים שבת כהלכתה הרי הוא מקיים בכך את כל התרי"ג. והאות ש' מניינה ג' מאות לרמז על ג' האבות שייסדו את ג' התפילות שמכוחן נוכל לקיים את התרי"ג מצוות ואלו התפילות בסוד המילה " שמע" ש' של שחרית, מ' של מנחה, ע' של ערבית ועל דרך הדבר ענו בני יעקב לאביהם " שמע ישראל" שאנו מתפללים ושומרים את המצוות שקיבלנו מסבא רבה אברהם, ומסבא יצחק ושלך אבינו ישראל.

ועוד האות ש' לרמז על המילה " ש'מייא" שחובה לכוון בקיום המצווה לשם שמים , והדבר מלמד על חובה של האדם להגיע מדרגה של יראת שמים כבסיס לקיום מצוות התרי"ג , ועל דרך הזאת אמרו חכמים " הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים" [ברכות ל"ג ע"ב] שיראת שמים היא הזכות בחירה של האדם בעולם הזה , רק במצווה זו יש לאדם זכות בחירה של ממש והיא התשתית שחייב האדם להניח בעולם הזה כתנאי יסוד לקיום המצוות ובהיעדר יראת שמים יאמר באדם זה " כִּי הִכֵּל רָשָׁע עַל תַּאֲוַת נַפְשׁוֹ וּבֹצֵעַ בֵּרַךְ נִאֵץ יְהוָה.[תהילים י' ג'] ומכאן מצינו מי שאין בו יראת שמים הוא מכונה רשע ואותיות רשע אלו אותיות שער ואולם בסדר שאינו נכון והצדיק מכונה " שער". שנא' זה השער לה' צדיקים יבואו בו".[תהילים קיח כ'] ואין הדברים כה פשוטים אלא רזא דרזין ואוסיף שהאות ש' נרמזת לאבות שהייתה בהם יראת שמים ויראת שמים איננה מידה אחת בפני עצמה אלא היא מידה המורכבת מ- ג' מידות, בסוד ג' אבהין להלן :

<u>אמונה, יראה, ואהבה</u>

ומידות אלו מרכבה לקיום המצוות ובהיעדרם אין עבודת ה'

וראשית עבודת ה' של האדם לעמול להשגת ג' המידות הנ"ל בכדי ליצור רקיע קרי מקום שניתן לעמוד עליו בתוך המים ולהניח עליו סולם לעלות במדרגות הקדושה בבחינת סולם יעקב שנא' : "ויחלום, והנה סולם מוצב ארצה, וראשו, מגיע השמיימה ; והנה מלאכי אלוהים, עולים ויורדים בו .**יג** והנה יהוה ניצב עליו, [בראשית כח' יב' , יג'] שעל דרך הרמז מלאכי אלוקים אלו מידות שבאדם ככל שמלאכי אלוקים קרי המידות עולים בו אז במקביל יורדים מהאדם המידות הרעות ואז : " והנה ה' ניצב עליו" שהאדם מגיע למדרגה היסודית היא ההשגחה הפרטית.

״בראשית״

ובמילה בראשית רמוזים בר״ת שמותיו של הקב״ה :

י׳הו״ה. א׳לֹהים. א׳דני.

****

ונרמז הלל לה׳

י׳תגדל׳ י׳תקדש ש׳מיה ר׳בא

י׳תברך י׳שתבוז י׳תפאר י׳תרומם י׳תנשא י׳תהדר
י׳תעלא י׳תהלל ש׳מיה י׳הו״ה א׳לֹהינו י׳הו״ה

[כוו״ן במוכס״ו כוו״ן אותיות שאומרי אותיות י׳הו״ה א׳לֹהינו י׳הו״ה]

א׳לוהי א׳ברהם, א׳לוהי י׳צחק, א׳לוהי י׳עקב,
א׳לוהי י׳שראל

****

״בראשית״

ונרמזת תורת ישראל, באות א׳ של א׳וריתא, ובאות ת׳ של ת׳ורה . והאות ת׳ תרמז לתורה שבכתב שהיא נדרשת ביאור . ואות א׳ מרמזת ל- א׳ור התורה שהיא תושב״ע שהיא מאירה.

עוד. האות ת׳ תרמז שתורת ה׳ ת׳מימה קרי עוד טרם נגענו בה לא הגענו להשיג בה עדיין מאום.
[אור הגנוז סיפורי צדיקים]

עוד. האות א׳ תרמז ל-א׳הבה ו- א׳מונה והאות י׳ תרמז ל-י׳ראה. ועל שלושה דברים אלו העולם עומד.

עוד. האות ת׳ תרמז ל- ת׳שובה . והאות ר׳ תרמז ל- ר׳חמים. שהתורה מקבלת שבים בתשובה ברחמים .

עוד. האות א׳ תרמז ל- א׳בא ו-א׳מא. שהתורה היא האבא והאמא של האדם ולא בשר ודם.

״ כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְהוָה מִירוּשָׁלִָם [ישעיהו ב׳ ג׳]

עוד. האות י׳ תרמז ל - **יְרוּשָׁלִַם** ול- **י׳שראל**. ובשניהם אותיות ״ ישר״ קרי **יְרוּשָׁלִַם** היא עיקר ארץ ישראל ובשים לב השם ישראל מורכב מהמילים **״ישר אל״** ובמילה **יְרוּשָׁלִַם** ישנן אותיות **״ישר למו״**. וכן אותיות **יורש**

שנא׳ : **״מימינו אש דת למו ״** - מפרש רש״י, שהייתה התורה כתובה לפני ה׳ באש שחורה על גבי אש לבנה

ד׳ ת׳

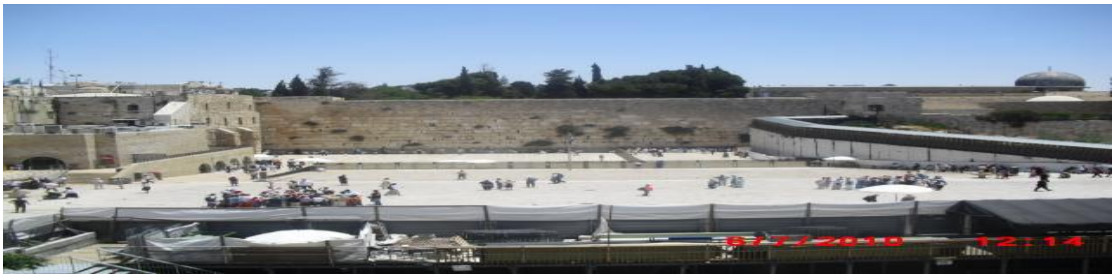
ונראה לי שהמילה דת המחולקת לשתי אותיות מרמזת על אש שחורה הכתובה על אש לבנה והכיצד? שהאות ת׳ שווה מניין ארבע מאות ואילו האות ד׳ שווה ארבע קרי האות ד׳ היא מצומצמת קרי היא קטנה כגון האותיות שהן קטנות ולכן היא כנגד האש השחורה

ואבאר : שירושלים היא ירושה רק **״למו״** לאלו שזכו לקבל את התורה במעמד הר סיני ולא לאחרים וכמובן שלא לבני ישמעל הטוענים לבעלות על הר הבית ,שם הם בנו מסגד המכונה ״אל אקצה״

ועל זאת נא׳ ״ *שפחה כי תירש גבירתה* ״ [משלי ל׳—כ״ג]

שבני ישמעל הם מבני הגר שפחת שרה והם בבחינת הנחש הקדמוני מחזיקים במקום בית הבחירה שהוא עיקר הכל, כגון האישה שהיא עקרת הבית, [עיקר הבית] ועיקר הבית הוא מקום **קודש הקודשים** המצוי על הר הבית שכיום מצוי בשליטת בני השפחה [בני הגר, בני ישמעל המוסלמים]

והנה התמונה של הכותל כיום ובשים לב לזנב של הנחש הקדמוני מימין לתמונה [הכבש שבנתה המשטרה לעלות להר במקרה של המהומות] וראשו של הנחש מצוי בתוך ההר משם הוא ניזון ומזין את הס״א. והתמונה בעולם הזה ממחישה את שנעשה בעולמות העליונים מבחינה רוחנית שאנו יכולים לעלות כרגע רק על הזנב של הנחש ואולם איננו יכולים להתעסק עם הראש של הנחש

הקדמוני וזהו תפקידו של משיח צדקנו שמשיח יוצא מניין נח״ש. בבחינת זה לעומת זה ברא אלהים.

וזה עניין השפחה שירשה את גבירתה. והגבירה היא השכינה גלתה ממקומה והיא שוכנת מחוץ לביתה בכותל המערבי מקום השראת השכינה כיום. והעניין הוא למנוע יניקת החיצונים באופן ישיר מהקדושה ועל דרך הזאת המוסלמים ניזונים מהאחוריים של הקדושה בשים לב אם ניקח את יום השבת של ישראל הרי המוסלמים אצלם יום השבת הנו יום שישי קרי מאחורי יום השבת ובני אדום הנוצרים מקיימים את השבת ביום ראשון שאף הוא מאחורי יום השבת של ישראל ולכאורה הוא מלפני שבת של ישראל ואבאר:

יום שבת של ישראל הנו היום השביעי לבריאה עליו נא׳ ״ **וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי** וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת. ״ [בראשית ב׳ ג׳] קרי הברכה מצויה ביום השביעי לבריאת העולם. ואומות העולם רוצים ליהנות מברכת היום השביעי ולינוק ממנה את מזונם. אבל לאחר יום השביעי אין כלום שהמחזוריות של ימי הבריאה מסתיימת תמיד ביום השביעי שלאחריו אין מאומה ולכן נא׳ ״ **כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת.**״ ועל דרך הזאת כל מה שיכול להיות הוא רק מאחורי יום השביעי ומכאן עולה שאותו היום שלאחר יום השביעי יום א׳ שהוא השבת של הנוצרים הנו בבחינת היום הראשון לבריאה המצוי מאחורי יום השביעי היא השבת שניתנה רק לישראל.

ומכאן , יש לחשוש שאסור לבני ישראל להתפלל על הר הבית מחשש שתפילות ישראל יגרמו לחיזוק בני השפחה שהם אומות העולם וכל אלו שמנסים להקדים את הקץ ועולים להתפלל על הר הבית יתכן וחלילה מסכנים את עם ישראל, ולוקחים סיכון על עצמם שעלולים לאבד חלקם לעולם הבא מחשש שהם מחזקים את רגלי השפחה ובכך מעכבים את הגאולה.

<u>דרוש תור ויונה</u>

״ כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְהוָה מִירוּשָׁלִָם ״

ואומר הכתוב ״מציון תצא תורה״ ומירושלים יצא דבר ה׳. ומכאן נשאל: מה השוני בין תורה ל- דבר ? שהנה ״דבר״ על דרך הדיבור, היא תורה שבעל פה. ותורה הכוונה לתורה שבכתב.

ותורה נמשלה ל- ״תור״ הוא זכר של היונה. ויונה נמשלה לשכינה״

והרי ישנם אלפי סוגי ציפורים ולמה נמשלת השכינה דווקא ליונה?

והנה היונה היא שונה מכל עופות השמים במיוחד בשתי תכונות האחד צורת השתייה הזהה לשתיית הסוס והתכונה השנייה היא שהיונה גם הזכר וגם הנקבה מייצרים בזפק חלב שהוא

מאכל הגוזלים, וזאת בניגוד לציפורים האחרות שאינן עושות כן ובכך בעצם דומה היונה לאדם המאכיל את התינוק בחלב ומכאן היונה מאכילה את הגוזלים בחינת " **ישקני מנשיקות פיהו**"

דרך השתייה: היונים, בשונה מעופות אחרים, טובלות את מקורן במים וגומעות מים עד לרוויה, בדומה לדרך שבה שותה הסוס. הנחיריים שלהן, הטבולות במים, נסגרות בשסתומים שריריים. עופות אחרים נוהגים לקחת מעט מים במקור ואז להרים את ראשן כדי להזרים את המים בגרון.

חלב יונים: חלב היונים' נוצר בזפק אצל הבוגרים, זכרים ונקבות, לקראת בקיעת הגוזלים, כתוצאה מהפרשת ההורמון פרולקטין. 'חלב היונים' נראה כמו דייסה חלבית או חתיכות גבינה זעירות ונוצר מהתפרקות תאי אפיתל הזפק שרקמתם גדלה במיוחד בתקופת הדגירה.

לפי בדיקות מדעיות עולה שחלב היונים' מכיל כ **ע"ב** אחוזים מים ,כ **י"ו** אחוזי חלבון וכ- **י'** אחוזי שומן.

הגוזלים אוכלים את חלב היונים ישירות מגרון ההורה ולכן כשיונה באה להאכיל את גוזליה אין היא נושאת במקורה מזון אלא היא/הוא מאכילה את הגוזלים מהמזון האגור בזפק. המרווחים בזמני ההאכלה הם גדולים ויכולים להמשך שעה ויותר, בשונה מציפורי שיר שבהם מתבצעת האכלה בתדירות של כל מספר דקות ואף יותר.

ועל דרך זו אבאר את השם " ציון" שציון הכוונה ל- "יון" של היונה ונראה לי שהכוונה דווקא לגוזל של היונה.קרי הוא הצדיק [בני ישראל] שאימו היא השכינה [היונה]

ותכונה נוספת ביונים היא הנאמנות בזוגיות שאינם נפרדים לעולם ועל דרך הדבר כך השכינה לא יכולה להיפרד מישראל ועל דרך הדבר שמו אחד קרי הפירוד של השם הקדוש בזמן הגלות הנו פירוד לכאורה ולמראית עין רק לצורך תיקון העולמות על ידי בני ישראל ואולם בסופו של יום : "והיה יהו"ה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד" . ואחד יצא מנין אהבה ונכפלה המילה אחד ויצאו כמניין שם הוי"ה.

ותכונה נוספת ביונים שתמיד חוזרות למקום משכנם- והדבר רמז לשכינה שהיא בגלות אבל חוזרת למשכנה לכבוד יום השבת ולעתיד לבוא תשוב למשכנה בבית המקדש וכך יזכו ישראל לגאולה שיחזרו לארץ הקודש.

ומכאן מצינו את תכונותיה המיוחדות של היונה , להלן :

במאכל , שתייה, ונאמנות

וכך שונים ישראל מיתר אומות העולם

במאכל: שחייב בדיני הכשרות.

בשתייה: שהיא לימוד התורה הקדושה **שתורה נמשלה למים.**

בנאמנות: שהיא האמונה בה' הנובעת מאהבה שישראל אינם עוזבים את אמונתם בה' גם בגלות הקשה ומכוח אמונתם בה' שומרים על המאכל ועל המשקה כמבואר לעיל ועל זאת יאמר" : " **על שלושה דברים העולם עומד**"

וכן מצינו אותו הדבר אצל הראשון למאמינים באברהם אע"ה שנטע **א'ש'ל'** בסוד **אכילה, שתייה, לינה.שנא':** "***ויטע*** אשל בבאר שבע (בראשית כא,לג]

באכילה כשרה, בשתייה של דברי מוסר [תורה] ובלינה היא האמונה בה' שהיא אמונה ללא ראיית חפץ כגון צלם אלא אמונה בדבר שאינו נראה.

ואצל אברהם היה המאכל כשר , והשתייה לימוד התורה, שהיה מחדיר דברי תורה באורחיו והלינה אצל אברהם מחליפה את הנאמנות שאצל אברהם האמונה בה' הייתה בסוד של שינה קרי היא טרם התעוררה אצל אורחיו שהיו רדומים באמונת ה' ולאכול כשר קל, ולשמוע דברי תורה קל אבל להוציאם מעבודה זרה מוחשית להאמין באל שאינו נראה קשה מאוד וזאת הצליח לעשות אברהם להשליט את האמונה באל אחד שאינו גוף ואינו דמות הגוף.

ואברהם לקח על עצמו להעיר את אותם רחוקים. שגייר את בני האדם שנא': "ואת הנפש אשר עשו בחרן" [בראשית יב' ה'] דווקא בחרן מלשון שהיו תחת ממשלת הסטרא אחרא שהיא בבחינת "חרון אף"

ונא' "עשו" שאברהם בגברים ושרי בנשים.

ונא' "***ויטע***" *אתיות "טועי" אלו טועי ה' שהלכו בדרך של טעות אחר עבודות זרות ומכאן מרמז הדבר שנטע אברהם את האשל בעבור להשיב בני האדם בתשובה.* ואברהם היה הראשון שהחזיר את בני האדם בתשובה והוציאם מהבלי העבודה זרה.

ולכן נקרא שמו אב רם שהיה אב בחכמה והרים את בני האדם מבור הבורות שבעבודה הזרה שרק סכלים יכולים לעבוד לאבנים ועצים וכאשר החכימם אברהם מיד נגאלו מהבלי העבודה הזרה.

ויוזכר כאן יוסף הצדיק שנקרא גם כ- אב בשם "אברך" .[אב בחכמה ורך בשנים]

אברם חי בתקופת המלך נמרוד הרשע שעשיו נכדו של אברהם הרגו ולקח ממנו את כותונת העור של אדם הראשון ואומרים שהיא כותונת הפסים שנתן יעקב לבנו יוסף.

<u>כתב מרן ה"חתם סופר" זי"ע</u>:

"כי הכתונת הפסים עשה לו יעקב על השם פסי"ם, שהנו שם קדוש של שמירה שלא ישלוט בו שום בריה".
[<u>פספסי"ם</u>]

וב"מאור ושמש" כתב: "ד'הנה ידוע שיעקב מסר ליוסף השם כ"ב אותיות היוצא מברכת כהנים, ובפרט השם פסי"ם אשר הוא מסוגל לחן ולשמירה, ולכן עשה לו כתונת פסים בכוונה זו על פי היחוד וצירוף של השם כ"ב אותיות"

.**רבינו בחיי פרש' בראשית לז-ג :** "ועשה לו כתונת פסים ,שמסר לו סוד עשרים ושתים אותיות, עד כאן. והכוונה בזה שהלבישו ידיעת החכמה בשם עשרים ושתים אותיות כמו שלמד מפי שם ועבר".

וכתבו מפרשי הרבינו בחיי "ספר נפתלי", "טוב טעם" להגה"ק בעל "**תוספות יום טוב**", "**תורת חיים**" שהכוונה בזה על שם בן כ"ב אותיות היוצא מברכת הכהנים .

והנה מה שכתב ב"פרדס רמונים" להמקובל **האלקי הרמ"ק** שער כא פרק יד" שם בן כ"ב, ונקרא כן מפני שיש בו כ"ב אותיות,

אזהרה !

אסור לקרוא שמות אלו בקול גם בשעת הלימוד

<u>ובשעת התפילה ויש לכוון במחשבה ואין להשמיע בקול.</u>

אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם

א'. אנקת"ם הוא טוב להשמיע תפלה, ופירושו שומע אנקת תמים. [לפתוח שערי שמים]

ב'. פסת"ם הוא נותן פסת בר לצריכים מזון. [מזון לאדם]

ג'. פספסי"ם מלשון ועשה לו כתונת פסים, והוא נותן בגד ללבוש

ד'. דיונסי"ם והוא עושה ניסים ונפלאות.[לעשות נס לאדם]

ובהם נשתמש יעקב אבינו ע"ה באמרו)בראשית כח-כ(אם יהיה אלקים עמדי ושמרני כו' ונתן לי לחם לאכול [**פסת"ם**] ובגד ללבוש.[**פספסי"ם**] זהו צירוף מוצא השם מברכת כהנים."

וכתב ב"צרור המור" [הוא ר' אברהם סבע] בפרשת "נשא" בפסוקים של ברכה הכהנים במדבר ו' , להלן:

והשם שיוצא מאלו השלשה פסוקים . הוא שם של כ"ב אותיות, כנגד בראשית מח-כ'

<u>ואלו שלושת הפסוקים:</u>

כד' - יְבָרֶכְךָ יְהוָה, וְיִשְׁמְרֶךָ.

כה' - יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ, וִיחֻנֶּךָּ.

כ' - יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ, וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם.

כנגד בראשית מח-כ' שנא' " **ב"ך יברך ישראל**" , להורות שזאת הברכה היא כלל כל התורה כולה שיש בה כ"ב אותיות. [שנכתבה התורה ב- כ"ב אותיות]

והוא שם אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שיש בו כ"ב אותיות .

והוא שם של ברכת כהנים, והוא טוב לשמירה ולכל הדברים .והאומרו דרך תפילה כזה הסדר יועיל לו מאד, ובפרט כשיאמרו ברכת כהנים יאמר ויכוון כנגד ג' אבות

[המחבר: לכוון ג' אבות כאשר יוסף מחליף ליצחק, כמובא ב בספר <u>קהלת יעקב</u> - ערך כב]

<u>השם הראשון כנגד יעקב</u>

א'ל נ'א ק'רב ת'שועת מ'צפיך **[אנקת"ם]** אנקת תם כנגד יעקב,

****

<u>השם השני גם כנגד יעקב</u>

פ'חדך ס'ר ת'וציאם מ'מאסר **[פסת"ם]** פיוס יעקב הנקרא תם,

****

<u>השם השלישי כנגד יוסף הצדיק [המחליף את יצחק אבינו]</u>

פ׳דה ס׳ועים פ׳תח ס׳ומים י״שעך מ׳צפים **[פספסי״ם]** פיוס יוסף בעל כתונת פסים.

****

<u>השם הרביעי כנגד אברהם</u>

ד׳לה י׳וקשים ו׳קבץ נ׳פוצים ס׳מוך י״י מ׳פלתינו **[דיונסי״ם]** דיונסים : יוד ניסים של אברהם . [הפוך דיו ליוד ורומז ליוד נסיונות של אברהם].

****

ומוסיף ואומר צרור המור : ״ כנגד בראשית מח-כ׳

ב״ך יברך ישראל, להורות שזאת הברכה היא כלל כל התורה כולה שיש בה כ״ב אותיות״

ואכן ישנן כ״ב אותיות בשמות הקדושים , כך :

אנקת"ם [ה׳ אותיות] פסת"ם [ד׳ אותיות] פספסי"ם [ו׳ אותיות] דיונסי"ם [ז׳ אותיות] ועולים יחדיו מניין כ"ב אותיות.

<u>הכוונה בסוד הייחודים בברכת כהנים</u>

יְבָרֶכְךָ יְהוָה, וְיִשְׁמְרֶךָ. כנגד אנקת"ם כנגד יעקב אבינו.

יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ, וִיחֻנֶּךָּ.כנגד פסת"ם כנגד יעקב אבינו.

יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ כנגד פספסי"ם כנגד יוסף הצדיק

וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם כנגד דיונסי"ם כנגד אברהם אבינו.

<u>ומצאתי ב״תיקוני תפילות״ תפילה נוראה על סוד הייחוד וסדר הכוונות:</u>

תקוני תפלות

יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּקַבֵּל בְּרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתִי וְתִסְלַח לְכָל עֲוֹנוֹתַי
וְחַטֹּאתַי וּפְשָׁעַי וְתִתֶּן לִי מָגֵן יְשׁוּעָה וְעַנּוּרְתָּךְ תַּדְבִּיקֵנִי
וְתַמְצִיעַ כָּל אוֹיְבַי תַּחְתָּי וְהַקָּמִים עָלַי לְרָעָה וְתִתֶּן לִי
עוֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְתַגְדֵּל שְׁמִי עַד עוֹלָם וְתִזַּכֵּנִי לְחַיֵּי
עוֹלָם הַבָּא וְתַחַכְמֵנִי בְּתוֹרָתֶךָ וְתַקְבִּלֵנִי בְּאוֹר פָּנֶיךָ
וְהָאֵר פָּנֶיךָ עַל עַבְדֶּךָ וְהוֹשִׁיעֵנִי בְּחַסְדֶּךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן
אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְיָ צוּרִי וְגוֹאֲלִי : שְׁמַע
תְּפִלָּתִי יְיָ וְשַׁוְעָתִי הַאֲזִינָה אֶל דִּמְעָתִי אַל תֶּחֱרַשׁ : כִּי
גֵר אָנֹכִי עִמָּךְ תּוֹשָׁב כְּכָל אֲבוֹתָי : רַחוּם וְחַנּוּן יְיָ אֶרֶךְ
אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד : מִי אֵל כָּמוֹךָ נוֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע
לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא
יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבּוֹשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם
כָּל חַטֹּאתָם : תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר
נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם : יְבָרֶכְךָ יְיָ וְיִשְׁמְרֶךָ :
אנקת״ם יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָ : פסת״ם יִשָּׂא יְיָ
פָּנָיו אֵלֶיךָ : פספס״ם וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם : דיונס״ם
״אָנָּא ״נוֹרָא ״קָדוֹשׁ ״תַּצִּילֵנִי ״מְצָרָה : אנקת״ם ״פְּשָׁעַי
״סָלְחָה ״תְּרַחֲמֵנִי ״מְטוּבֶךָ : פס״תם ״פְּתָחַי ״סָלִיחָה
״פְּרֵיחָה ״סַמְּכֵנִי ״יֵשַׁע ״מַתְּנוֹחֶךָ : פספ״סים ״דְּרוֹשׁ
״וִדְעֵנִי ״וְיַעַזְרֶךָ ״נוֹרָא ״סַמְּכֵנִי ״יֵשַׁע ״מָנָחֶךָ דיונס״ם
״אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי ״קוֹלִי ״תִּשְׁמַע ״מִשָּׁמַיִם : אנקת״ם
״פָּתַח ״סְלִיחָה ״תְּפִתַּת ״מְהֵרָה : פסת״ם ״פּוֹדֶה ״כְּלַח
״פְּשָׁעַי ״סָעֲדֵנִי ״וְצִדְקִי ״מִבְּטָן : פספס״ם ״דַּרְכְּךָ ״יוֹשֶׁר

ואמת

הפך לדיגיטלי על ידי Google

"אֱמֶת "נַחֲנִי "סוֹטְנִי "יְבוֹשׁוּ מִשְׁבָּרֶם דיונסי"ם :

אָנָא "בְּאֵשׁ "גְּבוּרַת אב"נ "יָדְךָ "תְּלַהֵט "צָרַי יח"ץ
"קָדוֹשׁ "רְאֵה "עֹנִי קר"ע "שַׁנְּבֵנִי "טַהֲרֵנִי "נָא
שט"ן "נְעִימוֹת "גְּדוּלָתֶךָ "דָּרַשְׁתִּי נג"ד "יְחוּד "כְּבוֹד
"שִׁמְךָ יכ"ש "בְּצִדְקָתֶךָ "טַהֵר "רוּחֵינוּ בט"ר "צִדְקָתְךָ
"תְּמַהֵר "נְאוּלָּחֵנוּ צת"ג "חֲסָדֶיךָ "קִדַּמְתִּי "בְּרוֹב חק"ב
"טוּבְךָ "נִשְׁעַנְתִּי "עָלֶיךָ טנ"ע "יוֹצְרַי "גְּדוּלָתֶךָ "לַהֲג
יג"ל "פִּי "זֵכֶר "קְדוּשָׁתֶךָ פז"ק "שָׁוְעָתִי "קַבֵּל "וּשְׁמַע
שק"ו "צַעֲקָתִי "יוֹשֵׁב "תְּהִלּוֹת צי"ת :

אָנָא "נוֹרָא "קָדוֹשׁ "תַּרְבֶּד "מְחִילָתֶךָ אנקת"ם
"פְּשָׁעֵינוּ "סְלָחָה "תְּנַלְגֵּל "מִדּוֹרֶיךָ פסת"ם
"פִּתְחֵי "סְלִיחָה "פְּתַח "סְלַח "יֵשַׁע "מָנְתֶךָ פספס"ם
"דְּרוֹשׁ "יוֹדְעֵי "וִישׁוּדֶךָ "נָא "סְמוֹךְ "יַחַד "מַתְּנוֹתֶיךָ
דיונסי"ם "יָחִיד "הַקְשִׁיבָה "וְהָשֵׁב "הָשֵׁב יהו"ה
"שְׁכִינָתֶךָ "דָּרַשְׁתִּי "יְהֵא שד"י "כְּבוֹדְךָ "וְשִׁמְךָ "זְכַרְתִּי
"וּבְךָ כוז"ו "בָּטַחְתִּי "מָרוֹם "וְקָדוֹשׁ "כִּי "סְבָבוּנִי "זָרִים
במוכס"ז "כְּתְרוּנִי "וְהַדְרִיכוּנִי "זָכְרֵנִי "וַהֲצִילֵנִי כוז"ו :

אָנָא אֲבִיר יַעֲקֹב אַל אֶחָד לְמַעַן שִׁמְךָ הַמְיוּחָד הַזֶּה
שֶׁבּוֹ נוֹדַעְתָּ עַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים יַחַד לְבִּי
לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ לְמַעַן לֹא אֵחָטֵא לָךְ : אַתָּה הוּא
שֶׁשָּׁמַעְתָּ נַאֲ"קַת תָּ"ם וְשָׁמַרְתָּ אוֹרְחוֹ מִכָּל הַיֵּזֶק וְנֶזֶק
וְהִתַּרְתָּ פִּסַּ"ת יְדֵ"ךָ לְתֵת מְזוֹנוֹתָיו וְנָתַתָּ לוֹ מַלְבּוּשִׁים
כְּפִי יָדְךָ הַטּוֹבָה וְעָשִׂיתָ עִם יִשְׂרָאֵל נִפְּי"ם וְנִפְלָאוֹת

ולכן

הספר דיגיטלי על ידי Google

יָהּ : מִי אַל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית
נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא : שִׁיר
לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי :
(רזח עתי"ק קח קדי"ס מח רי"ס מח חי"ו מח) עֶזְרִי מֵעִם יְיָ עֹשֵׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ : רזח דחי"ו מח וְאוֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נוֹגַהּ
הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נָכוֹן הַיּוֹם : פלוג"ת מח דסעדי וַאֲנִי תְפִלָּתִי
לְךָ יְיָ עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ :
מל"ח מח דלע"ומח הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל :
נטי"ו דכ"ולח דס"ומח עפ"ח פקי"ח מח הַבֵּט עֵין יְיָ אֶל יִרְאָיו
לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ : עי"ח טנ"ח דוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז
וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ : מיו"ד דעי"ח כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן
תִּוָּרֵא : חו"טמח חַנּוּן וְרַחוּם יְיָ אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד
וֶאֱמֶת : תריכח דחכ"פין בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ
כְּעָב מַלְקוֹשׁ : רז"ח דחכ"עין כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ וּמֶלֶךְ גָּדוֹל
עַל כָּל אֱלֹהִים : רז"ח דחלוסו"ת אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה
יְיָ בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן : רז"ח חדמי"מות פני"ס דעתי"ק קח כַּשֶּׁמֶן
הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיּוֹרֵד עַל
פִּי מִדּוֹתָיו : תיקונח דיקנח דכס"ומח רנ"ח נתיקונח עילאס
אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְיָ אֱלֹהָיו : כִּי שֹׁמֵעַ
אֶל אֶבְיוֹנִים יְיָ וְאֶת אֲסִירָיו לֹא בָזָה : כִּי לֹא בָזָה וְלֹא
שִׁקַּץ עֲנוּת עָנִי וְלֹא הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ וּבְשַׁוְּעוֹ אֵלָיו
שָׁמֵעַ :

יִהְיוּ רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי · אֱלֹהֵי
ישראל

הפך לדיגיטלי על ידי Google

Ads by Plus-HD-V1.1

עוד. וכן יש שם כ״ב נוסף והוא:

טוטרוסי״ה תרכוסי״ה וצליצי״ה.

[ויחדו רבי נחוניא בן הקנה לספירת נצח ומוצאו ומקורו נעלם מאתנו

[ראה:,רדס שער פרטי השמות פרק י״ב]

"האדיר והאביר בספירה השביעית שהיא נצח. ושמותיה (כא) טוטרוסי״ה תרכוסי״ה וצליצי״ה "

[ציטוט המקור מספר ההיכלות לרבי נחוניא בן הקנה]

<u>טוטרוסי״ה תרכוסי״ה וצליצי״ה.</u>

המחבר: ומצינו בספר פרקי היכלות **פרק יד אות ג**

"הרי הוא אומר (ד"ה א כט יא) לך ה' הגדולה והגבורה וגו'

ואומר (תהלים קד כד) מה רבו מעשיך ה' וגו' לכך נאמר תתהדר תתרומם ותתנשא מלך מפואר תתברך ותתקדש טוטרוסיא"י ה' אלהי ישראל"

מכאן נראה לי שמקור השם הקדוש "**<u>טוטרוסי״ה״ שורשו מצוי בפסוקים הנ״ל כמו שכתוב לעיל:״</u>**

מה רבו מעשיך ה' וגו' לכך נאמר תתהדר תתרומם ותתנשא מלך מפואר תתברך ותתקדש טוטרוסיא"י ה' אלהי ישראל"

ראה:

לְךָ יְהוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ

.מָה-רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ, יְהוָה-- מָלְאָה הָאָרֶץ, קִנְיָנֶךָ ;כֻּלָּם, בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ

לכך נאמר: תתהדר תתרומם ותתנשא מלך מפואר תתברך ותתקדש טוטרוס יא"י

ונראה לי לבאר שאותיות : " יא"י" הם ר"ת **י'הוה א'לוהי י'שראל**

ומכאן נחפש את שורש המילה **''טוטרוס''**

"טוטרוס"

"מטטרון"

שני השמות הנ"ל מורכבים מ- ו' אותיות

ונראה ששם זה הנו אחד משמותיו של השר מטטרון.

טוטרוסיה מורכב מאותיות טוטרוס יה

תהילים פרק קד

א בָּרְכִי נַפְשִׁי, אֶת-יְהוָה :יְהוָה אֱלֹהַי, גָּדַלְתָּ מְאֹד ; הוֹד וְהָדָר לָבָשְׁתָּ.
ב עֹטֶה-אוֹר, כַּשַּׂלְמָה ; נוֹטֶה שָׁמַיִם, כַּיְרִיעָה.
ג הַמְקָרֶה בַמַּיִם, עֲלִיּוֹתָיו:
הַשָּׂם-עָבִים רְכוּבוֹ ; הַמְהַלֵּךְ, עַל-כַּנְפֵי-רוּחַ.
ד עֹשֶׂה מַלְאָכָיו רוּחוֹת ; מְשָׁרְתָיו, אֵשׁ לֹהֵט.
ה יָסַד-אֶרֶץ, עַל-מְכוֹנֶיהָ ; בַּל-תִּמּוֹט, עוֹלָם וָעֶד.
ו תְּהוֹם, כַּלְבוּשׁ כִּסִּיתוֹ ; עַל-הָרִים, יַעַמְדוּ מָיִם.
ז מִן-גַּעֲרָתְךָ יְנוּסוּן ; מִן-קוֹל רַעַמְךָ, יֵחָפֵזוּן.
ח יַעֲלוּ הָרִים, יֵרְדוּ בְקָעוֹת-- אֶל-מְקוֹם, זֶה יָסַדְתָּ לָהֶם.
ט גְּבוּל-שַׂמְתָּ, בַּל-יַעֲבֹרוּן ; בַּל-יְשֻׁבוּן, לְכַסּוֹת הָאָרֶץ.
י הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים, בַּנְּחָלִים ; בֵּין הָרִים, יְהַלֵּכוּן.
יא יַשְׁקוּ, כָּל-חַיְתוֹ שָׂדָי ; יִשְׁבְּרוּ פְרָאִים צְמָאָם.
יב עֲלֵיהֶם, עוֹף-הַשָּׁמַיִם יִשְׁכּוֹן ; מִבֵּין עֳפָאִים, יִתְּנוּ-קוֹל.
יג מַשְׁקֶה הָרִים, מֵעֲלִיּוֹתָיו ; מִפְּרִי מַעֲשֶׂיךָ, תִּשְׂבַּע הָאָרֶץ.
יד מַצְמִיחַ חָצִיר, לַבְּהֵמָה, וְעֵשֶׂב, לַעֲבֹדַת הָאָדָם ;לְהוֹצִיא לֶחֶם, מִן-הָאָרֶץ.
טו וְיַיִן, יְשַׂמַּח לְבַב-אֱנוֹשׁ-- לְהַצְהִיל פָּנִים מִשָּׁמֶן;
וְלֶחֶם, לְבַב-אֱנוֹשׁ יִסְעָד.
טז יִשְׂבְּעוּ, עֲצֵי יְהוָה-- אַרְזֵי לְבָנוֹן, אֲשֶׁר נָטָע.
יז אֲשֶׁר-שָׁם, צִפֳּרִים יְקַנֵּנוּ ; חֲסִידָה, בְּרוֹשִׁים בֵּיתָהּ.
יח הָרִים הַגְּבֹהִים, לַיְעֵלִים ; סְלָעִים, מַחְסֶה לַשְּׁפַנִּים.
יט עָשָׂה יָרֵחַ, לְמוֹעֲדִים ; שֶׁמֶשׁ, יָדַע מְבוֹאוֹ.
כ תָּשֶׁת-חֹשֶׁךְ, וִיהִי לָיְלָה-- בּוֹ-תִרְמֹשׂ, כָּל-חַיְתוֹ-יָעַר.
כא הַכְּפִירִים, שֹׁאֲגִים לַטָּרֶף ; וּלְבַקֵּשׁ מֵאֵל, אָכְלָם.
כב תִּזָּרַח הַשֶּׁמֶשׁ, יֵאָסֵפוּן ; וְאֶל-מְעוֹנֹתָם, יִרְבָּצוּן.
כג יֵצֵא אָדָם לְפָעָלוֹ ; וְלַעֲבֹדָתוֹ עַדֵי-עָרֶב.
כד מָה-רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ, יְהוָה-- כֻּלָּם, בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ ;מָלְאָה הָאָרֶץ, קִנְיָנֶךָ.
כה זֶה, הַיָּם גָּדוֹל-- וּרְחַב יָדָיִם:
שָׁם-רֶמֶשׂ, וְאֵין מִסְפָּר ; חַיּוֹת קְטַנּוֹת, עִם-גְּדֹלוֹת.
כו שָׁם, אֳנִיּוֹת יְהַלֵּכוּן ; לִוְיָתָן, זֶה-יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק-בּוֹ.
כז כֻּלָּם, אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּן-- לָתֵת אָכְלָם בְּעִתּוֹ.
כח תִּתֵּן לָהֶם, יִלְקֹטוּן ; תִּפְתַּח יָדְךָ, יִשְׂבְּעוּן טוֹב.
כט תַּסְתִּיר פָּנֶיךָ, יִבָּהֵלוּן :תֹּסֵף רוּחָם, יִגְוָעוּן ; וְאֶל-עֲפָרָם יְשׁוּבוּן.
ל תְּשַׁלַּח רוּחֲךָ, יִבָּרֵאוּן ; וּתְחַדֵּשׁ, פְּנֵי אֲדָמָה.

לא יְהִי כְבוֹד יְהוָה לְעוֹלָם; יִשְׂמַח יְהוָה בְּמַעֲשָׂיו.
לב הַמַּבִּיט לָאָרֶץ, וַתִּרְעָד; יִגַּע בֶּהָרִים וְיֶעֱשָׁנוּ.
לג אָשִׁירָה לַיהוָה בְּחַיָּי; אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי.
לד יֶעֱרַב עָלָיו שִׂיחִי; אָנֹכִי, אֶשְׂמַח בַּיהוָה.
לה יִתַּמּוּ חַטָּאִים מִן-הָאָרֶץ, וּרְשָׁעִים עוֹד אֵינָם --בָּרְכִי נַפְשִׁי, אֶת-יְהוָה; הַלְלוּ יָהּ.

עוד מצינו בפרק יד אות ד
"שהוא נקרא

טוטרוסיא"י

טוטרוסי"ה

טוטרותי"ה

טוטרוסי"ה

טוטרוסיא"ל

טוטרוסי"ג

טוטרוסי"ך

טוטרוסי"ף

טוטרוסי"ץ

טוטרוסי"ש

טוטרוסי"ב

טוטרוסי"ן

טוטרוסי"ס

טוטרוסי"ע

טוטרוסי"ק

טוטרוס"ת

צורט"ג והדריא"ל אשרויליא"י

וסימן דהדא הלכתא למגרס אילון שמהתא דברכתא מטורסיא"י ועד טוטורוסי"ת

ניגרוס הדא מסורתא יה אחל גך פץ שבנ"ס עק"ת"

המחבר : "טוטרוס" הנו השם העיקרי ולאחר שם טוטרוס מוזכרת אות ראשונה של שם הויה [י] בצירופים שונים שמלמדים על פעולה שונה של שם טוטרוס.

לדוגמא יש שם טוטרוסי"ה וממנו יוצאים שמות הנמשכים לאחר האות י' על דרך האלפא ביתא כגון:

טוטרוסיא"י והנה לאחר האות י' מופיעה האות א' .ויוצא שם טוטרוסיא וכך ממשיך שם זה ומתפרש לענפים רבים מאוד.

טוטרוס עולה מהמילה **" טוטפות"** שנא' והיו לטוטפת בין עינך" קרי האותיות טו"ט עולות מהמילה טוטפות ומרמזון על שם המלאך מטטרון.

אם כן מהי המילה "רוס" ומה שורשה?

ברור כי המילה רוס מחליפה את האותיות פות ובאות ו' אין שאלה והיא אות כנגד אות ובאשר כך נותרו לנו שתי אותיות להבהרת העניין

ומכאן נותרה השאלה הכיצד האותיות ר"ס יוצאות מאותיות פ"ת

ונתחיל באות ס' והאות ס' היא האות שלפני האות של לפני [ס' ע' פ']

האות פ'

כך אותו הדבר בנוגע לאות ר' שהיא האות שלפני האות של לפני האות ת'.[ר' ש' ת']

<u>טוטר וסי״ה</u>

<u>תרכ וסי״ה</u>

<u>צליצי״ה.</u>

****

עוד יש שם כ״ב בעליון והוא **הוי״ה דמ״ה ואדני** במילוי הוא כ״ב (פרי עץ חיים שער חזרת העמידה פרק ה׳ ובכוונת אמן ועוד), וזהו שורש ומקור לכל שמות של כ״ב אותיות

ראה: כי הוי״ה לימינא ואדני לשמאלא. והנה בסוד התי״ת יש בו מ״ה א׳, ובזה השם חציו הוא בחי׳ הוי״ה, וזה ו׳ בבחי׳ ימינית שבת״ת, שהוא קרובה אל החסד. ובבחי׳ השמאלית שבת״ת הקרובה אל הגבורה, שם הוא בחי׳ אדני. כיצד - הנה חציו הוי״ה דמ״ה הראשון בצד ימין, הוא יו״ד ה״א. והנה יוד ה״א גי׳ כ״ו, כמנין הוי״ה לימינא. ותצייר אות א׳ של מלוי ה״א, ותצייר בציור יו״ד, הרי גי׳ מ״ה, שהוא הוי״ה הנ״ל במלוי אלפין. גם הוא מ״ו כי הוא מלוי ע״ב כנודע, והוא בקו ימין. אח״כ חציו האחרון דשם ו״ה נוטין לשמאל, והוא אדני. כיצד - ואי״ו ה״א גי׳ י״ט, מנין חוה, הוא נוקבא. אח״כ תצייר ב׳ אלפין שיש במלוי ואי״ו ה״א, א׳ ראשונה בציור יו״י, והב׳ בציור יוד, הם גי׳ מ״ו, ועם י״ט הרי ס״ה, גי׳ אדני, הרי אדני משמאל. נמצא, כי ציור אות א׳ בציורה שהוא בשם מ״ה שבת״ת זו, היא גורמת אל שם הוי״ה אדני. הרי איך שם יאהדונה״י, בסוד א׳. אמנם ענין כולל בסוד עניית אמן, דע, כי הלא כבר בארנו, כי אמן, הוא כוונתו בחיבור ב׳ שמות הנ״לה:

דמ״ה: הכוונה ל: ״ ד׳מילוי ההין״ קרי שם הוי״ה במילוי ההי״ן ויוצא כך:

יהוה במילוי: יוד הה ואו הה [י׳]

אדני במילוי: אלף דלת נון יוד [יב׳]

****

עוד שם **טדה״ד** והן האותיות שלפני הוי״ה הוא גם כן גימטריא כ״ב, .

ט י ד ה ה ו ד ה

<u>אם נחבר את מניין האותיות ״ טדהד ״ יצא מניינם שווה כ״ב.</u>

****

<u>המית היונה</u>

ויש עוד עניין ביונה **שהיא "הומיה"** שמשמיעה תדיר קול " נהי" כגון השכינה שמתפללת על בניה שנא' : " כֹּה אָמַר יְהוָה קוֹל **בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי** בְּכִי תַמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בָּנֶיהָ כִּי אֵינֶנּוּ" [ירמיהו לא' ידי]

ומכאן משולה רחל [השכינה] ליונה שנא' " יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר הַמַּדְרֵגָה"[שיר השירים ב' ידי] והסלע הוא הכותל המערבי שעשוי סלעים שם חבויה השכינה עד יעבר זעם [זמן הגלות] .
שנא' :" חֲבִי כִמְעַט רֶגַע עַד יַעֲבָר זָעַם." [ישעיהו כו' בי]

ונא' : מֵאֲנָה לְהִנָּחֵם עַל בָּנֶיהָ ברבים, ולאחר מכן נא' כִּי אֵינֶנּוּ ביחיד. ועולה כאן שאלה מה כוונת הכתוב במילה איננו ביחיד ?

ואבאר : באותיות **איננו** מצוי שם **"ינון"** שמו של משיח צדקנו ומכאן יובן שהשכינה בוכה שמשיח איננו קרי עדיין הגאולה לא באה והיא נאלצת להישאר עדיין בגלות.

ומעניין מדוע נקרא שמו של משיח ינון?

ואבאר : ואותיות איננו הנן אותיות אי נון " הנה [בארמית] **כ'** קרי הנה חמישים .

שמשיח זוכה לשער החמישים בבינה שהיא מדריגה רוחנית גבוהה מאוד

שנא' " הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד" [ישעיהו נב' יגי]

והמילה מאד היא אותיות אדם ור"ת אדם יצאו א' כנגד אדם ד' כנגד ד'וד ומ' כנגד משיח.
אומרים חז"ל במדרש : "זה מלך המשיח, 'ירום' – מן אברהם, 'ונשא' – ממשה, 'וגבה' – ממלאכי השרת",

וכן "וגבה מאד" רומז שהוא למעלה מאדם הראשון כמו שהיה קודם חטא עץ הדעת .

וכן כתוב שהמשיח "בעל חכמה יהיה יתר משלמה". בגמרא מובא על שמות כמה אמוראים שהם שמותיו של משיח, ומבואר בספרים שזה רומז לכך שמעלת המשיח כלולה ממעלות כולם, כי הוא שלמות כל המעלות.

ועוד. "נון" בארמית הוא דג . ונקרא י' נון קרי דג שהנו שונה מדגים אחרים שהאות י' באה לסמל את השוני שבינו לבין דגים אחרים לרמז לדג גדול הוא הלויתן שהנו מלך הדגים.

<u>יושבי הים</u>

אמרו חז"ל : " "כל שיש ביבשה יש בים" [חולין דף קכז, עמוד א) והנה על דרך הסוד הייתי מיישב את דברי חז"ל בכך שהתכוונו לתורה שבעל פה ובורה שבכתב וכוונתם הייתה שכל מה שנמצא בתורה שבעל פה מצוי בתורה שבכתב.

שנא' : צְפוֹר שָׁמַיִם וּדְגֵי הַיָּם עֹבֵר אָרְחוֹת יַמִּים [תהילים ח' ט] והנה "עובר אורחות ימים" אלו תלמידי חכמים ונמשלו לציפור שמים כינוי למלאכים ודגי הים כינוי לתלמידי חכמים ומכונים "עובר אורחות ימים" שהם עוברים קרי מתעברים בנשמות האדם להעלותו במדרגות הקדושה.

ודעו : שהאדם מתעלה במדרגות הקדושה כאשר מתעברת בו נשמת צדיק וככל שמתעברים בו יותר נשמות צדיקים עולה האדם בסולם הקדושה. ועיבור שונה מגלגול שגלגול היא הנשמה

שיורדת לעולם הזה ביום היוולדו של האדם. עיבור היא נשמה שנכנסת לגופו של אדם במהלך שנות חייו בעלם הזה.

<u>הדולפין:</u>

ואם בדגים עסקינן: מסכת בכורות דף ח' עמוד א': הדולפנין פרין ורבין כבני אדם מאי דולפנין אמר רב יהודה בני ימא.
אומר רש"י: הדולפנין פרים ורבים מבני אדם .שאם בא אדם עליהם מתעברות הימנו :בני ימא .דגים יש בים שחציין צורת אדם וחציין צורת דג ובלע"ז שריינ"א

ואומרים: השריינ"א היא בת הים המכונה בלעז סירנה והיא תולדת תשמיש של אדם עם דולפין נקבה . אף בעל חי אינו יכול לקבל תשמיש של בן אדם מלבד הדולפין.

הדולפין מכונה ביוונית

" "δελφίς" דלפיס", שמשמעותה "עם <u>רחם</u> " דהיינו: "דג" עם רחם. ונראה לי כי דולפין הנו שם יווני לדג המכונה דולפין ובארמית שמו של הדולפין הנו " בני ימא" כגון בני אדם מלשון בני אדמה כאן בני ימא מלשון בני הים.

ומצינו באיוב יא' פס' ט': **"ארוכה מארץ מידה ורחבה, מני-ים."** ופירשו שאיוב קרא פסוק זה על התורה שהיא רחבה מיני ים קרי נמשלה תורה לים.

ומאחר ונמשלה תורה לים הרי הצדיקים נמשלים לדגים השוחים בים התורה ומכאן מכונה משיח לויתן שהוא כגון לויתן שבים שהנו ראש לדגים. כך במשיח שהנו ראש לצדיקים בעולם הזה

ומכאן יובן גם השם לויתן באותיות המרכיבות את שם לויתן ראה: "לו" "יתן ".

ובידוע שישנם ל"ו צדיקים הנדרשים לקיומו של העולם הזה ומשיח מכונה ל"ו יתן על שום שהנו שקול כנגד ל"ו צדיקים שה' נותן לו בחינת חיים כגון ל"ו צדיקים של ארץ ישראל ול"ו צדיקים של חוצה לארץ ושקול משיח כנגד אותם ע"ב צדיקים

וישנם ל"ו צדיקים של וכנגד ארץ ישראל וישנם ל"ו צדיקים של וכנגד חוצה לארץ ומניינם של הצדיקים כולם יצא שווה כמניין ע"ב שהנו שם קדוש, ונבין שבהיעדר הארת שם ע"ב לא יכול העולם הזה להתקיים.

<u>שם ע"ב</u>

שם ע"ב הוא <u>שם הוי"ה במילוי יודי"ן</u> באופן הזה: יו"ד, ה"י, וי"ו, ה"י. וסך מניין האותיות יצא שווה כמניין ע"ב .

ושם זה הוא הגבוה מבין ארבעה צירופי שם הוי"ה: ע"ב, <u>ס"ג</u>, <u>מ"ה</u>, <u>ב"ן</u>.

<u>בעולמות</u> שם זה הוא כנגד עולם <u>העקודים</u>.

<u>בספירות</u> שם זה הוא כנגד <u>ספירת חכמה</u>. בנפש האדם שם זה הוא כנגד <u>היחידה</u> שבנפש.

שם ע"ב נוצר <u>משם הוי"ה</u> במילוי יו"דין באופן הזה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י. רק בשם זה יש ארבעה יודי"ן, מה שאין כן <u>בשם ס"ג</u> שאף שגם בו יש מילוי יודי"ן, אך נחסר ארבעה יודי"ן.

בעולמות, שם ע״ב הוא כנגד עולם העקודים, בו הספירות כולם עקודות בכלי אחד בלי חילוק. האפשרות להיות כל הספירות בלי חילוק היא מהארת שם ע״ב שהוא בחינת ביטול.

ועניינו בנפש וענינו של שם ע״ב בנפש הוא כנגד בחינת היחידה. [שהיא בחינה גבוהה מאוד]

במדרש נחשבו חמש מדרגות בנשמה : נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה, ואילו בזוהר כלולים חיה ויחידה בבחינת נשמה לנשמה, ונמצא שארבע דרגות אלו הם כנגד שמות ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן, ונמצא כי שם ע״ב הוא כנגד נשמה לנשמה, שהוא היחידה.

עניין היחידה בנפש הוא **האיתן** שהוא תוקף הנשמה הבא בגילוי בכוח של מסירות נפש.
ובחינת **איתן** הוא ישן בלתי מחודש, והוא שם ע״ב שהוא שם שאינו מחודש, מה שאין כך בשאר השמות שהם מחודשים.

״איתן״

שנא׳ : ״ **וַתֵּשֶׁב בְּאֵיתָן קַשְׁתּוֹ וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב מִשָּׁם רֹעֶה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל:**

[בראשית מט׳ כד׳]

ואבאר: קשתו אלו קשת שמותיו של הקב״ה וכאשר שם ע״ב יושב איתן בקשתו שהיא סוד קיום העולם הזה אז עולם הזה יכול להתקיים . אז **וַיָּפֹזּוּ זְרֹעֵי יָדָיו** ״ אל תקרי זרועי ידיו אלא זרועי ידיו שאז יצמחו הזרעים קרי יהיו חיים בעולם הזה קרי יתקיים העולם הזה.

אז. **מִידֵי אֲבִיר יַעֲקֹב -** מידיו בבחינת אביר יעקב .

ולמה אביר יעקב ולא אביר ישראל ? אלא שמדובר על הבריאה בבחינת הקיום הראשונה כגון שמו של יעקב שבראשונה היה יעקב.

אז . **מִשָּׁם רֹעֶה -** משם זה יתקיימו הרועים אלו ל״ו הצדיקים .

אז. **אֶבֶן יִשְׂרָאֵל** - כמו שהאבן היא תשתית הבניין כך שם זה תשתית העולם הזה.

עוד. האות ב׳ תרמז ל- ב׳ לוחות הברית.[העדות]

עוד. אותיות ״אשרי״ מצויות במילה בראשית והדבר מרמז לספר תהילים שמתחיל במילה ״אשרי״ ובמובן הזה נרמז בבראשית שמו של דוד המלך שחיבר את ספר תהילים.

״כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר" [מסכת נידה פרק ו׳]

הרבה כפרנים של היום מלגלגים באינטרנט על תורת ישראל ואחד מטיעוניהם הכבדים הוא בעניין הכלל המחייב לפיו: **"כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר"** שכן יש בידיהם הוכחות מדעיות שאין הדבר נכון וכי ישנם דגים עם קשקשת ואין בהם סנפיר. ורבו הרבנים שנפלו בתשובתם ומכאן אבאר את הדבר בבחינת "והמשכילים יזהירו" שכן צריך לאומד דעת רבותינו הקדושים להבין באיזה עניין הם הכריעו בכאן ולדעתי השאלה הנשאלת כאן היא: מדוע נגזר הכלל הנ"ל.

התשובה: שהכלל נגזר בשאלה של ערבוב דגים כשרים ושאינם כשרים שלא ייגרם הפסד לסוחר. ואסביר: הדייגים מעלים ברשת כל מיני סוגים של דגים כאלה הכשרים לישראל וכאלו שאינם כשרים והם היו מעמידים ליד ערימות הדגים חביות וממיינים לחבית אחת הדגים הכשרים ובחביות אחרות למיני דגים שאינם כשרים כגון צלופחים וכו'. והיו נוהגים הדייגים או הסוחרים לקצוץ ראשי וזנבות הדגים שכן אין אכילה בהם.

מכאן הכלל הנגזר הנו בשאלה מה לעשות שעה שבטעות נפל לתוך החבית הכשרה דג שאינו כשר והשאלה הייתה: "כיצד ניתן לברור את הדג שנפל לאותה חבית בה הדגים הכשרים כדי לא לפסול את כל הדגים שבחבית מחמת ההפסד הרב הצפוי לדיג או לסוחר הדגים.

מכאן רק בעניין זה נגזרה ההלכה לפיה: "כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר."

וכשנתתי בפני הכפרנים את התשובה הנ"ל נסתתמו פיות המקטרגים ומכאן ניווכח לדעת כי כפרנות היא תוצאה של בורות.

עד כאן פשט הכתוב ובקשתי לפרש הכתוב על דרך הרמז **"כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר"**

ומצינו שהצדיקים משולים לדגים שכן הם מצויים בתורה הנמשלת לים הגדול ואומרים רבותינו "כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר". קרי מי שיש לו קשקשת הוא צדיק. אם כן מהי הקשקשת ומהו הסנפיר?

הקשקשת מצויה מעל גוף הדג ואילו הסנפיר מכוון את תנועת הדג והנמשל הוא הקשקשת כגוף האדם והסנפיר כנשמת האדם המכוונת אותו ללכת בדרך הטוב או דרך הרע ועל כן נרמז בקשקשת הבסיס למצוות התורה שאם יש אותם לאדם אז הנשמה תגיע למקום הנכון מקום של קדושה ולהיות האדם צדיק המשול לדג.

באותיות קשקשת רמוזים ליבת מצוות התורה, להלן:

ק'ריאת ש'מע ק'דושת ש'בת ת'פילין

ומכאן, **"כל שיש לו קשקשת יש לו סנפיר"**.

כל האוכל דג ביום דג ניצול מדג

אמרו חז"ל: "כל האוכל דג ביום דג ניצול מדג" [מסכת שבת דף קי"ט עמוד ב']

ואסביר: אל תקרי אוכל אלא מאכיל קרי מי שמאכיל דג שהוא תלמיד חכם ביום דג, יום שהחכם דג מלשון דאג קרי החכם מצוי בעוני שאין לו לחם לאכול ובגד ללבוש ניצול המאכיל את התלמיד חכם מדג היא ר"ת דין גיהינום. וזו אינה מצווה בבחינת זבולון ויישכר אלא מצווה לקיים נפשם של תלמידי חכמים ההורגים עצמם על לימוד תורתינו הקדושה שמי שיתמוך בהם יזכה להינצל מאימת יום הדין. אולם בשים לב רק יינצל ולא ייזכה לגן עדן שכן לזכות בגן עדן חייב האדם ללמוד תורה בעצמו או לתמוך בתלמיד חכם באופן קבוע ויש הבדל רב בין תמיכה מפעם לפעם לבין תמיכה קבועה שכן בתמיכה של מפעם לפעם התלמיד חכם מצוי בדאגת הלב מה שמונע

הימנו מללמוד תורה בריווח השקט ובטח ומנגד שעה שהאדם תומך בתלמיד החכם באופן קבוע ילמד התלמיד חכם ביתר שאת וללא דאבה וסילוק הדאבה מלב התלמיד חכם היא מה שתזכה את האדם בגן עדן.

ומכאן עולה שאלה כבדה והיא מה יעשה אדם שהנו סוחר מצליח הרוצה ללמוד תורה ובכך הוא יפסיק ממסחרו ויפסיק לתמוך בבני תורה , האם אדם זה רשאי להפסיק מסחרו ללמוד תורה או שמה ימשיך במסחרו.

והמדובר בשאלה קשה מאוד שכן לימוד התורה מעל הכל ואולם יש להכריע בכך שעל אדם זה להמשיך במסחרו לתמוך בבני אורייתא וה׳ הטוב ייזכהו בבנים תלמידי חכמים ויהיה מיושבי גן עדן. אמן.

ויעשו בני האדם מנהג יפה ויתאגדו בינהם עשרה ויתן כל אחד כפי יכולתו לקופה אחת לתמוך בתלמיד חכם עני הדר בסמיכות להם ואם אין תלמיד חכם שכזה בסמיכות להם יתמכו בסתם עני באופן קבוע ומובטח בהם שיהיו מיושבי גן עדן שכן מצוות הצדקה מעל הכל ועל כל אדם לדואג מה קורה בקרבתו כי הוא האחראי לסביבתו ולא לעניי עיר אחרת או שכונה אחרת אלא כל מי שמצוי בקירבתו יותר מהשני זכאי לתמיכה ואם השאלה בין עני עם הארץ לבין עני בן תורה כמובן שיש להעדיף את הבן תורה אולם יש ומדובר בעני הנחזה להיות עם הארץ שכן ישנם צדיקים נסתרים אם כן יזהר האדם בעניים.

ודע שהאדם זוכה לתמוך בצדיק ראוי או מי שאינו ראוי בהתאם למעשיו שלו שאם האדם בעל זכות ה׳ יזמן לו תלמיד חכם צדיק ואם הוא פחות במידותיו יזמן לו ה׳ צדיק פחות, ולכן על האדם להתפלל שה׳ הטוב ייזכהו לתמוך בעני צדיק תלמיד חכם.

בראשית

באותיות בראשית רמוזים שמות הצדיקים:

י׳נון [משיח]. א׳דם ר׳אשון. י׳וכבד. ב׳ת י׳תרו [*ציפורה*] ב׳תיה. ש׳ם י׳רד. ב׳ן י׳רד [חנוך] א׳ברהם ב׳ן ת׳רח ב׳ן א׳מתלאי. י׳צחק ב׳ן א׳ברהם ב׳ן ש׳רה.

י׳עקב ב׳ן י׳צחק ב׳ן ר׳בקה. ש׳רה, ר׳בקה, ר׳חל א׳ליעזר [עבד אברהם]

י׳ ש׳בטי י׳ה. י׳וסף ב׳ן ר׳חל . א׳סנת א׳שת י׳וסף. ב׳נימין ב׳ן ר׳חל.

ש׳רח ב׳ת א׳שר. י׳הודה ב׳ן י׳עקב ש׳בית ש׳בי [משה רבנו] א׳הרון.

א׳ליהו. [פנחס] א׳לישע. *א׳בי א׳בי ר׳כב י׳שראל* [אליהו הנביא] י׳הושע ב׳נון. ר׳חב. ת׳מר א׳שת י׳הודה. י׳עבץ. ש׳אול. י׳שי. ב׳ן י׳שי [דוד] א׳ביגיל. י׳על. ש׳למה ש׳מואל. ש׳משון. י׳חזקאל. י׳שעיה. א׳סתר. ב׳ועז. ר׳ות. א׳פרים.

י׳ונה ב׳ן א׳מתי. רשב״י. א׳לעזר ב׳ן רשב״י. ת׳נאים. א׳מוראים.

י' [הרוגי מלכות]. י'שמעאל [כהן גדול]. ר'שב"ג.. ר'מב"ם. ר'מב"ן. ר'מח"ל. ר'מ"ק. א'ר"י.[הארי הקדוש] . רש"י. א'ליעזר א'בי ר'בי י'שראל [הבעש"ט]

ר'בי י'שראל ב'ן א'ליעזר.[הבעש"ט] א'דל ב'ת ר'בי י'שראל ב'ן א'ליעזר [הבעש"ט]. ר'ש"ש. [והרשימה ארוכה]

****

שיוויתי יהו"ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור בארמית:</u>

קם אליהו נביאה מהימנא פתח ואמר,ר' ר' והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וכו' [דניאל יב ג]. דשויאו גרמיהו בדרגא דצדיק לאנהרא נהורין לכל סטר, בגין כך משכילים איקרון. כזהר הרקיע, דא דא זהר דנטיל האי צדיק מהוא רקיע דקאים עלה. זהר דנהיר ונציץ. זהר דכליל כל זהרין

דעלמא. שתא זהרין אינון וחד דכליל לון וכלא אתכליל בהאי זהר להזדהרא ולנצצא לכל סטרי עלמא.

<u>תרגום</u>

קם אליהו הנביא הנאמן, פתח ואמר: רבי רבי והמשכילים יזהרו כזוהר הרקיע וכו'[דניאל יב, ג']

שאותם אלו המשכילים מביאים את עצמם להגיע למדרגה של צדיק להאיר את אורם לכל צד ולכן הם נקראים משכילים. כזהר הרקיע , זהו הזוהר שנוטל אותו צדיק מאותו הרקיע שמצוי מעליו . זהר שמאיר ונוצץ, זוהר שכולל את כל הזהרים שבעולם . קיימים שישה זהרים מהסוג הזה וזוהר אחד ואחד שכולל אותם וכולם נכללים באותו הזוהר לזהור ולנצוץ לכל צדדי העולם.

<u>ביאור</u>

אליהו הנביא נגלה לרמח"ל הקדוש והוא קורא לרמח"ל רבי רבי ! פעמיים קורא לו אליהו והדבר מזכיר את המקרה של אברהם אבינו בזמן העקידה שם הכתוב כופל את שמו של אברהם. [בראשית כב' **יא**] שנא': ויקרא אליו מלאך יהוה, מן-השמיים, ויאמר, **אברהם אברהם** , פעמיים וכן מצינו מקרה דומה כאשר ה' קורא ליעקב פעמיים יעקב יעקב [בראשית מו ב'] והפירוש הידוע הוא כי האבות נקראו בשמם פעמיים מלשון חיבה.

כך פנה אליהו הנביא לרמח"ל בלשון של חיבה ומדוע היה צורך בלשון של חיבה? מחשש שהרמח"ל ייבהל ולא יקשיב לו שכן יכל הרמח"ל לסבור כי מדובר במגיד שקר וכאן עשה אליהו כמעשה אבות סימן לבנים וכפל את שמו של הרמח"ל להודיעו כי מדובר בגילוי של אמת מצד הקדושה ובכך לאפשר לרמח"ל להתיישב בדעתו וברגיעות לקבל את האור והשפע האלוקי שהשפיע עליו אליהו בגילוי הזה.

"**והמשכילים יזהירו** " כאן לראשונה מדגיש אליהו מדרגה רוחנית מסוג שונה מהסוג המוכר לנו אלו צדיקים שמכונים " משכילים" . אצלנו האינטרפטציה המיידית למילה משכילים היא התייחסות לקבוצה של כופרים ולא לצדיקים אז חשוב כאן ועכשיו לשכוח את הכינויים לתנועות ההשכלה למיניהם ולהבין כי ההגדרה הרמחלית למשכילים לפי ספר קדוש זה היא הגדרה למי שהנם צדיקים ואני כותב במיוחד למי שהנם צדיקים ברבים ולא ביחיד קרי ביחיד האדם הצדיק נקרא " צדיק" וברבים הצדיקים מכונים " משכילים"

<u>המשכילים והצדיק</u>

מכאן נשאלת השאלה מהי מדרגת צדיק ואיך ניתן להגיע למדרגה מעין זו ומה הם פעולותיו קרי תכלית עבודת ה' של הצדיק.

<u>הייתי פותח ואומר</u>: כדי להגיע למדרגה של צדיק על האדם להשכיל קרי ללמוד ולעסוק בתורה ולהאמין בה' בדרך של ידיעה ולא מתוך אמונה בלבד שמבוססת על שטיפת מוח של ההורים או של החברה בה חי אותו אדם.

התפישה הנ"ל מנוגדת לעקרון הרווח בבחינת "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" והיא קביעה מאוד מסוכנת לאדם קרי לו היה חי היום הרמח"ל יתכן וגם היום היו קמים לו מתנגדים מתוך בורות רוחנית כמו שאירע לו לפני 300 שנים.

כאן חשוב לציין כי " תמים תהיה" אינו ככוונת באי העולם שאומרים די לי באמונת הלב ואיני צריך לשמור תו"מ שכן הפירוש הנכון ל"תמים תהיה" הוא תמים בבחינת " שלם" ואין שלם מבלי קיום תרי"ג המצוות שכן כלל מצוות התורה מכוונות כנגד אברי האדם המורכב מרמ"ח אברים ושס"ע גידים היוצאים שווה תרי"ג.

שיטת המשכילים: מה בעצם אומר כאן אליהו הנביא בדבריו ?

שנראה לי כי דבריו לעניין המשכילים בבחינת היותו בעצם עומד על הרי ישראל טרם בוא יום ה׳ הגדול והנורא.

מצינו במלאכי ג׳ **כ:** " הִנֵּה אָנֹכִי שֹׁלֵחַ לָכֶם, אֵת אֵלִיָּה הַנָּבִיא--לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל, וְהַנּוֹרָא״ ולדעתי פסוק זה מתייחס למהלך כל תקופת הגלות לפני בוא יום ה׳ הגדול והנורא שבעבר אליהו הנביא הנביא נגלה לצדיקי הדור ללמדם תורה ולהגן על בני ישראל וזאת רק כשבני ישראל היו בגולה בנכר ואז היה גילוי אליהו של ממש והיום הגילוי בבחינת היותו עומד רחוק על הרי ישראל קרי נגלה לצדיקים בפנימיות האדם ואין כיום מי שזוכה לגילוי אליהו כגון דאז.

״**והשיב לב אבות על בנים**״: לדעתי הכוונה לכך שאליהו לא רק יפרש את הקושיות שבתורה ובהלכה אלא על כך שהוא יופיע בכל ברית מילה שכן מצוות המילה משיבה את לב האבות אברהם יצחק ויעקב על הבנים אלו בני ישראל ולמרות שישראל חלילה חוטאים זכות ברית המילה תגן עלינו ומכוח מצוות המילה האבות הקדושים יסנגרו על ישראל.

לעומת זאת קיימת נבואה נוספת בפסוק א׳ שנא׳: ״**הִנְנִי שֹׁלֵחַ מַלְאָכִי, וּפִנָּה-דֶרֶךְ לְפָנָי; וּפִתְאֹם יָבוֹא אֶל-הֵיכָלוֹ הָאָדוֹן אֲשֶׁר-אַתֶּם מְבַקְשִׁים, וּמַלְאַךְ הַבְּרִית אֲשֶׁר-אַתֶּם חֲפֵצִים הִנֵּה-בָא--אָמַר, יְהוָה צְבָאוֹת**״

לפי ספרי הקבלה, ״האדון״ הכוונה למלך המשיח . ״מלאך הברית״ הוא אליהו הנביא.

הנני שולח ״מלאכי״ לדעתי מלאכי הוא שמו הגשמי של משיח בעולם הזה בקץ הימין [משיח בן אפרים] וזאת בטרם הוא יכונה בשם ״ האדון״ המהווה שם המעיד על מדרגה אלוקית מלשון אדנות.

ונחזור לדרוש: אומר לנו אליהו הנביא כי בדור הזה מי שרוצה להגיע למדרגת צדיק לא די לו באמונה בלבד ללא לימוד הזוהר הקדוש, ואלו העוסקים בזוהר הקדוש אלו המה המשכילים לעומת המתנגדים ללימוד הזוהר ולכן נקרא הזוהר בשם זוהר ואותם משכילים יזהירו דווקא ולא יהיו כבוצינא אלא יזהירו משורש המילה זוהר הוא הזוהר הקדוש ובכך הם סופגים לתוכם את הזוהר האלוקי וזה הזוהר שכולל את כל הזוהרים שבעולם קרי את כל האורות הרוחניים של צד הקדושה .

מסביר הכתוב ישנם שישה זוהרים וזוהר אחד שכולל אותם. נתייחס לשישה זוהרים לשישה צבעים שונים של אור שהם מצויים בתוך אור אחד ואותו האור האחד יכול להאיר בעצם שישה צבעים שונים קרי שישה סוגים שונים של אורות או נקרא להם בלשון של היום שישה תדרים שונים שמצויים בתוך שנאי אחד ואותו השנאי יכול לשדר בשישה מימדים שונים או בשישה תדרים שונים קרי הצדיק מקבל אור אחד שעה שהוא מגיע למדרגת צדיק אבל באור הזה מצויים שישה אורות ומעניין למה דווקא שישה אורות ולא יותר או פחות?

דומני כי ישנם שישה אורות שעניינם הארה המכוונת לכל צדדי העולם שכן ישנם שישה צדדים לאדם שעומד לעומת העולם הסובב אותו.

ואלו הם: ימה , וקדמה, צפונה, ונגבה למעלה ולמטה סך הכל: שישה צדדים קרי הצדיק ביכולתו להאיר לכל הכיוונים בבחינת השפעת שפע של האור האלוקי והוא הופך להיות בבחינת משפיע או צינור של שפע המשפיע לכל צדדי העולם.

<u>עוד עניין- והמשכילים</u>

מצינו כי המשכילים אלו הדיינים הדנים דין של אמת.

ראה: והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע זה דיין שדן דין אמת לאמתו [פ׳ קמא בבא בתרא ח ב]

פועל יוצא הנו מסר אלוקי לדיינים קרי לשופטים בבתי המשפט האזרחי החילוני ולדיינים שבבתי הדין הרבניים להוציא דין של אמת שכאשר הם מוציאים תחת ידיהם דין של אמת הם עולים

במדרגות הקדושה וזוכים להארה של צדיק ובכך הם מתקנים את העולם המכשירים אותו לביאת גואל צדק.

אכן יש כאן משהו מעניין מאוד , אליהו הנביא אומר כי מי שמוביל את העם למעלה או למטה אלו הם מערכת המשפט האזרחי החילוני ומערכת בתי הדין הרבניים שהדין אותו הם גוזרים בעצם מקבל חיות עולה לעולם העליון שם הוא נבחן ואם הוא נמצא דין של אמת הרי אז יורד שפע של זכויות טובות בע״ה על הדיינים ועל עם ישראל ואנו נמצאים זכאים לגאולה בפני המקום ברוך הוא - **אשריכם ישראל**

<u>תכלית הדת היהודית</u>

תכלית השמירה על חוקי ומצוות התורה הוא השכר האלוקי לפיו אותו האדם יגיע לשלמות שכתוב,״ ועוף יעופף על הארץ ״וזה הוא בעולם הזה.

ובעולם ההוא למדנו שעתיד הקב״ה לעשות להם כנפיים כנשרים לשוטט בכל העולם, שכתוב, וקוי ה׳ יחליפו כח יעלו אבר כנשרים... (שם רטז, ועיין שם עוד)

והמדובר במדרגות רוחניות גבוהות מאוד כגון אליהו הנביא ואלו יהיו בבחינת מי שזכאי להיכנס לגן עדן בחייו, קרי אותו האדם לא ימות מוות פיסי ככל האדם ויזכה לחיי נצח.

ואלו הימים לאחר התגלות מלך המשיח זמן שבו המוות יעלם מהעולם ובני האדם שיהיו צדיקים יזכו לחיי נצח. ומצינו במקורות על צדיקים שנכנסו לגן עדן בחייהם בבחינת ״ יעלו אבר כנשרים״ וישנן שלוש גרסאות שונות.

לפי מקור אחד נכנסו שבעה, לפי מקור נוסף נכנסו תשעה ולפי מקור נוסף נכנסו עשרה כך שקיימת מחלוקת בכל הנוגע לגרסאות הנ״ל ואבאר את המחלוקת, להלן:

<u>עשרה צדיקים נכנסו בחייהם לגן עדן [אוצר המדרשים]:</u>

א. חנוך בן ירד
ב. אליעזר עבד אברהם
ג. בתיה בת פרעה
ד. סרח בת אשר
ה. אליהו הנביא
ו. משיח בן דוד
ז. חירם מלך צור
ח. עבד מלך הכושי
ט. יעבץ בן רבי
י. יהושע בן לוי.

א. **חנוך בן ירד**: עלה לשמים ונהיה מלאך - מטטרו״ן- שר הפנים. שנא׳: "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת הָאֱלֹהִים וְאֵינֶנּוּ, כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. [בראשית ה׳, כב״] **חֲנוֹךְ** היה <u>דור</u> שביעי ל<u>אדם הראשון</u> ,בנו של <u>ירד</u> . בספר היובלים מצוין שאמו של חנוך הייתה ברכה בת רצואל (בת דודתו מצד אביו ושם אשתו היה עדנה בת דניאל . וחנוך אביו של <u>מתושלח</u> .

ב. " וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת-הָאֱלֹהִים, אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֶת-מְתוּשֶׁלַח, שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה; וַיּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת. וַיְהִי כָּל-יְמֵי חֲנוֹךְ, חָמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה. וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת-הָאֱלֹהִים; וְאֵינֶנּוּ, כִּי-לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים "בראשית[<u>ה', כא-כה</u>] על פי חישוב השנים המופיעים ב<u>תורה</u> ,חנוך נולד בשנת תרכ״ב לבריאת העולם (3139 לפנה״ס) - דור שביעי לאדם הראשון וחנוך נפטר מהעולם בשנת תתקפ״ז (2774 לפנה״ס]

עוד. אומר החסד לאברהם שחנוך הוא נשמת אדם הראשון ״ ודע כי נשמה דאדם הראשון נטלה חנוך ולכן היה מלאך בשמים, [ואליהו נטל סוד הרוח דאצילות דאדם]
ומוסיף ואומר שעמרם אבי משה [משה גלגול הבל] הנו נשמת אדם הראשון ויוכבד גלגול חווה.

ראה:

חסד לאברהם מעין ה - נהר כה

ג. **אליעזר עבד אברהם** . [כלב בן יפונה היה גלגול אליעזר שנכנס לגן עדן בחייו] לפי כמה מדרשים אליעזר היה צדיק גדול, ״הַמּוֹשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ״ - שהיה שליט ביצרו כמותו״ [ראה: בראשית רבה פרשה נט] . להיות שולט ביצרו כמו אברהם ע״ה וכמובא מסכת כלה רבתי פרק ג: ״שבעה נכנסו בחייהם לגן עדן, אלו הן... ״אליעזר עבד אברהם״..... אליעזר זכה לשכר כה רב, וזאת כפיצוי מיצחק על כך שיצחק חשד בו שהוא פגע ברבקה והתברר שיצחק חשד באליעזר לשווא ובפועל יצחק שהנו אחוז במידת הדין הלבין את פניו של אליעזר וכאילו המיתו ובאשר כך שכרו של אליעזר היה מוכרח להיות כגון מידה כנגד מידה, כביכול מת אליעזר מחמת הבושה ויצחק העניק לו חיי נצח בברכתו [ראה: ילקוט שמעוני פרשת חיי שרה רמז קט]

המחבר: מצינו שאליעזר היה עוג מלך הבשן ומנגד בידוע שמשה הרג את עוג מלך הבשן ומצאתי לבאר שאין המדובר באותו אדם אלא כל מי שהיה מלך הבשן נקרא ״ עוג״ כגון כל מי שמלך במצרים נקרא פרעה וככל הנראה זה היה מנהג העמים הקדומים ליתן שם תואר למנהיגם וכל מנהיג היה לו שם תואר זהה.

עוד. אומר החסד לאברהם: ״ ודע כי אליעזר עבד אברהם היה תחילה נשמה קדושה שנתנה תוך קליפת כנען הארור, וכשנולד אליעזר יצאת אותה הנשמה מאותה הקליפה הארורה ונקרא ברוך, ואח״כ הוברר יותר ונתגלגל בכלב בן יפונה

עוד. על פי דברי האר״י ז״ל בלקוטי תורה, בכלב נתעברה נשמת יהודה שנקרא כולו על שמו של הקב״ה וידוע ששם הוי״ה במילוי ההי״ן הוא שם המלכות, גמטריא כלב.

<u>ציפורה ובתיה</u>

"וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה אֶת-**צִפֹּרָה** אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ "[.שמות , י״ח , ב']

ד. **בתיה בת פרעה**: לפי הזוה״ק היא הייתה צדקת גמורה והיא ביתו של אדם הראשון שנולדו לו ארבעה ילדים שני זכרים ושתי נקבות להעמיד את העולם והם: בתיה, **צִפֹּרָה** , קין והבל.

לאחר שנהרג הבל שתי האחיות **צִפֹּרָה** ובתיה הזכירו שם קדוש ועלו לשמים ושהו שם עד לתקופת פרעה בה קין והבל התגלגלו יחד בעולם הזה

וסוד הדבר מצוי בפסוק: שנא׳: "וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה אֶת-**צִפֹּרָה** אֵשֶׁת מֹשֶׁה אַחַר שִׁלּוּחֶיהָ "[.שמות , י״ח , ב']

הבל התגלגל במשה וקין בקורח. [ויש אומרים פרעה היה קין] בתיה ירדה מהשמים לבית פרעה וציפורה ירדה אצל יתרו.

בתיה הייתה אמורה במקור בזמן הולדתה מיועדת להיות אשתו של הבל ו **צִפּוֹרָה** להיות אשתו של קין ומכאן יובן הכיצד הלין קורח על משה על ניאוף באשת איש שהתכוון על **צִפּוֹרָה** שבמקור הייתה מיועדת לקין הוא קורח.

המחבר : **צִפּוֹרָה** יצא נוטריקון "למשה" וזאת להדגיש שהיא המיועדת למשה ולא לקורח.

לפי הזוהר הקדוש :בתיה נקראה כגון בת יה על שום שבאה מה' קרי ירדה מעליונים לתחתונים וגם הדבר רמוז בשמה של ציפורה ששמה אותיות צפר ה' [כגון ציפור יה בכתיב מלא] שהתעופפה כציפור מהשמים וירדה בזה העולם.

ואומרים שציפורה היא עכסה אשת עתניאל בן קנז [יש אומרים שהוא המכונה בשם "מרד"] וכי עכסה היא ביתו של כלב בן יפונה והדבר יתכן במספר אופנים כגון בסוד העיבור , בסוד הגלגול ועל דרך הפשט.

ותתכן אפשרות שלאחר הסתלקות משה מהעולם הזה נותרה **צִפּוֹרָה** בזה העולם ושמה הוחלף בעכסה ונישאה לעתניאל בן קנז הוא יעבץ שנכנס לגן עדן בחייו קרי מכאן יש לשער בוודאות של ממש ש**צִפּוֹרָה** אף היא מנויה בין אלו שנכנסו לגן עדן בחייהם ומעניין מדוע איננה מאוזכרת כמי שזכתה לכך והתשובה היא שאשתו של צדיק שנכנס בחייו לגן עדן אז גם האישה נכנסת עמו שכן האישה היא עטרת על ראשו של הצדיק.
ומצינו זאת אפילו מדברי הבעש"ט שלאחר הסתלקות רעייתו מהעולם הצטער ואמר שהוא חשב שיעזוב העולם הזה כאליהו הנביא ואולם לאחר פטירת רעייתו זה לא יקרה.

ומעניין אותי מדוע נכתב שמה של **צִפּוֹרָה** בכתיב חסר כגון : " צפרה ולא כגון ציפורה ונראה לי לבאר על דרך העניין שבכתיב מלא עולה שם של קליפה ששמה "צפו" וחלילה היה בדבר לאפשר לקליפה להיאחז בקדושה.

עוד. צפר הוא שורש שם " צפרה".

"לווי צפר" בארמית הנו כוכב השחר שמלווה את הבוקר ולכן צפר נקרא שמה כגון כוכב השחר או יותר נכון אילת השחר על שום שהייתה מאירה בבחינת זיו השכינה, והכוונה לדעתי שבא הדבר לרמז על היותה ביתו של אדם הראשון בבחינת כגון צפר שהנו האור הראשון לרמז על הקשר בינה לבין הראשון באדם שנברא בצלם אלוקים וצלם זה הנו אור שכן אינו דמות ואינו גוף.

ועל דרך הנ"ל שמה הנו "שחר ה'" ושם " שחר" הנו בבחינת שירה וזמר שבמילה שחר אותיות ח' שר " שר מלשון שירה לה' . ודווקא ח' של שירה וח' זו היא ח' של חדווה שיש לשיר בחדווה ולא בדרך של עצבות ושיממון אלא בשמחת הלב היא חדווה.

ומכאן שמה כגון " הלל" והלל הנו להקב"ה בלבד שכן זו שירת כל הברואים והמלאכים האומרים הלל מלפני המלך הקדוש.

ואין הלל בישראל אלא " תפילה" ומכאן שמה היה "תפילה"

ואם עסקינן בתפילה מצאתי לבאר שתפילה היא מלשון תחנון כגון תפל ה' לשון של נפילה כגון תחינה מלפני ה' וכאשר מתחננים בפני מלך בשר ודם קדים לאותו מלך מלשון כניעה וכך על דרך זו היא התפילה שעל האדם לשבר את גאוותו ולהכניע את יצרו להתבטל בפני קונו .

זו תפילת העשבים שאין בהם התנשאות והם שפלים ואלו השפלים קרי ענווים אלו צדיקי אמת כגון משה.

שלא כגון הרשעים שהם גאים ומחשיבים את עצמם כאילנות גאים ותפילתם היא תפילה שאין בה כניעה והיא תפילה שאינה מתקבלת על ידי המקום ברוך הוא.

מכאן מידת הענווה היא המידה הנדרשת לאדם בכדי שתפילתו תתקבל ברצון.
ועל דרך הזאת נבין כי **צִפּוֹרָה** הייתה ענוותנית כגון משה .

עוד. מאחר ומצינו על דרך הדרש ש **צִפּוֹרָה** הייתה כאיילת ה״שחר״ מצאתי מקום לציין את ״שרח״ בת אשר .

״שרח״ אותיות ״שחר״ . ושרח אף היא נכנסה לגן עדן בחייה שהייתה צדקת גמורה.

עכסה:
מדוע נקרא שמה עכסה - ספר הגלגולים לרמ״ע.

[ז] ועכסה היא גלגול צפרה [ציפורה] אשת משה, דכתיב וירכבם על החמר, ונקראת עכסה שהיא עכס ארס הנחש, שרצה הנחש לבלוע בנה ובעלה, כבולעה כך פולטה, ותקח צפרה צר, ותסיתהו לשאול מאת אביה [וגו׳] גלת עליות ואת גלת תחתיות, כי הואיל וצפרה דמשה רבינו עליו השלום בעלה הראשון פירש הימנה מרוב קדושתו ורוחניותו, ועתה היתה מתרעמת בתשובה הואיל ובעלה תלמיד חכם ג״כ, היתה מתיראה פן יקרה לה כבראשונה, ולא יזדווג עמה גם עתניאל הואיל שהוא בן תורה, וזהו ארץ הנגב נתתני, כלומר ממית עצמו על דברי תורה ואינו מיטפל בעסק ביתו, וכמעשה דעירובין פרק עושין פסין [כ״ב א׳], דר׳ אחא בר מתנה [הוה] קאזיל לבי רב, אמרה ליה דביתהו ינוקי [דידך] מאי אעביד להו, אמר לה (איכא) [מי שלימו] קורמי באגמא, והיתה מתפללת לאביה שבשמים כי לא יפרוש ממנה כמו שעשה בעלה הראשון, וזה ותסיתהו לשאול צד עברות שבה, שרוצה אשה בקב ותפלות (מט׳) [מעשרה] קבין ופרישות, וזה ונתתה לי גלת [מים ויתן לה את גלת] עליות ואת גלת תחתיות, כי גם עתה מעניני העולם הזה לא יניח ידו ויתן חלק לזה ולזה, כי היתה מתרעמת כי נתן לה בעל שכולו רוחני ולא היה נפנה לעניני העולם הזה, והיא רצתה כן נותן לה ברכה זה וזה:

חז״ל דרשו את השם של עכסה לשבח - שכל מי שפגש את חכמתה של עכסה מיד כעס על אשתו מתוך קנאת סופרים .
ועל שום שדומה שמה לשם של נחש [עכסן].

ואבאר: נקראה עכסה אכן על שם של נחש המכונה עכס ועל שם כעסה[אותיות עכסה] והדבר תומך בגרסתי שעכסה היא ציפורה אשת משה ששמה בא להזכיר לנו את כעסה על משה לעניין הברית מילה שאמרה למשה שהוא ״ חתן דמים למולות״ ואת הנחש באותו העניין ואין נחש אלא סוג של מלאך ונחש העכס הנו אותיות כעס שמדובר במלאך שתפקידו לכעוס קרי להעניש.

בכל מקרה ליישוב מה שנותר מהקושיא אוסיף ואומר שככלל ברור ומובן מאליו שאם ציפורה הייתה כמלאך ה׳ אין בה מוות ככל האדם שכן היא הגיעה למדרגה שלא ניתן לרדת ממנה [היא איננה כזכר שיכול ליפול ברשת בנות האדם ולחטוא] ואולם בכל זאת מדוע לא אוזכרה ציפורה כמי שנכנסה לגן עדן לעומת בתיה הרי שתיהן סוף סוף היו כמלאכי השרת .

ונראה לי לומר כך:

בתיה זכתה לכבוד להיות מאוזכרת על שום שסבלה בבית פרעה הרשע לעומת ציפורה שזכתה להינשא וילדה בנים למשה מה שלא היה כך בבתיה שכן בפועל המיועדת למשה שהיה הבל הייתה בתיה וציפורה הייתה מיועדת לקין ולאחר ששבו וירדו לעולם הזה החליפו האחיות ביניהן כך שבתיה המיועדת להיות אישתו של משה הייתה כאם למשה ואילו זו שהייתה אמורה להינשא לקין זכתה להינשא למשה.

מצינו עניין מקביל בעניין רחל ולאה ששתיהן נועדו להינשא לשני תאומים אלו יעקב ועשו והמיועדת לעשו כגון המיועדת לקין נישאו לצדיק והרשע לא זכה לזיווג המקורי שלו.

לסיכום פני הדברים עולה שראשונים להיכנס לגן עדן בחייהם היו דווקא שתי נשים ציפורה ובתיה ורק לאחריהן זכו כל האחרים להגיע למעלה גבוהה זו.

ומכאן מצינו שאדם הראשון ושתי בנותיו ובנו הבל וככל הנראה גם חווה זכו להיכנס לגן עדן בחייהם אפילו על דרך סוד הגלגול ויוזכר שחנוך גלגול אדם הראשון וחנוך עלה לשמים וקיבל תפקיד של מלאך קדוש והוא "שר הפנים"

ומכאן יובנו דברי חכמים שמסרו לנו שאדם הראשון הנו ראש לצדיקים בגן עדן והדבר מחויב ע"פ המציאות שכן אדם הראשון נברא על ידי ה' בכבודו ועצמו ולא היה ילוד אישה ונברא מעפר של קודש הקודשים כך שכל מיהותו הייתה קדושה והוא צדיק בבחינת בעל תשובה במעלה הגבוהה ביותר והנו בן של צדיק וקדוש הוא קדושא בריך הוא.

שרח בת אשר.

ראשית דבר. כמבואר בהמשך, שרח בת אשר היתה ביתו המאומצת של אשר. הלכה למעשה שרח היתה בת מלכיאל והדורה. שם אביה היה מלכיאל ושם אימא היה הדורה שנישאה לאשר בן יעקב לאחר מות בעלה מלכיאל.

שרח בת אשר מוזכרת בבראשית מו' יז' שנא': " וּבְנֵי אָשֵׁר, יִמְנָה וְיִשְׁוָה וְיִשְׁוִי וּבְרִיעָה-- וְשֶׂרַח אֲחֹתָם " . יש דיעות לפיהן שרח הייתה בת חורגת לאשר – בת אשתו בלבד. ראו גירסת הרמב"ן לפירוש אונקלוס – מובא בפירושו על במדבר, כו, מו.

ה. " שרח" ביתו של אשר בן יעקב שבישרה לסבא יעקב שבנו יוסף חי בדרך עדינה וחכמה למנוע ממנו התקפת לב. אומר יונתן בן עוזיאל "בזכות שבישרה שרח ליעקב שיוסף חי, זכתה להיכנס בחייה לגן עדן".

ו. לפי ספר הישר: שרה וניגנה סרח בכינור בפני יעקב שיוסף חי במצרים כדי שהידיעה על דבר היות יוסף חי לא תגרום ליעקב אבינו התרגשות מסוכנת.

ובידוע ע"פ הבן איש חי שאמר יעקב " וַיָּקֻמוּ כָל-בָּנָיו וְכָל-בְּנֹתָיו לְנַחֲמוֹ, וַיְמָאֵן לְהִתְנַחֵם, וַיֹּאמֶר, כִּי-אֵרֵד אֶל-בְּנִי אָבֵל שְׁאֹלָה;" [בראשית לז' פס' לה'] בכך הביע את חששו שאם מת בנו יוסף בחייו יעקב עצמו עתיד לרשת חלילה גיהנום וכך חי יעקב בפחד מתמיד ושרח סילקה מיעקב את הפחד הזה ובעבור זאת זכתה לברכה הימנו לחיי נצח כגון אליעזר עבד אברהם שזכה לברכת יצחק ובכך גם הוא זכה לחיי נצח.

המחבר: ונראה לי. השם "שרח" כגון שהביאה רח. וכם השיבה את רוחו של יעקב. ואסביר: על שם גרם פעולתה נקראה שרח. שברגע שבישרה ליעקב שיוסף בנו חי הריח יעקב ריח גן עדן שהשכינה חזרה לשרות עליו ומכאן שמה על שום אותו ריח כגון אותיות רח המרכיבות את השם שרח כגון: שהביאה ריח. ריח ניחוח של גן עדן באפו של יעקב שהיה כמת והחייתה את רוח יעקב. ומכאן כגון שהביאה רוח חיים באפו של יעקב.

אומר הרמב"ן:

"ושם בת אשר שרח" [במדבר כו' מו'] -ואונקלוס תרגם "ושום בת אתת אשר סרח".

המחבר: "שום" תרגומו " משום" או "בגלל" . "בתת" תרגומו "בת"

רמב"ן: נתכוין בזה לומר כי היתה בת יורשת נחלה ולכך הזכירה הכתוב בכאן כאשר הזכיר בנות צלפחד .

ומצינו בספר הישר פרשת וישב כי שם האימא של שרח היה " הדורה" ושם אביה היה " מלכיאל".

ראה: "ותלד הדורה למלכיאל בת, ויקרא את שמה סרח. וימת מלכיאל אחרי כן, ותלך הדורה ותשב בית אביה. ויהי אחרי מות אשת אשר, וילך ויקח את הדורה לאשה ויביאה ארצה כנען. ותבוא גם סרח [הכוונה ל-שרח] בתה עמה והיא בת שלוש שנים, ותגדל הנערה בבית יעקב. והנערה טובת מראה ותלך בדרכי בני יעקב בקדושה לא חסרה דבר, ויתן לה ה' חוכמה ושכל ".

ונראה לי שנקראה במדרשים בשם "סרח" בשגגה ושמה "שרח" כפי שנכתב בתורה.

ז. **אליהו הנביא** [אומר רש"י הוא פנחס ! ופנחס הוא גלגול יצחק, כמובא בספר הגלגולים לרמ"ע מפאנו] [ואומרים שהתעברו בפנחס נשמות נדב ואביהו] והוא עלה בסערה לשמים שנא': "וַיְהִי הֵמָּה הֹלְכִים הָלוֹךְ וְדַבֵּר, וְהִנֵּה רֶכֶב אֵשׁ וְסוּסֵי אֵשׁ וַיַּפְרִדוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם, וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ בַּסְּעָרָה הַשָּׁמָיִם"]

<u>עוד. בעניין אליהו כמובא בספר גלגולים לרמ"ע : [ח]</u>

דכתיב ואת הערבים צויתי לכלכלך, הם אנשי שבט שמעון אותם שפגעו בפינחס כשהרג זמרי וכזבי, ואמרו רבותינו ז"ל בספר הזהר דפרחא נשמתיה ונכנס בו נשמת של נדב ואביהוא, ועתה האנשים ההם נתקנו להביא מחיה אליו, ואמרו חכמינו ז"ל משלחן אחאב היו מביאים, ומהם אמרו משלחן יהושפט מלך יהודה היו מביאים:

המחבר: ג' תארים ניתנו לשמו של אליהו: אליהו הנביא, אליהו התשבי, אליהו הגלעדי. ונשאל: נביא הרי הוא נביא. גלעדי הרי הוא מגלעד. תשבי על שום מה?

"**תשבי**" יצא נוטריקון: **י**בוא **ב**יום **ש**ל **ת**שובה.

עוד. **ת**ביא **ש**מחה **ב**ברית **י**שרים.

עוד. המחבר: שם "**תשבי**" יצא מהמילה "**בראשית**" וסוד הדבר שתשבי [אליהו הנביא] נברא מקדמת דנא טרם קרות חטא אדם הראשון ולכן והמוות אינו שולט בו. קרי " תשבי" היא מעלה עליונה של מי שחי חיי נצח.

ח. **משיח בן דוד** [לדעתי הוא משה רבנו [גלגול הבל] ויובהר כי משה מתגלגל בסוד העיבור בכל הדורת בצדיקי אמת שהמה בבחינת משיח עד לתום התיקון]

ט. **חירם מלך צור** [עזר לשלמה לבנות את בית המקדש שנא': חִירָם מֶלֶךְ צֹר נָשָׂא אֶת-שְׁלֹמֹה בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים, וּבַזָּהָב לְכָל חֶפְצוֹ;]

י. **עבד מלך הכושי** [שריו של המלך צדקיהו השליכו את הנביא ירמיהו לבור של סיד ועבד מלך הכושי הציל את ירמיה הנביא ממוות. חז"ל אומרים שהיה הסופר של ירמיהו ויש אומרים שהיה אחד מעבדי המלך שהיה כושי].

יא. **יעבץ** [הוא עתניאל בן קנז , הוא נחשון בן עמינדב - לפי ספר הגלגולים לרמ"ע] - ויש אומרים שנקרא יעבץ אותיות "**עצבי**" מלשון העצב שלי, שנולד לאמו לאחר עצב רב ועל כן קראה אותו בשם יעבץ על שם העצב שליווה את לידתו וביאתו לעולם ופירוש זה כלל וכלל אינו נראה לי. וזה פירוש אחד ואבאר שם זה בפירוט בהמשך.

יב. **ר' יהושע בן לוי.** [היה גדול הדור ונקרא "ריבי", מגדולי האמוראים שלא נשבע מעולם ובזכות זאת נשאר בגן עדן מבלי שיכלו להוציאו משם]

ומצינו בספר הגלגולים לרמ"ע מפאנו שריבי יהושע בן לוי הוא קהת, דרבי יהושע בן לוי לא היה לוי . שהיה בן ישראל, ורצו להראוות שרבי יהושע בן לוי ממש בהיותו קהת [שהיה גלגול קהת בן לוי]

<u>דרוש יעבץ הוא עתניאל בן קנז</u>

ואני מצאתי פירוש אחר והוא שנא׳:

אומרים שיעבץ הוא השופט **עתניאל בן קנז.** יעבץ מוזכר בתנא דבי אליהו רבה פרק ג׳ בדרוש ״ חייהן של צדיקים ״ .....ולאברהם וליצחק וליעקב וליעבץ וליתרו״.....

עתניאל בן קנז נשא לאישה את ״עכסה״ ביתו של כלב בן יפונה [שיצא עם פנחס לרגל את הארץ בתקופת יהודע בן נון.

אומר הרד״ק: ובשים לב. נאמר במרגלים ותצפנו - בדרש את כלב לבדו, ופנחס לא ראוהו כי היה מלאך. (יהושע ב ד]

וככל הנראה עתניאל בן קנז היה אחיו החורג מאם של **כלב בן יפונה** שהיה צדיק גמור אולם כלב בן יפונה לא נמנה בין אלו שנכנסו לגן עדן בחייהם כביכול אולם נראה לי שהואיל וכלב גלגול אליעזר יתכן וכלב עצמו הוא אליעזר כך פועל יצא ששני הצדיקים כלב ואליעזר חד המה כגון פנחס ואליהו שגם הם אותו אדם]

עוד. שמות רבה (וילנא) פרשה ג: ״שלושה נקראו לו: יהודה, עתניאל, יעבץ . "
"**עתניאל** הוא **יעבץ**

,ומה שמו - **יהודה אחי שמעון** שמו [כאן קושיא שכן מדוע לא נאמר יהודה בן יעקב אלא יהודה אחי ראובן?]

עתניאל - שענאו אל,

יעבץ - שיעץ וריבץ תורה בישראל.

ומנין לנו שענאו אל? - וַיִּקְרָא יַעְבֵּץ לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם בָּרֵךְ תְּבָרְכֵנִי וְהִרְבִּיתָ אֶת גְּבוּלִי וְהָיְתָה יָדְךָ עִמִּי וְעָשִׂיתָ מֵרָעָה לְבִלְתִּי עָצְבִּי וַיָּבֵא אֱלֹהִים אֵת אֲשֶׁר שָׁאָל. אם ברך תברכני - בתורה, והרבית את גבולי - בתלמידים, והיתה ידך עמדי - שלא ישתכח תלמודי מלבי, ועשה מרעתי - שיזדמנו לי ריעים כמותי, לבלתי עצבי - שלא ישגבני יצה״ר מלשנות, אם אתה עושה כן - מוטב, ואם לאו - הריני הולך לנסיסי לשאול (בעצב לגהנום).

מיד - ויבא אלהים את אשר שאל..״.זו משנת ר׳ נתן.

ר׳ יהודה הנשיא אומר: ״אם ברך תברכני״ בפריה ורביה. ״והרבית את גבולי״, בבנים ובבנות. ״והיתה ידך עמדי״, במשא ומתן. ״ועשית מרעתי״ שלא יהא מחוש ראש ומחוש אזנים ומחוש עינים. ״לבלתי עצבי״ שלא ישגבני יצר הרע מלשנות.
אם אתה עושה כן, מוטב, ואם לא הריני הולך בנסיסי לשאול. ״ויבא לו א-הים את אשר שאל״ ...״ [שיר השירים רבה - וילנא) פרשה ד]

ספר הגלגולים - הרמ״ע
״ עתניאל בן קנז הוא נחשון בן עמינדב, [**לפי דברי האר״י ז״ל בלקוטי תורה, בכלב בן יפונה נתעברה נשמת יהודה שנקרא כולו על שמו של הקב״ה וידוע ששם הוי״ה במילוי ההי״ן הוא שם המלכות, גמטריא כלב**] ועל שקידש שם שמים שירד בנחשול של ים.

כך ירד עתניאל עתה בפלפולו של ים התורה, והחזיר שלש מאות הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה רבינו עליו השלום, נחשו״ן אותיות חנ״ו ש׳, וגם קח ממלת עתניאל אותיות א״ל, הרי חננו אל ש׳, ונשאר אותיות תנ״י גימטריא עם הכולל הלכות, הרי חנ״ו אל ש׳ הלכות, נשאר אות ע׳ של עתניאל, כלומר החזירם בעין שכל,

וכן אמרו במדרש ילדוט **ותצנח מעל החמור**, מה חמור זה כיון שאין תבן באבוסו צועק, (כך) [אף] אשה שאין לה תבואה [בתוך] ביתה צועקת, ארץ הנגב [נתתני אדם] שמנוגב מכל טובה, [ונתתה לי גלת מים אדם] שאין (לו) [בו] אלא דברי תורה, ונאמר עליו כי לכד קרית ספר, ובמדרש כי כלב שאל שלא כהוגן גם הוא, ואליבא דהגמרא לא מצי כלב, כי ידוע אם היה איש חכם כזה ודאי מיוחס היה, ונתן לו כלב עכסה בתו, כי קרית ספר ר״ל השׁ׳

הלכות שנשתכחו מהספר, והיתה יפת תואר כי כל הרואה אותה כועס על אשתו, ותצנח מעל החמור מעל חומרה״

לסיכום נראה לי שמדובר בצדיק שעלה במדרגות הקדושה והוא החל במעלה הראשונה בשם נחשון, עלה במעלה השניה כעתניאל ועלה במעלה השלישית כיעבץ ואז נכנס לגן עדן בחייו.

ואני שואל וכי לא היה די במעשה של נחשון בכדי לזכותו להיכנס לגן עדן בחייו בחייו הרי בזכותו ניצל כל עם ישראל ולכאורה די היה בכך.

והתשובה אכן תיתכן בכך שיתכן ונחשון הוא גלגול נשמת יהודה אחי שמעון שחטא במכירת יוסף ולכן לא היה די בהצלת כל עם ישראל בכדי לזכותו להיכנס לג״ע בחייו והיה מוכרח להשלים שלושה תיקונים לכפר על חטאו ,[ובל נשכח את התיקון בבחינת יהודה בעשרת הרוגי מלכות] , להלן:

קרי :שלושת השמות הם בבחינת שלוש מדרגות רוחניות, כאשר כל שם מסמל תיקון מסוים, להלן:

<u>תיקון ראשון- נחשון - תיקון האמונה.</u>
נחשון- תיקון חטא של אי אמונה בה׳ שיהודה לא היה מספיק חזק באמונת ה׳ לצוות על אחיו להשיב את יוסף לאביהם והוא תיקן את הדבר בסוד האמונה בכך שנחשון קפץ לים ראשון תוך אמונה מוחלטת בהקב״ה.

<u>תיקון שני - עתניאל- תיקון לשון הרע</u>
עתינאל - תיקון חטא לשון הרע בכך שלא הוציא את דיבת א״י ודיבר בטובת הארץ.
ומכאן נשאל במה חטא יהודה בחטא לשון הרע?

ומצאתי לבאר: יהודה לא הוציא שם רע ליוסף אלא קיבל לשון הרע על יוסף ובכך עבר על חטא לשון הרע שמי שמקבל לשון הרע חטאו גדול. ובעתינאל תיקן את חטא לשון הרע.

ובידוע שדוברי לשון הרע היו דווקא שמעון ולוי והם נענשו על כך קשות הן על דרך היותם בין הרוגי מלכות והן בגלות הארוכה האחרונה שנראה לי שהם גלו לאריתראה של היום ויצוין שאריתראה הייתה עד לפני זמן לא רב תחת שלטון אתיופיה כך שהאריתראים של היום הנם ממש כגון האתיופים בהם הכרנו כחלק מעם ישראל [ביתא ישראל] ואותם מסכנים ואומללים שנמלטו מאריתראה לישראל הם אינם רצוים בפני השלטון הישראלי והם נחבשים בכלא המכונה ״מתקן חולות״ ולאחר מכן מגרשים אותם בחזרה לאריתראה מי למוות ומי לכלא וליסורים רח״ל.

ואני תפילה לה׳ שיזכנו לקרב רחוקים ולקבץ נדחים .

<u>תיקון שלישי - יעבץ - תיקון סילוק השכינה</u>
יעבץ - תיקון חטא סילוק השכינה מיעקב בכך שדיבר בדבר טובת הארץ ובכך שחידש הלכות והרביץ תורה ברבים ובמעשיו היפים השרה שכינה על בני ישראל..

<u>ומכאן נברר מה היה חטאו של יהודה במכירת יוסף.</u>

<u>דרוש על יהודה אחי שמעון בן יעקב</u>

ומצאתי לבאר בזה סדר הדברים את אשר אירע אל נכון בענייננו של יהודה

<u>נידוי יהודה בן יעקב</u>

שנא׳ : ״וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו״ (שם ל״ח, א)

מדרש תנחומא (וישב ח׳)

״כיון שראו בניו שכך היה [**יעקב**] מתרעם ולא היה מקבל תנחומין - הלכו להם אצל יהודה, אמרו לו : ׳אתה עשית לנו את כל הרעה הגדולה׳!.

אמר להם : ׳אני אמרתי לכם ״ מַה בֶּצַע כִּי נַהֲרֹג אֶת אָחִינוּ״ (שם ל״ז, כו) - ואתם אומרים אתה עשית?

אמרו לו : ׳ולא שמענו לך? אתה אמרת ״לְכוּ וְנִמְכְּרֶנּוּ לַיִּשְׁמְעֵאלִים״ (שם כז) - ושמענו לך, אילו אמרת ׳לכו ונחזירו לאביו׳ - לא היינו שומעים לך?

׳ לפיכך אותה שעה עמדו ונידו אותו. מנין? שנא׳ : ״וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו״

המחבר : השבטים לא הלינו על שמעון [או לוי] שיעץ ראשון להרוג את יוסף אלא הלינו דווקא נגד מנהיגם הוא יהודה בבחינת הגוף הולך אחר הראש.

<u>ענישת יהודה</u>

<u>לאחר מכירת יוסף נענש יהודה במות משפחתו -בבחינת מידה כנגד מידה</u>

א. אשתו מתה, רח״ל.

ב. שני בניו מתו, רח״ל.

ה׳ גבה מיהודה [מידת הדין] ג׳ נפשות כנגד ג׳ מיתות שגרם יהודה על מעשה מכירת יוסף ומכירת יוסף היוותה גרם מוות של שלושה נפשות והם : יוסף אחיו החורג מאם, יעקב אביו, בנימין אחי יוסף.

ונשאלת השאלה הכיצד גרם יהודה במעשהו למוות של שלושה?

<u>מות יוסף</u>

המוות שגרם יהודה היה על שום מכירת יוסף שנחשב כמת ברגע בו הועבר לידי הישמעלים שכן היה צדיק ויפה תואר והישמעלים החשודים על משכב זכר ובהמה מובן מאליו שהיו מחללים את כבודו של יוסף הצדיק והיו גורמים לו לצאת מקדושתו ולאבד את חלקו לעולם הבא ומי שאין לו עולם הבא חשוב כמת כגון ״ עני חשוב כמת״ ועני הכוונה למי שעני בחלקו לעולם הבא, עני במצוות עני בקדושה רח״ל.

<u>מות יעקב</u>

יעקב מת, שברוב עצבנו הסתלקה ממנו שכינה שהצדיק ללא השראת השכינה חשוב כמת.

<u>מות בנימין</u>

בנימין היה יתום מאם וכל מה שנותר לו מאימו היה יוסף ועם מות יוסף אבדה המשענת של בנימין ואף הוא נחשב כמת גם מסיבה זו וגם מאותה הסיבה של יעקב שהסתלקה הימנו השראת השכינה ובנימין היה צדיק גמור והמובחר שבבני יעקב הואיל ועמדה לו מעלת הולדתו בארץ

הקודש מה שלא היה כך ביתר בני יעקב שנולדו בנכר וכן הוא נולד לרחל ובידוע שבנימין היה אמור להיכנס לגן עדן בחייו מחמת צדיקותו ורוב קדושתו.

מכאן, כנגד מות שני האחים יוסף ובנימין מתו שני אחים שהם ער ואונן בני יהודה

וכנגד מות יעקב [כנגד השכינה] שהיה כאם ליוסף ובנימין היתומים מאמם רחל מתה האם של האחים ער ואונן.

<u>פגימה בשם הוי״ה</u>

המחבר: ולא רק מתו אצל יהודה ג׳ נפשות אלא גם פרחו ממנו ג׳ אותיות ראשונות של שמו אלו ג׳ אותיות של שם הוי״ה ומשם י-ה-ו-ה שבשמו של יהודה כל שנותר ביהודה אלו אותיות ״דה״ היוצאים מנין ט׳ כנגד יתר אחיו שהם ט׳ במספר אלו שחטאו בחטא של מכירת יוסף.

ויובהר כעת כי גם יעקב חטא בחטא זה מאחר ויעקב כשל בדרך של מחדל בכך ששלח את יוסף לאחיו לבד בד כביכול ואולם יוזכר כי יעקב העניק ליוסף את כותונות הפסים שהיוותה מגן מפני כל אויב אבל בכל זאת היה יוסף בסך הכל נער בן 17 שנים וגלותו במצרים ארכה כ״ב שנים כך ששעה שבאו אחי יוסף בפניו היה יוסף בגיל ט״ל.[ויעקב אף הוא נענש בעיבור ר׳ עקיבא וזאת כוונת חכמים ש- ר׳ עקיבא נהרג עבור השכינה]

ולמה נענש יהודה גם בסילוק אותיות שם הוי״ה משמו ? שכך נעשה גם כן על דרך מידה כנגד מידה שכן החטא ביוסף גרם לפגיעה בשם הוי״ה שאצל יעקב שבעת אבדן יוסף הפסיק יעקב להיות שלם ולהבנת הדבר:

מצינו שיעקב בגימ׳ יצא מנין קפ״ב שהם כנגד ז׳ פעמים מנין שם הוי״ה וחטא מכירת יוסף גרם לפגם בקדושת יעקב קרי בשם הוי״ה שאצל יעקב וזאת הכוונה שהסתלקה ממנו השכינה.

ועיקר פירוד שם הויה הנו הפירוד בין שם י״ה לשם ו״ה וזאת הכוונה בדבר סילוק שם הוי״ה משמו של יהודה שיצר פירוד חלילה כביכול בשם הקדוש.

ומצאתי: אם נפחית אותיות יה מסך שם הויה יצא יא׳ שהם מנין יב׳ חסר א׳ לרמז על חסר של א׳ [חסרון יוסף] מי״ב השבטים מצב המהווה פגימה כביכול בשם הוי״ה [אני כותב ״כביכול״ שכן מדובר בפגימה בעולמות התחתונים ואילו בעולמות העליונים אין כל פגימה זאת ע״פ סדר השתלשלות העולמות]

ומכאן יובן שחטאו של יהודה במעשה מכירת יוסף היווה פגימה בשם הוי״ה שכן שלמות י״ב השבטים הם בבחינת ייחוד השם הקדוש ועל כן נאמר באחרית הימים שעה שיקבץ ה׳ נדחי ישראל ״ **והיה יהוה למלך על הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד״.**

<u>לא אמות כי אחיה</u>

שנא׳ :״ לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יה״ ופסוק זה יפה לקראו על יהודה ולפרשו כך:

לא אמות כי [״כי״ יצא מנין ״יהודה״ [יהודה יצא שווה: י״ה י״ה] קרי: אני יהודה לא אמות כגון שני בני ואשתי]

אחיה [שאני אעשה תשובה ואז אזכה לחיות חיי נצח כפי שראוי ומגיע לי בהיעדר החטא ביוסף]

ואספר מעשה "יה" [ואני שמצוי כעת בפירוד של שם הוי"ה כרגע עוד אזכה להגיע לבחינת שם הוי"ה שלם כבתחילה קרי אזכה לחיים ארוכים לספר על נפלאות ה' המקבל תשובתו של החוטא שיכול לא רק לכפר את חטאו אלא אף לעלות במדרגות הקדושה]

" יסור יסרני יה ולמוות לא נתנני"

" **נתנני"** מילה זו הכופלת את האות נ' והדבר מעיד על שתי בחינות נפרדות באותו עניין, שיהודה מברך שניצול פעמים ממוות האחד שעה שהיה נחשון בן עמינדב וקפץ למים ראשון ובכך חיזק את שורש האמונה הקדוש אצל עם ישראל שבאו אחריו והפעם השנייה שעה שגבר על המוות ולא מת בהיותו " **יעבץ"** שנכנס לגן עדן בחייו ויעבץ הוא עתניאל בן קנז הוא נחשון בן עמינדב הוא יהודה בן יעקב.

שיהודה מצדיק עליו את הדין שעה שיורד מגדולתו כגון דוד שאמר " חטאתי לה' ואם בדוד עסקינן הרי יובהר שדוד לא חטא בבת שבע אלא הוא הודה על חטאו בבחינת היותו אדם הראשון שאז הוא חטא לה' ממש קרי בעוון פרי עץ הדעת ובידוע שבת שבע הייתה כנגד חווה ושמה של חווה משום מעשה הנחש שנחש בארמית נקרא " חוויא"

והפסוק כולל את מידת היסורים שנא' " יסור יסרני" שיהודה יוסר בשני יסורים מקבילים הן פיזית והם רוחנית שהם אבדן משפחתו ואובדן מעלתו הרוחנית

תיקון חטא יהודה

לעניות דעתי תיקון חטאו של יהודה החל במילים " בי אדוני".

רק במועד מעמד יוסף [פרש ויגש] שבו ג' אותיות שם הוי"ה לשמו של יהודה ורק אז הוא הרשה לעצמו לומר ב"י אדוני" קרי בשמי שם הוי"ה שכן עד שלא עמד יהודה במעמד יוסף לא התכפר חטאו ומיד שהתכפר שבו ג' האותיות למקומן ואז יכל יהודה לומר " בי אדוני" קרי בי שם ה'.[הוי"ה]

מכאן מצינו שיהודה אף הוא היה בגלות כ"ב שנים כגון יעקב.

בפועל, מניתי ד' סובלים בגלות בגלל עוון מכירת יוסף והם : יוסף, בנימין, יהודה ויעקב

וגלותם ארכה כל אחד כ"ב שנים .

כ"ב שנים כפול ארבעה יצא שווה מנין ד"ם ד"ם ועל כך נא' כי דורש " דמים " אותם זכר " קרי דם ברבים אלו דמים.

עוד. פעמים ד"ם יצא שווה מנין פ"ח ועליהם נאמר " הפח" נשבר ואנחנו נמלטנו" שהם נמלטו ממידת הדין כל אחד וסבלו הוא ולבסוף זכו לחיי עולם הבא.

ואומרים שראובן לא חטא ביוסף ואם כן מדוע נענש גם הוא באחד מעשרת הרוגי מלכות?

לדעתי : נענש ראובן בעוון שבלבל יצועי אביו מה שמעלה חשש כבד שחטא הדודאים היה הגורם העיקרי לחטא מכירת יוסף.

אומר השוחר טוב : " **כי דורש דמים אותם זכר"** כשיבוא הקב"ה לתבוע דמו של ר' עקיבא הוא תובע דמו של בר קפרא.[הרוגי מלכות]

שם יעבץ

המחבר: ונראה לי לפרשו בסוד ר"ת של שמות הגלגולים ו/או העיבורים ו/או פועלו של עתניאל בן קנז.

י' כנגד: "יהודה" בן יעקב.

ע' כנגד: "עתניאל" בן קנז.

ב' כנגד:

צ' כנגד:

עוד. והנה ר"ת עתניאל בן קנז יצא מניין אותיות: **"יעבץ"**. ללמדנו שיעבץ הוא עתניאל בן קנז ואין המדובר באדם אחר.

ומצינו בבבלי ש"יעבץ" הוא "עתניאל בן קנז" [מסכת תמורה דף טז' עמ' א'.]

עוד. "יעבץ" יצא אותיות יעץ ב'.

קרי מי ש- יעץ ב' פעמים [הוא יהודה] שבפעם ראשונה יעץ לאחיו למכור את יוסף ובפעם השנייה יעץ ליעקב לשלוח את בנימין ליוסף.

שנא': "ויאמר יהודה אל-ישראל אביו, שלחה הנער איתי--ונקומה ונלכה" ונחיה ולא נמות **[בראשית פרק מג פס' ח'.]**

ובידוע שיתר ט' השבטים שהשתתפו במעשה מכירת יוסף נענשו על דרך הגלגול כעשרת הרוגי מלכות לכפר על חטא זה ולדעתי גם יהודה נלווה עמם למחוק כל רושם שהוא בגין חטאו ויותר נכון לומר בכדי להשתתף עם ט' אחיו בצערם בבחינת " ובכל צרתם לו צר" שכן לא יאה לצדיק לשבת בגן עדן כאשר אחיו מעונים בעולם הזה והוא יישב על כסאו דשן בתענוגים ומכאן ניתן לומר שיהודה דקדק עם עצמו ולמרות שלא היה חייב לבוא בגלגול [או בעיבור] א' מעשרת הרוגי מלכות ירד בזה העולם יחד עם אחיו ובידוע שיהודה היה כנגד רשב"ג .

ונראה שהיה בסוד העיבור ולא גלגול של ממש שכן בידוע ששמעון התגלגל ברשב"ג ויש טעם בעניין שיהודה יתעבר ברשב"ג ויהיה יחד עם שמעון שכן שמעון היה היוצר של חטא יוסף ועמד בראש המלעיזים כנגד יוסף ולעומתו היה יהודה ראש לאחים וכמו ששמעון גרם למכירת יוסף באותה מידה יכל יהודה למנוע את מכירת יוסף ומכאן ראוי על דרך האמת ששניהם יחפצו להתגלגל ברשב"ג ולהיות נענשים בראש ובראשונה.

<u>דרוש בסוד הגלגול</u>

יש לציין כי שעה שאנו מציינים גלגול של צדיק יש להבין שהגלגול יכול ויהיה רק חלק מהנר"ן של הצדיק . והנר"ן [ראשי תיבות: נפש רוח נשמה] מורכבים משלוש בחינות יסודיות שהם נפש רוח נשמה קרי יתכן והגלגול יהיה רק בסוד הרוח של הצדיק או רק בסוד הנפש או חלק מהנפש וחלק מהנשמה ביחד ויובהר שאותו צדיק אינו יורד מהעולם העליון לעולם הזה ומתלבש בגוף המגולגל כפי פשט הדבר והדברים דורשים ביאור עמוק ואין הם פשט של עניין .

יש להוסיף ולציין שעל שלוש בחינות הנר"ן שהם היסוד של הקיום הרוחני שבאדם ישנן עוד שתי בחינות אצל הצדיקים והם נקראין " חיה" ו "יחידה". ואלו שתי הבחינות ר"ת ח"י ומי שזוכה להם הנו חי בקבר שאינו מת כמיטת אדם רגיל אלא נותר שלם בגופו והוא שומע הכל ואף שפתותיו דובבות בקבר **בבחינת " דובב שפתי ישנים"** [שה"ש ז י.] פרשו רבותינו זכרונם לברכה, שכל תלמיד חכם שאומרים דבר תורה משמו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר [יבמות צו, א].

<u>עשרת הרוגי מלכות</u>

אומר השוחר טוב: **" כי דורש דמים אותם זכר"**

" כשיבוא הקב"ה לתבוע דמו של ר' עקיבא הוא תובע דמו של בר קפרא. לא שכח צעקת ענוים, אינו שוכח דמן של ישראל מן האומות ולא דמן של צדיקים שנהרגו"

<u>עשרת הרוגי מלכות היו "תנאים" ואלו הם :</u>

"בספר הגלגולים (פ קלט) כותב רבי חיים וויטאל זי"ע "ממה שקבלתי ממורי זלה"ה, ראובן נתלבש בנשמח רבי אליעזר הגדול, ולכן נקרא "הגדול", כמו ראובן שהיה הבכור.

יהודה נתעבר ברבי שמעון בן גמליאל, לכן היה הוא הנשיא ומשבטו של יהודה.

ברבי חוצפית המתורגמן נתגלגל **נפתלי .**

זבולון נתגלגל ברבי יהודה בן בבא,

וגם **יוסף**, אשר גם בסיבתו היה החטא, היה צריך תיקון בחטא זה, כי הקב"ה מדקדק עם צדיקיו כחוט השערה, והוא נתלבש ברבי ישמעאל בן אלישע"

<u>לעומת זאת,ישנה גרסא אחרת.</u>

<u>נשמת ראובן</u>

"בשם יספר קבלה מקדמון אחד' מביא רבי חיים וויטאל (שם פרק מב בהג"ה **שנשמת ראובן** בא ברבי אלעזר בן שמוע,

<u>נשמת שמעון</u>

ונשמת שמעון נתעבר ברבי עקיבא, ולכן נקרע בשרו כמו שקרע כתונתו

<u>נשמת לוי</u>

רבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול היה **לוי**, ואת עורו הפשיטו על מה שהפשיט את הכתונת.

<u>נשמת יהודה</u>

רבן שמעון בן גמליאל הנשיא, שנשחט ונהרג, הוא **יהודה** שאמר (בראשית לז, בו) מה בצע, והיה לו להוליכו אל אביו.

<u>נשמת יששכר</u>

יששכר, שהיה חכם מכל אחיו, נשרף וספר -תורה עמו שהוא רבי חנינא בן תרדיון-

<u>נשמת זבולון</u>

ורבי חוצפית המתורגמן היה **זבולון.**

<u>נשמת דן</u>

רבי יהודה בן בבא היה **דן.**

<u>נשמת אשר</u>

רבי יהודה הנחתום היה **אשר**

<u>נשמת גד</u>

רבי אלעזר בן דמא היה **גד**,

בספר מנחת קנאות עמוד צב, להרב יחיאל ביר שמואל איש פיסא ז״ל) מובא בשם הרב ר׳ יצחק ן שם טוב זי״ע שנפש יהודה נתגלגלה ברבי עקיבא״, ולזה קבל רבי עקיבא עונש יותר מכולם ,לפי שיהודה היה סיבה למכירה יוסף, עיי״ש.

ברם בזהר(זהר חדש פט, ב) ובכמה מקומות בכתבי האר״י(עיין ספר הגלוגלים שם פרק מא, שער הפסוקים פרשח ויצא סימן ל) מבואר, שישששכר נתלבש ברבי עקיבא [ולכן אמר רבי עקיבא (פסחים מט, ב) ימי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור״,[המחבר: ישששכר מכונה חמור גרם] הפך ממה שנאמר (דחי מט, יד (בישששכר ״חמור גרם״].

וכן כך כתב המגלה עמוקות (רנ״ב אופנים על ואתחנן, אופן פח), עיי״ש .

לעומת זאת כותב המגלה עמוקוח בעצמו במקום אחר (שם, אופן עג) שרבי עקיבא הוא גלגול של שמעון, ורבי ישמעאל גלגולו של יוסף, ואשר לכן קרא רבי עקיבא לרבי ישמעאל - ״ישמעאל אחי- סנהדרין נא, ב), שמחחלה הם לא הכירוהו (בראשיח מב, ח ,(אבל לבסוף בא לחקן ולהכיר האחוה, עיי״ש. ומובא דעה זו בעשרה מאמרות לרמ״ע מפאנו(מאמר חקור הדין חלק ב פרק ט]

.אולם, סוד אחר מציגו בספר קהלח יעקב (ערך עקיבא) בשם קצת המקובלים (והוא בספר הגלגולים שם), שרבי עקיבא היה גלגול יוסף, ואשר לכן נקרא ״עקיבא בן יוסף׳, לרמז ליוסף הצדיק .״

<u>עשרת הרוגי מלכות עשרה</u>

.שנהרגו בידי אדרינוס ימח שמו וזכרו

<u>וישנן כמה סברות לגבי זהות עשרת הרוגי מלכות</u>

<u>סברה אחת</u>

רבי ישמעאל כהן גדול
,רבן שמעון בן גמליאל
רבי עקיבא
,רבי חנינא בן תרדיון
רבי חוצפית המתורגמן
,רבי אלעזר בן שמוע
רבי חנינא בן חכינאי
,רבי ישבב הסופר
רבי יהודה בן דמה

.רבי יהודה בן בבא

<u>סברה שנייה</u> [לפי מדרש תהילים פ״ט]
רבן שמעון בן גמליאל
,ור׳ ישמעאל בן אלישע כ״ג
ר׳ ישבב הסופר
,ור׳ חוצפית המתורגמן
,רבי יוסי ור׳ יהודה בן בבא
ר׳ יהודה הנחתום
,ור׳ שמעון בן עזאי
ר׳ חנינא בן תרדיון
.ר׳ עקיבא

<u>סברה שלישית</u>
רבן שמעון בן גמליאל
ר׳ ישמעאל בן אלישע כהן גדול
ר׳ עקיבא בן יוסף
ר׳ יאודה בן בבא
ר׳ חנינא בן תרדיון
ר׳ ישבב הסופר
ר׳ אלעזר (נ״א יודא) בן דמא
ר׳ חנינא בן חכינאי
ר׳ חוצפית המתורגמן
. **ר׳ אלעזר בן שמוע**

<u>ואין חולק בנוגע ל- ו׳ הרוגים, להלן:</u>

,רבי ישמעאל כהן גדול, רבן שמעון בן גמליאל

רבי ישבב הסופר ,רבי עקיבא, רבי חנינא בן תרדיון

רבי חוצפית המתורגמן.

<u>מכאן המחלוקת היא בנוגע ל-</u>

1. ר׳ אלעזר בן שמוע
2. ר׳ חנינא בן חכינאי
3. ר׳ יאודה בן בבא
4. ר׳ שמעון בן עזאי
5. ר׳ יהודה הנחתום
6. ר׳ יוסי
7. ר׳ יהודה בן בבא
8. ר׳ יהודה בן דמה
9. ר׳ אלעזר
10. ויש אומרים גם רבי טרפון

ונראה לי אלו ואלו דברי אלקים חיים שהיו בין עשרת הרוגי מלכות כאלו שנהרגו בפועל והיו כאלו שהייתה להם מעין מיתה וניצלו הימנה.

<u>רבי טרפון</u>

יש אומרים שגם רבי טרפון נמנה בין עשרת הרוגי מלכות ולדעתי ניתן לבסס זאת על הקשר שבין שמו לבין מכירת יוסף שאותיות טרפון הם אותיות "טרוף נ" שאמר יעקב אע"ה שנא': " ויכירה ויאמר כתונת בני, חיה רעה אכלתהו; **טרוף** טורף, יוסף.[**בראשית לז' לג'**] וכן נראה לי שם טרפון מורכב משמותיהם של שני המלאכים סנדלפו"ן ומטטרו"ן. שאותיות **פון** מסנדלפון ואותיות **טר** ממטטרון.

א. רבן שמעון בן גמליאל.- כגון שמו שמעון כנגד שמעון בן יעקב [ויש אומרים כנגד יהודה ויכול להיות גם שניהם]
ב. ר' ישמעאל בן אלישע [כהן גדול] - כנגד לוי ויש אומרים כנגד יוסף ונראה לי שכיפר על עוון הפשטת יוסף מבגדיו שנא': " וַיַּפְשִׁיטוּ אֶת יוֹסֵף אֶת כֻּתָּנְתּוֹ [בראשית לז כג'] " ועל כן הפשיטו את עור פניו מידה כנגד מידה.
ג. ר' חוצפית התורגמן.- כנגד זבולון [דעה נוספת: נפתלי]
ד. ר' יהודה בן בבא.- כנגד דן [דעה נוספת: זבולון]
ה. ר' יהודה הנחתום.- כנגד אשר.
ו. ר' חנינא בן תרדיון - כנגד יששכר.
ז. ר' עקיבא - כנגד השכינה קרי כנגד יעקב שחטא בכך ששילח את יוסף לבד ושים לב שאותיות יעקב מצויות בשם עקיבא.[ופירוש נוסף הוא שעקיבא היה כנגד השכינה מאחר והשבטים צירפו את השכינה להכריע בעניין יוסף ומכאן כביכול חטאה גם השכינה במכירת יוסף והיה על עקיבא לכפר על מעשה השכינה]

<u>אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה"</u>

<u>יצא ס"ת ר' עקיבה</u>

כאן המקום לציין כי ראוי ונכון לכתוב "עקיבה" ולא עקיבא.
מצינו בשער הגלגולים לו' ...." **בענין ר' עקיבא, א"ל מורי ז"ל, כי ס"ת אור זרו"ע לצדי"ק ולישר"י ל"ב שמח"ה, הוא ר' עקיבא** כי הפסוק הזה נאמר עליו, ומכאן ראיה כי עקיבא הוא בה"א לבסוף, ולא באל"ף

<u>סוד שמעון כנגד רבי עקיבא</u>

ויש אומרים שרבי עקיבא היה כנגד שמעון ונכון הדבר לדעתי במובן חלקו של שמעון בשכינה שאין שכינה שורה בפחות מעשרה ועל דרך זאת תתיישב קשיא זו.

לגבי <u>ראבן בן יעקב</u> שאומרים עליו שלא חטא בעוון יוסף הצדיק מצינו בזוהר חדש [מסכת איכה יג] שרבי אליעזר הגדול [תנורו של עכנאי] היה גלגול ראובן ור' אליעזר הושלך לבור כגון מה שיעץ ראובן להשליך את יוסף לבור. וניצל רבי אליעזר כגון שיוסף ניצל מהבור.**ובידוע שחכמים נידו את רבי אליעזר והדבר היה ככל הנראה בסיבת גלגול ראובן שהיה חיב נידוי על חלקו בחטא יוסף לתקן כליל את רושם חטאו והנידוי היה לטובת ר' אליעזר וזו הייתב כוונת חכמים ולא על דבר אחר חלילה שלא הייתה בהם גאווה חלילה וידעו מה שידעו ועשו מה שעשו והכל לשם שמים.**

<u>סוד י' טיפות שיצאו מיוסף</u>

קיימת שאלה בסיבת הרוגי מלכות שכן אומרים שהרוגי מלכות הם בסיבת י׳ טיפות שיצאו מיוסף ויש אומרים שנהרגו בעוון מכירת יוסף.

ואבאר: שתי הסיבות אמת ואחת אינה סותרת את השניה.
עשרת הרוגי מלכות נהרגו בסיבת י׳ השבטים קרי י׳ הטיפות שמכונות ״שבט״ כגון מטה או שרביט כינוי לברית של הזכר משם יוצאות הטיפות.

מה שגרם ליציאת טיפות אלו היה עוון מכירת יוסף שאם לא היה נמכר יוסף לא היה מגיע לבית פוטיפרע ולא היה מוציא י׳ טיפות בסיבת אשת פוטיפרע ומכאן מתישבת השאלה כדקא יאות.

ונזכיר שלפי הסוד אשת פוטיפר חזרה בגלגול ברחב הזונה ויוסף חזר בגלגול ביהושע בנון ונשא את רחב לאישה כדין.

אמר ר׳ יודאי סוד ה׳ ליראיו, (ועל כן אמרו לי) עשרת הזקנים הרוגי המלכות נענשו על מכירת יוסף, (משום שהם היו מעשרה השבטים שמכרו את יוסף, וקשה, למה לא נתכפר להם העון במיתתם).

מדרש משלי:

כל הון יקר נמצא נמלא בתינו שלל, זה מכירתו של יוסף שמכרוהו, שהוא בן יקר לאביו, ונמצא מחיה לפניהם. א״ר יהושע בן לוי לא נמשכו עשרה הרוגי מלכות אלא בחטא מכירתו של יוסף. (פרשה א)

תנא דבי אליהו רבא:

...בא וראה אף על פי שהיו יוצאין להריגה היו מכבדין זה את זה, זה אומר אין אני גדול מחבירי אלא חבירי גדול ממני, לכן הרגו אותי תחלה כדי שלא אראה במיתת חבירי, וזה אומר הרגו אותי תחלה ואל אראה במיתת חבירי, והיו מפילין גורלות ונפל הגורל על רבי שמעון בן גמליאל בתחלה, נטל רבי ישמעאל כהן גדול את ראשו של רבן שמעון בן גמליאל והיה מגפפו ומחבקו ומנשקו, ואמר ליה רבי איך נטמנה לשונך בעפר והאיך נתמלא פיך באבנים ועפר כעובדי ע״ז וכמחללי שבתות, ולא הספיק לומר את הדברים עד שנטלו את החרב וחתכו את ראשו. באותה שעה אמר הקב״ה אביא את השמים ואטפחם זה בזה ואחריב את עולמי בפניהם, שנאמר (יחזקאל כ״ח) גם אני אכה כפי אל כפי והניחותי חמתי וגו׳. (פרק ל)

מדרשים:

...מיד נתן הקב״ה בלב הקיסר של רומי ללמוד תורת משה מפי חכמים וזקנים, והתחיל בספר בראשית והיה לומד עד שהגיע ל- ואלה המשפטים, וכיון שהגיע לפסוק וגונב איש ומכרו וגו׳ מיד צוה למלאות פלטירו מנעלים ושלח לקרוא לעשרה חכמי ישראל... אמר להן עומק הדין יש לי לשאול מכם ואל תאמרו לי כי אם הדין ואת האמת והמשפט... ומי שגנב איש מאחיו של בני ישראל והתעמר בו ומכרו מה דינו, אמרו לו התורה אמרה מות יומת. ענה ואמר להם אם כן אתם חייבים מיתה, אמרו לו אמור למה, אמר להם על מכירת יוסף שמכרוהו אחיו... יצאו מלפניו וחילו את פני ר׳ ישמעאל כהן גדול שיזכיר השם הגדול ויעלה לרקיע ויחקור אם נגזרה גזירה מאת השי״ת... א״ל גבריאל, ישמעאל בני חי נפשך שכך שמעתי מאחורי הפרגוד שעשרה חכמי ישראל נמסרו להריגה ביד מלכות הרשעה. אמר לו ר׳ ישמעאל למה, א״ל על מכירת יוסף... שמיום שמכרוהו השבטים את יוסף לא מצא הקב״ה בדור אחד עשרה צדיקים וחסידים כמו השבטים, לפיכך הקב״ה פורע מכם, אבל לך האמת...

נכנס הקיסר וכל גדולי רומי אחריו, אמר להם מי יהרג תחלה,

<u>סדר הריגת עשרת הרוגי מלכות</u>

המחבר: ובדין הוא שיהרגו כל אחד כנגד מחשבותיו וכנגד גודל השתתפותו במכירת יוסף וכך היה מה שהיה:

ענה ר׳ שמעון בן גמליאל אני נשיא בן נשיא מזרעו של דוד מלך ישראל ע״ה אני אהרג תחילה. ענה ר׳ ישמעאל כהן גדול ואמר, אני כהן גדול בן כהן גדול מזרעו של אהרן הכהן אני אהרג תחלה ולא אראה במיתת חבירי...

<u>ההרוג הראשון - רשב״ג</u>

ויפול הגורל על רבן שמעון בן גמליאל וצוה הקיסר לחתוך את ראשו תחלה, ונטלו אחר כך ר׳ ישמעאל כהן גדול בין יריכיו וצוח עליו במר נפש ואמר אי תורה ואי שכרה הלשון שהיתה מבארת התורה בשבעים לשונות...

<u>ההרוג השני - ר׳ ישמעל כהן גדול.[גלגול יוסף הצדיק ויהושע בנון היה גלגול יוסף]</u>

עוד שהוא מדבר ומתאונן ובוכה ומקונן נשקפה בתו של הקיסר בעד החלון וראתה יופיו של ר׳ ישמעאל כ״ג ונכמרו רחמיה עליו ושלחה לאביה ליתן שאלה אחת... שלחה לו אבקש לך אם כן שתצוה להפשיט את עור פניו כדי להסתכל במקום מראה. מיד צוה להפשיט את עור פניו, וכיון שהגיע למקום תפילין צעק צעקה גדולה ומרה ונזדעזעה שמים וארץ, צעק פעם שנייה ונזדעזעה כסא כבוד... אמר להם הניחו לו שתעמוד זכותו לדורות שלאחריו. אמר הקב״ה מה אעשה לבני גזירה היא ואין מי שיפר...

המחבר: ובידוע שקלסטר פניו של רבי ישמעאל כהן גדול מצוי בידי רומי הכוונה לוותיקן .

ואחת לשבעים שנה היו מרכיבים הקלסטר על פני אדם חיגר לסמל ניצחון עשיו על יעקב [<u>תלמוד בבלי</u> ,<u>מסכת עבודה זרה</u> ,<u>דף י״א, עמוד ב</u> .'] והיו עושים תהלוכה ברחובות העיר ללגלג על הצדיק ועל ישראל .

במרתפי הוותיקן מצויים גם אוצרות בית המקדש ואני קורא לכל יהודי באשר הוא לקום ולדרוש ממשלת ישראל לפנות לוותיקן שישיב לנו את קלסטר רבי ישמעאל כהן גדול להביאו לקבר ישראל ולתבוע מהם להשיב לידינו את אוצרות בית המקדש שהם שדדו מאיתנו.

ודעו שאפילו ע״פ הדין הבינלאומי ניתן לתבוע את השבת הגזלה להשיבה לבעליה ואין לחשוש מפני איש.

ומציתי שישנם כאלו המכינים דוגמאות של כלי המקדש והם משקיעים כסף רב בחיקוי עלוב ויכלו להשקיע את הממון לתבוע את הוותיקן להשיב את הגזלה המקורית שלא תסולא בפז.

ובידוע שהמנורה שהייתה בבית המקדש נלקחה ע״י טיטוס הרשע לרומא והמנורה מצויה במרתפי הוותיקן.

ודעו כי הוותיקן שומר על כלי המקדש מכל משמר מחמת האמונה שכלים אלו משפיעים להם שפע וכוח ויש דברים בגו.

ובתבליט שעל שער טיטוס חרותה דמות המנורה כאשר רגלי המנורה שונות מהמקור לפיו היו למנורה ג׳ רגליים [רמב״ם, פ״ג מהלכות בית הבחירה ,ה״ב ,ובפירושו למשנה מנחות פרק ג׳ ; מדרש תדשא פרק י׳ ; רש״י (שמ׳ כה:לא) ואחרים.] וההיסטוריונים סוברים כי מדובר בתחרית מאוחר יותר שנעשה מזיכרון וטעות גדולה בידם שכן זו הייתה מטרת טיטוס הרשע [הס״מ] שלעתיד יסברו שהמנורה אינם בידיהם הטמאות והתכלית השנייה לשנות את הסמל המרכזי של עם ישראל שישכחו את דמותה המקורית של המנורה שאכן רבים אינם יודעים שהיו למנורה ג׳ רגלים לדעתי לסמל את שלושת הרגלים [חגי ישראל] ואת ג׳ האבות .

הרומאים הורידו את רגלי המנורה גם לסמל את ביטול העליה לרגל קרי ביטול עבודת המקדש , לביטול זכות ג׳ האבות ועוד דבר יש בעניין והוא לקשור את רגלי השכינה למנוע השפעת השפע לעם ישראל.

אוצר המלך [הוותיקן]

כלי המקדש המצויים בשבי הסטרא אחרא כגון: הפרוכת, גביע שלמה, היתוש שניקר בטיטוס, הציץ.

ניתן להביא ראיות בדבר היצאות כלי המקדש בידי הוותיקן מהמקורות, להלן:

פעם נתנו לרבי אליעזר ברבי יוסי להיכנס לאוצר המלך והוא ראה כל מיני כלים מהמקדש (מעילה טו ב).

א. הוא ראה את הפרוכת (יומא נז א)

ב.שרידי גביע של שלמה המלך (אסתר רבה א יב)

ג. את היתוש שנכנס בחוטמו של טיטוס וניקר במוחו (גיטין נו ב. בראשית רבה א יב)..

וסיפר רבי אליעזר בר׳ יוסי: ״אני ראיתיו [הציץ] בעיר רומי וכתוב קדש לד׳ בשיטה אחת״ (שבת שם.

והגיע הזמן לעשות מעשה של ממש להשבת הגזלה הן בחקיקה, הן בפנייה לוותיקן והן בדרך של הגשת תביעה להשבת הגזלה.

ומי ששותק מעלה עליו חלילה כאילו חרב הבית בימיו.

ההרוג השלישי- ר׳ עקיבא בן יוסף [גלגול שמעון בן יעקב]

ואחריו הוציאו ר׳ עקיבא בן יוסף , דורש כתרי אותיות ומגלה פנים בתורה כמו שנמסרו למשה מסיני. וכשהוציאוהו להריגה בא מכתב לקיסר שמלך ערביא מתפשט בארצו, נחץ ללכת וצוה לחבוש את ר׳ עקיבא בבית האסורין עד שישוב, וכשבא מן המלחמה צוה להוציאו וסורקין את בשרו במסרקות ברזל וכל סריקה וסריקה שהי סורקין היה אומר ר׳ עקיבא צדיק הוא ה׳, הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא. יצתה בת קול ואמרה אשריך ר׳ עקיבא שהיית צדיק וישר, ויצתה נשמתך בצדיק וישר. וכשנפטר בא אליהו הנביא ז״ל ונטלו על כתיפו ונשאו חמשה פרסאות ופגע בו ר׳ יהושע הגרסי, א״ל וכי אינך כהן, א״ל גופן של צדיקים אינו מטמא...

ההרוג הרביעי - ר׳ חנינא בן תרדיון

ואחריו הוציאו ר׳ חנינא בן תרדיון. אמרו עליו על ר׳ חנינא בן תרדיון שהיה נעים בפני הקב״ה ואדם ומעולם לא עלה קללת חבירו על מטתו (צ״ל שפתו). וכשצוה הקיסר ברומי שלא ללמוד תורה מה עשה ר׳ חנינא בן תרדיון עמד והקהיל קהילות ברבים וישב לו בשוקי של רומי והיה לומד ועוסק ודורש בתורה. וצוה הקיסר לכרכו בספר תורה ולשרפו...

ההרוג החמישי - ר׳ יודא בן בבא

ואחריו הוציאו ר׳ יודא בן בבא שלא טעם שינה אלא כשינת סוס מח״י שנה עד פ׳ שנים. ואותו היום שהוציאוהו להורג ערב שבת היה והתחיל מבקש מהם בחייכם המתינו לי מעט עד שאקיים

מצוה אחת שצוה הקב״ה עלי. א״ל עדיין אתה בוטח באלקיך, א״ל הן... א״ל אנו חייבים מיתה למלך גדול ונורא, והוא מסר אותנו ביד מלך כדי לתבוע את דמינו מידו... א״ל הקיסר כמה עזי פנים אתם, שעל פתח מיתה אתם עומדים ועדיין עזים אתם, א״ל ר׳ יודא אוי לך קיסר רשע בן רשע, הלוא ראה חרבן ביתו והריגת חסידיו וצדיקיו ולא עשה קנאה להנקם מיד. אמרו ליה תלמידיו רבינו היה לך להחניף אותו, אמר להם וכי לא למדתם שכל המחניף לרשע סופו נפל לידו, א״ל בחייך קיסר המתין לי עד שאקיים מצוה אחת ושבת שמה והוא עולם הבא, א״ל לזה שמעתי לעשות שאלתך, מיד התחיל בקידוש היום ויכלו השמים והארץ והיה אומר בנעימות ובקול רם, והיו תמיהים כל העומדים עליו, וכיון שהגיע עד ברא אלקים לעשות לא הניחוהו לגמרו, וצוה הקיסר להרגו והרגוהו ויצתה נשמתו באלקים... וצוה וחתכוהו איברים איברים והשליכוהו לכלבים ולא הוספד ולא הוקבר.

<u>ההרוג השישי - ר׳ יודא בן דמא</u>

ואחריו הוציאו ר׳ יודא בן דמא, אותו היום ערב שבועות היה, א״ל ר׳ יודא לקיסר חייך המתין לי מעט עד שאקיים מצות עצרת ואקדשו כדי לשבח הקב״ה שנתן לנו התורה... א״ל הקיסר אין שוטים בעולם כמו אתם, סוברים שיש עולם אחר. א״ל אין שוטים בעולם כמו אתם כופרים באלקים חיים, ואי לך אוי לבושתך ואוי לחרפתך כשתראה אותנו עם השם באור החיים ואתה תשוב בשאול תחתיות במדרגה התחתונה. מיד חרה אפו של הקיסר עליו וצוה לקשרו בשערות ראשו בזנב הסוס וצוה למשכו בכל רוחב של רומי, ואחר כך צוה וחתכוהו איברים, ובא אליהו ז״ל ולקח האברים וקברן במערה אחת הסמוכה לנהר היורד לפני רומי, ושמעו כל רומיים קול נהי ובכי כל שלשים יום בתוך אותה מערה, ובאו והגידו לקיסר, אמר להם אם היה העולם נהפך לתוהו ובוהו לא אשקוט עד שאמלא את רצוני באותן עשרה זקנים כאשר נשבעתי...

<u>ההרוג השביעי - ר׳ חוצפית המתורגמן</u>

אחריו הוציאו את ר׳ חוצפית המתורגמן. אמרו עליו על ר׳ חוצפית המתורגמן שהיה בן מאה ושלשים שנה כשהוציאוהו ליהרג, והיה יפה תואר ויפה מראה והיה דומה למלאך ה׳ צב-אות, באו והגידו למלך את יפיו ואת שיבתו, ואמרו לו בחייך אדוני תרחם על הזקן הזה. אמר הקיסר לר׳ חוצפית כמה שנים אתה, א״ל בן מאה ושלשים שנה לבד מיום אחד, ובקשתי ממך שתמתין לי עד שתתמלא יומי. אמרי ליה הקיסר מה לך שתמות היום או למחר, אמר ליה כדי שאקיים עוד שתי מצות, אמר ליה מה מצוה אתה רוצה לעשות, אמר ליה לקרא קריאת שמע ערבית ושחרית להמליך עלי את שם הגדול והנורא המיוחד. אמר ליה הקיסר עזי פנים ועזי נפש עד מתי אתם בוטחים באלקיכם שאין בו כח להציל אתכם מידי... וכששמע ר׳ חוצפית כך בכה בכי גדול ואחז בבגדיו ויקרעם על גדוף השם ית׳ ועל חרפתו, ואמר לקיסר אוי לך קיסר מה תעשה ליום אחרון כשפוקד השי״ת על רומי ועל אלהיכם... וצוה להרגו ויסקלוהו ותלוהו, ואז באו שריו וחכמיו וחלו פניו לקברו כי חמלו על שיבתו, ויאמר המלך לקבור אותו, ויבאו תלמידיו ויקברוהו ויספדוהו הספד גדול וכבד מאד.

<u>ההרוג השמיני - את ר׳ חנינא בן חכינאי</u>

ואחריו הוציאו את ר׳ חנינא בן חכינאי, ואותו היום ערב שבת היה, וכל ימיו היה יושב בתענית מבן שנים עשר שנים עד תשעים שנים וחמש. אמרו לו תלמידיו רבי רצונך שתטעום כלום קודם שתהרג, אמר להם עד עתה התעניתי ולא אכלתי ולא שתיתי, ועתה איני יודע איזה דרך אלך, ואתם אומרים לי לאכול ולשתות. התחיל בקדוש היום ויכלו השמים עד ויקדש אותו, ולא הניחוהו לגמור עד שהרגוהו, ויצתה בת קול ואומרת, אשריך ר׳ חנינא בן חכינאי שהיית קדוש ויצתה נשמתך בקדושה בתיבת ויקדש.

<u>ההרוג התשיעי - ישיבב הסופר</u>

ואחריו הוציאו ר׳ ישיבב הסופר, אמרו עליו על ר׳ ישיבב הסופר שהיה בן תשעים שנה אותו היום שהוציאוהו ליהרג, כיון שהוציאו אותו באו תלמידיו ואמרו לו רבינו תורה מה תהא עלינו, אמר להם בני עתידה תורה להשתכח מישראל לפי שאומה הרשעה העיזה פניה והערימה סוד לאבד מרגלותינו ממנו, והלוואי שהייתי כפרה על הדור, אבל אני רואה שאין לך רחוב ורחוב שברומי שאין בה חלל חרב שעתידה אומה הרשעה לשפוך דם נקי מישראל. אמרו לו רבינו ומה תהא עלינו, אמר להם החזיקו איש ברעהו ואהבו שלום ומשפט אולי יש תקוה. אמר ליה קיסר, זקן בן כמה

שנים אתה, אמר ליה היום בן תשעים שנה אנכי, ועד לא יצאתי ממעי אמי היה גזירה מאת הקב״ה למסור אותי ואת חבירי בידך כדי לתבוע דמינו מידך. אמר ליה וכי יש עולם שני, אמר ליה הן, ואתה אוי ואוי לבושתך כשיפרע דם חסידיו מידך. אמר הקיסר מהרו להרוג גם זה ואראה כח וגבורתו של אלקי זה ומה יעשה לי בעולם שני, צוה עליו ושרפוהו.

<u>ההרוג העשירי - ר׳ אלעזר בן שמוע</u>

ואחריו הוציאו ר׳ אלעזר בן שמוע. אותו יום אמרו עליו על ר׳ אלעזר בן שמוע שהיה מאה וחמש שנים ומקטנותו עד סוף ימיו לא שמע אדם שהוציא תפלות מפיו ולא נתקוטט עם חביריו בין בדבור בין במעשה, והיה עניו ושפל רוח וישב בתענית שמונים שנה. ואותו היום שנהרג יום כפורים היה, ובאו תלמידיו לפניו ואמרו לו, רבינו מה אתה רואה. אמר להם אני רואה ר יודא בן בבא שמשיאים את מטתו ואת מטת ר׳ עקיבא בן יוסף סמוכה אצלו והם מתווכחים בדבר הלכה יחד זה עם, אמרו לו ומי מכריע ביניהם, אמר להם ר׳ ישמעאל כהן גדול. אמרו לו מי מנצח, אמר להם ר׳ עקיבא על שטרח בכל כחו בתורה. אמר להם בני רואה אני עוד שנשמת כל צדיק וצדיק מטהרת את עצמה במי השילוח כדי ליכנס היום בטהרה בישיבה של מעלה לשמוע את דרשות ר׳ עקיבא בן יוסף שידרש להם מענינו של יום... ציוה הקיסר להרגו, ויצאה בת קול ואומרת אשריך ר׳ אלעזר בן שמוע שהיית טהור ויצאת נשמתך בטהרה. (מדרש אלה אזכרה)

אומר הילקוט הראובני: ״ ויוסף בעצמו מנוי בין עשרת הרוגי מלכות על מה **<u>שגירה והסית אחיו עליו שימכרוהו על ידי אותן החלומות</u>**, לכך הוצרך שתחזור הנשמה זו בישמעאל בן אלישע כהן גדול, כדי שתסבול עונש המיתה ממש, לכן היה ר׳ ישמעאל יפה מאד דוגמת יוסף. (וישב)

[המחבר : מכאן עולה השאלה מדוע לא נמנה יא׳ הרוגי מלכות שכן עשרה שבטים חטאו ביוסף ועם גם על יוסף להיענש מן הדין היה להענישו בבחינת י״א הרוגי מלכות והמדובר בקשייא שלא מצאתי תשובה עליה לא בפני חז״ל ולא בזהר עצמו].

שנא׳ : וילכו אחיו לרעות וגו׳, ור׳ ישמעאל הוא גלגול יוסף ר׳ עקיבא הוא גלגול שמעון, וזהו הסוד בגמרא, אמר ר׳ עקיבא לישמעאל אח״י בת ובת אני דורש. (שם)

<u>שמות עשרת הרוגי מלכות כמניין שמות עשרת ראשי השבטים</u>

ואומר הילקוט ראובני : ״ אני תמוה על מה שמצאתי בליקוטי הרב ר״א בזה, וכל מה שאירע ליוסף בו לקו עשרה הרוגי מלכות, נשמות עשרת השבטים שמכרו את יוסף ואלה שמות עשרה הרוגי מלכות למעלה לחשבון הזה, רק אם נכתב ר׳ חנניא בן תרדיון בשני יודין, ויהיה עשר הנזכרים ר׳ שמעון, ור׳ ישמעאל, ר״ע, ור׳ חנניא בן תרדיון, ור׳ טרפון, ור׳ יהודא בן בבא, ור״א בן שמוע ור׳ ישבב הסופר, ור׳ יהודא הנחתום, ור׳ חוצפית התורגמן, כל שמות בגימטריא אלפים שמנה מאות וחמשים ושמנה עולה סכום שמות השבטים עם זבולון בשני ווין לבד יוסף ובנימין. (שם)

<u>רבינו בחיי:</u>

ועל דרך הקבלה מה שנחתמה פרשה זאת בפסוק עלו לשלום אל אביכם, זה רמז לעשרה הרוגי מלכות אשר עלו לשלום אל אביהם שבשמים אחר שנתלבנו ונצרפו מחטאו של יוסף... ועל כן תמצא בפרשה זו י׳ פעמים ״האנשים״ לרמוז על עשרה הרוגי מלכות.

<u>פרקי היכלות</u>

וכן תמצא בפרקי היכלות, אמר רבי ישמעאל אותו היום חמישי בשבת היה כשבאת השמועה מכרך גדול שברומי שצוה לופינוס קיסר [יש קוראים לו ללופינוס״ והוא יחזור בגלגול באחרית הימים בגוג ומגוג ובארתי שנראה לי שזה הוא פוטאין השליט האכזר של ממשלת רוסיה]

<u>רבי יהודה בן בבא וחטא הוצאת דיבה</u>

אומר הרקאנטי:

...וליהודה אמר מטרף בני עלית, הרמז לרבן שמעון בן גמליאל, זהו כבד ביין לבושו ובדם ענבים סותה, ולזבולן אמר זבולן לחוף ימים ישכון, רמז בו על מיתת רבי יהודה בן בבא שישב בין שני הרים ובין שני תחומי שבת ושם נעצו בו ג׳ מאות לונביות של ברזל, ויתנכלו בצירוף לונכיות, ונרמז בפסוק וימררוהו ורובו וישטמוהו בעלי חצים, ובעון ויפשיטו את יוסף נפשט עורו של ר׳ ישמעאל, בעון ודבתם רעה לשונו של ר׳ יהודה נלחכה בפי חזיר, בעון שגרמו לומר חיה רעה אכלתהו, ומה שאמר רבי עקיבא מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור נסרק בשרו בשיני ברזל... (ויחי, ועיין שם עוד)

[המחבר : ביאור מאמר זה הנו נדרש ביותר שכן הנו מעלה קושיות רבות שיש להבהירן וניתן להבהירם ואשתדל על כך בסייעתא דשמיה בקונטרס ב׳ שכן חפצי להוציא קונטרס זה בהקדם]

<u>״מטרף בני עלית״</u>

״וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אֶחָיו״ (שם ל״ח, א)

המחבר : כאן אחי יוסף הורידוהו מגדולתו ואילו כאן יעקב משיב את יהודה למעמדו הראוי ומעלה אותן שנא׳ ״ עלית״

עוד. ״עלית״ : נאמר הדבר במשה רבנו ״ עלית למרום שבית שבי״

״ מטרף בני״ ממכירת יוסף.

״עלית״ : עלית בחזרה למקומך ואף יותר שעלית במעלות הקדושה.

שם משמואל:

ואפשר עוד דהא כתיב ולא יכול יוסף להתאפק, ומשמע דאם היה יכול היה עוד מתאפק, ולמה. דהנה איתא בזוהר הקדש דעשרה הרוגי מלכות היו גלגול השבטים, ונידונו במיתה על חטא מכירת יוסף, ולכאורה הלא אין לך דבר שעומד בפני התשובה ומיתה ממרקת, ולמה היה עליהם עוד דין אחרי שעברו יותר מאלף וחמש מאות שנה?

אך יש לומר לפי דרכנו, כי עיקר התשובה אפשר לעשות רק אחר המירוק, ואם כן אחר שהיו כולם אבודים בעיני עצמם כבמדרש, אז היה עיקר המירוק עד דכדוכה של נפש, ואז התחילה התשובה עד דכדוכה של נפש,

ואם היה יוסף מתמהמה עוד זמן מה והיו רואים שכל תחנוני יהודה לא פעלו מאומה, היו מעתה אבודים בלי שום תקוה, והיה המירוק עד התכלית, ולעומת זה היתה התשובה עד התכלית, ולא היה נשאר עליהם שום שמץ, ולא היו צריכין להתגלגל בעשרה הרוגי מלכות.

אבל יהודה היה דוחק את השעה, ולא היה יכול יוסף עוד להתאפק עד שיתמרק החטא לגמרי, כי עדיין היתה התקוה נשקפת להם שיהודה בתחנוניו וטענתו ירכך את לבו, ולעומתו נשאר עוד רושם מהחטא שלא היתה התשובה עד התכלית... (ויגש תרע״ד)

ומצינו בשער הגלגולים לאר״י שיוסף חזר והתגלגל ביהושע שנשא את רחב הזונה לאישה ורחב היא גלגול של אשת פוטיפר ולכן בגלגול קודם חשקה בו כי ידעה שהוא עתיד להיות איתה. ואם תעשה גימטריה של שמה של אשת פוטיפר שהוא ״ זליכא״ יוצא מנין זונה שרחב היתה זונה.

ביאור מחלוקת עשרת הצדיקים

תשעה:

תשעה נכנסו בחייהם לגן עדן (מסכת דרך ארץ פרק א):

א. חנוך,
ב. אליהו
ג. משיח
ד. אליעזר עבד אברהם
ה. עבד מלך הכושי
ו. חירם מלך צור
ז. יעבץ
ח. סרח בת אשר
ט. בתיה בת פרעה

[יש אומרים, הוצא חירם מלך צור] , והוכנס תחתיו ר׳ יהושע בן לוי.

שבעה:

שבעה נכנסו בחייהם לגן עדן [מסכת כלה רבתי פרק ג]:

א. סרח בת אשר
ב. בתיה בת פרעה
ג. חירם מלך צור
ד. עבד מלך הכושי
ה. אליעזר עבד אברהם
ו. בן בנו של ר׳ יהודה הנשיא, יעבץ
ז. יש אומרים אף ר׳ יהושע בן לוי.

ביאור המחלוקת

לדעתי, כל הגרסאות אמת וגרסת העשרה היא הגרסא המלאה בהסתייגות אחת שתבואר .

ראה:

הגרסא הראשונה של עשרה צדיקים

יא. חנוך בן ירד
יב. אליעזר עבד אברהם
יג. בתיה בת פרעה
יד. סרח בת אשר
טו. אליהו הנביא
טז. משיח בן דוד
יז. חירם מלך צור
יח. עבד מלך הכושי
יט. יעבץ בן רבי

כ. יהושע בן לוי.

לדעתי, מדובר בגרסא המלאה והנכונה ואולם בשינוי קטון לפיו אין המדובר במשיח בן דוד אלא במשה רבנו על דרך הרמז לאחר שהוא זה שעתיד להיות משיח בן דוד [שנא ׳: ותצפינהו בסוף״ שהוא צפון בסוף הימים קרי לבוא בגלגול בסוף הימים כגואל צדק] ומשה אינו מצוין ברשימה זו במפורש מחמת השמירה על ענוותנותו , למנוע שאלות מכשילות ולהסתיר את זהות הגואל.

<u>הגרסא השנייה של תשעה צדיקים</u>

א. חנוך,
ב. אליהו
ג. משיח
ד. אליעזר עבד אברהם
ה. עבד מלך הכושי
ו. חירם מלך צור
ז. יעבץ בן בנו של ר׳ יהודה הנשיא
ח. סרח בת אשר
ט. בתיה בת פרעה

מי שחסר בגרסא השנייה הוא יהושע בן לוי ובצדק מאחר ותיעוד זה קדם למועד הידיעה על כניסתו של בן לוי לגן עדן בחייו.

<u>הגרסא השלישית של שבעה צדיקים</u>

א. סרח בת אשר
ב. בתיה בת פרעה
ג. חירם מלך צור
ד. עבד מלך הכושי
ה. אליעזר עבד אברהם
ו. יעבץ
ז. יש אומרים אף ר׳ יהושע בן לוי.

בגרסא זו חסרים שלושה צדיקים גמורים שהם: משיח בן דוד, חנוך בן ירד,אליהו הנביא.

לגבי משיח בן דוד החסר כאן כבר ביארתי לעיל ואולם אוסיף ואציין , מכיוון שטרם באה הגאולה כיצד יתכן הדבר שמשיח בן דוד נכנס לגן עדן בחייו הרי הוא טרם נולד וטרם הגיע למדרגת בן דוד [דוד בגימ׳ יוצא די קרי די לבוא בכל דור ודור בגלגול בבחינת בן יוסף] ומכאן מובן מדוע שמו של משיח בן דוד הושמט בגרסא זו .

לגבי חנוך בן ירד בידוע לפי ספרי הקבל וכמובא במדרש הנעלם, הזוה״ק ובספר רזיאל המלאך שחנוך עלה לשמים והוא נעשה **מלאך** בתפקיד של שר הפנים ושמו **מטטרו״ן** . מכאן יובן שאין המדובר במי שיושב בגן עדן במובן המקובל כגון יתר הצדיקים ולכן ככל הנראה שמו של חנוך הושמט מרשימה זו.

א. **לגבי אליהו הנביא** [הוא פנחס] הוא עלה ״בסערה לשמים שנא׳: , וַיַּעַל אֵלִיָּהוּ בַּסְּעָרָה הַשָּׁמָיִם״ [״סערה״ הוא שמו של מלאך המוות] ומונה גם הוא כגון חנוך בן ירד ל**מלאך** והוא מלאך הברית. ובידוע שאליהו יכול ללבוש דמות אדם ולרדת לעולם הגשמי הזה ללמד סנגוריה על ישראל, להציל את ישראל וללמד את תורת הסוד לצדיקים שבישראל, מה שאין כך ביתר הצדיקים שנכנסו בגופם לגן עדן ואינם יכולים לעשות כן.

וזהו גם השוני בין שני המלאכים אליהו וחנוך שלמרות ששניהם ילודי אישה ועלו למדרגת מלאך אליהו הנביא יכול לבוא לעולם הגשמי הזה ולהיות בהרבה מקומות בעת ובעונה אחת הן בסוד ההתנוצצות, והן בלבוד גשמי של ממש ומטטרון יכול להתחלק ולהיות אף הוא בעולמות עליונים בתפקידים רבים ומגוונים בסוד ״ והחיות רצוא ושוב" כפי שיבואר

בהמשך ואין הכוונה לחיות כגון חיות היער אלא מלשון חיות , כגון עניין בו מצויה חיות המאפשרת לו לזוז ממקום למקום]

לענייננו, פועל יוצא שחנוך ואליהו הם **בדרגת מלאך** ומכאן הם שונים לחלוטין מיתר הצדיקים שנכנסו בגופם לגן עדן בחייהם.- **מכאן מתיישבת המחלוקת כדקא יאות.**

<u>המלאך מטטרו״ן - שר הפנים</u>

המחבר: מטטרו״ן מכונה בעולם העליון ״נער״ ומצאתי בספר ההיכלות שכינויו נער מהסיבה שהוא מלאך חדש לעומת יתר המלאכים שהם ותיקים הואיל והוא היה בן אדם שעלה לשמים וה׳ הפכו למלאך וזאת לאחר שהיו וישנם מלאכים ותיקים בשמים.

<u>[מדרש הנעלם]</u>

מצינו במדרש הנעלם פרשת לך לך, במאמר לך לך מארצך, להלן:

א"ר יהודה, ת"ח, אין בכל לילה ולילה, שאינו אוחז **מטטרו"ן שר הפנים**, כל נשמתן של ת"ח, העוסקים בתורה לשמה, ומראה אותן לפני הקב"ה, וממתינים מלאכי השרת, ודוממים מלומר שירה, עד שיתכנפו :נפשות הצדיקים עמהם, ויזמרו ביחד לא -ל עליון

שנאמר הנצנים נראו בארץ, אלו העוסקים בתורה לשמה. עת הזמיר הגיע, אז הוא עת לזמר לבוראם ביחד. **וקול התור נשמע בארצנו, זה מטטרון,** הבא לאסוף נשמתן של צדיקים, לזמר ליוצרם בכל לילה :ולילה, שנאמר יעלזו חסידים **בכבוד** ירננו על משכבותם. מהו בכבוד. א"ר יהודה זה **מטטרו"ן**

המחבר: למען האמת עולה כאן שאלה והיא מדוע שם מטטרו״ן אינו מסתיים במילה ״ אל״ ככל יתר המלאכים אלא מסתיים באותיות ו״ן והתשובה היא שישנם מלאכים ששמם מסתיים באותיות ו״ן כגון המלאך סנדלפו״ן והם שונים מיתר המלאכים ששמם מסתיים בסיומת א״ל.

את השוני נמצא בכך שהמלאכים בסיומת שם ו״ן יכולים להתחלק לשני חלקים ו/או ללבוש ו/או להחליף צורה למלאך עם סיומת שם א״ל בסוד ״ והחיות רצוא ושוב"

<u>המלאך ״סנדלפו״ן״</u>

<u>[שער הכוונות]</u>

מצינו בשער הכוונות עץ החיים **שער מג פרק ב׳** , באור שמים דעשיה:

עולם העשיה נק׳ עולם האופנים . סנדלפו״ן כי הוא סנדל של השכינה והשכינה מבפנים וזהו סנדלפו״ן כי השכינה נקרא רגל בסוד והארץ הדום רגלי וזהו סנדלה והבן זה.... [המחבר: זהו באור אחד מיני רבים ואל יסבור הקורא היקר שמדובר בעניין של מה בכך וכי מדובר בסנדל או מנעל אלא הכל סודות עליונים]

<u>"מטטרון"</u>

<u>[בעולם היצירה]</u>

ועוד מצינו- בשער הכוונות, שער מו פרק ז מ"ת

[מטטרון בעולם היצירה]

דע כי מטטרו"ן גימטריא שד"י שהוא ביסוד העליון הנקרא ח"י ואלו הם סוד ט"ט מן מטטרו"ן ושאר אותיות הם רמו"ן גימטריא נוריא"ל וזה סוד והחיות רצוא ושוב פי' כי החיות הם "ביצירה" סוד רצוא ושוב כי רצוא גימ' נוריא"ל שהוא סוד אותיות רמו"ן של מטטרו"ן ושוב גימטריא שד"י שהוא כל שם של מטטרו"ן

מקור:

מטטרו"ן גימטריא שד"י .

באור:

שם שד"י בגימ' שווה 314

שם מטטרון בגימ' שווה 314

מקור:

שהוא ביסוד העליון הנקרא ח"י ואלו הם סוד ט"ט מן מטטרו"ן

באור:

ביסוד העליון הוא נקרא ח"י בסוד שתי האותיות ט' המצויות בשמו של מטטרון ששתיהן ביחד שוות בגימ' ח"י.

מקור:

ושאר אותיות הם רמו"ן גימטריא נוריא"ל

באור:

לאחר הוצאת האותיות טט משם מטטרון האותיות שנותרות בשם מטטרון אלו אותיות רמו"ן השוות בגימ' נוריא"ל. והוא שם של מלאך ולו תפקיד אחד ומיוחד.

מקור:

וזה סוד והחיות רצוא ושוב פי' כי החיות הם "ביצירה" סוד רצוא ושוב כי רצוא גימ' נוריא"ל שהוא סוד אותיות רמו"ן של מטטרו"ן ושוב גימטריא שד"י שהוא כל שם של מטטרו"ן

באור:

הכוונה כאן, שאתו מלאך מחליף את אורו ומנהיג פעולה אחרת מפעולתו הקודמת.

המלאך "סנדלפון"

בעולם העשיה

"שר היער"

והנה סנדלפו"ן הוא בעולם העשיה שהוא כנגד מלכות שיש בה הה"ג שהם ה' אותיות מנצפ"ך והם גימטריא פ"ר כמנין סנדלפו"ן הנמשך מכחם ולכן נקרא שם זה המלאך שר היער כי הוא שר היונק מן היער שהם ה"ג הנ"ל דמנצפ"ך שהם גימטריא יע"ר פ"ר.

מה הייתה עבודת ה' של עשרת הצדיקים

א. חנוך בן ירד
ב. אליעזר עבד אברהם
ג. בתיה בת פרעה
ד. סרח בת אשר
ה. אליהו הנביא
ו. משיח בן דוד
ז. חירם מלך צור
ח. עבד מלך הכושי
ט. יעבץ בן רבי
י. יהושע בן לוי.

וחיפשתי את המכנה המשותף בין עשרת הצדיקים בזכותו נכנסו לגן עדן בחייהם ומצאתי עובדה מאוד מעניינת והיא שהם זכו בשכר עצום זה לא בגין תפילה ולא בגין הנחת תפילין ולא בגין שמירת שבת וכיוצ"ב אלא על שום מעשה מיוחד שהם עשו בעולם הזה ועליהם נאמר " יש קונה עולמו ברגע אחד" ומתוך עשרה צדיקים מצינו שתי נשים ושמונה גברים ומתוך שמונה צדיקים זכרים אחד מהם היה כל הנראה גוי [חירם מלך צור] ללמדך על שכרם של חסידי אומות עולם שהנו שכר מקביל לשכרם של ישראל קרי בזכות המעשה זוכה הגוי להימנות בכלל ישראל כך שבסופו של יום כל בני האדם נבראו בצלם אלוקים.

מה זיכה את עשרת הצדיקים בחיי נצח

א. חנוך בן ירד- לימד את בני האדם והשכילם. ואומר החסד לאברהם שחנוך הוא גלגול אדם הראשון ועמרם אבי משה אף הוא גלגול אדם הראשון ויוכבד גלגול חווה.
ב. **אליעזר עבד אברהם-** שעשה מלאכתו בנאמנות מוחלטת בעניין רבקה.
ג. בתיה בת פרעה - שהצילה את משה.
ד. סרח בת אשר - שבישרה ליעקב באהבה שיוסף חי.
ה. אליהו הנביא- במעשה פנחס שקידש שם ה' ברבים והרג את זמרי שהיה גלגול החלק הרע של עשו הרשע.
ו. **משיח בן דוד - לדעתי: הוא משה רבנו** " תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ,"[ישעיהו נג' יב'] שמסר עצמו להצלת רשעי ישראל.
ז. חירם מלך צור- שהיה נדיב וסייע לשלמה לבנות את בית המקדש.
ח. עבד מלך הכושי - הציל את הנביא ירמיה.
ט. יעבץ - היה שופט צדק.
י. יהושע בן לוי. - בזכות שלא נשבע מעולם גם לא על האמת.

מכאן מצינו שמצוות התורה שבבחינת מצוות שבין האדם למקום הנם כגון כלי עזר להגיע לעיקר שהנו מידות האדם שתכלית המידות להגיע לקיום מצוות שביו אדם לחבירו.

מלך המשיח

יפה יעשה כל מי שבו יראת ה׳ לנהוג מידי יום ביומו לקרוא את ישעיה פרק נ״ג .

ישעיהו פרק נג
א מִי הֶאֱמִין, לִשְׁמֻעָתֵנוּ; וּזְרוֹעַ יְהוָה, עַל-מִי נִגְלָתָה. **ב** וַיַּעַל כַּיּוֹנֵק לְפָנָיו, וְכַשֹּׁרֶשׁ מֵאֶרֶץ צִיָּה--לֹא-תֹאַר לוֹ, וְלֹא הָדָר; וְנִרְאֵהוּ וְלֹא-מַרְאֶה,
וְנֶחְמְדֵהוּ. **ג** נִבְזֶה וַחֲדַל אִישִׁים, אִישׁ מַכְאֹבוֹת וְיֹדֻעַ חֹלִי; וּכְמַסְתִּיר פָּנִים מִמֶּנּוּ, נִבְזֶה וְלֹא חֲשַׁבְנֵהוּ. **ד** אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא, וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם; וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֵהוּ, נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה. **ה** וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ, מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ;

״מי הֶאֱמִין, לִשְׁמֻעָתֵנוּ״ שעה שמתגלה מלך המשיח נדהמים בריות לגלות שהנבואה על משיח ה׳ היא נבואת אמת ודמותו לפני הגילוי הייתה כך:

״ וּזְרוֹעַ יְהוָה, עַל-מִי נִגְלָתָה״: כאן רמוז שמו של משיח במילה: ״ **, עַל-מִי״** ומציתי תימוכין לכך בספר ההיכלות במאמר על משיח המצורף בסוף ספר זה ב**פרק לב׳ אות ה׳**

״ ויאמר אלי מטטרו״ן זהו משיח ה׳ וזה נולד לבית דוד ויצפנהו ה׳ להיות נגיד על ישראל וזהו **״מנחם בן עמיאל״** וזהו נולד בבית נבוכדנצר וישאהו רוח וישימהו בננוה עיר הדמים היא רומי עד עת קץ״

המחבר: רומי אלו אותיות שמה של העיר ירושלים חסר אותיות ״שלי״ שבזמן שירושלים אינה שלי היא מכונה ״ רומי״ כגון היום שהיא מצויה בשבי הוואקף האסלאמי והערב רב השודטים כיום במדינת ישראל.

בשים לב בשם **עמיאל** מצויה המילה **על-מי .**

וכן מצינו בספר היכלות פרק מ׳ אות ב׳
שהשם של המשיח **״ מנחם בן עמיאל״** יוצא בגימט׳ **״ארמילוס״**

ובדקתי שווי מניין שני השמות ומנחם בן עמיאל יוצא מניין שמ״א ומניין ״ארמילוס״ יוצא מניין שמ״ז.

ומכאן ככל הנראה כוונת ספר ההיכלות הנו לשם ארמילוס בכתיב חסר קרי: **ארמילס** היוצא מניין שמ״א כגון שם **״ מנחם בן עמיאל״** ונראה לי שיתכן ומדובר בטעות סופר של המתרגם ולא טעות של המחבר ומכאן ראוי לכתוב שמו של הס״מ ״ארמילס״ ובשים לב בשם ארמילס מצויים שני שמות של הס״א האחד שם של ה- ״ ס״מ. השני שם ״ ארמי״ כגון לבן הארמי הרשע שיעקב הוציא מבלעו את רחל ולאה ונראה לי לסוד גדול וכמוס שהנה לבן הארמי היה בסוד הס״מ ולכן נקרא לבן שהן אותיות נבל ולמה נבל? שהס״מ יודע את התורה ואת האמת ולמרות זאת הוא נוהג מעשה נבלה בישראל.

ולמה נבל? שקרא על עצמו בשם לבן כאילו והוא צדיק וגם נקרא בשם ארמילס ושם זה בסופו אותיות ל״ס גימ׳ האות צ׳ לרמז על עצמו שהוא צדיק.

אבל אסור לס״מ לכנות עצמו צדיק כיוון שזה שמו של המלך הקדוש ומכאן מותר לו לקרוא על עצמו צדיק ברמז כגון שקורא לעצמו לבן שעה שבפועל הוא שחור וקורא לעצמו כמניין האות צ׳ כאילו והוא צדיק בשעה שהוא רשע מרושע.

המחבר: ונראה לי שמניין השמות של שני הניגודים זהה בגימט׳ בבחינת זה לעומת זה ברא אלוקים כגון ״ משיח״ היוצא כמניין ״ נחש״.

<u>״וְיִעַל כַּיּוֹנֵק לְפָנָיו, ״</u> ולמה יונק? שמשיח לומד תורה כיונק . שיונק מדדי התורה.

עוד. משיח יהיה ילוד מאיש ואישה בשר ודם .[עיין, אור החמה מהגאון המקובל ר׳ אברהם אזולאי זצ״ל]

<u>וְכַשֹּׁרֶשׁ מֵאֶרֶץ צִיָּה</u>: משיח יהיה צדיק נסתר כגון השורש הנחבא מתחת לפני האדמה.

למה **<u>מֵאֶרֶץ צִיָּה</u>**? ארץ ציה היא ארץ ישראל המקום בו יוולד ויתגלה משיח ולא בארץ מארצות הנכר שנא׳ בנחמות ישעיה: יְשֵׁשׂוּם מִדְבָּר וְצִיָּה וְתָגֵל עֲרָבָה וְתִפְרַח כַּחֲבַצָּלֶת. **[ישעיהו לה א]**

״**חבצלת**״ היא דימוי לכנסת ישראל שנא׳ אני חבצלת השרון״ [שיר השירים]

ולמה חבצלת? שאין הכוונה לפרח המכונה חבצלת אלא בנקבה של בצל שהיא ״בצלת״ ומכונה חבצלת והדימוי הוא כגון הבצל שיש לו יש הרבה שכבות קרי הרבה לבושים יש לשכינה המסתתרת בגלות בכל מיני לבושין ועל זאת נא׳ ״ בסתר המדרגה״ [שיר השירים] והיא בגאולה פורחת קרי נפתחת ומסלקת את הקליפות מעליה ואת המלבושין השונים אז **״וכבוד ה׳ עליך זרח וכבודו עליך יראה״**

עוד. שמשיח יבוא בדור שהוא בבחינת ״ציה״ דור שהוא שומם מאמונת אמת ושמם מחסידות ומעבודת ה׳ אמיתית.

<u>״לֹא-תֹאַר לוֹ, וְלֹא הָדָר״:</u> משיח לא יהיה אדם מוכר.

<u>הרבי מלובביץ׳</u>

ויש כאלה מהטפשים והסכלים, עובדי עבודה זרה, ופוגמי השכינה, הסוברים שהרבי מלובביץ׳ הוא משיח צידקנו ויחזור מהמתים או יתגלה כך או אחרת והדבר עולה לכדי שיטת הנצרות חלילה וכל מי שמאמין בשטות והבל הרוח הזה אמונתו ותפילותיו הולכות לסטרא אחרא והם כמי שהוציאו עצמם מכלל ישראל חלילה וה׳ ירחם עליהם וישיבם לדרך הנכונה.

ולנוכח ההסבר לעיל בגין היות משיח צדקנו בבחינת **<u>״לֹא-תֹאַר לוֹ, וְלֹא הָדָר״:</u>** מובן מאליו שלא יתכן שהרבי הוא מלך המשיח שכן ברור שלרבי היקר זצ״ל היה תואר של מרן הגולה והוא היה בעל הדר קרי בעל זקן וכן היה **איש עשיר מאוד** כך שדמותו סותרת לחלוטין את דבר הנביא.

ובידוע לכולי עלמא, שהרבי עצמו אמר לנגד עיני המצלמה בתשובה לבחור המכונה ״ מטורף״ שהוא מחכה שהמשיח יבוא ואז הם יעלו ביחד לארץ ישראל.

ראו: https://www.youtube.com/watch?v=rpUv7JXefnE.

<u>ונמשיך בענייני משיח האמיתי:</u>

ועוד. **<u>לא תואר לו</u>**: המילה ״לו״ מציינת שמשיח בבחינת ל״ו צדיקים קרי הוא כנגד שלושים ושש צדיקים בבחינת ״ וצדיק יסוד עולם״

ולא הדר: שהנו נסתר.

״וְנִרְאֵהוּ וְלֹא-מַרְאֶה, וְנָחְמְדֵהוּ. ":יש לקרוא כך: "ונורא הוא" שמשיח הנו בבחינת " נורא" בארמית "אור" והכוונה לאור הגנוז.

"ולא מראה": למרות שמשיח אור. אור זה אינו נראה שאורו של משיח מצוי בפנימיות בהסתר.

"ונראהו ולא מראה " שמשיח עצמו אינו יודע שהוא הגואל ופעם סובר כך ופעם סובר אחרת.

נִבְזֶה וְחָדֵל אִישִׁים : משיח יהיה אדם שהבריות יבזוהו ויסברו עליו שהוא כלום.

" ונחמדהו" בבחינת עבירה על הדיבר " לא תחמוד" שהבריות חומדים את אשר למשיח רוחנית וגשמית ועושקים אותו הן רוחנית והן גשמית שגונבים מרוחו וגונבים את ממונו הגשמי להשאירו בבוקר הקליפות.

וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ, מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ; מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו,

וְהוּא מְחֹלָל מִפְּשָׁעֵנוּ, : שעוונות הבריות [פשעינו] חיללו את משיח שעשוהו חול כגון ההיפך מקודש כגון כפי שנעשה בבית המקדש שמקודש הפך לחול ושועלים [אלו ישמעלים] מהלכים בו.

ראה (איכה ה) שנא': **"על הר ציון שממם שועלים הלכו בו"** ואני אומר אל תקרי שועלים אלא ישמעלים וכינוי זה יפה לאומה הישמעלית ולמה כך על שום שהר הבית בידם מלשון השאלה והשאלה היא לזמן קצוב ואין היא מתנה ויבוא היום בו הם יאלצו להשיב את המשכון לבעליו היא כנסת ישראל.

שנא': וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־הַשָּׂטָן יִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַשָּׂטָן וְיִגְעַר יְהוָה בְּךָ הַבּוֹחֵר בִּירוּשָׁלִָם [זכריה ג׳ פס׳ ב׳] ויש כאן שתי גערות האחת מובנת והשניה לא מובנת הואיל ולגעור בשטן כך צריך להיות אבל מדוע הגערה השנייה במי שבוחר בירושלים?

״הבוחר בירושלם ״ הוא שרו של ישמעל: שרו של ישמעל החליט שירושלים שלו שלו ואכן עד היום הישמעלים שולטים בהר הבית ובעיר המזרחית.

וכעת נבין **שהגערה הראשונה** היא ב-שרו של עשו והשנייה בשרו של ישמעל שבחר בירושלם והישמעלים אינם מבטאים את המילה ירושלים עם אות היוד השנייה אלא ללא היוד כגון ירושלם.

בפועל **בגערה השנייה** ה׳ גוער בשרו של ישמעל בזמן הגאולה לסלק את הישמעלים מאחיזתם בהר הבית ויפיל וינתץ את מלכותם.

מְדֻכָּא מֵעֲוֹנֹתֵינוּ: כאן מצינו עוונות לעומת הפשעים לעיל, והשוני בין פשע לבין עוון הוא שהפשעים הם על חטאי העבר שגרמו לחורבן הבית ואילו עוונותינו אלו חטאי הזמן הזה.

מְדֻכָּא:אותיות ״ כאדם״ שהבריות חוטאים ובכך ממיתים את משיח בן יוסף שמת בעוונות הדור שנא׳ ״אכן **כאדם** תמותון״ [תהילים]

ועוד. **מְדֻכָּא**:משיח יהיה ילוד אישה והוא יהיה כאדם אבל נאמר כאדם ולא אדם רגיל שכן הוא יהיה הנבחר מבני ישראל והמילה אדם בראשי התיבות ירמז ל- א׳דם ד׳וד מ׳שיח.

עוד. **מְדֻכָּא**:שעוונות הדור מונעים ממשיח לעלות במדרגות הקדושה.

אִישׁ מַכְאֹבוֹת וִידוּעַ חֹלִי ; משיח יהיה אדם הסובל כאבים בגופו הגשמי וידוע בחוליו וזאת מבחינה חיצונית אולם מבחינה פנימית המכאוב הוא הכאב על חורבן הבית וגלות השכינה והחולי הכוונה שהוא חולה אהבה קרי חולה באמונת ה׳ ואמונתו גבוהה מאוד מעל אמונת כל אדם שהוא נכון לאותו דור.

כְּמַסְתִּיר פָּנִים מִמֶּנּוּ, נִבְזֶה וְלֹא חָשַׁבְנֵהוּ: שהבריות אלו הדתיים יסברו שה' רחוק ממשיח ובעיניהם הוא יהיה נבזה כגון מי שאינו דתי קרי מוקצה מחמת מיאוס כמי שאינו נחשב אפילו כמי שראוי להשתתף במניין של תפילה בציבור .

עוד. **"נבזה"** ולמה ה' מאפשר שמשיחו יחזה לנבזה כמו זבל ? אלא שה' מחביא את היהלום שבכתר במקום השפל ביותר בתוך הזבל שם חורשי המזימות לא יחפשו ולא יוכלו להזיקו.

" אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא, וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם;

״ חֳלָיֵנוּ ״ אלו עוונות של הבריות ומשיח נושא את עוונות הדור קרי הוא מכפר על עוונות הדור.

[ויש להיזהר בדבר ולא לסבור חלילה כאמונת הגויים במשיחם שהנו משיח שקר]

" וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֵהוּ, נָגוּעַ מֻכֵּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה״ : לכאורה פסוק זה מקביל לפסוק קודם שנא׳ וּכְמַסְתִּיר פָּנִים מִמֶּנּוּ, נִבְזֶה וְלֹא חֲשַׁבְנֵהוּ: ומכאן אנו למדים שכמסתר הכוונה שכביכול ה' מסתיר פניו ממשיח וכאילו אין למשיח השגחה ובפועל למשיח השגחה של ממש וה' משגיח בו בכל רגע נתון.

הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם;

הוּא : בגימ׳ שווה י״ב ומלמד הדבר שמשיח כנגד י״ב שבטי ישראל קרי שהוא שקול כנגד כל עם ישראל.

עוד. מצינו בזהר כי י״ב שבטי י״ה הם כנגד י״ב צירופי שם הויה

וזהו הסדר המבואר בעץ חיים [בעניני סדרי צירופי השמות ענין אי סימן ג׳]

- **יהוה**
- **יוהה**
- **יההו**
- **היוה**
- **הויה**
- **היהו**
- **והיה**
- **ויהה**
- **והיה**
- **ההוי**
- **ההיו**
- **הוהי**

הוּא נָשָׂא וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם; יש כאן כביכול פעולה אחת בשני ביטויים שונים האחד ״ **נשא**״ והשני ״**סבלם**״

ונראה לי שהמילה ״**נשא**״ היא מלשון עבר קרי בבחינת היותו משיח בן יוסף בכל גלגוליו

ו״**סבלם**״ מלשון העבר אבל רק על הזמן בו הוא מגיע בגלגול האחרון כמשיח בן אפרים קרי בדור של קץ ימין .

״וַאֲנַחְנוּ" [כל הבריות, דתיים וחילוניים כאחד ורק מבני ישראל ורק היושבים בארץ ישראל]

"חֲשַׁבְנֵהוּ" שהחשבנו את משיח כמי שהנו" נָגוּעַ מֻכֶּה אֱלֹהִים ": משיח יהיה כגון אדם שה' היכה אותו בנגע של צרעת והוא יהיה כגון אדם שיש לו מחלה מדבקת שהבריות בורחים מפניו ואינם חפצים בקרבתו.

" וּמְעֻנֶּה ": מלשון עוני שיהיה עני מאוד על כל המשתמע מכך בימינו אנו שהעניים חייבים כסף לשלטון ונאמר מעונה קרי שעשו אותו עני שעוונות הדור גורמומים להיותו עני בגשמיות ובהקשר הפנימי הנו גם עני מהבחינה הרוחנית שלפי דרך הטבע יכל להיות מפורסם כגון רב גדול כגון הבעש"ט ואולם משיח הנו עני גם מבחינת שורש נשמתו הגבוהה שע"פ הטבע מי ששורש נשמתו גבוהה והוא בא בגלגול בעולם הזה אז הוא נעשה להיות רב גדול וכו' ואצל משיח אין זה כך וזאת בניגוד לחוקי הטבע האלוקי.

מלך המשיח

דרוש מוסר שלומינו עליו

מוּסַר שְׁלוֹמֵנוּ עָלָיו,[מוסר שלומנו ביטוי לעוונות הדור] וּבַחֲבֻרָתוֹ[כשהוא מחובר אלינו קרי מתגלגל בזה העולם] נִרְפָּא-לָנוּ. ["נרפא" בגימ' שווה אפרים שרפואת הדור תהי בבן אפרים ולא בבן יוסף. " לנו" הכוונה שאנו "מבקשים לנו" את משיח בבחינת בן אפרים ולא כבן יוסף] **וּכֻלָּנוּ** [דתיים וחילונים כאחד] כַּצֹּאן[מלשון נאצה] תָּעִינוּ [מלשון נהגנו], אִישׁ לְדַרְכּוֹ פָּנִינוּ ;[איש הוא משיח והכוונה שעזבנו את האיש ללכת בדרכו והתעלמנו ממנו קרי אנו לא נהגנו ואיננו נוהגים כראוי להביא את הגאולה והבאת הגאולה היא האמונה בה' וכפועל יוצר אהבת ישראל וזהו עיקר היהדות].

וַיהוָה הִפְגִּיעַ בּוֹ,[שמשיח מצוי תחת השגחת שם הוי"ה] אֵת עֲוֹן כֻּלָּנוּ.[שכולנו בניגוד למשיח מצויים תחת השגחת מידת הדין] **ז** נִגַּשׂ וְהוּא נַעֲנֶה,[שמקבל את גזירת ה' ללא טרוניה והוא פועל חותר לבצע את גזירת ה' כגון שרודף אחר תיקון נשמות בני ישראל] וְלֹא יִפְתַּח-פִּיו,[שמקבל עליו את הדין] כַּשֶּׂה לַטֶּבַח יוּבָל, [שמתגלגל בגוף ומת בכל דור ודור]

וּכְרָחֵל לִפְנֵי גֹזְזֶיהָ נֶאֱלָמָה ; [ורחל היא בחינת נקבה והוא בהתנהגותו כגון נקבה שאינו מעיז פנים והא בעל בושת פנים] וְלֹא יִפְתַּח, פִּיו [ואולם יש בו גם מטבע הזכר שאם הוא לא בבחינת הנקבה אז ביכולתו לטעון ולנהוג בבחינת זכר העומד על שלו בתקיפות שמצויים בו הפכים] .

ח מֵעֹצֶר [שנברא משעת ימי בראשית] וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח [והוא בנוי מאותיות התורה שאין משפט אלא חוקי התורה ולוקח חסר אות ו' יוצא לקח ולקח היא תורה שנא' " כי לקח טוב נתתי לכם"] , וְאֶת- מִי יְשׂוֹחֵחַ : דּוֹרוֹ [דורו בבחינת דורון שאין מי שיכון לאמוד את שכרו של משיח שנא' " עין לא ראתה אלהים זולתך"] כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים [חיי משיח אינם כחיי כל האדם והוא בבחינת מת קרי חופשי ממצוות שנא' " במתים חופשי"] , מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ. [מחמת העוונות נגעיו של משיח]

ט וַיִּתֵּן אֶת-רְשָׁעִים קִבְרוֹ [ובידוע שהדבר נא' על משה רעיה מהימנא שהיה והנו מוכן להקריב את עצמו בעבור עם ישראל וכך הדבר גם במשיח] , וְאֶת-עָשִׁיר בְּמֹתָיו[**"במתיו": הכוונה למוות** והכוונה על מיתותיו של משיח בסוד הגלגול כמבואר לעיל, . **"ואת עשיר"** : יש למשיח שכר בבחינת עשיר כאשר הוא מקריב עצמו] ; עַל לֹא-חָמָס עָשָׂה [שמשיח מקריב עצמו על עוונותיו שאינם שלו אלא על עוונות של אחרים והדבר בבחינת חמס שהחוטאים חומסים את זכותו של משיח ליהנות מזיו השכינה ובמקום זאת הנו נאלץ לרדת לעולם הזה לסבול] ,

וְלֹא מִרְמָה בְּפִיו.[שמקודם מוזכרת המילה "עשה" וכעת "בפיו" קרי מדובר על תיקון של חטאים בגין מצוות עשה. ובפיו הכוונה לתיקון עבירות של לשון הרע ושקר בבחינת מצוות לא תעשה] **י** וַיהוָה חָפֵץ דַּכְּאוֹ [ומשיח חפץ בה' שיצילו] , הֶחֱלִי--אִם-תָּשִׂים אָשָׁם נַפְשׁוֹ, [שמשיח מבקש מזור לנפשו הדואבת] יִרְאֶה זֶרַע יַאֲרִיךְ יָמִים ;.[שמשיח יזכה לחיי נצח עם תום התיקון] וְחֵפֶץ יְהוָה, [חפץ ה' הוא בניין בית המקדש.] בְּיָדוֹ יִצְלָח [שעל ידי משיח ירד בית המקדש מהשמים]

יא מֵעֲמַל נַפְשׁוֹ , יִרְאֶה יִשְׂבָּע--בְּדַעְתּוֹ [שעל משיח לבוא בגוף של אדם בעולם הזה ולעבור תהליך כגון כל האדם בכדי להגביה קומתו הרוחנית] יַצְדִּיק צַדִּיק עַבְדִּי, [ואין צדיק אלא ה' בלבד ורק ה'

יכול לגאול את משיח המכונה כאן עבדי] לָרַבִּים, וַעֲוֹנֹתָם, הוּא יִסְבֹּל.[שהרבים בדורו של משיח בקץ הימין יהיו חלשים]

יב לָכֵן אֲחַלֵּק-לוֹ בָרַבִּים [שה' מחלק למשיח את התיקון בכל דור ודור שיוכל לעמוד בתיקון], וְאֶת-עֲצוּמִים יְחַלֵּק שָׁלָל,[שיתקן את העוונות שהם בבחינת עצומים ויפכם לזכויות בבחינת שלל] תַּחַת אֲשֶׁר הֶעֱרָה לַמָּוֶת נַפְשׁוֹ, וְאֶת-פֹּשְׁעִים נִמְנָה [שהבריות סוברים שמשיח אינו שומר תו"מ חלילה] ; וְהוּא חֵטְא-רַבִּים נָשָׂא,[שאינו יכול להיראות בדמותו האמיתית והוא צדיק נסתר] וְלַפֹּשְׁעִים יַפְגִּיעַ.[שיורד לבור הקליפות לתקן את ניצוצות הקדושה וכך מחזיר חוטאים בתשובה]

עוד. שנא' מֵעֹצֶר וּמִמִּשְׁפָּט לֻקָּח וְאֶת דּוֹרוֹ מִי יְשׂוֹחֵחַ כִּי נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים מִפֶּשַׁע עַמִּי נֶגַע לָמוֹ[ישעיהו נג' ח']

<u>אומר המלבי"ם</u> [רבי מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל וייזר - המגיד מקפמן]

"מעצר ,"ולא תאמר כי זאת עשו להם שוללים או שודדים יחידים שלא במשפט, כי" מעצר וממשפט לקח "מן העוצר והמושל ומן מקום המשפט נלקח אל העינוי והיסורים, שהובילו את הנענה תחלה אל המושל ומקום המשפט של עכו"ם ושם חרצו דינו להענות ולהתיסר, ולא תאמר שהיה זה מפני שמצאו לו עון אשר חטא שבעבורו גזרו עליו כן, לא כן, כי" את דורו מי ישוחח ,"סדר הכתוב" את דורו אשר מפשע עמי נגזר מארץ חיים מי ישוחח נגע למו "הגם שע"י פשע העכו"ם והעלילות אשר העלילו עליהם נגזר הנידון מארץ חיים וחרצו עליו משפט מות, מ"מ" מי ישוחח את דורו נגע למו " מי הוא שיוכל לשיח ולספר איזה נגע וחטא אל הדור ההוא שהומתו בחנם, הלא אנחנו יודעים כי לא חטאו מאומה

ונזקקים דברי המלבי"ם לביאור, להלן :

השלטון יתנהג כלפי משיח באופן מוזר יעליל עליו עלילות שווא, יעמיד אותו למשפטים רבים בניסיון להרגו או יותר נכון לענותו ביסורים קשים שעניינם יסורי הנפש שכן מי שהנו חף מפשע ולמרות זאת מחשיבים אותו לפושע ומתנהגים אליו כאל פושע הדבר גורם לחף מפשע לסבל כבד מנשוא.

נִגְזַר מֵאֶרֶץ חַיִּים : משיח יחיה בעולם הזה אולם העולם הזה לא ינהג כלפיו בדרך הטבע של מידה כנגד מידה שאם האדם חכם אז הוא זוכה לכבוד, לתפקיד רם, להכנסה כלכלית גבוהה . אצל משיח שהוא החכם וצדיק מכל אנשי דורו תהיה אפלייה קשה ממנה הוא יסבול באופן הנוגד את הטבע ואת המציאות.

והנה משיח הנו בסוד " איוב" ויסורי איוב כולם יסורי משיח שיסורי איוב יתקיימו במשיח חלילה אחד לאחד באופן זה או אחר.

ואותיות " איוב" אלו אותיות " אביון חסר נ' קרי משיח הנו במצב הכי קשה שהנו אביון משער נ' של הקדושה ואין הדבר פשוט כלל וכלל וקשה להשיג עניין מעין זה.

איוב יוצא בגימ' מניין " יט" שנא' קַוֹּה קִוִּיתִי יְהוָה וַיֵּ֥ט אֵלַי וַיִּשְׁמַע שַׁוְעָתִי. [תהילים מ' ב']

ומשיח מתפלל לה' תפילה של עני ואביון שקולו אינו נשמע ותפילתו תסילה שבלב בבחינה " קוה קויתי ובוכה לה' שישמע את שועתו שיצילו מידי החומסים ויציל אותו מבור הקליפות בו הוא שרוי. ונכון כי נשמת משיח בסוד משה הסכימה מראש לרדת לבור הקליפות המכונה " בור שאון" ואולם הסכמה לחוד ומעשה לחוד שכן בפועל הדבר קשה מאוד והסבל והיסורים מדברים מליבו של משיח ומשיח מתפלל לה' שיזרוק עליו "טל חיים" להחיותו לטהר אותו מטיט היון המצוי בבור השאון .

ובור שאון הנו בור של נחש הקדמוני ומניין?

ראו : ״שאון״ יצא בגימ׳ מניין נח״ש חסר א׳ שאם היה בשם נח״ש האות א׳ היה משיח מצוי בשליטת הנחש הקדמוני לחלוטין והיה אובד חלילה מהעולם .

והאות א׳ תרמז לאלופו של עולם המשגיח על משיח ומאיר לו מפעם לפעם שלא ימות והאות א׳ מורכבת משלושה אותיות מהאות ו׳ ומשתי אותיות של יוד היוצא מניין שם הוי״ה קרי שם הוי״ה משגיח על משיח שלא יאבד חלילה מהעולם .

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

זהר קדמאה, דא זהר דנהיר ונציץ. בה תליא נהירו דאוריתא , ותורה אור. דחסד אע״ג דביובלא קאים ומתמן מתפשט לכל סטר, אבל תקפא דילה בימינא אתתקף. וגבורה בשמאלה וימינא מתמן זהר דא אתכליל הכא לאנהרא נהירו דאוריתא כדקא יאות.

<u>תרגום</u>

זוהר ראשון.זהו זוהר שמאיר ונוצץ ובו תלוי אור התורה. **ותורה אור**. שהחסד אף על פי שהוא קיים ביובל ומשם מתפשט לכל צד אבל עיקר כוחו דווקא מתגלה לצד ימין ובצד שמאל מתגלה הגבורה . זוהר זה מאיר מצד ימין כדי להאיר את אור התורה כראוי

<u>באור</u>

הרמח״ל מדבר על הזוהר [האור] הראשון ומסביר את מהותו.

וההסבר הנו בבחינת ״ותורה אור״ מכאן הוא אומר כי החסד קיים ביובלא/יובל/פלג מים[יסוד של אימא] משם אור התורה מתגלה בעוצמה רבה בצד ימין [בחסד] ופחות בצד שמאל [בגבורה]

<u>יובל מים</u>

יובל מים הנו פלג מים מלשון התפלגות מהזרם הראשי של המים המכונה נהר שנא׳ ונהר יוצא מעדן , שהנהר יוצא ממקור המים הראשי ששמו ״עדן״ ולנהר קוראים נהר מלשון של זרימה ראשית והיובל הנו בבחינת פלג מים מעין זרוע שנפרד מהנהר.

<u>נר מצווה ותורה אור [משלי ו׳ כט]</u>

בספר הזוהר פרשת תרומה מוסבר ״ ותורה אור״ ע״י ביאור נר מצווה ולאחר שהכתוב מסביר מהו נר מצווה [מלכות] מסביר הכתוב את משמעות ״ ותורה אור״ שהתורה ניתנה וקיימת בבחינת ״ מימינו אש דת למו״ קרי היא קיימת בתוקף בימין ומאירה בשמאל וכך היא שלימה.- **אשריכם ישראל.**

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

זהר תנינא, דא זהר דבא תליא חדותא דאוריתא. ודא אקרי חמרא דאוריתא, דבה ויין ישמח חיים [קהלת י,יט] מסטרא דחכמה ובינה. ואילן מארי קבלה מסטרא דעץ החיים.

אבל מסטרא דעץ הדעת טוב ורע אתמר בה : שתוי אל יורה[ערובין סד] דעץ הדעת תמן יורה יורה, ידין ידין [סנהדרין ה] יורא לימינא יורה לשמאלא. ידין לימינא, ידין לשמאלא. ותמן יין המשכר דצריך להסתמרא מינה. אבל מסטרא דעץ החיים. ויין ישמח חיים. חדותא דזהר דא.

<u>תרגום</u>

זוהר שני. זה זוהר שבו תלויה השמחה שבתורה. והוא נקרא יין של תורה בו נא׳ ״ויין ישמח חיים״ [קהלת י, יט] מצד חכמה ובינה , והכוונה היא לאלו בעלי הקבלה שהם מצד עץ החיים.

אבל מצד עץ הדעת טוב ורע נאמר בו ״ שתוי אל יורה [ערובין סד] שעל עץ הדעת נאמ׳ יורה יורה, ידין ידין [סנהדרין ה] .

יורה לימין , יורה לשמאל , ידין לימין, ידין לשמאל. ובעץ הדעת מצוי יין משכר שצריך להישמר ממנו לעומת זאת מצד עץ החיים נא׳ בו ״ויין ישמח חיים״ בו מצויה השמחה של הזוהר הזה.

<u>באור</u>

מדובר בשתי אסכולות מצד אחד אלו אנשי הקבלה העוסקים בלימוד הזוהר ונוהגים מנהג חסידות ולעומתם אלא שאינם עוסקים בזוהר. העוסקים/ הלומדים בזוהר הקדוש הם בבחינת עץ החיים. לעומתם האחרים מי שאינם עוסקים בזוהר הם בבחינת עץ הדעת טוב ורע .

הלימוד והנהגת אנשי הקבלה מביא להם ולעולם שמחת לימוד התורה ולעומתם האחרים אינם מצויים בשמחת התורה והם צריכים להיזהר מחשש שהם יהיו שיכורים קרי יבואו לידי טעויות בהתנהלותם בחיי היום יום.

<u>העצים שבגן עדן</u>

בגן עדן היו שני עצים עליהם מדברת התורה בהקשר לחטא אדם הראשון.

עץ הדעת טוב ורע העץ [טו״ר] שהיה מותר ליהנות הימנו בכל החושים מלבד חוש הטעם שכן נאסר באכילה.

עץ החיים - השמור על ידי להט החרב המתהפכת.שנא׳ :" וַיְגָרֶשׁ, אֶת-הָאָדָם ; וַיַּשְׁכֵּן מִקֶּדֶם לְגַן-עֵדֶן אֶת-הַכְּרֻבִים, וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת, לִשְׁמֹר, אֶת-דֶּרֶךְ עֵץ הַחַיִּים ["<u>בראשית</u> ,ג ,<u>כ״ד</u>]

עץ הדעת מושווה ליין ממנו ניתן לקבל שתי תוצאות שונות לחלוטין האחת מצב של שמחה והשנייה מצב של שטות ומכאן מדובר ביין [תורה] שאין בה ברכה והיא עלולה לפגוע במי שאינו שותה/לומד ממנה כראוי.

אומר הכתוב דבר מעניין מאוד, אם תעסקו בלימוד הזוהר הרי כי לעולם לא תגיעו למצב של שטות. תורתכם תהיה בה ברכה מרובה ותעניק לכם אושר וחדוות חיים וזה בסוד הייחוד העליון שהדברים יסתדרו כבר מאליהם בידי ההשגחה העליונה שתדאג כי לא תשגו בדרככם.

ואין הדברים פשוטים כלל וכלל ישנו כאן סוד כמוס ביותר שיוצא כעת לאור להציל את כל מי ששוגה בדרכו למרות שהנו אדם דתי.

אומר הכתוב: אתה תלמד בזוהר ואני אדאג לך שתהיה בן עולם הבא, ותזכה לחיים תחת השגחה פרטית.

מכאן כל מי שהנו שבוי בקונספציה של איסור לימוד בזוהר לפני גיל 40 ובכלל, יש בידו טעות שכן יפה היה הדבר לדורות הקודמים בהם לא היו ספרים בנמצא והאורות האלוקים לא עמדו במקום המתאים כגון בימינו אנו בדור הזה שעליו נא' "כי הנה החושך יכסה ארץ" בבחינת "העלם".

אין אנו יכולים לראות כיום את האמת והזוהר הנו אור המאיר לנו כפנס מכוח ההשגחה הפרטית והכללית המעניקה חסות לעוסקים בזוהר בבחינת " כי אשב בחושך ה' אור לי" הכתוב מדגיש כי אשב" מדוע דווקא בישיבה וכי לא יהיה כך בעמידה אלא שטבע האדם ללמוד תורה [ספר הזוהר] בדרך של ישיבה מכאן נלמד כי בזכות לימוד הזוהר הקדוש בדור החשוך נזכה לאורו של ה' אותו האור שיוליך אותנו לתכלית ראויה של ממש.

<u>להט החרב המתהפכת</u>

<u>[בראשית ג' כ"ד]</u>

תפקידה של החרב הזאת היא למנוע מבני האדם להגיע לעץ החיים ולאכול ממנו מה שיכול להביא את אותו האדם לחיי נצח אף שאינו ראוי לחיי נצח.

השאלה הנשאלת היא האם מדובר במקום שניתן להגיע אליו פיזית או מקום שניתן להגיע אליו רוחנית.

דומני כי שתי התשובות נכונות אולם הדרך הפיזית כמעט ואינה קיימת משום שניתן להעלימה מעיני בני האדם ומכאן נראה לי כי הדרך הרוחנית היא רלוונטית יותר.

ישנם מיליוני אנשים בעולם העוסקים בהתפתחות הרוחנית של האדם והכל להגיע למדרגת עץ החיים קרי להגיע להארה רוחנית לשלוט בעולם או בזולת או מכל סיבה זו או אחרת לרבות הגעה למצב מכוחו יתפשטו מכבלי הגוף החומרי ויזהירו ממש כמו שאנו מצפים להגיע למדרגה מעין זו כמדרגת אליהו הנביא שזכה לחיי נצח ואיני מדבר כאן על אנשים טובים מבני הגויים אלא גם על אנשים רעים בעלי חכמה.

להט החרב תפקידה למנוע ממי שאינו ראוי להגיע לחיי נצח באמצעות מכה רוחנית שתביא אותו לשגעון, ולכן היא מכונה מתהפכת שהיא מהפכת דעתו של אדם וכך הוא נהיה סומא ואינו יכול להמשיך בדרכו להגיע לחיי נצח.

רמז לפעולת החרב נמצא במלה "להט" שיוצאת בגימ' המילה "דם". שנא' "כי הדם הוא הנפש" קרי הלהט של החרב פוגע בנפש של האדם וכך הנו משתגע ומאבד את יכולתו להמשיך להשיג את מטרתו. - **אשריכם ישראל**

שיוויתי יהו"ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

דזהר תליתאה. זהר דא איהו זהר דתמן קאים יניקו דאוריתא, ומזונא דנשמתא דאתאזנת מנה והתעדנת בעדונא דילה.

<u>תרגום</u>

הזוהר השלישי. זוהר זה הוא זוהר ממנו יניקת התורה המעניקה מזון לנשמה ומעדנת את הנשמה בעידון שלה.

<u>באור</u>

הזוהר השלישי מעניק את המזון הדרוש לנשמה. גוף האדם שהנו מרכבה לנשמה ניזון מצמחים, מהעופות הכשרים, מדגים וכו' ואולם גם הנשמה זקוקה למזון שהנו מזון מעודן שהנו זך מאוד שלא ניתן לחוש אותו בחושי האדם.

הנשמה יונקת את מזונה כגון תינוק היונק מדדי אימו.

שנא' " מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי יוֹנֵק שְׁדֵי אִמִּי אֶמְצָאֲךָ בַחוּץ אֶשָּׁקְךָ גַּם לֹא יָבוּזוּ לִי. [שיר השירים ח' א'] האימא היא הכינוי לתורה, ומהדד של האימא יונקת הנשמה את המזון הזה הדרוש למחייתה.

בידוע שהאדם חייב בשינה ובהיעדר שינה ימות האדם ממש כגון בהיעדר מזון ימות גוף האדם.אם כן מה קורה כאשר האדם נרדם?

<u>הזוהר הקדוש</u>

"תא חזי, בשעה שאדם עולה על המטה וישן, כל לילה ולילה יוצאת נשמתו ממנו, ונדונת לפני בית דינו של המלך, אם זוכה להישאר בחיים הוחזרה הנשמה לעולם הזה... " (חיי שרה ה)

המחבר: הכוונה היא שהאם האדם יצא זכאי בדין אז הנשמה מקבלת מזון ואז היא חוזרת לגוף ואם יצאה חייבת בדין איננה מקבלת מזון ואיננה חוזרת לגוף האדם ואולם הסבר זה הנו בפני עצמו ומהווה דוגמה או הקבלה בעניין הזוהר השלישי שכן כוונת הכתוב בכל האמור בזוהר השלישי אינו מכוון למעשה הנשמה העולה לעולם העליון בשעה שהאדם ישן אלא הדבר מכוון למתן מזון לנשמת האדם בשעת לימוד התורה בהקיץ לא בשעה שהוא ישן וקיים שוני מהותי בין המצב של השינה ובין מצב בהקיץ כשהאדם ער.

כשהאדם ער הוא שולט במעשיו ואם לומד תורה אז אשריו ומה טוב חלקו ואולם בשעת שינה אין לאדם כל שליטה שהיא על התהליך הנעשה בעולם העליון , נשמתו של האדם עומדת לדין ואם יצא האדם חייב בדין אז הנשמה נשארת בעולם העליון וחוזרת לכור מחצבתה ואם יצא האדם זכאי בדין הרי הנשמה תחזור לגוף האדם לתת לו עוד זמן בעולם הזה למלא אחר תפקידו.

<u>מאמר נשמת האדם מהזוהר הקדוש.</u>

מאמר זה של הסהר הנו רב הוד ומהווה אבן פינה כל אדם באשר הוא

אומר הזוהר הקדוש: מכיוון שהאדם עוסק בתורה [לומד משניות, ברייתות זהר וכו'] הוא נתקן בנשמה אחרת קדושה, [מתעברת נשמה של צדיק] שכתוב, שרץ נפש חיה, נפש מחיה ההיא

הקדושה, (שהיא המלכות), כי כשהאדם אינו עוסק בתורה, אין לו נפש קדושה, הקדושה שמלמעלה אינה שורה עליו. וכשהוא עוסק בתורה, באותו הרחש שדובב בה, זוכה לנפש החיה ההיא, ולהיות כמלאכים הקדושים.

שכתוב, ברכו ה' מלאכיו, אלו הם העוסקים בתורה, שנקראים מלאכיו בארץ, וזהו שכתוב, ועוף יעופף על הארץ, זה הוא בעולם הזה, ובעולם ההוא למדנו שעתיד הקב"ה לעשות להם כנפיים כנשרים לשוטט בכל העולם, שכתוב, וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים... (שם רטז, ועיין שם עוד)

ואם תאמר שנפש חיה זו הכלולה בישראל היא נועדת לכל, חזר ואמר למינה, (דהיינו לישראל ולא לגרים), כמה מסדרונות וחדרים זה לפנים מזה, יש לה לארץ הזו, שהיא (נקראת) חיה, תחת כנפיה... (שם רכט, ועיין שם עוד)

כשהנשמה באה לרדת לעולם הזה, משביע אותה הקב"ה שתשמור מצוות התורה ושתעשה רצונו, ומוסר לה מאה מפתחות של ברכות לכל יום ויום, כדי להשלים מדרגות העליונות, שהם בחשבון לך לך, כי כולם נמסרו לה, כדי שתתקן עמהן את הגן... (לך לך יד, ועיין שם עוד)

מיד וילך אתו לוט, זהו הנחש שנתקלל העולם בסבתו... שהנחש עומד לפתח להשטות הגוף, כמו שכתוב לפתח חטאת רובץ, ועל כן לא תפעול הנשמה העבודה שנצטוית עד שיעברו עליה י"ג שנים בעולם הזה, כי מי"ב שנים ומעלה, הנשמה מתעוררת לעבוד העבודה שנצטוית, וזה שאמר ואברם בן חמש שנה ושבעים שנה, (שבעים במספר קטן הוא שבע), שבע וחמש הם י"ב, ואז יוצאת הנשמה מחרן, שהוא הקליפות, ומתעוררת ללכת בעבודת השם.

אחר י"ב שנה תראה הנשמה בעולם הזה, שהיא באה מחמש שנים, שהם חמש מאות פרסאות של עץ החיים, (כלומר שאז ניכרת, שהיא תולדה דז"א הנקרא עץ החיים ומהלכו ת"ק פרסאות)... אז יוצאת הנשמה מאותה הזוהמא של הנחש, ונכנסת בעבודה הקדושה, וזה שאמר בצאתו מחרן, מאותו חרון אף ומתוקפו של השטן, שעד עתה היה משטה את הגוף והיה שולט עליו.

באילן שולטת הערלה שלש שנים, שהם נקראים שני ערלה, ובבן אדם שלש עשרה שנה נקראים שני ערלה, כיון שאלו השנים עוברות על הגוף, והנשמה מתעוררת לעבוד עבודה הקדושה, היא פוקדת את הגוף, ומעוררת בו רצון טוב, להכניע את הנחש הזה, ואז לא יוכל הנחש לשלוט עליו כמו שהיה מקודם לכן...

ואת כל רכושם אשר רכשו, אלו הם מעשים הטובים שאדם עושה בעולם הזה בכח התעוררות הנשמה, ואת הנפש אשר עשו בחרן, היינו אותה הנפש שהייתה בתחילה בדביקות ובהתחברות של הערלה עם הגוף, ואחר כך תקנה אותה הנשמה, עליה אומר הכתוב, ואת הנפש אשר עשו בחרן, והיינו נפש המתאווה, שיש לה קורבה חזקה אל תאוות הגוף והקליפות.

כי לאחר מכך מי"ג שנה ולמעלה, שהנשמה מתעוררת לתקן את הגוף, שניהם (הנשמה עם הגוף) מתקנים אותה הנפש, שהשתתפה בתוקף הדינים של הנחש ובתאוותו הרעה, וזה שכתוב ואת הנפש אשר עשו בחרן, שאומר עשו, שהוא לשון רבים, משום שסובב על הנשמה ועל הגוף, ששניהם מתקנים את הנפש, הנשמה על ידי התעוררותה שמעוררת את הגוף, והגוף על ידי מעשיו הטובים.

ועם כל זה, מתחזקת הנשמה על אותו הנחש לשבור אותו, בתוקף השעבוד של תשובה, וזהו שכתוב ויעבור עד מקום שכם, אשר שכם הוא מקום משכנה של השכינה, והיינו משום שכבר נשבר לגמרי תוקפו של הנחש על ידי הנשמה. (לך לך מב, ועיין שם עוד)

הקב"ה רמז לחכמה העליונה באברהם ויצחק, אברהם הוא נשמה לנשמה (דהיינו אור החיה), נשמה זו שרה, לוט זהו הנחש, שהוא בת זוגו של אותו סמאל... יצר הרע זהו רוח הבהמה, ועליו אמר שלמה בחכמתו, מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה, ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ, נפש הבהמית זו היא נפש מצד היצר הרע...

ועל זה אמרו כי אותה נשמה לנשמה באה לאדם, ביראה בחכמה, (כלומר שמקובלת מספירת החכמה, ביראה וחכמה), הנשמה באה לאדם בבינה, וזה שאמר הן יראת ה' היא חכמה, (ועל כן אין נשמה לנשמה באה אלא על ידי יראה וחכמה), אבל הנשמה באה לאדם על ידי תשובה, הנקראת בינה, ונקראת שרה, ורוח הוא שנקרא קול, ונקרא דעת, והוא נמשך לאדם המגביר קולו בתורה, והרוח גם נקרא תורה שבכתב, ונפש השכלית נמשך ממנה מעשים טובים, (פירוש חכמה

בינה דעת, נמשכים מהם נשמה לנשמה, ונשמה ורוח ונפש, הנשמה לנשמה הוא סוד אברהם, ונמשך מספירת החכמה, הנשמה הוא סוד שרה, ונמשכת מספירת הבינה, הרוח הוא סוד יצחק, ונמשך מספירת הדעת, וכן הנפש שהוא סוד רבקה, נמשכת מדעת, הרוח הוא סוד הימין, של הדעת, והנפש היא סוד שמאל של הדעת)...

ועל כן נשמה היא תשובה, (דהיינו בינה), המתחזקת נגד אותו הנחש לשבר אותו בכח השעבוד של התשובה, ומושכת אותו האדם לבתי כנסיות ולבתי מדרשות... (שם עז, ועיין שם עוד)

והנשמה עומדת בעולם הזה כראוי, כדי לזכות בה אחר שתצא מעולם הזה, ואם היא זכאית היא חוזרת למקום שיצאה משם, שכתוב אל מקום המזבח אשר עשה שם בראשונה... ועתה בעולם הזה היא (נמצאת בינתיים) בין לעלות למעלה (למקום שיצאה משם, ובין לרדת למטה, (למקום העונשים, דהיינו) בין בית אל, (שהוא למעלה), ובין העי, (שהוא למטה, במקום העונשים, ודורש עי מלשון עי מפלה). אם היא זוכה עולה אל מקום המזבח אשר עשה וגו', מי הוא אשר עשה, ומה הוא מזבח, אלא אשר עשה שם זהו הקב"ה, שהוא עשה שם מזבח הזה, ותקן אותה על י"ב אבנים... ומזבח זה (שהוא השכינה), עשה שם בראשונה כאשר נברא עולם העליון הנסתר מכל העולמות, ומיכאל כהן הגדול עומד ומקריב עליו קרבנות מנשמות (הצדיקים), כיון שהנשמה עולה שמה (לקרבן) מה כתוב עליה, ויקרא שם אברם בשם ה', הנשמה קוראת שם (בשם ה'), ונקשרת בקשר החיים...

וכל זה אם הנשמה זכתה בעולם הזה לתקן את הגוף ולכפות תוקפו של אותו הארור, (דהיינו יצר הרע הנקרא) לוט עד שנפרד ממנו, מה כתוב, ויהי ריב בין רועי מקנה אברם (שהוא הנשמה), ובין רועי מקנה לוט, (שהוא היצר הרע), כי בעולם הזה בכל יום ויום אלו המחנות והמנהיגים שמצד הנשמה הם במריבה עם אלו המחנות והמנהיגים שמצד הגוף, והם מריבים אלו עם אלו, וכל אברי הגוף נמצאים בצער ביניהם, בין הנשמה ובין אותו הנחש, הנלחמים בכל יום ויום.

הנשמה השיבה ליצר הרע ואמרה לו, אל נא תהי מריבה ביני וביניך, ובין רועי ובין רועיך, דהיינו בין המחנות שלי ובין המחנות שלך, כי אנשים אחים אנחנו, שהיצר הרע והיצר הטוב קרובים זה לזה, זה לימינו של אדם וזה לשמאלו...

כיון שנשארה הנשמה בלא מקטרג, והגוף נטהר מאותה הזוהמא, מיד הקב"ה משרה משכנו עמו, והוא יורש נחלה העליונה והתחתונה, ויש לו נחת בין הצדיקים, ואותו הארור, (דהיינו לוט), הוא בין הרשעים והם חוטאים עמו, עד שאין להם עוד גאולה לחטאתם.

מה כתיב וישמע אברם, זוהי הנשמה שנשארה בגוף בטהרה, כי נשבה אחיו, זהו היצר הרע, שנשבה בין הרשעים בהרבה עונות... (שם פב, וראה שם עוד)

הנשמה בעת שיוצאת מן העולם הזה, אם האדם זוכה, היא נכנסת בגן עדן הארץ, שנטע הקב"ה בשביל רוחות הצדיקים, בהארץ שהיא מלכות, כעין גן עדן העליון, שהיא בינה, ושם עומדים כל צדיקי עולם. וכשהנשמה יוצאת מעולם הזה, היא נכנסת במערת המכפלה ששם הוא פתח גן עדן, ופוגעת באדם הראשון, ובאבות אשר שם, אם זוכה הם שמחים בה, ופותחים לה הפתחים ונכנסת, ואם לא הם דוחים אותה לחוץ, ואם זוכה נכנסה בגן עדן ויושבת שם ומתלבשת בלבוש מצורת עולם הזה, ומתעדנת שם.

סתר הסתרים נמסר לחכמי לב, שלשה מדרגות הן הנאחזות זו בזו, ואלו הן, נפש, רוח, נשמה. נפש היא בחינת כח שהגוף נבנה ממנו, כי כשהאדם מתעורר בעולם הזה להזדווג בנקיבה כל האברים מסכימים ומוכנים ליהנות מזה, והנפש והרצון של האדם נכנס אז בהסכמה באותה הפעולה, ומושך את הנפש ומכניסה בהזרע שהוציא... (שם צד, ועיין שם עוד וערך נפש)

הנשמה היא כח עליון על כל אלו, (היינו על הנפש והרוח), והיא מכח הזכר, שהוא עץ החיים... והנשמה אחר פטירתו של אדם היא עולה למעלה מיד, (כלומר שאינה באה מתחילה לגן עדן הארץ שבעולם הזה כמו הרוח, אלא שעולה לשורשה מיד, דהיינו לז"א, שהוא שורשה מבחינת ההמשכה). וכל שלשת המדרגות הללו (נפש, רוח נשמה), מתקשרות זו בזו, וכאשר נפרדים כולם עולים וחוזרים אל המקום שיצאו משם... (שם קד, ועיין שם עוד, וערך נפש ורוח)

ומשום זה, משום שהנשמות הן תולדות הקב"ה בכל לילה ולילה עולות נשמות הצדיקים לגן עדן, וכשנחלק הלילה הקב"ה בא לגן עדן להשתעשע בהן, במי, אמר רבי יוסי בכולן, הן באלו שמשכנן בעולם האמת, הן באלו שמשכנן בעולם הזה, בכולן הקב"ה משתעשע בהם בחצות לילה בגן עדן.

בא וראה, עולם העליון נצרך להתעוררות מעולם התחתון, וכאשר נשמות הצדיקים יוצאות מעולם הזה, ועולות למעלה לגן עדן, מתלבשות כולן באור העליון בצורה יקרה, ובהן הקב״ה משתעשע ומשתוקק אליהן, כי הן פרי מעשיו, ועל כן נקראים ישראל בנים להקב״ה משום שיש להם נשמות קדושות, כמו שאתה אומר בנים אתם לה׳ אלקיכם, כי (הנשמות) הן בנים ודאי, פרי מעשיו של הקב״ה...

אמר רבי ייסא, ואפילו באלו (הנשמות) שבעולם הזה אתה אומר הוא משתעשע, איך הוא זה, אמר לו, משום שבחצות לילה כל אלו צדיקי אמת מתעוררים כולם לקרות בתורה ולהשמיע תשבחות של התורה, ולמדנו, שהקב״ה וכל אלו הצדיקים שבתוך גן העדן כולם מקשיבים לקולותיהם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום... (שם לך לך קל, ועיין שם עוד, וערך נפש)

ומשיב רבי אבא, אשריהם הצדיקים, שנשמותיהם מתעטרות לפני המלך הקדוש, מטרם שבאות לעולם (להתלבש בגוף), כי כן למדנו, באותה שעה, שהקב״ה מוציא הנשמות לעולם, כל אלו הרוחות והנשמות כולם כלולים מזכר ונקבה שמתחברים יחד. ונמסרים בידי אותו הממונה השליח שהפקד על עיבור בני אדם, ושמו לילה, ובשעה שיורדים לעולם ונמסרים בידיו של אותו הממונה הם מתפרדים זה מזה, ולפעמים אחד מקדים את חבירו לירד להתלבש בבני אדם.

וכשמגיע עת הזיווג שלהם הקב״ה המכיר את (הזכרים והנקבות) של אלו הרוחות והנשמות, הוא מחבר אותם כמו שהיו בתחילה (מטרם שבאו לעולם), ומכריז עליהם (בת פלוני לפלוני, וכשמתחברים נעשו גוף אחד ונשמה אחת, והם ימין ושמאל כראוי (שהזכר הוא חלק הימין של הגוף והנשמה, והנקבה חלק השמאל מהם), ומשום זה אין כל חדש תחת השמש, כלומר אף על פי שהקב״ה מכריז בת פלוני לפלוני, עם כל זה אין זה חידוש, אלא החזרה למה שהיו מקודם שבאו לעולם, וכיון שאין זה ידוע אלא להקב״ה, על כן מכריז עליהם... (שם שמח, וראה עוד ערך נשואין)

רבנן פתחו בביאור הפרשה עם הכתוב הזה, לריח שמניך טובים, שמן תורק וגו׳ תנו רבנן, נשמה הזו של האדם, בשעה שעולה מהארץ לרקיע, (דהיינו בשעה שהאדם ישן בלילה), והנשמה עומדת באותה זיהרא עלאה שאמרנו, הקב״ה מבקר אותה.

תא שמע, אמר רבי שמעון בן יוחאי, כל נשמה של צדיק, כיון שעומדת במקום שכינת כבודו יתברך, (היינו שראויה לקבל הארת חכמה שהוא סוד עמידה), וראויה לישב אצלה, (דהיינו לקבל את לבוש החסדים, שהוא סוד ישיבה), הקב״ה (הוא ז״א) קורא אל האבות, (הם הג״ת, ג׳ קוין שלו), ואומר להם, לכו ובקרו את פלוני הצדיק שבא, והקדימו אותו שלום משמי... (וירא יט, ועיין שם עוד)

רבי אלעזר היה יושב והיה לומד תורה, בא אצלו רבי עקיבא, אמר לו במה עוסק מר, אמר לו במקרא הזה, שכתוב, וכסא כבוד ינחילם, מהו כסא כבוד ינחילם, זה הוא יעקב אבינו שעשה אותו כסא הכבוד בפני עצמו, לקבל תורה בעד נשמות הצדיקים, ושיעור הכתוב הוא, וכסא כבוד, דהיינו תורתו של יעקב, שנעשה לכסא הכבוד ינחילם לנשמות הצדיקים.

והקב״ה הולך עם יעקב בכל ראש חדש וראש חדש, וכאשר הנשמה רואה את כבוד האספקלריא השכינה של רבונה, (הנשמה) מברכת ומשתחוית לפני הקב״ה, זהו שכתוב ברכי נפשי וגו׳... (שם כג, ועיין שם עוד)

אמר רב חסדא אין הקב״ה עושה דין ברשעים, עד שנמלך בנשמתן של צדיקים, הדא הוא דכתיב מנשמת א-לוה יאבדו... אמר רבי אבהו הנשמה עומדת במקומה והיא יראה להתקרב אליו, ולומר לפניו כלום, עד שיאמר למטטרו״ן שיגישנה לפניו, ותאמר מה שרצתה, הדא הוא דכתיב ויגש אברהם ויאמר האף תספה צדיק עם רשע. (שם קצא)

...ונטל הקב״ה את הנשמה הטהורה מכסא הכבוד, להיות מאירה לגוף, הדא הוא דכתיב ראשך עליך ככרמל, זהו כסא הכבוד, שהוא ראש על הכל, ודלת ראשך כארגמן, זו היא הנשמה הנטלת ממנו... (שם שפט)

אמר רבי לוי, הנשמה בעודה במעלתה ניזונת באור של מעלה, ומתלבשת בו, וכשתכנס לגוף לעתיד לבא באותו האור ממש תכנס, ואזי הגוף יאיר כזוהר הרקיע, הדא הוא דכתיב והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע,וישיגו בני אדם דעה שלמה... (שם שצג)

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

זהר רביעאה. בה קאים תקפא דאוריתא ונצחונא דילה. ודא נצח. בה כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלים תחתיו [ברכות ז ובע״י]. דמסטרא דהוד שכינתא אזלת מנדדא מאתר לאתר. אבל מסטרא דנצח אקבעת בימינא, דאתמר בה: נעימות בימינך נצח [תהילים ט״ז, יא] ובה וגם נצח ישראל לא ישקר וכו׳ [שמואל א׳ טו׳ כט׳] ודא לדוד אתמר דאיהו אתקין לה בנצח לימינא.

<u>תרגום:</u>

זהר רביעי בו מצוי כוחה ונצחיותה של התורה וזהו " נצח" על זאת נאמר כל הקובע מקום לתורתו אויביו נופלים תחתיו [עי' ברכות ז, ב.] שמצד " הוד" השכינה הולכת ונודדת ממקום למקום. אבל מצד "נצח" היא קבועה מימין שנא' " נעימות בימינך נצח" [תהילים טז, יא] ובנוסף נא' " **נצח ישראל לא ישקר**" [שמואל א, טו, כט] וזה נאמר על דוד , שהוא התקין את השכינה בנצח לימין.

<u>באור:</u>

במאמר זה מדובר על ספירה בשם " נצח" .

כידוע ישנן עשר ספירות המנהיגות [לכאורה] את העולם כפי שנאמר ב: "פתח אליהו" שנא' "ואינון עשר ספירן להנהגא בהון עלמין" .וכידוע אלו עשר הספירות: **כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות,** [ר"ת: כח"ב חג"ת נה"י"ם] ומכאן לכאורה ספירת " נצח, היא שביעית ולא רביעית ואולם היא רביעית כאשר מדובר בהנהגה בבחינת שבע ספירות ואז " נצח" היא הרביעית במספר כאשר אנו מתחילים לספור לפי סדר : **חסד, גבורה, תפארת , נצח ,הוד, יסוד, מלכות** [ר"ת : חג"ת נה"י"ם] אלו שבע ספירות שכן ישנה הנהגה בבחינת עשר ספירות וישנה הנהגה בבחינת 7 ספירות וכאשר אנו סופרים לפי הנהגת של שבע הספירות ספירת הנצח היא רביעית במספר.

וכידוע אומות העולם עושים שימוש במילה " ספרה" כגון: "אטמוס-ספרה"[מיוונית" *ἀτμός*:אטמוס" - גז, קיטור, ו" *σφαῖρα*-ספאֵרה" - כדור, כיפת השמיים]

וכידוע היוונים בימי קדם ניסו ללמוד את סודות התורה ומכאן הם קבעו את השם ספרה במקום המילה "ספירה" על דרך השיבוש הלשוני ומהם למדו יתר אומות העולם ומכאן גם הם עושים שימוש בכינוי המשובש אותו הם אימצו כמילה מהשפה היונית שהתבססה בלקסיקון הבינלאומי כמילה מקורית כביכול.

למה כל זה מעניין אותנו ? והתשובה היא כי בלשון הקודש כל מילה מקורית או כינוי מסוים או שם מסוים מסמלת את פועלה , את תפקידה, וכו' ולדוגמה המילה "ספירה" מסמלת "אור".המאיר מצד עצמו כגון אבן "הספיר" המכונה " לבנת הספיר" כאשר בידוע לנו שהספיר אבן יקרה שמאירה מצד עצמה.

<u>לבנת הספיר</u>

מצאתי לנכון לצרף מדברי גדולים בעניין לבנת הספיר.

אבן עזרא:...והנה לבנת הספיר כאבן ספיר שראה יחזקאל במראות הנבואה ההוא דמות כסא, וטעם כעצם השמים לטוהר, תחת לבנת הספיר, והוא הרקיע, שהוא כעין הקרח שהוא נטוי על ראשי החיות שראה יחזקאל, והנה כתוב ויראו את אלקי ישראל, ושם כתוב היא החיה אשר ראיתי תחת אלקי ישראל, כי חפש דרך קצרה, כי היא תחת רקיע, גם הוא תחת הכסא, והכל תחת השם הנכבד. (שמות כד י) [<u>רבי אברהם אבן עזרא</u> - הרעב"א- מחכמי ספרד]

מורה נבוכים:...וזה אשר שמני שאפרש מאמר התורה ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, שהם השיגו במראה הנבואה ההיא אמיתת החומר הראשון והתחתון, כי אונקלוס שם רגליו שבים אל הכסא, כמו שבארתי לך. וזה באר שהלבן הוא שתחת הכסא, הוא חומר הארץ, וכבר שנה רבי אברהם זה העניין בעצמו וגלה בו, רוצה לומר היותם שני חמרים עליונים ותחתונים, ושאין חומר הכל אחד, וזהו סוד גדול לא תקל בביאור גדולי חכמי ישראל בו, שהוא סוד מסודות המציאות וסתר מסתרי תורה... (חלק ב פרק כו)[<u>הרמב"ם החל לכתוב את מורה נבוכים בשנת ד'תתקמ"ז (1187), וסיימו עד שנת ד'תתקנ"א.(1191)</u>]

רבינו בחיי: לבנת הספיר - תחת רגלי הכסא הרקיע, לרב סעדיה גאון הספיר לבן, שראו לובן וזכות שהאור נראה אחריו, ולרבי אברהם ספיר הוא תכלת ונאמר על הכסא, ותחתיו ראו כעצם השמים לטוהר, הוא הרקיע כעין הקרח הנורא, ולא הזכיר החיות שתחתיו, כי משם חטאו, ששמטו אחד מטטרמולין [*] שלו. ועל דרך החכמה לבנת הספיר היא השגה במראה הנבואה, אמיתת החומר הראשון, שהיה משלג שתחת כסא הכבוד. ואונקלוס תרגם רגליו על הכסא, מלשון סבותיו,

שהחומר מאצלו והוא סבתו, ובראו וחדשו אחר העדרו. לבנת הספיר - שהחומר ההוא נעדר הצורה ולכן מקבל כולן, וכן בהמורה... (שמות כד י, ועיין שם עוד) [״בחיי בן אשר אבן חלואה״ פעל בשנת 1225 , מחכמי ספרד והיה מתלמידי הרשב״א]

ואומר הרמ״ע מפאנו שאונקלוס עיבור אליפז בן עשו הרשע.: אונקלוס הגר עיבור של אליפז שלא רצה להרוג את יעקב במצות אביו, ולקח לו הזהב ועזב לו הגוף, ואמר אליפז מה אעשה לצווי של אבא, א״ל קח לך הכסף והזהב והנפש תן לי והעני חשוב כמת,

וכן נתייעץ עם טיטוס כשבא להתגייר, וא״ל לך והצר להם היו צריה לראש, ולא שמע לו ונתגייר, והענין **טיטוס הוא עשו**, ורישיה דעשו בעטפיה דיצחק, כי מראש פרעות אויב הוא כמס עמדי

אברבנאל:...ומה שהשיגו הזקנים, נראה כי ה׳ ברא ג׳ עולמות, ובכל אחד חלק מושלם שינהיגו

בעצמו וישפיע עליו בלי אמצעי, וכן העלול הא׳ מקבל ממנו, וממנו משתלשל לשאר, כמו שאמר וקרא זה אל זה, ובתפלה: וכולם מקבלים זה מזה... וכן ישראל בעולם התחתון דבקים אליו ית׳ בלי אמצעי, ודבקות זו השיגו אצילי בני ישראל. לבנת הספיר - השכלים הנבדלים שעל הרקיע, כמו שכתב ביחזקאל, ומעל לרקיע... כמראה אבן ספיר דמות כסא וגו׳, ועל הכרובים, שהם להמורה הגרמים השמימיים, ספיר - לא כאבן עזרא שפירש אינו אדום, אלא נעדר המראים ומקבל את כולם, כי הוא אדום, ואמר כמעשה - כי בהירות הספיר רק על ידי מלאכה ולא בטבע, ואל תטעה שהשמים הם הכסא... (שם)[רבי יצחק בן יהודה אַבְּרַבַּנְאֵל - 1437- נולד בפורטוגל , למד אצל רבי יוסף בן אברהם חיון]

ספורנו: לבנת הספיר - עצם נעדר כל הצורות השכליות ומוכן לקבלם, כהספיר הלבן הנעדר המראות, והוא עצם הנפש השכלית האנושית, הנעדרת מכל מדע ומוכנת לקבלם בעיון בחירי, וכעצם השמים - וראו שזה העצם נבדל מהחומר האנושי והטהור ממנו, כמו עצם השמים נפש הגלגל שאינו מעורב עם חומר הגלגל או גופו. (שם) [רבי עובדיה סְפוֹרְנו, -נולד ב- 1473 עד 1550, פרשן מקרא יהודי-איטלקי ,רב ,רופא ואחד מראשי קהילת יהודי רומא וקהילת בולוניה .חיבורו החשוב והנפוץ ביותר הוא ביאור לתורה ,שיר השירים ,קוהלת ופירוש לפרקי אבות .]

מלבי״ם:...וכאן השיגו הנהגה נסית זו, תחת רגליו - המסובב ממנו, השיגו שהשפע יורד מעולם האצילות לעולם הכסא, שהוא תחת רגליו, לבנת - אז היתה הנהגתם כפי מעשה הדור, ולא כבימי יחזקאל, ולכן ראו לבנה העשויה בידי אדם, ולא אבן כביחזקאל, ואמר כמעשה ולא כמראה, וכעצם השמים - ומושך השפע ממקום הטוהר בעצמו, ולא על ידי האופנים שדרכם הנס הנסתר, וזאת השיגו הזקנים. (שם) [ר׳ מאיר ליבוש בן יחיאל מיכל וייזר (להלן - מלבי״ם), אשר חי בשנים 1809-1879, היה מהדמויות הבולטות במזרח אירופה במאה ה-19, במדינת רומניה בתקופת השר משה מונטפיורי שהציל את המלבי״ם]

[*] טטרמולין: והביא רבי אברהם אבולעפיה בספר״ו גן נעול״ שהנו באור על ספר היצירה בעניין ״טטרמולין״.
ראה:
״.....ומפני היות שתי הדברות הראשונות שהם אנכי, ולא יהיה לך, נשמעים לכל ישראל, והם שני עניינים שמשלימים אמיתת האדם. האחד, להתקרב אליו בתכלית הקירבה, כפי יכלת כל איש ואיש ממנו. והשני, להתרחק ממנו (מע״ז) בתכלית הרוחק. ונאמר בשניהם, ״אנכי יי אלקיך״, והיה בשמיעת האזנים. על כן ביקש אהרן מן העם, ״נזמי הזהב אשר באזניהם״ (שמות לב׳ ג׳), על זה עשה להם אלקי זהב ועגל מסכה נרמז באומרם ז״ל, שהשם אמר למשה הם השמיטו אחד מן טטרמולין (ארבע חיות המרכבה) שלי ועשאוהו אלוה. ונאמר ברמז זה, ״וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב״ (תהלים קו׳ כ׳). בתבנית שור, ולא בשור ממש. גם ״כבודם״, תיקון סופרים הוא, :״את כבודי״, היה לו לומר

כל שם וכל כינוי פעולתו מסתתרת בו ואצל מלאכים הדבר בא לידי ביטוי של ממש שכן כל מלאך יש לו שם מבחינת הפועל ותוספת לשם הפועל היא המילה ״אל״ כגון : ״רפא-אל״ מלאך הממונה על הרפואה. או רזי-אל זהו מלאך הממונה על סודות התורה.וכו׳.

ועל זאת הדרך ״משה״ נקרא על שם פועלו לפיו הוא משה[משך/הוציא] את בני ישראל ממצרים ו/או על דרך הצלתו שהוא נמשה מהיאור.

שורש השם משה הנו שורש השם משיח ושני השמות מתחילים באותיות " משׁ" והדבר מרמז על תחילת הגאולה במשה וגמר הגאולה במשיח על ידי אותו הנביא הנאמן.

משה בגימטריא : 345 . משיח בגימטריא : 358 .ההפרש ביניהם 13 היוצא בגימ' גי.

כתוב בתורתנו הקדושה : וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד ה' בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל פִּי ה' : וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּיְ בְּאֶרֶץ מוֹאָב מוּל בֵּית פְּעוֹר וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. [דב' פרק לד :ה-ו :]

נאמ' : וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בַּגַּיְ ! לכאורה המילה גיא צריך בסופה להוסיף את האות א' והנה כאן היא נחסרת. שנים רבות לא הבנתי מדוע ה' קבר את משה רבינו ב- "גי" שהנו מקום נמוך ולא מקום גבוה כפי כבודו של משה שמצינו באהרון הכהן אחי משה שהוא נקבר במקום גבוה.

שנא' : **"**ויעל אהרון הכוהן אל-הור ההר, על-פי יהוה--וימת שם : בשנת הארבעים, לצאת בני-ישראל מארץ מצריים, בחודש החמישי, באחד לחודש .**לט** ואהרון, בן-שלוש ועשרים ומאת שנה, במותו, בהור ההר". [במדבר ל"ג פס' ל"ח, ל"ט.]

אם כך באהרון קל וחומר במשה

מכאן יובן מדוע ה' קבר את משה ב-גי רמז ל- גי החסר בין השם "משה" לבין השם "משיח" והרמז שמשה הוא יבוא בגלגול בדור האחרון ויתגלה כמשיח צדקנו והוא זה שיגאל את עם ישראל.

[כאן המקום לציין את מאמרו המאלף של ד"ר יאיר ברקאי בעניין פטירת משה רבינו שפורסם ע"י "המרכז ללימודי יסוד ביהדות" [אונ' בר אילן] פרשת נצבים-וילך, תשע"ג מספר 1032]

ודע : יש כ"ד ספרים בתנ"ך והם מקיפים תקופה של 2,489 שנה מבריאת העולם עד פטירתו של משה רבינו ע"ה.

דרוש " כַּדָּכֹד "

שנא' : וְשַׂמְתִּי כַּדָּכֹד שִׁמְשֹׁתַיִךְ וּשְׁעָרַיִךְ לְאַבְנֵי אֶקְדָּח וְכָל גְּבוּלֵךְ לְאַבְנֵי חֵפֶץ [ישעיו מג' נד' ,נה'] והנה כ"ד ייצא מניין כ"ד ספרים שבתורה ולעתיד לבוא יהיו כ"ד כ"ד פעמיים לא פעם אחת .

ואבאר : שלעתיד לבוא לא יהיה שינוי ב- כ"ד הספרים ואולם הם יאירו מתוכם את סודות התורה כאבן יקרה בשם "כדכד" שהנה האבן היא בבחינת כ"ד ואילו האור שהיא מאירה מתוכה היא בבחינת כ"ד נוסף כגון אור התורה שיאיר לעתיד לבוא מתוך כ"ד הספרים דהיום.

ומכאן נקיש לעניין רבקה ואליעזר שליחו ועבדו של אברהם אבינו. שנא' :

שנא' : "וְהָיָה הַנַּעֲרָ, אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי-נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה, וְאָמְרָה שְׁתֵה, וְגַם-גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה" [בראשית כד' יד'] ונראה לי לבאר שעניין הכד הנו סימלי וירמז על כד' ספרים שבתנ"ך קרי מי שיש בתוכה "כד" הווי אומר מי יש בה את התורה הקדושה.

ומהו עניין ההשקיה? שההשקיה תרמז למי שמקיימת את מצוות התורה.

עוד. שנא' : , "וְאָמְרָה שְׁתֵה, וְגַם-גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה " : ונשאל מה עניין הגמלים ואבאר שעניין הגמלים ירמז ל- ג' "מלים" אלו שמלו ראשונים : אברהם, יצחק, ויעקב והדבר ילמד על שייכותה לשורש הקדוש המורכב משלושה שעשו ברית מילה אלו שלושת האבות.

והיא משקה את אברהם בכך שהיא מביאה לו נכדים ומשקה את יצחק שמביאה לו בנים ומשקה ליעקב נכדה שמביאה לו את הברכות.

והנה נמשלה תורה למים והאדם נמשל לכלי כגון כד המכיל את המים.

ומצינו במסכת תענית דף ז עמוד א

אמר רבי חנינא בר אידי: למה נמשלו דברי תורה למים? דכתיב: "הוי כל צמא לכו למים" (ישעיהו נה]

ואבאר: טבע של המים שהם ישרים . אם ניקח צינור מים שקוף ונשים קצהו האחד בתוך יער ומאה מטר משם נשים את הקצה השני של הצינור ונמלא את הצינור במים כך ששתי הפיות יהיו שווים במים שלא

תישפך טיפה מכאן ולא משם נדע שאם נמתך חוט בין שתי נקודות המים הרי החוט יהיה קו אחד ישר. כך בונים הבנאים את הקירות ובמיוחד הרצפים מרצפים כך את הרצפה שתהיה ישרה ובלי המים לא ניתן למדוד קו ישר בעולם.

שנא' " פִּקּוּדֵי יְהוָה יְשָׁרִים" [תהילים יט' ט']

" עד כי יבוא שילה" . (בראשית מ"ט)

שילה בגימ' שווה " משה". שבסוף הימים יגיע משה בכינוי " שילה" .

ומצאתי כי שם שילה ירמז על העתיד לבוא . ור"ת " שילה" יצא:

ש= שם

י= יבוא

ל= לעתיד

ה= הגואל

וניתן לקרוא כך: שם הגואל לעתיד יבוא. ושילה יצא מניין "בשגם" שנא': " בְּשַׁגַּם הוּא בָשָׂר "[בראשית ו ג']

וסודו הוא "בשגם הוא בשר" קרי הגואל הוא "בשר" בשר ודם קרי הנו ילוד אישה.

ומפרשים שהכינוי "שילה" מלשון שילייית אישה. שייוולד מאישה קרי יבוא בגוף בשר ודם בסוד הגלגול בדור האחרון הוא הדור הזה בסייעתא דשמייא.

ראו את ר' בחיי, בראשית מ"ט:ט'

וטעם מלת "שילה" שלא אמר: בנו, הזכיר יעקב המשיח בשם שילה, כלומר בנו שיולד משלית אשה כדרך כל הנולדים, מלשון: (דברים כ"ח:נ"ז) "ובשליתה היוצאת מבין רגליה", ותוספת ה"א שבמלת "שילה" רמז לה"א אחרונה שבשם, והיא בתו של אברהם, והיא שנשאת לשלמה, והיא היא מדתו של מלך המשיח, עליו רמז הנביא ע"ה חמשה לשונות של שבח, הוא שכתוב: (ישעיהו י"א:ב'-ג') "ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה'", "והריחו ביראת ה'". שהרי בזמנו של מלך המשיח יהיה שפע הנבואה והחכמה והדעת, (ישעיהו י"א:ט') "כמים לים מכסים". **ויהיה באור הכתוב שלא תפסק המלכות ליהודה לעד כשיבא שילה...**

ורבי יוחנן אמר: **למשיח. מה שמו?** דבי רבי שילא אמרי: **שילה שמו**, שנאמר (בראשית מ"ט) עד כי יבא שילה.

המחבר:

שנא': "עד כי- יָבֹא שִׁילֹה": ושים לב " יָבֹא שִׁילֹה " יצא כמניין "משיח"

"שילה" יצא מנין "המצרי" וכן יצא כמנין: " משה" לרמז על משה רבע"ה שנולד במצרים.

שנא': " וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ דָּם וָאֵשׁ וְתִימְרוֹת עָשָׁן." [יואל ג ג']

והנה "דם אש" יצא כמניין " משה" ולא בכדי בליל הסדר **נוֹהֲגִין לְהַטִּיף טִפָּה מִן הַכּוֹס בַּאֲמִירַת 'דָּם', 'וָ אֵשׁ"**

שילה

ועוד ולדעתי: שמו של משיח כילוד אישה רמוז בשם שילה ושילה בגימ' יוצא " איש דל ".
והמושג "איש דל" אינו דבר של מה בכך שכן מדובר בתתרי וסתרי, או שהוא איש או שהוא דל.

המילה "איש" מציינת אדם בעל מעלה. שנא' " תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים "[תהילים צ א']

"הָאֱלֹהִים : יצא מניין : " מלאך"

ומכאן נקרא את הפסוק כגון : תפילה למשה איש מלאך. שהגיע למדרגה של מלאך.

והנה משה מכונה בשם תואר "איש" כגון "אדם הראשון" שנא' : "כי מאיש לוקחה-זאת." [בראשית ב' כג']

ובא הדבר לרמז על הקשר בין משה לבין אדם הראשון דווקא באחרית הימים בזמן בו יתגלגל משה [הוא רבי ישראל בעל שם טוב] בבחינת "שילה" לסיים תיקון אדם הראשון והוא הגואל צדק.

ומה הקשר בין "שילה" [המשיח] לאדם הראשון"? והנה "אדם" יצא בגימ' כמניין : " הגואל".

התואר "איש" מביע גדולה רוחנית כגון של מלאך ה' ומאידך גיסא המילה " דל" מעידה על ההיפך ממעלת המלאך מלשון דלות.

ואסביר : המדובר במצב פנימי ובמצב חיצוני בבחינת " אל תסתכל על הקנקן אלא על מה שיש בו".

משיח אינו ככל האדם ואין תוכו כברו כגון יתר בני האדם, הוא צדיק נסתר והוא כנגד ל"ו צדיקים קרי בזכותו עומד העולם.

מבחינה חיצונית משיח יראה לבני האדם כמי שאינו בעל מעלה רוחנית גבוהה ומכאן הוא נחזה מבחינה חיצונית להיות **" דל"** דל במצוות ובמעלות הרוחניות [בבחינת עני שנא' " והוא עני" - ישעיה נ"ג] .

וכל בני האדם זילזלו במשיח כמובא בישעיה שבני האדם מדברים ביניהם לאחר התגלות משיח בן דוד שנא' : "וַאֲנַחְנוּ חָשַׁבְנֻהוּ, נָגוּעַ מֻכֶּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה". (ישעיהו, פרק נ"ג, פסוק ד')

למרות חיצוניותו כאיש דל בפנימיות הוא בבחינת איש כמי שהנו גדול בתורה ועל כך שנא' **" הלא זה אוד מוצל מאש"** כגון הגחל שהאש מצויה בפנימיותו ולא בחיצוניותו.

ולא בכדי ערך משה רבנו את תפילתו המהווה חלק מספר תהילים **" תפילה למשה איש האלהים"** שמשה רבנו ע"ה התפלל על עצמו, על הזמן העתיד לבוא בסוף הגלות על הזמן בו הוא עצמו יבוא בגלגול בעולם הזה כילוד אישה [בבחינת שילה] בגלגול בסוד משיח צדקנו.

בשים לב " משה איש האלוהים" סופי תיבות מהסוף להתחלה יצא **" משה"** לרמז שהוא מתפלל על העתיד ולא רק על ההווה.

פסוקים אלו אף הם נאמרו על "שילה" להצילו מידי בני האדם החפצים את רעתו שכן הס"מ מתלבש בבני האדם לפגוע בשילה למנוע את הגאולה ולהותירו בבחינת משיח בן יוסף שדינו בכל דור ודור להיהרג על ידי " ארמילס רשיעא" ו/או למות ככל האדם.

ומשיח בן יוסף מצוי בכל מיני בחינות ויתכן ויתגלגל ו/או יתעבר במס' בני אדם צדיקים בעת ובעונה אחת ואם אחד יהרג יוותרו האחרים

ומצאתי דבר מעניין ברצח של " יצחק רבין ע"י המרצח ששמו הנכון אמיר ולא עמיר כפי שנכתב בשגגה.

" יגאל אמיר" שמו כשם ארמילס ואותיות אמיר אלו אותיות "ארמי" [חסר "לס" שהוא שם תואר] לרמז שהוא בבחינת ארמילס רשיעא.

וככל הנראה רבין היה בבחינת משיח בן יוסף שביקש והצליח לעשות שלום עם העמים והדבר לא עלה בידו מחמת מה שאירע . ה' ישמרנו ויצילנו.

ושיהיה ברור שמדובר ברוחו של משיח בן יוסף שהיא בבחינת " ורוח אלקים מרחפת על פני המים" קרי מתעברת וזה מקום למקום ויכולה לשרות על כמה אנשים שונים בעת ובעונה אחת.

ומכאן נא' בתהילים " **שפטו דל ויתום עני ורש הצדיקו" פלטו דל ואביון מיד רשעים הצילו"** שמשיח הנו דל ויתום מגוף של ממש והוא נדח מגוף לגוף כאמור לעיל.

ומשיח האמיתי מי שיהיה בן דוד גם באופן גשמי הנו יתום שאין לו קרובי משפחה והוא עני ורש, עני מכסף ורש מהמצוות שכן הוא מנוע מלקיים את מצוות התורה מכוח גזירת הכתוב ואם בעוונותינו נחזה משיח כמי שהנו עובר עבירה הרי הדבר נכפה עליו משמיא כדי שירד לבור הקליפות לתיקון הנשמות ו/או ניצוצות הקדושה שנפלו בעמקי בור זה לתקנן ולהעלותן בבחינת עשיית תשובה.

ונאמר לאחר מכן " **פלטו דל ואביון** ולכאורה יש כפילות בדבר אלי מאי שלמשיח האמיתי ישנן שתי תקופות של דלות/גלות בתיקון האחרון.

והראשון כשהוא בבחינת בן יוסף מתחיל בגיל כ"ב לחייו והחלק השני כבן אפרים מתחיל מתחיל בגיל מ"ב והגלות השנייה קשה יותר מהראשונה.

ועל הגלות השנייה והקשה נא': **פלטו דל ואביון** שהפעם הנו כבר דל מהבחינה שכוחותיו התדלדלו והוא הזדקן מבחינה גשמית שקודם היה צעיר בשלב א' ובשלב ב' לאחר שהגיע לגיל הבינה התדלדל כוחו והוא אביון מכוחו הפיזי והנפשי והוא תשוש ומגיע עד שערי מוות של ממש.

מיד רשעים הצילו אלו הקליפות המכונות רשעים .
לא ידעו ולא יבינו שהקליפות נאחזות בו למרות שהוא לא יצר אותם.
בחשיכה התהלכו שמשיח מגיע למצב של חשיכה כמעט גמורה מכל הבחינות.
ימוטו כל מוסדי ארץ שכבר הוא מגיע למצב בו לא נראה לא שהוא יגאל מסבלותיו וסופו מגיע.

<u>שלושה משיחין</u>

ואסביר: לא אחת התפלפלו חכמי הקבלה על סוד שלושת המשיחים שכן הזוה"ק מציין שלושה משיחים.

האחד משיח בן יוסף השני משיח בן אפרים והשלישי משיח בן דוד.

<u>בן יוסף</u>
בכל דור ודור בא משיח בגלגול [בבחינת שילה כילוד אישה] והוא בבחינת בן יוסף והוא עתיד להיהרג על ידי "ארמילוס" הוא הס"מ שמתלבש בגוף אדם והורג את משיח בן יוסף ו/או מקטרג על משיח בן יוסף וגורם למיטת בן יוסף ככל האדם [כגון האר"י הקדוש] ולכן משיח זה מכונה " בן יוסף" שאם הדור אינו ראוי הוא ימות אבל, **יוסף** לבוא בגלגול.

כן ובנוסף, השם "ארמילוס" מכיל בתוכו את אותיות מס והכוונה לרמוז על ה- ס"מ.

<u>בן אפרים</u>
"משיח בן אפרים" [גם הוא בבחינת שילה כילוד אישה] הנו שלב של בין משיח בן יוסף לבין שלב משיח בן דוד.[לדעתי בדור הזה בזמן הזה]

שכן שעה שישראל עתידין להיגאל באחרית הימים ולאחר שלא עשו תשובה ובא משיח בגלגול והפעם הזאת בבחינת " בן אפרים " אז בבחינת בן אפרים הוא לא ימות כגון משיח בן יוסף שנהרג בדורות הקודמים על ידי ארמילוס רשיעא אלא בע"ה הוא יזכה להעלות ממדרגת בן אפרים למדרגת בן דוד.

<u>סדר המדרגות ג' משיחין:</u>

<u>משיח בן דוד</u>[כגון בית שלישי]
<u>משיח בן אפרים</u> [כגון בית שני]

משיח בן יוסף [כגון בית ראשון]

שמו הפרטי ושם משפחתו יהיו רמוזים במילה "**אפרים**" ובמילה " **המו מעי לו**" . שנא' " **יט** הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם, אִם יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים--כִּי-מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ, זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד; עַל-כֵּן, הָמוּ מֵעַי לוֹ--רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ, נְאֻם-יְהוָה. [ירמיהו פר' לא' פס' יט']

למה הבן ? אלא שמדובר במשיח בן אפרים שנולד ממשיח בן יוסף והוא טרם קבלת הכתר מלכות כמשיח בן דוד. שנא' : בני אתה"[תהילים ב']

ובילקוט שמעוני מצוין שהקב"ה קורא למשיח " **אפרים משיח צדקי**" וברור ששמו של משיח רמוז בשם אפרים.
והמילה אפרים נחלקה לשני מילים האחת מ"י והשניה "אפר"
מ"י בבחינת " מי האיש החפץ חיים"

אפר : אלו אותיות " פאר" שעתיד ה' לפאר את משיח שנא : " הנה ישכיל עבדי" וכו'.

ומצינו בסנהדרין צ"ז

שבוע שבן דוד בא, [אין הכוונה לשבעה ימים אלא הכוונה לתקופת זמן של למעלה מעשר שנים ויותר] מביאים קורות של ברזל, ונותנים לו על צוארו, עד שנכפפה קומתו. והוא צועק ובוכה, ועולה קולו למרום.

אומר לפניו : רבונו של עולם, כמה יהא כוחי, וכמה יהא רוחי, וכמה יהא נשמתי, וכמה יהיו איבריי. **לא בשר ודם אני ?**

על אותה השעה היה דוד בוכה ואומר : "יבש כחרס כוחי" וגו' (תהלים כ"ב ט"ז]

[המחבר : "יבש כחרס כוחי" : " כידוע החרס בולע ואינו פולט כך תש כוחו של הצדיק שאינו יכול לבצע פעולה חיצונית פיזית בבחינת פליטה אלא הכל אצלו יהיה רק בכוח המחשבה שהיא פנימית כגון במשיח]

.
באותה השעה אמר לו הקב"ה : אפרים, משיח צדקי, כבר קיבלת עליך ששת ימי בראשית. עכשיו יהא צער שלך כצער שלי, שמיום שעלה נבוכדנצאר הרשע, והחריב את ביתי, ושרף את היכלי, והגלה את בניי לבין אומות העולם, חייך וחיי ראשי שלא נכנסתי לכסא שלי, ואם אין אתה מאמין ראה טל שעלה על ראשי, שנאמר "שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה" (שה"ש ה' ב]

.'
באותה השעה אמר לפניו : **ריבונו של עולם, עכשיו נתיישבה דעתי, דיו לעבד שיהא כרבו**.

בן דוד

משיח בן דוד זהו השלב הסופי בו מאיר ה' את **משיח בן אפרים** וגואל אותו מיסוריו ואז מתעלה משיח בן אפרים ממדרגת בן יוסף למדרגת בן דוד שהיא המדרגה העליונה בה זוכה משיח לחיי נצח ובכוחו לגאול את ישראל ואז הוא גואל את עם ישראל בהתאם למה ואיך שיהיה ורק לאחר מכן נזכה לבניין בית מקדשנו ותפארתנו שירד מהשמים ויהיה בנוי מאש.

וכאן יבינו אלו הממהרים להחיש את הגאולה או אלו שאינם מאמינים בגאולת ה' ורוצים לבנות את בית הבחירה שהם ממש כעושי העגל ואסור להם לפנות בדרך קלוקלת שכזאת ועל כך נא' בתהילים " אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו" ואם דוד המלך ולא שלמה המלך זכו לבניין של נצח הכיצד מעלים אלו הממהרים בליבותיהם שהם יצליחו לעשות כן?

אלא יקרה הדבר ויבנה המקדש בעת ראויה על פי דבר ה' ללא התערבות בשר ודם רק בזמנו של משיח בן דוד, וכשיגיע הזמן ירד בית המקדש **בנוי מאש מהשמים.**

ובית המקדש נבנה מאש התורה וממצוות כל הצדיקים והחסידים מאז חורבנו ועד למועד ירידתו בנוי מהשמים קרי בניין הבית נעשה באופן רוחני בעולם העליון והוא בנוי מאור התורה הקדושה וביום בו בנייתו תסתיים הוא ירד בנוי לתלפיות כבניין נצח .

ועל זאת נא' " כי ביתי בית תפילה " ונא' דווקא " ביתי" קרי בית שה' בונה ולא בשר ודם.

<u>מתי יבוא משיח</u>

אמר ליה: אימת אתי משיח? אמר ליה: זיל שייליה לדידיה והיכא יתיב אפיתחא דרומי. ומאי סימניה? יתיב ביני עניי סובלי חלאים וכולן שרו ואסירי בחד זימנא איהו שרי חד ואסיר חד[בבלי סנהדרין צ"ח א']

.

רבי יהושע בן לוי פגש את אליהו הנביא בפתח מערתו של רשב"י במירון - שאל אותו: מתי יבוא המשיח? ענה לו אליהו: לך שאל אותו בעצמך.
תהה ר' יהושע: והיכן הוא יושב? ענה לו: בשערה של רומי. [בור הקליפות מכונה " רומי" וכפי שמציתי לעיל היא ירושלים של היום] הקשה ר' יהושע: ואיך אזהה אותו? ענה אליהו: הוא יושב בין עניים סובלי מחלות, אבל בעוד כולם מורידים את כל תחבושותיהם כאחד וחובשים את כל פצעיהם כאחד, המשיח מסיר תחבושת אחת וחובש, ורק אז מסיר תחבושת שנייה וחובש חזרה.

המחבר: ומשיח מסיר אחת וחובש אחת וזהו סוד התיקון וסבלו של משיח שחייב לתקן את תיקוני השכינה אחד אחד ואינו יכול בכל בבת אחת וזה סבל קשה מנשוא.

במסכת סנהדרין, צ"ח, עמוד ב': " מה שמו (של המשיח) רבנן אמרי " **חיוורא**" דבי רבי שמו, שנאמר "אָכֵן חֳלָיֵנוּ הוּא נָשָׂא, וּמַכְאֹבֵינוּ סְבָלָם ; וַאֲנַחְנוּ חֲשַׁבְנֵהוּ, נָגוּעַ מֻכֶּה אֱלֹהִים וּמְעֻנֶּה" [ישעיהו, פרק נ"ג, פסוק ד')" **חיוורא**, לבן, בתרגום "מצורע"

ממאמר זה עולות קושיות רבות כגון:

א. מה הכוונה בחולאי העניים?
ב. מהי הכוונה שמשיח מצורע?
ג. מהו העניין שמשיח מסיר תחבושת אחת בכל פעם לעומת יתר העניים?
ד. מיהם העניים?.

ואבאר הקושיות בהקשר לימינו אנו: שהעניים אלו צדיקי האמת של הדור הזה שהם ממש עניים הן מבחינה כלכלית והם מבחינת מרכולתם שאיש אינו מכיר בערכם האמיתי ולכן אין להם ממה להתפרנס והם מצויים בשפל כלכלי שחכמתם בזויה.

משיח שהנו " אמת" נגוע כביכול בצרעת מהבחינה שהאמת היום בבחינת "צרעת" שכולם בורחים מפני האמת כאילו והיא צרעת.

דבר נוסף, שמשיח יהיה כמו מצורע מבחינה חברתית איש לא יתחבר אליו הוא יהיה מנודה, והוא ייחזה לעיני אנשים כיצור מאוס כמו המצורע שמטמא ועלול להדביק את הזולת במחלה זו.

דבר נוסף, צרעת היא סימן ללשון הרע. בזמן משיח יהיה לשון הרע העוון הכי גדול שיהיה עליו לתקן והוא יסבול יותר מכל בגין חטא זה שהחוטאים מפגיעים בו.

ועניין התחבושות שהוא מחליף אחת אחת הוא: **שצדיקי האמת מתים פעם אחת ואילו משיח מת בחייו פעם אחר פעם, אחר פעם וחוזר חלילה ,וחוזר חלילה וכו' עד אין קץ** . שנא': וַיִּתֵּן אֶת רְשָׁעִים קִבְרוֹ [ישעיהו נג' ט']

<u>אין בן דוד בא</u>

נאמר בסנהדרין צ"ח' א': אמר רבי שמלאי משום רבי אלעזר בר"ש אין בן דוד בא עד שיכלו כל שופטים ושוטרים מישראל שנא': ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סיגיך וגו' ואשיבה שופטיך [<u>ישעיהו א, כה</u>]

רבי שמלאי מתכוון למצב בו חלילה מגיעים ישראל למצב בו מערכת המשפט והמשטרה ישתפו פעולה להפללת אזרחים חפים מפשע והשופטים יהיו חייבים טובות הנאה בבחינת שמור לי ואשמור לך כגון בימינו אנו.

<u>המשך מאמר בעניין הספירות</u>

כאן חשוב לציין כי הספירות שאנו מדברים עליהם אלו כוחות אלוקים אותם ברא המלך הקדוש והוא מינה אותם להנהיג את העולם ולכן הרבה אנשים בימי קדם סברו וטעו לעבוד לספירות או למה שסימל אותם שכן טרם ידעו את ה' וזאת עד שהופיע אברהם אבינו ע"ה שהפיץ את האמונה באל האחד היחיד והמיוחד הוא שברא את הכל.

האמונה לאלוהי אברהם הייתה אמונה שונה בתכלית שכן היא אמונה בדבר שאינו מוחשי והקשר אליו איננו קשר מוחי אלא רק קשר אמונתי קרי ניתן ליצור קשר עם האל באמצעי פנימי בלבד ולא חיצוני כפי שהיה נהוג לבני האדם עד לבא אברהם ,שעד אז בני האדם היו סוגדים לפסל בדמות ניתנת להמחשה, כגון: השמש הירח.

ואברהם אבינו יצא ממקור הרוע החיצוני [עבודה זרה] קרי אביו "תרח" היה בעל מפעל לייצור ושיווק פסילים לעבודה זרה ואברהם יצא מתוך בור הקליפות בכדי למסמס ולשלול את העבודה הזרה מתוך הקליפה עצמה. ממש כמו משה רע"ה שיצא מתוך בית פרעה לבטל את כוחה של מצרים הקדמונית וכמו רות שיצאה מתוך מואב ושנולד ממנה דוד המלך ע"ה , ויוסף הצדיק שהוצא מהבור, וישנן דוגמאות אין ספור בתורה ובספרי הנביאים על יציאת הצדיק מתוך בור הקליפות ורק צדיק מעין זה היה בכוחו לבטל את כוחה של אותה קליפה.

מכאן נבין את גדולת ומעלת בעלי תשובה שיוצאים מתוך בור הקליפות בזעיר אנפין לביטול כוח הקליפה ומכאן נא' ע"י רב אבהו " במקום בו בעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד." [<u>בבלי מסכת סנהדרין צט א</u>] .

קרי בעל התשובה יכול לעמוד ולדרוך בבור הקליפות להוציא ממנו את בלעו וצדיק גמור [כוונה למי שנולד בבית דתי והתחנך וחי כדתי אמיתי אך רגיל] אינו יכול לעשות זאת, כי ברגע שהוא

ינסה לעשות זאת הוא ייפול לתוך הבור ואילו בעל התשובה יכול לרדת לבור ולהעלות משם את ניצוצות הקדושה מה שהצדיק אינו מסוגל לעשות כן. ובכך בארנו את כוונת ודברי רבי אבהו.

דאמר רבי אבהו " **במקום שבעלי תשובה עומדים צדיקים גמורים אינם עומדים**" שנא' " **שלום שלום לרחוק ולקרוב**" [שם נז] והכוונה היא: שהרחוק הוא החוטא כשחוזר הוא בתשובה הוא נעשה קרוב כגון אדם זר שהוא רחוק מאדם לפתע נעשה קרוב משפחה כגון אח.

עוד. אומר החסד לאברהם: שאין גלגול אלא להשלים חסרון התשובה " ופירוש זה יפה מאוד שכן גם הצדיק יש ויבוא בגלגול ולעומת זאת התשובה אינה מצריכה את השב בתשובה חזור בגלגול ועניין זה עמור יותר ממה שנראה.

לא סתם ניסה ה' את אברהם בעשרה ניסיונות , ועשרת הניסיונות הנן עשר פעולות גשמיות כנגד עשר הספירות בכדי להכניס את אברהם לתוככי האורות האלוקיים והבנתם ממש כגון עשר המכות שהכה ה' את המצרים או עשרת הדיברות.

כאן חשוב לציין כי המילה עשר אין כוונתה ממש לספרה 10 אלא המשמעות היא שלימות היצירה המדוברת.

להבנת העניין נסביר כי יש לנו עשרת הדיברות מכוח תורה שבכתב ואולם מכוח תורה שבעל פה הציוויים לא נותרים בגדר עשרה אלו הם מתפרשים לתרי"ג מצוות ובתוכם תילי תילים של הלכות עד אין מספר. כגון: שנא' "***זה הים גדול ורחב ידים*** ,***שם רמש ואין מספר*** ,***חיות קטנות עם*** גדולות" (תהילים ק"ד] והתורה עמוקה מני ים

הרבי הקדוש מקוצק [תלמיד החוזה מלובלין] אמר: "תורת ה' תמימה" (תהלים יח, ט) - שכמה שנלמד אותה ונחדש בה חידושים, עדין תשאר התורה שלמה, כאילו לא נגענו בה ולא למדנו בה דבר, מפני שהיא חכמה אלקית, ולאדם אין בה שום תפיסה

גם מה שאנו כן משיגים בתורה איננו אלא "נובלות חכמה של מעלה" (ב"ר מד, יז). ומשל לאילן גבוה, שמרוב גובהו אי אפשר ללקט את פירותיו. אלו פירות אפשר בכל זאת ללקט? את הפירות הנושרים שנופלים למטה, אותם ניתן ללקט ולאכול. [בבחינת פירות שהנבלו קרי בשלו ונפלו לקרקע וניתן ללקטם] כך גם החכמה האלקית. היא גבוהה, בלתי ניתנת להשגתנו.שנא': "כי גבהו שמים מארץ, כן גבהו דְּרָכַי מדרכיכם וּמַחְשְׁבֹתַי מְמַחְשְׁבֹתֵיכֶם" (ישעיה נה, ט) - כשם מי שמצוי על פני הקרקע לגעת בכוכבים כך איננו יכולים לתפוס את הידיעה האלוקית.

מה עשה הקב"ה? הוריד לנו לארץ "נובלות" מחכמתו בדמות התורה, כך שתהיה לנו איזו שהיא השגה בחכמתו ית'.

על פי דברי חז"ל אלו הסביר הגר"א ז"ל את דברי אונקלוס התמוהים, שתרגם: "עַם נָבָל" (דברים לב, ו) - "עמא דקבילו אוריתא" (עַם שקבלו את התורה).

וקשה: **וכי מפני שקבלו את התורה מכונים ישראל נבלים?** מסביר הגר"א (הובא בהקדמת נכדו לביאור הגר"א על השו"ע) ע"פ דברי חז"ל הנ"ל:

"עם נבל - עמא דקבילו אוריתא", כלומר: עם שזכה לקבל "נובלות חכמה של מעלה". הרי, שכל מה שחלק לנו הקב"ה מחכמתו אינו אלא נובלות מחכמה של מעלה, אבל את התורה בשלמותה כפי שהיא אצל הבורא לא קבלנו, וגם אי אפשר לנו לקבל. גם אחרי שנשב בגן עדן לנצח נצחים לא נדע הכל, מפני שאי אפשר לשום נברא להשיג את התורה עד תכליתה. רק "אלקים הבין דרכה", רק הקב"ה יודע את התורה כולה.

<u>נצח</u>

ונמשיך בבאור: ואומר הרמח"ל ספירת "נצח" עניינה לרמז על נצחיות התורה וכוחה של התורה נובע מנצחיותה לא מלשון ניצחון אלא מבחינת הזמן כגון נצח שהתורה היא אין סופית וקיימת לנצח ועל זאת נאמר בספר שמואל א' הפסוק " **נצח ישראל לא ישקר**" קרי לא יאכזב, שתמיד ניתן לסמוך על כוחה של התורה שקבוע לצד ימין. וזה נאמר על דוד המלך ע"ה , שהוא התקין את

השכינה בנצח לימין שדוד עשה תיקון לשכינה מצד נצח מצד ימין והדברים אינם פשוטים כלל וכלל והדורשים ביאור.

התקנת השכינה לימין בבחינת נצח היא רעיון של נצחיות הקדושה והתגברותה בסופו של יום על כוחות הרוע בבחינת " אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני" (תהילים קל"ז) מכאן יובהר שאין הכוונה ליד ימין של ה' אלא למידת הנצח שהיא נצחיות האל.

שאומר ה' "תשכח ימיני" כאילו ואני איני נצחי איני הבורא ומאחר ואני הבורא ואני נצחי כך לא אשכח אותך בגלות והגאולה בוא תבוא ואת השכינה תשובי לשרות במקומך בבית המקדש של מעלה ובבית מקדש של מטה וכך מובטחת גאולת ישראל בב"א סלה. [סלה הכוונה לעולם ועד, לנצח].

דוד המלך ע"ה תיקן לימין בכך שהוא בנה את יסודות בית המקדש ובכך שהוא חיבר את ספר תהילים המכיל בתוכו את תפילות ישראל שבלעדיו לא היינו יכולים להתפלל לה' ולא היה בידי עם ישראל את האמצעי לייחד את שמו ית'.

<u>ספר תהילים</u>

<u>במסכת פסחים</u> (דף קיז עמוד א) דרשו חז"ל: "תנו רבנן: כל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים, רבי אליעזר אומר: כנגד עצמו אמרן,

רבי יהושע אומר: כנגד ציבור אמרן, וחכמים אומרים: יש מהן כנגד ציבור, ויש מהן כנגד עצמו. האמורות בלשון יחיד - כנגד עצמו, האמורות בלשון רבים - כנגד ציבור. ניצוח וניגון - לעתיד לבא, משכיל - על ידי תורגמן, לדוד מזמור - מלמד ששרתה עליו שכינה ואחר כך אמר שירה. מזמור לדוד - מלמד שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו שכינה. ללמדך שאין השכינה שורה לא מתוך עצלות, ולא מתוך עצבות, ולא מתוך שחוק, ולא מתוך קלות ראש, ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה. שנאמר בו עתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'."

בברייתא במסכת <u>בבא בתרא</u> (<u>דף יד ע"ב</u>) נאמר: "<u>דוד</u> כתב ספר תהלים על ידי עשרה זקנים :[הכוונה לזקנים בתורה. צדיקים]

א. אדם הראשון.- מי שלא היה ילוד אישה אלא נוצר ע"י הקב"ה ולא מטיפה סרוחה כגון יתר בני האדם..
ב. מלכי צדק.- הוא "שם" בן נח והיה מלך על העיר שלם.
ג. אברהם אע"ה, [איתן האזרחי] הראשון למאמינים בנו של תרח, אבי יצחק משרה ואבי ישמעל מהגר.
ד. משה רע"ה - משה בן עמרם משבט לוי גואלם של ישראל ממצרים.
ה. הימן - אומרים שהוא משה רע"ה. יתכן ומשה נשא בשם נוסף כגון הימן ואולם לא נראה לי שהימן בהקשר דנן הנו משה אלא המדובר בהימן המשורר נכדו של שמואל הנביא שנקרא על שמו של משה , והימן זה היה נצר לבני קורח וחי בתקופת דוד המלך כמצוין בדברי הימים א פרק ו' פס' **יח' שנא':** " וְאֵלֶּה הָעֹמְדִים, וּבָנֵיהֶם: מִבְּנֵי, הַקָּהָתִי--**הֵימָן** הַמְשֹׁורֵר, בֶּן-יוֹאֵל בֶּן-שְׁמוּאֵל. ["שמואל" הכוונה לשמואל הנביא]

לדעתי, השם הימן יאה למשה שכן הוא מציין את נס המן שירד לבני ישראל במדבר וראוי היה משה להיקרא על שם נס זה בשם הימן.כגון: "הינה מן"

ו. ידותון - וחלוקין על ידותון י"א אדם היה כמש"כ בד"ה, וי"א אין ידותון שבספר זה אלא ע"ש הדתות והדינים של גזירות שעברו עליו ועל ישראל. ויש אומרים שידותון היה משורר.

לדעתי: לא זה ולא זה נראים לי.

אני מציע לעיין בספר תהילים פרק ע"ז פס' העוסק בידותון שנא': " מִזְמוֹר לַמְנַצֵּחַ עַל-ידיתון (יְדוּתוּן); לְאָסָף מִזְמוֹר " .

מכאן הייתי מקבל הנחה אחרת לפיה אסף בן ברכיהו המשורר הוא זה שכתב את המזמור הזה והמילה ידותון איננה שמו של אדם אלא כינוי לדינים והצרות העתידין לבוא על ישראל והמדובר בכותרת למזמור ולא בשמו של המשורר.[יובהר שהמשורר היה נביא]

ז. אסף- בדברי הימים א פרק ו׳ פס׳ כד׳ מצוין אסף כ- ״אסף בן ברכיהו״ שנא׳ : ״ וְאָחִיו אָסָף, הָעֹמֵד עַל-יְמִינוֹ--אָסָף בֶּן-בֶּרֶכְיָהוּ, בֶּן-שִׁמְעָא ״ אם כן אסף היה משורר מתקופת דוד המלך [ויובהר כי המשורר היה נביא] . יש לציין שלפי שיטת רבי יוחנן בקהלת רבה ״אסף״ שבתהלים אינו ״אסף בן ברכיהו״ אלא אביאסף בן קרח.[הבן השלישי]

ח. בני קורח- שלשת בני קורח : ״אסיר ״, ״אלקנה״ , ״אביאסף״ [אביאסף נספר שלישי] לפי רש״י המדובר בשלושת בניו המקוריים של קורח שהתנבאו מיד לאחר שהאדמה סגרה את פיה.

מכאן עולה שאלה מעניינת והיא מדוע זכו שלושת בני קורח לשכר כה עצום להימנות על מחברי ספר התהילים? הרי הם החזיקו בתחילה בדעת אביהם קורח ושינו את דעתם וכי על שינוי דעה ניתן שכר כה רב? והתשובה היא כן!

אומר רש״י בתהלים פרק מב׳ פסוק א׳ :

בני קורח הם היו תחילה בעצת אביהם ובשעת המחלוקת פרשו וכשנבלעו כל סביבותיה׳ ופתחה הארץ את פיה נשאר מקומם בתוך פי הארץ. שנאמר : ובני קרח לא מתו. ושם אמרו שירה ושם יסדו המזמורי׳ הללו ועלו משם ושרת׳ עליהם רוח הקודש ונתנבאו על הגלויות ועל חרבן הבית ועל מלכות בית דוד״ :
בני קורח עשו תשובה במקום ומיד נהפך הדין מעליהם מכף חובה לכף זכות ולחיים.

נאמר על בני קרח שהיו צדיקים. אבן עזרא שמות (הפירוש הארוך) פרק ו פסוק כג, רמב״ן במדבר פרק טז פסוק לב : ״כי היו גדולים צדיקים וטובים וזכותם עמדה להם."

במדבר כו׳ יא׳ :מסביר רש״י : ״הם היו בעצה תחילה עם אביהם, ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בליבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנום, וישבו שם.

הגמ׳ בסנהדרין קי. מבארת שבני קורח ישבו בגיהנום ״ואמרו שירה״.
ראה: ובני קרח לא מתו . תנא משום רבינו אמרו ״ מקום נתבצר להם בגיהנם וישבו עליו ואמרו שירה ״ **והדבר תמוה מאוד.**

מכאן עולה השאלה ביתר תוקף שכן אנו מצויים בפרשת פנחס בה מצוין פנחס לטובה ושכרו היה שסר המוות ממנו ואומר רש״י על פנחס שהוא אליהו הנביא. ובפרשת פנחס מוצא הכתוב לציין ״ ובני קורח לא מתו״

מכאן הייתכן שבני קורח זכו שהמוות יסור מהם כגון בפנחס או קיים הסבר אחר?

המדרש (ילקוט שמעוני, קרח רמז תשנב׳) מקשר בין בני קורח ומצוות כיבוד אב,
באומרו : ״ומה זכות היה בידן של בני קרח שינצלו, שבשעה שהיו יושבין אצל קרח אביהן רואין את משה וכובשין את פניהן בקרקע, אמרו : אם נעמוד מפני משה רבינו נוהגין בזיון באבינו וכבר נצטווינו על כבוד אב ואם, ואם לא נעמוד כבר כתיב ״מפני שיבה תקום״, מוטב שנעמוד מפני משה רבינו אע״פ שאנו נוהגין בזיון באבינו, באותה שעה הרחישו את לבם בתשובה, עליהם אמר דוד ״רחש לבי דבר טוב״. ״.

מכאן נראה לי לאמץ סנגוריה על בני קורח שבפועל נאלצו להתמודד עם סוגיה קשה מאוד והיא מפני מי לקום , מפני האב הביולוגי או מפני האב הרוחני?

בואו ונחזור בזמן ולפי הפשט נבין שבני קורח היו זמן קצר לאחר מתן תורה וסוגיה כה קשה טרם לובנה ובני קורח היו הראשונים שנאלצו להתמודד עם קושיא מעין זו ובפרהסיה והדבר אינו פשוט ואינו קל כלל וכלל בפרט שבאותה התקופה היה מוראו של האב מוטל על ילדיו ובפרט של אביהם קורח שהיה נשיא העדה ,תלמיד חכם ואיש חשוב מאוד.

יתרה מכך, אומר הנועם אלימלך בפרשת קורח: ונראה כי המקובלים כתבו שקרח היה גלגול קין, לכך נאבד ע"י פתיחת הארץ כדי לתקן אשר פצתה האדמה את פיה לקחת דמי הבל אחיו, ולזה הוצרך קין להתגלגל בקרח לתקן זה.

מכאן יתכן ובני קורח ידעו שאביהם הנו גלגול של קין ותיקונו הוא שיבלע על ידי האדמה ומכאן הם נמנעו מעשיית מעשה שימנע מאביהם את התיקון לנשמתו.

אני הייתי משווה את התמודדותם של בני קורח להתמודדותו של פנחס במעשה אשר עשה וסבורני כי בני קורח עמדו בפני דילמה אפילו יותר קשה משל פנחס ששכרו שולם לו בשכר האולטימטיבי שזכה לחיי נצח אם כן עולות שתי שאלות מרכזיות ואלו הן:

למה מעשה פנחס נחשב לגבוה יותר?
ומהו עניין הגיהנום כסברת הגמרא בסנהדרין וכרש"י ?

<u>מעשה פנחס לעומת מעשה בני קורח</u>

בתורתנו הקדושה אנו מצווים על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה.

מצוות העשה קשה לעשייה יותר ממצוות הלא תעשה שכן היא דורשת אקטיביות לעומת מצוות הלא תעשה הדורשת הימנעות מלבצע פעולה מסוימת.

פנחס ביצע מצווה של קידוש ה' בדרך של עשה בכך שהוא נקט עמדה חד משמעית והרג את זמרי בן סלוא שמרד בה' ומנגד בני קורח נמנעו מלהצטרף לאביהם בדרך הימנעות מעשיה של ממש, כגון פנחס.

לבני קורח היו שתי אפשרויות האחד כפי שפעלו " עשו תשובה בליבם" קרי נמנעו מלהצטרף לאביהם שמרד בה' [המרידה במשה נחשבת למרידה בה' לכל דבר ועניין] והשנייה לנקוט במעשה אקטיבי של ממש כגון פנחס שהרג את זמרי שחטא במדיינית כזבי בת צור שאומרים התגלגלה ברחב הזונה שיהושע בנון נשאה לאישה.
ומכאן יש להיות מליצי יושר על כזבי בת צור ומעניין הקשר בין חירם מלך צור עם לבין כזבי ואולם לא מציתי בלב זה מאום על כך אבל זו שאלה מעניינת מאוד.

יש כאן בעיה קשה מלהאשים את בני קורח בכך שהם נמנעו מלפגוע באביהם שכן אם נעמיד ונשקול במאזניים את מצבם הרי נבין שהם היו צדיקים של ממש בכך שהם נמנעו מלפגוע באביהם פיזית ולא בכוח מילולי בקיימם מחד מצוות כיבוד אב ומצד שני תמכו במשה.
<u>לבני קורח לא הייתה ברירה אחרת והם פעלו נכונה ע"פ הדין הראוי.</u>

<u>מכאן נעבור לשאלת אמירת השירה במקום מוגבה בגיהנום.</u>
כידוע, בני קורח עמדו עם אביהם על אותה אדמה וכשפתחה האדמה את פיה לבלוע את קורח ועדתו , המקום בו עמדו בני קורח נותר תלוי באוויר ולא נבלע בגיהנום יחד עם האדמה עליה עמדו קורח ועדתו.

ואבאר: כוונת רש"י מתיישבת שמקום מוגבה הכוונה למקום מצונן שהנו מעל הגיהנום מעל המקום בו נבלעו קורח ועדתו שם נותרו בני קורח באוויר במקום מוגבה שאש הגיהנום לא תזיק להם ובעומדם באוויר על פיסת אותה אדמה מעל הגיהנום התנבאו ואמרו שירה.

כאן מתקררת דעתי וקושיית הגיהנום מתיישבת ואולם נותרה בליבי שאלה בנוגע לכך שהתורה מציינת " ובני קרח לא מתו "

ואולי ובני קורח לא מתו כגון פנחס ו/או זכו לאריכות ימים עד תקופת דוד המלך?

לא ניתן לסיים מאמר זה מבלי לציין את העובדה שאדם הראשון התחיל בספר תהילים ב- " מזמור שיר ליום השבת" ודוד המלך סיים וקשר היטב את מלוא ספר תהילים וכידוע אדם הראשון נקצבו לו אלף שנים לחיות והוא ויתר על ע' שנים [שבעים] בעבור דוד המלך שחי בדיוק ע' שנים [שבעים שנים ורבע יום בזכות מעלת התהילים]

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

זהר חמישאה בה הוד דאוריתא. ודא הוד מלכות. דסטרא דשכינתא אתמר מאן מלכי רבנן ודא זהר שביעאה ומסטרא דזהר דא חמישאה אתיהיב להו הוד מלכות ובגינה מפני שיבה תקום והדרת פני זקן [ויקרא יט לב] ורזא דא הוד זקן דאצטריך להדרא לה.

<u>תרגום</u>

הזהר החמישי הוא הוד התורה. וזה הוד מלכות. שמצד השכינה נאמר: מאן מלכי רבנן וזה הזוהר השביעי. מצד הזהר החמישי הזה ניתן להם הוד מלכות ומכאן נא' מפני שיבה תקום והדרת פני זקן וסוד זה הוד הזקן שיש להדר בו.

<u>באור</u>

מאן מלכי רבנן- אלו חכמי ישראל שנא' : "ויגש אליו יהודה" . (בראשית מד, יח) מובא במדרש (מדרש רבה צג, ב): "כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו... רעדה אחזתם שם... - 'כי הנה המלכים נועדו' - זה יהודה ויוסף;.

הכוונה היא שיהודה ויוסף היו בבחינת "מלכים" קרי רבנן אלו חכמי ישראל יש להם אישיות בפני עצמה הם מנהיגים ואינם מונהגים כגון יהודה ויוסף שהיו מנהיגים והיו טבועים בהם גווני מלכות מצד עצמם כגון יהודה שהודה בעניין תמר ולא הסתירו והודה על האמת וכגון יוסף הצדיק שלא מעל בברית קודש , כך המה רבנן [תלמידי חכמים] כמלכים של ממש כגון יהודה ויוסף ולכן נקראים חכמי ישראל מצד השכינה "מלכי רבנן" שיש בהם עצמאות להנהיג את הדור ולהוביל את הדור קדימה כגון מלך.

<u>"פני הדור כפני הכלב"</u>

ובניגוד למלכי רבנן ניתן להציג את האמרה "פני הדור כפני הכלב" [סנהדרין צז א]

רבי ישראל מסלנט ביאר את אמרת חז"ל "פני הדור כפני הכלב" בכך שבאחרית הימים מנהיגי עם ישראל ינהגו כמו כלב.

והמשיל משל:

"משל לעגלה בה נוסעים וכלב רץ לפניה העומד מהצד עלול לחשוב שהכלב הנו המנהיג, אולם כשמגיעים לפרשת דרכים מחזיר הכלב ראשו לאחור לראות להיכן חפצים יושבי העגלה לפנות. כך באחרית הימים מנהיגי הדור לא יוליכו את העם לפי כוח שכלם אלא יסבו תמיד את פניהם לראות לאן נוטה דעת הקהל".

הזהר השביעי - הנו מצד השכינה שהיא בבחינת פנימיות האדם, והכוונה היא שיקראו מלכי רבנן בתנאי שיש בהם קדושה

זהר חמישי- הוד התורה מצד הזהר החמישי אינו כגון הזהר שניתן מצד השכינה בזהר השביעי אלא הנו זהר אחר בבחינת חיצוניות האדם [ולא פנימיות האדם] שזהר החמישי נובע מהזקן המצוי על פני האדם ומכאן לכאורה מי שיש לו זקן יש בו את הזהר החמישי.

"והדרת פני זקן" - שיש לכבד תלמידי חכמים

"מפני שיבה תקום" - שיש לכבד אדם מבוגר גם אם אינו תלמיד חכם.משום דרך ארץ.

ואם מדובר גם בתלמיד חכם וגם מבוגר ממך יש להדר בו כפליים .

<u>ועוד. מצינו במדרש הנעלם- פרשת בראשית מאמר עולת תמיד העשויה בהר סיני</u>

"ואמר רבי, מאי דכתיב מפני שיבה תקום והדרת פני זקן.
אמר רבי בו הוא מוסר ליניקא, כלומר מפני שיבה תקום, קודם שתעלה לשיבה ולזקנה, תקום להיות טוב. וכאשר תשתדל להיות טוב בבחרותך, לאחר כן והדרת פני זקן. וסיפא דהאי פסוקא מוכיח עליו, שעל זה נאמר משמע דכתיב ויראת מאלקיך"

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

זהר שתיתאה.בה תליא גילויה דאוריתא להתגלאה לכל סטר בכמה רזין עלאין לכל חד כמה אתחזי לה.

<u>תרגום</u>

זוהר שישי. בזהר זה נגלים הסודות העליונים של התורה לכל אחד כפי מדרגתו.

<u>באור</u>

סודות התורה נגלים לעוסק בה באופן אישי כל אחד כפי מדרגתו הרוחנית ועל כן המצוות בקריאת שמע ניתנו לא בלשון רבים אלא ביחיד.

שנא׳ :

<u>שְׁמַע ,יִשְׂרָאֵל: יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, יְהוָה אֶחָד.</u>

וְאָהַבְתָּ אֵת ה׳ אלוהיך בְּכָל **לְבָבְךָ** וּבְכָל **נַפְשְׁךָ** וּבְכָל **מְאֹדֶךָ** : וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם : **עַל לְבָבֶךָ** : **וְשִׁנַּנְתָּם** לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם **בְּשִׁבְתְּךָ** בְּבֵיתֶךָ **וּבְלֶכְתְּךָ** בַדֶּרֶךְ **וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ** : **וּקְשַׁרְתָּם** לְאוֹת עַל יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין **עֵינֶיךָ** : **וּכְתַבְתָּם** עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ [דברים ד׳ - ט]

אדם חייב בעסק ולימוד התורה באופן אישי והוא אינו יכול לסמוך על לומדי תורה אחרים כגון בבחינת זבולון ויששכר.

מאמר שמע

וְאָהַבְתָּ אֵת ה׳ אלוהיך בְּכָל **לְבָבְךָ** וּבְכָל **נַפְשְׁךָ** וּבְכָל **מְאֹדֶךָ** :[כאן ניתן הציווי]

וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה [כאן ההדרכה כיצד להגיע לידי מעשה]

אֲשר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם **עַל לְבָבֶךָ** : [ראשית על הדברים להיות על הלב ולא בתוך הלב]

וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ [שנית חלה על האדם חובה לשנן לבניו תורה שבכתב]

וְדִבַּרְתָּ בָּם [שלישית, הציווי גם על תורה שבעל פה]

בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ [וחובה ללמוד תורה בבית מדרש ולהתפלל במנין בבית כנסת שנא׳ : ״ כי ביתי בית תפילה״ קאין בית אלא בית תפילה וכמו כן שנא׳ : מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל״]

וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ [וכאשר תלך בדרך ה׳] **וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ** :[גם בערות וגם בשינה]

וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל יָדֶךָ [וזה הסימן להיותך יהודי] וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין **עֵינֶיךָ** :[בין העיניים מצוי מח שם שוכנת נשמת האדם] **וּכְתַבְתָּם** [שיש לכתוב על ליבו של האדם את דרך ה׳ בבחינת חרות על הלוחות״

עַל מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ [ואין מזוזה אלא אישתו של האדם ומכאן יש לאדם מזוזות ברבים וכמו שמכבד את שם הקדוש שד״י הכתוב על מזוזת הדלת כך עליו לכבד את אישתו]

וּבִשְׁעָרֶיךָ [שנא׳ זה השער לה׳ צדיקים יבואו בו״ שבמעשים הנ״ל תזכה לבוא בשער הקדוש לעולם הבא]

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

שבעה זהרין אלין כלהו כלילן בההוא זהר דנפיק מצדיק ובהו והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע לנצצא לכל סטרי עלמא.

<u>תרגום</u>

כל שבעת הזהרים הללו כלולים באותו הזהר שיוצא מצדיק ובגין זאת נא׳ : ״ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע״ להאיר לכל צדדי העולם.

<u>ביאור</u>

מצינו עד כה שבעה זהרים, וכל שבעת הזהרים שמצינו כלולים באור אחד היוצא מצדיק.

על זאת נא׳ : והמשכילים [אלו הצדיקים] יזהירו כזהר הרקיע .

זהר הרקיע - הכוונה לשבעת הזהרים שמצינו, שיאירו מצד הצדיק שהנו רקיע כגון הרקיע שמאיר לכל צדדי העולם.

מכאן למדנו שהצדיק בזמן הארה מצידו מכונה ״ רקיע״ ומצאתי סימוכין לכך אצל הנועם אלימלך פרש׳ קורח.

<u>הנועם אלימלך פרשת קורח</u>

וזהו פירוש" יהי רקיע בתוך המים ,"ר״ל הצדיק שנקרא בשם ׳רקיע׳ ע״ש הדקות והרוחניות מלשון" וירקעו פחי הזהב ,"שיהיה לו כח לתקן ע״י התורה הקדושה הנקראת ״מים" ."ויהי מבדיל בין מים למים "כלומר ע״כ הוכרח להיות הבדל בין מים למים, והיינו שיהיה צדיק.

<u>מכאן עולה תימוכין לכך שהצדיק מכונה : רקיע.</u>

המחבר : הנועם אלימלך הוא אחיו של ר׳ זושא ובקשתי לבאר את דברי הנועם אלימלך זצ״ל

״יהי רקיע - הצדיק מכונה ״רקיע״ ורקיע אותיות ״עיקר״ שהצדיק הוא עיקר העולם והרשע בבחינת עוקר עולם כגון עקרב שהוא עוקר בית ואין בית אלא עולם

בתוך המים- ואין מים אלא תורה שנרמזה בשלושה משקין : מים, חלב ויין.

מכאן היתי מסביר ואומר שכוונת הנועם אלימלך שרקיע יכול להיות רק במים קרי צדיק יכול להיות רק מי שמצוי בעסק התורה.

ויהי מבדיל בין מים למים . המחבר : תפקידו של הצדיק להבדיל בין מים למים ,ומובן מאליו שאין הכוונה שעל הצדיק להבדיל בין תורה לתורה אלא מאי?

תפקידו של הצדיק להבדיל/להפריד את העכירות בין מים למים וזהו התיקון הנדרש מהצדיק ואלו פעולות בהם היה הנועם אלימלך אחוז ועוסק בשקידה להפריד בין מים למים ובכך היה משיב ליבם של רחוקים לאביהם שבשמים ומה הכוונה?

הנועם אלימלך ואחיו היו צדקים נסתרים ותפקידם היה לקרב רחוקים. הם היו עושים מלאכתם באמצעות הבדלה בין מים למים קרי באדם הרחוק מה' מצוים מים שזהו אור התורה שהוא קיבל במעמד הר סיני דא עקא חטאי אותו האדם העכירו את המים שבתוכו וכאן הנועם אלימלך ואחיו זושא היו פועלים להפריד בין מים למים קרי להגדיל את אור התורה שבתוך נשמתו של האדם הרחוק וכאשר מגדילים את אור התורה מסתלקת העכירות ואז מתבצעת הפרדה בין מים למים וניתן לעשות פעולות שכגון אלו באמצעות מעשים של מופת או באמצעות הנהגה של חסד בפני אותו רחוק שרואה את הנהגת הצדיק ומבקש לדבוק בצדיק והדברים אינם פשוטים כלל וכלל שהם בבחינת סוד כמוס המלמד כיצדד להשיב ליבם של הנדחים לאביהם שבשמים וזכות הצדיק הנועם אלימלך תגן עלינו ובעדינו שנזכה ללמוד לעשות ולקיים ולדבוק בצדיקי אמת היקרים מפז.

משכילים

משכילים : אותיות "שים" " כלים" שהמשכילים מחזיקים ככלים של ש"י עולמות בבחינת להנחיל אוהבי " "יש"

ונראה לי שהמילה משכילים בשפה של היום יש להחליפה במילה " והמאירים" או " והמוארים"

והמשכילים- המילה והמשכילים מכילה בתוכה את פועל הצדיקים ואם נחסיר את האות ש' ותיוותר המילה " והמכילים" מלשון " כלים" שהמשכילים הם כלים המכילים בתוכם את האורות.[הזהרים]

אם כן נשאלת השאלה מה פועלה של האות ש' בתוך המכילים הללו?

ונראה לי, שהאות ש' היא ש' של "שבת" המסמלת את קדושת המכילים שכן, במילה שבת נרמזת כל היהדות, להלן :

האות ש' מציינת ש' של "שבת" .

האות ב' מציינת אות ב' של "ברית מילה"

והאות ת' מציינת ת' של "תפילין".

אם כך נשאלת השאלה והיא מדוע היה לצרף את האות ו' לפני המילה המשכילים וכי לא די היה במילה המשכילים?

ונראה לי שהאות ו' באה לסמל את האמת. שיש משכילים ויש משכילים. ישנם המשכילים ללא ו' שהם חכמים חילונים וישנם והמשכילים עם האות ו' שהם חכמי אמת והשכלתם [אורם] אמת שנא' תתן אמת ליעקב.

****

שיוויתי יהו"ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

תא חזי זהר דכליל כמה רזין. ז׳ אלין ז׳ זהרין דהתאמרו. ה׳ אלין ה׳ ספירן דאוריתא. ה׳ אורות מסטרא דלעלא דמניהו מתפשטן לבתר ז׳ זהרין דהתאמרו. ר׳ אלין מאתן עלמין חכמה ובינה . עץ החיים כלא כליל בהאי זהר ובזמנא דנפיק כלהו נהורין אלין מנהרן.

<u>תרגום</u>

בוא וראה: זהר שכולל כמה/הרבה סודות. על שבע זהרים כבר הבהרנו. ה׳ אלו חמשת חומשי תורה. ה׳ אורות מהצד העליון. שמשם מתפשטים לאחר מכן לשבע זהרים שדיברנו עליהם. ר׳ אלו מאתים עולמות חכמה ובינה , עץ החיים הכל כלול באותו הזהר ובשעה שיוצא כולם מאירים מאורו.

.

<u>ביאור</u>

הכתוב מתכוון לפרש את משמעות המילה זהר המחולקת לשלוש אותיות: ז,ה,ר,

האות ז׳- כנגד ז׳ האורות שדרשנו בהם עד כה.

האות ה׳- כנגד ה׳ חומשי תורה שהם ה׳ אורות מהצד העליון ומשם מתפשטים לאחר מכן לאותם ז׳ זהרים שדרשנו בהם.

האות ר׳- כנגד מאתים עולמות חכמה ובינה שהם מעץ החיים.

<u>חוכמה</u>

החוכמה מאין תמצא״; החוכמה נאצלת מתוך ספירת ה״אין״ היא הכתר. ספירה זו היא תחילת המחשבה והתכנון האלוקי של הבריאה. בספירה זו הרצון של הכתר מתגלה, בבחינת כח, מה?

ספירה זו מייצגת גם את פרצוף אבא

<u>בינה</u>

בינה היא התגלמות החוכמה. היא לוקחת את הגלעין שנוצר בחוכמה ומפרטת אותו, מנסה לברר כיצד ניתן יהיה אפשר לממש אותו במציאות. כעת הרעיון מתחיל להיעשות מובן יותר, והוא מקבל צורה ופרטים. הבינה נמשלת ל<u>רחם</u> ,המקבל את זרע האב, [החוכמה] ומעניקה לו גוף

ספירת הבינה מקושרת גם ליכולת להכיל ניגודים ולשלב הפכים.

ספירת הבינה נקראת גם ״עלמא דחירו״ (״עולם החירות]

מקורה של <u>הבחירה החופשית</u> .היא גם מקורה של ה<u>תשובה</u> ,היכולת להפוך את הרע לטוב

ספירה זו מייצגת גם את פרצוף אמא.

<u>מאתים עולמות</u>

חכמה - כנגד 100 עולמות .

בינה - כנגד 100 עולמות.

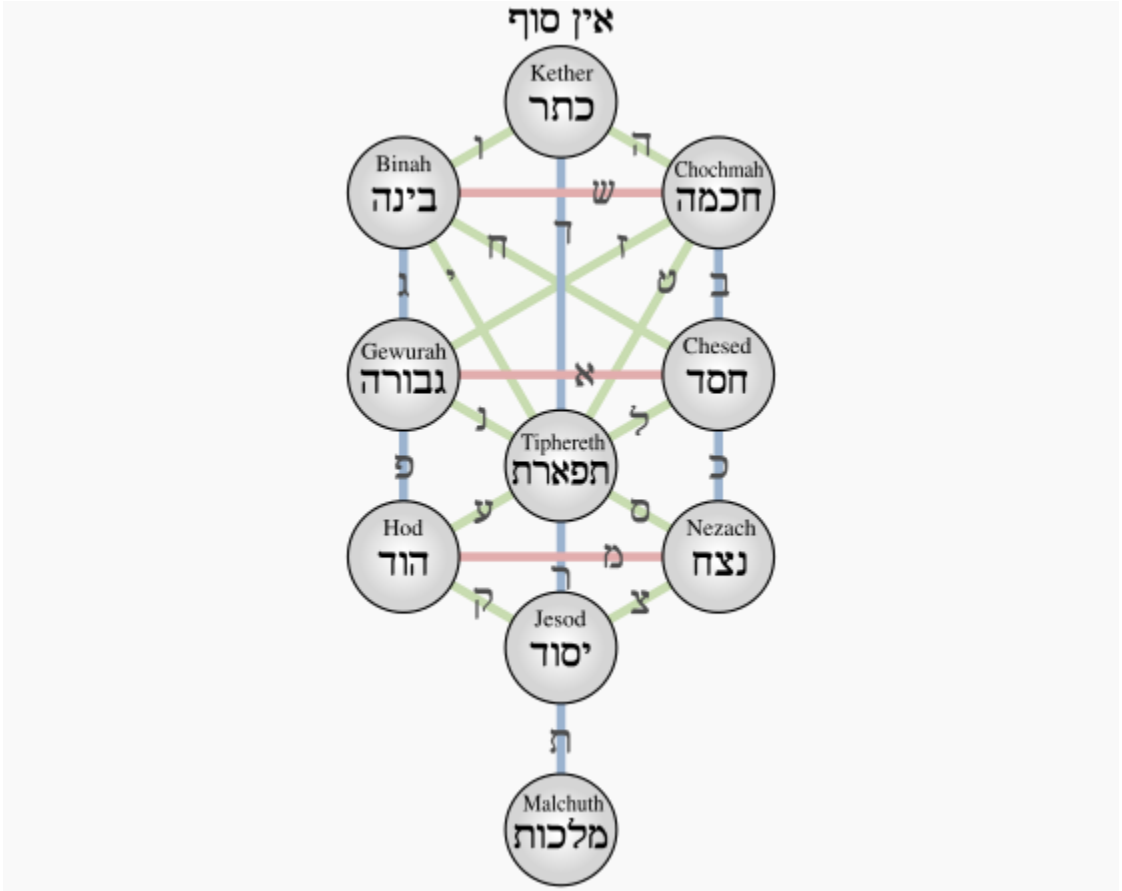
הכל כלול בזהר הזה ובשעה שהוא יוצא/מאיר כולם מוארים מאורו.

הכוונה שהכל כלול בזהר הזה היא: שהכל כלול בזהר הזה הנרמז בשלושת אותיות המילה "זהר"

והוא מקור הארת כלל האורות.

עץ החיים

[האילן הקדוש]

אין סוף
Kether
כתר
Binah
בינה
Chochmah
חכמה
Gewurah
גבורה
Chesed
חסד
Tiphereth
תפארת
Hod
הוד
Nezach
נצח
Jesod
יסוד
Malchuth
מלכות

****

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

ואתון בתקונא דא קימין בדרגא דצדיק דאיהו משכיל, בגין כך " והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע" ושאר כולהו צדיקיא דעלמא קימין לאנהרא לכלהו ישראל אבל כלהו מנכון נטלין, בגין כך ומצדיקי הרבים. מסטרא דשכינתא, ככוכבים דנטלין משמשא ואתמר בכו [בראשית ב,י'] ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. דא נהר עלאה צדיק ודאי. להשקות את הגן דא שכינתא דאשתקיאת ואתרויאת מאוריתא דלכון . ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, אלין ד' מחנות שכינתא, וישראל מתפרשאן בד' דגלין וכלא מאוריתא דא משתקין ומתפרנסן

<u>תרגום</u>

ואתם בתיקון הזה עומדים במדרגה של צדיק שהוא משכיל, לפיכך והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ושאר כל צדיקי העולם עומדים להאיר לכל ישראל אולם כולם נוטלים את אורם מכם, לפיכך ומצדיקי הרבים מצד השכינה.ככוכבים הנוטלים מהשמש.

ונאמר בכם: "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן [בראשית ב, י']זה נהר העליון צדיק ודאי . להשקות את הגן זו שכינה ששותה ונרוית מהתורה שלכם . ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אלו ארבע מחנות השכינה וישראל מחולקים לארבעה דגלים וכולם שותים ומתפרנסים מתורה זאת.

<u>ביאור</u>

ואתם בתיקון הזה עומדים במדרגה של צדיק שהוא משכיל"

"ואתם" - הכוונה היא לי ולך. כל מי שלומד את הכתוב.

לפיכך והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע- על כך [בלשון של רבים] שנא' והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע . יתר צדיקי העולם מאירים לכלל ישראל אבל הם מאירים מהצדיקים שבבחינת משכילים ובגין כך שנא' " ומצדיקי הרבים" שהעניין הוא מצד השכינה כגון הכוכבים הנוטלים אורם מאור השמש.

הכוונה שהמשכיל הוא בבחינת השמש ויתר הצדיקים של ישראל שאינם בבחינת משכילים אינם מאירים מצד עצמם אלא הם מאירים מאורם של המשכילים כגון הכוכבים שאינם מאירים מצד עצמם אלא הם מקבלים את אורם מהשמש.

ונאמר בכם [במשכילים] "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן" [בראשית ב, י'] **- הכוונה לנהר עליון שהוא צדיק בודאי.**

"להשקות את הגן" - "גן" הכוונה היא לשכינה.שנא': "גַּן נָעוּל אֲחֹתִי כַּלָּה" [שיר השירים ד יב']

להשקות- הכוונה שתורת הצדיק מעניקה חיות לגן שהיא משקה ומרווה את השכינה.

"ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים" אלו ד' מחנות השכינה-.

ומצינו בזהר בראשית חלק ג׳ : ד׳ מחנות השכינה הם ארבעה ראשים :

מיכאל גבריאל נוריאל רפאל.

ובכל מחנה ג׳ בחינות לפי ד׳ הדגלים, שהם י״ב והגן עצמו, השכינה, משלימם לי״ג.

וכולם שותים ומתפרנסים מתורה זאת- שתורת המשכיל היא מזון ומשקה לכולם.

ד׳ מחנות השכינה

חסד- צד דרום- מחנה מיכאל המלאך - יהודה
חסד, זרוע הימין, שבעת ההוא יקוים, הרוצה להחכים ידרים. שכל הרוצה להחכים, יכוון בתפילתו לחסד, דרום, וימשיך חכמה, ויחכים. ומחנה המלאך מיכאל, יושקו ויקבלו השפע שלהם מהחסד הזה, ועימו מטה יהודה, וב׳ השבטים [ככל הנראה זבולון ויששכר]

גבורה- צד צפון- מחנה גבריאל המלאך - דן
גבורה, זרוע השמאל, שבעת ההוא יקוים, הרוצה להעשיר יצפין. שכל הרוצה להעשיר, יכוון בתפילתו לגבורה, צפון. ומחנה המלאך גבריאל מקבלים מהגבורה, ועימו מחנה דן, וב׳ השבטים .[ככל הנראה אשר ונפתלי]

נצח - מחנה נוריאל המלאך- ראובן
נצח, שוק הימני, וממנה מקבלים מחנה נוריאל, ועימו מטה ראובן, וב׳ השבטים שעימו [ככל הנראה שמעון וגד]

.הוד- מחנה רפאל המלאך- אפרים
הוד, שוק השמאלי, שביעקב כתוב, והוא צולע על ירכו. וממנו מקבלים מחנה רפאל, הממונה על הרפואה של הגלות, ועימו מטה אפרים, וב׳ שבטים [ככל הנראה מנשה ובנימין]

ומצינו ״ בבני היכלא״ גליון לה׳ - פר׳ במדבר

ד׳ מחנות שכינה שהם י״ב גבולים : עוד מבואר בזוהר כאן, שאלו ארבע מחנות שכינה שכנגדם הם ד׳ המלאכים הנז׳, הם בסוד "י״ב גבולים״ דהיינו י״ב תחומין, והם סוד י״ב הדגלים. כיון שבכל אחד מאלו הארבעה מחנות שכנגד הספירות חו״ב תו״מ [חכמה ,בינה, תפארת מלכות]

[הערת המחבר : ויובהר כי דרש זה שונה מהאמור לעיל שכן כאן מדובר בספירות חכמה ובינה , תפארת ומלכות ואילו בדרש של הרמחל דלעיל מדובר בספירות אחרות שהן : חסד, גבורה, נצח, הוד והם כנגד שתי זרועות ושני רגליים.]

ישנם ג׳ קוין : ימין שמאל ואמצעי, וזכיית בני ישראל שנעשו ראויים להיות מכוונים כנגד מדרגות העליונות, רמוזה בפסוק ״ששם עלו שבטים״, שהיא עליית כל השבטים למדרגה עליונה זו]שהם ד׳ הנחלקים לי״ב, כדלקמן : ד׳ דגלים שהם י״ב שבטים : ביאור הפסוק "ששם עלו שבטים״ הוא בזוהר פקודי)סולם אות קע״ד, כמצוין בסולם כאן, שם מבאר הזוהר את י״ב השבטים שלמטה שבמלכות ואת י״ב השבטים שלמעלה]בז״א[. עוד מפורש בזוהר פקודי)סולם אות קע״ח(, סוד ד׳ הדגלים שכוללים את י״ב השבטים. להלן לשון הסולם שם : ויש אבנים עליונות יקרות שהן שתים עשרה, שהם ארבעה סדרים, ג׳ ג׳ לכל סדר, לד׳ רוחות העולם, שהם חו״ג תו״מ [חסד וגבורה ת״ת ומלכות] , שבכל אחת מהן יש ג׳ קוין, והם י״ב.

כעין זה הם ארבעה דגלים שהיו הולכים במדבר, שהם י״ב שבטים ג׳ ג׳ לכל צד לארבע רוחות העולם לשון הזוהר :ארבע דגלים, דהוו אזלי במדברא, ואינון תריסר שבטין

למזרח- **יהודה** יששכר וזבולון .

לדרום- **ראובן** שמעון גד.

לצפון- **אפרים** מנשה ובנימין.

למערב- **דן** אשר נפתלי.

שד' רוחות העולם ה"ס חו"ג תו"מ.

<u>סדר המחנות וכיווניהם במקרא</u>

- **<u>מזרח - מחנה יהודה</u>:**

במחנה יהודה כלולים גם שבט יששכר, י"ן, ושבט זבולון

שנא' : וְהַחֹנִים קֵדְמָה מִזְרָחָה, דֶּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה לְצִבְאֹתָם ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי יְהוּדָה, נַחְשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת.

וְהַחֹנִים עָלָיו, מַטֵּה יִשָּׂשכָר ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי יִשָּׂשכָר, נְתַנְאֵל בֶּן-צוּעָר. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו--אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת.

מַטֵּה זְבוּלֻן ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי זְבוּלֻן, אֱלִיאָב בֶּן-חֵלֹן. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו--שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת. [במדבר ב' פס' ג' ט"ז]

- **<u>דרום - מחנה ראובן</u>**

הוא הימין, שם הוצב מחנה ראובן, הבכור לבני ישראל עם מחנה ראובן נימנים גם שבט גד ושבט שמעון.

דֶּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן תֵּימָנָה לְצִבְאֹתָם ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי רְאוּבֵן, אֱלִיצוּר בֶּן-שְׁדֵיאוּר. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדָיו--שִׁשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת.

וְהַחוֹנִם עָלָיו, מַטֵּה שִׁמְעוֹן ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי שִׁמְעוֹן, שְׁלֻמִיאֵל בֶּן-צוּרִישַׁדָּי. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--תִּשְׁעָה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת.

וּמַטֵּה גָּד ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי גָד, אֶלְיָסָף בֶּן-רְעוּאֵל. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים [במדבר ב' פס' י' ט"ז]

- **<u>מערב - מחנה אפרים</u>:**

מחנה אפרים, הכולל את שבט מנשה ושבט בנימין, דהיינו מחנה בני רחל אימנו.

דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם לְצִבְאֹתָם, יָמָּה ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי אֶפְרָיִם, אֱלִישָׁמָע בֶּן-עַמִּיהוּד. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת.

וְעָלָיו, מַטֵּה מְנַשֶּׁה ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי מְנַשֶּׁה, גַּמְלִיאֵל בֶּן-פְּדָהצוּר. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם.

וּמַטֵּה בִּנְיָמִן ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי בִנְיָמִן, אֲבִידָן בֶּן-גִּדְעֹנִי. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--חֲמִשָּׁה וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת.

כָּל-הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה אֶפְרַיִם, מְאַת אֶלֶף וּשְׁמֹנַת-אֲלָפִים וּמֵאָה--לְצִבְאֹתָם ; וּשְׁלִשִׁים יִסָּעוּ [במדבר ב' פס' י"ח כ"ד]

- **<u>צפון - מחנה דן</u>:**

המאסף, מחנה בני דן, אשר ונפתלי - זהו המחנה המגן על בני ישראל בעורפו.

דֶּגֶל מַחֲנֵה דָן צָפֹנָה, לְצִבְאֹתָם ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי דָן, אֲחִיעֶזֶר בֶּן-עַמִּישַׁדָּי. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת.

וְהַחֹנִים עָלָיו, מַטֵּה אָשֵׁר ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי אָשֵׁר, פַּגְעִיאֵל בֶּן-עָכְרָן. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת.

וּמַטֵּה, נַפְתָּלִי ; וְנָשִׂיא לִבְנֵי נַפְתָּלִי, אֲחִירַע בֶּן-עֵינָן. וּצְבָאוֹ וּפְקֻדֵיהֶם--שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת [במדבר ב׳ פס׳ כ״ה ל״א].

.

עץ החיים
״ ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים"

ומצינו בעץ החיים לרבינו חיים ויטאל זצ"ל

"עוד מאמר אחר כתוב בפ' בראשית דף כ"ו וכ"ז ע"ב וע"א ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אילין אינון ארבעה שנכנסו לפרד"ס.
חד עאל בפישון פי שונה הלכות [הכוונה לפשט]
תנינא עאל בגיחון ודא איהו רמ"ז. [הכוונה לרמז]
תליתאה עאל בחדקל לשנא חדא וקלילא לדרש. [הכוונה לדרש]
רביעאה עאל בפרת דאיהו סוד מוחא דביה פריה ורביה. [הכוונה לתורת הסוד היא תורת הקבלה]

בן עזאי ובן זומא ואלישע אחר עאלו בקליפין דאורייתא הוו לקאן בהון.[חטפו מכה]
ר"ע [רבי עקיבא] דעאל במוחא [תורת הקבלה] איתמר ביה:"נכנס בשלום ויצא בשלום"

א"ר אלעזר אבא יומא חד הוינא בבי מדרשא וכו' בגין דאורייתא מתרין לוחין אילין הוה משה נחית לון לישראל ולא זכו בהון ונפלו ואתברו ודא גרם אבודא דבית א' וב' ויהיב לון אחרנין מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דמתמן אתיהבת אורייתא באסור והיתר מימינא חיי ומשמאלא מותא וכו'

תרגום:
מאחר שהתורה הייתה משתי לוחות אלו של תורת הסוד מצד עץ החיים משה הורידם לישראל שלא זכו בהם והם נפלו ונשברו וזה מה שגרם לאבדן בית ראשון ולאבדן בית שני [כנגד כל לוח חרב בית אחד]

ומשה הביא לישראל במקום הלוחות שנשברו ,לוחות אחרים מצד עץ הדעת טוב ורע ומשם הביאה התורה איסור והיתר מימין חיים ומשמאל מוות.- העניין מצריך ביאור ואולם ואיני סובר שהגיע העת להבהיר את הכתוב שכן זו תורה בבחינת לעתיד לבוא.

ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן

דא' ונהר יוצא מעדן בודאי לעילא כעץ החיים וכו' להשקות את הגן דא פרדס דמטטרו"ן דתמן עאלו בן עזאי ובן זומא ואחר וקליפין דליה מסטרא דא טוב ומסטרא דא רע ודא איהו איסור והיתר פסול וכשר טומאה וטהרה וכו'

כגוונא דא אמרו חבריא מארי מתני' וימררו את חייהם בעבודה קשה דא קושיא בחומר דא ק"ו. ובלבנים דא לבון הלכה. ובכל עבודה בשדה דא ברייתא. את כל עבודתם דא משנה. ואי תייבין בתיובתא.

מה כתיב ויורהו ה' עץ דא עץ החיים וביה וימתקו המים ודא משיח דאתמר ביה ומטה האלהים בידי וכו' וכולא איהו בגלותא מחמת דיליה.

הנה נתבאר במ"א הזה כי עון אדה"ר בעץ הדעת טוב ורע הוא **שלא בחר להתעסק בעץ החיים שהיא חכמת הקבלה** וזהו עצמו עון הערב רב האומרים למשה דבר אתה עמנו ושמעה בעץ הדעת טוב ורע ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות בסתרי תורה **כסברת הטועים קצת בני תורה אשר בזמנינו זה המוציאים שם רע על חכמת האמת חיי עולם ואומרים שכל מי שמתעסק בה ימות בקצרות שנים ח"ו ולכן נשברו הלוחות הראשונות מסטרא דעץ החיים** ונתנו להם מסטרא דעץ הדעת טוב ורע משנה שפחה דמטרוניתא וגרם איבודא דחורבן בית א' וב' וגלות האחרון המר והארוך אשר אנו בעו"ה עד דיתובון בני ישראל בתיובתא.

ובקשו את ה' אלהיהם להכירו וליודעו ברזי תורה וידעו את מי הם עובדים ומי הוא מלכם וכדין יזכו לעסוק בחכמת האמת כמש"ה ויורהו ה' עץ וימתקו ע"י המשיח וכמ"ש בפרשת נשא בר"מ ד' קכ"ד ע"ב וז"ל ובגין דעתידים ישראל למיטעם מאילנא דחיי **דאיהו האי ספר הזוהר** יפקון ביה מן גלותא וכו'

ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות ולא בתורת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים.

עוד אמרו בס"ה תקון ששית וז"ל וכמה בני נשא יתפרנסון לתתא מהאי חבורא דילך בדרא בתראה בסוף יומיא ובגיניה "וקראתם דרור בארץ"

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

ובגין דכלא מתברכן מנכון, אתמר בכון: כל המברך מתברך. דהא כמה דאתון יהבין לאחרנין הכי אתון תבין ומקבלין מלעלא, כגונא דא , מאן דיהיב מדקה לעני אתמר בה: " כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלהיך" .

גלגל הוא שחוזר בעולם" [שבת קנא] כאי גלגלא דאסחר במיא, מסטרא דא שפיך מיא ומסטרא דא סליק ונטיל עליכון . כתיב: " ברוכים אתם לה' עושה שמים וארץ"[תהילים קטו טו]

דהא אתון ברוכין אתון מסטרא דצדיק מזומנין לשמא קדישא להתנארה על ידכון בעלמא. דמאן דלא בעי למיהב ברוחא לאחריני לא אתחזי לה לאתדבקא בזרעא קדישא . דאברהם אתמר בה: "והיה ברכה" [בראשית יב, ב] ומאן דאיהו מזרעה אצטריך כגונא דא למהוי מברך לאחריני . ודא סימנא דנטיל אליעזר בידוי דרבקה והכי אתחזי. זכאה חולקכון.

<u>תרגום</u>

מאחר וכולם מתברכים מכם נאמר בכם: " כל המברך מתברך" [סוטה ל"ח ב'] כמו שאתם מעניקים לאחרים כך אתם מקבלים מלמעלה בחזרה כמו מי שנותן צדקה לעניים שנאמר בו: " כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלהיך" [דברים טו, י]

גלגל הוא שחוזר בעולם" [שבת קנא] כאותו גלגל שמסתובב במים מצד זה הוא שופך את המים ומצד זה מעלה ונוטל. עליכם נא': " ברוכים אתם לה' עושה שמים וארץ"[תהילים קטו טו]

שאתם מבורכים , אתם מצד הצדיק מזומנים לשם הקדוש להאירו על ידכם בעולם. שמי שלא רוצה להביא מהשפע שלו לאחרים לא ראוי להדבק בזרע הקדוש. שנא' באברהם "והיה ברכה" [בראשית יב, ב] ומי שהוא מזרעו של אברהם צריך להיות כזה להביא ברכה לזולת. וזה הסימן שלקח אליעזר בידו בעניין רבקה וכך היה. - אשריכם ישראל.

<u>ביאור</u>

" כל המברך מתברך"- מדובר בהעברת השפע לזולת ומי שמעביר את השפע לזולת זוכה להתברך שהוא זוכה למדרגה גבוהה יותר.

גלגל הוא שחוזר בעולם"- העניין כמו הגלגל המסתובב במים מצד אחד הוא מוריק את המים ומצד שני הוא נוטל מים ומעלה אותם למעלה.

כך הצדיק כשהוא מוריק את המים את השפע אז הוא אינו נחסר שכן מצד אחר כגון הגלגל עולה אליו ברכה ושפע.

וזה הסימן שלקח אליעזר בידו בעניין רבקה- שנא': **.יד** וְהָיָה הַנַּעֲרָ, אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיהָ הַטִּי-נָא כַדֵּךְ וְאֶשְׁתֶּה, וְאָמְרָה שְׁתֵּה, וְגַם-גְּמַלֶּיךָ אַשְׁקֶה--אֹתָהּ הֹכַחְתָּ, לְעַבְדְּךָ לְיִצְחָק, וּבָהּ אֵדַע, כִּי-עָשִׂיתָ חֶסֶד עִם-אֲדֹנִי [בראשית פר' כד' פס' יד']

אליעזר עבד אברהם עשה לו סימן לאתר אישה מהזרע הקדוש אשר מה שמסמל אותו הוא הנדיבות והרחמנות וכשאליעזר רואה את רבקה, שנא׳:

.**יז** וַיָּרָץ הָעֶבֶד, לִקְרָאתָהּ ; וַיֹּאמֶר, הַגְמִיאִינִי נָא מְעַט-מַיִם מִכַּדֵּךְ .**יח** וַתֹּאמֶר, שְׁתֵה אֲדֹנִי ; וַתְּמַהֵר, וַתֹּרֶד כַּדָּהּ עַל-יָדָהּ--וַתַּשְׁקֵהוּ .**יט** וַתְּכַל, לְהַשְׁקֹתוֹ ;

וַתֹּאמֶר, גַּם לִגְמַלֶּיךָ אֶשְׁאָב, עַד אִם-כִּלּוּ, לִשְׁתּוֹת .**כ** וַתְּמַהֵר, וַתְּעַר כַּדָּהּ אֶל-הַשֹּׁקֶת, וַתָּרָץ עוֹד אֶל-הַבְּאֵר, לִשְׁאֹב ; וַתִּשְׁאַב, לְכָל-גְּמַלָּיו .

כאן נראה השורש הקדוש של רבקה בכך שהיא גילתה נדיבות ורחמנות לא רק בבני אדם אלא גם בבעלי חיים וכך הבין אליעזר [העבד] שהיא המיועדת ליצחק.[עיין ״דרוש כדכד״]

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

פתח ואמר שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד [דברים ו,ד] דא רזא דיחודא כללא דכל דרגין שמא קדישא הוי״ה. לבתר אתפריש לכמה רזין לכמה סטרין ועם כל דא לבתר תב ואתכליל כלא ביהו״ה כבקדמיתא דהא כלא בחבורא קאים ולא בפרודא. ורזא דא ה׳ אלהינו דא התפשטותא דשמא קדישא דאתפשט בדרגי והכא קאים ברבויא, אלהינו ודאי. ודא אלה שית סטרין לבתר תב כלא ואתכליל כבקדמיתא יהו״ה אחד.

ובשעתא דחבו ישראל בעגל אמרי אלה אלהיך ישראל [שמות לב, ד׳] ורזא דמלה דנטלו ריבויא ולא יחודא ואמין עובדי עבודה זרה וכלהו סטרין מסאבין מרזא דאלה תלין עד לא תבין להתחברא בהוי״ה ואנון בפרודא קימין דאתמר בהו : ״ יתפרדו כל פועלי און [תהילים צב׳ י] וישראל אתמר בה גוי אחד דקאים ברזא דיחודא דתב כלא להתקשרא ברזא דהוי״ה.

<u>תרגום</u>

פתח ואמר: שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד [דברים ו,ד] וזה סוד היחוד כללות של כל מדרגות השם הקדוש. לאחר מכן נפרש [״נפרש״ כגון ענפים היוצאים מגזע האילן] לכמה סודות וצדדים ולמרות זאת לאחר מכן שב ונכלל הכל בשם של הוי״ה כבראשונה שהכל מצוי בחיבור ולא בפירוד וזה סוד יהו״ה ״אלהינו״ שזהו התפשטות השם הקדוש שמתפשט בדרגות וכך הוא מצוי בריבוי ״ אלהינו ודאי. ואלו שישה צדדים לאחר מכן הכל שב ונכלל כבראשונה ל- יהו״ה אחד.

<u>ביאור</u>

הפסוק מחולק לשניים האחד ״ יהו״ה אלהינו״ והשני ״יהו״ה אחד״

אומר הכתוב : במילה ״ אלהינו״ הכוונה לשעה בה השם הקדוש נפרש לשישה צדדים וכאילו הוא ברבים [בשם אלהינו מצויים שש אותיות] ואולם אומר הכתוב שלמרות זאת לאחר מכן הכל שב ונכלל בשם הקדוש שם הוי״ה שהוא ביחיד ולא ברבים ולכן נא׳ יהו״ה אחד., שהכל חוזר ונכלל כאחד כבראשונה קרי בתחילה השם הנו אחד לאחר מכן נפרש בריבוי ולאחר מכן שב וחוזר לאחד.

ובזמן שחטאו ישראל בעגל אמרו ״ אלה אלהיך ישראל״[שמות לב, ד׳] וסוד הדבר שאחזו בריבוי ולא ביחוד.

אומות העולם עובדי עבודה הזרה והצדדים הטמאים מונהגים בסוד של ״אלה״ ולדעתי הכוונה במקום למילה ״אלה ״ כוונת הכתוב למילה ״אלהינו״ והכוונה לשם הקדוש במצב של ריבוי שאינו חוזר להתחבר בחזרה בשם הוי״ה כגון אצל ישראל והם אומות העולם מצויים בפירוד . שנא׳ ״ יתפרדו כל פועלי און [תהילים צב׳ י] ומכאן מכונים אומות העולם ״ פועלי און״

ובישראל נאמר: ״ גוי אחד״ [דה״א יז, כא] שעם ישראל מצוי בסוד היחוד הקדוש ששב כולו להתחבר בסוד שם הוי״ה.

מכן יובן שאומות העולם קרי ארצות הנכר אינם מצויים תחת השגחת שם הוי״ה.

וארץ ישראל היא הארץ המצויה תחת השגחת שם הוי״ה מה שאין כך בארצות הנכר ועל כן בשעה ששבנו לארץ ישראל החלה גאולתנו שכן היום אנו מצויים תחת השגחת שם הוי״ה מה שלא היה כן בגלות הארוכה טרם השיבה לציון וכינון מדינת ישראל.

מכאן ניתן להבין על קצה המזל את אי התערבות הקב״ה בשואה כאשר מיליונים מבני ישראל הוצאו להורג על ידי הצדדים המסואבים בסיוע שבשתיקה של יתר אומות העולם.

בשים לב מאחר ואנו מצויים כיום תחת השגחת שם הוי״ה לא ניתן להוציאנו להורג כגון אז בשואה בשעה שאנו שוכנים בארץ ישראל ומוכח הדבר בניצחון ישראל על אויביהם החל ממלחמת השחרור וכלה במלחמת יום כיפור בהם מדינות ערב בבחינת קליפת ישמעל ניסו לסיים את מלאכת הצוררים [אומות העולם לרבות הנאצים] ומעניין מי הם הצוררים ואיך מזימתם להשמדת עם ישראל לא צלחה ב- 1948

יבין הקורא היקר שכל אומות העולם התכנסו בישיבת האו״ם ב- 1948 לא במטרה להייטיב עם העם הקדוש אלא ההיפך מכך הם התכנסו במטרה ובמזימה להשמיד את עם ישראל בדיוק כפי שהמן הרשע חישב לעשות בזמנו וכפי שהיטלר חישב לעשות זמן קצר לפני כן ומלאכתו הופסקה על ידי בנות הברית לאחר שהיטלר ביקש להשתלט על כל העולם ובאין מנוס חברו בנות הברית להלחם בהיטלר כך נעצר מסע השמד שלו נגד יהדות העולם.

לו היה מסתפק היטלר בהשמדת העם היהודי אף מדינה לא הייתה נוקפת אצבע להצלתם מלבד כמה אנשים אמיצים בודדים הנמנים על חסידי אומות עולם שכן **האינטרס של אומות העולם היה מאז ומתמיד לחסל את העם היהודי** ובפרט חישבה לעשות כן דווקא הכנסייה הנוצרית היא שנתנה את הטון ואת הדלגיטימציה לחיסול העם היהודי בזמן השואה ואף לפני כן כגון בזמן הכנסייה הספרדית ובתקופות שונות במהלך כל שנות ההסטוריה העצובה והמזעזעת של העם היהודי בגולה.

יבין הקורא היקר, אומות העולם התכנסו 1948 לא במטרה להיטיב עם ישראל אלא בכדי להשמיד את עם ישראל השמדה טוטאלית באמצעות הכרזה על לגיטימיות מדינת ישראל, לשכנוע כל פזורת הגולה להתרכז בארץ ישראל ואז ייצא מעצמו השד המוסלמי מהבקבוק שישלים את מלאכת השמד, שכן איזה סיכוי יכול היה להיות לקומץ של יהודים מזי רעב חסרי נשק למול כל מדינות ערב שהיו מצויידים במיטב הנשקים דאז ? **כלום !** כלום מלבד ה׳ ית׳.

אומות העולם לא תכננו את השמד הזה בדרך של חוזים והסכמים ושיחות אלא הדבר היה מובן לכולי עלמא שזה מה שיקרה ברגע בו הם יאפשרו לבני ישראל להתכנס במקום אחד וכך הם פעלו.

ועל כך נא׳ : למה רגשו גויים [תהילים פ׳ א׳ פס׳ ב׳]. ונאמר רגשו כגון גלי הים שביחד הם גועשים ורוגשים כאילו בדעה אחת מבלי שהם ישוחחו ביניהם.

שאומות העולם חברו יחדיו לזמום מזימה להשלים את מלאכת הצורר הנאצי יחד עם הישמעלים [מדינות ערב] ומכאן בפועל חברו יחד שתי הקליפות שהם קליפת אדום וקליפת ישמעל למזימה משותפת באופן מאוחד ומכאן ואילך הם יכונו קליפת עשו [שם כולל לכל קליפת הגויים החל מ- 1948 וראשי תיבות ״ עשו״ להלן :

ע׳- כנגד המילה ״**עורלה**״ אלו הנוצרים הערלים.

ש׳- כנגד המילה ״**שואים**״ [שולטים] בבחינת ״שואי הארץ״ אלו הערבים הטוענים למלכותם ושלטונם על ארץ ישראל.

ו׳- כנגד המילה ״**ולאומים**״ שכן באו״מ מצויים גם בני דתות אחרות שאינם נוצרים ושאינם מוסלמים כגון בני דת ההינדו.

מזימת אומות העולם קרי מזימת עשו הרשע הייתה מבריקה מאוד והיא הייתה לרכז את כל בני ישראל במקום אחד על מנת להשמידנו שנא׳ : ״**יתייצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על יהו״ה**

ועל משיחו״ נא׳ דווקא על יהו״ה קרי על ארץ ישראל המצויה תחת השגחת שם הוי״ה ולא על שם אלהים שהנו שם ההשגחה האלוקית על ארצות הנכר.

״**מלכי ארץ״** אלו בני ישמעל קרי כל מדינות ערב שטענו למלכותם על ארץ ישראל .

״**רוזנים״** אלו אומות העולם שנוהלו בימים ההם על ידי רוזנים משפחות בעלות ייחוס ושמם הכללי של הצוררים הנו אומות העולם קרי האו״ם, ובידוע שישנם ע׳ אומות עולם [שבעים] שהם כחיות היער מנסים לטרוף את הכבשה שהיא ישראל.

״**ועל משיחו״** אלו : ״בני ישראל״

ואז שנא׳ : ״**ולאומים יהגו ריק״** שמזימתם פעלה פעולה הפוכה ממה שהם תכננו. [במילה ״ריק״ אין הכוונה לדבר שלא יצא לפועל כגון ״ריק מתוכן״ אלא דבר והיפוכו]

הם צוררי ישראל תכננו להשמידנו וה׳ שחק ולעג להם . שנא׳ ״ ה׳ ילעג למו״. בכך שבמקום שישראל יושמדו בארץ ישראל נותרו בני ישראל בארץ ישראל כריבון ועוד בהסכמת אומות העולם.[בהסכמת הס״מ השר של עשו]

אומות העולם תכננו מזימה לאפשר ולסייע לכל יהדות הגולה לשוב לא״י לרכז אותנו בגטו אחד הסגור ומסוגר מכל הצדדים על ידי מדינות ערב ומצד שני הים להשמידנו.

הכל ארע ממש כגון ביציאת ישראל ממצרים בתקופת פרעה שהמצרים אגפו את בני ישראל מצד היבשה ודחקו את ישראל לעבר ים סוף.

מפלת מצרים של פרעה אירעה כשהוא דחק את בני ישראל לים ומפלת אומות העולם אירעה כשהם ביקשו שוב לאפשר למצרים [מדינות ערב] לדחוק את בני ישראל והפעם לים התיכון.

ואלו הנפלאות שה׳ עשה לנו ממש כגון ביציאת מצרים אלא שהפעם היה הנס בהעלם ובפועל ה׳ הציל אותנו בפעם השנייה מידי מצרים שהפעם היו שותפים למזימת המצרים כל אומות העולם אלא שהפעם לא הבנו זאת והגיע הזמן לקלוט את גודל הנס שאירע לנו בבחינת ״ שומר פתאים ה׳.

אז. ה׳ הציל אותנו ממצרים במלחמת העצמאות .

ואז. ה׳ הציל אותנו ממצרים במלחמת ששת הימים.

ואז. ה׳ הציל אותנו ממצרים במלחמת יום כיפור.

ואם עסקינן במצרים אז אחזור לשורש מעשה ירידת בני ישראל למצרים.

<u>לאה תחת רחל.</u>

המחבר : רחל הייתה אהבת יעקב ויעקב חפץ לשאתה לאישה.

לפי המפרשים, לאה הייתה המיועדת לעשו הרשע ואולם לאה לא רצתה להינשא לרשע הזה והיא התחננה לאחותה רחל שתציל אותה מידי עשו הרשע ותאפשר לה להתחתן במרמה עם יעקב הצדיק.

רחל שהייתה צדקת נעתרה לתחנוני אחותה ולאחר מסיבת הנישואין היא נכנסה לחדר בו היא הייתה אמורה להתייחד עם בעלה יעקב ובחדר כבר הייתה אחותה לאה ממתינה במיטת יעקב ורחל התחבאה מתחת למיטה.

מאחר והתייחדות הצדיק נעשית בחושך לא זיהה יעקב את לאה והוא התייחד עמה בסברו שהוא מתייחד עם רחל.

החלפת לאה ברחל גרמה לשיבוש סדר הולדת בני יעקב היוולדות ראובן מ- "לאה" במקום יוסף מ- "רחל" שהיה אמור להיות הבן הבכור.

ונראה לי להסביר, שראובן מאוחר יותר בלבל את יצועי אביו בחטא הדודאים בניסיון לתקן את הבלבול שיצרה אימו לאה.

כל שאירע לעיל גרם לכך ששנים עשר השבטים לא נולדו ליעקב אלא הושלמו בלידת מנשה ואפרים אבל לצורך לידתם עברו יעקב, דינה, אסנת ויוסף "שבעת מדורי גיהנום" בכך שאירע מעשה אינוס דינה , מכירת יוסף , ורק לאחר סבל רב של שנים רבות נישא יוסף לאסנת ביתה של דינה ומזיווג זה נולדו שני שבטי י"ה החסרים במניין השבטים והם "מנשה" ו"אפרים".

ויש להבהיר: למרות שמנשה ואפרים לא נולדו מיעקב עצמו אלא מיוסף הם נחשבים כבניו של יעקב ממש שכן הם שני השבטים החסרים המשלימים את י"ב השבטים.

לכל אדם מובן כעת מדוע נפטרה רחל בדמי ימיה בדרך בית לחם. שנא' **ותקבר בדרך אפרתה, היא בית לחם"** [בראשית ל"ה] שכן רמיית יעקב היוותה עבירה חמורה ביותר.

ונקראת הדרך " דרך אפרתה" על שום חורבן הבית מקום יציאת בני ישראל לגלות

תחילת המילה אפרתה אותיות " אפר" על שום אפר שריפת בית הבחירה ועל אבלות בני ישראל העתידין לגלות ולעבור בדרך זאת לגלות.

ובידוע על פרשנים שונים בני ימינו המערערים על מקום קבורת רחל **ואין להם על מה לסמוך.**

לכאורה, לא היה כל מקום כי רחל תמנע מאחותה את גורלה שכן לפי המפרשים יכלה לאה להחזיר את עשו הרשע בתשובה.

מכאן עולה כי אסור להתערב בגורלו של האחר באמצעות ביצוע חטא של רמיה , אבל רחל ככל הנראה בחרה להיענש בתמורה לעשיית החסד עם אחותה ותוך סיכון לאבד את יעקב.

לדעתי, רחל עשתה ג' מצוות עיקריות עם אחותה, האחת הויתור מלהינשא ליעקב במועד זה השנייה בסיכון לאבד את יעקב והשלישית קבלת עונש של מיתה בצעירותה בין רמיית יעקב.

סבורני שבמקרה זה עולה התמודדות מופלאה אצל רחל כגון התמודדות יעקב עם שרו של עשו במעבר יבוק.

לכאורה, במקרה של רחל הרגש גבר על השכל והשאלה המתבקשת מה נכון יותר לעשות האם היה לה לתת לרגש לגבור על השכל או להיפך.

מכאן נפנה למצב בו רחל לא הייתה מסייעת לאחותה לאה.

אם רחל לא הייתה מסייעת ללאה להתחמק מלהינשא לעשו הרשע, לאה הייתה נישאת לעשיו הרשע שאולי היה חוזר בתשובה או ממשיך ללסטם את הבריות.

רחל הייתה נישאת ליעקב, היו נולדים ליעקב 12 ילדים , ואינוס דינה לא היה נדרש, ירידת יוסף למצרים לא הייתה נדרשת , עם ישראל לא היה משתעבד למצרים , לא היו עשר המכות, לא היה נקרע הים ובני ישראל היו נותרים לבטח במקום בו הם היו בוחרים לשבות.

בידוע שניצוצות אדם הראשון נתפזרו בכל העולם וחלק גדול מאוד מניצוצות הקדושה נפל במצרים ומכאן מוכרחים היו ישראל לגלות למצרים לאסוף את הניצוצות שנתפזרו שם וככל הנראה ידעה זאת רחל ברוח הקודש ולכן היא פעלה כפי שהיא פעלה לגרום לירידת בני ישראל למצרים לצורך איסוף ניצוצות הקדושה.

מכאן עולה שרחל בחרה לא עם הרגש אלא דווקא לפי השכל והיא נאלצה לוותר על הרגש לחלוטין ומכאן עולה גודל צדיקותה של רחל אימנו ומעלתה העצומה שהיא ניצחה את הס״מ שהנו היצר הרע המצוי ברגש . שנא׳ ״ כי יצר לב האדם רע מנעוריו״ [בראשית ח כא.] ורחל הכפיפה את הרגש תחת משקל השכל ובכך מסרה את נפשה על קידוש ה׳.

אולם לדעתי נותרה כאן שאלה גדולה והיא איך ניתן להעניש את רחל בהיעדר הסכמת בעלה יעקב שכן האישה היא בבחינת קניינו של הבעל ונראה לי שסוד הדבר מצוי במעשה הטרפים שם הכריחה רחל את יעקב להסכים לגורלה.

ולדעתי כך היה מה שאירע ושבעים פנים לתורה.

<u>מעשה הטרפים</u>

בצאת יעקב מבית לבן גנבה רחל את התרפים של אביה ״ לבן הארמי ״ [לבן היה גדול המכשפים והוא הסבא של בלעם והוא גלגול בלעם הרשע [שנולד מהול] שטרם בואו לקלל את ישראל הלך אצל שני השדים ״עזא ועזאל״ להתייעץ איתם.

ראה: שער הכוונות - **שער לח פרק ג מ''ת**

"שבא בלעם אל בלק הלך והסגיר את עצמו בהררי קדם עם עזא ועזאל. וז"ש מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם" ....."וכבר נתבאר אצלינו כי לבן הארמי אבי אביו של בלעם והוא עצמו נתגלגל בבלעם וממנו למד בלעם בן בנו מעשה כשפים וחכמה הזאת היתה חכמתו של לבן הארמי אשר שיבח עצמו ואמר יש לאל ידי לעשות עמכם רעה״

ומצינו בשער הכוונות [**שער לח פרק ג מ''ת**] "שנתקן לבן בנבל הכרמלי"

<u>עזא ועזאל</u>

ראה: שער הכוונות , שער מט פרק ג

"ומצד נוקבא דנגה עזא ועזאל מלאכים מצד הטוב ושדים מצד רע והם יונקים מב' עקביים דלאה הנקבה כנודע. וזהו הנפילים אשר היו בארץ הארץ הנוקבא דנוגה ואלו נקרא עזים משם יצאו עזא ועזאל ושניהם מלשון עזים **והם זכר ונוקבא** ומשם נפלו כי גבר בהם יצה"ר ונעשו שדים"

אומרת התורה, כאשר גילה לבן הארמי את דבר היעלמות הטרפים מיד הוא חשד ביעקב ורדף אחריו. כאשר הגיע לבן ליעקב טען לבן נגד יעקב ״למה גנבת את אלהי״? (בראשית, לא, ל [ז]

לבן ביצע חיפוש אצל יעקב ואולם הוא לא מצא את הטרפים כי רחל ישבה עליהם ונמנעה מלקום בנימוק ששיש לה ״ אורח כנשים״ [מחזור] ולכן לא הצליח לבן למצוא את הטרפים אצל יעקב.

ברור ומובן, שחיפוש הטרפים אצל יעקב בוצע ביוזמת ובסכמת יעקב וזאת בשל ביטחונו העצמי כי אף אחד ממשפחתו לא יגנוב רכוש כלשהו, ועל-כן אף ״התנדב״ לקבוע את העונש שיוטל על גונב התרפים - שנא׳ ״עם אשר תמצא את-אלוהיך לא יחיה נגד אחינו הכר-לך מה עמדי וקח-לך״ (בראשית, לא, לב [ח]

לפי פירוש רש״י, בראשית, לא, לב [ט] במקום (שם [ח]) כי דבריו הנמהרים של יעקב גרמו לתוצאה שמאותה קללה מתה רחל בדרך בית לחם ״ומקום קבורתה נודע עד עצם היום הזה״.

מכאן , נבין את רוח קודשה ומעלת רחל בכך שהיא אף השכילה לגנוב את הטרפים להוציא מבעלה יעקב את ההיתר להיענש על מעשיה ולמות בדמי ימיה ובכך לגרום לפעולותיה הגשמיות להשתכלל ולגרום בסופו של יום לירידת ישראל לבור הקליפות הקשה במצרים לתיקון חטא אדם הראשון.

ונחזור למזימת אומות העולם שפעלו במזימה להשמידנו באופן סופי כאשר המוציא לפועל יהיה העם הערבי ויתר אומות העולם המחויבים לשבע מצוות בני נוח לא יתערבו ממש כגון בשואה שכן מבחינה אלוקית לא היה בידם כל בסיס לטעון לבעלות על ארץ ישראל אלא רק לישמעלים מכוח היותם בניו החורגים של אברהם ובזכות הברית מילה שהם עוברים המהווה רושם של השם הקדוש המעניק זכות על ארץ ישראל למי שהנו מהול.

<u>ברית מילה</u>

הדין לגבי הברית מילה הוא חובת מילה ופריעה [לשמונה ימים]

מצינו בשער הכוונות [שער מט פרק ו]

"והנה מצות המילה הוא בסוד הלבוש קדוש דנגה להפריד משם ג' קליפין אחרנין שביסוד דקליפה הרע והם **מילה ופריעה"**

ובידוע "מי שמל ולא פרע" כמי "שלא מל" ומי שלא מל לשמונה ימים נמשכת עורלתו ובכל זאת לישמעלים שתי טענות מרכזיות לבעלות על ארץ ישראל.

הטענה הראשונה היא של זכות "אב" מכוח היותם בני אברהם.

והטענה השנייה מכוח זכות הברית מילה שהם מקיימים.

ואולם לישמאלים בעיה עם טענת הברית מילה מאחר שהם מלים ואינם פורעים וכן אינם מלים לשמונה ימים.[מלים לגיל יג' שנים]

מכאן כוח שורש אחיזתם בארץ הקודש והרעיון האווילי שלהם כאילו והם העם הנבחר על כך נא' " **שבו לכם פה** עם החמור" קרי הישמעלים ישבו פה בארץ ישראל עד ביאת גואל צדק.

" **שבו לכם פה עם החמור**" הפרוש המקובל למילה חמור היא לעם המשולים לחמור [בני ישמעל]

ישנה עוד סברה שלעתיד לבוא הישמעלים יקבלו את שכר מילת ישמעל בדרך של חומר [אותיות חמור] ואכן בני ישמעל שולטים על מקורות הנפט של העולם והם עשירים בצורה בלתי הגיונית.

<u>ועל משיח צדקנו נאמר " והוא עני ורוכב על חמור"[ישעיה נ"ג]</u>

המשיח יבוא רכוב על בני ישמעל המשולים לחמור קרי שמשיח יבוא בתקופה בה בני ישראל רוכבים על בני ישמעל כגון היום בו בני ישמעל כפופים תחת שלטון ישראלי.

"**והוא עני**" שבני ישמעל עשירים ומכאן משיח הנו יהודי ואינו מוסלמי כגון אמונת בני ישמעל שהמשיח רח"ל יהיה מוסלמי מבני ישמעל.

רוכב אותיות " בכור" שכאן קיימת הכרעה בין זהות בנו הבכור של אברהם שהוא ישראל ולא ישמעל.

שזהות הבן הבכור נקבעה מקדמת דנא ולא יהיה כל שינוי בזהות הבן הבכור שהוא עם ישראל ואין ולא תהיה לישמעלים כל זכות בכורה ולא לעשו הרשע שהוא נכלל בסוגיית הבן הבכור שכן לעתיד לבוא בימים אלו קליפת ישמאל ואדום [עמלק] יכונו לפעמים בשם משותף שהוא קליפת עשו.

בשים לב שורש המילה "עשו" היא "עש" ושורש המילה "ישמעל היא גם "עש"

ולעתיד לבוא " **כבגד יבלו עש יאכלם**" [ישעיהו נ ט']

ואסביר: שהם יכלו מצד עצמם בדרך של מלחמות פנימיות בינם לבין עצמם ובדרך של שחיתות במערכת השלטון שלהם ממש כגון הרשות הפלסטינית המושחתת וממש כגון המלחמה בסוריה ומלחמת דע"ש.

ושורש שתי הקליפות מצוין בראשי תיבות.

ע' כנגד **ע**ורלה.

ש' כנגד **ש**קר.

שהם ערלים ו- שקרנים. וזה כוחם לשלוט בעולם הזה וזה מקור נפילתם בסופו של יום שערלת הלב והשקר יפעלו לרעתם.

שורש שם ישראל הנו: **"שי".**

ש' כנגד **ש**בת

י' כנגד **י'** דיברות.

מה שמאפין את ישראל אלו מצוות השבת והשמירה על מצוות התורה הנכללות בעשרת הדיברות.

עניין הערלה המבדיל בין בני ישמעל לעם ישראל הנו עניין מהותי ביותר בנוגע לזכות על ארץ ישראל ובשים לב לשוני ולדמיון בין השם " ישראל לשם ישמעל

שם ישראל הוא השם המובחר , בשם ישראל חמש אותיות ובשם ישמעל חמש אותיות והדבר מסמל את זכות שני הבנים מכוח אברהם שעמד בעשרה ניסיונות קרי לשני הבנים זכות זהה באביהם אברהם.

דא עקא, היכן שיש את האות ר' בשם ישראל מצויה האות מ' אצל שם ישמעל והיכן שיש את האות א' בשם ישראל מצויה האות ע' בשם ישמעל.

בידוע ששמות המלאכים מחולקים לשניים כאשר החלק הראשון של שמם מציין את מהותם והחלק השני שזו המילה "אל" מציינת את עובדת היותם מלאכים.

לדוגמא: המלאך הממונה על הרפואה ששמו "רפאל" שמו מחולק לשנים החלק הראשון המציין את מהות המלאך הוא " רפא" והחלק השני המציין את היותו מלאך היא המילה "אל" .

שם ישראל הנו כגון שם המלאכים מאחר והנו מחולק לשנים כגון אצל המלאכים. החלק הראשון שהנו " ישר" והחלק השני שהנו "אל".

לעומת זאת שם "ישמעל" מחולק אף הוא לשניים כאשר החלק הראשון בשם "ישמאל" הנו " ישמ" והחלק השני של שמו הנו " על"

אם כן מה הכוונה לשם " ישמ"? ומה הכוונה לשם " על"?

נתחיל בשם " על" שמובן מאליו שאינו כגון שם המלאכים והדבר מצביע על פחיתות יכולת בני ישמעל להגיע למדרגה רוחנית גבוהה כגון בני ישראל.

נמשיך במילה "ישמ" שאלו אותיות " שמי" והכוונה היא שהישמעלים יש להם אמונה באל אחד מלשון שהם קוראים ב- שמי [בשמו של ה' כביכול] ואכן המוסלמים קוראים " אלה הוא אכבר" [אלהים הוא גדול] ואולם בשוני מבני ישראל שהנם עם "ישר" המוסלמים אינם ישרים שכן הם קוראים בשמי בדרך של עקמומיות הואיל ו יתי' אינו " אלה" אלא : "אלהים"

והמוסלמים נוהגים כגון הערב רב שחטאו במדבר ועשו את העגל וקראו " אלה" אלהיך ישראל"

אומר הבן איש חי ששמו פירוד בשם אלהים , שהפרידו אותיות "אלה" מאותיות " ים" ממש כגון המוסלמים הקוראים בשמי בשם שאינו נכון המהווה שקר שכן שמו הנכון של ה' הנו שם "אלהים" והוא אינו שם " אלה" כגון השם שכינו אותו הערב רב במעשה העגל.

<u>ונא' על משיח [ישעיה נ"ג]</u>

"רוכב" אותיות "בכור" והנביא ישעיה רומז במילה "רוכב" שבני ישראל לו הבכורה על ארץ ישראל ולא לישמעל שהוא החמור. קרי משיח צדקנו הוא יהודי ואינו מוסלמי כגון אמונת בני ישמעל המוסלמים שבאיוולתם מאמינים שיבוא משיח שהנו מוסלמי שישכנע גם את היהודים והנוצרים שדת מוחמד היא הדת הנבחרת וכל העולם יהיה מוסלמי.[כמובן לאחר שישטפו את ירושלים נהרות של דם...]

והישמעלי לעומת היהודי כחמור לעומת אדם ואנו רואים זאת במיוחד בשנים האחרונות בהתנהגותם הבהמית של בני ישמעל שנוהגים כבהמות וחיות ללא דעת שהם אינם מעריכים חיי אדם.

<u>בפרשת העקדה נא': "שבו לכם "</u>

:יאֹמֶר אַבְרָהָם אֶל נְעָרָיו שְׁבוּ לָכֶם פֹּה עִם הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר נֵלְכָה עַד כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם

.(בראשית כב, ד-ה)

התורה מציינת שאברהם ציווה על נעריו שהם אליעזר וישמעל להישאר באותו המקום ואברהם לקח איתו את יצחק לעקדה.

לפי דתם ואמונתם של בני ישמאל הכל ארע ההיפך, שהנערים שנותרו באותו המקום היו דווקא אליעזר ויצחק ואילו הבן הנבחר לכאורה ישמעל בן הגר הלך עם אברהם אביו לעקדה.

לכאורה די היה לתורה לומר " שבו פה עם החמור " בכדי לציין את ציווי אברהם לישמעל ול-אליעזר שיישארו באותו המקום וכאן נשאלת השאלה מדוע הוספה המילה " לכם"? שכן אין מילה מיותרת בתורה.

המקום בו נותרו הנערים מכונה בתורה "פה" ומי שנותר באותו המקום היו שלושה והם אליעזר, ישמעל והחמור ומכאן שהציווי חל על שלושה ולא על שניים.

מכאן עולה שאלה נוספת והיא :

מדוע הותיר אברהם את הנערים עם החמור ?

הרי הנערים היו אמורים להמתין במקום עד שאברהם יחזור ועל פי ההגיון היה עדיף לאברהם לקחת איתו החמור שיעזור בנשיאת העצים והאש עד למקום העקדה ו/או עד בסמוך למקום העקדה.

כן ובנוסף, מדוע לא הלין יצחק על הותרת החמור אצל הנערים שלא היו זקוקים לו?

<u>מכאן יש לנו ארבע שאלות, להלן:</u>

1. האחת בעניין המילה " לכם"?
2. השנייה מדוע מכונה המקום " פה"?
3. השלישית בשאלת הותרת החמור אצל הנערים?
4. הרביעית מדוע לא הלין יצחק על הותרת החמור?

<u>תשובה על השאלה הראשונה</u>

התשובה על השאלה הראשונה היא: שמעמד זה היה חופף במהותו למעמד מכירת הבכורה ליעקב בתמורה לנזיד העדשים.

מעמד הותרת הנערים לא היה אירוע שולי אלא היה מהותי ביותר בכל הנוגע למעמד בני ישראל ותכלית קיומו של העם היהודי.

מעמד העקדה תכליתו הייתה הבחירה בין אבות אומות העולם מי יהיה הבן הנבחר והמבחן היה בין יצחק ישמעל ואליעזר כאשר אליעזר וישמעל העדיפו להישאר מרחוק ולא להיעקד על המזבח ולעומתם יצחק הביע נאמנות מוחלטת לאביו מה שמסמל את הקשר האמיתי בינו לבין אביו הוא קשר האמונה כגון הקשר שבין ישראל לאביהם שבשמים.

מכאן עולה שאברהם נתן לנערים הזדמנות להיות גם הם קרבן לאלהים אבל הם העדיפו את חיי העולם הזה על פני עולם הבא ומכאן הוסיף אברהם את המילה "לכם" כאשר הכוונה שבשלב הזה עד בוא גואל צדק המלכות והעושר של העולם הזה תהיה לכם הכוונה לצד הקליפה [אדום וישמעל] ולא לישראל . והם הסכימו לעסקה הזאת כאשר מאוחר יותר נתן עשו בעצמו הסכמה לעסקה זו כאשר הוא הסכים למכור בכורתו ליעקב בעבור נזיד עדשים המסמל את המלכות והעושר של העולם הזה עד לבוא גואל צדק.

מכאן לעתיד לבוא לא יוכלו בני ישמעל לבוא בטרוניה [שרו של ישמעל] מאחר והם הסכימו לעסקה הזאת כגון במעשה אברהם ומערת המכפלה שאברהם רכש את המערה בכסף מלא עובר לסוחר למנוע פתחון פה מצד אומות העולם לטעון לבעלות על מקום קדוש זה. ובשים לב שקליפת ישמעל אחוזה אף היא במערת המכפלה מכוח זכות אביהם אברהם למרות שאין להם כל זיקה דתית למערת המכפלה וכן קליפת ישמעל נאחזת בהר הבית [מקום העקדה] מכוח זכות אביהם אברהם אבל בשים לב אחיזתם בבחינת " מרחוק" שכן שלטונם הוא למראית עין הואיל והריבון על ארץ ישראל כיום הם בני ישראל" ואולם באחרית הימים בזמן הזה בע"ה תסתיים זכות זו מישמעל ותתבטל הקליפה הזאת בב"א.

<u>התשובה לשאלה השנייה</u>

התשובה לשאלה השנייה מדוע מכונה המקום " פה"

המקום היה מרחוק להר שנראה מרחוק ואותו המקום בו ישבו הנערים ונקרא "פה" [בניקוד חולם] מלשון "פה" כפיו של האדם והכוונה שתשבו לכם פה בעולם הזה עם השלטון ועם העושר ולא יהיה לכם פתחון פה לעתיד לבוא.

עוד. שם **<u>אלהים</u>** בגימ' יוצא שווה **"פו"** כנגד **"פה"** בצירוף הכולל [אות א'] ואולם הכתוב מחסיר בכוונה את הכולל לרמז שאברהם לא רצה לגלות לנערים על דבר השראת השכינה במקום שמה יתעקשו לבוא עמו ויקלקלו את קדושת מעשה העקדה.

עוד. הכתוב מדגיש שקדושת המקום לא תחול על בני ישמאל קרי למרות שהישמעלים יחזיקו במקום ויתפללו במקום תפילותיהם יתקלו במסך המבדיל בינם לבין השכינה והמסך הנו בבחינת **" פה"** [במקום שם אלהים כמניין : " פו"]

מכאן נשאלת השאלה מדוע שם אלהים שהנו בבחינת מידת הדין ולא נרמז שם הוי"ה שהנו השם הנכון והנאה למקום? ומכאן יובהר שאברהם קבע לבני ישמעל לעתיד לבוא את מידת הדין לסלקם מהמקום וכן ובנוסף בא הכתוב לציין שבני ישמעל לא יהיו תחת השגחת שם הוי"ה כגון בני ישראל אלא תחת השגחת שם אלהים חסר קרי תחת השגחת שם " אלה" שמופרד משם אלהים כגון השם שהוזכר על ידי עושי העגל במדבר שהפרידו שם אלהים שהפרידו בין אותיות " אלה" לאותיות "ים" ובאשר כך לא יהנו מהשגחת שם הוי"ה ולא יחשבו כמי שעובדים את ה' למנוע מהם שליטה על הקודש וזאת בכך שהם מזכירים מס' פעמים ביום את חטא העגל כשהם קוראים ברמקול " אלה" הוא אכבר. ומכאן נאמר בתהילים "

"קול צורריך שאון קמך עולה תמיד" : ה' אל תתיחס לתפילות בני ישמעל במקום שתפילתם כגון תפילת עושי העגל שהיא בזויה וזו תפילת של צוררים לבניך בני ישראל ואלו הקמים על ישראל והרוצים חלילה להכרית את בני ישראל ומעשה תפילתם במקום תחשב להם לחובה ולא לזכות חלילה.

עוד. **"פה"** - אברהם קובע כאן את צוואתו. אברהם מכריע בשאלת זכות בניו בנוגע למקום הר הבית. אברהם מוריש לבני ישמעל את זכות התפילה במקום ולא את זכות עבודת ה' במלואה קרי בניין בית המקדש אותה הוא מצווה רק לבנו יחידו יצחק קרי לבני ישראל.

שלעתיד לבוא בני ישמעל יוכלו לשלוט במקום בזכות טענת היותם בני אברהם ומחמת זכות ברית המילה רק בבחינת הפה קרי דרך תפילה בלבד. ואולם לא על דרך המעשה כגון בני ישראל שעבדו את ה' באמצעות בית המקדש עבודה שהיא מלאה ואיננה רק על דרך התפילה.

ויובהר כי שליטת בני ישמעל במקום היא שליטה זמנית עד בוא גואל צדק.

תשובה לשאלה השלישית

התשובה לשאלה השלישית מדוע הותיר אברהם את החמור אצל הנערים היא :

ראשית הדבר מלמד על קדושת מקום העקדה ואברהם לא רצה לחלל את הקודש שכן מדובר בבהמה טמאה שלהבדיל אפילו במשה רע"ה נא' בעניין הסנה : "של נעליך מעל רגליך, כי המקום אשר אתה עומד עליו, אדמת קודש הוא ["שמות ג, ה.] שמקום גילוי השכינה הופך את אותו המקום למקום קדוש. קל וחומר בעניין מקום העקדה שהיה במקום בו מצויה אבן השתייה ושהנו מקום קודש הקודשים בבית המקדש ומעפר המקום יצר ה' את אדם הראשון , והוא שער השמים והוא מקום לינת יעקב נכד אברהם שחלם בו את החלום המופרסם על הסולם. שנא' :

יא ויפגע במקום וילן שם, כי-בא השמש, וייקח מאבני המקום, וישם מראשותיו; וישכב, במקום ההוא .יב ויחלום, והנה סולם מוצב ארצה, וראשו, מגיע השמיימה; והנה מלאכי אלוהים, עולים ויורדים בו .יג והנה יהוה ניצב עליו, ויאמר, אני יהוה אלוהי אברהם אביך, ואלוהי יצחק; הארץ, אשר אתה שוכב עליה--לך אתננה, ולזרעך . [בראשית כ"ח יא', יב' יג']

ביעקב נכד אברהם נא' " **ויפגע במקום**" ובאברהם סבו של יעקב נא' " **וירא את המקום מרחוק**" ומכאן נראה שיעקב היה גבוה במעלתו ממעלת אברהם כבר בקטנותו טרם שהוא זכה בשם הקדוש " ישראל"

אברהם ראה, ואילו יעקב פגע מלשון מפגש של ממש קרי ידיעה של ממש לעומת סברה כגון ידיעת ההלכה לעומת הפלפול בהלכה כגון מעשה המשנה לעומת מעשה הגמרא בו נגמר הדין ונפסקת ההלכה. או כגון חלום אצל אברהם לעומת חיזיון אצל יעקב שהחיזיון גדול ממעלת החלום.

שנית, עניין החמור שנותר אצל הנערים מרמז על הותרת החומר של העולם הזה בתמורה לויתור זכות ישמעל בגין הבכורה כגון בעניין עשו ויעקב.

שלישית, לרמז על טומאת בני ישמעל בבחינת "בשר חמורים" שהם שטופי זימה.

עוד. מצינו [בראשית רבה נו, ב'] שאברהם אמר לנעריו: "

הואיל ואינכם רואים שבו לכם פה עם החמור **שאתם דומים לחמור"**

רביעית, בהותרת החמור איפשר אברהם לנערים לחזור לביתם אם תארע לו איזה תקלה ובכך נראית רחמנותו של אברהם חסידא.

חמישית, הבהיר בכך אברהם שאין בכוונתו להותירם במקום שומם ולברוח עם בנו אהובו והוא הותיר בידיהם משכון של ממש [החמור היה כלי התחבורה של אז] המלמד שבכוונתו לחזור אליהם בהקדם האפשרי.

<u>תשובה רביעית</u>

התשובה לשאלה הרביעית מדוע לא הלין יצחק על הותרת החמור מאוד ברורה והיא: שיצחק היה צדיק והוא ידע ברוח הקודש את מחשבות אביו ומכוח נאמנותו לאביו הוא לא הלין על כלום והוא הושיט צווארו לשחיטה בתום לב וללא כל טרונייה שהיא מה שמעלה לנו את השאלה שהיא: מי היה יותר צדיק ממי האב או הבן

<u>צדיקות יצחק לעומת אברהם</u>

יש אומרים כך ויש אומרים כך אולם בסופו של יום דומה ומעלת יצחק הייתה גבוהה יותר שכן היה על יצחק לשתק את הטבע שלו את יצר החיים שהוא היצר החזק מכל לעומת אביו שהיה צריך לשתק את יצר הרחמנות שהוא יצר פחות חזק מיצר החיים ושניהם היו נאמנים לאביהם שבשמים באותה המידה קרי מבחינת האמונה שניהם היו צדיקים באופן שווה ואולם מבחינת יצר לב האדם הרי יצחק היה זקוק ליותר כוח מאביו בכדי לכבוש את יצרו ובכך הוא גם קיים מצוות כיבוד אב קרי יצחק קיים מצווה אחת יותר מאביו אברהם.

אברהם קיים מצוות עשה מאת ה' והיא מצווה אחת בלבד לעומתו יצחק קיים שתי מצוות האחת את מצוות העשה של ה' והשנייה את מצוות כיבוד אב שהיא מצווה מדאורייתא ומכאן מטבע הדברים הוכרחה מעלת יצחק להיות גבוהה יותר ממעלת אברהם.

<u>דרוש "ואני והנער"</u>

ראשית נשאלת השאלה מדוע יצחק מכונה נער הרי אומרים שהיה למעלה מגיל 30 ומכאן נבין שכל מי שטרם נשא אישה הנו בבחינת נער ומציתי ה' דרגות בקומת האדם: תינוק, ילד, נער, איש, זקן.

מכאן נשאל אם יצחק היה נשוי האם עדיין היה אברהם מוליכו לעקדה?

והתשובה היא לא. שכן היה אברהם חלילה צפוי לאלמן את את אשת בנו וזה מעשה אכזרי שמוקצה ממידותיו יתי.

<u>"ואני והנער נלכה עד כה ונשתחווה ונשובה אליכם"</u>[בראשית כ"ב ה']

"ואני " - זו שכינה

"והנער"- אלו בני ישראל.

"נלכה" - שנלך בגלות ביחד .

"עד כה" - נצא בגלות לאסוף עד תום את ניצוצות הקדושה שנתפזרו שם מאורו של אדם הראשון.

"ונשתחווה" - שנסיים את סבל הגלות.[כגון אדם היוצא מלפני המלך עליו להשתחוות]

"ונשובה אליכם" - נשוב באחרית הימים עם תום הגלות לארץ ישראל ולישמעל היושב בארץ ישראל מאז העקדה.

<u>ונמשיך בעניין עצרת האו"ם לעניין הכרזת מדינת ישראל.</u>

דא עקא, אומות העולם לא הביאו בחשבון את העובדה שארץ ישראל מצויה תחת השגחת שם הוי"ה המעניק השגחה עליונה על עם ישראל והם סברו שכמו בשואה שה' לא הציל את העם היהודי בדרך של נס כך אותו אל לא יציל את ישראל בדרך ניסית ומלאכת השמדת העם היהודי תצלח בידם.

אומות העולם לא ידעו שארץ ישראל מצויה תחת השגחת שם הוי"ה המשגיח על ישראל מהבחינה הניסית ודווקא ריכוז העם היהודי בארץ ישראל פעל פעולה הפוכה ובמקום שנושמד ניצחנו את הצורר הישמעלי ונכשלה מזימת הרשע של אומות העולם ונותרנו בחיים.ואנו הריבון על ארץ ישראל

[מכאן הדין הוא שיום העצמאות הנו יום חג של ממש כגון יום פורים ויש לחוג יום זה ממש כיום חג הפורים].

מכאן שנא' " **יושב בשמים ישחק יהו"ה ילעג למו".**

" אז ידבר אלימו באפו " - זו מלחמת השחרור.

"ובחרונו יבהלמו "- זו מלחמת ששת הימים.

<u>"בני- אתה אני היום ילדתיך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך"[תהילים יום א' ב' פס' ז,ח,]</u>

הפסוק הנ"ל מכוון ליום קום מדינת ישראל ה' באיר תש"ח בסוד המילה **" אתה".**

ראה:

"אתה" - כנגד ראשי תיבות להלן:

האות א' כנגד ר"ת המילה איר קרי חודש כינון מדנת ישראל

האות ת' כנגד ר"ת תש"ח.

האות ה' כנגד יום ה' בשבוע.

" בני-אתה" ש-הקב"ה קורא לבני ישראל בשם החיבה בני כגון בן יחיד ביום כינון מדינת ישראל להראות את שמירתו על ישראל כרחם אב על בנו היחיד בכך שהוא לא ייתן לאומות העולם להרע לבנו יחידו ישראל.

כן ובנוסף נראה לי שיום כינון מדינת ישראל והחודש נקבעו מקדמת דנא ואולם זהות השנה לא נקבעה מראש שכן היא הייתה תלויה בתשובת ישראל.

מכאן נראה את הפסוק **"אני היום ילדתיך שאל ממני ואתנה גוים נחלתך"**

ראה:

"אני" - מתחיל באות **א'** כנגד חודש איר.

"היום "- מתחיל באות ה' כנגד **ה'** באייר.

מכאן יש בידינו את החודש של השנה.ואת היום בחודש של כינון מדינת ישראל בעת הזאת.

קרי הזמן המסוגל לכינון מדינת ישראל נקבע מקדמת דנא ל- ה׳ באיר.

סוד השנה הנכונה לכינון מדינת ישראל מסתתר על דרך הסוד בבחינת מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות שהמועד זז וקופץ מרגע לרגע למועד אחר שכן לא היה מועד תחום לשנת כינון מדינת ישראל ומועד תחום לביאת משיח צדקנו [שכן קודם ביאת משיח יקוים הפסוק ״ נדחי ישראל יכנס״]

ראה:

ילד**ת**יך - האות הרביעית.

שאל - האות הראשונה.

ממני - [מכוון לתאריך מסוגל אחר שכן היום והחודש נקבעו מקדמת דנא אולם ככל הנראה השנה עצמה לא נקבעה מראש אלא היא הייתה תלויה בתשובת ישראל]

ואתנ**ה** - האות החמישית.

גוים - [מכוון לתאריך מסוגל אחר שכן היום והחודש נקבעו מקדמת דנא אולם ככל הנראה השנה עצמה לא נקבעה מראש אלא היא הייתה תלויה בתשובת ישראל]

נ**ח**לתך.- האות השנייה.

<u>״ שאל ממני ואתנה גויים נחלתך״</u>

רק תבקשו , כאן החלה תקופת הבקשות מה׳ להביא את הגאולה ולא לסבור שהגענו למנוחה ולנחלה כפי שארע לאחר מלחמת ששת הימים הרי כל עוד לא בא בן דוד לא הושלמה הגאולה.

<u>״תרועם בשבט ברזל ככלי יוצר תנפצם״</u>

תרועם״ - מלשון קול חזק כמו רעם כשהטנק יורה נשמע קול חזק של הפגז כמו רעם.

״בשבט ברזל״ - אלו טנקים .[וישנו פירוש לפיו ר״ת ״ברזל״ אלו האמאות של י״ב השבטים : בלהה, רחל , זלפה, לאה]

״ככלי יוצר תנפצם״ - אלו הטנקים המובסים של האויב כגון האויב הסורי ברמת הגולן כאשר נעשה נס לישראל באמצעות לוחם צדיק הוא ״אביגדור קהלני״ וחייליו המועטים.

<u>״ועתה מלכים השכילו הוסרו שופטי ארץ עבדו את ה׳ ביראה וגילו ברעדה נשקו בר פן יאנף ותאבדו דרך כי יבער כמעט אפו, אשרי כל חוסי בו״</u>

״ועתה״- זו התקופה ממש עכשיו שנת 2015 .

״מלכים״- אלו חברי ממשלת ישראל שהם בבחינת מלכים והמשפחות השולטות בכלכלה הישראלית.

״השכילו ״ - לימדו את דרך ה׳ ותעסקו בתורת ה׳.שנא׳ ״ והמשכילים יזהירו״

״הוסרו שופטי ארץ״- שנו את דרכיכם אתם מערכת המשפט והמשטרה.

״עבדו את ה׳ ביראה״- עשו מלאכתכם ביראה.

״וגילו ברעדה״- גלו את האמת ברעדה ולא בזלזול.

"**נשקו בר**"- תורידו את גאוותכם למטה כגון מי שמתכופף לגעת בצמח השדה.

" **פן יאנף**" - היא מידת הדין שתקטרג עליכם.

"**ותאבדו דרך**" - שתאבדו את חלקכם לעולם הבא.

" **כי יבער כמעט אפו**" - שאנו מצויים ממש, ממש, לפני בוא יום הדין הגדול והנורא.

"**אשרי כל חוסי בו**"**-** אשרי כל מי שחוסה בה' שכן יום הדין בוא יבוא ומי שאינו חוסה בה' יבוער [שנא' " כי יבער"]

המזימה או הרעיון לכנס את פזורת הגולה באוגנדה הייתה רעיון מושלם להשמדת כל העם היהודי אולם בזכות הציפייה האין סופית של בני ישראל לשיבה דווקא לירושלים שבארץ ישראל לא צלח הרעיון לרכז את כל בני ישראל באוגנדה מקום בו היו מצליחים להשמידנו על נקלה.

****

שיוויתי יהו״ה

-----לנגדי תמיד-----

<u>מקור ארמית:</u>

ובזמנא דהוו ישראל אזלין לקרבא כחילא דא הוו מתתקפן ורזא דמלה ״ שמע ישראל אתם קרבים היום וכו׳ [דברים כ, ג׳] בחילא דשמע ישראל בההיא שעתא כלהו דרגין קדישין אזדמן לאגחא קרבא בגיניהו.

<u>תרגום</u>

ובזמן שבני ישראל היו יוצאים למלחמה בכוח זה היו מתחזקים וסוד הדבר ״ שמע ישראל אתם קרבים היום וכו׳ [דברים כ, ג׳] בכוח של שמע ישראל . באותה הזמן כל מחנות הקדושה מוכנים ומזומנים לצאת לקרב עבור בני ישראל.

<u>ביאור</u>

בני ישראל אינם נלחמים כשאר בני האדם וניצחונם אינם ניצחון בבחינת ״ כוחי ועוצם ידי״ אלא ה׳ הוא זה שנלחם עבור ישראל.

לפני שבני ישראל היו יוצאים למלחמה היו קוראים ישראל קוראים קריאת שמע ואז מחנות הקדושה של השכינה הקדושה מתעוררים ושורים על העם הקדוש בכך שהם מתלבשים בחיילי ישראל שמקבלים לפתע כוח עצום מצד הקדושה להלחם באויביהם.וכך היה ניצחון ישראל מובטח ואין הדבר פשוט כלל וכלל. וזהו סוד ניצחון המכבים שהיו מעטים מול רבים, וניצחון דוד על גולית הפלישתי,ועוד.

<u>מעשה העגל</u>

אומר החסד לאברהם:

וכבר ידעת כי ערב רב הם עשו את העגל, וראשי ערב רב הם יוניס ו-ימבוריס הם שני בניו של בלעם הרשע, והם אשר לקחו עצה ואשר השליכו טס של זהב וגו׳, וצריך לידע מה כוונת בני בלעם בעשותם את העגל הזה ומה הנאה היה להם בזה, אמנם הענין הוא כי הלא נודע כבר אצלינו כי בלעם הוא פסולת הזוהמא שיצא מדעת שהוא שורש משה רבינו ע״ה, וז״ש ויודע דעת עליון, גם ערב רב הם סוד הפסולת של הדעת, כי כן ערב רב בגימטריא דע״ת, אך אינם כ״כ זוהמא כמו בלעם. ודע כי לבן ובלעם ובעור ובניו של בלעם כולם משורש אחד, כי לבן הוליד בעור ואח״כ נתגלגל לבן בבלעם, וכולם היו מכשפים גדולים ועובדי ע״ז.

המחבר: בהתאם לחסד אברהם, לבן הרשע הוליד את בעור. בעור הוליד את בלעם. בלעם הוליד את יוניס ואת יומבריס ראשי הערב רב.

כמו כן מצינו הליקוטים של הרמ״ע מפענו ש-יינוס וויימברוס בני בלעם הם עורב וזאב, אחד היה לו ראש זאב. אחד היה מכשף עם עורב ואחד עם זאב, ועורב וזאב בכישופם המירו בם בכישופם

לרומוס ולרומילוס. וערב וזאב נתקנו בפרווה שם מכשף שעשה מקום בית הפרוה בכשוף כנזכר ביומא פ״ג ל״ה א **[ראה:** מכשף אחד בנאה, ושמו 'פרווה']

נשמת בעור בן לבן

ודע כי נשמת בעור אביו של בלעם נתגלגל בצומח, והיה תמיד באותו גלגול ולא היה יכול לצאת משם, ולכן בני בניו שהם יונוס וימברוס רצו להעלותו, וכן כל הערב רב רצו בזה כי קרובים הם אליו, ולכן נמצאו באותו מעשה הרע ההוא, וראו כי אי אפשר להוציאו משם אם לא על ידי שיחטיאו את ישראל, וע״י קטרוג זה תתגבר הקליפה ותוכל להוציא את בעור אביהם משם וגו׳,

המחבר: בשים לב אותיות שמו של ״בעור״ יצאו אותיות: ״עורב״ .

עוד. פועל יוצא שהערב רב/בני בלעם רצו לצרף ביחד ג׳ כוחות הטומאה שהיו טמונים ב-לבן, בעור, בלעם העולים לסך מניין תק״ב.

ובשים לב. ר״ת ג׳ כוחות הטומאה יצאו אותיות ״בבל״

והתורה מכנה את בלעם ״בלעם בן בעור״ כך שבבלעם היו ג׳ כחות הטומאה של בלעם, לבן [חסר אות ל׳] , בעור.

השלכת טס הזהב

ולכן השליכו אותו הטס של זהב שכתוב בו עלי שור, כדי שעל ידו יעלה ג״כ נשמת בעור אביהם המגולגל בצומח ויתגלגל בב״ח, שהוא השור ההוא הנעשה ע״י כשפיהם, ויעלה מדריגה גדולה עד שיעשה אלוה עליהם,

ואז **יצא העגל צוח ואמר אנכי ה׳ אלהיך**, שהיה כח בעור הרשע שם, ושם רשעים ירקב הנתון תוך העגל ההוא ע״י הכשפים,

והרשע ההוא היה אומר **אלה אלהיך ישראל.**

וזהו סוד שאמרו רז״ל שהאכילוהו עשבים כמו שכתוב כתבנית שור אוכל עשב, פי׳ כי כיון שהוא היה מגולגל תוך העשבים שהם צומח לכן היה אוכל עשבים להעתיק משם נשמתו המגולגלת שם, וע״י אכילתו אותם יחזרו [המחבר: יתחדשו] אבר מאברי השור, וענין זה היה חדש תמוז, כי הוא חודש האחרון מן הד׳ חדשים שבו נשלמים המגולגלים בצומח להתגלגל בב״ח כנ״ל״

המחבר: והנה בעור הרשע היה בתוך עגל הזהב.

אומר הזוהר הקדוש:

וה׳ מינים הם בערב רב... בלעם ובלק היו מבחינת עמלק, כי תקח את האותיות ע״ם מן השם בלעם, ואותיות ל״ק מן השם בלק, תשארנה האותיות בב״ל, דהיינו ב״ל מן בלעם, ב׳ מן בלק, ונמצא ראש ב׳ הקליפות עמלק ובבל מרומזות בהשמות בלעם ובלק, ומשמיענו בזה אשר עמלק היא בחינת רישא דקליפות, וכתר כמו קליפת בב״ל... כי לולא היו שניהם מבחינות שוות לא היו יכולים להתדבק בחיבור אחד בבלעם ובלק... **(בראשית רכד]**

עוד. מצינו בספר המליץ [מצרף השכל] למקובל רבי אברהם אבולעפיה[אברהם הרואה] ששם ״עמלק״ הנו שם כללי לכל המקטרגים.

דרוש חוטר ישי [ישעיהו יא׳]

*** דרוש זה מדעת המחבר**

ויצא חוטר [שיוצא ומסתלק חטאו של אדם הראשון המכונה חוטר שהיה כחטוטרת לאדם הראשון]

מגזע ישי [ומסתלקת הגזירה מעל משיח שלא ימות וסבלו יסתיים וייזכה לחיי נצח]

ונצר, משורשיו יפרה [.שהדבר יקרה לעתיד לבוא]

ונחה עליו רוח יהוה--רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת, ויראת יהוה [אין רוח כאו אלא נשמה, שנשמת משיח בן דוד המצויה ב-״ קן ציפור״ בגן עדן עדן עליון תתעופף לצדיק הראוי באותו הדור]

והריחו, ביראת יהוה ;[והשכינה תשרה עליו]

ולא-למראה עיניו ישפוט,[משיח יהיה שופט דן יחיד]

ולא-למשמע אוזניו יוכיח.[משיח יהיה גם הקטגור]

ושפט בצדק דלים [ומשיח יהיה גם הסניגור. אין דלים אלא אלו הדלים במצוות ויעשה עמם דין של צדק]

והוכיח במישור לענווי-ארץ [ענווי ארץ אלו עמי הארץ בבחינת תינוקות שנשבו ויוכיח אותם לפי מידתם ושכלם]

והכה-ארץ בשבט פיו [ויכה את הבורות ויסתור את הכופרים בה׳ על ידי כוח הדיבור]

וברוח שפתיו ימית רשע.[ויפרש את כל הקושיות שבתורה ובהלכה ובכך יסלק את יצר הרע]

והיה צדק, איזור מותניו [ויגאלו אלו שמגיע להם להיגאל לא רק על פי מעשיהם בגלגולם הנוכחי אלא גם לפי מעשיהם בכל גילגוליהם הקודמים לעשות עימם צדק קרי בבחינת לפנים משורת הדין]

והאמונה, איזור חלציו.[ויזכו להיגאל אלו שהאמינו בביאת משיח אפילו חטאו וכן יגאלו אלו שיש להם זכות אבות ואלו שיש להם אות ברית קודש שניכרים באמונה המצויה באיזור החלצים]

גוג ומגוג

בְּנֵי יֶפֶת--גֹּמֶר וּמָגוֹג, וּמָדַי וְיָוָן וְתֻבָל ; וּמֶשֶׁךְ, וְתִירָס.[בראשית י׳ פס׳ ב׳] בנבואת יחזקאל לא מוזכרת המילה ״ומגוג״ אלא רק בבראשית י׳, ב׳.

מכאן האות ו׳ איננה ו׳ החיבור אלא היא מהווה חלק בלתי נפרד משם מגוג ומכאן נתייחס לשם זה בבחינת פשט הכתוב : **״ומגוג״**.[בראשית י׳ פס׳ ב׳]

ואבאר : בשלב א׳ תתקיים מלחמה בין גוג ומגוג היא מלחמת העולם השנייה.

גוג הראשון היה ״ אדולף היטלר הרשע״ .

"ומגוג" היו אומות העולם שנלחמו בהיטלר והם כונו "בנות הברית".בה היו חיילים יהודים רבים שנלחמו ומתו במלחמה זו וכן גוג הרשע שחט והוציא להורג מיליוני יהודים ברחבי העולם.

ופירוש המילה " ומגוג" היא חיבור של מדינות רבות בדרך של ברית לשם מלחמה.

<u>נבואת יחזקאל [יחזקאל לח' יד' כג']</u>

בידוע שנביא הכובש נבואתו יכול למנוע בכך את קיומה של הנבואה הרעה ואם כובש נבואתו נגזר דינו למיתה בידי שמים.

וזאת נבואת יחזקאל על גוג [הוא ראש של מדינה] ומגוג [מבני יפת] שעולים על ישראל כאשר ישראל שבו לארצם ולא כגון בזמן השואה שישראל לא היו הריבון אלא היו נתונים למרות " בריטניה/אנגליה.

נבואת יחזקאל הנביא

שנא' : לָכֵן הִנָּבֵא בֶן-אָדָם וְאָמַרְתָּ לְגוֹג, כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה', הֲלוֹא בַּיּוֹם הַהוּא **בְּשֶׁבֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לָבֶטַח תֵּדָע**.[בזמן שישראל הם הריבון על ארץ ישראל וזאת ניתן לומר רק החל משנת תש"ח מועד כינון מדינת ישראל]

. וּבָאתָ מִמְּקוֹמְךָ מִיַּרְכְּתֵי צָפוֹן, - שיבוא מכוח שם של קליפה.

אַתָּה **וְעַמִּים רַבִּים אִתָּךְ**,- שלא נאמר בשבעים אומות עולם אלא שנא' " ועמים רבים" והכוונה היא שהקב"ה אינו מחשיב בכלל הרשעים את כל אנשי מדינת ארה"ב או אנגליה וכו' והמדובר על הרשעים הגמורים שביניהם בסוד הגלגול אף המה.

רֹכְבֵי סוּסִים - נושאות מטוסים.

כֻּלָּם קָהָל גָּדוֹל וְחַיִל רָב.

וְעָלִיתָ עַל-עַמִּי יִשְׂרָאֵל כֶּעָנָן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ - שמטוסי נאט"ו רשיעא יכסו את עין השמים כענן ענקי בבואם על ישראל ויבואו מכיוון הים מצד מערב

, **בְּאַחֲרִית הַיָּמִים תִּהְיֶה**, - בזמן קץ הימין.

<u>וַהֲבִאוֹתִיךָ עַל-אַרְצִי-</u> ארצי שארץ ישראל תהיה תחת השגחת שם הוי"ה שאומר דווקא ארצי.

לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹיִם אֹתִי בְּהִקָּדְשִׁי בְךָ לְעֵינֵיהֶם גּוֹג. - ה' ינקם מהרשעים שבגלגולם הקודם התאכזרו לבניו בני ישראל וראיה לכך שה' אינו ממית את כל הגויים היא דבר הכתוב שאומר במפורש " למען דעת גויים ומכאן הנני דוחה את נבואות הזעם שארה"ב תשקע בים וכל העולם יאבדו בפצצות אטום והכל נוגד את השקפת תורתינו הקדושה ואלו נבואות שאינן הולמות את העם הקדוש ועדיף למשכיל שלא להחזיק בהם אלא יפה הוא להפנים את הפסוק " כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים" שישובו הגויים בתשובה ויתגיירו וכך התיקון יהיה שלם.

ותורת ישראל איננה חלילה כתורת האיסלאם שכל תכליתה שפיכות דמים והם מאמינים אף הם בקץ הימין בו יתגל משיחם הנביא " מחמד" ויעשה שפטים בכופרים אלו הנוצרים

והיהודים ומעניין מה יעשה עם הבודהיסטים שכן אינם יהודים ואינם נוצרים ולפי הקוראן שלהם אין להם דין של קופים וחזירים שאחת דתם למות.

אכן לו היה מחמד נביא משכיל היה עליו ליתן פתרון סופי בקוראן גם לבעיית ההינדו או הבודהיסטים או אלו שהנם אתאיסטים.

מכאן דת האיסלאם הקוראת לשפיכות דמים של הקופים והחזירים היא תורת הארי של הנאציזם ואין ביניהם כל הבדל של ממש הנאציזם קורא להשמדת מי שאינו דומה להם וכך קורא האסלאם אין כל הבדל בין שתי הדתות הקיצוניות הללו שאינן מכבדות את חוקי האל ואת צו הצדק המוסר והמצפון.

ציטוט מהקוראן

ראה:

ישנו פרק בקוראן העוסק **בוויכוח עם הנוצרים ועם היהודים" וכתוב בקוראן במפורש:**

"**עשה אותם קופים וחזירים"** **[הקוראן, סורת אלמאאידה (סורת השולחן), פסוק 63.]**"

ובמקום אחר נכתב בקוראן שהקופים והחזירים הם כופרים

ובמקום אחר בקוראן נכתב שמצווה להרוג את הכופרים.

והיהודים מכונים קופים על שום שהם דומים לישמעלים שהם העם הנבחר כביכול בינתיים.

והחזירים הם הנוצרים. שלהבדיל מהקופים ומהישמעלים שהחזיר נאסר עליהם מכונים הנוצרים חזירים על שום אכילתם את החזיר.

וכל המוסלמים הדתיים המחזיקים בדת זו וביניהם ישנם עורכי דין רופאים ורואי חשבון הנחשבים לנאורים לא ניתן ליתן בהם אמון שכן מי שמאמין בדת אכזרית זו הקוראת לשמד של מי שאיננו נמנה על מאמיניה הנו אדם בעל אופי אכזרי, בעל מוסר כפול ומכופל שהם מקבלים כספים ממדינות אירופה קרי מידי החזירים והם נהנים משלטון הקופים הדמוקרטי ומביטוח לאומי והשכלה חופש ושיוויון ולמרות זאת בליבם הם מחכים להזדמנות להשמיד את החזירים והקופים ונראה לי שהיום כל הקופים השמאלנים מתחילים להתפקח מעיוורונם שכן הפיגועים אינם פוסחים עליהם למרות שמדיניות הפיגועים מוגדרת לתוככי ירושלים וכנגד יושבי ארץ ישראל ביהודה ושומרון [מתנחלים בלעז] שהחליפו את משמר הגבול והם כחיץ בגופם בינינו לבין שונאי ישראל הישמעלים.

אלו הערבים אותם הנני מכיר מחיי היום יום רואים על עצמם בבחינת היותם אנוסים כביכול ואולם בפועל הם כגיס חמישי ממתינים לביאת גואלם מחמד שבבואו [מה שלא יקרה] הם יצאו לג'יאד והארץ תחפול לידיהם שלל וינחלו את בתי ישראל ואת בנות ישראל.

לא סתם קבע הקוראן שדתו של האדם מאביו ולא כדת ישראל מאימו. וזאת על מנת שהם יוכלו לקחת נשים ככל שיחפצו בכוח ועניינם זימה ותו לאו.

והייתה לי שיחה עם מוסלמי שכזה נאור לכאורה, והוא אמר לי בפירוש שרק אלהים קובע מה יהיה והם ממתינים לביאת גואלם מחמד שירד מהשמים ולפי דתם יופיע אז גם ישו נביאם של הנוצרים וגם המשיח גואלם של ישראל ומחמד הנביא שלהם ינצח את שני נביאי השקר האחרים באותות ובמופתים ואז האיסלאם ישלוט בעולם.

ועניתי לו : בינתיים אלהים קבע שאנו היהודים נשלוט בארץ ישראל אז תכבדו את החלטתו ולא תעשו פיגועים שכן ביצוע פיגוע מהווה אי השלמה עם החלטת האלהים בו הנכם מאמינים.

ובינתיים עד שיבוא הנביא שלכם מהשמים תתנהגו יפה כי אלהים החליט שהיהודים הם הריבון היום על ארץ ישראל וכשיבוא מחמד ויחסל את יתר נביאי השקר אז סימן שאלהים החליט להחליף את השלטון ואתם תשלטו ואין לי בעיה עם הרצון של אלוהים אבל עד אז תשתוק ותפסיק לבלבל במוח.

ויפה נעשה אם נצטט כעת את הכתוב בתשובה לישמעלי הנ״ל :

״ כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי ה׳, הַאַתָּה-הוּא אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי בִּימֵים קַדְמוֹנִים בְּיַד עֲבָדַי נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנִּבְּאִים בַּיָּמִים הָהֵם שָׁנִים, לְהָבִיא אֹתְךָ עֲלֵיהֶם. וְהָיָה בַּיּוֹם הַהוּא בְּיוֹם בּוֹא גוֹג עַל-אַדְמַת יִשְׂרָאֵל, נְאֻם אֲדֹנָי ה׳, תַּעֲלֶה חֲמָתִי בְּאַפִּי. וּבְקִנְאָתִי, בְּאֵשׁ-עֶבְרָתִי דִּבַּרְתִּי, אִם-לֹא בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה רַעַשׁ גָּדוֹל עַל אַדְמַת יִשְׂרָאֵל.

וְרָעֲשׁוּ מִפָּנַי דְּגֵי הַיָּם וְעוֹף הַשָּׁמַיִם וְחַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל-הָרֶמֶשׂ הָרֹמֵשׂ עַל-הָאֲדָמָה וְכֹל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה, וְנֶהֶרְסוּ הֶהָרִים וְנָפְלוּ הַמַּדְרֵגוֹת, וְכָל-חוֹמָה לָאָרֶץ תִּפּוֹל. וְקָרָאתִי עָלָיו לְכָל-הָרַי חֶרֶב, נְאֻם אֲדֹנָי ה׳, חֶרֶב אִישׁ בְּאָחִיו תִּהְיֶה. וְנִשְׁפַּטְתִּי אִתּוֹ בְּדֶבֶר וּבְדָם, וְגֶשֶׁם שׁוֹטֵף וְאַבְנֵי אֶלְגָּבִישׁ, אֵשׁ וְגָפְרִית אַמְטִיר עָלָיו וְעַל-אֲגַפָּיו וְעַל-עַמִּים רַבִּים אֲשֶׁר אִתּוֹ.

'וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי וְנוֹדַעְתִּי לְעֵינֵי גּוֹיִם רַבִּים וְיָדְעוּ כִּי-אֲנִי ה׳

.וכאן חוזר עניין יציאת מצרים ששוב ה׳ מכה את המצרים אלו המצרים [מלשון מיצרים] לעם הקדוש על הים אלא שהפעם יהיה זה על הים תרתי משמע שעיקר המכה תהיה ברכבי פרעה שהם מטוסים המצויים מעל הים.

כ״ק הרבי מלובביץ׳ זצ״ל הסכים שמלחמת גוג ומגוג הייתה השואה והיא הייתה גוג ומגוג של עם ישראל, והסביר זאת בכך שיש בידינו מסורת מוסמכת מתלמידי הבעל-שם-טוב, שבגלל התארכותה היתרה של הגלות, כבר יצאנו ידי-חובת כל ייסוריה של אותה מלחמה. כמו כן שהשואה כללה את ׳חבלי המשיח׳ של מלחמת גוג ומגוג, ומעתה צפוי לנו אך טוב.

השואה

ואני מאמץ את גישת כ״ק הרבי זצ״ל בבחינת מיצוי יסורי המלחמה כך לכשתגיע המלחמה האחרונה של גוג לא ימות איש מישראל ולא יהיו לנו יסורים שאלו מוצו על ידי נספי השואה ומכאן ניתן להבין את השואה שבעצם הייתה התגשמות נבואת הנביא ואכן לאחר השואה קרי מלחמת גוג ומגוג שהיא מלחמה שבין אומות העולם נבנתה ארץ ישראל.

בכל מקרה לדעתי יבוא יום שאינו רחוק בו יעלו גוג ו- מגוג על ישראל וזאת אני מבסס על יסוד חלום שחלמתי לפני שנים רבות ובחלומי ראיתי את כל אומות העולם ביניהם גם מדינות סין וכיוצ״ב עולים על ישראל מכיוון הים במטוסים, ובאוניות נושאות מטוסים והמטוסים היו לאין

מספר והם כיסו את עין השמים וממש לפני כניסתם מעל אדמת ארץ ישראל מעל הים ראיתי שכל כלי המשחית של שונאי ישראל התפוצצו ובחסדי ה׳ נעשה הדבר כשהיו מעל הים שאם היו מעל אדמת ישראל היה נגרם לנו נזק רב וכבד ואז תתחיל הגאולה האמיתית בעזרת ה׳ במהרה בימינו אמן סלה.

אבל יש פעמים והחלום מביא חפצים שונים לסמל את פשרו כך שיתכן והמטוסים וכלי המשחית יהיו מחשבותיהם הרעות של אומות העולם שהקב״ה ינפץ שנא׳: למה רגשו גויים ולאמים יהגו ריק.[תהילים ב׳]

וכך ממש מתקיים הכתוב

שנא׳: ״כֹּה אָמַר אֲדֹנָי ה׳, הֲלוֹא בַּיּוֹם הַהוּא בְּשֶׁבֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל לָבֶטַח [שישראל יושבין בארץ ישראל והם הריבון] תֵּדָע. וּבָאתָ מִמְּקוֹמְךָ מִיַּרְכְּתֵי צָפוֹן, אַתָּה וְעַמִּים רַבִּים אִתָּךְ, רֹכְבֵי סוּסִים [אלו נושאות מטוסים] כֻּלָּם קָהָל גָּדוֹל וְחַיִל רָב. וְעָלִיתָ עַל-עַמִּי יִשְׂרָאֵל כֶּעָנָן לְכַסּוֹת הָאָרֶץ, [אלו מטוסי האוויר שיהיו רבים כענן ענק] בְּאַחֲרִית הַיָּמִים [עת בוא הגאולה] תִּהְיֶה, וַהֲבִאוֹתִיךָ עַל-אַרְצִי [שאינם באים על ירושלים אלא על ארץ ישראל] לְמַעַן דַּעַת הַגּוֹיִם אֹתִי בְּהִקָּדְשִׁי בְךָ לְעֵינֵיהֶם גּוֹג.[שבמפלת העמים הבאים להכרית את ישראל יתקדש שם ה׳ ברבים]

ומכאן מובן מאליו ששם ״ומגוג״ הנו כינוי לא לאדם אחד אלא לכלל של עמים רבים מאומות מאומות העולם שהם כעין ממלכה מאוחדת הכוללת קבוצה קטנה מכל אומה וזהו ארגון האומות המאוחדות ״ האום״ הם ״מגוג״ והנשיא שלהם הנו ״גוג ״

ונשיאם של מגוג חייב להיות מי שעומד בראש המדינה הכי גדולה והחזקה בעולם וכמובן שכיום היא מדינת ארה״ב והעומד בראשה הנו נשיא ארה״ב שהוא בבחינת גוג הרשע והוא גלגול סנחריב הרשע.

ראה:

האום יוצא שווה בגימ׳: ב״ן

מגוג יוצא שווה בגימ׳ : ב״ן.

מכאן יובן ש- האו״ם הנו ״מגוג״.

ונשאלת השאלה כיצד יתקוף האו״ם את ישראל והתשובה היא באמצעות **כוחות ברית נאט״ו** להם יצטרפו אומות נוספות שאינן חברות כיום בברית נאטו ואולם בשביל לעלות על ישראל בבחינת מגוג הם ישתפו פעולה וכולם יכללו יחד בבואם על הארץ הקדושה באחרית הימים.

מכאן עולה שהיום נשיא ארה״ב דונאלד טראמפ הנו בבחינת גוג הרשע.

ובודאי שגוג הרשע הזה הוא גלגול של איזה רשע מיוחד שהרע לישראל בעבר וה׳ השיבו בגלגול להינקם הימנו באחרית הימים.

ראה:

אמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן, עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת [להביא בגלגול] אֶת כָּל אוֹתָם הַמְּלָכִים שֶׁהֵצִיקוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלִירוּשָׁלַיִם, אֶת אַנְדְּרִיאָנוּס, לְלוּפִינוֹס, וּנְבוּכַדְנֶצַּר, וּלְסַנְחֵרִיב, וּלְכָל שְׁאָר מַלְכֵי הָעַמִּים שֶׁהֶחֱרִיבוּ בֵּיתוֹ, וּלְהַשְׁלִיט אוֹתָם כְּבַתְּחִלָּה, וְיִתְכַּנְּסוּ עִמָּהֶם שְׁאָר הָעַמִּים. וְעָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהִפָּרַע מֵהֶם בְּגָלוּי סְבִיב יְרוּשָׁלַיִם.[לא בתוך ירושלים אלא בע״ה מעל הים בכניסה לארץ ישראל] זֶהוּ שֶׁכָּתוּב וְזֹאת תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגֹּף ה׳ אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר **צָבְאוּ** עַל יְרוּשָׁלִם. אֲשֶׁר יִצְבְּאוּ לֹא

כָּתוּב, אֶלָּא אֲשֶׁר **צָבְאוּ**.[הכוונה על אלו שלפני אלפי שנים צבאו על ירושלים שיחזרו בגלגול באחרית הימים] אָז כָּתוּב וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ.

וְזֶה לִזְמַן שֶׁיָּבֹא הַמָּשִׁיחַ כָּתוּב, וְשִׁירָה זוֹ הִיא שִׁירַת הָעוֹלָמִים. וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם - בְּאוֹתוֹ זְמַן. וּמִשּׁוּם כָּךְ יֵשׁ בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְלִזְמַנּוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ, וְלִזְמַן גּוֹג וּמָגוֹג. נִצְּבוּ כְמוֹ נֵד - לִזְמַן שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, שֶׁהִיא חֶדְוַת כָּל הָעוֹלָמוֹת. אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל. אָמַר אוֹיֵב - זֶה אוֹתוֹ מְמֻנֶּה גָּדוֹל עַל הַמִּצְרִים, בְּשָׁעָה שֶׁנִּתָּן לוֹ שִׁלְטוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, חָשַׁב שֶׁיִּשְׁמִיד אוֹתָם תַּחַת שִׁלְטוֹנוֹ, אֶלָּא שֶׁזָּכַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָרֵי הָעוֹלָם [האבות הקדושים המכונים הרים] שֶׁהָיוּ מְגִנִּים עֲלֵיהֶם. וְאַל תֹּאמַר זֶה לְבַדּוֹ, [לא רק האויב הזה לבדו] אֶלָּא כָּל אוֹתָם גְּדוֹלִים שֶׁמְּמֻנִּים עַל עַמִּים עוֹבְדֵי כוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת. וּכְשֶׁנִּתְּנָה לָהֶם רְשׁוּת וְשִׁלְטוֹן עַל יִשְׂרָאֵל, כֻּלָּם רוֹצִים לְהַשְׁמִיד אֶת יִשְׂרָאֵל תַּחְתֵּיהֶם.

ומכאן מצינו ארבע רשעים ידועים שיבואו בגלגול לזמן זה הוא מועד אחרית הימים, ואלו הם:

א. אַנְדְּרִיאָנוּס
ב. ללופינוס, [ר״מ ברית המועצות - פוטין]
ג. ונבוכדנצר,
ד. ולסנחריב.

מכאן נבחון את שמות הרשעים הנ״ל, להלן:

ונשאל מי הם ארבע המעצמות הגדולות בעולם?
והתשובה היא שודאי ישנן שתי מדינות שהן מעצמות גדולות והן:
ארה״ב וברית המועצות.

נשיא ארה״ב היום הוא: דונאלד טראמפ

״דונאלד״ יצא בגימ׳ שווה מניין: ״**המן**״
״טראמפ״ יצא בגימ׳ שווה מניין: ״**סנחריב**״

״דונאלד טראמפ״ יצא בגימ׳ שווה מניין: ״ **משיח בן דוד**״ ונראה לי שבימיו יבוא הגואל.

<u>ללופי-נוס הרשע</u>

שמו של ראש ממשלת רוסיה בהיגוי הנכון אינו פוטין אלא הנו ״פוטאין״ .ויוצא שווה כמניין ״ללופי״ חסר נוס.

ויובהר שהמילה נוס איננה חלק מהשם אלא היא נפרדת ומצורפת לשם כשם תואר שם המעיד על גדולתו של אותו רשע.

כך שהשם המקורי הנו ״ללופי״ ומכאן ניתן להקיש על זהות ראש ממשלת רוסיה הרשע בהווה והרשע בעבר כמי שהנו ללופינוס הרשע.

והנה ״גוג״ יצא בגימ׳ שווה מניין: ״דוב״. סמל של מדינת רוסיה.
״מגוג״ יצא בגימ׳ שווה מניין: ״כלב״

המשיח יהיה עני מאוד , עני מרוד שלא יהיו לו בגדים ולא יהיה לו אוכל שנא' "והוא עני" ואיש לא יעזור לו שכן איש לא יהיה ראוי לעזור לו, וישאר עני עד עת בוא הקץ ותחילת הגאולה תהה בגאולת משיח עצמו שברגע שנחה עליו רוח ה' הוא נגאל מיסוריו ומנגעיו ואז איננו מחכה וגואל את ישראל וגאולת ישראל יתכן ותבוא כך או כך אולם הבטחה לנו שמשיח יתגלה ברגע בוא גוג ומגוג יעלו על ישראל וחלק קשה זה של נבואת יחזקאל אם יתגשם אז זכינו שכן אם החלק הרע שבנבואה מתגשם על אחת כמה וכמה שהחלק הטוב של הנבואה יתגשם.

וישנם כל מיני בעלי רעיונות הסוברים על עצמם שהם משיח או סוברים זאת על מאן דהוא שהוא משיח והם פתיים שכן איש מבעלי החזיונות הללו אינו עני מרוד שכן עני מרוד אין לו רעיונות שכאלו ומוחו עסוק בלחפש מזון לו ולילדיו.

וכל הפתיים הסוברים שמאן דהוא הנו משיח אז אותו אחד שהם סוברים עליו אינו עני מרוד כגון משיח ואם יבדקו זאת יגלו שיש לאותו האחד מזון בביתו ויש לו בגדים ונעלים ורכוש.

משיח האמיתי הנו עני מרוד אדם שבור ורצוץ, בעל נגעים בגופו כמצוין במאמר על ר' יהודע בן לוי **[שהוא גלגול קהת]** וכגון יעקב אבינו שנא' **ותקע כף ירך יעקב**, והוא עם תחבושת על גופו מחמת הכאבים , והוא מנודה ואיש אינו רוצה בחברתו ולמרות כל זאת **איש לא ידע על כך שהוא עני** והבריות יסברו שהוא עשיר ובעל ממון כך שאיש לא יכול לדעת ולא ידע לעולם מי הוא משיח אלא רק כשיתגלה " יצא המרצע מהשק" ומובן שלא איש מהמקובלים יכול היה לדעת מי הוא משיח ואיש מהם לא ידע וגם לא הרב כדורי זצ"ל ידע ולא הרבי מלובביץ' זצ"ל ידע ולא הרב מרדכי אליהו ידע זצ"ל ולא הרב עובד-יה יוסף זצ"ל ידע, ולא הבאבא סאלי זצ"ל ידע וכל אלו הרבנים שמניתי בטח פגשו אותו ואולם מובן מאליו שלא ידעו מיהו ומהו.

וכל אלו המקובלים של היום אינם יודעים ואם מאן דהוא יחשוד במשיח האמיתי שהוא זה המשיח אז אותו חשדן לא ירצה להאמין שהוא זה המשיח שכן לכל אחד יש איזה רעיון חלמאי מי הוא המשיח ואיך יראה וכיוצ"ב כך שגם אם יש מי שזוכה ליתן למשיח שלום אז שלום זה מוגבל יהיה בזמן קצר מאוד ומיד לאחר מכן אותו אדם יחשוב על עצמו שהוא היה טיפש לחשוב שהאיש ההוא נדמה היה לו שהוא המשיח האמיתי.

ואומרים ש"**יונה בן אמיתי**" הנו משיח בן יוסף ומשיח בן אפרים והדבר נכון בכל מיני בחינות שונות ומגוונות ואעמוד כרגע על שתי בחינות עיקריות.

הבחינה הראשונה

כמובא בדברי הרמ"ע בספרו "יונת אלם" שיונה הנביא לא רצה להזהיר את אנשי ננוה בכדי להביא את הקץ [שתבוא מלחמת גוג ומגוג] ולעומת זאת טרם הגיע המועד הראוי לכך.

וכך בעניינו של משיח שבתחילה נוהג כגון יונה הנביא ואולם באין מנוס לאחר שהדג בולע אותו קרי הוא נופל בעניות קשה אין מנוס מלפניו אלא להסכים לתיקון ולסתום את פיו ממש כגון יונה.

מכאן יובן המאמר "אמר ר' חנינא " אין בן דוד בא אלא עד שיבקשו דג לחולה ולא ימצא.

קרי: הדג הוא רמז ללויתן או הדג שבעניין יונה והחולה הנו עם ישראל שחייבים לעשות התעוררות למען ביאת וגילוי הגואל צדק.

" ולא ימצא" שלא ימצאו זכויות להביא את הדג שיכפה על משיח כגון יונה להשלים את התיקון להציל את ישראל מהגזירות הקשות. **והיום הימים מאוד קשים אנו לאחר מבצע צוק איתן וכל יום מחבלים ומרצחים פוגעים בעם הקדוש בשווקים וברחובות ללא הבחנה בין נשים זקנים וטף.**

ראה:

ומצינו: שכתוב בפ' תרומת הדשן .....ויק"ר דוקא אל בלעם דוקא בסוד מילוי ק"ר ומילוי בלעם והנה קרקר באי"ת ב"ש הוא ד"ג ד"ג כמנין דוד וזהו שארז"ל **אין בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא,** והכוונה שלא ימצא מי שיעשה יחוד יסוד עם מל' כי דג הוא בחי' מל' בסוד דג הנ"ל לחולה ע"ה גימ' יסוד וזהו לא ימצא ע"ה גימט' כמנין בלע"ם ר"ל שתהי' יחוד מל' שהוא בחי' דג עם יסוד שגימט' כמנין לחולה ולא יהי' כמו אצל בלעם בחי' קר כמ"ש ויק"ר שהוא קרירות בסוד סירס את הזכר כמ"ש בזהר אל אחר אסתרס בסוד וקרקר כל בני שת כי שת בלשון תרגום הוא שש וגם שת הוא בחי' יסוד כמ"ש חשופי שי"ת ובקליפה הוא קר שאין בהם זיווג, אבל בקדושה הוא בחי' דג לשון ריבוי כמ"ש וידגו לרוב בקרב הארץ לרוב גימט' רחל ורומז כי רחל עליונה נק' דג כנ"ל, ולפי"ז יהי' פי' מארז"ל כך **אין בן דוד בא עד שיתבקש** דג שהוא בחי' מל' לחולה שהוא בחי' יסוד ולא ימצא ר"ל ולא יהי' כמו אצל בלעם שגימט' ימצא ע"ה שנא' אצלו ויקר בסוד וק"ר ק"ר כל בני שת רק אדרבה שיתהפך קר הנ"ל לבחי' דג כמ"ש וידגו לרוב כנ"ל, ומה שקרא למשיח ב"ן דו"ד דהנה ידוע שמשיח הוא בן מל' והמל' נק' אדני וזהו ב"ן דו"ד גימט' כמנין אדני ע"ה ור"ל שאין בן דוד שהוא בחי' מל' בא מעצמה מצד העלאת מ"ן דמל' רק אחר שיתבקש ד"ג מצד אתערותא דלעילא כמ"ש וירא כי איש כו' ותושע לו ימינו בלי העלאת מ"ן ודו"ל.

ואם שגיתי אתי תלין.[המחבר: ואין שגיאה בדבר ודברי אלוקים חיים]

יונה בן אמיתי משיח בן אפרים

סוד אליהו ופנחס

לעניין שני המרגלים ששלח יהושע לתור את יריחו. אומר הרד"ק: נאמר:" ותצפנו" - בדרש את כלב לבדו, ופנחס לא ראוהו כי היה מלאך. (יהושע ב ד]

אומר החסד לאברהם

. ודע כי פנחס בא מב' ניצוצות א' משורש יוסף שפטפט ביצרו, וניצוץ ב' מיתרו שפיטם עגלים. והסוד כי להיות יוסף סוד היסוד אשר כל הנשמות והחסדים והגבורות מתערבים ובאים שם, לכן יש מציאות להתערב משורש אחר עם השורש של יוסף ואין תמיה בזה. ודע כי חלק יתרו היה מחלק נפש פנימי דאצילות הרי שהיה פנחס כלול משניהם. והנה אח"כ כאשר מתו נדב ואביהו בסיבת החטא אז נתעברו בפנחס מחמת אותו החלק שלו שהיה מיתרו שהוא קין

:

ודע כי הנשמה הבאה מעת ההולדה אף על פי שתהיה מעורבת יחד מכמה ניצוצים, כמו זו של פנחס שבאה מבנות פוטיאל מב' טיפות, כי פוטיאל לשון טיפין ולא הוצרכה למי שמחבר אותם יחד, אך הנשמה הבאה אחר הלידה כמו נשמת נדב ואביהו שבאו בפנחס אחר שנולד, הנה אלו צריכים נשמה אחרת שתבא מלמעלה שיחברם יחד ולא תהיה אותו הנשמה מגולגלת רק ביאה הראשונה שתבא לעולם, וזו הנשמה נקראת אליהו התשבי מתושבי גלעד, והיא משורש גד, וזו באה מחדש לחבר את נשמת נדב ואביהו עם פנחס. ודע כי לחבר ג"כ זו הנשמה החדשה עם אותם הנשמות הישנות, באה נשמה אחרת חדשה והיא משורש בנימין, וזה שאמר אליהו אני מבני בניה של רחל, הרי כאן ד' נשמות, א' פנחס עצמו, ב' נדב ואביהו, ג' אליהו התשבי, ד' אליהו משבט בנימין, וז"ס אליהו בארבע, ואף על פי שהם כלולות מהאחרות כי פנחס כלול מב' טיפין כנזכר, וכן :של נדב ואביהו תרי פלגא דגופא, אין אנו קוראים אלא הכללות מה שהיה נקרא נשמה אחת

ודע כי כאשר חטא אליהו כשלא רצה לילך אצל יפתח להתיר לו נדר בתו כמ"ש רבותינו ז"ל, אז נסתלקו ממנו נדב ואביהו ולא נשאר לו רק טיפת יוסף לבדו, וטפת יתרו יצא ממנו, ולהיות כי היא עיקר החטא כי הלא נדב ואביהו היו מושאלים שם כנזכר, וכן ב' מציאיות של אליהו משבט גד ומבנימין ג"כ היו מושאלים שם, גם טיפת יוסף היתה יותר רחוקה מחטא מטיפת יתרו, כי היא טיפת קין שהיתה ביתרו שהיה מפטם עגלים לע"ז ומצדו עיקר החטא, וכאשר נסתלקה נפש טיפת

יתרו שהיתה בו עיקרית נתגלגלה ביחיאל בית האלי. ודע כי כאשר נפלו כל העם על פניהם ואמרו :י״י הוא האלהים, אז נמחל עון נדב ואביהו ונתקנו ונסתלק להם ונפרדו בבריחתו אל המערה

ודע כי נשמת אליהו התשבי כאשר עלתה לשמים ושוב לא ירדה, והיא שהיה משבט גד, ונשמת נדב ואביהו נמסרו לאלישע, ונשמת של חלק אליהו מבנימין הוא שנתחבר אחר כך עם אליהו התשבי של מעלה, וזהו אליהו דבנימין העולה ויורד ומדבר עם החכמים ועושה הנסים. ודע כי אותו הטיפה של יתרו שנתנה ליחיאל ומת אחר כך, ואחר כך נטלה אליהו עמו ואותו הטיפה של יוסף ל. "כנ״ל היא אשר נתנה אליהו ליונה בן אמיתי, והוא עתיד להיות משיח בן אפרים ב״ב. וזמש מהרי״א זלה״ה [מעין ד - נהר נו]

הבחינה שנייה

המחבר:

המשיח הנו כגון יונה שנמצא בגלות שנא׳ : ״ וְלֹא מָצְאָה הַיּוֹנָה מָנוֹחַ לְכַף רַגְלָהּ וַתָּשָׁב אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה כִּי מַיִם עַל פְּנֵי כָל הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּבָה. [בראשית ח ט׳]

אם כן מצינו ששמו של משיח הנו בבחינת ״ יונה״ והוא בבחינת ״ יונת אלם״ שנא׳ ״ לַמְנַצֵּחַ עַל יוֹנַת אֵלֶם רְחֹקִים לְדָוִד מִכְתָּם בֶּאֱחֹז אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים בְּגַת [תהילים נו א׳] שפיו סתום כאילם ואינו מלין על גורלו בפני שמייא ומקבל עליו את הדין.

ומשיח הנו ״**בן**״ שנא׳ ״ בני אתה אני היום ילדתיך״[תהילים ב׳]

ועוד. משיח מצוי בשלב מסוים תחת השגחת שם קדוש המכונה שם ב״ן.

ישנם ארבעה צירופים של שם הוי״ה ואחד מהצירופים הנו שם ב״ן והכוונה שהאותיות של שם הוי״ה בבחינת שם ב״ן יצאו בגימ׳ במנין בן.

שם ב״ן: נוצר משם <u>הוי״ה</u> במילוי ההי״ן .

מילוי ההי״ן : הכוונה שניתן לכתוב את האות ה׳ של שם הוי״ה : ״ ה״א״ שהוא במילוי אלפין [בסיומות האות א׳] ואפשר לכתבו כך : ״ ה״ה״ שהוא במילוי ההי״ן. [בסיומות האות ה׳]

והוא כזה : **יו״ד ה״ה ו״ו ה״ה**, והוא הנמוך יותר מבין ארבעת צירופי שם <u>הוי״ה</u>.

״**אמיתי**״ אלו אותיות אמת שבמשיח שוכנת האמת ויכול להכירו רק מי שהנו איש אמיתי איש אמת ואין בנמצא היום אנשי אמת שכן היום מעניין את כל הבריות הכסף והוא בבחינת עבודה זרה פועל יוצא שהחטא היום הנו בעבודה זרה ויש לתקנו בסוד פתוח תפתח ידך לאחיך האביון ואסביר :

משיח הנו עני מאוד ואנו איננו יודעים מי הוא ומכאן חלה עלינו כיום חובת הצדקה ביתר שאת שמה העני שלפנינו הנו המשיח ובמקום לזעוק ביערות ובשווקים רוצים משיח יש לזעוק על מצוות הצדקה שינם כיום ילדים ההולכים לישון ללא אוכל והם ללא חשמל ונזרקים מבית לבית.רח״ל.

ויובהר שמשיח לא ישב על הרצפה, ולא יפשוט ידו שכן הוא מצוי בבחינת **עלמין דלא אתגליין** והנו צדיק נסתר אשר על כן לעולם לא נדע מי הוא ולא נוכל לסייע בעדו אלא חלה עלינו חובת סיוע לכל עני באשר הוא גם לעני הפושט את ידו שכן בחסד שאנו נקיים עם עני שאינו המשיח אנו מחזקים את המשיח עצמו והוא זוכה לקבל חיוניות בבחינת ״ **טל עליון**״ והוא אינו מת אלא נמשכת לו חיות המאפשרת לו להשלים את התיקון.

ויובהר שאין כאן רעיון של החסיד השוטה שיחלק ממונו ויוותר עני בעצמו אלא כל אחד כפי יכולתו וחלה עלינו חובת צדקה לסייע לכל אדם בכגון מי שאין לו חשמל או אין לו מים או אין לו

אוכל או אין לו קורת גג ודי באדם אחד חסיד שיפנה למכריו לסייע לעני וכל אחד יתרום מעט וכך נחיש את בוא הגאולה בבחינת ענני כבוד ולא על דרך הדין הקשה.

וכיום כל הגמחי"ם של המזון הנם בעבור אנשי שלומנו [שנא' "מוסר שלומנו עליו"] ואינם פתוחים לכלל הציבור ואם יבוא משיח לקחת מזון אז הוא יידחה מאחר והוא איננו מצוי ברשימת הגמ"ח המיועדת לעניים.

<u>אמר ר' שמעון בן פזי:</u>

באותה השעה מגביה הקב"ה למשיח עד השמים, ופורש עליו מזיו כבודו, מפני אומות העולם, מפני פרסיים הרשעים. - המחבר: ואין הכוונה למדינת איראן כלל וכלל אלא לרשיעי ישראל ועוונות ישראל המכונים " פרסים " מלשון " פיות ארסים" קרי מפני לשון הרע שהוא כארס הנחש ארסי הנכנס בלב האנשים שמשיח סובל מהוצאת דיבתו רעה על ידי הבריות מבני ישראל .

אומר לו: אפרים משיח צדקי, הוי דיין על אלו ועשה בהם מה שנפשך חפצה, שאלמלא רחמי שגברו עליך כבר אבדוך מן העולם ברגע אחד, שנאמר: הֲבֵן יַקִּיר לִי אֶפְרַיִם אִם יֶלֶד שַׁעֲשֻׁעִים כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ רַחֵם אֲרַחֲמֶנּוּ נְאֻם יְהוָה.**[ירמיהו לא' יט']**

למה "רחם ארחמנו"- פעמים?:

אלא "רחם" בשעה שהיה חבוש בבית האסורים, שבכל יום ויום היו מחרקין שיניהם, " - ומרמזים בעיניהם, ומנענעין בראשיהם, ומפטירין בשפתותיהם, שנאמר: "כל רואי ילעיגו לי, יפטירו בשפה, יניעו ראש וגו'

<u>"ארחמנו "[המשך מאמר בן פזי]</u>

בשעה שהוא יוצא מבית האסורים שלא מלכות אחד ושתי מלכויות באים עליו, אלא מאה וארבעים מלכויות מקיפין אותו.

ונשאלת השאלה: כיצד מאה וארבעים מלכויות? הרי ישנן רק שבעים מלכויות בעולם.

<u>"דרוש רחם ארחמנו"</u>

המחבר:

"רחם"

ביאור: אלו הקליפות חורקות שיניהם ומרמזות בעיניהם וכו'.

ויובהר שאין הכוונה לבית אסורים של ממש שהוא בית סוהר לסבור חלילה שכביכול המשיח היה עבריין מורשע שישב בכלא אלא מאי ? שנשמת משיח כלואה בגוף של אדם המהווה בית אסורים לנשמתו הכלואה בגוף העשוי בשר ודם.

עוד. " רחם" האותיות הסמוכות למילה רחם יצאו **" שטן". רש חט מנ** . שה' מציל למשיח מידי השטן. שנא' ויאמר ה' אל השטן יגער ה' בך השטן"

<u>מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ זָכֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לוֹ</u>

ומצינו בזהר ח"ג רלד, ב': שישנם מלאכים המכונים " מעיים" כגון איצטומכא ומכאן יובן **כי "מעי" אלו מלאכי קרי מלאכי השרת מבקשים רחמים על משיח.**

"ארחמנו "

"בשעה שהוא יוצא מבית האסורים שלא מלכות אחד ושתי מלכויות באים עליו, אלא מאה וארבעים מלכויות מקיפין אותו."

המחבר: ולמה מאה וארבעים אומין/מלכויות שעה שישנם שבעים אומות עולם אלא שיבואו אומות העולם בבחינת גוג ומגוג פעמיים על בני ישראל. האחת באו בשואה היא מלחמת העולם השנייה והיא בבחינת " רחם" השנייה עתידית באחרית הימים בבחינת " ארחמנו"

אפרים משיח צדקי

משיח: יצא שווה מנין נח"ש והדבר מרמז על בחינת זה לעומת זה ברא אלוקים שתפקידו של המשיח להלחם בנחש הקדמוני שהנו נחש מצד הס"א ואילו משיח הנו בבחינת נחש מצד הקדושה.

דרוש הִנֵּה מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ

שנא' "הִנֵּה מַלְכֵּךְ יָבוֹא לָךְ, צַדִּיק וְנוֹשָׁע הוּא; עָנִי וְרֹכֵב עַל-חֲמוֹר, וְעַל-עַיִר בֶּן-אֲתֹנוֹת"

לכאורה די לומר שרוכב על חמור ולמה מוסיף הכתוב ועל עיר וכו? וחפשתי אצל כל מיני מפרשים ולא מציתי כל פירוש מניח את הדעת.

ואבאר: "אתנות" אלו אותיות: "תאנות" כגון פרי התאנה ולא אתונות שהן נקבת החמור.

.ולמה תאנות? שתאנים דרכן להימכר בשווקים כעגולי דבלה שמשחילים אותן על חוט אחת על אחת על אחת וכו' . כך כוונת הכתוב שבמהלך הגלות צברו ישראל תאנים אלו תלמידי חכמים וצדיקים שזכויותים צורפו ביחד ומכוחם נוצר אותו "עיר " בן אתתונות/בן תאנות.

ונא' "עיר בן".ויוצא אותיות " ערבין" שכל ישראל ערבין זה לזה.

מכאן נבאר הפסוק כך: כל ישראל ערבין זה לזה ומכוח אותה ערבות הדדית ה' מצרף את הזכויות והמצוות של ישראל [שנא' " ***שימה דמעתי*** בנאדך הלא בספרתך - תהלים נ"ו מ']. לגאול את כל ישראל גם אלו הנדחים שנא' " לְבַלְּתִּי יְדַח מִמֶּנּוּ נִדָּח" [שמואל ב' יד']

מכאן עולה סיבת אריכות הגלות שתכליתה לגאול כמה שיותר מבני ישראל גם את הרחוקים.

ואין זה דבר פשוט כלל וכלל שכן לצורך תיקונים אלו נדרש משיח לרדת לבור הקליפות למעמקים ותהומות קשים מאוד ולהעלות משם את הנדחים ועל כך שנא': " ממעמקים קראתי יה".

ויש פעמים שמשיח אינו מצליח להעלות את אותם נדחים הנאחזים בו להעלותם מבור הקליפות ואז נא': " ויעלני מבור שאון מטיט היון" שה' מציל למשיח מבור הקליפות.

עָנִי וְרֹכֵב עַל-חֲמוֹר

בידוע שהופעת משיח כעני תהיה בדור חייב והופעתו בבחינת "עיר בן אתנות" תהיה בדור זכאי שאותו עיר בבחינת "עיר ונחית קדיש" והמילה "עיר" היא בחינת מלאך. שמשיח יבוא בלבוש רוחני ללא צורך בלבוש גשמי.

עוד. והנה: עני הכוונה מלשון "ענני" קרי עננים אלו ענני כבוד שיכול ויבוא משיח על ענני כבוד או שיבוא וירכב על חמור שהיא הופעה פחותה משל ענני הכבוד. מכאן שאם הדור זכאי יבוא משיח רכוב על ענני כבוד ואם אינו זכאי גם יגאל עם ישראל אבל בבחינה נמוכה בדרך שהיא כגון חמור שהיא חומרית דהיינו גשמית .

הכל סוד כמוס ואפילו הוא עצמו המשיח האמיתי מחמת ענוותנותו הפנימית לא יידע שהוא הגואל ממש כגון משה רבנו ע"ה שלא חלם שהוא יהיה גואלם של ישראל וזאת מחמת ענוותנותו והוא משה הגואל הראשון וגם הגואל האחרון .

<u>מאמר משיח צדקנו מספר ההיכלות</u>

המחבר: כל הדרוש בספר ההיכלות נכתב על דרך הסוד, ואין פשוטם כמשמעותם

פרק לב אות ה
ה. ואומר לי מי אתה אדני"י ויאמר אלי אני מטטרו"ן שר צבא ה' וישם שמי כשמו ויראני איש כתינוק יפה ומיופה ויאמר אלי מטטרו"ן זהו משיח ה' וזה נולד לבית דוד ויצפנהו ה' להיות נגיד על ישראל וזהו מנחם בן עמיאל וזהו נולד בבית נבוכדנצר וישאהו רוח וישימהו בננוה עיר הדמים [המחבר: "ננוה עיר הדמים" יצא בגימ' "גוף ונשמה"] היא רומי עד עת קץ

:המחבר:

פרק לג אות א
א ואשאל מה אותות שיעשה מנחם בן עמיאל [המחבר: מנחם יצא בגימ' "צמח" ולגבי שם עמיאל יודע ולא אכתוב] ויאמר אלי מטטרו"ן ומיכאל שנה קודם שבוע אחת משגר הקדוש ברוך הוא שליח לישראל בבטח בשלוה בדיצה בעליצה ובעליזה הוא דור עני שאין לו זכות אלא עומדין ומתריזין כנגדם ומבזין אותם בשוקים וברחובות שקורין לסטים ומשומדים ואומרים עליו דברים שאין האוזן יכולה לשמוע [המחבר: ממש כמו בדור העני הזה]

פרק לג אות ב
ב באותו שעה אמר כך הקדוש ברוך הוא עדין לא שעבדו שעבודין הן מבקשין יותר מיד הקדוש ברוך הוא כועס וחובש למשיח שמנה שנים מצומצמות כנגד שמונת ימי מילה מה תנוק זה שמונה ימים שלא נימול אינו ראוי לבא בקהל אף אותם שנים שמשיח נחבש הקדוש ברוך הוא מסתיר
:פניו ממנו [המחבר: שמונה מלשון שממון שה' מסתיר פניו משיח בחינת היעדר השגחה ישירה]

פרק לג אות ג
ג שוב נותן הקדוש ברוך הוא פתחון פה לישראל עליו ביותר ואומר זה לזה תדעו שאותו אדם תועה
:היה והיה מרעה את ישראל כלום חבש פרעה את משה ששליח זה חבשוהו

פרק לג אות ד
ד בשנה הראשונה שהוא נחבש היו מכריזין עליו בכל עיירות ישראל ומתכנסין עליו גבורי תורה וגבורי פרנסה וקושרין עליו קנונטיא ומחבלין עליו את מראהו שנאמר (ישעיה נב יד) כן משחת מאיש מראהו ואין רבים עליו אלא ישני עפר שנאמר (דניאל יב ב) ורבים מישני עפר יקיצו והיו מתי עולם אומרים זה לזה שמא עבר סברנו ובטל יוצא בת קול ואומר אל תראו ובזכותו אתם עומדים **[המחבר: אלו מתי עולם בעלי תשובה שהיו רשעים " ורשע חשוב כמת" ומשחזרו בתשובה"**
:כאילו הקיצו ממיתתם]

פרק לג אות ה
ה ובאותן שנים שנחבש נאספין גבורי תורה שבעיר ובטלים אנשי אמונה ופוסקין מעיירות חכמה ועומד דור ריקן ולא ראשי ישיבות להגן לכם ולא רעים נאמנים וחסידים לבטל הגזרה וננעלים שחקים ונסגרים שערי פרנסה כל אלו שבע שנים אבל שנה האחרונה שהמשיח יוצא מבית

האסורין דור הולך ונופל בקבר בחייו מפני גזרות שנגזרו עליהם והרבה מתים בלא שנותם בשעבוד:

פרק לד אות א

א גזירה ראשונה זו עקירת הרים מי שיש לו בן הבן כופר באביו מי שיש לו שדה כופר בה גזירה הראשונה זו אדום הרשעה שהיא עתידה למלוך על ישראל תשעה חדשים שנאמר (שמואל א ג ד) נשבעתי לבית עלי מלמד שנשבע הקדוש ברוך הוא שתמלוך אדום הרשעה בקץ האחרון מכיפה לכיפה וצריך אתה ללמד מה היא גזרתם כופלין אם על גבורי תורה על אחד עשר כל מי שנותן עשרה דנרי כסף מבקשין ממנו עשרה דנרי זהב וכל מי שאין לו חותכין מבשרו עשרה דנרי בשר וגוזרין שלא ימלו את בניהם ושלא ישמרו את הנדה והמזכיר שמו של הקדוש ברוך הוא חותכין את ראשו:

פרק לד אות ב

ב גזירה שלישית או כיון איספוד שאינם צריכים לעשות מלחמה אלא ממראיהן הכל מתים שבעה עינים יש להם שתים ככל אדם ואחד בראשו ואחד בפדחתו ואחד בין כתיפיו ואחד בלבו ואחד בטבורו שנאמר (זכריה ג ט) כי הנה האבן אשר נתתי לפני יהושע על אבן אחת שבעה עינים [המחבר : " שבעה עינים" יצא בגימ' " ספר הזהר"] באותו שעה צועקים ישראל ואומרים בקול אחד אשרי מי שלא נברא אשרי דורות הראשונים שלא ראו כזאת וכל כך למה בשביל גבורי תורה שלא האמינו מתחילה ולא זכרו ה':

פרק לד אות ג

ג גזירה הראשונה מכל הגזרות זו מלכות גוג ומגוג שכל תורה ומצות אינו מבקשים אלא לאותו שעה שכל אחד ואחד מישראל נשלטין בו חמש מאות ושמונה עשר אלף שנה שנאמר (תהלים ב ב) יתיצבו מלכי ארץ בגימטריא הכי הוי:

פרק לד אות ד

ד ואף הקדוש ברוך הוא אינו שו"ק ממקומו באותה שעה מקיפין את העולם מארבע רוחותיו וכל אחד ואחד מישראל אין לו לברוח שנאמר (שם קלט ח) אנה אלך מרוחך זהו שאמרו אוי לדור שמשיח נגלה בו:

פרק לד אות ה

ה ועומד הקדוש ברוך הוא להוציא המשיח הוא בעצמו מבית האסורין שנאמר (חבקוק ג יג) יצאת לישע עמך וכתיב (קהלת ד יד) מבית אסורים יצא למלוך אלא כיון שיצא מבית האסורים ומסתכל בכל החיילות שנאספו עליו היה מזדעזע ואומר מי יוכל לעמוד בכל החיילות האלו באותו שעה מכניס חיילות מישראל ובא לבבל ומבקש רחמים וכל ישראל מבזין חברין חוזרין ממנו ואומרים הוי שנחבש שמנה שנים בבית האסורין הוא אומר שליח אני ועכשיו כשהוציאוהו מבית האסורין עומד ומבקש רחמים באותו בזיון שמבזין אותו הקדוש ברוך הוא עונה אותו שנאמר (תהלים כ ז) ידעתי כי הושיע ה' משיחו והכל נופלים תחתיו שנאמר (שם ט) המה כרעו ונפלו:

פרק לה אות א

א ואחר כך הקדוש ברוך הוא מושיבו בחיקו ומחבקהו ומנשקהו ומכהין זיוו מכיפה לכיפה וגבורי תורה כלו ישראל אומרים זה לזה כמה תעינו סבלי עונינו ואני לא ידענו שנאמר (ישעיה נג ו) כלנו כצאן תעינו ואחר כך מנחמו לו ולאבליו שנאמר (נז יח) דרכיו ראיתי וארפאהו ולקרא שנת רצון לה' ועל ידי זכריה נאמר (זכריה יד א) הנה יום בא לה':

פרק לה אות ב

ב דבר אחר הנה יום בא כנגד מי אמרו לא אמרו אלא כנגד אותו שבוע שהמשיח בא בו שהוא מוטמן ובא כל אותן הדורות ונפלה עליהם תרדמה ושנתקע מהם משיח וכשהקדוש ברוך הוא רוצה בו מרעיש ארבע פנות העולם ובא ומבטיח את ישראל ואומר להם כבר גאלה ומתקבצים אנשים ונשים וטף ומבקשים רחמים גדולים שנאמר (ישעיה נד ז) ברגע קטן עזבתיך:

פרק לה אות ג

ג וחוזרין בתשובה באותו שעה ש"ש רבוא מישראל ומקבצים כל אומות העולם ומבקשים לחזור בתשובה כשרואין את ישראל שהם הולכים לבתי כנסיות ובתי מדרשות ומבקשים רחמים בקול (רם ורואין כמי שאינם רואים ולא שומעים יראו גוים ויבשו (מיכה ז טז:

פרק לה אות ד
ד יושבין ודואגין ואומרין ודאי יש גאולה לישראל ואנו הלעגנו עליהם שנאמר (שם שם יז) ילחכו עפר כנחש וכו׳ ראוי למקרא לומר יצאו ממנו מה תלמוד לומר ממש הם מתיראין מקולו של משיח באותו שעה ששומעין קולו כשהוא עומד בגלגל המרכבה של הקדוש ברוך הוא אומרים העולם חס ושלום שזה ילוד אשה שאינו מכשיל בקולו:

פרק לה אות ה
ה וחוזרין אומות העולם בתשובה מיד עומד שרו של משיח משתבח לפני הקדוש ברוך הוא ואומר לפניו רבונו של עולם אם יש לך יסורין גדולים מאלו יסרני ואחד מאומות העולם לא יראו ולא יתענגו מהטובה הצפונה לישראל אמר לו הקדוש ברוך הוא אפרים משיח צדקי גם אני כך רוצה לעשות אלא חסתי על כבודך מיד נוטל הקדוש ברוך הוא **שני קולרין של ברזל ומניחן על כתפו של משיח** ואומר לו אחד לעון דורך ואחד של אומות העולם באותו שעה חוזרין ישראל לדעת אחרת ומבזין למשיח ואומרים אוי לנו שתעינו אחר משוגע זה אמר להם הקדוש ברוך הוא משוגע אתם קורין אותו עכשיו תראו את האור שלו שהיא מהלכת סביבותיו שנאמר (תהלים נ ג) וסביביו נשערה מאד וכל שהאמין בו אינו נמחק מספר החיים שנאמר (דניאל יב א) ובעת ההיא ימלט עמך:

פרק לו אות א
א בשנה האחרונה יסורין קשין וגזרות רבות ושעבוד הכבד וחלאים רבים והעולם משתנה וטעם הכל נתן והיו ביוקר וליוצא ולבא אין שלום (זכריה ח י) ובעלי אמנה נאספין ומיד משיח נגלה:

פרק לו אות ב
ב ובשעה שהמשיח יעלה מבית האסורין מתעסק על אומות העולם לכל עם ואומרים לו מפני מה אתה רוצה לעקור שבעים אומות מפני אומה אחת כל רעות שיש בעמנו יש בעמך גנבים יש בעמנו גנבים יש בעמך שופכי דמים יש בעמנו שופכי דמים יש בעמך מגלה עריות יש בעמנו מגלה עריות יש בעמך:

פרק לו אות ג
ג באותו שעה משתתק ואין לו תשובה למשיח ואפילו מיכאל שר הגדול משתתק ואין לו תשובה שנאמר (איוב לב יז) הוחלתי כי לא ידברו מיד מתגלגלין רחמיו של הקדוש ברוך הוא על משיח ועונה אותו ביום צרה אמר להם שוטים שבעולם אחר בני מהרהרין אתם כלום יש בכם קורין קריאת שמע שחרית כבני׃ על אותו שעה אומר (ישעיה נז יב) אני אגיד צדקתך אל תקרי מעשיך אלא אותן מעשיך:

פרק לו אות ד
ד מי שמע כזאת מי ראה כאלה וכו׳ בתחילה היה דעתו של הקדוש ברוך הוא להתעות את ישראל במדבר ששה חדשים מניסן ועד תשרי כיון שנסתכל בצערו של משיח כל השנים הללו מיד פתאם יבא אל היכלו (מלאכי ג א]

פרק לו אות ה
ה דבר אחר מפני שישראל אומרים שבאותו הדור אפשר עולם כמנהגו נוהג ויש גאולה בשנה זו והם אינם יודעים שפתאם יבא:

פרק לז אות א
א דבר אחר כי הנה יום בא לימות המשיח מתגיירין אומות העולם ובאין עם ישראל ומקימין מצות סוכה ומילה ותפלין וצצית ונכנסים ויוצאים עם ישראל ארבעים שנה שנאמר ומולך עולם גוים רבים ולאחר ארבעים שנה בא גוג ומגוג על ישראל הוא וכל מלכי מזרח ומערב ומדינת גמר וכל אגפיה שנאמר (יחזקאל לח ו) גמר וכל אגפיה וכו׳ וכיון שרואים הגרים שמתגיירים לגוג ומגוג וכל חילו שבאו עמהן משאילין ואומרין להם להיכן אתם הולכין אמר להם (תהלים ב ב) על ה׳ ועל משיחו מיד מנתקין ציציותיהם בקרקע ובועטין בסוכותיהן ונוטלין מזוזותיהן והולכין עמהן על ישראל שנאמר (שם ג) ננתקה את מוסרותימו באותו שעה יושב הקדוש ברוך הוא ושוחק וכל איש מישראל מקיפין לו תשע אלפים וחמש מאות חרבות שנאמר (שם א) רגשו גוים בגימטריא הכי הוי:

פרק לז אות ב
ב הנה יום בא לה׳ אותו היום שבא גוג ומגוג על ישראל מרגיז ארץ ושמים ורעש גדול באדמת

ישראל ועולים ללכוד ירושלם שנאמר (זכריה יד ב) ואספתי את כל הגוים אל ירושלם באותו שעה עושה מלחמה בגוג ומגוג ויוצאין עמו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם דוד באמצע אדם שת אנוש ומתושלח ומימינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן משמאלו שמנה נסיכי אדם שאול ושמואל עמוס וצפניה ואליהו ומלכי צדק וישי וחזקיהו באותו שעה מתקררת דעתן של מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא שבשעה שדורך הקדוש ברוך הוא את רומי לא דורכה אלא לבדה שנאמר (ישעיה סג ג) פורה דרכתי לבדי אומרים מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם מאיזה מקום אתה בא אמר להם ממרום אומרים לו מדוע אדום ללבושיך (שם ב) היה הוא אומר לפניו רבונו של עולם כלום יש מלך שהולך למלחמה ואין פרשים עמו מפני מה לא בקשתנו ללכת עמך אומר להם גת קטנה היתה ולא נצטרכתם לי אף על פי כן לא נתקררה דעתן אומר להם המתינו מעט יש לי גת גדולה אחרת ואתם נצרכתם לי שנאמר (זכריה יד ה) ונסתם גיא הרי כי יגיע גי הרים וגו':

פרק לז אות ג

ג וכיון שבא גוג ומגוג על ישראל הקדוש ברוך הוא יוצא בכל מיני פורעניות להלחם עמו ויוצאין מלאכי השרת שנאמר (יחזקאל לח כב) ונשפטתי אתו בדבר ובדם והקדוש ברוך הוא מכה אותם הכאה גדולה וכלם נופלים מפניו שנאמר (זכריה יד יב) וזאת תהיה המגפה וגו' ואין צריכים ישראל לחטוב עצים אלא מאספקנין שלהם ומכלים שלהם ולאחר גוג ומגוג ישבו ישראל לבטח שנאמר (שם יא) וישבו בה וחרם לא יהיה עוד ונאמר (ישעיה מט ז) גואל ישראל קדושו:

פרק לח אות א

א דבר אחר כה אמר ה' גואל ישראל קדושו כנגד מי אמר ישעיה מקרא זה לא אמרו אלא כנגד ישראל שהבדילן הקדוש ברוך הוא משבעים אומות שנאמר (ירמיה ב ג) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה ובעונותינו שרבו נפלו לעמקי ארץ נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל (עמוס ה ב) ומי עתיד להגביה משיח שהוא מלביש כל אויביו בשת וכלימה ובזמן שרואין אומות העולם כורעין ומשתחוין לו שנאמר (ישעיה מט ז) מלכים יראו וקמו:

פרק לח אות ב

ב וצריך אתה ללמד משיח כשהוא מגלה כבשר ודם הוא מגלה או כמלאך הוא מגלה כבר מפורש על ידי דניאל וארו עם ענני שמיא כבר אנש אתה הוא (דניאל ז יג) מלמד שמוסרין לו חמש מאות רבוא גלגלי אור ועמו חיות הקודש שרפים וכרובים וכיון שרואין אותו אומות העולם באותו שעה אומרים זה לזה שמא זהו שאומרים עליו משיח הוא והוא אומר להם אני הוא משיח שכולם נופלים תחת כפות רגליו שנאמר (תהלים פט כד) וכתותי מפניו צריו ומשנאיו אגוף וכתותי מפניו צריו אלו הפרסיים שהוא משקין רוחן של ישראל כבשר בתוך הקדרה ומשנאיו אגוף אלו מלכי אדום הרשעה שעתיד הקדוש ברוך הוא להשיב גמולם בראשם שנאמר (דברים לב מא) אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם:

פרק לח אות ג

ג יושב בשמים ישחק (תהלים ב ד) מה משיח על הרמאות שעתיד משיח לעשות להם לאומות העולם בשעה שרואין אותו מתביישין ואומרים מה נעשה והוא אומר להם ממי אתם מתיראין לכו אצל עבודה זרה שלהם והיא מצלת אתכם מיד כל אחד ואחד הולך אצל יראתו והם נופלות מיד אומר זה לזה לשוא ולריק יגענו כל אותם השנים חוזרים ובאים אצל משיח ואומרים ראתן שלהם אין ממש בהם אומר להם אל תיראו אין לכם אלהות קשים מאלו והם חמה ולבנה מיד הולכים להם אצל חמה ולבנה ורואין אותן שכבה אורן שנאמר (ישעיה כד כג) וחפרה הלבנה ובושה החמה וחוזרין אצל משיח ואומרים לו חמה ולבנה כבה אורן שנאמר (תהלים מו ו) המו גוים מטו ממלכות:

פרק לח אות ד

ד מיד אומר זה לזה עכשיו מה תקנה יש לנו באו ונקריב דורן למשיח אולי ירצה לנו מיד מביאין דורן ובאין אצלו שנאמר (שם עב י) שבא וסבא אשכר יקריבו אומר להם מה אני ומה מלכותי לכו והגישו להקדוש ברוך הוא אומרים לו וכי הקדוש ברוך הוא מקבל שוחד והלא הוא מחזיר על מי שמקבל שוחד מפני מה עברתם על ציווי וקבלתם שוחד:

פרק לח אות ה

ה אומרים לו עכשיו מה תקנה יש לנו אומר להם יש תקנה וגהינם שמה אומרים לו היאך הוא והיאך הוא דומה אומר להם מתנות טובות יש בה אש וגפרית חשך ואפלה אומרים לו אין רחמים בדינך והלא מעוטה ידיו של הקדוש ברוך הוא אומר להם אף אני בשליחות דן אתכם אומר להם במדה שעשיתם לבני כך אני עושה לכם באותה שעה קורא לו שר של גהינם אומר לו אפרים משיח

צדקי דייך שיחה עמהם מיד אוחז משיח בארבע כנפות הארץ ומנערן בתוך גהינם כאדם שמנער כסותו מן העפר שנאמר (איוב לח יג) לאחוז בכנפי הארץ וגו':

פרק לט אות א

א וארבעים שנה קודם שיבא משיח בן דוד ששמו מנחם בן עמיאל יבא נחמיה בן חושיאל איש לאפרים בן יוסף ויעמוד בירושלם ויתקבצו אליו כל ישראל שם יקבץ איש וביתו ויקריבו בני ישראל קרבן ויערב להי ויתיחסו בני ישראל למשפחותם ולאחר ארבעים שנה לנחמיה בן חושיאל יעלה שידויי מלך פרס וידקור את נחמיה בן חושיאל בירושלם ויספדוהו כל ישראל בהספד גדול ובכי ואחר כך תבא אשת נתן הנביא בן דוד חפצי בה והאותות האלה מגיעות בחדש אב בששה לחדש ידקור שידויי מלך פרס את נחמיה בירושלם ויגע לישראל על אבל ויצר להם מאד ויפוצו למדבר ירושלם למלאות לאבל נחמיה אחד וארבעים יום תהיה נבלתו מושלכת בשערי ירושלם ואדם ובהמה וחיה ועופות לא יוכלו ליגע בו ולאחר ארבעים יום קוברו הקדוש ברוך הוא בקברות בית יהודה:

פרק לט אות ב

ב ואני זרובבל הוספתי לשאול מטטרו״ן ומיכא״ל שר צבא ה׳ על אודות ברית עם קדושים ויאמר אלי העגל הזה שם ירבץ וכלה סעיפיה (ישעיה כז י) והכרך הזה היה עיר ננוה עיר הדמים היה רומי רבתי ואמרתי לו אדוני עד מתי קץ הפלאות (דניאל יב ו) וידבקני ויאחז בידי ויביאני אל בית החרף ויראני שם אבן שיש לה פנים כמראה הבתולה אשר לא ידעה איש ויפה עד למאד ויאמר אל זרובבל מה אתה רואה ואומר לו אני רואה צלם שיש ודמות פניה כאשה יפה ויען ויאמר אלי האיש המדבר בי ויאמר הצלם הזה אשת בליעל היה ובשעה שידע הבליעל את הצלם ותהר ותלד זה ארמילוס והוא יהיה לראש לכל עבודה זרה ויהיה כל חתוך מצד אחד כי חציו מן האבן וחציו מן הבליעל וחציו שמן האבן יהיה חתום כמראה אבן:

פרק לט אות ג

ג והדבר הזה היה בנביאות ה׳ אל זרובבל ותצר לי נפשי מאד ואקום ואלך ראש המים ומועד שם להי אלקי ישראל והוא אלקי כל בשר וישלח מלאכו ועוד תפלה בפי והפסק לא הפסקתי וראיתי כי הוא מדבר עמי כל הדברים הראשונים ואכרע ואשתחוה להי ויען ויאמר אלי שאל לך קודם אלך מעמך ואוסיף לשאול אותו על משיח ה׳ ואמרתי לו מתי יבא ישראל ויען ויאמר אלי חי ה׳ אשר שלחני אשר שמני על ישראל ועתה אגיד לך מעשה ה׳ כי האל הקדוש אמרם לי לך והודיע את זרובבל עבדי את אשר ישאל:

פרק לט אות ד

ד ויאמר גשה נא אלי ואדבר לך דבר אלקים דע כי מנחם בן עימיאל יבא בארבעה עשר בניסן ויעמד על בקעתי ויען ויאמר מנחם בן עמיאל לזקנים אני הוא משיח ה׳ אשר שלחני לבשר אתכם:

פרק מ אות א

א ויביטו הזקנים כי הוא נבזה ולבוש בלויים יבזו אותו כאשר בזתה את הזקנים כי הוא נבזה ותבער בו חמתו ויסר בגדיו מעליו וילבש בגדי נקם תלבושת ויבא עמו אליהו הנביא וילכו לירושלם ויחיה את נחמיה בן חושיאל הנקבר בשערי ירושלם וילכו אל עדת ישראל ויראוהו בני ישראל כי נחמיה עמו ויאמינו במנחם בן עמיאל דבר מטטרו״ן ומיכאל שר צבא ה׳ באמת אפרים לא יקנא את יהודה (ישעיה יא יג) ועצת שלום תהיה ביניהם (זכריה ו יג) ובשבעה ועשרים לחדש הראשון חרבות ירושלם שמונה מאות ותשעים שנה תשועה לה':

פרק מ אות ב

ב ויצא מנחם בן עמיאל בגימט׳ ארמילוס וילך הוא ונחמיה בן חושיאל ואליהו הנביא בן אלעזר בן אהרן הכהן ויעמדו ביחד על הים הגדול ויעשו ויעלו את הפגרים אשר נפלו בידי אויביהם ויעל גלי הים וישליכם אל נחל הסוטר כי יהיה משפט לרשעים ושמחה לצדיקים ובחדש השני הנזכר תעלה עדת קרח אשר פצתה האדמה ובלעה אותם ובדבר זה נענה והיה מפתח שמות כתורגמן אחד ואחד בשמו שם כתר שם חותם:

פרק מ אות ג

ג אמר ר׳ ישמעאל כך אמר ר׳ עקיבא משום ר׳ אליעזר הגדול המזקק עצמו בסוד תורה יכבס בגדיו ושמלותיו ויעלה טבילה חמורה מספק חוצץ קרי וישב שנים עשר יום בחדר או בעליה אל יצא ואל יבא ואל יאכל ואל ישתה אלא מערב עד ערב שיאכל לחמו לחם נקי וישתה מים ואל יטעום כל מיני ירק:

פרק מ אות ד

ד ויקבע שר תורה זה בתפלה שלש פעמים בכל יום ויום ולאחר תפלה שיתפלל אותו מראשו ועד סופו ואחר כך ישב וישנה אותן שלשה ימים ימי תעניתו מבקר עד ערב ולא ידום וכל שעה שמסיימו יעמוד על רגליו וישביע במלאכים ומלכם ויקרא שתים עשרה פעמים בכל שר ואחר כך ישביענו בחותם של כל אחד מהם ואלה שמותם׃

שקדהוזיא״י ה׳

השר נהברדיואל״ו ה׳

השר אבירגהורידיא״י ה׳

יש אומרים גהודידיה״ו ה׳

השר פליטרי״ה ה׳

השר הרמון והובדי״א ה׳

השר אזבוהדא״י ה׳

השר טוטרוסיא״י ה׳

השר אשרווילי‌א״י ה׳

השר זבודיא״ל ה׳

השר מרגזיא״ל ה׳

השר רהדביוכו״ן ה׳

השר ואדירירו״ן ה׳

וישבע אותם שתים עשרה פעמים בשם יופיא״ל הדר במרום מלכו

ובשם סרביא״ל שהוא משרי המרכבה

ובשם שהדריא״ל הנקרא לגבורה שש שעות ביום שהוא שר אהוב

ובשם חסדיא״ל שר אהוב

ויחזור וישביע אותן ארבע שרים האחרונים בחותם גדול וכתר נורא בשם **אזבוג״ה** שהוא חותם גדול

ובשם **צורט״ק** שהוא כתר נורא ושם קדוש יצא לכל מדת תורה שהוא מבקש למקרא ולמשנה ולצפיית המרכבה ממנה טהרה יצאו מצער ומסגוף גדול כי תלמוד הוא בידנו ומסורת עתיקים שמסרו והניחו לדורות להשתמש בו צנועים ומי שראוי נענה מהם

אמר ר׳ ישמעאל דבר זה נעשה על ידי ר׳ אליעזר ונענה ולא האמינו ונעשה על ידי ר׳ עקיבא ולא האמינו וחזר ונעשה על ידי ולא האמנתי עד שהבאתי כס אל אחד והושוה כמוני והורידו ר׳ עקיבא לחוצה לארץ מרשות בית דין ונתעכב עד שנעשה על ידי רבים שלא קרו ולא שנו והושוו אחריהם ונעשו תלמידי חכמים בו לקיים עדותן ובית דינו של נשיא לומר אף דבר זה ר׳ אליעזר וחכמים שמא דורות ארץ ישראל מפסיקין על ידינו ולא האמינו עד שהורידו ר׳ עקיבא לבבל

אמר ר׳ ישמעאל שאלה אחת שאלתי את ר׳ נחוניא בן הקנה על חותם כך למדתי אותה משום ר׳ נחוניא בן הקנה רבי׃

צורת״ק דכ״ע גינ״ת ער״ך נזי״ר שורטי״ן

זהו חותם גדול שבו נחתמו שמים וארץ

אזבוג״ה אבגדה״ו זחוזי״ה זוהלי״ה

:זהו כתר נורא שמשביעין אותן לכל שרי חכמה

פרק מ אות ה
ה ובכלותו שנים עשר יום יצא לכל מדות תורה שיבקש למקרא או למשנה או לצפיית המרכבה כי במדה טהרה הוא יוצא ומצער ומסגוף גדול כי תלמוד הוא בידנו ותקנת הראשונים ומסורת עתיקים שכתבו והניחו הדורות להשתמש בו צנועים ומי שראוי נענה בהם

אמר ר׳ ישמעאל מה יפתח אדם קודם שיתפלל שר של תורה זה כיון שעומד יאמר

תתהדר תתרומם תתנשא וכו׳ כדכתיב בפרק ראשון וישביע ויאמר׃

מי לא ירומם אותך מלך נורא ומבוהל על כל משרתיך ברתת ובזיע משרתים אותך בבהלה וברעדה מתבהלים בגזירה בפה אחד ששמך נורא מוציאין מפני אימה ויראה שעומדין מלפניך אין מוקדם ואין מאוחר וכל המעכב את חכם בשמך בשיעור כמה של שער נדחף ומשלהבה מדחפת אותן שנאמר קדוש קדוש קדוש ה׳ צבאות וגו׳

וזאת הקבלה ישביע השרים האחרונים׃

יופיא״ל סרכיא״ל שהדריא״ל חסדיא״ל

בחותם גדול וכתר נורא אך לא יוציא בפה אלא שיכתוב בלשון שבועה

וזהו חותם

צורט״ק דר״ע גינ״ת ער״ך נזי״ר שורטי״ן ידודי״ה

וזהו כתר נורא

אזבוג״ה אבזדה״ו זו״ה וזי״ה זו״ה צי״ה

וקודם שיכתוב חותם גדול תפלל תפלתו אל אמת תתקדש לנצח נצחים בראת בתבונה ארץ יסדה

המחבר׃ הנני מזהיר בזאת באזהרה חמורה לבל יעז האדם לעשות שימוש בשמות הקדושים הכתובים לעיל ולא יעלה אותם על דל שפתיו .

<u>סוד החיצונים והשדים</u>

<u>אומר החסד לאברהם׃</u>

:לבאר פרטי החיצונים כגון השדים וכחות אחרים המתפשטים במציאות

חכמי הקבלה הקדומים אומרים, כי קבלה מסורה לאבותיהם כי זה האויר נחלק לג׳ חלקים, עליוני, ואמצעי, ותחתון. עליון ניתן לאשמדאי מלכא רבא דשידא, ואין לו רשות לא לקטרג ולא לחבל אלא ביום שני בשבוע, ואשמדי אעפ״י שנקרא מלכא רבה דשידא הוא תחת ממשלת סמ״אל,

ונקרא שרא רבא כנגד אצילות של מטה, ואשמדאי תחת ידו וממשלתיו, ולילי״ת סבתא משמש בה סמ״אל, ואשמדאי משמש בלילי״ת זעירתא. ושני הכחות אלו עם בת זוגם, כל אחד מהם נולד עם בת זוגו דו פרצופין כאדם וחוה. ולילי״ת עולימתא כלתיה דאשמדאי היא ברתא דמלכא דשמיה קפצפו״ני שנבאר לקמן. ואמרו החכמים הקדמונים שסמ״אל השר הגדול נולד קנאה בינו ובין אשמדאי מלך השדים, על לילית שקוראים אותה לילית עולימתא שהיא בצורת אשה יפה מהראש ועד הטיבור ומהטיבור ולמטה אש לוהט

כי כאמה בתה שהיא בת מהיטב״אל אשת קפצפו״ני אם לילית עולימתא, ושתיהם אם ובת טרודות במלחמותם עם לילי״ת רבתא סבתא אשת סמא״ל:

ומתולדות אשמדאי ולילית אשתו, נוצר שר וגדול בשמים מושל על שמונים אלף משחיתים ומחבלים, וקוראים אותו **חרבא דאשמדאי מלכא**,

ושמו **אלפפו״ניאש**, ופניו מלהטים כאש להבה, ועוד קוראים אותו **גו״ר יהוד״א**, פירושו מקטרג ומתגרה עם יהודא שהם שלשה שרים המלמדים זכות על יהודא ושמם, **מלכי״אל, עטורי״אל, נשרי״אל.** ובשעה שנולד אותו המשחית נולד ג״כ בשמים שר משורש המלכות הנקרא **חרבא דמלכא משיחא**, ויש לו שני שמות ואלו הם, **משיחי״אל, כוכבי״אל.** וכשיבא ויגיע הרצון אז יצא החרב מתערה ויתקיימו הנבואות כי רותה בשמים חרבי וגו׳, דרך כוכב מיעקב וגו׳:

החלק הב׳ קפקפו״ני , ואשתו צרעי״תא שמשתמש בה חצי שנה, וחצי השנה שמושו באשה אחרת ושמה סגרי״תא, והתולדות היוצאות מהם צורות משונות זו מזו, יש להם גופות והכרת פניהם בשני דמיונים בני צרעיתא כדמות מצורעים, ויש אומרים כי המצורעים בני נדה שמצטרעים לי׳ לכ׳ לל׳ למ׳ לנ׳ לס׳ לע׳ לפ׳ כדפירשו רז״ל, הם הנולדים מכח התולדה הזאת המגונה. ובני סגריתא הם אין להם הכרת פנים אלא כדמות מנוגעים, ומלחמה ארוכה ביניהם ורוחות רעות מתפשטות באויר, וכל הזיקין והזועות יוצאין מכח אלו התערובות, וממשלת אשמדאי ואימתו מוטלת עליהם, וממה שמתחדש עליהם הם מודיעים את שלמטה מהם

סוד צורות המזיקים

החלק הג׳ הם המזיקים נבראים ומלובשים בכמה מיני צורות משונות זו מזו, יש מהם שצורתם **צורת כלבים**, ואם עון אדם גורם, והכלב המצוייר מזו התולדה הרעה יקרה באדם ונושך אותו, רפואתו קשה עד מאד להרפא, ולפעמים שמשתנה צורתו בעוונו כצורת הכלב ההוא, ומתחלף באותו הצורה ונובח וצועק ונושך וחוזר ונושך, ההוא אין לו רפואה עולמית, עד שימות וחוזר ומתלבש בערוב האויר ההוא בכח אותו הצורה, וזהו עונשו ואפיסתו.

ועל זה הסוד התפלל דוד הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי. ויש מהם שצורתם צורת **שעירים צורת עזים**, ומאלה היו **רכב עז״א ועז״אל** ושניהם לבדם צורתם דמות אדם ממש, וכשנפלו ממקום הקודש נתלבשו בכח זה האויר אשר עלינו, ונתלבשו בגשמיות בני אדם, ונחלש כח עליוני, וקבלו כח התחתונים, אבל **התולדות שיצאו מהם היו גבורים בקומה יתירה ובגבורה חזקה מכל בני אדם.**

ויש מהם צורות אחרות כצורות בני אדם, מתולדתם מהם צורת אנשים ומהם נשים נראים לבני אדם, ואין ביניהם רק השקר והכזב, ויש להם קנאה מבני אדם וכוונתם לטמאם ולהכשילם, וכמעט היו מכלים ומשחיתים כל מה שנראה להם, לולי מדת המלכות המשילה מאצילותה שר ידיד וחביב לפני השכינה שמו **יופי״אל** שר הפנים, ולולי השגחתו ואימתו עליהם לא היו מניחים בריה בעולם, והשר הזה מכניעם ומשפילם:

והשר על חלק הג׳ הזה שמו קפצפונ״י ושם אשתו מהי״טבאל בת מטרד, והתולדות היוצאים ממנו מקפיצים בקפיצה אחת מקצה האויר ועד קצה האויר, וניתן להם רשות לפעמים להטיב ולהבריח הנזיקין מבני אדם, ומודיעים להם העתידות כשנראים להם בצורות בני אדם, ואין להם ממשלה לא בשקרים ולא בכזבים, והשואל מהם תמצא שאלתו כרצונו אם השואל ראוי לענות אותו, ואם לאו משיבים אותו בכח ההשבעה שהשביע שלא ניתן רשות לענות שאלתו. ולפעמים כפי הכח והממשלה הנתון להשר הזה קפצפו״ני מתחבר ומתדבק עם בת אחת אשר לו, ושמה לילית והיא אשת אשמדאי כנ״ל, וחיבתו הוא דבוקו בלילי״ת הזאת. ע״כ דברי הגאונים [מעין ז - נהר - יד]:

דרוש בלעם הרשע

בלעם

זהר:

וה' מינים הם בערב רב... בלעם ובלק היו מבחינת עמלק, כי תקח את האותיות ע"ם מן השם בלעם, ואותיות ל"ק מן השם בלק, תשארנה האותיות בב"ל, דהיינו ב"ל מן בלעם, ב' מן בלק, ונמצא ראש ב' הקליפות עמלק ובבל מרומזות בהשמות בלעם ובלק, ומשמיענו בזה אשר עמלק היא בחינת רישא דקליפות, וכתר כמו קליפת בב"ל... כי לולא היו שניהם מבחינות שוות לא היו יכולים להתדבק בחיבור אחד בבלעם ובלק... (בראשית רכד)

מה כתוב בבלעם, ונאם הגבר שתום העין, שהיה לו עין רעה, ובכל מקום שהיה מסתכל בו, היה ממשיך עליו רוח המשחית, ומשום זה היה רוצה להסתכל בישראל, כדי שיכלה בכל מקום שעינו תסתכל, מה כתיב, וישא בלעם את עיניו, שזקף עין אחת והשפיל עין אחת כדי להסתכל בישראל בעין הרעה...

תא חזי מה כתוב, וירא את ישראל שוכן לשבטיו, וראה שהשכינה חופפת עליהם ורובצת עליהם, ומתתקנת ביי"ב שבטים מתחתיה, ולא יכול עינו של בלעם לשלוט עליהם, אמר, איך אוכל להם הרי רוח הקדש העליון, (דהיינו בינה) רובץ עליהם וחופה אותם בכנפיה... (נח קצח)

ואם תאמר הרי המלאך שנגלה לו לבלעם, הרי למדנו שהיה שליח של רחמים ונהפך לדין, לא, לעולם לא נשתנה לעשות דין, אלא שליח של רחמים היה להגן על ישראל, ולהיות מליץ טוב עליהם, ולעומתו לבלעם היה דין. (וירא תפו)

ר' יצחק ור' יוסי היו הולכים מטבריא ללוד, אמר ר' יצחק תמיהני על רשע ההוא בלעם, כי כל מעשיו של אותו רשע היו מצד הטומאה, וכאן למדנו סוד אחד, שכל מיני נחש וכשפים שבעולם כולם מתקשרים ויוצאים מנחש ההוא הקדמוני, שהוא רוח הטומאה, המזוהם, ועל כן כל הכשפים שבעולם נקראים על שם הזה, (של נחש הקדמוני), נחשים, וכולם מצד ההוא יוצאים, וכל הנמשך בזה (דהיינו אחר כשפים) הוא נטמא.

ולא עוד אלא שצריך להטמא מקודם, אם רוצה לעשות כישוף, כדי להמשיך על עצמו צד ההוא של רוח הטומאה... משום זה, רשע ההוא, בלעם, בשביל להמשיך על עצמו רוח הטומאה מנחש ההוא העליון, היה מטמא את עצמו בכל לילה באתונו, והיה עושה עמה מעשה אישות, בשביל להטמא, ולהמשיך עליו רוח הטומאה, ואחרי זה עשה כשפיו ומעשיו.

ותחלת מעשיו היו, לקח נחש מתוך הנחשים וקשר אותו לפניו, ובקע את ראשו והוציא את לשונו, ולקח עשבים ידועים ושרף כולם, ועשה מהם קטרת אחת, ואחר כך לקח הראש של אותו הנחש ובקע אותו לארבע צדדים ועשה ממנו קטרת אחרת. ועשה סביבותיו עגול אחד, והיה אומר דברים ועשה מעשים אחדים, עד שהמשיך עליו רוחות הטומאה והודיעו לו מה שצריך, ועשה על פיהם מעשיו כפי מה שידעו מצד הנחש ההוא של הרקיע.

ומכאן היה יודע ידיעות וכשפים וקסמים, ומשום זה כתוב, ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים, היינו נחשים ממש, כי העיקר והשורש בטומאה הוא כמו שנתבאר, שתחילת הכל אינו אלא בנחש... (חיי שרה עד)

אמר לו כל אלו המעשים שעשה בלעם, (דהיינו מעשה הכשפים), וכל מה שידע, מאין למד אותם, אמר לו, מאביו למד אותם, אבל באלו הררי קדם, שהוא ארץ קדם, למד כל הכשפים וכל מיני קסמים, משום **שבהרים האלו נמצאים המלאכים עזה ועזאל,** שהפיל אותם הקב"ה מן השמים, (משום שקטרגו על בריאת אדם), והם קשורים שם בשלשלאות של ברזל, ומודיעים כשפים לבני אדם, ומשם ידע בלעם, כמו שאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב **מהררי קדם, ששם עזא ועזאל**.

והרי כתוב ולא הלך וגו', וישת אל המדבר פניו, הרי שלא תמיד הלך לקראת נחשים, אמר לו הצד התחתון הבא מרוח הטומאה שלמעלה, הוא רוח הטומאה ששלם במדבר, בעת שעשו בני ישראל את העגל, כדי להטמא ממנו, שהוא תחתון, ועל כן וישת אל המדבר פניו, ומכל הצדדים עשה כשפיו, כדי שיוכל לעקור את ישראל, ולא יכול לעקרם.... (שם פא, ועיין שם עוד פו)

אמר ר׳ יהודה, מה ראה יעקב ששלח אל עשו ואמר (עם לבן גרתי), וכי פעל דבר זה בשליחותו של עשו, **אלא לבן הארמי קול הלך בעולם שעוד לא היה אדם שינצל מידיו, כי הוא היה מכשף שבמכשפים וגדול הקוסמים, ואביו של בעור היה, ובעור היה אביו של בלעם**, שכתוב בלעם בן בעור הקוסם, ולבן היה חכם בכשפים וקסמים יותר מהם, ועם כל זה לא יכול ליעקב, והוא רצה לאבד את יעקב בכמה דרכים, כמו שכתוב ארמי אובד אבי, (על כן שלח לו ואמר עם לבן גרתי להודיעו את כחו). (וישלח כב)

תא חזי מה כתיב בבלעם, ויבא אלקים אל בלעם לילה, בלבן כתיב, ויבא אלקים אל לבן הארמי בחלום הלילה, (הרי שלבן היה גדול כמו בלעם)... (שם ל)

אמר בלעם לבלק, תא חזי מי יוכל להם, כי כל הקסמים והכשפים שבכתרים שלנו, מהארת המלכות של מעלה מתעטרים, והוא (דהיינו ז״א) נתקשר בהם, (בישראל), שכתוב ה׳ אלקיו עמו ותרועת מלך בו, (ועל כן לא נוכל להם בכשפים שלנו).

א״ר יהודה חס ושלום שבלעם היה יודע משהו בקדושה שלמעלה, כי הקב״ה לא רצה בשום עם ולשון שישתמשו בכבודו אלא הבנים הקדושים שלו בלבדם, (דהיינו ישראל שנקראים בנים להי), ואמר והתקדשתם והייתם קדושים... (שם לז)

שלשה חכמים היו לו לפרעה, אחד יתרו, ואחד איוב, ואחד בלעם... בלעם היה מכשף בכל מיני כישוף בין במעשה ובין בדבור. (יתרו מג)

בלעם לא שב ולא חזר, כי הטנוף של הסטרא אחרא היה מתדבק בו, ועם כל זה, הסתכלות מרחוק היה מסתכל בתוך הטנוף ההוא והדבקות בסטרא אחרא, כי בסטרא אחרא יש הארה דקה אחת שמאירה מסביב, כמו שאמר ונגה לו סביב, והסתכלות זה הקטנה היה מסתכל מרחוק, ולא בכל הדברים. וכשהיה מסתכל דבר קטן מתוך הארה ההיא, היה כמאחורי הקיר, אמר ולא ידע מה אמר, והיה מסתכל בהארה ההיא בסתום שבעין, שמתגלגל העין, ואדם רואה אור סתום ואינו רואה, וז״ס שתום העין... (שם מח)

ועל כן בבלעם כתוב ויקר אלקים אל בלעם, ויקר הוא לשון טומאה, (דהיינו מלשון מקרה לילה כנ״ל), ואם תאמר, הרי כתוב, אלקים, (שהוא קדש), אלא הקב״ה הזמין לו מקום ההוא של הטומאה להטמאות בו, באותה המדרגה שהוא נתדבק להטמאות בה, מה עשה בלעם, הוא חשב באלו הקרבנות שהקריב, לעלות למעלה לקדושה, מיד הזמין לו הקב״ה מקום ההוא (של הטומאה), אמר לו הרי הטומאה אליך, כמו שראוי לך, ועל כן כתוב, ויקר אלקים אל בלעם. (ויקהל ג)

תא חזי מבלעם שהוא היה מתוקן לאלו כשפים שלו, להצליח בידו, משום שכתוב, נאום הגבר שתום העין, שתום העין וסתום מעין הכל אחד, כי עין אחת שלו היתה סתומה תמיד, ומראה עינו לא היה בדרך ישר, מום היה בו בעיניו, (ועל כן היה מתוקן לכשפים שלו), וכתוב ושלח ביד איש עתי... אבל רוח הקדש, מי שמשתמש בו מה כתוב, כל איש אשר בו מום לא יקרב, איש עור או פסח. (פקודי שכ)

ויש בן אדם שהוא מוכן שתתקיימנה קללות על ידו, ובכל מקום שיביט תבאנה קללות ומארה ובהלה, כמו בלעם שנקרא רע עין, כי היה מכון לכל רע ולא היה מכון לטוב, ואף על פי שברך, ברכתו לא היתה ברכה, ולא נתקיימה, וכשהיה מקלל, כל מה שקילל היה מתקיים, ואפילו ברגע אחד (היה מתקיים), ועל כן כתוב שתום העין, כי בכל מקום ששלטו עיניו נתקלל. תא חזי מה כתוב, וישת אל המדבר פניו, הוא כדי שיתעורר הצד השולט שם, (דהיינו הסט״א), ויבא במלשינות וקטרוגים על ישראל. (אחרי קכה)

תא חזי, בלק חכם היה, וגדול המכשפים היה במעשי ידיו, יותר מן בלעם, וכך למדתי, כל מה שרוצה האדם בעולם הזה בעבודת הקב״ה, צריך לעורר במעשה שלמטה, כי במעשה שלמטה מתעורר המעשה למעלה, ומעשה זה צריך להיות בקדושה... ואף על פי שבלעם היה מכשף הגדול מכל מכשפי העולם, היה בלק מכשף גדול ממנו, כי בקסם היה בלק גדול מן החכמים, ובלעם (היה גדול) בנחש, קסם ונחש הם ב׳ מדרגות, קסם תלוי במעשה, נחש אינו תלוי במעשה אלא בהסתכלות ובדבור הפה, ואז מתעורר עליהם רוח הטומאה להתלבש בהם, ועושה מה שעושה...

תא חזי בדבור שבפה היה בלעם גדול מכל המכשפים שבעולם, ובהסתכלות של נחש ההוא היה יודע לכוון את השעה (לקלל, ועל כן קללותיו נתקיימו) ועל כן רצה בלק להשלים הדבר בקסם

ונחש... אמר לו הקב״ה רשע, הרי קדמוך בני, מעשה יש ביניהם שכל הצדים הרעים ומינים הרעים וכל הכשפים שבעולם אינם יכולים לקרב אליהם, שכולם בורחים מפניו, ומה הוא אהל מועד וכליו... (בחקותי ה, וראה שם עוד)

דבר אחר כאשר ידבר וגו׳ על ידי שליח ההוא של סטרא אחרא, (דהיינו הממונה), ואם תאמר הרי גם ביום היה נמצא אצלו, (שכתוב ויקר אלקים אל בלעם וגו׳, שזה היה ביום, ומשיב) אלא ודאי, הסתכלות בנחש היתה בו, (וזה נקרא גם כן אלהים), ובאותו זמן היה מסתכל לכוון השעה, וזה שאמר ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים. וירא בלעם כי טוב בעיני ה׳ לברך את ישראל (ואיך ראה), אלא ביום ההוא הסתכל לכוון השעה, (לקלל את ישראל) ולא מצא כמו בשאר הימים, ואז ראה שלא נמצא רוגז גדול בעולם, ואז ידע כי טוב בעיני ה׳ לברך את ישראל, באותה שעה הסיר את עצמו מכל הנחשים שבעולם ולא הסתכל בהם... (שם יד)

בלעם השתמש בכל המדרגות התחתונות (היורדות מצד שמאל של המלכות), והוא היה מסתכל באותה (המדרגה) התחתונה שהיא זנב, (והיה יודע מה שלמעלה), כי התחתונה אינה יכולה להתנהג אלא על ידי הראש, משום זה אמר מה אקוב לא קבה א-ל, (שראה למטה), וידע שאותו ראש העליון, שהוא השמאל שבמלכות אינו נמצא בידם באלו הימים. (במדבר מז, ועיין שם עוד)

תאנא א״ר יצחק תא חזי מה כתוב באותו רשע בלעם, בשעה שמסר עצמו לברך את ישראל, היה מסתכל בעין רעה, כדי שלא תתקיים הברכה, והיה תולה דבריו בעין רעה ההיא, שכתוב נאום בלעם בנו בעור מהו בנו בעור, היינו מאותו שהיה שונא להם יותר מכל בני העולם, (כי בעור הוא לשון שנאה, כמו עירין [המחבר : ראוי לכתוב ״ בעירין ולא עירין]), ונאם הגבר שתום העין, שסתם העין הטובה מהם, כדי שלא יתברכו ולא תתקיים הברכה.. (נשא קפד)

פתח ואמר, ועשית שלחן עצי שטים וגו׳, כל אלו כלי הקדש רצה הקב״ה לעשות לפניו, כדי להמשיך רוח הקדש ממעלה למטה. אותו רשע בלעם, היה עורך כך לסטרא אחרא, והיה עורך שלחן ולחם הנקרא לחם מגואל, כמו שלמדנו... (בלק קלז)

א״ר אלעזר, בלעם הרשע מי הרגו, ואיך נהרג, א״ר יצחק **פנחס ואנשיו הרגוהו, שכתוב, הרגו על חלליהם, ולמדנו בעיר של מדין, היה בלעם עושה בחכמת כשפיו, שפרחו באויר הוא ומלכי מדין, ואם לא הציץ הקודש ותפלת פנחס, שהפיל אותם לארץ על חלליהם**, (לא יכלו להם)...

א״ר שמעון, אלעזר, כל דבריו של בלעם הרשע קשים הם. והרי העמידו החברים, שכתוב, ולא קם נביא עוד כמשה, ואמרו, בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, ומי הוא בלעם, וכבר העמדנו הדברים, משה אין כמוהו בכתרים עליונים, בלעם אין כמוהו בכתרים התחתונים, זה בצד הקדושה וזה צד השמאל. ואם כל זה היה בידו, וכל כך חזק בחכמה איש שהיה משבח את עצמו בכח גדול, שכתוב, ואנכי אקרה כה, אעקר את כה, (שהיא המלכות) מכאן, איך יכלו להרוג אותו... (שם קסא)

אותו רשע בלעם היה משבח עצמו בכל, ועם כל זה גנב גנבת הדעת ונתעלה במליצת דבריו, דברים קטנים היה עושה גדולים, מה שאמר היה על אלו מדרגות של דברי הטומאה, ואמת אמר, אבל רשע ההוא היה אומר ומשבח עצמו בדרך סתום ומתעלה בדבריו שכל מי שהיה שומע היה חושב שהוא עלה על כל נביאי העולם, שכתוב, שומע אמרי א-ל ויודע דעת עליון, מי הוא איש בעולם, שהיה שומע דברים אלו ולא חשב שאין בעולם נביא נאמן כמוהו.

ואמת היה, וכך היה נאם שומע אמרי א-ל, כך היה ויודע דעת עליון, כך היה, שאותו רשע אמר על המדרגות שנתדבק בהן, שומע אמרי א-ל דברים שהם בהתעלות עליון...

ויודע דעת עליון, (העליונים) על כל מדרגות הטומאה הם אותם המנהיגים את ספינת הים, ורוח סערה, והם ארבעים חסר אחד, ואותו רב החובל, שכולם מתנהגים על ידו, הוא עליון על כולם, ובזה העליון היה מתדבק אותו רשע...

אשר מחזה ש-די יחזה, מי ששומע זה חושב (שהיה כך), שהיה רואה מה שלא ראה אחר בעולם, אבל מחזה ש-די זה הוא ענף אחד מאלו ענפים שהיו יוצאים מן השם ש-די, ולמה, כי בחכמה זו יראה ג׳ ענפים) כנגד ש׳ דש-די, כנגד ג׳ ענפים (שבש׳ שהם חג״ת), ויראה, נגד ב׳ נביאים, (דהיינו ב׳)

בדי ערבות, (הם נצח והוד) התומכים בו (בת״ת)... כשבא בלק אמר אני אוכל להם, כי עמלק בא אליהם בחכמה זו ויכול להם... (שם קסה, ועיין שם עוד)

איפה היה בלעם באותה שעה, אם תאמר במדין, הרי כתוב, ועתה הנני הולך לעמי, ואם הלך לו, מי נתנו במדין, אלא אותו רשע, כיון שראה שנפלו כ״ג אלף מישראל בשביל עצתו, נתעכב שם, והיה רוצה מהם שכרו, ובעוד שנתעכב שם בא פנחס ושרי הצבאות שמה.

כיון שראה את פנחס **פרח באויר, וב׳ בניו עמו, יונוס ויומברוס**. ואם תאמר הרי מתו במעשה העגל, כי הם עשו (את העגל), אלא כך היה ודאי, וזה שאמר ויפול מן העם ביום ההוא כשלושת אלפי איש, וכי לא ידעו חשבון קטן הזה, והרי כמה חשבונות אחרים רמים ועליונים וגדולים ידע הכתוב למנות... **אלא הם בניו של בלעם יונוס ויומברוס, שהיו שקולים כשלשת אלפי איש.**

אלא רשע ההוא, ידע כל הכשפים שבעולם, ולקח אף כשפיו של בניו שהיו רגילים בהם, **ובהם פרח ונסתלק. פנחס ראהו, שהיה אדם אחד פרח באויר והוא מסתלק מן ראית העין באויר, הרים קולו לבני צבאותיו ואמר, יש מי היודע לפרוח אחריו של אותו רשע, כי בלעם הוא. ראו אותו שהיה פורח.**

צליה בנו של שבט דן קם ולקח השליטה השולטת על כשפים ופרח אחריו.

כיון שראה אותו רשע ההוא עשה דרך אחר באויר, ובקע ה׳ אוירים בדרך ההוא ועלה ונעלם מהעין, אז נסתכן צליה בשעה ההיא והיה בצער, שלא ידע מה שיעשה.

פנחס הרים קולו אליו ואמר, הצל של התנינים הרובצים על כל הנחשים הפוך בשערותיך, מיד ידע צליה וגילה ארח ההוא ונכנס אליו, מיד נגלה בלעם וירדו שניהם לפני פנחס...

בשעה ההיא עשה בו כמה מיני מיתות ולא מת, עד שלקח חרב שהיה חקוק עליה נחש מצד זה ונחש מצד זה, אמר לו פנחס, בשלו תהרגו, ובשלו ימות, אז הרגו ויכל לו, כי כך דרכיו של צד ההוא, מי שהולך אחריו בו ימות ובו תצא נשמתו... וכך מת בלעם, ודנין אותו בדינים של עולם ההוא, ולא נקבר לעולם, **וכל עצמותיו נרקבו, ונעשו לכמה נחשים מזוהמים המזיקים שאר הבריות, ואפילו התולעים שאכלו בשרו נעשו נחשים**. (שם קעג, ועיין שם עוד)

ודוד המלך אמר, כי הנה הרשעים ידרכון קשת כוננו יתר וגו׳... בלק ובלעם אחזו אותו הדבר ממש, (של סמאל וסיעתו), והנה למדנו שעשו איסוף רע, אמרו, עמלק (הוא אותיות) עם לק, דהיינו עם שלקה אותם כנחש המכה בזנב שלו, אמרו, הרי אנו (יותר ממנו), כי בלק (הוא אותיות) בא לק, דהיינו שבא מי שלקה אותם כרצונו, בלעם (הוא אותיות) בל עם, דהיינו אין עם, ואין רועה, השם שלנו גורם לכלותם ולעקרם מן העולם.

והקב״ה חשב באופן אחר את שמחתם, כי בבלק יש בל, ובבלעם יש בל, (וכשמתחברים) הם בלבל, ומה הם האותיות שנשארו, עמק, לבלבל עומק המחשבה שלהם, שלא ישלטו בעולם, ולא ישארו בעולם...

אמר אותו רשע, הראשונים השתדלו ולא יכלו, דור הפלגה השתדלו ולא יכלו, משום שעשו מעשה והפה היה חסר מהם... אבל אתה בלעם הרי פיך שנון ולשונך מתוקן בב׳ צדדים אלו, את אשר תברך מבורך, ואשר תאר יואר... ועל כן במעשה הנחש אני אתקן, ואתה תשלים הכל בפיך, אותו הצד שתברך מבורך ואותו הצד שתאור יואר. והוא לא ידע שהקב״ה מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח, והכל עומד ברשותו...

תא חזי, אותו רשע בלעם כל מעשיו היו לרע, בגבהות הלב, שניהם היו מעלים קרבנות, שכתוב, ויעל בלק ובלעם, וכל המזבחות היה עורך בלק, ואותו רשע היה משבח עצמו ואמר את שבע המזבחות ערכתי, ואלו את בלק לא שתף עמו. אמר הקב״ה, רשע הכל אני יודע, אלא שוב אל בלק ואתה לא צריך לדבר, אלא וכה תדבר, (השכינה הנקראת כ״ה)... (שם רעו, ועיין שם עוד)

ויאמר בלעם אל האלקים בלק בן צפור מלך מואב, הוא אמר מלך מואב, שמלך חשוב שלח אליו, גאותו של אותו רשע, שכתוב מלך מואב, ולא אמר מלך למואב... שהוא נתכוון לגאות לבו הגדולה (לאמר), כל המלכים שבעולם שולחים אלי שלוחים. (שם רצב)

כעין זה וישא בלעם את עיניו, עינו כתוב, היינו אותו עין הרע שרצתה להסתכל עליהם, דהיינו שעורר עליהם הקליפה הרעה הנקראת עין הרע... אמר אותו רשע, אני אעביר שורה זו (של שבט יוסף ושבט בנימין) שלא יתקיימו, ואני אסתכל עליהן (בעין הרעה שלי) כראוי... רחל היתה שם ראתה שעינו של אותו רשע שנונה להזיק, מה עשתה, יצאה ופרשה כנפיה עליהם וכיסתה על בניה, זה שאמר וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל, כיון שראה רוח הקודש (שהוא המלכות הנקראת רחל), את עין השנונה (של בלעם), מיד, ותהי עליו רוח אלקים... על ישראל פרש כנפיו וכסה עליהם, ומיד חזר אותו רשע לאחוריו... (שם שכג)

בלעם הרשע הפושע העין שלו היה בהיפוך מעינו של דוד, עינו של דוד היתה מרוקמת בכל מיני צבעים... אבל עינו של בלעם הרשע, היתה עין רע מכל וכל, בכל מקום שהיה מסתכל היה מכלה אותו כשלהבת, כי אין עין רעה בעולם כמו עינו של אותו רשע, שהוא בהיפוך מעינו של דוד. (שם שפט)

...ואפילו בלעם היה מתועב יותר מבלק, ואותה ידיעה שהיה יודע, היה יודע רק בלילה, משום שאלו ספירות התחתונות והחמורים (של הקליפה) אינם נמצאים אלא במשמרה ראשונה של הלילה, ועל כן היה לו אתון של צד ההוא שיתחברו החמורים עמה בתחילת הלילה. ואם תאמר, הרי כתוב, ויבא אלקים אל בלעם לילה, כך הוא ודאי, והעמדנו, שהוא אותו ממונה שהיה ממונה עליהם והוא היה בא כנגדו...

כיון שהיה בא אותו הממונה, היה בלעם בא על אתונו, ועשה מעשיו, ואמר דיבורים ואז היתה האתון מודיעה לו, והוא הראה עשית מעשה כדי שישרה אליו אותו הרוח, ומה הראה, הוא היה יודע שהחמורים משוטטים ושורים בתחילת הלילה, אז הראה מעשה והעמיד את האתון שלו במקום מתוקן (כנגד החמורים), ועשה מעשיו וסידר דיבוריו, ואז היה בא מי שבא והודיע לו על ידי אתונו (מה שצריך)... (שם שצט, ועיין שם עוד)

מיד ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו לעשות רצונו בה, ורצונו של בלק, ועל כן ויחר אף אלקים כי הולך הוא, בדיוק, כי הוציא עצמו מרשותו (בעזרת אתונו) ממה שאמר לו, ואך את הדבר (אשר אדבר אליך אותו תעשה...

אמר לו הקב״ה, רשע, אתה מתקן ומזרז כליך לצאת מרשותי, חייך אתה ואתונך תהיו ברשותי. מיד ויתיצב מלאך ה׳... (שם תז)

א״ר אלעזר לא נמצא בעולם חכם להרע כמו בלעם הרשע, כי בתחילה היה נמצא במצרים ועל ידו קשרו המצרים קשר על ישראל שלא יצאו מעבדותם לעולם, וזהו שאמר, מה אוכל להרע להם, כי אני עשיתי שלא יצאו מעבודת המצרים לעולם, אבל א-ל מוציאו ממצרים, וכנגדו לא יוכלו החכמים והמכשפים שבעולם... בשעה שיצאו ממצרים, שמע בלעם שמכשפיו וקוסמיו וכל אלו הקשרים (שעשו) לא הועילו לישראל, התחיל להתגרד ולמרוט שער ראשו, הלך להרי חשך והגיע לשרשראות של ברזל, שעזא ועזאל קשורים בהם... (שם תצג, ועיין שם עוד)

...והם (הרפואות הכתובים שם), הם ממה שהיה עושה בלעם שהיה לוחש לחשים על המחלה והיה אומר בפיו, ומיד נתרפא, וכולם מבוררים באותו ספר, ואומר זה אסור (להשתמש בו), וזה מותר, למי שהוא יראי חטא כי מחלות הרבה, אמר, שהרפואה שלהן תלויה בלחש הזה, ומהן מצד נחש, ומהן מצד קסם, וכל אלו שאסור לומר בפה ואסור לעשות מעשה היה אומר שם)... (האזינו רנו)

אמרו לו במה היית עוסק, אמר להם הייתי עוסק בפרשת בלק, וראיתי שחכמת בלק היתה חזקה ויתרה מחכמת בלעם, חכמת בלעם היתה לרגע אחד, חכמת בלק היתה בכל זמן. אבל מפתחות של כל החכמה היו בידי בלעם, משום שהוא היה משלים בפה, בלק היה יודע לעשות כשפים ולא ידע להשלים בפה. (זהר חדש בלק נא)

ספרי:

ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב, נתנו לו ישראל שכרו משלם ולא קפחוהו, לפי שבא ליתן להם עצה, אמר להם לכשהייתם ששים ריבוא לא יכולתם בהם, ועכשיו אתם יכולים בהם, לכך נתנו לו שכרו משלם ולא קיפחוהו. רבי נתן אומר בבית דין הרגוהו, שנאמר ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בחרב. (מטות קנז)

ולא אבה ה׳ אלקיך לשמע אל בלעם, מלמד שאף המקלל נתקלל, מפני מה, כי אהבך ה׳ אלקיך. (תצא רנ)

תלמוד בבלי:

...ומי איכא ריתחא קמיה דקודשא בריך הוא, אין, דתניא וא-ל זועם בכל יום, וכמה זעמו, רגע, וכמה רגע, אחד מחמשת רבוא ושמונת אלפים ושמנה מאות ושמנים ושמנה בשעה, וזו היא רגע, ואין כל בריה יכולה לכוין אותה שעה חוץ מבלעם הרשע, דכתיב ביה ויודע דעת עליון, השתא דעת בהמתו לא הוה ידע, דעת עליון הוה ידע, אלא מלמד שהיה יודע לכוין אותה שעה שהקב״ה כועס בה, והיינו דאמר להו נביא לישראל, עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב וגו׳, מאי למען דעת צדקות ה׳, א״ר אלעזר אמר להם הקב״ה לישראל דעו כמה צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם הרשע, שאלמלי כעסתי לא נשתייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט, והיינו דקאמר ליה בלעם לבלק, מה אקב לא קבה א-ל ומה אזעם לא זעם ה׳, מלמד שכל אותן הימים לא זעם. (ברכות ז א)

א״ר חייא בר אבא א״ר סימאי, שלשה היו באותה עצה, בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית. (סוטה יא א)

...אזל אסקיה לבלעם בנגידא, אמר ליה מאן חשיב בההוא עלמא, אמר ליה ישראל, מהו לאידבוקי בהו, אמר ליה לא תדרוש שלומם וטובתם כל הימים. א״ל דיניה דההוא גברא במאי, א״ל בשכבת זרע רותחת. (גיטין נז א)

...א״ר יוחנן דאמר קרא וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו, מה ראה, ראה שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה, אמר ראוין הללו שתשרה עליהם שכינה. (בבא בתרא ס א)

שלשה מלכים וארבעה הדיוטות אין להן חלק לעולם הבא... ארבעה הדיוטות, בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי. (סנהדרין צ א)

בלעם, בלא עם, דבר אחר בלעם שבלה עם, בן בעור שבא על בעיר, תנא הוא בעור הוא כושן רשעתים, הוא לבן הארמי, בעור שבא על בעיר, כושן רשעתים, דעבד שתי רשעיות בישראל, אחת בימי יעקב ואחת בימי שפוט השופטים, ומה שמו, לבן הארמי שמו. כתיב בן בעור וכתיב בנו בעור, אמר רבי יוחנן אביו בנו הוא לו בנביאות... ואף אותו רשע נתן סימן בעצמו, אמר תמות נפשי מות ישרים, אם תמות נפשי מות ישרים תהא אחריתי כמוהו, ואם לאו הנני הולך לעמי... אמר רב נחמן חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני, מעיקרא כתיב לא תלך עמהם, ולבסוף כתיב קום לך אתם... א״ר יוחנן בלעם חיגר ברגלו אחת היה, שנאמר וילך שפי... בלעם סומא באחת מעיניו היה, שנאמר שתום העין. קוסם באמתו היה, כתיב הכא נופל וגלוי עינים, וכתיב התם והמן נופל על המטה וגו׳ איתמר מר זוטרא אמר קוסם באמתו היה, מר בריה דרבינא אמר שבא על אתונו... כתיב הכא כרע שכב, וכתיב התם בין רגליה כרע נפל שכב וגו׳.

ויודע דעת עליון, השתא דעת בהמתו לא הוה ידע, דעת עליון הוה ידע, מאי דעת בהמתו, דאמרי ליה מאי טעמא לא רכבת סוסיא, אמר להו שדאי להו ברטיבא, אמרה ליה הלא אנכי אתונך, לטעינא בעלמא, אשר רכבת עלי, אקראי בעלמא, מעודך עד היום הזה, ולא עוד אלא שאני עושה לך מעשה אישות בלילה, כתיב הכא ההסכן הסכנתי, וכתיב התם ותהי לו סוכנת. אלא מאי ויודע דעת עליון, שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב״ה כועס בה, והיינו דקאמר להו נביא לישראל עמי זכר נא מה יעץ בלק מלך מואב ומה ענה אותו בלעם בן בעור מן השטים ועד הגלגל למען דעת צדקות ה׳, מאי למען דעת צדקות ה׳, אמר להן הקב״ה לישראל, דעו נא כמה צדקות עשיתי עמכם, שלא כעסתי כל אותן הימים בימי בלעם הרשע, שאילמלא כעסתי כל אותן הימים לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט, היינו דקאמר ליה בלעם לבלק, מה אקב לא קבה א-ל...

ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו, תנא משום רבי שמעון בן אלעזר אהבה מבטלת שורה של גדולה מאברהם, דכתיב וישכם אברהם בבקר, שנאה מבטלת שורה של גדולה מבלעם, שנאמר ויקם בלעם בבקר ויחבוש את אתונו... וישם דבר בפי בלעם, ר״א אומר מלאך, ר׳ יונתן אמר חכה. א״ר יוחנן מברכתו של אותו רשע אתה למד מה היה בלבו, ביקש לומר שלא יהו להם בתי כנסיות ובתי מדרשות, מה טובו אהליך יעקב, לא תשרה שכינה עליהם, ומשכנותיך ישראל, לא תהא מלכותן נמשכת, כנחלים נטיו, לא יהא להם זיתים וכרמים, כגנות עלי נהר, לא יהא ריחן נודף, כאהלים נטע ה׳, לא יהיה להם מלכים בעלי קומה, כארזים עלי מים, לא יהיה להם מלך בן מלך, יזל מים מדליו, לא תהא מלכותן שולטת באומות, וזרעו במים רבים, לא תהא עזה מלכותן, וירם מאגג מלכו, לא תהא אימת מלכותן, ותנשא מלכותו. אמר רבי אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה חוץ מבתי כנסיות ומבתי מדרשות, שנאמר ויהפוך ה׳ אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה׳ אלקיך, קללה ולא קללות.

וירא את הקיני וישא משלו, אמר לו בלעם ליתרו, קיני לא היית עמנו באותה עצה, מי הושיבך אצל איתני עולם, והיינו דא״ר חייא בר אבא א״ר סימאי, שלשה היו באותה עצה, אלו הן, בלעם איוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, ויתרו שברח זכו בני בניו לישב בלשכת הגזית... וישא משלו ויאמר אוי מי יחיה משמו א-ל, א״ר יוחנן אוי לה לאומה שתמצא בשעה שהקב״ה עושה פדיון לבניו, מי מטיל כסותו בין לביא ללביאה בשעה שנזקקין זה עם זה. וצים מיד כתים, אמר רב ליבן אספיר, וענו אשור וענו עבר, עד אשור קטלי מיקטל מכאן ואילך משעבדי שיעבודי.

הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך, עמך לעם הזה מיבעי ליה, א״ר אבא בר כהנא כאדם שמקלל את עצמו ותולה קללתו באחרים, אמר להם אלקיהם של אלו שונא זימה הוא, והם מתאוים לכלי פשתן, בוא ואשיאך עצה, עשה להן קלעים והושיב בהן זונות, זקינה מבחוץ וילדה מבפנים וימכרו להן כלי פשתן...

ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם וגו׳ ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב, בלעם מאי בעי התם, א״ר יוחנן שהלך ליטול שכר עשרים וארבעה אלף שהפיל מישראל... ואת בלעם בן בעור הקוסם, קוסם, נביא הוא, א״ר יוחנן בתחלה נביא ולבסוף קוסם... הרגו בני ישראל בחרב אל חלליהם, אמר רב שקיימו בו ארבע מיתות, סקילה ושריפה הרג וחנק. א״ל ההוא מינא לר׳ חנינא מי שמיע לך בלעם בר כמה הוה, א״ל מיכתב לא כתיב, אלא מדכתיב אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, בר תלתין ותלת שנין או בר תלתין וארבע, א״ל שפיר קאמרת, לדידי חזי לי פנקסיה דבלעם והוה כתיב ביה בר תלתין ותלת שנין בלעם חגירא כד קטיל יתיה פנחס ליסטאה. א״ל מר בריה דרבינא לבריה בכולהו לא תפיש למדרש לבר מבלעם הרשע, דכמה דמשכחת ביה דרוש ביה. (סנהדרין קה א והלאה)

...נתקבצו כולם אצל בלעם הרשע ואמרו לו מה קול ההמון אשר שמענו, שמא מבול בא לעולם, ה׳ למבול ישב, אמר להם וישב ה׳ מלך לעולם, כבר נשבע הקב״ה שאינו מביא מבול לעולם, אמרו לו מבול של מים אינו מביא אבל מבול של אש מביא, שנאמר כי באש ה׳ נשפט, אמר להן כבר נשבע שאינו משחית כל בשר, ומה קול ההמון הזה ששמענו, אמר להם חמדה טובה יש לו בבית גנזיו שהיתה גנוזה אצלו תתקע״ד דורות קודם שנברא העולם וביקש ליתנה לבניו, שנאמר ה׳ עוז לעמו יתן, מיד פתחו כולם ואמרו ה׳ יברך את עמו בשלום. (זבחים קטז א)

דרש רבי אבהו מאי דכתיב מי מנה עפר יעקב ומספר את רובע ישראל, מלמד שהקב״ה יושב וסופר את רביעיותיהם של ישראל, מתי תבא טיפה שהצדיק נוצר הימנה, ועל דבר זה נסמית עינו של בלעם הרשע, אמר, מי שהוא טהור וקדוש, ומשרתיו טהורים וקדושים, יציץ בדבר זה, מיד נסמית עינו, דכתיב נאם הגבר שתום העין. (נדה לא א)

תלמוד ירושלמי:

וכי מה עשה בלעם הרשע, על ידי שנתן עצה לבלק בן צפור להפיל את ישראל בחרב, אמר לו א-לוה של אומה הזו הוא שונא את זנות, אלא העמידו בנותיכם בזימה ואתם שולטין בהן, אמר ליה ומישמע לי אינון, אמר ליה אקים בנתך קומוי וינון חמיין ושמעין לך, הדא דכתיב ראש אומות בית אב במדין הוא...

כשבאו ישראל לנקום נקמת מדין מצאו שם בלעם בן בעור, וכי מה בא לעשות, בא ליטול שכר עשרים וארבעה אלף שמתו מישראל על ידו בשיטים, א״ל פינחס לא דברייך עבדת ולא דבלק עבדת, לא דברייך עמדת דמר לך לא תיזול עם שלוחי בלק ואזלת, ולא דבלק עבדת דאמר לך איזיל

לייט ישראל, ובירכתנון, אף אני איני מקפחך שכרך, הדא הוא דכתיב ואת בלעם בן בעור הקוסם הרגו בני ישראל על חלליהם, מהו על חלליהם, שהיה שקול כנגד כל חלליהם, דבר אחר על חלליהם, מה חלליהם אין בהן ממש, אף הוא אין בו ממש. דבר אחר על חלליהם שהיה צף כנגד כל חלליהם, והיה פינחס מראה לו את הציץ והוא שוקע ויורד, דבר אחר על חלליהם, אלא מלמד שנתנו לו ישראל שכרו משלם ולא קיפחוהו. (סנהדרין נא ב)

אבות דרבי נתן:

...אף בלעם יצא מהול, שנאמר נאום שומע אמרי א-ל... (פרק ב ה)

מדרש רבה:

ויאמר האדם וגו', ד' הן שהקיש הקב"ה על קנקנן ומצאן קנקנין של מימי רגלים, ואלו הן אדם, וקין, ובלעם, וחזקיהו... בלעם הרשע שנאמר (במדבר כ"ב) מי האנשים האלה עמך, ויאמר בלעם אל האלקים וגו'... (בראשית יט כ)

א"ר חייא א"ר סימון ג' היו באותה עצה, בלעם ואיוב ויתרו, בלעם שיעץ נהרג, איוב ששתק נידון ביסורין, יתרו שברח זכו בניו וישבו בלשכת הגזית... (שמות א יב)

...כך בלעם ראה ליתרו ועמלק ובעצה עמד על עמלק ומחה שמו, בא לראות יתרו מצאו שעשה תשובה, אמר לו למקום יפה ברחת, הוי איתן מושבך כאברהם... (שם כז ה)

על כן יאמרו המושלים, זה בלעם ואביו ששכרן סיחון לקלל את מואב, והן אמרו תבנה ותכונן עיר סיחון, כי אש יצאה מחשבון אכלה ער מואב, שקללו את מואב שימסרו בידו. (במדבר יט יח)

...וכן בלעם הרשע, בשעה ששלח בלק אצלו א"ל הקב"ה מי אנשים האלה עמך, היה צריך לומר רבונו של עולם הכל גלוי לפניך ואין כל דבר נעלם ממך ולי את שואל, אלא אמר לו בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי, אמר הקב"ה הואיל וכך אתה מדבר לא תאור את העם. אמר הקב"ה, רשע שבעולם, כתיב על ישראל (זכריה ב') כי הנוגע בכם נוגע בבבת עינו, ואתה הולך ליגע בהם ולקללם, תצא עינו, שנאמר שתום העין... (שם כ ו)

פתורה, עירו היה, ויש אומרים שולחני היה שהיו מלכי גוים נמלכים בו כשולחני שהכל מריצין לו, ויש אומרים בתחלה פותר חלומות היה, חזר להיות קוסם, וחזר לרוח הקדש. ארץ בני עמו, שמשם היה בלק, והוא א"ל שסופו למלוך. לקרא לו, שכתב לו לא תהא סבור שלי לבדי את עושה ואני מכבדך לבדי, אם תעקרם מכל האומות את מכובד, וכנען ועמלקים משתחוים לך... (שם שם ז)

ויבא אלקים וגו' מי האנשים האלה, זה שאמר הכתוב (משלי כ"ח) משגה ישרים בדרך רע בשחותו הוא יפול, זה בלעם, שבתחלה הבריות נוהגות בכשרות, ובדבריו אלו היו נוהגין בעריות, שהראשונים (בראשית כ"ט) ורחל באה עם הצאן, (שמות ב') ולכהן מדין שבע בנות, עמד בלעם והטעה את הבריות בעריות, וכמו שהטעה הוטעה, בעצה שנתן בה נפל והטעהו הקב"ה, שכן כתוב (איוב י"ב) משגיא לגוים ויאבדם. כיון שאמר לו מי האנשים האלה עמך, אמר אותו רשע אינו יודע בהן, יש שעה שאינו יודע, ואני אעשה בבניו כל מה שאני רוצה, לכך אמר להטעותו. דבר אחר מי האנשים האלה, עמד ויאמר בלעם בלק בן צפור, התחיל מתגאה ואמר אף על פי שאין אתה מכבדני, ואין אתה מוציא לי שם בעולם, המלכים מבקשים אותי. הנה העם היוצא ממצרים עתה לכה קבה לי אותו, להודיע ששנאם יותר מבלק, שבלק לא אמר קבה אלא ארה, וזה אמר קבה בפירוש. הוא אמר ואגרשנו מן הארץ, והוא אומר וגרשתיו, מן העולם הזה ומן העולם הבא. (שם שם ח)

לא תלך עמהם, א"ל אם כן אקללם ממקומי, א"ל לא תאור את העם, א"ל אם כן אברכם, א"ל אין צריכין לברכתך, כי ברוך הוא, אומרים לה לצרעה לא מן דובשיך ולא מן עוקציך.

ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק וגו', לא אמר להם בלעם לא נתן לי רשות לילך ולקלל, אלא לתתי להלוך עמכם, אמר לי אין כבודך לילך עם אלו אלא עם גדולים מהן שהוא חפץ בכבודי... ויען בלעם ויאמר אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב, מיכן אתה למד שהיו בו ג' דברים, עין רעה, ורוח גבוהה ונפש רחבה, עין רעה דכתיב וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו, רוח גבוהה דכתיב, כי מאן ה' לתתי להלוך עמכם, נפש רחבה דכתיב אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף

וזהב, אילו היה מבקש לשכור לו חיילות להלחם כנגדן ספק נוצחין ספק נופלין, לא די שיתן כך ונוצח, הא למדת שכך בקש. לא אוכל לעבור, מתנבא שאינו יכול לבטל הברכות שנתברכו מפי השכינה, ועתה שבו נא בזה גם אתם, מהו גם אתם, שסופכם לילך בפחי נפש כראשונים, ואדעה מה יוסף ה׳, שנתנבא שעתיד הקב״ה להוסיף להם ברכות על ידו. (שם שם ט)

דבר אחר למה נגלה על בלעם לילה, לא היה ראוי לרוח הקדש, לפי שכל נביאי הגוים בלילה מדבר עמהם, וכן אליפז אומר (איוב ד׳) בסיעפים מחזיונות לילה, וכן אליהו אומר בחלום חזיון לילה, עד שדיבר אתו בלילה, אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם, מיכן את למד שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו, שמתחלה נאמר לו לא תלך, כיון שהעיז פנים להלוך הלך, שכן כתיב ויחר אף אלקים כי הולך הוא. אמר לו הקב״ה, רשע איני חפץ באיבודן של רשעים, הואיל ואת רוצה לילך ליאבד מן העולם קום לך. ואך את הדבר וגו׳ ללמדך שבהתראה הלך... וילך עם שרי מואב, ללמדך שהיה שמח בפורענות ישראל כמותן... (שם שם יא)

...בלק אמר כי כבד אכבדך מאד, וכשבא לא שיגר לו אלא בקר וצאן אחת, התחיל בלעם חורק שיניו עליו שהיה נפשו רחבה, אמר כך שלח לי, מחר אני נותן מארה בנכסיו... בלק היה בעל קסמים ובעל נחש יותר מבלעם שהיה נמשך אחריו כסומא... בנה לי בזה שבעה מזבחות, ולמה ז׳ מזבחות, כנגד ז׳ מזבחות שבנו ז׳ צדיקים מאדם ועד משה ונתקבלו... (שם שם טו)

וישם ה׳ דבר בפי בלעם, שעיקם פיו ופיקמו כאדם הקובע מסמר בלוח, ר׳ אליעזר אומר מלאך היה מדבר, ויאמר שוב אל בלק... שהיו עומדין ומצפין מתי יבא. וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני, פתח ואמר מן הרמים הייתי והורידני בלק לבאר שחת... כך בלעם נזקק לרוח הקדש וחזר להיות קוסם כבתחלה, שנאמר ואת בלעם בן בעור הקוסם, לפיכך צווח רם הייתי והורידני בלק... (שם שם טז)

...אמר משה לפנחס ולאנשי הצבא יודע אני שבלעם הרשע הוא שם ליטול שכרו, עד שהזאב בא לצאן פרשו לו מצודה, ואותו רשע אם תראו אותו שעושה כשפים ופורח באויר העולם הראו לו את הציץ שכתוב בו קדש לה׳, והוא נופל והרגו אותו. (במדבר ל״א) ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם, שהיו עושין כשפים עם בלעם ופורחין, וכשראו את הציץ נפלו על חלליהם. (שם כב ה)

אמר ר׳ אחא ב״ר חנינא ראויות היו התוכחות לומר מפי בלעם והברכות מפי משה, אלא אילו הוכיחם בלעם היו ישראל אומרים שונא מוכיחנו, ואילו ברכם משה היו אומות העולם אומרים אוהבן ברכן, אמר הקב״ה יוכיחן משה שאוהבן, ויברכן בלעם ששונאן, כדי שיתבררו הברכות והתוכחות ביד ישראל... (דברים א ד)

דבר אחר ושמר ה׳ אלקיך לך, מהו ושמר, א״ר שמואל בר נחמן כל מה שישראל אוכלין בעולם הזה מכח הברכות שברכם בלעם הרשע, אבל ברכות שברכו אותן האבות משומרין הן לעתיד לבא... (שם ג ו)

דבר אחר החכם עיניו בראשו זה משה, והכסיל בחשך הולך זה בלעם הרשע, וידעתי גם אני שמקרה אחד יקרה את כלם, ואמרתי אני בלבי וגו׳, זה נקרא נביא וזה נקרא נביא... למחר ישראל נכנסין לצרה ואומרים (ישעיה ס״ג) ויזכור ימי עולם משה עמו וגו׳, שמא אומות העולם אומרים ויזכור ימי עולם בלעם עמו, הדא הוא דכתיב ואיך ימות החכם עם הכסיל. (קהלת ב יז)

ומהיכן בא עמלק, א״ר כרוספדאי בשם ר׳ יוחנן שבא מאצל בלעם הרשע, שבא ליטול עצה ממנו ואמר לו יודע אני שבעל עצה אתה, וגם בעל מחשבות רעות, וכל הנוטל עצה ממך אינו נכשל, א״ל ראה מה עשו אומה זו למצרים שעשו להם כמה טובות, ומה למצרים שעשו להם כמה טובות עשו להם כך, לשאר אומות על אחת כמה וכמה, היאך אתה יועצני, א״ל בלעם לך ועשה עמהם מלחמה, ואם אתה עושה עמהם מלחמה אתה יכול להם מפני שהן תלויין בזכותו של אברהם אביהם, ואף אתה שהוא בן בנו של אברהם תלוי בזכותו של אברהם... (אסתר פרשה ז)

מדרש תנחומא:

עד הגל הזה, זה שאמר הכתוב ותלחץ רגל בלעם אל הקיר (במדבר כ״ב), הגל הוא הקיר, לפי שעבר בלעם את השבועה שנשבע ליעקב, שנאמר אם לא תעבור את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה, ובלעם זה לבן, שנאמר ארמי אובד אבי (דברים כ״ו), ועל שבקש לכלות ישראל נקרא ארמי,

שנאמר ולכה זועמה ישראל, לכך נפרע הקיר ממנו, לפי שהוא העד על השבועה, כדכתיב (דברים י״ד) יד העדים תהיה בו בראשונה... (ויצא יג)

ראה בלעם הרשע כמה היה ערום, התחיל אומר את שבעת המזבחות ערכתי, לא אמר שבע מזבחות, אלא המזבחות, אלו הן משנברא אדם הראשון עד עכשיו שבע מזבחות בנו ואני מקריב שבע כנגד שבעתן... אמר ליה הקב״ה רשע, אלו הייתי מבקש קרבן הייתי אומר למיכאל ולגבריאל והיו מקריבין לפני, שנאמר (תהלים פ״ט) כי מי בשחק יערוך לה׳ ידמה לה׳ בבני אלים, זה בלעם שבקש להדמות להקב״ה בבני אלים, בבני אברהם יצחק ויעקב... (צו א)

...בלעם על ידי לשונו נדחף לגיהנם, שנאמר (במדבר כ״ג) מן ארם ינחני בלק מלך מואב, מן הרמים הייתי ממחיצת האבות, הנחני בלק וזרקני לגיהנם... (מצורע א)

ויבא אלקים אל בלעם, זה שאמר הכתוב בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים וגו׳ אזי יגלה אוזן אנשים ובמוסרם יחתום להסיר אדם מעשה ונוה מגבר יכסה. מהו מגבר יכסה, העלים הקב״ה ממנו שהליכתו מאבדתו מן העולם ומוליכתו לבאר שחת, להשיב נפשו מני שחת לאור החיים שיאבד נפשו מן העולם בהליכתו... (בלק ז)

ויגל ה׳ את עיני בלעם וירא, וכי סומא היה, אלא להודיעו שאף העין אינו ברשותו... (שם י)

ויקר אלקים אל בלעם, אמר לו רשע מה אתה עושה, אמר את שבעת המזבחות ערכתי, משל לשולחני שהיה משקר במשקלות, בא בעל השוק הרגיש בו, אמר לו מה אתה עושה מעולה ומשקר במשקל, אמר לו כבר שלחתי דורון לביתך, אף כך בלעם רוח הקדש אומרת לו מה אתה עושה רשע, אמר לו את שבעת המזבחות ערכתי... וישם ה׳ דבר בפי בלעם, שעקם את פיו ופקמו כאדם שקובע מסמר בלוח, רבי אליעזר אומר מלאך היה מדבר, ורבי יהושע אומר הקב״ה, שנאמר שוב אל בלק וכה תדבר... (שם יב)

מדרש אגדה:

דבר אחר, למה אמר לו בתחלה לא תלך ובסוף אמר לו קום לך, אלא בתחלה שאל בלק לקוסמים אמר להם מה תאמרו יפה יבוא בלעם או לאו, קסמו קסמים ואמרו יבוא, לכך הפר הקב״ה קסמיהם ואמר לו לא תלך עמהם, ובפעם שניה קסמו ואמרו לא יבוא, אמר לו הקב״ה קום לך אתם, מפר אותות בדים וקוסמים יהולל (ישעיה מ״ד כ״ה), וכן חשב בלעם הרשע בלבו ואמר, כמו שאמר לי בפעם ראשונה לא תלך ובשניה אמר לי לך, ככה אמר לי לא תאור ולבסוף יאמר לי תאור, על זה ויחר אף אלקים כי הולך הוא. (בלק במדבר כב ז)

אמרו חז״ל אותה אתון נבראת ביום הששי של בריאת העולם, ויעקב נתן לו לבלעם זה האתון כדי שלא יתן עצה רעה לפרעה שלא יגזור גזירה רעה על בניו, ולא הועיל לו, אלא הוא נתן עצת הלבנים לפרעה... (שם כא)

בוא וראה שנאתו של אותו רשע, כל אזהרות עשה לו הקב״ה, והמלאך צוהו שלא יהא לו רשות לילך, אף על פי כן חשב לשחד להקב״ה בקרבנותיו כדי שיניחנו לקלל. (שם לה)

ילקוט שמעוני:

ויאמר בלעם הפתורי למלך, אם בלהבת אש תאמר להמעיטם, הלא אלקימו מלט את אברהם מאור כשדים, ואם בחרב תאמר להשמידם, הלא יצחק בא להאסף ויתן איל תחתיו, ועתה אדוני המלך אם תבקש למחות את שמם צוה להטיל ילדיהן המימה כי לא נסה אחד מהם בזה. וייטב הדבר בעיני המלך ויעש כן... בימים ההם נהיתה מלחמה בין כוש ובין בני קדם, ויצא קוקנוס מלך כוש להלחם בארם ובבני קדם, ויעזוב את בלעם הקוסם הוא לבן הארמי מפתור ושני בניו ינוס וימברוס לשמור את העיר ודלת הארץ אתו. ויעץ בלעם את עם הארץ למרוד במלך קוקנוס לבלתי בוא העירה, וישמעו אליו עם הארץ וישבעו לו וימליכוהו עליהם ואת בניו הפקידו לשרי צבאות, ויגביהו את החומות מאד משני צדי העיר, ומן העבר השלישי חפרו בארות רבות אין מספר בין העיר ובין הנהר הסובב את כל ארץ כוש... ומשה בן שבע ועשרים שנה במלכו על בני כוש, והיה ביום השני למלכו ויועדו כלם לפני המלך ויאמרו לו, אם על המלך טוב הבה לנו עצה מה נעשה כי זה תשע שנים לא ראינו את נשינו ואת בנינו ונשב במצור... ויהיה כאשר גדלו בני החסידה ויצו המלך להרעיבם ימים שנים ויעש העם כן, ויהי ביום השלישי ויאמר המלך אליהם לבשו איש כלי מלחמתו בידו ורכבו איש על סוסו, וקחו איש אפרוחו בידו ונקומה ונלחמה בעיר מקום אשר

הנחשים שם, ויהי בהגיעם אל מקום הנחשים ויאכלום וישביתום מן המקום ההוא... ויהי כראות בלעם הקוסם כי נלכדה העיר, ויפתח השער וירכב על הסוס הוא ושני בניו וינוסו ויבואו מצרים אל פרעה מלך מצרים, המה החרטומים המכשפים הכתובים בספר הישר היועצים אל פרעה לאבד שם יעקב מעל פני האדמה... (שמות פרק ב קסח)

זה שאמר הכתוב אשמעה מה ידבר הא-ל ה׳ כי ידבר שלום אל עמו, אמרו אומות העולם לבלעם למה אמר הקב״ה לישראל שיביאו לו קרבנות, ולנו לא אמר, אמר להם בלעם הקרבנות אינן שלום אלא למי שקבל את התורה, שהן כתובין בה, צריך שיקריב קרבן, אתם מתחלה פסלתם אותה, ועכשיו אתם מבקשין להקריב קרבן, מי שקבלה הוא מקריב, שנאמר ה׳ עוז לעמו יתן ה׳ יברך את עמו בשלום... (ויקרא פרק ז, תצג)

...ובלעם בן בעור האחרון שבכולם, מפני מה נתנבא בלעם, מפני שעתידין אומות העולם לומר ליום הדין, רבונו של עולם, אלו נתן לנו נביא כמשה כבר קבלנו תורתך, לפיכך נתן להם בלעם בן בעור שישמעו לו בחכמתו יותר ממשה, במשה יתר אות אחת בבלעם חסר אות אחת, במשה חסר דבר אחד בבלעם יתר דבר אחד, במשה כתיב ויקרא אל משה, בבלעם כתיב ויקר אלקים אל בלעם, במשה כתיב הודיעני נא את דרכיך, בבלעם כתיב ויודע דעת עליון. וכיון שאמר לו הקב״ה קום לך אתם, היה לו שיאמר לפניו, רבונו של עולם לא איש אתה שתכזב, ולא בן אדם אתה שתגעול מעשה ידך, הללו חביביך בני חביביך הם בני אברהם יצחק ויעקב שעשו לך רצונך בתורתך, והוא לא עשה כן אלא היה שמח שמחה גדולה, אמר לבלק אביהם של אלו עמד ובנה מזבח אחד והקריב עליו שלש פעמים בשנה, כ״א שור כ״א איל, אבל אתה בנה לי שבעה שבעה מזבחות. באותה שעה היה הקב״ה יושב ושוחק עליו, שנאמר האתן בכורי פשעי וגו׳ זכר מא מה יעץ וגו׳. (במדבר פרק כב, תשסה)

ויאמר בלעם אל מלאך ה׳ חטאתי, להודיע שהוא רשע ערום, ידע שאין עומד בפני פורענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו... (שם)

אמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן כשהלך פינחס למדין הוא וכל חיילותיו שהלכו עמו, כיון שראה בלעם הרשע את פינחס עשה את שתי זרועותיו כשני לוחות אבנים והיה פורח ועולה למעלה מפני שהוא משתמש בשם המפורש, אף פינחס כיון שראהו פורח ועולה אף הוא עושה שתי זרועותיו כשני לוחות אבנים והיה פורח ועולה אחריו, עד שמצאו עומד ומשתטח לפני כסא הכבוד, מיד נתן עליו פינחס ציץ של הקב״ה ותפשו והורידו והביאו לפני משה ודנוהו בסנהדרין והרגוהו. (שם פרק לא, תשפה)

מדרשים:

...את שכתבת (תלים צ״א) עמו אנכי בצרה, והריני בצרה יפה לך. ועד עכשיו ישראל אומרים על עצמן. בא וראה שלא עמד אדם שונא את ישראל כבלעם הרשע, ואמרו רבותינו בשם ר׳ יהודה בן פזי בשעה ששלח בלק אחר בלעם לקלל את ישראל אמר לו בלעם, מה אתה עושה, אתה רוצה ליגע בהקב״ה שהוא עמהם, שני אנשים שהם מדובקים זה בזה אם יבוא אחד ויכה את אחד מהם לא כאילו שניהם הכה, כביכול הקב״ה מדובק עם ישראל, אם מקלל אני אותן כביכול בו אני נוגע, שנאמר (במדבר כ״ו) מה אקוב וגו׳... (אגדת בראשית פרק סה)

מדרש הגדול:

דתנו רבנן שלשה יועצין היו לפרעה, כשנצטרע שאל לרופאים מה ירפא אותו, בלעם יעץ שיקח את היהודים לשחטן ולישטף מדמן ובו מתרפא... (שמות ב כג)

לקח טוב:

אם יתן לי בלק מלא ביתו, מיכן אמרו רבותינו ז״ל בתחלה נביא היה ולבסוף נביא שקר היה. (בלק)

לך עם האנשים, מפרשים כי רצה הקב״ה להגביהו ולהשפילו אחרי כן, לפיכך לא אמר לו ללכת עם הראשונים עד שבאו שרים נכבדים, וכן הוא אומר (משלי ט״ז) לפני שבר גאון. (שם)

וילך שפי, יחידי, דבר אחר כמו שפיפון עלי אורח (בראשית מ״ט), שהיה קוסם ומנחש, והיה נמשך על גחונו כנחש, ויקר אלקים אל בלעם, הביא עליו טומאה כגון מקרה לילה, מלמד שסרה ממנו רוח הקדש, וישם ה׳ דבר בפי בלעם, חכה שם לו בפיו שלא יהא רשאי לקלל. (שם)

ילקוט ראובני:

בשעה שאכלה חוה מעץ הדעת נתערבב טוב ורע ונולד מניצוץ הטוב הבל, וקין מרע, אפס מפני שכל קדושה עדיין היה בה תערובת קליפה, וכן בהיפך בטומאה היה בה תערובת קדושה, לכן קין מצד חלק קדושה שבו נולד ממנו יתרו ונתגייר, והבל מצד קצת טומאה שבו נולד בלעם, וזהו שארז״ל בישראל לא קם, אבל באומות העולם קם, ומנו זה בלעם, במדרגה שזה עומד בקדושה, במדרגה זו זה עומד בטומאה. משה היה כהן ובלעם בעל מום חיגר ברגליו ופסול לכהונה. מצינו בלעם היה גדול ממשה י״א שנה, והסוד אחד עשר יום מחרב דרך הר שעיר, דמנין י״א פונה לטומאה בסוד עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר... (בראשית)

והתברכו בזרעך כל גויי הארץ וגו׳, בלעם היה בן מלכה אחות שרה וילדה קמואל זה בלעם, ונקרא כן על שם שקם כנגד אומה של א-ל, ומלכה היתה עקרה, וכמו שהתפלל אברהם על שרה התפלל על מלכה וילדה... לכן אמר בלעם אלמלא אברהם לא הייתי בעולם. (וירא, בסוף)

שלשה מלכי אדום שהוא מזרע אדם ואלו הן, בלעם בן בעור, והוא הנקרא על שם בלע, ומכר בכורתו בשביל בליעתו, בן בעור שמו כבהמה, שנאמר הלעיטני נא... (תולדות)

בלעם עמלק גימטריא במצרים, כי במצרים בא בלעם בכח עמלק לעכב על ישראל. (בשלח)

א״ר יהודה חס ושלום דהוי ידע בלעם בקדושה דלעילא כלל, דהא הקב״ה לא אתרעי בעם ולשון אחרא דישתמש ביקריה אלא בנין קדישין, כתיב והתקדשתם והיתם קדושים... (קדושים)

ויגר מואב מפני העם מאד, כי יניקתו של בלעם מצד נהורא דקין קליפות נוגה ארמית, כמ״ש מן ארם ינחני בלק, שגם לבן שהוא בגלגול בלעם בן בעור, כדאיתא בתרגום יונתן בגלגולא קדמאה דיליה הכל ענינו קליפה היתה על ידי נוגע ארמית וכו׳, **כוז״ו במוכז״ז כוז״ו בגימטריא יג״ר,** וזהו סוד ויגר מואב, וזהו יגר שהדותא. (בלק)

שלשה יועצי פרעה... אבל בלעם עמד ברשעתו, כשראה גדולות ישראל במדבר אחר צאתם נתקנא בהם, התחיל למרוט שערות ראשו לעשות קרחה בראשו וזקנו שלא הועילה עצתו. הלך ופרח לעז״א ועז״אל, וכך הסדר לכל איש הפורח שם, כיון שהולך אל תוך הרי חשך **ראה אותו עז״אל שהוא גלוי עינים, מיד אומר לעז״א, מיד הם קוראים בקול ומתאספים נחשים גדולים השרפים, והמכשף הרוצה לילך אצלם ממתין על הפתח בהרי חשך עד ששולחים רוח אחד שהוא כמין חיה קטנה וצורתה כצורת חתול והראש שלה כמין ראש הנחש, ושני זנבות לה ורגליה קטנות, כיון שרואה אותה המכשף עושה אותה קטורת משריפת התרנגול לבן, והוא משליך בפניה של חיה הנ״ל, והיא הולכת עמו ומלוהו עד עז״א ועז״אל וכו׳, ויושב שם עמהם חמשים יום, וכיון שהגיע העת להלוך מהם, החיה הנ״ל עם כל הנחשים הולכים לפניו עד שיוציאו מאותו חשך. וכן עשה בלעם, היה שם מיום יציאת מצרים עד יום מתן תורה חמשים יום**, היה מגור עמהם בהרי חשך והיה רוצה לקטרג ולהחזירם למצרים, והקב״ה בלבל כל חכמתם של המכשפים ומלמדיהם... (שם)

בלעם ובניו היו בטומאה נגד אהרן וחור שבקדושה. (שם)

בלעם היה בנה של מלכה אחות שרה, וילדה את קמואל זה בלעם, ונקרא כן על שקם כנגד אומה של אילו... בלעם חייבא הוי משתדל במלאכייא דממונא על כוכבייא ושמשא ובאילין דממונן על רוחא ושידין למהוי כאלהים היודעי טוב ורע, וכן עשו דור אנוש ודור הפלגה, והקב״ה איעקר לון מעלמא דין ומעלמא דאתי. (שם ועיין שם עוד)

בלעם היה בעל תשובה כשזכר שם המפורש ונשתטח לפני כסא הכבוד, ונסתפק פנחס להמיתו שאין לך דבר שעומד בפני בעל תשובה, ויצא מפי משה ובית דינו לדון אותו בד׳ מיתות בית דין, לפי שהמית כ״ד אלף מישראל ועברתו שמורה נצח כל צרות של ישראל. (מטות)

לא תסגיר עבד אל אדוניו, כיון שיצאו ישראל ממצרים בקש בלעם להחזירם למצרים בכשפיו. (כי תצא)

אמונות ודעות:

והששי (סתירה): מה שאמר ה' לבלעם על שלוחי בלק לא תלך עמהם, ואחר כך אמר לך אתם, וגם זה אינו בטול, לפי שהאנשים שהלך אתם אינם אותם האנשים אשר מנעו מללכת אתם, שהרי נאמר, "ויוסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים מאלה", נמצא שמנעו מלכת עם הפחותים והרשהו ללכת עם הנכבדים להוסיף בכבודו, כדי שיאמרו הציל ה' את בני ישראל מנזקי פלוני הנכבד והנעלה. (מאמר ג פרק ט)

תרגום יונתן:

ומקללך אאר - ובלעם דמלטט יתהון אילוט ויקטלוניה... (בראשית יב ג)

אשר לא שם לבו - ובלעם דלא שוי לביה לפתגמא דה' שבק ית עבדוי וית גיתוי בחקלא. (שמות ט כא)

אל בלעם - לות לבן ארמי הוא בלעם דבעא למבלוע ית עמא בית ישראל בר בעור דאיטפש מסוגעי חכמתיה ולא חס על ישראל זרעא דבני בנתיה... (במדבר כב ה)

אמר בלעם רשיעא אין קטלין יתי כבר מבשרנא דלית לי חולק לעלמא דאתי, ברם אין מיתנא מותא דקשיטין לואי דתהי סופי כזעירא דבהון. (שם כג י)

נאם בלעם - גברא דיקיר מן אבוי, דרזיא סתימיא מן נבייא הוה מתגלי ליה. דשמע מימר מן קדם ש-די חמי וכד הוה בעי דיתגלי ליה, הוה משתטח ונפל על אפוי, ורזיא סתימיא דאתכסי מן נביא הוה מתגלי ליה. (שם כד טו וטז)

כיון דחמא בלעם חייבא ית פנחס כהנא רדיף מן בתרוי, עבד מלתא דקוסמין ופרח באויר שמיא, מן יד אידכר פנחס שמא רבא וקדישא, ופרח בתרוי, ואחדיה ברישיה ואחתיה, שלף סייפא ובעא למקטליה, פתח פומיה בתחנונין, משתבענא לך דכל יומין דאנא קיים לית אנא מלטט עמך. אמר ליה הלא אנת לבן ארמאה דבעית למישיציא ית יעקב אבונן, ונחתת למצרים למובדא זרעא, ומן בתר דנפיקו ממצרים גרית בהון עמלק רשיעא... אמליכת מילכא בישא ית בלק למקומא ית בנתיה... בגין כן לית אפשר תוב למקיימא ית נפשך... וקטליה. (שם לא ח)

רש"י:

ראה גם: בלעם-וישראל.

גם את הדבר הזה - שלא תשרה שכינתי עוד על אומות העולם, אעשה, ואין דבריו של בלעם על ידי שריית שכינה, אלא נופל וגלוי עינים על ידי שליח. (שמות לג יז)

יאמרו המושלים - בלעם שנאמר בו "וישא משלו" המושלים בלעם ובעור, והם אמרו בואו חשבון - שלא היה סיחון יכול לכבשה, והלך ושכר את בלעם לקללו. (במדבר כא כז)

לינו פה - אין רוח הקדש שורה עליו אלא בלילה, וכן לכל נביאי עובדי אלילים. (שם שם ח)

להלך עמכם - אלא עם שרים גדולים מכם, למדנו שרוחו גבוהה, ולא רצה לגלות שהוא ברשותו של מקום. מלא ביתו כסף וזהב - למדנו שנפשו רחבה, ומחמד ממון אחרים. לא אוכל לעבר - על כרחו גילה שהוא ברשות אחרים, ונתנבא כאן שאינו יכול לבטל הברכות שנתברכו האבות מפי השכינה. (שם שם יג ויח)

לעבר את פי ה' - כאן לא נאמר "אלקיי", לפי שידע שנבאש בהקב"ה ונטרד. (שם כד יג)

אבן עזרא:

בלע בן בעור - אינו בלעם, ובלעם אינו לבן, והדרש הוא, כי הוא מכשף כמוהו, כי לא יפול מדברי רז"ל ארצה. (בראשית לו לב)

לא הביט און - לפי דעתי כי מזאת המלה למד בלק לשלוח נשי מואב במחנה ישראל... (במדבר כג כ)

ויודע דעת - בנבואה ולא בקסם, ורצה לגלות ימות המשיח. (שם כד טז)

עמי זכר - הזכיר החסד שעשה עמהם כאשר אמר בלעם להשמיד את הכל, ולא הנחתיו לקללכם, ונתתי רוחי עליו לכבודכם. (מיכה ו ה)

רמב"ן:

את התרפים - ...ולבן היה קוסם, כמו שאמר "נחשתי", וארצו ארץ הקוסמים, ובלעם היה מעירו. (בראשית לא יט)

...ונראה שבלעם עשה הכל כהוגן, שעצת ה' טובה לעולם, וה' אמר לו כבר הודעתיך שהם ברוכים, ואם יתרצו שתלך על מנת כן לך, בתנאי שתברכם כאשר אצוך, ולא תחוש לבלק. שרצה שיתברכו מפי נביא הגוים. ובלעם מרוב חפצו ללכת לא הודיעם זאת גם בפעם הראשונה. (במדבר כב כ)

וילך עם שרי - כרוצה להשלים חפצם, על כן ויחר אף ה' וגו', שאילו הודיעם הכל לא היה הולך, וגם יש בזה חלול השם, שיחשבו שנתן רשות לקלל וחזר בו, ואחר כך כשיברך יאמרו מהתל הוא בו, ונצח ישראל לא ישקר וגו'. (שם שם כא)

כי ירט הדרך - ...כאשר פירשתי כי ההליכה היה בה רשות מאת ה' הנכבד, אבל בלעם עוות אותה בלכתו עמהם על דעתם שיקלל את העם. (שם כב לב)

שבעה מזבחות - בלעם רצה לדבקה אליו הרצון על ידי הקרבנות, ועל כן העלה עולות מספר כולם... ובסוף לא רצה לילך לקראת נחשים והעלה הקרבנות בעצמו שלא יוכל בלק לפגל במחשבתו... (שם כג א)

לזנות - כרש"י ובפרק חלק, ולכן יתכן שהיה בעצת בלעם גדולם, ועל כן הרגוהו... ועל שחפץ לקללם. (שם כה א)

...וקרוב הוא שהיה גם בלעם בעצה הזו, כי בשובו מארץ מואב עבר במדין, כי דרכו משם היה, והיה ביועצי המלכות. ואולי נתעכב שם לדעת מה יהיה בהם, לפיכך מצאוהו ישראל במדין ויהרגוהו שם, ויהיה פירוש ויקם בלעם וילך וישב למקומו שהלך לו לשוב אל ארצו, וכן נראה כי ישראל לא יהרגו המתנבא רק ברשות התורה, אבל כאשר נאמר להם כי צוררים הם בנכליהם אשר נכלו לכם וגו', והנה כל המתנכלים מחויבי מיתה, ולכן המיתו גם בלעם, כי ידעו שהוא בעל העצה הרעה הזאת... (שם כה יח)

מורה נבוכים:

וכן ביעקב ויאבק איש עמו... כולו במראה הנבואה, וכן ענין בלעם והאתון... (חלק ב פרק מב)

ספר חסידים:

וכן למה לא אמר בלעם באמור המלאך על מה הכית אתונך, היה לו להשיב מה עוון יש שהכיתי, ואפילו צער בעלי חיים אין כאן, שלא רבצה מחמת משאוי, וגם שלחצה רגלו, אלא שהיה לו לחשוב שמא שלא ברצון הקב"ה הוא שאקללם, שהוא לא נתן לי רשות אלא להגיד העתידות, וזה שאמר "חטאתי", שלא פשפשתי וחקרתי באיזה עוון הוא, מכאן שיהא אדם ערום ביראה... (קנג)

רשב"ם:

אשר תברך מבורך - בנבואה או על ידי קסמים, שנקרא ביהושע "בלעם הקוסם", אך סבר שתפלותיו וקרבנותיו יועילו לו. (במדבר כב ו)

מבעלי התוספות:

עד הגל - נעצו חרב בגל לעדות, ולכן לקה בלעם בשניהם, בגל שלחצה רגלו אל הקיר, ובחרב שהרגוהו בה. (בראשית לא נב)

ויחר אף - שמחשבתו נכרת מתוך מעשיו, חשב אחר שאמר לו לך אתם חזר בו ובדעתו לקללם, והיה לו להעלות על דעתו שאין הקב"ה חוזר בו, לכך שלח לו מלאך לשטן להודיעו שיודע מחשבותיו. (במדבר כב כב)

חזקוני:

ויחר אף אלקים כי הולך הוא - שהרי לא נתן לו רשות בפנים מאירות, כדכתיב, "אם לקרא לך" וגו', והיה לו להבין מפעם ראשונה שלא היה בדעתו של הקב"ה שילך הוא, ודוגמא זו מצינו במרגלים... דבר אחר ויחר אף - שהרי אמר "ואך את הדבר אשר אדבר אליך אותו תעשה", ולא היה לו לבלעם ללכת עד שידע אותו הדבר, והוא מיהר עצמו מרוב שנאה ולא המתין הדבור. נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקודש מאומות העולם, שזה עמד מהם ובא לקללם על לא חמס בכפם. (במדבר כב כב)

ואת בלעם - ...דבר אחר לפי שאמר להם "לא הביט און ביעקב" וגו', כלומר לא חטאו למה יחזור מלברכם, עמדו הם והחטיאום, ושלחו לו, עכשיו תוכל לקללם שהרי חטאו, ובא ונהרג. (שם לא ח)

רבינו בחיי:

אותו תעשה - כאן יש לשאול היאך אפשר לבשר ודם לשנות גזירת הבורא שגזר ב"ה על ידי קללתו של בלעם, ואם תאמר שלא היה ממש בקללתו, למה מנעו? והתשובה: שלא היה כח בדברו כלל, שאם לא כן מדוע לא בירך את בלק שלא ישלוט בו ישראל, ולמה ידחוק את עצמו בשכירות, יברך את עצמו שיהיה מלך על כל המלכים. אלא ידע מחכמתו לכווין השעה שהקב"ה כועס בה, ואז בודאי כח בדברו. ואמרו שהקב"ה לא כעס באותם הימים, למה לא הניחו לקלל את ישראל, כדי שלא יאמרו שהמגפה של פעור היתה על ידי קללתו. (במדבר כב כ)

ויראו משם קצה העם - שיתכוון אליהם בכח ההבטה שהיא מכוחות הנפש... ואף על פי שמצאנו בחסידים וגדולים שאין דיבורם עושה רושם, כי הדבר סגולה בנפש, ומלבד החכמה צריך סגולה זו בנפשו השכלית. (שם שם מא)

וישת אל המדבר - להרב הזכיר להם חטא העגל, ויש לומר שמתכוון כאן לרוח הטומאה שמתחלה התכוון לדרך האמונה שיבא לו הדבור מה', ובלק מסייעו, שבלעם שוחט למדת הרחמים ובלק זורק למדת הדין, ועתה נטה לרוח הטומאה השורה במדבר, ולא רצה שבלק יסייעו ויפגל במחשבתו. (שם כד א)

נאום הגבר - שהוא והתרגול יודעים לכוון שעת כעסו של הקב"ה... והתרנגול נואף מכל העופות, ולכן נפסל מהמזבח, וכן בלעם... (שם שם ד)

בעל הטורים:

ומקללך אאר - בגימטריא: בלעם הבא לקלל בניך. (בראשית יב ג)

עודך מסתולל בעמי לבלתי - ראשי תבות בלעם, שעל ידו אינך משלחם, ששלשה היו באותה עצה... (שמות ט יז)

אל בלעם בן בעור פתורה - בגימטריא זהו פותר חלומות. במדבר כב ה)

ואשר תאר יואר - בגימטריא: שקללת את מואב. (שם שם ו)

ויך את האתון - ולא קלל אותה, לפי שהיה בדעתו לקלל את ישראל, ואין ב׳ קללות ביום אחד, דכתיב ״לא אוסיף לקלל״, אי נמי שלא הגיע הרגע של הזעם. (שם שם כז)

וילך שפי - בגימטריא: חיגר ברגל, או מלשון שף ממקומו, שנאמר ותלחץ את רגל בלעם אל הקיר. (שם כג ג)

מות ישרים - ...ישרים בגימטריא אבות העולם. סופי תיבות של שמות האבות בגימטריא בלעם, וזהו ״ותהי אחריתי כמוהו״. (שם שם י)

וישב למקומו - ולא אמר הלך לדרכו, שנטרד מדרכו וירד לגיהנם. (שם כד כה)

ואת בלעם - ביהושע אומר ואת בלעם בן בעור הקוסם, מלמד שהביאוהו לפני משה ודנוהו כדין מכשפה לא תחיה. (שם לא ח)

הרקאנטי:

וישא בלעם את עיניו - דע כי בהיות בלעם הרשע מעלה נפשו בעליונים היה צריך לראות ולהסתכל במי שכוונתו עליו להרע או להטיב, והיה מדביק וקושר מחשבתו למעלה והיה ממשיך כח עליון על מי שהיה מסתכל, זהו שנאמר עליו ״אשר מחזה ש-די יחזה נופל וגלוי עינים״, כי גלוי עינים ממש היה צריך לו, זהו ויקחהו שדה צופים, שהיה צופה בהם כדי להמשיך עליהם כוונתו ומחשבתו הרעה. אבל ה׳ ית׳ היודע ומבין כל הכוונות ראה רוע שיעור כוונתו ומחשבתו הרע לקלל את ישראל והפכה לטובה, שנאמר ״ויהפוך ה׳ אלקיך לך את הקללה לברכה״. ותתבונן מכאן עד היכן מגיע כח המחשבה וההרהור אם לטוב אם לרע... (בלק, ועיין שם עוד)

עקדה:

לינו פה - הוא תחילת חטאו, כי איך יתכן לשאול פי חכם ונביא על דבר שהוא ברור כי הוא חטא, ובלעם ידע כמה חביבין ישראל למקום, והנסים שעשה להם, אבל נתפתה לרשעותו ותאותו, והסכים לשאול על כך, ולכן הבא ליטמא פותחין לו. הנה העם - ועוד השיאו זדון לבו לגנוב דעת עליונה ולהפוך מדת רחמנותו לאכזרי על בניו, ועל כן הכריחו בכל נבואותיו לקראתם בשמותיהם המובהקים, יעקב וישראל. ובכל זאת הזהירו בפעם הזאת ברחמנותו, ובלעם ברשעתו הסתיר מהשלוחים התשובה העיקרית. (שם כב ח ויט)

אם לקרא לך באו - ואחר שב ככלב על קיאו חרה אף ה׳ בו, ונענה לו שילך, ותראה חרפתו לעיני השרים, אשר חשב להתכבד בפניהם. (שם שם כ)

ויתיצב מלאך - בא להראות לו חטאו וענשו. ותלך בשדה - בפעם הראשונה כשבאו אליו השלוחים היה לו לסרב לנטות מהדרך, ולא לשאול את ה׳, וכבר היה ראוי למלקות. ותלחץ - החטא השני מה שדחק רגלי השכינה, באומרו לשלוחים לינו פה הלילה, וראוי למכה רבה. אין דרך לנטות - הוא החטא השלישי, שנאמר לו שלא יוכל לנטות ימין ושמאל, והיה לו לישב במקומו, והודה מעצמו שחייב מיתה על כך. והוויכוח בינו לאתון היה, שאם מענוותו בחר באתון לרכיבה היה לו לבחור באתון מלומדת, והשיבה לו הלא לימדתני שאם יש שינוי בטבע ודאי יש סבה לכך, ונתן דעתו על כך ואז ראה המלאך, וכל כך נתעב למעלה עד שננעלו לפניו השערים חוץ מן השפל הזה. וגם המלאך הוכיחו שהיה לו לשים לבו על כך. חטאתי - עתה הכיר שמוטב לו לפרוש לביתו ולא לשבע עוד קלון, ואמר לו לך - בעל כרחך, ומעתה תאסר גם על דיבור קטון וגדול, ותדבר מה שישים ה׳ בפיך, ולא היה יכול להודיע אפילו לבלק מה ענינו. (שם שם כב והלאה)

אברבנאל:

בלעם נקרא קוסם ונראה כנביא, כי בתחלה היה קוסם, יודע לכוון השעות במשפטי הכוכבים ועושה טלסמאות על פי זה, וכאן היה לנביא, שרצה ה׳ להודיע הצלחות ישראל על ידו, ויפחדו העמים מפניהם, הקוסם אינו פועל הברכה כי אם מכוון הזמן, ומחלוקת בלק עם בלעם בכל הפרשה היתה בזה, שבלק רצה שיקסום, ובלעם אמר לו שהוא מתנבא ברוח ההשגחה העליונה. (שם כב ה)

הנני הולך לעמי - ולא בורח כדבריך, וכדי לנחם את בלק שלא ישחיתו את ארצו ניבא לו עוד על ענין ישראל בימות המשיח, וענין מואב אז. (שם כד יד)

מה יעץ - והכרחתי לברכם כדי שיתפרסמו לעמים הטובות שיבואו עליהם, ויפחדו מפניהם. ומה שאמרו רז״ל שה׳ לא כעס באותם הימים, רוצה לומר שלא נהג במדת הדין, ולכן לא היה בלעם יכול להרע להם. (מיכה ו ה)

ספורנו:

לא תלך עמהם - אף על פי שלא תקללם לא תלך, כדי שלא תתן עיניך בהם לרע, כענין אמרם נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות. (במדבר כב יב)

הלא גם אל מלאכיך - אין ראוי שתתמה על שלא עשיתי רצונך בתקות הכבוד שתכבדני, שגם למלאכיך שאמרו מצד כי כבד אכבדך מאד, אמרתי שאין זה בידי. (שם כד יב)

אלשיך:

אולי אוכל - אני אעשה אחר כך העיקר, כי בלעם היה יודע השעות ובלק המקומות, ויחד אולי יצליחו. כי ידעתי - ואם תאמר אם כן אברך רק את מואב, ידעתי כי אשר תברך תחול הברכה רק אם הוא מבורך כבר מעצמו. (שם כב ו)

הנה העם - הידוע, וכסה בדבר בלק טלאי על גבי טלאי, בל יקצוף ה׳ על שהקל בכבוד ישראל. וה׳ השיב לא תאור - בכלל, והשמר מברכת ישראל ״ואורך ארור״. (שם שם יא ויב)

דברתי לאמר - לראיה שאין לי חפץ במתנותיך ובכבודך, כי אז הייתי צריך להחניף לך, ואפילו למלאכיך כיניתיך בשם בלק ולא מלך, כי לפני ה׳ אתה כאדם פשוט, וגם ״דברתי אליהם״, לשון קושי. (שם כד יב)

מהר״ל:

תחלה יש לך לדעת ענין אברהם וענין בלעם. אברהם היה ראש לאומה הישראלית, וכן היה בלעם ראש לאומות, לפי שהיה נביא לאומות, ומפני שהראש והעליון יש לו התעלות ביותר, לפיכך נמצא ב׳ דברים אצל אברהם ובלעם בשוה, שבשניהם כתיב ויחבוש את חמורו, ובבלעם ויחבוש את אתונו. באברהם כתיב, ויקח את שני נעריו עמו, ובבלעם ושני נעריו אתו. שאברהם מתעלה על המדרגה החמרית, אבל אצל אברהם כתיב חמור, שהוא זכר, כי לאברהם אין צירוף כלל לחמריות, רק רוכב ומתעלה עליו ביותר, ולבלעם לפי מדרגתו חבור אל החמרי, שנאמר ״ההסכן הסכנתי לעשות לך״, מלשון ״ותהי למלך סוכנת״, שבלעם היה מתחבר לחומר.

ואברהם ובלעם דומים לאדם שיש לו השכל הרוכב על החומר הגופני, ויש ב׳ כחות משמשות השכל, וכשהיה אברהם הולך לעבוד את השי״ת להקריב את בנו, אמר לכחות הגופניים האלו ״שבו לכם פה״, שכל זמן שהכוחות הגופניים עם השכל, הם מעכבים את ההשתחויה אל השי״ת, ולכך נאמר אצל אברהם ״עמו״, הנאמר על שני דברים שאינם ביחד לגמרי, אבל בלעם שיש לו חיבור לכוחות הגופניים, כתיב אצלו ״אתו״, לשון חיבור לגמרי.

ומפני זה היו אצל אברהם ג׳ מדות שהם נוטים לנפש נבדלת, וג׳ דברים אצל בלעם המורים כי נפשו נמשכת אחר החמרי... כי החומר דבק בו ההעדר, ולכך היה בו עין הרע, שדבק בו ההעדר עד שמוציא את הכל מן העולם, וכן רוח גבוהה מורה על חיסרון השייך לחמרי, וכן נפש רחבה לקבל ממון, כי מי שאינו חסר ומסתפק בעצמו אין מקבל דבר, מאחר שהוא שלם... מפני כך ראוי לתלמידיו גיהנם, שהוא העדר וחיסרון, שהרי נקרא ציה וצלמות ואבדון, ונקראים אנשי דמים שרוצים לבלעות אחרים מפני ההעדר והחיסרון הדבק בהם, וקרא אותם אנשי מרמה, שיוצאת מדתם מן היושר והתמימות, ולפיכך אמר הכתוב ״לא יחצו ימיהם״, שאם היו באים אל החצי היו נכנסים במציאות שהוא יש...

ותבין שהיו בבלעם ג׳ מיני חיסרון, מצד שהיה עצם רע בעצמו, ומורה על זה מה שהוא בעל עין הרע, והשני מצד התוספות שבו, שכל תוספת היא חיסרון, והשלישי מצד שהיה נפש חסרה, ולכך

היה בעל נפש רחבה לחמוד ממון אחר... ואצל בלעם דכתיב שני נעריו אתו, היו מקבלים ממנו זוהמא, עד שכל הג' היו מתועבים, ויש לו תלמידים ותולדות.

כלל הדבר: מה שהיה אברהם מתעלה בכל כחות נפשו במעלה העליונה הנבדלת, ועל ידי זה קנה ג' מעלות קדושות, היפך זה בבלעם התעלות לפחיתות ולטומאה, והיתה דבקותו ברע... (דרך חיים פרק ה יט)

ויחר אף - ראה שהדבר רע וכו', שהרי לא הרשה לו ללכת אלא בשביל הנאתו לקבל שכר. (גור אריה במדבר כב כב)

אור החיים:

לינו פה - עמו, שיוכל להשיב להם מיד. הלילה - רק לילה אחד מצרות עינו. (שם שם ח)

מי האנשים האלה עמך - ...שהכנסת אותם למקום זה עמך בחדר המיוחד לך לדבר עמך מלאך אלקים, כי יקפיד ה' על כבוד בלעם בערך האומות, כיון שהוא נביא עליהם... והבין בלעם דבריו, ואמר טעם שעשה להם כבוד זה הוא לפי שהם שלוחי מלך... (שם שם ט)

ויקם בלעם בבקר - אולי לפי שהיתה בשורה רעה להם לא רצה לגלות להם בלילה לפי מה שאמרנו שהיו במלונו עצמה... או להודיע צרות עינו שמהר לשלחם קודם הגעת זמן האוכל... לכו - הכחיד חצי דבר ולא אמר להם אלא מאמר ראשון שאמר לו ה', לא תלך עמהם לצד פחיתותם, ולא אמר להם מאמר לא תאור וגו', שבזה חזר בלק ושלח רבים ונכבדים... (שם שם יג)

אם לקרא לך - ...כי במה שלפנינו היו לפני ה' ב' דרכים, ובכל אחד מהם יש בו מיחוש בלתי הגון, הא', אם יסכים ה' על הליכתו יחשבו העמים ההם שרשותו ביד עצמו, ולא ידעו ששלשלת הכלב ביד בעליו, ואינו יכול עשות ככל אשר יחפץ, וה' חפץ שיוודע לעיני העמים שאין בלעם ברשות עצמו להרע למי שאין ה' חפץ ברעתו. ואם לא יניחהו ללכת יכנס במיחוש אחר, כי יאמר בלעם שהוא ירא ממני חס ושלום לשולחו, ולזה מונעו מלכת, אשר על כן נתחכם ה' וסלק ב' המיחושים בדרך נכון, בתחלה אמר אליו לא תלך וגו', שבזה הראה כי אין הכלב רע ברשות עצמו. גם נתחכם ה' בזה לשלם לו שכרו שהקדים לומר לשלוחי בלק כי אינו ברשות עצמו, ומה שכר נתן לו, שידע ה' את אשר תקראנה אותו בהליכה זו, שמלבד שלא תהיה לו תועלת, עוד לו שתסובבהו הליכה זו לנפול בחרב... וזה נוסף על גדר הכבוד שעשה לו בהדרגת השרים. ובשליחות שניה באנו לתיקון המיחוש השני, שיאמר שאין ה' יכול חס ושלום למונעו מהרע לישראל בהליכתו... לזה אמר אליו קום לך אתם, ובכל מקום ידי מושלות עליך, ולא אמר לו בהחלט קום לך, אלא בדרך זה, אם לקרא לך וגו', פירוש אם קריאת האנשים יש לך בה הנאה... ובזה הוסר המיחוש שיאמר בלעם שה' ירא חס ושלום ממנו לשלחו, שהרי שלחו... (שם שם כ)

לך עם האנשים - ...ולא שפי, והכוונה לבטל ממנו הכנת הרע אשר היה חושב לעשות בקסמיו, וכן עשה... ואפס - כאן התנה עליו תנאי אחר, שברשיון ראשון אסר עליו המעשה, דכתיב "אך את הדבר וגו' אותו תעשה", ומזה חשב הרשע מחשבות להרע, כי כחו היה במעשה ובדבור, במעשה בכשפיו וקסמיו, גם בעינו הרע... וכוונת עליון במאמר "אותו תעשה" נתכוון לאסור עליו גם הדיבור אשר יצא ממנו מעשה, ולא כן הבין הוא לצד תכונתו הרעה, לזה בא מאמר ה' פעם ב' וסטר לועו, ואסר לו בפירוש הדיבור, דכתיב "אותו תדבר", וכן איסור עצה רעה כנגד ישראל, אשר לא כן עשה הרשע...

ועיין מאמר רז"ל בפסוק "וישם ה' דבר בפי בלעם", שדרשו שנתן בפיו טס של ברזל כשהיה רוצה לדבר רעה היה חונקו, גם מצינו לו שדבר עצה רעה שגרם בה שנפלו מישראל כ"ד אלף, גם בפרט המעשה שנטה עליו לבל יביט בהם בעינו הרעה, מצינו שעבר על זה כנזכר, לולי ה' שהיה לנו. ומעתה מצאתי טעם למעשה ישראל שהרגוהו, כי כפי הדין נתחייב מיתה כי ה' הזהירו בין על המעשה בין על הדיבור בפירוש, ואזהרת בני נח היא מיתתן. (שם שם לה)

ויהי בבקר - ויהי לשון צער, אולי שעשה מריבה בלעם עם בלק וצערו בדברים על מיעוט הבשר ששלח... עוד ירצה לפי שהיה בלעם חיגר ברגלו, וכפי טבעיות הרגיל בחושי הרכבת בני אדם, אדם כזה לא יתכונן בו רגל הצולע ללכת בבוקר, ומה גם לעלות במות, ואולי כי לזה נתכוון הכתוב בתיבת ויהי, אוי לו לבלעם... (שם מא, וראה שם עוד)

וישא משלו - ...כנגד כח הבא מכח המוליד אמר "נאם בלעם בנו בעור", ודקדק לומר בנו ולא אמר בן, כי אז היה נשמע שמציין מי ילדו, והוא נתכוין לומר על החלק שבו ממנו שהוא בנו ולא על מה שיש בכחו הן היום. וכנגד חלק אשר קנה בכחו אמר "נאם הגבר", פירוש הגבר מה שקנה בהיותו גבר מעצמו גם רמז לתעצומתו מלשון גבורה, שתום העין - שפקח עיניו, שאומרים ז"ל, שהיה הולך אצל עוזא ועזאל ושם קנה כחות הטומאה ונתפתחו עיניו בנסתרות ובמופלאות אחר כמה יגיעות... וכנגד כח שבו אשר הקנהו ה' לסיבה הידועה אמר "נאם שומע אמרי א-ל"...

וכפל לומר אמרי א-ל ומחזה וגו', כנגד ב' פרטי השגה, א' כשהיה בא לו הדיבור לאזניו והב' כשהיה נגלה אליו, וכנגד שניהם אמר נופל וגלוי עינים, פירוש כשהיה חוזה מחזה שד-י היה נופל, וכשהיה בא לו הדיבור ושומע באזניו לא היה נופל אלא היה גלוי עינים. (שם כד ג)

ברח לך - גזר עליו ד' דברים, אחד שלא יתעכב אלא ילך באותה שעה, והוא אומרו "ועתה", ב' שילך במרוצה כבורח, והוא אומרו "ברח", ג' שלא ילך אחר עמו ללוותו אלא הוא לבדו, והוא אומרו "לך", ד' שלא ילך מעיר זו לעיר אחרת מערי מואב או מדין, אלא למקומו פתורה, והוא אומרו "אל מקומך", ולפי שכל זה הוא זלזול לבלעם, והוא הפך מה ששלח לו "כי כבד אכבדך מאד", לזה אמר "והנה מנעך ה' מכבוד"... וסתר בלעם טענתו כי שקר בפיו, "הלא גם אל מלאכיך דברתי", פירוש ואף על פי כן סברת וקבלת ושלחת לי "כי כבד אכבדך"... (שם שם יא)

הנני הולך - כנגד מה שאמר לו "אל מקומך", אבל כנגד פרט הבריחה לא הודה לו, כי לא חש לירא ממנו כי כשפן גדול היה... (שם שם יד)

הגר"א:

לא תלך עמהם - עמהם דייקא, כי כוונתם היתה שלילך בכוונה זו לקללם, ואחר כך כשהתאמץ בלעם לילך, אז נתן לו רשות לילך "אתם" דייקא, שלא יהיה לבך דומה ללבם, ובאם היה בלעם עושה כך לא היה חרה עליו כלל, אך בלעם מחמת רשעו לא עשה כן, רק "וילך עם שרי מואב", עם דייקא, כי חשב לקלל, לכן ויחר אף ה' כי עבר על מצוותיו... (קול אליהו בלק)

מלבי"ם:

...והנה בענין בלעם יש אומרים שהיה בכחו להרע לאיש או לאומה שלמה בכח נחושים וכשפים או עין הרע שיכול להזיק ולהשחית באמצעות כחות של העולם השפל, או באשר היה קוסם ובקי במשפטי הכוכבים היה יודע לעשות טלסמאות להוריד השפע מהעליונים לטובה או לרעה על התחתונים, וזה שאמרו שהיה יודע לכוון השעה שהקב"ה כועס בה... (שם כב ו)

ויאמר אליהם - והוא הודיעם שהוא עתה נביא וכל מה שיעשה עתה תלוי ברצון ה', וצריך שתלינו פה הלילה, שישמע מה שידבר ה' אליו בחלום הלילה. (שם שם ח)

הרגו בחרב - תנא קמא סבר שהרגוהו מדין המלכות על שבא לתת להם עצה, ועל כן אמר הרגו בחרב, כי הריגה מדין המלכות הוא מיתת חרב, ור' נתן סבירא ליה כר' יוסי בסנהדרין שכל האמור בפרשת כשוף בן נח נהרג עליו, ועל זה אמר ביהושע "ואת בלעם בן בעור הקוסם", שהרגוהו על ידי שהיה קוסם... (שם לא ח)

רש"ר הירש:

בלעם האמין בא-ל יחיד כרבים מבני ארצו, אלא שהמיוחד שביהדות הוא, שישראל מחזיק באמונה זאת בעקביות מוחלטת לכל החיים, בלעם לעומת זאת מעמיד את אמונתו וקרבתו להשי"ת לרשות כחות ונטיות שפלים ולתאוות ממון, כמאמר חז"ל: נביאי ישראל התנבאו למען המוסר, ובלעם פרץ את הגדרים, נביאינו מרחמים ונושאים קינה על מואב וצור, ובלעם משתמש בנבואתו כדי להשמיד. בבלעם רוצה השי"ת להדגים מדוע לא שפך את רוחו על האומות. (שם כב ז)

וישבו שרי מואב - אולי לא התנהג עם המדינים באדיבות מספיקה, כי מהם הרי לא קיוה לקבל שכר, על כן הלכו להם. (שם שם ח)

ויבא אלקים - הופעה פתאומית. התשובה "כאשר ידבר ה' אלי" שבפי בלעם פירושה הרגיל הוא, כאשר ימלאו כל דרישותי. (שם שם ט)

ויאמר אל עבדי בלק - גם זה מציין את אפיו של בלעם, הוא מחניף בפני הנמוכים, שאותם הוא קורא בשם שרים, וגאה מול הגבוהים, שאותם מכנה "עבדי בלק". כסף וזהב - אף שבלק דבר רק מכבוד, בלעם מתרגם דבר זה מיד לכסף וזהב. (שם שם יח)

ויקם בלעם - מבלי להודיע לשרים את דברי ה'. בלעם עוד לא הכיר "כי לא איש א-ל ויכזב", הכרת השי"ת עדיין מעורפלת אצלו, והוא חושב כי יצליח להשפיע עליו, חלילה, על ידי קסמיו, להטותו לשרות תאוותיו, או להשמט ממנו ברגע שלא ירגיש בכך. (שם שם כא)

כי הולך הוא - בגאוה ובהכרה עצמית מלאה, מבלי להזקק לעזרת המואבים כלל, לכן שובר השי"ת את גאוותו בדרך, כדי שישמש מכשיר בפני בלק. בלעם רוצה לתקן את כל העולם, והנה הוא יותר עיוור מבהמתו, הוא רוצה להתנגד להשי"ת-ונכנע לבהמתו, הוא רוצה להשמיד אומה שלמה-והנה הוא חדל אונים לפני האתון. הוא רוצה להתגאות בפני מלכים-והנה הוא ללעג לפני אנשיו. (שם שם כב)

אולי יקרה ה' - אמונתם בהשי"ת היתה עכורה מדמיונות אליליים, הם חשבו שיוכלו להשפיע על האלקות על ידי קרבנותיהם. (שם שם כג)

וירא בלעם - מה שדבר קודם כמכשיר ה' הבין עתה בעצמו כאמת, ודבר בנבואה אמיתית. (שם כד א)

העמק דבר:

ושני נעריו עמו - השרים הלכו בדרך המלך, ובלעם נפרד מהם והלך בארחות עקלקלות, והכל כדי שלא לראות מושבות ישראל... ומשום הכי לא נפלאו שרי מואב בראותם זה הפלא מן האתון וכל הענין... וגם הנערים נפל פחד עליהם ויברחו בהחבא, ורק בלעם דבאמת רב גובריה, שהרי הזדקק לדבר עם המלאך אחר כך וגם נדבר עם ה', על כן לא נבהת מזליה ולא הרגיש מאומה. אמנם היה לבלעם להבין מפחד הנערים שלא דבר ריק הוא, וכן ממעשה האתון שלא הסכינה בכך, וזה היה באמת תוכחת האתון, אבל בלעם הקשה לבו שלא יחת מפני כל, וכסבור שיש שר לישראל עומד לנגדו, אבל הוא אין לו לירא ממנו, עד שראה מלאך ה', והבין כי הוא המלאך משרים הראשונים, ואין בכחו להלוך נגד רצונו, על כן התרפס לפניו. (שם כב כב)

מוהר"ן:

...וכשרשע מדבר ומוציא מפיו הבלים מוליד אוירים ארסיים של ניאוף, והשומע ממנו הדיבורים ונושם נשימות מכניס בגופו אלו האוירים. ולפיכך בבלעם שהוא בחינות דעת דקליפה כשדרז"ל (ספרי וזאת הברכה וזהר שמות כ"א ע"ב בלק קצ"ג ב') על פסוק לא קם כמשה וכו' בישראל לא קם אבל באומות קם, ומנו בלעם, כי משה הוא דעת, ולזה נקרא דורו דור דעה, ולכך כשנטלו מואב עצה ממדין אמרו להם אין כחו אלא בפה, כי הפה הוא התגלות הדעת, אמר מואב, אף אנו נבוא עליהם באדם שכחו בפה, כי הוא גם כן דעת דקליפה... (מג)

שפת אמת:

בפסוק ויען בלעם וגו', ביאור הענין כי מתחילה התגאה בעצמו, וכאשר ראה שלא ניתן לו רשות לילך ביקש לו דרך הכנעה, ויען בהרמת קול, כי לא היתה הכנעה של אמת, רק לבוא על ידי ההכנעה לגדלות... וניתן לו רשות לילך על ידי הכנעה, כמאמר "משגיא לגוים ויאבדם", כי הרשע מיד מקבל שכר כל הכנעה וכל מעשה טוב בעולם הזה... (בלק תרל"ה)

בפסוק וישם ה' דבר בפי בלעם, דרשו חז"ל שנתן רסן לתוך פיו... והנה כל כחו של אותו רשע היה להיות כלי מוכן לרעה, וכמו שהצדיקים יכולין לשנות דברי נבואתם מרעה לטובה, כי הכל תלוי במקבלי הנבואה, כמו שיש טעמים בכל הדברים, שהטעם מהפך פירוש הדיבור כידוע, כן הרשע רצה לפרש הדברים לרעה, כמו שאמר "ודבר מה יראני והגדתי לך", פירוש שימשוך המראה לטובת בלק, אך הקב"ה סידר הדברים שלא יוכל לעקום פיו ולשונו כלל, והרשע הבין זאת, ולכן אמר "ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה"... (שם תרמ"ה)

במשנה כל שיש בו שלשה דברים הללו... וכמו החוט של חסד שנמצא בעולם הזה, הוא על ידי הצדיקים, ואברהם אבינו ע״ה זכה להוציא מכח אל הפועל החוט של חסד להיות נמצא בעולם... וזה שאמר התנא, שעל ידי אותן הג׳ מדות טובות מתלמידיו של אברהם אבינו ע״ה זוכין למצוא החסד בכל יום בעולם הזה להמיחלים לחסדו, והרשע על ידי מדות הרעות הוציא מכח אל הפועל זעמו של הקב״ה למעלה... והצדיקים שזוכין למצוא חסד ה׳ בעולם אין כל הרשעים יכולין לבטל מהם... כשהרשעים רוצים להתגבר בו, מונע הקב״ה הזעם, כדאיתא שלא היה כועס כל אותן הימים... והנה מלחמה זו היא בכל יום, וכן בפרט כל נפש מישראל שצריכין לעורר מדת החסד בכל יום... (שם)

במדרש הצור תמים פעלו... והאומות אינם מוכנים אל הנבואה, לכן נתן להם הקב״ה בלעם, שהיה כלי להנבואה, אך בעבור כי אינם מוכנים לזה לא עלתה הנביאות בידו לטוב, וכמו כן נוכל לומר מה שניטל מאתנו הנבואה, הגם כי בעונותינו הוא, אבל הוא גם כן עדות על בני ישראל, שלא יאמרו אומות העולם על ידי שקרבנו והעמיד לנו נביאים נמשכנו אחריו, לכן נלקח מאתנו הנבואה ואף על פי כן בני ישראל מתחזקים באמונתו ית׳ ועוסקין במצותיו, להודיע כי הפנימיות נמצא בבני ישראל הגם שאין לנו נביאים... (שם תרמ״ט)

הנה כסה את עין הארץ, דאיתא בזוהר הקדוש, בלק היה כוחו בעשיה ובלעם בדיבור, דכמו שיש בקדושה בחינת מחשבה דיבור ומעשה, כמו כן בסט״א זה לעומת זה שהיו רשעים גדולים באלה הג׳ כחות... וכמו שהיה אברהם אבינו ע״ה שורש כל הג׳ אבות, כמו כן להבדיל בלעם הרשע שורש הג׳ קליפות הנ״ל... לכן עמדו בלק ובלעם ימ״ש שלא יתקנו בני ישראל בחינת הדיבור ומעשה גם כן, ובני ישראל נבראו לתקן אלה הג׳, מעשה, דיבור ומחשבה, ואז מתקרב האדם אל השורש ויכולה הנשמה להתגלות באדם... (שם תר״נ)

וירא בלק... כי הנה איתא בזוהר הקדוש, כי כחו של בלק היה בעובדא ובלעם בפומא, ונראה שהיו מכוונים זה לעומת זה מול משה רבינו ע״ה ואהרן, כי בחינת משה בפה ואהרן בעובדא, ולפי שנסתלק אהרן ראה בלק שהיה לו כח להלחם עם ישראל, אבל הקב״ה סיכל עצתו במה ששם ללבו לשלוח אל בלעם שהיה כחו בפה, ובפה היה עדיין כחו של משה רבינו ע״ה בשלימות... (שם תרנ״ד)

איתא שרמזו לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת ג׳ רגלים בשנה, והענין הוא, כי קידוש הזמנים שנמסר לבני ישראל הוא עדות כי בני ישראל למעלה מן הזמן, וכל ניחוש של אותו רשע הוא במזל האדם, שאם רואה עליו איזה חטא מה שעתיד לחטוא או שחטא, יכול לחול עליו קללה... וכן הוא בזמן, שיכולין לקרב הזמן לזמן, אבל בני ישראל שהם למעלה מן הזמן אין הקללה שולטת בהם. (שם תרנ״ד)

איתא בגמרא ויודע דעת עליון... אך הרמז כמו שיש בזמן רגע מיוחד לכעס, והוא בחינת דעת רע, שהיה לבלעם מבחינת עץ הדעת טוב ורע, ולכן היה מכוון לעומת משה שהיה יודע טוב, ועליו נאמר ״גמלתהו טוב ולא רע״, ובלעם רק רע כל היום... וראה אותו הרשע עתה כי בני ישראל דבקים בעץ החיים למעלה מעץ הדעת ולא יכול לשלוט בהם... (שם)

שם משמואל:

בש״ס מגילה, כתוב זאת זכרון בספר... דהנה בזוהר בלק, דבלעם עם בלק התפארו, דבלעם שתי האותיות האחרונות משמו הן האותיות האחרונות משם עמלק, ובלק שתי האותיות האחרונות משמו הן האחרונות מעמלק, ועוד שם בזוהר דבלעם כחו היה במלולא ובלק בעובדא, ומוכח דכחו של עמלק היה בשניהם, במלולא ובעובדא, ועל כן בלעם דהיה בו שתי האותיות הראשונות שבשמו היה כחו במלולא, שכח הדיבור הוא נעלה ונכבד מכח המעשה, ומתיחס לשתי האותיות הראשונות משמו, ובלק דכחו היה בעובדא היו לו שתי האותיות האחרונות... (שמות תצוה תרע״ב)

כי הכיתני... ובלקוטי תורה מהאריז״ל, שבלעם רצה לעקור מישראל את ג׳ הרגלים. ויש להתבונן מאי אולמא דג׳ רגלים מיתר המצות שבתורה. ונראה דהנה אמרו ז״ל (אבות פרק ה׳) עין רעה ורוח גבוהה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע. ונראה דג׳ אלה הם קנאה תאוה וכבוד שמוציאין את האדם מן העולם, עין רעה היא קנאה, ורוח גבוהה היא כבוד, ונפש רחבה היא תאוה, ומביאים לידי ע״ז גילוי עריות שפיכות דמים... וידוע במהר״ל שג׳ האבות אברהם יצחק ויעקב תקנו את ג׳ החטאים האלה, ובזכותם ג׳ רגלים שנותנים כח ועוז לישראל לעמוד נגד ג׳ אלה... הרי כי ג׳ מועדים אלו משפיעים היפוך מדתו של בלעם, על כן היה בלעם שונא ביחוד לג׳ מועדים ורצה לעקרם מישראל. (בלק תרע״ב)

ובזוהר הקדוש שבלק שלח לבלעם... והנה בלעם שהיה רע עין שהוא מפאת המחשבה המתיחסת לשכל היו בו ב׳ האותיות הראשונות (של עמלק), ובלק בעובדא הבא מכח המדות המתיחסות ללב היו בו שתי האותיות האחרונות, ובלעם היה בו עוד נוספות שהיה בו גם כח הדיבור... (שם תרע״ג)

ונראה שגם מדה זו לענות בקשת המבקש טרם נקרא מעוררין ישראל במה שרודפין אחר כוונת התורה, ואפילו מה שלא נאמר בפירוש... היפוך מבלעם הרשע, שאמר לא אוכל לעבור את פי ה׳, ופירש כ״ק אבי אדמו״ר זצללה״ה היינו מה שיצא מפורש מפי ה׳, ולא מה שנראה שהוא רצון ה׳, שהרי כבר ראה שאין רצון השי״ת שיקלל את ישראל, אבל באשר בשניה לא נאמר לו בפירוש, היה מהדר למצוא עילה לקלל, אבל ישראל מהדרין לעשות רצון השי״ת, אף מה שלא נאמר להם בפירוש... (ואתחנן תרע״ו)

ר׳ צדוק:

...ובלעם בראש בזה כנודע לכן אמרו ז״ל אבל באומות העולם קם ומנו בלעם, שהיה דוגמת משה רבינו ע״ה שהיה עצם ומקור לשל חכמת התורה, כך הוא היה עצם ומקור לכל חכמת מצרים... (חלק א אור זרוע לצדיק עמוד כ)

...ונבואת בלעם נמשך ממה שהחטיא את בני ישראל בזנות, ואז״ל בסוטה ותקראנה וכו׳ שנעשו כולם בעלי קרי, ומאותם טיפי נפשות שהוציאו לבטלה היינו שלא ברצון השי״ת נפלו גם כן למקום שאין רצון השי״ת ונתגלו לבלעם, ועל ידי זה גם כן ויקר אלקים כטעם ה׳ צילך כידוע, וירד שפע הדעת עליון והנבואה שיש בכח אותם נפשות שהיה ראוי להתגלות גם כן למשה ירד לחוץ ופגעו בבלעם שהיה מכין עצמו באותם קרבנות לקבל זה. והגם שזה קדם מכל מקום כבר על ידי בלעם היה כח זה בעולם והיה גם אצל בני ישראל... (חלק ג דובר צדק עמוד ק)

...וכמו שמשה רבינו הוא שורש כל החכמות של כל חכמי ישראל בכל הדורות, כידוע על לשון הגמרא (שבת ק״א ב׳) משה שפיר קאמרת, כך בלעם הוא שורש כל החכמות של כל חכמי עכו״ם בכל הדורות, וזהו מה שנקרא ספרים חיצוניים בפרק חלק, שהוא נגד בלעם בהדיוטות, וכמ״ש בזבחים קי״ז א׳ נתכנסו כל האומות אצל בלעם הרשע וכו׳, ובודאי לא נתכנסו אצלו ממש רק רוצה לומר התבוננו בחכמה שבלבם, כי כמו דור דעה כך זה לעומת זה כל האומות העולם שבדור בלעם היו מלאי חכמה דספרים חיצוניים לעומת דור המדבר, ושורשם הכוללם היה בלעם, ולכן אמר שהחזיר הקב״ה התורה על כל אומה ולשון ולא קבלוה... (שם שם עמוד קד)

...ומה שנגד רצונו ית׳ ממאס בכל מיני תאוות וחמדות היותר יקרות ומסירות נפש למיתה ממש, מה שאינו כן בלעם הרשע הכולל כל מיני תאות דעולם הזה... וזה הוא העיקר להשגת חכמה החשק לה, ובלעם היה לו תוקף החשק ושמו לחכמה חיצוניות ובכל עצמותיו עושים כל מיני ניחוש, פירוש כל מיני חכמות המכחישים פמליא של מעלה ר״ל שבזולת רצון השי״ת... אך חכמה חיצוניות היינו חוץ מרצון השי״ת הם מעצמיותו דבלעם שנתהפך לנחשים, פירוש כל מיני חשקות רעות להשיג כל מיני חכמות חיצוניות וכידוע בסוד הבלא דגרמי בזוהר שלח... (שם שם עמוד קה)

...כי חשכת העין עינא בישא דעמלק (שהוא עצמה הע׳ דבלעם שהוא גם כן אותן האותיות רק בחילוף הק׳ בב׳, כי הוא היה נדמה מוגדר במעשים באמת, דמצד זה היה דוגמת משה רבינו ע״ה באומות העולם וזכה לנבואה שאינה שורה אלא על איש קדוש ודאי, ועל כן היה מגודר בפעל בתכלית, אף דאז״ל (סנהדרין ק״ה א׳) דבא אאתונו, היינו דעצמיותו באמת אדרבא הוא פרץ גדר עריות, כי אין נקרא מוגדר במעשה אלא כשההגדרה הולכת בהשתלשלות הקודש מראשית המחשבה עד סוף המעשה, ואצלו היה זה לבד התחלת הצד הטוב ונטייה אל הקודש שלו, ועל כן זה יצא ראשונה ואחר כך ההמשכה בנסתרות מתתא לעילא במדות ולב ומוח, הכל מושרש בראשית גוים שהם אותיות לע״מ דעמלק כנזכר, ועל ידי הלב רע שלו היה לו כח העין בעינא בישא דיליה, היה גורם החשיכה לשעה לאור האמת דשורש נשמת ישראל הטהורה, וכשנמחה החשכה זו מהלב נגלה האורה זו תורה... (חלק ד מחשבות חרוץ עמוד קח)

...ובלעם היה נגד זה התפאר ויודע דעת עליון שהיה יודע ומשיג דרגא דדעת זו אלא שקראה דעת עליון, פירוש עליון מה שהוא למעלה ממדרגת מוחו ולבו דאצלו היה זה למעלה מן הטבע, והיינו אף שהוא גם כן היה יודע רבונו ומתנהג גם כן בדרך התורה בשמירה מקנאה תאוה וכבוד, באמת היה משוקע בהם כנז״ל, וכמו שנתברר אז באותה מעשה שהיה לו כל ג׳ מדות רעות באחת במעמקי לבו, ואף שהשיג שהשי״ת בחר בישראל רצה הוא להיפך, ועל ידו היה בירור ענין זה שאף

שהוא רצה לעורר חטאי ישראל שגם בהם נמצא המגדילים החטא עד שאובדים חלק עולם הבא, מכל מקום מעלתם גדולה באמת... (חלק ה רסיסי לילה עמוד פו)

חכמה ומוסר:

מצינו בהחכם היותר גדול כבלעם, שאמר על עצמו "תמות נפשי מות ישרים" וגו', ותכף ומיד הלך ויעץ לבלק במעשה שטים השנאוי בעיני ה'. והוא הנביא האומר על עצמו "יודע דעת עליון"? אלא ודאי היותר רואה בעולם, אילו לא חשב הרבה מאד שמא ימות למחר כל חכמתו תתבלע, ורק על ידי ריבוי המחשבות ינצחנו.

ועוד להפליא, שראה המלאך בדרך, וראה נס גלוי בשביל ישראל שנפתח פי האתון, וראה כמה חביבים עם סגולה בעיניו יתברך, והלך עם בלק לקבותם, ואיך לא יבוש שחכם כמוהו יהיו מעשיו סותרים דבריו כל כך? אין זה כי אם מעשה אלקים דעת חכמים יסכל, כי ניתנה שפלות בהיותר חכם לסכל מעשיו נגד דעתו, אם לא ברוב שרעפים ובזכרון הרבה של יום המות... (חלק א לה)

ולזה כיוונו חז"ל באמרם: "איזהו חכם הרואה את הנולד", ולא יעלה בדעת אדם שקל להשיגו, וכל כך קשה להשיגו, עד שבלעם שהיה חכם גדול וידע כי שכר גדול לעושי רצונו יתברך, כמו שאמר "ותהי אחריתי כמוהו", עם כל זה יען שהיה בעל מדות רעות, וחכמתו היתה ממוזגת בחושים, ולכן לא עמדה נגד עיניו אחריתו ונאבד בענין רע. (שם לט)

בא וראה, בלעם חכם גדול היה באומות... הוא עצמו אמר "ויודע דעת עליון", וכשרמזה לו חמדת הממון שלו, נשתגע ואמר שיש עת שהשם אינו יודע, ויכוון השעה ויקללו! ושטות בתוך שטות, אם יש עת שאין הכל גלוי חס וחלילה, אם כן מאין ידע באותו זמן גופו כי באו האנשים אליו? אלא בשעה שרמזה לו חמדת ממון התחיל לחשוב ולעשות מעשי משוגעים, ואיה חכמתו? הרי לאות שאינה שלו, ועין רעה וכו' הנה שלו, וכאשר יונחו מדותיו אלו אז יודע הרבה ומבקש "תמות נפשי מות ישרים", אבל רוחו הגבוהה שללה ממנו בכל שעה הדעת והיראה, מה שאינו כן בחכמי ישראל שמקטינים עצמם לפני החכמה... (שם קסז)

ועל פי זה מבורר היטב כי אין אדם נקרא חכם, רק בהיותו בעל מדות טובות, ואז תנוח החכמה אצלו, ויבין כל דבר לאשורו, ולא ישתבש לומר כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל, כמו שנשתגע חכם העמים בלעם הרשע, הנה בקש שימות מות ישרים, ואחר כך הלך ויעץ לאבד כ"ה אלף מישראל, ואבד מדין, וגרם להכרית עמון ומואב מקהל ה' עד עולם, והכל בשביל כסף... (שם)

שעורי דעת:

...והנה קשה להבין, איך זה טעה בלעם בכלל לחשוב, שישנן עתים שאין הכל גלוי לפניו ית"ש שאין דעתו שוה עליו? הלא בלעם היה נביא ובא בסוד ה', ואמרו עליו חז"ל שהגיע למעלת הנבואה כמשה רבינו ע"ה... ואיך אפשר שיטעה בדבר שכזה שאף אנשים פשוטים לא יטעו בזה?

אבל ביאור הדברים בזה הוא, כי מה שאנו מכנים את הקב"ה בשמות שונים כמו ה' אלקים, אין השמות כחות מיוחדים, ששם ה' הוא הכח יותר גדול, מציאותו יותר רמה, יותר נעלה, ושם אלקים הוא כח קטן ממנו שולט על מציאות קטנה ממנה, חלילה לנו לחשוד כזאת... אך הענין (כבתניא), שכמו שנשמת האדם ממלאה את כל רמ"ח אברי הגוף, ואף על פי כן עיקר משכנה והשראתה הוא במוח, ומהמוח מתפשטת בכל האברים, וכל אבר מקבל ממנו חיות וכח הראוי לו לפי מזגו ותכונתו... אולם אצייר בציור אחר, "מבשרי אחזה א-לוה", כאשר אנו רואים איזה איש עושה פעולה מבלי התכוין כל כך, מבלי עיון ומחשבה כמעט שתעשה מאליה, האם לא יעשה את הפעולה עם כל הנפשיות הנמצאת בקרבו? התשובה היא, כי לאדם ישנה אך ורק מחשבה וכונה אחת, אלא פעם ישתמש בה בכל מדתה בכונה מלאה ושלמה, ופעם במדה קלושה לא במלואה... וכן הוא בענין השמות של הקב"ה, חלילה לאמור כי האלקים הוא כח מיוחד קטן משם ד', וכן אסור לנו גם לאמר כי חלק הוא מהמציאות כלה משם ה', כי באמת ישנה אך מציאות אחת גדולה, והוא שם ב"ה עלת כל העלות... אך במה שנוגע לקבלת ההשפעה מקבל כל ענין וענין לפי מדת השפע הדרושה לו, ויגיע אל ההנהגה האלקית באופן ובשעור הראוי לו לפי ענינו, ובזה יתחלקו עניני השמות של הקב"ה.

בזו הידיעה בא אלקים להטעות את בלעם בשאלו "מי האנשים האלה עמך", כי בלעם בידיעותיו הגדולות אמנם ידע שהקטרוג לא יוכל להגיע לכל מקום, כי גדול וקצר לו בענינים היותר גבוהים היותר קרובים לשורש, ל"הכתר" שמה לא ישלוט כל כך, ובכתר עצמו ששם שולט אך הטוב

בתכלית לא יגיע שום קטרוג, אבל כששאל אותו אלקים "מי האנשים האלה עמך", הבין שיוכל בתשובתו להוסיף מה בידיעתו של הקב"ה, וחשב שאין הכל גלוי לפניו ואין דעתו שוה עליו, וסבר שיש עת ששורר העלם כזה שאז לא תשמש בעולם כל מציאותו ית' בכל מדתה ובכל תקפה, וחשב למצא שעה כזאת, אשר אז קללתו וקטרוגו על עם ישראל יסתרו מעצם מציאותו ית' ויוכל אז לפעול בקללתו... (חלק א עמוד סט גופה של תורה)

בפרשת בלק: "וישלח מלאכים אל בלעם וגו' כי ידעתי את אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר". משמע כי דבר פשוט ומקובל היה להם כי כחו של בלעם רב הוא להביא ברכה או קללה, ולא עוד אלא שמפשטות המקראות מבואר, שבאמת סכנה גדולה היתה צפויה לישראל פן יקללם בלעם, עד שהוזקקו מלמעלה לאחוז בכמה אמצעים להפריע את עצתו... מה כל החרדה הזאת, אם בלעם רוצה לקלל - יקלל, והקב"ה יברך. ובכלל קשה להבין קללת רשע איך היא מועלת...

וכשם שידיעה פשוטה היא לנו, שכשזורעין ומניחין גרעין באדמה הוא גדל ומעלה צמחים, ואם אחד יעבד את שדהו כראוי ויזרענו ולא יצמח והיה הדבר הזה לפלא בעינינו, אף על פי שאין אנו יודעים ואיננו מבינים את סבת הגידול והצמיחה... כמו כן הם שחיו בעולם יותר גדול והשעור-קומה שלהם הגיע לעולמות יותר גבוהים, ידעו והכירו כחות יותר נעלים שהיו מצויים לפניהם והשתמשו בהם, ולכן היו להם גם דברים אלו פשוטים וידועים... (שם שעור קומה עמוד צד, וראה שם עוד)

אבל עדיין לא נתיישבה השאלה, במה היתה הסכנה גדולה אלמלי היה מקלל, הלא נגד רצונו של הבורא ב"ה לא יעשה מאומה, וכי היתה קללתו פועלת אם לא קבה א-ל?

ועוד יותר נפלא הדבר מה שאחרי כל העצות והתחבולות אשר נעשו שלא יקלל, אף על פי כן פעלה מחשבתו הפנימית ורצונו הראשון לרעה, ואמרו חז"ל "אמר ר' אבא בר כהנא כולם חזרו לקללה (בזמנים שונים), חוץ מבתי כנסיות ובתי מדרשות", הרי שרצונו של בלעם לקלל את ישראל בדברים אלו פעל את פעולתו למרות כל המעצורים...

ואמנם אין אתנו יודע עד מה לבא לידי הבנת אלה הענינים העמוקים, סתרי הבריאה, אבל אם נשתדל לגשת אל שאלות אלה בחכמה, נמצא בהם חצי תשובה, וכמו שאמר החכם "שאלת חכם חצי תשובה"...

הנה כשיקרה שיפול איש מגג הספינה המימה, ואין עצה בדרך הטבע שלא יטבע זולת על ידי סבה חיצונה, יש אשר אם ההשגחה רוצה בהצלתו תכין שנים הרבה קודם המעשה איזה קרש שנפל לתוך הים ויזדמן באותה שעה אליו... אבל לא יעשה שנוי הטבע שישאר האדם צף על פני המים ימים רבים בלי קרש אם לא במקרה יוצא מהכלל כשדרוש שיראה נס גלוי... רואים אנו מזה, כי הקב"ה העמיד גבולים וחקים קבועים בבריאה והנהיגה על פי מערכה מסודרת ומסוימת, וכל הסבות הדרושות לטוב או למוטב נמצאות במערכה זו ואין צורך לשנותה. ואף כי הבורא ב"ה מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ואין שום מציאות טבע בלי רצונו ית' ופעולתו התמידית, והם הם שמותיו הקדושים וזהו הטבע ובלעדו אין אלקים, אף על פי כן ה' בחכמה יסד ארץ... ומתחלה נמצאו דרכי סכנה ודרכי הצלה, אם יטבע איש בים, הצלתו תאופשר על ידי אחיזה בדף השט על פני המים...

ולכן כשם שישנם אמצעים להשתמש בבריאה בענינים התחתונים, שגם הם שרשם ועיקר ענינם הוא בעולמות העליונים, כמו כן ישנם כחות נעלים במערכת הבריאה, שאפשר לו לאדם, המגיע עדיהם, על ידי אמצעים ידועים לפעול בהם ולהביא תוצאות גדולות שנערכו ונקבעו גם כן בסדרי הבריאה עצמה, וכשם שטבע הארץ להוציא צמחה, ואם ירצה הקב"ה שלא תצמיח אינו צריך לשנות את הטבע, אלא בבריאה זו עצמה הוכנו סבות שונות שתפריענה את הצמיחה, כי כן טבע הוא, שקללת אדם כבלעם הרשע, על פי סגולותיו המיוחדות שהיו לו, תעשה את רשומה במערכת עם ישראל, ואין צורך לשנות הטבע ולחדש בריאה חדשה, כי הקב"ה בסדרו את מערכת העולם הכין מתחלה את הסגולות הדרושות נגד קללה כזו, ואחת מהן היא שימת חכה בפיו שעל ידי זה יהפך הדבר לטוב כמו שבארנו... (שם נסים וטבע א עמוד קי)

מכתב מאליהו:

הקב"ה מנהיג את עולמו בחסד ובדין, במקום שגוברת מדת הדין, והאנשים עניים ורעבים, הנה גם הם ילמדו להתנהג ביניהם בקושי וברוגז... אמנם כשההנהגה בחסד, גם התאוות מתרבות, כי כשהעולם בריוח הם נוחים למלא את תאוותיהם, וכמו שכתוב בעריות "חסד הוא", דעריות

תולדת מדת החסד בסילוף מצד הטומאה. ובגמרא (ע״ז ד׳) דהקב״ה כועס בכל יום, ואפשר דהיינו שנדרשת לבריאה גם הנהגה במדת הדין בכל יום, למען משקל המדות בבני אדם, ובלעם כשרצה לקלל היה מכוון לאותו רגע של זעם. ובברכות ז׳ אמר להו נביא לישראל... צדקות עשיתי עמכם שלא כעסתי בימי בלעם... אבל זו היתה עומק עצת בלעם, דכיון דלא רתח הקב״ה נוח הוא להשתמש בכח התאוה, ״ועתה לכה איעצך״, עתה, מכיון דלא רתח הקב״ה. וכיון שיצאו ממשקל המדות על ידי חסרון מדת הדין, ונפלו ברשתו של אותו הרשע, שוב גברה מדת הדין והיתה המגפה... (חלק א עמוד רלו)

אין לך רשע שאינו מסוגל, מפעם לפעם, לראות איזו נקודה של אמת... והרי בלעם על אף כל פחיתותו למעשה, היה איש של השגות גדולות, וכשהכין את עצמו לשמוע דבר ה׳ התרכז לרגע בנקודה של קדושה שהיתה בלבו, ועל ידי הפרט ההוא שהתרכז עליו היתה האפשרות שתחול עליו הנבואה... היינו שבאותה שעה, ובפרט זה היה מסתכל מצד נקודת האמת שבלבו...

מאיזו בחינה הגיע אל האמת? אמרו ז״ל ״נופל וגלוי עינים״ - אלמלא שהיה נופל לא היה רואה ולא כלום, (ילקוט ראובני בלק ד״ה מלכת שבא), היינו כשהכיר עומק נפילתו הרוחנית והמוסרית התרכז לרגע לאמת, ובזה התאפשרה השגת הנבואה.

גישת בלעם אל נקודת האמת היתה מצד מדת הדין. (גם גישתו אל החסד היתה מצד הגבורה, כאדם הכועס על חסרון חסד)... והיינו שהתדבק לנקודת הכעס שמלפניו ית׳. ויש זמן מסוגל להשגת הנקודה ההיא, כמו שיש זמנים המסוגלים לעניני השגות שונות, כמו המועדים וכו׳, כי כך שם השי״ת בבריאה עבורנו, שהננו בתוך הזמן, שכל זמן וגילויו המיוחד, ועל כן ידע זמן הנבואה ותוכן הנבואה, כמו שכתב הרמב״ן, וכיון שחסרה אצלו נקודת ההתבטלות, היה יכול לשמוע את הנבואה רק בענין שהוא דרש, ולא כמשה רבינו שהיה מוכן לקבל כל מה שהשי״ת רצה לומר לו... (חלק ד עמוד קס)

<u>ספר גלגולי נשמות</u>

רבי מנחם עזריה מפאנו

אות א

א] אבימלך מלך גרר נתקן באבימלך בן ירבעל, והוא היה בן פילגש של גדעון, כמ״ש ופילגשו אשר בשכם ילדה לו גם היא בן וישם [את] שמו אבימלך, ועכ״ז לא נשלם תיקונו כי נתחייב הריגה על לקיחת שרה, כמ״ש המלאך הנך מת על האשה אשר לקחת, ואף על פי שאמר בתם לבבי [ובנקין כפי] עשיתי זאת, עכ״ז נתחייב מיתה, ומת על ידי האשה שהשליכה עליו פלח רכב, וזהו הרמז שרמז לו הקב״ה הנך מת על האשה, ר״ל על ידי אשה זאת:

ב] אדני בזק שאמר ששבעים מלכים (קצוצי) בהנות ידיהם ורגליהם [מקצצים] היו מלקטים תחת שלחנו, נתגלגל בישישכר איש [כפר] ברקאי שנחתכו לו ידיו לתיקונו, וז״ש במסכת פסחים פרק מקום שנהגו [נ״ז ב׳] בריך רחמנא דאשקליה לישישכר [איש כפר ברקאי] למיטרפסיה [מיניה] בהאי עלמא:

ג] אריוך מלך אלסר נתגלגל ברב ושמואל, וכאלו יאמר אריוך ומלך אלסר, היינו שמלת מלך נדרש לפניו ולאחריו, אריוך מלך הוא שמואל שגם הוא נקרא אריוך, ומלך אלסר הוא רב שמלך באיסורא, ר״ל דהלכתא כשמואל בדינא וכרב באיסורא:

ד] רבי אלעזר בן עזריה כשנעשה נשיא אמרינן התם בברכות [כ״ז ב׳] שהוא עשירי לעזרא והוא כהן ועשיר, הוא גלגול דעזרא, וכן אבן עזרא הוא גלגול של רבי אלעזר בן עזריה, ורבן גמליאל הוא גלגול נחמיה, ועל כי אמר נחמיה זכרה לי אלהי לטובה נטרד רבן גמליאל מנשיאותיה בההיא מעשה דברכות, כשם שלא נקרא הספר נחמיה על שמו:

ה] אשת קרח באשת אחאב איזבל, גם איזבל היא גלגול כזבי שרדפה אחרי אליהו שהוא פינחס]
:על שהרגה

ו] אשת זנונים דהושע גמר בת דבלים, היא אשת ירבעם, ועליה נתנבא עמוס אשתך בעיר תזנה, והיא לא הרשיעה אז את בעלה כמו שעשתה איזבל, וכנראה מקראי דכי הלכה לדרוש מאחיה השילוני מחולי בנה ונשתנית, וקב״ה דקאמר הכי אל הנביא להורות על אשת זנונים, מעיקרא
:אשת ירבעם ועתה היא תקנה

ז] אשת זנונים שלקח הושע, היא ניצוץ תמר ורחב, ובתמר כתיב וגם [הנה] הרה לזנונים, וכאן]
היה למשל כמשרז״ל מה (נעשה) [אעשה] לזקן זה, וידוע משרז״ל גמר בת דבלים שהכל גומרים בה ודשין בה, כי יפה היא מאד, כן היה בתמר שהיו דשין ער ואונן מבפנים וזורין מבחוץ, וגם ברחב
:נודע כי זונה היתה, ולכך נקראת אשת זנונים מב׳ זנונים

ח] אבוה דשמואל, במדרש ילקוט על פסוק וידע כל ישראל [מדן ועד באר שבע] כי נאמן שמואל,]
אבא אבוה דשמואל הוה מתעסק במטכסא, ועאל גבי רבי יהודה בן בתירה מנציבין, בתר זמן קם עמיה א״ל לית רבי בעי ההיא מילתא, א״ל ולאו מילין (הימין), א״ל לית מילתך הימנא סגי [מן] ממונא, א״ל את הימנתא במילתי עלך, תזכה למוקמא בר [כשמואל] נביאה, דכתיב [ביה] וידע כל ישראל וגו׳, וזכה למוקמא שמואל בר אבא, וקשה למה נקרא אבוה דשמואל, כי לא מצאנו שום אדם שיקרא על שם בנו, והענין כי אבוה דשמואל הוא שמואל הרמתי, ושמואל בנו, הוא גלגול של שאול,

ותראה איך נתנבא שמואל אחרי מותו בבואו לשאול המלך על ידי מעשה אוב, כזה אמרו במסכת ברכות פרק מי שמתו [י״ח ב׳] אבוה דשמואל הוו קא מפקדי גביה זוזי [דיתמי], כי נח נפשיה לא הוה שמואל גביה, הוו [קא] קרו ליה בר אכיל זוזי דיתמי, אזל אבתריה לחצר מות, אמר להו בעינא אבא, אמרו ליה אבא טובא איכא הכא [כו׳], א״ל בעינא אבא [בר אבא] אבוה דשמואל היכא, א״ל סליק למתיבתא דרקיעא, אדהכי חזייה ללוי (דקאי) [דיתיב] אבראי כו׳, אדהכי [והכי] ל דלעגל קא אתית (לן), "אתא אבוה חזייה דהוה [קא] בכי ואחיך, א״ל מאי טעמא [קא] בכית, א מאי טעמא אחיכת דחשיבת בהאי עלמא טובא, א״ל אי חשיבנא נעיילוה ללוי ועיילוהו ללוי, א״ל זוזי דיתמי היכא כו׳, הלא תראה כמו ששמואל אחרי מותו בא ודבר עם שאול, כן בא אבוה דשמואל ודבר עם בנו שמואל, וכשם שאמרה האשה התם את מי אעלה לך, גם כאן אמרו ליה אבא טובא איכא הכא, וכשם שאמר שמואל לשאול ומחר אתה ובניך עמי, כך אמר אבוה דשמואל לשמואל בנו דלעגל [קא] אתית (גבן), וכשם שא״ל שמואל לשאול עמי [ודרשו רבותינו ז״ל] במחיצתי, כן אמר אבוה דשמואל אחיכת דחשיבת בהאי עלמא טובא, כי שמואל עצמו הוא ניצוץ
:שאול המלך, וזה כי שמואל נקרא מלך אריוך כי הלכתא כמותו בדינים

ט] אלדד ומידד, אמרו על פסוק וישארו שני אנשים במחנה, תרגום יונתן ואשתיירו תרין גוברין]
במשריתא, שמיה דחד אלדד, ושמיה דתניין מידד, בנוי דאליצפן בר פרנך דילידת ליה יוכבד ברת לוי, בזמן דפטרה עמרם [גברה] (יתה) ואתנסיבת ליה עד דלא ילידת ית משה כו׳, וקשה איך עמרם חסידא הוא אחד מארבעה שמתו בעטיו של נחש היאך החזיר גרושתו אחרי שהלכה והיתה לאיש אחר, ואין לומר דקודם מתן תורה הוה, והלא האבות שמרו התורה, עוד קשה הלא מעוברת היתה יוכבד ממשה רבינו ע״ה שלשה חדשים כשהחזירה עמרם ואיך ביני וביני נולדו אלדד ומידד, וגם בפרק קמא דחגיגה [ג׳ א׳] הנהו תרי אילמי דהוו בשבבותיה דרבי, בני ברתיה דרבי יוחנן בן גודגדא כו׳, ואשתכח דהוו גמירי כו׳, וסוד הענין אלו תרי אחין אלדד ומידד ולידתן היתה אז בדמעה מנשואין הנז׳, והם בסוד דמעת העשוקים מאחר דגט לא היה בלב שלם על כן נולדו אלמים, גם לסבה אחרת היו אלמים, כי פרשו נבואתן שלא ברשות, דלא כתיב לאמר, כי אין ראוי לאומרם לאחרים כשאין אומר לאמר, והקב״ה הראה להם נבואתם מתנבאי״ם, משי״ה ת״נוח נפ״שו ב״גן א״לקים י״הושע מ״כניס, והיו צריכין להעלם הנבואה עד שיאמר ויותן להם רשות לגלות, וזה כי יהושע קינא לרבו באומרו אדני משה כלאם כי פרסמו נבואתן, ולכן גם להיותם מהעשוקים כנזכר לעיל משגלו מה שלא הורשה להן, בחזרם עתה בעולם לקו בלשונם, אילולא תפילתו של רבי ונתרפאו ונחה עליהם רוח ה׳ בהיותם מלומדי מלחמה של תורה ומרפא לשון עץ חיים, וכדאמרינן ואשתכח דהוו גמירי כו׳, ונפשם יודעת מאד את ערכם כי רבה, הגם שהיה לשונם אסור לבם היה פתוח לרוחה כפתחו של אולם להמצא תמיד בשערים המצויינים בבתי כנסיות ובתי מדרשות, וגם שלא היה נחשב לעון לא לעמרם ולא ליוכבד ולא לאליצפן, כי גבהו דרכי ה׳ ומאתו יבאו דברים עתיקים, והענין איך חזרה עמרם הוא כמו שחזר ולקח דוד מיכל אחר שהיתה עם פלטיאל, כי כשנתן לה דוד גט מסר מודעא כי גט מוטעה היה, וליקוחי פלטיאל לאו ליקוחין היו, כן עמרם

מסר מודעא כי מפני גזירת פרעה גרשה, ולכך חזר לקחתה מפני המודעא, וגם לאליצפן לא נחשב לעון על היות קודם מתן תורה ואחריהן גזרו על ביטול המודעא:

[י] ארונה ניצוץ מלכי צדק מלך שלם, מלכי צדק בירך לאברהם, ארונה בירך לדוד, זה מלך בירושלם, וזה היה גביר על מקום המקדש, והוא תיקן עפרון, שמכר מערת המכפלה, ואז היה קובץ וכילי, וכאן היה מתקן בנדיבות כנראה שם:

[יא] אשת און בן פלת, היא נתגלגלה במיכל בת שאול, היא הצילה את בעלה, וכן מיכל הציל את דוד:

יב] אונקלוס הגר עיבור של אליפז שלא רצה להרוג את יעקב במצות אביו, ולקח לו הזהב ועזב לו הגוף, ואמר אליפז מה אעשה לצווי של אבא, א״ל קח לך הכסף והזהב והנפש תן לי והעני חשוב כמת, וכן נתייעץ עם טיטוס כשבא להתגייר, וא״ל לך והצר להם היו צריה לראש, ולא שמע לו ונתגייר, והענין טיטוס הוא עשו, ורישיה דעשו בעטפיה דיצחק, כי מראש פרעות אויב הוא כמס עמדי:

[יג] אליעזר, ושם האחד אליעזר כי אלהי אבי בעזרי ויצלני מחרב פרעה, אמרו רבותינו ז״ל שם האחד המיוחד שהיה לאליעזר, כשעלה משה לרקיע וקב״ה אמר הלכה משמיה דרבי אליעזר כו׳, ואמר הקב״ה עתיד צדיק אחד לעמוד בעולמי, והתפלל משה יהי רצון שיהיה מחלצי, ומשמע שרבי אליעזר נקרא אחד, והתפלל משה על רבי אליעזר כשיתפס יהיה ניצול, כמו שניצול הוא באותו זמן, וזהו שם האחד אליעזר, כי כמו שהיה אלהי אבי בעזרי כו׳, כך יהיה בעזרו:

[יד] אליצור בן שדיאור, הוא נתעבר ביוסף בן סימאי, וזה סוד הנזכר במסכת שבת פרק כל כתבי [קכ״א א׳] מעשה ונפלה דליקה בחצירו של יוסף בן סימאי [בשיחין], ובאו אנשי גיסטרא של (מלך) ציפורי לכבות מפני (שאפרכוס) [שאפטרופוס] של מלך היה, ולא הניחן מפני כבוד השבת, ונעשה לו נס וירדו גשמים וכיבו, לערב שיגר לכל אחד מהן שתי סלעין, ולאפרכוס שבהן חמשים (זהובים), וכששמעו חכמים בדבר אמרו לא היה צריך לכך כו׳, והענין ידוע כי נחשון קידש שם שמים ונכנס עד חוטמו בנחשול של ים, וזה יוסף בן סימאי היה גלגולו, וירא כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, וגם אליצור בן שדיאור נתעבר ביוסף הנזכר לעיל, ואליצור בן שדיאור היה מעדת קרח שחלק על השם, כדאמר אנשי שם, גבר עתה בבואו הוא ביוסף, ורצה לקדש שמו יתברך בשבת קודש, ואז הקריב עצמו וקידש שם שמים בגופו שקפץ לתוך הים, והשתא רצה לקדש שם שמים בממונו, כי רצה שישרוף ממונו לאהבת השי״ת בכל מאודו, כי יש אדם שממונו חביב עליו מגופו, ולכן לא חש עתה על ממונו, וכמו שנעשה לו נס לנחשון ובאו הנה הגשמים להציל ממונו, כי המטיר ה׳ עד שכיבו, וזה שרז״ל לא היה צריך לכך, ולכן בוודאי כוונתו לשם שמים לקדש שבת בממונו, וגם היה עכן, דחילל שבת בשביל להוטו אחר ממון, והשתא קידש לשבת בממונו, כי לא ידח ממנו נדח, והיום הזה יעכרך ואי אתה עכור לעולם הבא, ושייכות נחשון ועכן על כי אחים היו, אחד בן זרח, ואחד בן פרץ בני יהודה, וזה יוסף בן סימאי היה גואלם, לאחד תיקן נשמתא, ולאחד נפשא ורוחא, ומה שהמית יהושע את עכן, הוראת שעה היה, כי לא היו שם עדים והתראה:

טו] אביתר בן אחימלך הוא יואש מלך יהודה, הוא נותר מנב, והוא נותר מזרע דוד, דעתליהו הכריתה כל זרע המלוכה, וז״ש רבותינו ז״ל אלמלא [לא] נשתייר אביתר, לא נותר משונאי זרע דוד:

טז] אהוד בן גרא נתקן בבן חשמונאי שהרג לנקנור, ואותו נקנור היה עגלון מלך מואב, וזה אשר אמר דבר סתר לי אליך [המלך] ויאמר ה״ס, שם אדני גימטריא ה״ס, וזה הרג במקדש האויב נקנור, התפלל אל ה׳ שלא יתן אשמה על שהרגו במקדש, כי גם עגלון נתקדש במעט באומרו ה״ס, ובזכות זה יצאה ממנו רות המואביה:

[יז] אבא חלקיה בר בריה דחוני המעגל הוא מנוח עם הארץ היה שהלך אחרי אשתו, וילך מנוח אחרי אשתו, והשתא אתא אבא חלקיה ורצה להראות כי מה שעשה אז עשה לכוונה ולמוטב, וזה דהלך אחרי אשתו עשה לכוונה כשבאו אליו החכמים בעד המטר בפרק סדר תענית [כ״ג א׳], וגם הראה חסידות אשתו, כי ענניה באו וקדמו לענני דידיה, והיא היתה צללפונית,

[המחבר: צללפונית היא זו שרואה מלאכים המכונים צל. ראו: במדבר רבה י, ה]

דהמלאך קדם לבוא אצלה, מלבוא אל מנוח בעלה, ועוד זכות אחרת דאשתו של אבא חלקיה כי הוו הני בריוני בשבבותיה, הוא מצלי דלימותו, והיא מצלי דלהדרו [בתיובתא] ואהדרו:

[יח] אמתלאה בת כרנבו אשתו של תרח אמו של אברהם אבינו עליו השלום, נתקנה בהאשה עם שבעה בניה דהמיתם המלך כנזכר בדברי רבותינו ז״ל בגיטין פרק הנזיקין [נ״ז ב׳], דאמרה התם בני לכי ואמרו לאברהם אביכם, אתה עקדת מזבח אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות, אתה נסיון ואני מעשה, וגם היא עלתה על הגג ומתה, וכמו שתרח נתקן באיוב על ידי יסורין, וכאן גם היא נתקנה על ידי יסורין אשר באו עליה, ויצתה בת קול ואמרה אם הבנים שמחה, ושם נמרוד השליך אברהם בנה לכבשן האש ולא עשה רושם, וכאן עשה רושם לתיקונה על קידוש השם:

[יט] אחאב היה גברא דקא מצלי אחורי בי כנשתא במסכת ברכות, וא״ל אליהו כדו בר קיימת קמי מרך, כי חשב גם עתה שיש שתי רשויות, וזהו פירוש כדו בר שתי רשויות, עדיין אתה עומד במרדך, ואז היה רודף לאליהו, וכאן אליהו (שקל) [שלף] ספסרא כו':

[כ] אבשלום בא באדם נזיר הנזכר בנדרים פרק קמא [ט׳ ב׳], תניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר [טמא] אלא (פעם) אחד, [פעם אחת] בא אדם אחד [נזיר] מן הדרום (ונזיר היה), וראיתיו [שהוא] יפה עינים וטוב רואי כו׳, הוא תיקונו של אבשלום, שם היה שערו סבה כי נתגאה בשערו, והיה נזיר כדאיתא בנזיר, והבחור הלזה היה נזיר לגלחם לשמים, וכאן בשערות היה תיקונו בסוד שערות אדם הראשון:

[כא] אבצן זה בעז, והיו לו שלשים בנים ושלשים בנות, וכלן מתו על שהיה קורא למנוח כודנא, עבדון בן הלל הפרעתוני, היו לו גם כן ארבעים בנים ושלשים בני בנים, הם היו רבה ורב חסדא, דתרווייהו צדיקי בי רב חסדא שיתין הלולי, בי רבה שיתין תיכלי:

[כב] אבשלום ניצוץ מבן בת שבע, שנשארה הרה כששכב עמה בפעם הראשונה, ובא רוחו וניתוסף טומאה על טומאתו דאבשלום, ורדף אבשלום לאביו, ואבשלום בן מעכה יפת תואר גלגול נחש (בן [מלך בני] עמון, ודרשינן סמוכים בן סורר ליפת תואר:

[כג] אשת אכיש וכתו שנשתטו כד״א חסר משגעים אני, מעשה אבות יעשו בנים, אחת היתה בתו של מלך שנשתטתה במעשה דרבי עקיבא, כשלקח מעות מההיא מטרוניתא ונתן ערב הים במסכת נדרים פרק הנודר מן המבושל (נ׳ א׳, ברש״י ד״ה ומן מטרוניתא), והשניה בבת המלך במעשה דרבי שמעון בן יוחאי ובן תלמיון:

[כד] אבימלך בן ירבעל בן פילגש הוא הורדוס, שבנה בית המקדש כדאיתא בפרק קמא דבבא בתרא [ד׳ א׳], ואבימלך הרג כל אחיו, וגם הורדוס הרג בית חשמונאי, וגם כל תלמידי חכמים ונשאר שם בבא בן בוטא, ורמז יש בוטה כמדקרות חרב, כי ביותם נתקיימה קללתו, ובבא היה יותם ותיקונו של יותם דהתם, וכמו ששם אשה הרגתהו ותרץ [את] גלגלתו בפלח רכב מהמגדל, כך כאן היתה האי תינוקת הנזכר במעשה ההיא דסליקת לאיגרא ומתה, והיא נשארת לחשמונאי ועתה נפלה לארץ והוה כאלו ותרץ גלגלתו, והואיל ופרסמה דכל האומר מבית חשמונאי קא אתינא עבדא הוא ולבלתי ירים ראש:

[כה] רב אחא בר יעקב פרק קמא דקידשין [כ״ט ב׳] שדריה לרב יעקב בריה קמיה דאביי, כי אתה חזייה דלא [הוה] מיחדדין שמעתיה, א״ל אנא עדיפא מינך תוב את דאיזיל אנא (לגביה), שמע אביי דקא הוה אתי, הוה ההוא מזיק בי רבנן דאביי, דכי הוו עיילי בתרין אפילו ביממא הוו מיתזקי, אמר להו לא ליתיב [ליה] אינש (הכא) אושפיזא אפשר דמתרחיש ניסא, על בת בההוא בי רבנן אידמי ליה כתנינא דשבעה רישוותיה, כל כריעה דכרע נתר חד רישיה, אמר להו למחר אי לא איתרחיש ניסא סכינתין, (אפי׳ ע״י בהמתן של צדיקים וכו׳), והענין כי יש דברים בגו, אביי היה האיש הזקן דקבלה תחת צל קורתו, ורב אחא היה בעל הפילגש, והתנין היה הפילגש בגבעה, והואיל ובביתו אתרמי מלתא, לכן עתה בי רבנן דאביי הוה מזיק, להנקם ולהפרע מאת אשר עשו נבלה ההיא, והזיקה תלמידים הרבה בימים אלו, והם אנשי העיר דגבעה בגלגול אותן דעשו נבלה ההיא, ואביי הבין כל זה והוא לא היה יכול לתקן, הואיל והקלקול הראשון בביתו הוה, כי אנשי גבעה לא היו רוצים להכניס אורחים, דכתיב ואין איש מאסף אותם הביתה, ועתה בבא רב אחא דהוה בעל הפילגש בגבעה, אמר אביי אי לאו דאשפיז אותו לביתי אז לא אתרע מלתא, וכוונת האיש הלזה אז ברחוב נלין, ולכן אמר יבא בעל השור ויעמוד על שורו, והכריז לא ליתיב [ליה] אושפיזא, אפשר דהוא יש לו קורבה ושייכות בפילגשו, ויזיל וילין שם ויתרחיש לו ניסא, וכן הוה

כל כריעה וכריעה גרש ונתר חד רישיה דתנינא וגרשו משם, וידוע דנפרעין מן הסבה כמו מן המסובב, כי עתה כלם נענשו ונתקנו, כי פחד גדול [היה] לרב אחא, וכמעט שנטה למות נפשו, ובהיותו תנינא דשבעה רישא, להורות על כמה אלפים ורבבות שנפלו מישראל בדבר ההיא, וכל הנהו תלמידים דאתזקו מינה, הן היו בגלגול דאותן שהתעללו בה כל הלילה, ושמור זה והבן:

כו] רב אחא בר מתנה הוא עתניאל, ואשתו עכסה, ולתיקון ההוא עניים היו:

כז] אשת און, במדרש חזית מעשה באשה אחת בצידן (שהיתה נשואה כמה) [ששהתה עשר] שנים [עם בעלה] ולא ילדה, היא ניצוץ לאה, והיא תיקון אשת און, והיתה גם כן מיכל בת שאול:

[ליקוטים]:

כח] אחז נתגלגל ביאשיהו המלך, ונהרג במלחמה כי לכפר על כל מעשה ועון שעשה בגלגול העבר, וכל רביעית דם נתחשב לו למיתה בפני עצמו, וזה סוד צדיק [הוא] ה' כי פיהו מריתי, שהצדיק דין על עצמו:

כט] אחאב נתתקן בשני גאונים, רב אחאי גאון, ורבי אחאי משבחי, ובהם נתתקן אותיות א״ח מאחאב, כי יש בשמו של כל אחד ואחד אותיות א״ח, אך אותיות א״ב מאחאב נתתקן ברבי אברהם אלנע״י, באותיות א״ב דאברה״ם שהיה נפש דאחאב, הרי אותיות א״ח נתתקן בשני גאונים אלו, ואותיות א״ב באברהם הנזכר לעיל:

ל] אריסטוטלוס היה ניצוץ אבטליון, שלמד תלמידים שאינם מהוגנים ונעשים צדוקים, וכן אריסטוטלוס היה מבחינתם, לכן לבסוף חזר בתשובה, ונתגלגל באנטונינוס שלמד מרבינו הקדוש:

אות ב

א] ברק הוא נר אבי שאול, ברק בעלה של דבורה עם הארץ היה, אמרה לו בא ואעשה פתילות ולך לבית המקדש, שבשבילם יהיה חלקך בין הכשרים, וזה היה גם כן כוונת נר, שהיה מדליק נרות במבואות האפילות כדי שיאירו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ולפי שלא עסקו בתורה לא נר ולא ברק, כי עם הארץ היה, זכותם זאת עמד להם, וגם באו בהורדוס, שכבה נרו של עולם, על כן מאחר שלא עסקו בתורה אז מתחלה, הרג הורדוס כל החכמים, כי עבד עם הארץ היה ובן עם הארץ היה שונאי תלמידי חכמים, ונתקן על כי האירו שניהם בפעם הראשונה בנרות, נתעסק באורו של עולם, ובנה בנין הורדוס כדאמרינן מי שלא ראה בנין הורדוס לא ראה בנין (יפה) [נאה] מימיו, כי היתה יותר יפה משל שלמה:

ב] בת שוע היא בת שבע, וידוע כי היתה אשת יהודה, הגם כי יהודה הוליד פרץ וזרח מתמר, וכמעשה דבת שבע בדוד, כן מעשה תמר ביהודה, כי דוד ניצוץ מיהודה, ומתוך שיותר ממה שהאיש רוצה לישא , אשה רוצה להנשא, כי כשם שתמר היא עשתה ההמצאה להוציא זרע מיהודה, כן בת שבע הואיל שבאתה מכחה, כי ראויה היתה לו מששת ימי בראשית, וגם ראויה היתה בת שוע להוציא מלכים ממנה, אלא דלא אסתייעא מלתא לגבי דידה מפני בניה ויצאו מתמר, על כן מזה הרגישה בת שבע כששלח דוד לקחת אותה, באותו הערב נטהרה מטומאתה, ולא מיחתה אותו בדבר כי היה לה לצעוק להשמיע קולה, כי במקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב, ואפילו למלכות, רק מרצונה הטוב שדבר עמה, כי רצתה לעשות כמו שעשתה לו תמר, דאזלה לבנות המלכים, והיתה אומרת אל תדחיקוני שאני הרה מלכים ונביאים, כן עשתה היא, גם כי אמרה דרצתה שישבע לה המלך שהבן היוצא ממנה הוא ימלוך, כי ראתה מקרה:

ג] בת יפתח היא אשת חם, דמעוברת היתה בתיבה מזנות דסיחון אחי עוג, דאם לא כן איך ניצול מהמבול, דהא עוג רחב על התיבה, ולכן שימש חם בתיבה כדי לכסות על זנותה עם בני אלקים, ועתה בבואה בגלגול הזה לתיקונה עברו צרות רבות עליה, ולכן כדי לתקנה נתקרבה על ידי אביה, לדעת האומרים דנשחטה, והיא היתה ברתא דרבי חנינא בן תרדיון שאמרנו שהיה תיקון יפתח, וניצולה כי כבר נתקנה בתיקונה בשחיטתה, וכשנתנוה בקובה של זונות שמרה עצמה שלא לחטוא בזנות כאשר עשתה מקודם, והצילה רבי מאיר כשראה אותה כשירה, כי רבי מאיר נסה אותה אם

היא כשירה, אם לאו, והשומר ההוא דעשה מה שרצה רבי מאיר שייכת היה [לו] בההיא תיקון עם בעלה הראשון:

ד] בת שוע ותמר הם שתי נשים שנזכרים במלכים (ב׳ ו׳), שתים נשים דהתנו לאכול היום בנה של אחת מהנה, והשנית לא רצתה לקיים את תנאה, והיו בסוד בת שוע ותמר, והם בסוד שתים נשים זונות דשלמה כנזכר לעיל, ובסוד אהלה ואהליבה, ובסוד חנה ופנינה, כי מה שפנינה קוברת חנה יולדת:

ה] בלהה וזלפה אחיות בנות לבן, הם אבישג השונמית והשונמית, ואמרו רבותינו ז״ל כי אחיות הן, והאחת מסוד לאה, והאחת מסוד רחל, ויפות תואר מאוד ארבעתן, ואבישג היתה מתאוה לתשמיש דוד, כי אמרה (כד) חסריה לגנבא נפשיה לשלמא נקיט, והשונמית היתה מכרת בחסידות של אלישע, ואמרו ז״ל שלא ראתה קרי בסדין שלו ולא זבוב:

ו] בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל, הם בני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף, ותמצא שמותם רמוזים צרויה בגימטריא קרח עם המלה, ולא הוזכר אביהם, כי עלו מן האדמה כאלו נולדו פעם אחרת בלי אשה, ובני אדמה היו, וצרויה כדאמרינן מן המצר קראתי יה, ועמדו בני׳, ולכן נהרגו שלשתן לתיקונם, כי גם [הם] היו בעצה עם אביהם, והנה לא יתמיד:

ז] בלק ובלעם הם שתים דובים, דכתיב ותצאנה שתים דבים מן היער, הם ב׳ כחות דבלק ובלעם, והיינו דאמרו בזכות מ״ב קרבנות דבלק נתבקעו מ״ב ילדים, והדויק שתים היא לנקבות, והל״ל שנים דבים, כי נתלבש בהון לילי״ת ואגרת בת מחלת:

ח] ברוריה גלגול בת שבע, והיתה מלמדת לשלמה ומזהירתו, היא ברוריה דהוי מקרי לתלמידים, ונתפתתה לתלמיד אחד, אותו התלמיד היה נפש אוריה בעלה הראשון, והיה בה שייכות מעט, והיא היתה סיבת מותו אז, ועתה הוא סיבת מיתתה, כי לכן באה לתיקונה:

ט] בבא בן בוטא היה ניצוץ רבי מאיר, וזהו הנזכר בנדרים פרק רבי אליעזר [ס״ו ב׳] ההוא בר בבל דסליק לארעא דישראל, [נסיב איתתא], אמר לה בשילי לי תרי (טלופחין) [טלפי], בשילה ליה תרי [טלפחי], רתח עלה, למחר אמר [לה] בשילי לי גריוא, בשילה ליה גריוא, [אמר לה זילי] אייתי לי תרי בוציני, [אזלת] ואייתי ליה תרי שרגי, אמר לה [זילי] תברי יתהון על [רישא] דבבא, הוה יתיב בבא בן בוטא אבבא וקא דאין דינא, [אזלת] ותברת יתהון על רישיה, אמר לה מה הדין דעבדת, אמרה ליה כך ציוני בעלי, אמר (לה) את עשית רצון בעליך המקום יוציא ממך [שני] בנים כבבא בן בוטא, ורבי מאיר עשה גם כן דברים רבים כדאית במדרש רבה שפטים [פ״ה סט״ו] האיש ליצן, על שאשתו היתה שומע דרשתו של רבי מאיר, צוה לה שתלך ותרוק בפניו, והוא האיש דבבא בן בוטא, והיא האשה דהתם בגלגול, אלא דהתם עבדה לכתחילה, והכא דעבדה מפתיות הבעל הזאת, עכ״ז היתה כוונתו של רבי מאיר אז להטיל שלום, וירקה בפניו, וכן גם הכא, והאיש והאשה הזאת הם קרח ואתתיה, דליצנים היו והיו לצים על דברי משה ואהרן, וכן עובדיהם השתא בחייהם:

י] בנות דרב נחמן הם שתי בנות לוט, וז״ש במסכת גיטין פרק השולח [מ״ה א׳] בנתיה דרב נחמן הוי בחשן קדרא בידייהו, קשיא [ליה] לרב עיליש כתיב אדם אחד מאלף מצאתי וגו׳ הא איכא בנתיה דרב נחמן, גרמא להו מילתא ואשתביין, ואישתבאי איהו [נמי] בהדייהו, יומא חד הוה יתיב גביה ההוא גברא דהוה ידע בלישנא דציפורי, אתא עורבא וקא קרי ליה, [אמר ליה] עיליש [ברח] עיליש ברח כו׳, והענין כי בנות רב נחמן הם שתי בנות לוט הנשארות בסדם, כמו שאמר הכתוב וידבר אל חתניו וגו׳ ויהי כמצחק, ובודאי כי בנותיו היו צוחקים ממנו, ונשארו מתאות המשגל והזמה שם בסדם בהפיכה, כן עתה מעשיהן של אלו, ורב עיליש הוא תיקון (בלע) [ברע] מלך סדם, והיו שבויים ביד המלכים וניצול בזכות אברהם דמתיל ליונה, וחבריו נטבעו ולא ניצולו, וכן גם כן רב עיליש דהוה תיקונו ניצול ואחרים לא ניצולו, והואיל והתחתן לאברהם עשה התעוררות ולכן נתקן עתה ברב עיליש:

יא] רבי בון [ברבי חייא] אמרו במדרש רבה קהלת [פ״ה] על פסוק מתוקה שנת העובד, כד דמך רבי בון [ברבי חייא] כו׳, מה עשה המלך נטלו בידו והיה מטייל עמו ארוכות וקצרות כו׳, רבי בון [ברבי חייא] הוא ירבעם, הנאמר בו אני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן:

[ליקוטים]:

יב] בתיה בת פרעה היא גלגול חוה, ולפי שחוה היתה יציר כפיו של הקב״ה נקראת עתה בתיה לשון ב״ת י״ה, ולכן גם כן חמלה על בנה משה שהוא הבל ממש.

ולפי זה יתורץ המדרש רבה שמות (פ״כ ס״ד), וזה לשונו כתבתי בתורה שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, ואתה שלחת [את] האבות ובנים השלכת ליאור, (חייך) [אף אני משלח] אותך (אשליך) לים [ומאבד אותך, שנאמר ונער פרעה וחילו בים סוף, ואקח את בתך] ואוריש (את בתך הג״ע) [לה גן עדן], ומקשין העולם הלא אינם דומים להדדי והמשל אינו דומה לנמשל, פרעה השליך הבנים ליאור ושלח האבות, אם כן גם הכא מן הראוי לפורעו שהוא ילך בשלום ובתו תושלך לים, ואז היה דומה, אבל לפי הקדמה הזאת יתבאר, מאחר דבתיה היא חוה אם כל חי, נמצא דבתיה היתה אמו של פרעה, ובזה דומה להדדי, כמו הוא השליך הבנים לים, כך פרעה שהוא בן בתיה והוא גלגול קין כדאיתא בכתבי האר״י זלה״ה יושלך לים ובתיה תינצל:

אות ג

א] רבן גמליאל שם ועבר, והעבד שלו טבי הוא חם עבד עבדים יהיה לאחיו[:

ב] גחזי ושלשה בניו הם ארבעה מצרעים, והם ענק ושלשה בניו אחימן ששי תלמי[:

ג] גלית גלגול כליון, מרוח שקשקש במעיה דערפה דעזב לה כליון בבטנה, וזה סוד בר מאה בפי] וחדא נאנאי, ואם אמרו אין האשה מתעברת משנים, הא קודם דקלטה הזרע הא לאחר שקלטה הזרע:

אות ד

א] [רב] דניאל בר קטינא, פרק קמא דתענית [ט׳ ב׳, הוה ליה ההיא גינתא], כל יומא הוה אזיל] וסייר לה, אמר הא מישרא בעיא מיא [והא מישרא לא בעיא מיא], ואתא מיטרא [וקמשקי כל היכא דמיבעי ליה ליא], מסוד דכתיב בזכריה [י׳ א׳, ומטר גשם] (גם) יתן [להם] לאיש (מטר) עשב בשדה, רב דניאל הנזכר הוא עיבור גדעון והכא שאל יהי חרב על הגזה ואח״כ מטר אל הגזה לבדה, כמעשה ראשון כך מעשה אחרון:

ב] דינה היא חמורתיה דרבי יוסי דמן יוקרת בפרק סדר תעניות [אלו תענית כ״ד א׳], ועל שנדבקה בשכם בן חמור ירדה בהאי עיבור לתיקונה:

ג] דוד הלל, יהונתן שמאי, וזה דאמרו בדוד הלכה כמותו בכל מקום כדדרשו על פסוק וה׳ עמו, וכן בהלל ושמאי הלכה כבית הלל, כמ״ש רבותינו ז״ל על פסוק ידע נגן (ואיש) [וגבור] חיל דבכל דבר היה משיב שאול יהונתן בני כמוהו, וכשא״ל הלכה כמותו חלש דעתו דשאול, דלא הוה ביה האי:

אות ה

א] הרן נתעבר ביהושע כהן גדול, הלוא זה אוד מצל מאש, כי הרן הוא שנמרוד שרפו בכבשן אש,] כי אמר אהיה מכת המנצח, וכשראה לאברהם אבינו עליו השלום שלא נשרף, אז נמרוד שרפו להרן, ועתה בא ביהושע כהן גדול והוא תיקונו, ורצה הקב״ה להצילו על שמת בכבשן אש על קידוש השם, לכן עתה הצילו פעם הזאת, ומסוד הזה ״הרב ״רבינו ״ניסים, וסימן הרן בראשי תבות, גם בעיבור שני נביאי שקר בעובדא דבתו של נבוכדנצר כו׳ אשר קלם מלך בבל סנהדרין פרק [צ״ג א 'חלק]:

[ב] הושע בן בארי ניצוץ ראובן, וסימן בן בארי [אותיות ראובן], וכתיב וישב ראובן אל הבור א״ל הקב״ה אתה פתחת בתשובה תחלה וישב ראובן אל הבור חייך כו׳ שובה ישראל:

[ג] הגר שפחת שרה היא שפחת ישי, ועתה נתקנה כי בראשונה ותרא כי הרתה ותקל גברתה בעיניה, והיתה מבזית כבוד גברתה שרה אמנו, ופה לא רצתה לקבל דברי רבה ישי, דצוותה אבא נא אליך, והגידה הדברים לגברתה ויצא ממנו דוד, וממנו יבא משיח בן דוד:

אות ו

[א] ופניתי [אני] לראות חכמה והוללות [וסכלות] כי מה האדם שיבוא אחרי המלך [את] אשר כבר עשוהו, ובכל מקום שאמר ופניתי ר״ל שחכמה גדולה לראות הוללות על מה שנתגלגל שלמה המלך עליו השלום בירמיה הנביא, ועשוהו ישראל כמהולל וסכל ונשלך בבית הכלא כמה פעמים ממלכי יהודה, וכן הרבה צדיקים עושים מחכמתם פעמים סכלים ומהוללים, והטילו עצמן אחר הזמן להשלים רצון ה׳ יתברך, ולכך כתיב הוללות וסכלות, אמנם הוללות רומז להלל הזקן, סכלות זה שמאי הזקן שאין הלכה כמותו, ודע שהלל הזקן היה גלגול שלמה, וזהו שכתוב ופניתי [אני] לראות חכמה והוללות דייקא, ושורשו היה מיסוד שהוא רחמים, ולפיכך לא היה כועס מעולם, שאותו מדה אינה מניח לכעוס, ושמאי היה מגלגול יהושע בן נון, וזה את אשר כבר עשוהו דייקא, ושרשו היה מלכות שהוא גבורה ודין, ולכן שמאי היה כעסן ואין הלכה כמותו, ועליהם נאמר במשלי (כ״ט י״ג) רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם ה׳, כי שניהם ינקו ממעיין היחוד, והבן:

[ב] ושתי נתגלגלה בההיא פרה שמכר אותו חסיד, ולא היתה רוצה לחרוש בשבת, היא ושתי כי היא היתה רוצה שיעשו בנות ישראל מלאכה בשבת, ואותו חסיד היה מכירה כדי שלא להנאותה גם כן מכרה, ולחש באזנה כמו שלחש אליהו לב׳ פרים, ואותו גוי המתגייר על זה הוא אחשורוש, ואז היה תיקונה:

אות ח

[א] רבי חנינא בר פפא בפרק קמא דקידושין [ל״ט ב׳] תבעתיה ההיא מטרוניתא, אמר מלתא כו׳, היא אשת פוטיפר, ורבי חנינא בר פפא [הוא] מנשה בן יוסף, ובאת הנה להסית את הבן כשם שהסיתה את האב, ולזה ערק כנגד וינס ויצא החוצה, והשיא עצמו בסכנת מות וניצול, ועוד איתא רבי צדוק תבעתיה ההיא מטרוניתא, אמר לה חלש [לי] ליבאי ולא מצינא כו׳, שגרת תנורא [קא מנחא ליה] סליק ויתיב בגויה, אמרה ליה מאי האי, אמר לה (מאן) דעביד הא נפיל בהא, אמרה ליה אי ידעי כולי האי לא צערתיך, וחזרה להסית לרבי צדוק שהוא אפרים בן יוסף, ולא שמע אליה ואז נתקנה ואמרה אי ידעי כולי האי לא צערתיך, ונסה בזה שלשה פעמים והוי חזקה, והרהרה תשובה בלבה באמרה אי ידעי כולי האי לא צערתיך:

[ב] חוני המעגל הוא גדעון, וכענין שעשה גדעון אפוד, הגם כי הוא נתכוון לשם שמים, מכל מקום [הואיל וזנו אחריו בני ישראל מת בחייו, כי שכב שבעים שנה בשינה, וידוע כי השינה היא אחד משישים במיתה, כי נובלת מיתה שינה, והוא שאל אח״כ נפשו למות, כי אמר או חברותא או מיתותא, כי חוני המעגל הוא ניצוץ אליהו, ששאל למות נפשו, וכן מניצוץ מרדכי:

[ג] חשים הוא שמשון, זה היה חרש וזה היה חגר שפיפן, וזהו וישלח [ה׳ את ירבעל ואת] בדן, קרי ביה בן דן, דוקא ותראה כי חשים הרג לעשו כן שמשון שפיפן עלי ארח:

[ד] חפני בן עלי שהיה לוקח בשר חי מאת הקלחת, הוא חפני מלשון חופן בחפניו, הוא בן דרוסאי הנזכר בגמרא כמה פעמים כמאכל בן דרוסאי:

[ה] חמריה דרבי פנחס בן יאיר היא ישמעאל בן אברהם אבינו, והוא תקונו של ישמעאל, וכן ישמעאל עם ו׳ אותיות גימטריא אתון:

ו] חם הוא טבי עבדו של רבן גמליאל וזה תיקונו, ובמספר קטן עולה חם כמו טבי, וידוע כי חם [
עבד עבדים, ואמרו במ״ר הרבה עבדים היה לחם אבי כנען דראוי לסמוך כטבי עבדו של רבן
:גמליאל

ז] חמריה דרבי יוסי דמן יוקרת תיקון השליש, כי ויען [השליש את איש האלקים] ויאמר (אם) [
[והנה ה׳] עשה ארבות בשמים וגו׳, דרבי יוסי הוא אלישע, וידוע שכל אשה שהיתה מסתכלת בו
מיד מתה כאשר הובא בגמ׳, וגירה דובים בתינוקות, והשליש באמרו (אם) [והנה ה׳] עשה ארבות
רצה להורות כי הדור היו בני המבול, כלומר ראוים למבול, ולכן אין הקב״ה עביד ניסא לשיקרא,
ולא היה מתפקר כולי האי כלפי הנראה, אלא כי לא היה מאמין לנביא, וגם דהיה מלמד דלטוריא
:על בניו, כי צדיק אחד יסוד עולם, ומטר בשביל אחד

ח] חפני ופינחס נתעברו מנדב ואביהוא, והנה חפני ופינחס שוים בשמם, אלא שחפני גרוע וחסר [
[ממנו] אות הסמ״ך, דכתיב ביה סומך ה׳ לכל הנפלים, כי הוא לבדו היה טועה בעצלות וחפזון
שהם שני הפכים, האחד שהיית הקינים, והשני חפזון האכילה בקדשי שמים, ופינחס אף בתחלת
הסיפור אינו חסר זולת יו״ד המורה תוספות כשרון למי שזכה בה, כי לא הגיע רק במה שלא מיחה
באחיו, לפי שלא היה מסכים בעון אחיו אף על פי שלא מיחה הוסיפו לו אח״כ אות יו״ד בשמו,
והנה בדבר אכילת קדשים נבהלו נחפזו ממה שבראשונה לא זכו למצוה זו כלל, כי המה ראו
בעיניהם טבחם טבוח ונטרפה להם השעה, ועתה אכלו פגה, ושהיית הקינים לזולתם היה מעון
:עצלותם בראשונה בחופת עצמם

ט] ובני שמואל לא הלכו בדרכיו, שכל מקום (היה) [שהלך שם] ביתו עמו, והם חלקם שאלו [
בפיהם, שגו במדת הכילות וחמדת הממון, והם היו הערבים דאליהו, לפיכך היו הערבים נזקקים
לבי טבחי דאחאב שהיה וותרן בממונו, אף על פי שדבר הזה היה שלא מדעתו אלא דרחמנא
אפקדיה לאליהו, ואף משום בשר הנעלם מן העין ליכא הואיל והיה על פי הדבור, ואחאב גם הוא
:משורש נדב, ונדב על נדיבתו יקום, והנה נדב במספר קטן עם הכולל גימטריא אחאב

י] חזקיהו הוא עמרם, ועמרם כשגזר פרעה כל הבן הילוד וגו׳ עמד וגירש, כי אמר מה אנו עושים [
כו׳, וכן עשו כל בני דורו כי גדול הדור היה, ובאת מרים בתו ועשתה פשרה בינו לבין המקום,
כמ״ש רבותינו ז״ל אבא גזירתך [קשה] (יותר) משל פרעה, כי פרעה הרשע [לא] גזר [אלא] על
הזכרים וספק מתקיימת ואתה צדיק [וגזירתך מתקיימת שנאמר] ותגזר אמר ויקם לך, ואז וילך
איש מבית לוי שהלך בעצת בתו והחזיר גרושתו, וכן חזקיהו הבא עתה מניצוצו חשב מחשבת
בכבשי דרחמנא דחזי דנפקי מיניה בנין דלא מעלו, ובא ישעיה והראה לו בהדי כבשי דרחמנא למה
לך כנזכר בברכות פרק קמא [י א׳], ע״פ וירח (ה׳) את ריח בגדיו אל תיקרי בגדיו אלא בוגדיו, כי
:אפילו הבוגדים עתידין ליתן ריח טוב ולתקן, כי לא ידח ממנו נדח

אות ט

א] רבי טרפון הוא ירמיה, בנדרים פרק קונם יין [ס״ב א׳] רבי טרפון דהושם בשק להשליכו ביאור [
על התאנים, הוא דרמז ירמיה כי התנבא על שני דודאי תאנים [וגו׳] והדוד אחד תאנים רעות מאד,
:וגם ירמיה הפילו לבור וניצול, והנה גם רבי טרפון כהן היה

אות י

א] רבי יהושע בההוא מעשה דרבן גמליאל פליג עליה, ושם אתמר מכותלי ביתך [אתה] ניכר [
שפחמי אתה, הוא עיבורו דיהושע כהן גדול, הלוא זה אוד מצל מאש, וז״ש פחמי אתה והושחרו
:פניו

ב] יואל ואביה, יואל הוא בן פתואל, ואביה הוא פתואל, ונרמז לשון אביה כי פתואל אבי יואל, [
וכל זה רמוז בילקוט שמעוני שמואל [רמז ע״ז] ובני שמואל הבכור יואל ואביה רבנן אמרי מה זה

רשע אף זה רשע בגלגול העבר, רבי יהודה אמר כשנשתנה למעשים טובים זכה לרוח הקדש, דכתיב דבר ה׳ אשר היה אל יואל בן פתואל, ותנינא כל מקום שנזכר שמו ושם אביו [בנביאות] בידוע שהוא נביא בן נביא:

[ג] רבי יוסי ארוך הוא ניצוץ מרדכי, וז״ש במדרש רבה בראשית (פצ״ז ס״ג) בכל מקום שהיה רבי יוסי ארוך נראה היה רבי נראה (עמו), דרבי יוסי היה מניצוץ רבי, בבראשית רבה פרשת ויחי [פצ״ו ס״ה] דרבי היה דר בציפורי שבע עשרה שנה והיה קורא על עצמו ודייק ויחי יעקב וגו׳, שהוא היה מניצוץ יעקב אבינו עליו השלום, ואנטונינוס היה עשו:

[ד] ישי נתעבר ברבי חייא, וז״ש בקידושין פרק עשרה יוחסין [פ״א ב׳] רבי חייא מההוא עובדא דתבע לאמתיה, ודאי אשתו עיבורה של אשת ישי אבי דוד, ומעשי אבות יעשו בנים, כי נתן עיניו בכוס זה והיה שותה בכוס אחר, כשכעס על אשתו ותבע לשפחתו והיא הגידה לגבירתה, והלכה לבעלה בחשאי והיה ישי סבור לבא על שפחתו, לכך היה אומר דוד נעים זמירות ישראל הן בעוון חוללתי, כי באותו ביאה נוצר דוד, ומה שמת בעטיו של נחש, מחשבה רעה אין הקב״ה מצרפה למעשה, אלא הביאו בעיבור דרבי חייא, כי רב זכותו לזכות ישי, כי ידוע מה רב כוחו, כי הוה מצלי אתא מטרא, וכי מטו למימר מחיה המתים רגש עלמא, ואמרי בכולהו (גוהרקי) מצית לאיסתכולי לבר מגוהרקא דרבי חייא:

[ה] יהודית היא יעל, היא חתכה ראש אויב, כי הנה גדולה עבירה לשמה ממצוה שלא לשמה, להתיש כחו נתכוונה לבא עליה אבל היא לא נהנה, כי טובתם של רשעים רעה היא אצל צדיקים, עכ״ז תקנה יהודית יותר, כי לא רצתה לשכב עמו וחתכה ראשו מקודם, והיא נתנה לו חלב כדי שירדם, וכן היא עשתה לו מאכל גבינה:

[ו] יאיר הגלעדי השופט הוא רבי שילא, בברכות פרק הרואה [נ״ח א׳] דהלקה להההוא דבעל גויה ונעשה דיין, והיה מניצוץ פינחס, וההוא גברא מזמרי:

[ז] יפתח הוא רבי חנינא בן תרדיון דנשרף, ואשתו על שלא מיחתה בו על שהוגה השם באותיותיו נהרגה, ובתו נתנה בקובה של זונות מוסגרת, וביפתח כתיב ואנכי פציתי פי אל ה׳ ולא אוכל לשוב, וזה היה הוגה השם באותיותיו, ועתה נתקנו כי על זה נשרף על קידוש השם, וגם אשתו אז היא אשתו פה, כי לא מיחה אז גם עתה לא מיחה, ובתו על כי שנהרגה שלא כדין ניצולה עתה:

[ח] ילתא אשת רב נחמן היא מעכה אם אסא, וכתיב בה דעשתה מפלצת לערוה לזנות בה, והיא גם כן היתה מתאוה לדברים אסורים, ונתקנה בזכות רב נחמן, כדאמרה אני רוצה [לאכול] בשר ['בחלב וצוה להביא לה כחל כדאיתא בחולין [ק״ט ב:

[ט] רבי יהושע בן לוי הוא קהת, דרבי יהושע בן לוי לא היה לוי שהיה בן ישראל, ורצו להורות רבי יעושע בן לוי ממש בהיותו קהת:

[י] רבי יוסי דמן יוקרת, במסכת תענית [כ״ד א׳] דהמית את בנו ובתו, בנו משום דאמר תאנה תאנה הוציאי פירותיך, הוא אלישע הנביא דגירה דובים בתינוקות ועתה גירה המות בבנו, וגם בתו דהמית הם תיקון אמנון ותמר בני דוד, ובאו בגלגול בני החסיד הזה לתיקונם, וכאן חילוף הדברים, כי בדוד לא עצב אחד מבניו לאמר להם מדוע עשית, והאיש הזה היה אכזרי לקנאת ה׳ צבאות:

[יא] יהודית בת בארי החתי ובשמת בת אילן נשי עשו הראשונות, הם הבקר לעולה דארונה היבוסי, דוק ותשכח והם תיקונן:

[יב] יינוס ויימברוס בני בלעם הם עורב וזאב, אחד היה לו ראש זאב, אחד היה מכשף עם עורב ואחד עם זאב, ועורב וזאב בכישופם המירו בם בכישופם לרומוס ולרומילוס, וערב וזאב נתקנו בפרוה שם מכשף שעשה מקום בית הפרוה בכשוף כנזכר ביומא פ״ג [ל״ה א':

[יג] יהונתן בן גרשום הוא אותו חסיד הנזכר בילקוט שמעוני (רות רמז תר״א פסוק הזאת נעמי), מעשה בחסיד אחד שקבל עליו שלא יקבל משום אדם כלום, והיה לו בגד אחד וסדין אחד, וכל

הלילה היה צועק ובוכה [ומתחנן], ולא זז ממית עצמו עד שנצרך לישב באשפה ובלו בגדים שעליו, פעם אחת נגלה עליו אליהו ז״ל בדמות ערבי ועמד כנגדו, אמר [לו] רצונך (שאשאל) [שאלוה] לך שני כספים ותהא נושא ונותן בהן ותחיה, אמר לו הן, ונטל שני כספים והלך וקנה חפצים ונשתכר בהם וכן ביום שני וכן ביום שלישי, ולא יצאת השנה עד שהעשיר, ושכח עונת חסידותו ושמוש תפלתו, אמר לו הקב״ה לאליהו חסיד אחד היה לי בעולמי ועכבתו עלי, הלך כנגדו ומצאו במלאכה גדולה, אמר לו אני הוא שנתתי לך שני (סלעים) [כספים], חפש אחריהם ותנם לי שאני מבקש שתחזירם לי, חפש אחריהם ונתנם לו, ולא (ירד) [יצא] משם עד שירד מנכסיו ונכנס אותו ממון לטמיון, וחזר על האשפה והיה יושב ובוכה, חזר עליו אליהו ז״ל אמר ליה מה ההוא [סבא] עביד, אמר (לו) ווי [ליה] להוא גברא דאתהפוך עלוהי גלגלא ואתנחתא מנכסי, אמר לו נשבע אתה אם (אנא) מחזירנא לך אותה שני כספים שאתה משמר עונת חסידותך ושמוש תפלתך, אמר לו הן, (ונטל) [ונתן לו] שני כספים [ונשא ונתן בהם] והעשיר, הוא היה שבואל המוזכר בבבא בתרא (דף ק״י א׳) והוא יהונתן בן גרשון בן מנשה, וכי בן מנשה הוא והלא בן משה כו׳, לכן נו״ן דמנשה תלויה משה כתיב ומתוך שעשה מעשה מנשה דאתי מיהודה תלה הקלקלה במקולקל, ונעשה כומר לעכו״ם כדי שלא יצטרך לבריות (קאמר), וכיון שראה דוד שממון חביב עליו ביותר שמו ממונה על האוצרות, וכי שבואל שמו והלא יהונתן שמו, אמר רבי יונתן [מלמד] ששב לאל בכל לבו, ובמדרש ילקוט שמעוני שופטים [רמז ע״ג] כיון שמת דוד עמד שלמה והחליף כל (הסקליטין) [סנקליטין] של אביו והסירו וחזר לקלקולו הראשון, הדא הוא דכתיב ויהי כבא איש זקן יושב בבית אל, אמרין הוא היה שהחזיק עצמו לע״ז, ואותו היום חזר בתשובה ושרתה עליו רוח הקדש, הדא הוא דכתיב ויהי דבר ה׳ אל הנביא אשר השיבו, הנה מכל אלה ראה כי שב אז בתשובה, לכן נתגלגל עתה בחסיד הזה בעניות, ועכ״ז היה כוונתו כבראשונה ולא היה רוצה לקבל הנאה משום אדם [כלום] כו׳ (כלו׳) כבראשונה שהשכיר עצמו לע״ז כדי שלא להצריך לבריות, ופה היה חסיד, וכבר ידעת מ״ש רבותינו ז״ל על מעשה בחסיד אחד סתם, הוא רבי יהודה בן בבא או רבי יהודה בר אלעאי, והתם בראשונה שהחמיץ שהיה עני וכשהיה עשיר היה כשר וחסיד, לכן דוד שמהו נגיד על האוצרות, וכשהסירו שלמה חזר לסורו, וכאן היה ירא שמים וכשר בהיותו עני, כי מכיר ערכו והיה מקבל יסורין מאהבה לתיקונו, ואליהו ז״ל רצה לתהות בקנקנו אם בעוד עשרו עליו ישאר חסיד כאשר היה בפעם ראשונה, העשירו ולא עמד עד שהחזירו לעניותו, וראה ברמז מה חייו, ובעניות עתה היה חסיד, לכן העשירו באחרונה ועמד בחסידותו מכל וכל, וזה תיקונו בכל מכל כל, ודעו וראו כי בתחלה היה צדיק בהיותו עשיר ופה בהיותו עני:

יד] רבי ישמעאל כהן גדול הוא בסוד יאשיהו, וידוע חסידותו כי [כמהו לא היה] לפניו (לא היה) מלך אשר שב וגו׳, ובילקוט שמעוני (מלכים רמז ר״א) [שלש מאות] שנה עד שלא נולד [יאשיהו] נקרא שמו, ובן שמונה שנה מלך, [וכי נער בן שמונה שנים מהו דעתו, אלא] מאס את האלילים ושבר את המצבות [וכרת את האשרים], והיתה זכותו מבקעת לפני כסא הכבוד, ובשביל הרעה שהיו [ישראל] עושים בסתר נאסף הצדיק רוח אפינו משיח ה׳,

וכן רבי ישמעאל כהן גדול היה מטטרון סנדקו, ובישר את אמו מלידתו כשנראה לה, בהלכה ובחזרה מטבילת מצוה אותה הלילה כמה פעמים, והיה גם הוא מהרוגי מלכות, וניטל והופשט עורו מעליו, כשם שעשו כל בשרו של יאשיהו ככברה, ובגמרא גיטין פרק הניזקין [נ״ח א׳], מעשה בבנו ובתו של רבי ישמעאל שמתו בבכיה זה היה לתיקון אמנון ותמר דדוד אח ואחות כי יפת תואר היתה, וכן גם כן אמנון טוב רואי ויפה, ועתה תיקונו מה שעות אז, הגם כי היו פעם אחרת בבן ובת דרבי יוסי דמן יוקרת, והיא גם היא תמר לא היתה ראויה להסבה, גם ענוש לצדיק לא טוב, וכשם שנפרעין מן המסובב כך נפרעין מן הסבה:

אות כ

א] רב כהנא הוה קמזבין דיקולי, תבעתיה ההיא מטרוניתא, אמר לה איזיל איקשיט נפשאי,] סליק וקנפיל מאיגרא לארעא, אתא אליהו קבליה, אמר ליה אטרחתן ארבע מאה פרסי, א״ל מי גרם (לך) [לי לאו] עניותא, יהב ליה שיפא דדינרי, והענין מטרוניתא היא כזבי, ורב כהנא ניצוץ מפינחס, וסימנך (בן) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, והוא עתה לאו כהן, כי אמר אי לא נסיבנא כהנתא לא איעתרי, וזאת רצתה להכשילו תחת אשר הרגה, ואתא אליהו וקבלו בשביל השייכות (כנזכר לעיל דאליהו הוא פינחס (השייכות:

ב] כזבי היא איזבל, ותיקונה היתה אשת טורנוסרופוס דהוה אשת רבי עקיבא, וידוע כי איזבל היתה רודפת (גם) את אליהו שהוא פינחס להנקם ממנו, וזמרי הוא רבי עקיבא והוא תקונו, וכזבי תיקונה במטרוניתא, וזמרי הוא היה בן דינה קודם שנשאה שמעון, והכ״ד אלף שהמית משבט

שמעון בשכם, הם הכ״ד אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו שלא חלקו כבוד זה לזה, בזכרם עון שטים שלא הוטהרו ממנו, עד אשר יחדיו יכלו ומתו מותא תניינא:

ג] ההוא כובס, בכתובות פרק הנושא את האשה [ק״ג ב׳], יומא דאשכבתיה דרבי נפקא בת קלא [כו׳], אף ההוא כובס מזומן [הוא] לחיי העולם הבא, ידוע כי רבי היה בסוד אברהם אבינו עליו השלום, והכובס הוא לבן, ובא שמו ברמז כי הכובס מלבין בגדים, והשתא כלו הפך לבן טהור הוא ונתקן וזה תיקונו:

אות ל

א] רבי שמעון בן לקיש דזבין (עצמו) [נפשיה] ללודאי בגיטין פרק (הנזקין) [השולח מ״ז א׳], לכפר [על נפשיה, כי הוא היה מרדכי, ובעבור כי הקניט להמן, והיה סבה כי נלקחה אומה שלמה להריגה, לכן לכפר על נפשיה זבין עצמו ללודאי:

ב] רבי שמעון בן לקיש הוא שאול בן קיש, וסימן בן קיש בן לקיש, דזבין (גרמיה) [נפשיה] ללודאי, [הוא [כמו שאול] דזבין גרמיה למות על ידי פלשתים לנפול בידם, וכדי להנקם עתה מהם הוא עבד הכי, וזהו פן ישמחו בנות הערלים, ורבי שמעון בן לקיש אמר ללודאי [אחוכי] קא מחייכת בי:

ג] רבי שמעון בן לקיש הוא שאול, ובזה נבין מ״ש בגמרא דסנהדרין פרק חלק [קי״א א׳], ופערה [פיה לבלי חק, [אמר] ריש לקיש (אומר אפילו מי שאינו משייר אלא) [למי שמשייר אפילו] חק אחד, ורבי יוחנן השיב שרי ליה מארי לריש לקיש, ויש להקשות מה עלתה על דעתו לומר כך, אלא נ״ל דריש לקיש אמר מה שאירע לו, כי הוא שאול, ואיתא בגמרא דיומא [כ״ב ב׳] שאול באחת ולא עלתה לו, ודוד בשתים ועלתה לו, נמצא דשאול היה נענש בשביל אחת דלא קיים, לכך אמר ריש לקיש אפילו (מי שאינו משייר אלא אחת) למי שמשייר חק אחד] כמו שאירע לו. [מהליקוטים:]

ד] למך נתגלגל באלקנה, ואותיות למ״ך הוא מל״ך, וסימן מאן מלכי רבנן, וצלה אשת למך היא [חנה, ומשמעות שמותן שוות, צלה שישבה בצלה של בעלה למך ששתתה [כוס של] עקרין שלא תתעבר, וחנה ישבה בצלו של הקב״ה שהיתה נביאה, וגם מלת חנה לשון חונה ויושבת בצלו, ועדה היא נמי פנינה שמותיהן שוות, כי פנינה מלשון פנינים, ועדה לשון עדי, ר״ל [אבני] חפץ ומרגליות, וגם לשון פנינה פנה נא כלומר הסר נא, וגם עדה מלשון הסרה, ומה התם (העמדת) [יושבת] בצלו, אף כאן את חנה אהב, ומה התם שתתה כוס [של] עקרין, גם עתה הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים, וצללפונית אמו דשמשון היתה צלה, שהיתה כשני צללים, צלה אשת למך וחנה אשת אלקנה, ותראה כמו דצלה דהתם היא שתתה כוס עקרין כדי שלא להוליד, שכך היה מנהגם, ולכן אתרע מזלה של חנה שהיתה עקרה מתחלה והולידה והצמיחה דרך ב׳ גדולי עולם, ובקושי היה לתקן כוס עקרין דהתם, עד דהוסר כל חולי וכל מה דנשתייר במעהא מכוס עקרין, וזהו (וה׳) [כי] פקד [ה׳] את חנה לשון חסרון, שהוסרה ממנה כוס העקרין ותהר ותלד:

[ליקוטים]:

ה] לבן נתגלגל באביו של אביגיל, וזה סוד שתמצא בפסוק חסר י׳ שניה מאביגי״ל, והוא מרמז על לבן, ונרמז באביגי״ל אב״י ג״ל, כמו שכתוב בלבן (אם תעבור) [ואם אתה לא תעבר אלי] את הג״ל הזה, וגם דע שעל ידי שאמר לבן לאליעזר בוא ברוך ה׳ למה תעמד בחוץ, זכה אליעזר שע״י יצא מכלל ארור לכלל ברוך, וזכה אליעזר בשביל לבן, ובשביל זה זכה גם לבן שנתיסד לו מזמור בשבילו, וזהו למנצח על מות לבן שהוא לבן, בשביל אותו הזכות שהוציא אליעזר מכלל ארור לכלל ברוך:

אות מ

א] מחלה נעה [חגלה] מלכה (חגלה) ותרצה בנות צלפחד, במדרש (צדקניות) [חכמניות] דרשניות]
(חכמניות) [צדקניות] היו, כ״כ גם בילקוט שמעוני יהושע [רמז כ״ז], חכמניות היו שלפי שעה דברו,
[מלמד שאותו היום] היה משה יושב ודורש בפרשת יבמין, אמרו לו אם כבן אנו נירש כבן, ואם לאו
תתיבם אמנו כו׳, והענין הואיל ודרשו כן לומר תתייבם אמנו, זכו ונתעברו גם כן אנשים חסידים
וחכמים, מאותו צדיק וחסיד דבא דרך סדין על יבמתו וילדו ממנו חמשה בנים, וגם להם נעשה נס
כי הולידו אף על פי שנשאו אחר ארבעים שנה, כי הנישאת אחר ארבעים שנה אינה יולדת:

ב] מתתיהו בסוד יהודה בן יעקב, יהונתן בנו מסוד יהונתן בן שאול, שמעון בנו מסוד שמעון בן
יעקב אבינו:

ג] מעשה דחולדה ובור בתענית [כ׳ א׳] כידוע, והענין ודאי כי יש דברים בגו, ולא על חנם נתייחדו]
חולדה ובור, בור רמז למרים, להיות הבור ההוא עובר שם היא בארה של מרים, כדאיתא בהלכות
שבת בכל מוצאי שבת בארה של מרים עובר על כל הבארות וכו׳, וההי׳ רוחני עוברת, וחולדה היא
רמז אל חלדה הנביאה, דנחה עליו לפי שעה רוח מחלדה הנביאה, וההוא דנתן ברית לאותה נערה
הוא גלגול יהורם, דלקח שני ילדים מאשת הנביא לו לעבדים, דכתיב והנשה בא לקחת וגו׳, ונלקחו
ממנו שני ילדיו:

ד] מנשה הכניס צרה בבית המקדש, הוא עבר בים צרה כי ניצול מהבנין, וניצול (מעל) [מן] האש]
באמרו כל אפיין שווין, וברוח השיבו למלכות כדאמר משיב הרוח, ומשה אז בהיותו שם הצילו
שנקרא רוח, כדכתיב עשה מלאכיו רוחות, ואלמלא כי נחלק מיכה בשני ניצוצות מנשה ורבשקה
בניו של חזקיה, היה כ״כ קשה ולא היה העולם יכול לעמוד, שהרשעים מאבדין [את] העולם,
לפיכך כשראה חזקיה כן הפילם מעל כתפו, ורבשקה מת כנזכר במסכת ברכות פרק קמא, אז
שבנא מת באותו פרק שנולד מנשה ורבשקה ונחלק לשני ניצוצות, על פי המובן משמע דמיכה היה
בשבנא:

ה] [רבי] מתיא בן חרש, בילקוט שמעוני (פרשת ויחי רמז קס״א), שנעץ מסמר בעיניו שלא להביט]
בפניה דההיא זונה, והענין כי רבי מתיא היה פלטיאל בן ליש שלקח מיכל בת שאול, והאמת כי נעץ
אז חרב בינו לבינה, על כל זאת לא היה [לו] לעכבה ולקבלה, כי היה לו למימר לשאול אין אני
רוצה לשאת אותה, כי במקום שיש חילול השם אין חולקין כבוד לרב, ואני פי מלך שמור וגו׳,

ועליו נאמר (את) נשי עמי תגרשון מבית תענגיה ואף על פי שלא נגע בה אז, מכל מקום היה נהנה
ממראית עין, והעין שזן במה שאינו שלו רצה עתה לתקן, וציער עצמו ועור את עיניו, ולעון ההוא
נמסר לשטן להסיתו באשה כבראשונה, ועוד כי מצינו פסוק אחד אומר פלטי ופסוק אחד פלטיאל,
ומלת אל שניתוסף בשמו לומר שפלטו אל מן העבירה כמ״ש רבותינו ז״ל, אלמלא לא סייעו
הקב״ה גם אז היה נופל, ועתה התאזר כנגד יצרו ולא רצה להביט בפניה, וגם אמרו רבותינו ז״ל
שלשה [הם] שפלטו מן העבירה ושתף הקב״ה שמו בשמן, ואלו הן יוסף יעל פלטי כו׳, אל מעיד
[עליו] שלא נגע במיכל, ועם כל זה הקב״ה מדקדק עם חסידיו ואירע לו ההוא מעשה, ושניהם רבי
מתיא ופלטי בסוד ניצוץ יוסף הצדיק:

ו] מרדכי בא בעיבור של אותו האיש, שנעשה לו נס (ונעשו) [ונפתחו] לו (ב׳) דדין [כשני] דדי אשה]
והניק את בנו, כנזכר אצל רבינו הקדוש, ולכן על שביטל מרדכי מדברי תורה בהיותו גדול, לכן
אביי דרש לגריעותא, שם היה משנה למלך פה נעשה עני ששכר מינקות לא היה לו, ורב יוסף דרש
למעליתא, כי נעשה לו נס לחזות לו ולהראות לו מי הוא:

ז] ורע״ק דרש בציבורא ויהי אמן את הדסה [וגו׳ לקחה מרדכי] (ותהי) לו לבת, כי הניק מרדכי]
לאסתר, וגחיך ציבורא [לקליה, אמר להון] ולא מתניתא היא, [רבי שמעון בן אלעזר אומר] חלב
הזכר טהור, והיה בסוד דדין דאדם הראשון, כי צריך לידע כי כל הגלגולים אנה היו ובאיזה איפה
היו באדם הראשון בעינים באודנין כו׳, והקב״ה מדקדק עם הצדיקים, והואיל והיה בראשו של
אדם ולא נזהר, ולכן הוצרך להניק מה שאינו מביט לעוית המון עם, דהם ברגלין ובירכין דאדם
הראשון, שאין הקב״ה מדקדק כל כך. שאול היה [באיפה] של אדם הראשון [בראש] דכתיב ביה
ראש שבטי ישראל, לכן חטאו הקל היה חמור:

ח] ממרא הוא אבא אומנא בתענית פרק סדר תעניות [אלו כ״א ב׳], וממר״א בגימטריא רפ״א,]
וכל תיקונו של ממרא הוא אבא אומנא, רופא היה ועיין חסידותו שם, (נ״ל שמעון מאחר דממרא

נתן עצה לאברהם שימול את עצמו, ואל יחשש לסכנה כדעת החברים של אברהם, לכך היה רופא (מומחה:

ט] מתושלח הוא רבינו הקדוש, כי זה היה שונה ת״ר סדרי משנה, ורבי כתב ששה סדרי משנה [וכל סדר כלול מאה:

י] מהר״ר חיים ויט״ל זלה״ה כתב הטעם שלקח יהושע את רחב הזונה, זה הוא להיותו גלגול [יוסף, ומה שלא לקח אשת אדוניו, לקח עתה בהיות שבאתה בגלגול רחב, ובהיותו מבחינת ירח לכן היה ביריחו:

יא] מנשה אמרו בגיטין פרק הניזקין [נ״ח א׳] מעשה באדם [אחד], שנתן עיניו באשת רבו ושוליא [דנגרי הוה כו׳, ההוא שנתן עיניו באשת רבו היה מנשה שהיה במקדש ראשון, ומעשה זה היה במקדש שני, ובעל שגירש אשתו הוא אמון, שבא על אמו שהיא אשת מנשה, והאשה שנתגרשה היא אמו של אמון משלמת בת חרוץ אשת מנשה:

יב] מארי קבין בתקונים (תקונא שתין ותשע) אמר רבי שמעון לחבריא שמענא דעובדא הוה בחד [בר נש [מאינון] בעלי קבין, דהוה אזיל באורחא אערע במארי קבין כו׳ עיין שם, ההוא מארי קבין היה שלמה המלך עליו השלום, והוא היה נגוע בנגעי בני אדם לפעמים, ונראה להחסידים ההם להראות להם חכמתו, כי בחכמה דבר הבל הבלים, וכדי להראות להם כי יש מי שאומרים כי רצו לגנוז ספר קהלת על כי ראו דברים תמוהים, והוא רצה לרמוז להם כי לא דבר רק הוא, ואם רק [הוא מכם [ירושלמי שבת פ״א ה״ד:

יג] מר עוקבא הוה עניא בשיבבותיה בכתובות פרק מציאת האשה [ס״ז ב׳], דהוה רגיל כל יומא [(דהוה סדר) [דשדי] ליה ארבעה זוזי בצינורא דדשא כו׳, והענין מר עוקבא הוא מניצוץ יהודה, ואשתו מתמר, ובתמר כתיב הוא מוצת, ולכן לא היה אור מדלקת בה, ועתה גם היא ברחה שלא להלבין פני עני, והבן טעמא דאמרי כגמרא ומאי כולי [האי], דאמר מר נוח לו [לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש כו׳], ודוק מ״ש מניצוץ ולא מגלגול:

אות נ

א] נמרוד סנחרב, אמרפל נבוכדנצר, גדעון, מנשה, יהושע אפרים בן יוסף]:

ב] נחום איש גם זו עיבור של לוט, דוק ותשכח בתענית פרק סדר תעניות [אלו כ״א א׳] את [המעשי׳, דנעשה לו גם בענין עפר, כמו שנעשה גם לאברהם כשהציל [את] לוט, שהיה נותן בעפר חרבו, ונקטע ידיו ורגליו על שלא ריחם כהוגן לעני, ועל היותו אז בסדם יד עני ואביון לא החזיקו, ובסדם ניצול מהפכת סדם, ותכף שיצא נהפכה העיר, וגם פה תכף שיצא מהבית נחרב הבית, וזה אומרו שמובטח [לכם] כל זמן שאני בבית אין הבית נופל, כמו שאמר המלאך שם כי לא אוכל לעשות דבר עד באך שמה:

ג] נבוכדנצר נתבאר [במדרש רבה] ויקרא (פ״ג ס״ה), מעשה בשור אחד שהיו מושכין אותו לקרבן [ולא נמשך, בא עני ובידו אגודה אחת של טרודקסמא (פירוש מין קטניות) והושיט לו, ואכלה (וגעה) [וגעש] השור והוציא מחט ונמשך לקרבן, נראה לבעל השור בחלומו קרבנו של עני קדמך, פשוטו ידוע גם סוד הקרבנות לתקן נפש החוטאת אדם כי יקריב מכם קרבן, כי הקרבנות מתקנים הנשמות שחטאו, וזה סוד הטריפות הנמצאות בבהמות היו בודקים הסרכות והאונות, כי אם ימצא טרפה אל מזבח ה׳ לא יעלה כי צריך מירוק אחר, ואלמלא לא עטש והוציא את המחט היו מוצאים אותו טרפה, וזה דאמר אותו העני קדמך שאלולי הוא לא היתה נקרבת, וסוד המעשה כי איך בתחלה השור הזה לא היה נמשך, ועל שאכל אגודה של קטניות נמשך, והוא כי

אמרו רבותינו ז״ל כי נבוכדנצר היה בנו של שלמה ממלכת שבא, וגם לדעת רבותינו ז״ל שגיירה, והקב״ה קרא לו עבדו,

וגם כי ידוע כי פעם אחרת בחיים חיותו אכל עשבא כתורין [לך] יטעמון, והוא החריב בית קדשינו, ומעשה שהיה בשור הזה בבית שני היה, ובבואו עתה תיקונו בשור הזה להקרב, לגודל פשעיו ולדעתו הכוזבות הנפסדות המלוכלכת שעדיין נשאר בו, שאמר אעלה על במתי עב, היה מכיר ערכו, וגם בהיותו פה לא היה נמשך והיה צריך תיקון עוד, והמחט הזה הם דעותיו הנפסדות והכוזבת ולכן לא היה יכול להתקן, אבל זאת עמדה לו מצות הצדקה, הגם שלא לשמה עשאה בעצת דניאל וחטאך בצדקה פרק, וכבר התנצלו רבותינו ז״ל לדניאל באומרם כי רבים נודדים ללחם היו, ולא היה להם לשום יד לפה, שבכל יום היו מתים ברעב בראש כל חוצות, על כן נתן עצה לנבוכדנצר על הצדקה, ואמרו כי שם היה עני שאלולי פרנסה ההיא היה מת, והוא העני האמור בהושיט לו קטניות, והכיר בחכמתו ערך השור כי אם לא יעטוש יהיה טריפה, מה שלא הכיר בעל השור, ורצה להטיב למי שהטיב לו בהחייה אותו בפרנסה ההיא, והאכיל למי שהאכילו כדי לתקנו מדעתיו הכוזבת, ובבוא אל פיו זאת הצדקה חזר וניעור והרהר תשובה, ואז תכף עטש ונמשך לקרבן כמוסר עצמו על קדוש השם להשחט ברצונו להתקן. שבעים טריפות כנגד שבעים שרים, כי כל אחד יש לו טריפות אחד והבן:

ד] נירון נתקן ברבי מאיר, ואמרו חכמינו ז״ל רבי מאיר מבני בניו של נירון, ונירון גלגול שמלה] ממשרקה, כי כל שומע שורק מפיו מאכזריותו והוא תקונו:

ה] נעמי מסוד לאה, ורות מסוד רחל, וזה שאמר הכתוב ורות דבקה בה, שרחל מסרה סימנים ללאה, וזה שאמרה רות ושם אקבר, כלומר לא כבראשונה שלאה נקברה במערת המכפלה, ורחל נקברה בדרך אפרת, ועובד שילדה אותו רות היה יהודה בן לאה, לזה אמר הכתוב ילד בן לנעמי בן ממש:

אות ס

א] בניו של סנחריב אדרמלך ושראצר על שהרגו אביהם, הם באו בגלגול שמעיה ואבטליון, וכן אמרו רבותינו ז״ל שמעיה ואבטליון [מבני] בניו של סנחרב, נמרוד ונבוזראדן הרהרו תשובה בלבייהו במעשה דדם זכריה:

אות ע

א] עבדון בן הלל הפרעתוני נקבר בפרעתון, והוא מאפרים מהשופטים, ובא לפרוע חוב אביו, והוא] מגלגול דאותו שטעה בקץ הנקרא גוון שותלח בנו זבד בנו, והרגום (בני) [אשני] גת מאתים אלף, דטעו בקץ והוליך אותם חוץ למצרים מאתים אלף משבטו של אפרים ומתו שם ילקוט שמעוני (בשלח רמז רכ״ז), והם מתים שהחיה יחזקאל בבקעת דורא, ואמר שם שאחד היה והיה שמו גוון מבני בניו של אפרים, ואמר נגלה (אלי) [עלי] הקב״ה להוציא אתכם מארץ מצרים, והוא נתגלגל אח״כ בבן כוזיבא, ועל כי לא השלים תקונו נקרא בשם כוזיבא, וכדאיתא במדרש רבה איכה [פ״ב פסוק בלע] כי הרבה מחכמי הדור ההוא סברו שהוא משיח, ועיין שם כל הנאמר עליו ונהרג גם הוא שם, ותיקונו יהיה משיח בן אפרים, וגם שם יהרג כי אז נתקן, וזה רמזו בסנהדרין פרק חלק (דף צ״ח א׳) אין בן דוד בא עד שיתבקש דג לחולה ולא ימצא, דג זה משיח בן יוסף דכתיב וידגו לרב, לחולה הם ישראל שיהיו שבוים בצרה ולא ימצא, ואז יגלה בן דוד במהרה בימינו:

ב] עזא ויכהו שם האלקים על השל, ובאבנר כתיב לדבר אתו בשלי ויכהו שם (אל) החמש, היינו] כי נתוסף כאן רוחו של עזא על אבנר, כי הדין בכתף ישאו, ועל כן לא האריך ימים ונהרג:

ג] עכן הוא חיאל [בית] האלי, שנטמן לתת האש לנביאי הבעל ובא נחש והכישו שם, כי עכן הוא] לשון עכנא דהכישו, וממנו משפטו ושאתו יצא, וגם כי חיאל הוא חזר לבנותו, ועבר על חרמו בבכרו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה:

ד] עידית אשתו של לוט אין לה גלגול, דכתיב עד היום הזה, ובמשנה ג״כ הרואה אשתו של לוט (מאי) מברך כו׳, כי נשמתה היא דוממת, וכל מה שמלחכים ממנו הבהמות חוזרה לקדמותה

הראשון, ותיקונה הוא על כל קרבנך תקריב מלח, וכן על השלחן שהוא מזבח צריך מל״ח מח״ל לח״ם:

ה] עשהאל זה עובד בגלגול, וזה שחגר חרב [כישמעאלי] ואמר [כל] מי שאינו שומע הלכה זו [ידקר בחרב], (כי) כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי, עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, ונוגע בדבר היה, אלא ששמואל הרמתי קיים ואם כן לא היה נוגע בדבר הזה:

ו] עתניאל בן קנז הוא נחשון בן עמינדב, ועל שקידש שם שמים שירד בנחשול של ים, כך ירד עתניאל עתה בפלפולו של ים התורה, והחזיר שלש מאות הלכות שנשתכחו בימי אבלו של משה רבינו עליו השלום, נחשו״ן אותיות חננ״ו ש׳, וגם קח ממלת עתניאל אותיות א״ל, הרי חננו אל ש׳, ונשאר אותיות תנ״י גימטריא עם הכולל הלכות, הרי חננ״ו אל ש׳ הלכות, נשאר אות ע׳ של עתניאל, כלומר החזירם בעין שכל, וכן אמרו במדרש ילדוט ותצנח מעל החמור, מה חמור זה כיון שאין תבן באבוסו צועק, (כך) [אף] אשה שאין לה תבואה [בתוך] ביתה צועקת, ארץ הנגב [נתתני אדם] שמנוגב מכל טובה, [ונתתה לי גלת מים אדם] שאין (לו) [בו] אלא דברי תורה, ונאמר עליו כי לכד קרית ספר, ובמדרש כי כלב שאל שלא כהוגן גם הוא, ואליבא דהגמרא לא מצי כלב, כי ידוע אם היה איש חכם כזה ודאי מיוחס היה, ונתן לו כלב עכסה בתו, כי קרית ספר ר״ל הש׳ הלכות שנשתכחו מהספר, והיתה יפת תואר כי כל הרואה אותה כועס על אשתו, ותצנח מעל החמור מעל חומרה:

ז] ועכסה היא גלגול צפרה אשת משה, דכתיב וירכבם על החמר, ונקראת עכסה שהיא עכס ארס הנחש, שרצה הנחש לבלוע בנה ובעלה, כבולעה כך פולטה, ותקח צפרה צר, ותסיתהו לשאול מאת אביה [וגו׳] גלת עליות ואת גלת תחתיות, כי הואיל וצפרה דמשה רבינו עליו השלום בעלה הראשון פירש הימנה מרוב קדושתו ורוחניותו, ועתה היתה מתרעמת בתשובה הואיל ובעלה תלמיד חכם ג״כ, היתה מתיראה פן יקרה לה כבראשונה, ולא יזדווג עמה גם עתניאל הואיל שהוא בן תורה, וזהו ארץ הנגב נתתני, כלומר ממית עצמו על דברי תורה ואינו מיטפל בעסק ביתו, וכמעשה דעירובין פרק עושין פסין [כ״ב א׳], דר׳ אחא בר מתנה [הוה] קאזיל לבי רב, אמרה ליה דביתהו ינוקי [דידך] מאי אעביד להו, אמר לה (איכא) [מי שלימו] קורמי באגמא, והיתה מתפללת לאביה שבשמים כי לא יפרוש ממנה כמו שעשה בעלה הראשון, וזה ותסיתהו לשאול צד עברות שבה, שרוצה אשה בקב ותפלות (מט׳) [מעשרה] קבין ופרישות, וזה ונתתה לי גלת [מים ויתן לה את גלת] עליות ואת גלת תחתיות, כי גם עתה מעניני העולם הזה לא יניח ידו ויתן חלק לזה ולזה, כי היתה מתרעמת כי נתן לה בעל שכולו רוחני ולא היה נפנה לעניני העולם הזה, והיא רצתה כן נותן לה ברכה זה וזה:

ח] הערבים של אליהו דכתיב ואת הערבים צויתי לכלכלך, הם אנשי שבט שמעון אותם שפגעו בפינחס כשהרג זמרי וכזבי, ואמרו רבותינו ז״ל בספר הזהר דפרחא נשמתיה ונכנס בו נשמת של נדב ואביהוא, ועתה האנשים ההם נתקנו להביא מחיה אליו, ואמרו חכמינו ז״ל משלחן אחאב היו מביאים, ומהם אמרו משלחן יהושפט מלך יהודה היו מביאים:

ט] ענר אשכול וממרא נזכר בתקונים, ואשכול הוא כלב, ובו נתתקן כי כלב נתאמץ ליטול האשכול כמדרז״ל, כי המרגלים לא רצו ליטול האשכול, ושלף כלב החרב כנגדם כדי שיכרתו אותו, וזה כי נתאמץ כחו בהיותו על מקום אשכול, שהיה בשדהו של אשכול בעל ברית אברהם ושם היה קבור, ולכן נתייראו מאתו כי זכות היה לו שניצל מהם, אשר הוא בא ממנו ונתלבש בו להרבות חילו וכחו:

אות פ

א] פרו דגדעון, דצוה לו הקב״ה קח [את] פר השור אשר לאביך, אם נאמר פר למה נאמר שור, וגם קשה למה בה׳ הידיעה, וגם אמרו רבותינו ז״ל שמונה עבירות עשה באות פר וכולם הוראת שעה היתה במצות הקב״ה ומאי טעם יש בדבר, והענין כך דגדעון אתא (הוא) ממנשה הבכור דיוסף דנולד מאסנת בת שכם בן חמור, ונתגלגל שכם בן חמור בשור זה לתיקונו, ועתה בא גדעון דהוה מבני יוסף ותיקון עוית דהוה בהם בהיותם באים מאסנת, וזה שהיה מתמיה הנה אלפ״י הדל

במנשה מלשון שגר אלפי״ד, והאיך נתחלף חמור בשור כי השור כשר לזבח, ואנכי הצעיר בבית אבי ומוטל עלי לתקן כל משפחתי:

[ב) פרו דחוני המעגל הוא גלגול אחאב, וכמו שאמר חוני המעגל אף על פי כן הביאו לי פר הודאה, הביאו לו [פר הודאה] סמך [שתי] ידיו עליו כנזכר בתענית פרק סדר תעניות [אלו כ״ג א׳], והענין מה שאמר (פרו ידוע) [פר הודאה] הוא רמז על אחאב שנתגלגל בפר הזה מחוני המעגל הוא אליהו, ואחאב היה מקלקל בחטאו ופגם הרבה, ואפילו הכי נמצא בו דבר טוב, כמו שאמר הכתוב (יען) [הראית] כי נכנע אחאב, ופעם אחרת היה אחאב רודף לאליהו, לכן אמר חוני שהוא אליהו הביאו לי בעל כרחו, כי לא נמשך מקדם אחר אליהו ואני אתקנהו, ומאי זכות היה לו אז מפני שהיה נכנע, לכן אמר פר הודאה ר״ל שהודה פעם אחרת בהיותו אחאב ועתה אתקנהו בפר הזה:

[ג) פרים דאליהו [טז] דתן ואבירם, ושלשתן גדעון חוני המעגל אליהו הם ניצוץ אחד, וגם שלשתן תקנו בפרים, גדעון תיקון בפר ושכם, אליהו הקריב פרים ותיקון דתן ואבירם, חוני המעגל תיקון אחאב:

[ד) פלימו היה מניצוץ נבל, במסכת קידושין פרק עשרה יוחסין [פ״א א׳] פלימו הוה רגיל למימר כל יומא גירא בעיניה דשטן, יומא חד מעלי יומא דכיפורי הוה אידמי ליה כעניא, אתא קרא אבבא, אפיקו ליה ריפתא, אמר ליה יומא כי האידנא כולי עלמא [גואי ואנא אבראי, עייליה וקריבו ליה ריפתא, אמר ליה יומא כי האידנא כולי עלמא] אתכא ואנא לחודאי, אתיוהו אותבוהו [אתכא], הוה יתיב מלא נפשיה שיחנא וכיבי [עליה והוה] קעביד מילי דמאיס, א״ל תיב שפיר (שלא תמאסנו), אמר ליה הבו לי כסא, יהבו ליה כסא (דחמרא), [אכמר] שדא ביה [כיחו] נחרו ביה (פירוש הוריק רוק בתוך הכוס גער ביה) [שקא] ומית, שמעו [דהוו] קאמרי פלימו קטל גברא [פלימו קטל גברא], ערק (פירוש עשה עצמו כאלו מת וערק פלימו מיראת המלכות) [וטשא נפשיה בבית הכסא], אזיל בתריה [נפל קמיה], כד חזייה דהוה מצטער גלי [ליה] נפשיה, אמר ליה מאי טעמא אמרת הכי, (א״ל) ואלא היכי אימא, אמר ליה לימא [מר] רחמנא נגער ביה בשטן, והענין כבר ידענו כי לב״ן הוא נב״ל, ושניהם צרי עין כנודע, ועתה נתקנו ובאו בחסיד פלימו, ובא השטן להכשילו לראות היאחז צדיק דרכו עתה כראשונות בצרות עין, והראה עצמו כעני ועבד מה דעבד לראות אם יגרשנו כאשר עשה בהיותו בסוד נבל, כי לא רצה לתת לדוד מאומה, והוה רגיל למימר גירא בעיניה דשטן כי היה מכיר ערכו, והיה אומר אל יסיתני השטן עוד, והכיר עצמו בחוזק הנדיבות כי אם דחה דחוני לא תדחה לי עוד, והנה כלו הפך לבן טהור, וג״כ אמרו כי גם הוא מת באותו זמן בעשרת ימי תשובה, כמ״ש חכמינו ז״ל כי נתלו לו עשרת ימי תשובה, וכל זה לתיקונו וכנגד הצער שציער ליעקב ברדפו אחריו על כן בא השטן עתה לצערו, ורמז בדבריו כולי האי לא צערתיך, כמעט הגיע למות נפשו מפחד מאימת מלכות, שנפחד שהרג נפש בביתו וברח עד שנגלה אליו, וטעמו וראו כמה מתוקים מדבש, כי לב״ן ונב״ל עולים קס״ד, ושני כוללים גימטריא קס״ו, כמספר פלימו העולה גם כן קס״ו:

[ה) פרות דפלשתים שלמית בת דברי ובתה, ושתיהן זונות היו כי דתן בא על אחת מהם ואבירם על אחת מהם, ובפרות אלו נתקנו אם ובת, וזהו וישרנה הפרות דפלשתים הן היו:

ו) פילגש בגבעה, איתא בשבת פרק קמא [י״ג א׳], מעשה בתלמיד אחד שמת בחצי ימיו, והיתה אשתו נוטלת תפיליו כו׳, הנה תלמיד אחד גימטריא פלגש בגבעה עם שני תיבות, והיא מתה אז בעבורו והיא נוטלת תפיליו עתה, כמו שהוא נוטל אז אבריה והיה הולך בכל גבול ישראל:

[ז) פוטי פרע [נתגלגלה] במטרוניתא דתבעה לאבא אבוה דשמואל, דראתה גם היא באצטגנינות שלה דמביאתו יבא זרע בעולם גברא רבה, ואבא שאל לה מה ראתה כי תבעתיה, והשיבה לו גם היא יודעת לישני דצפורי ושמעה כזאת, והוא אמר לדביתהו ונתעברה משמואל באותו הלילה:

ח) רבי פנחס בן יאיר רבן יוחנן בן זכאי רבינו הקדוש מניצוץ אחד, אהרן עלי עזרא הלל מניצוץ אחד, תאומות של הבל בתיה בת פרעה צפרה לאה רחל אסתר המלכה מניצוץ אחד, הבל שת שם בן (נחמיהו) [נח] משה רבינו עליו השלום [אחיה] השילוני רבי שמעון בן יוחאי זכריה הנביא הכהן מניצוץ אחד, יוסף בן יעקב יהושע בן נון יהושע בן שאול יהונתן בן שאול ירבעם בן נבט יונה בן אמתי מניצוץ אחד, ולבסוף הוא משיח בן יוסף כדאיתא בילקוט שמעוני מלכים [רמז ר״ח], ובתוספות בבא מציעא אותו התינוק בן צרפית משיח בן יוסף היה, תמר מלכת שבא רחב הזונה ניצוץ אחד, חוה שרה רבקה רחל לאה ניצוץ אחד:

ט] רבי פרידא דסנהדרין פרק חלק [ק״ד א׳], דמצא ראשו של יהויקים והכניסה בחדרו ואשתו] שרפה, רבי פרידא הוא תיקן יהויקים ולכן חס עליו, ואשתו מניצוץ עתליהו השונאה זרע המלוכה, לקיים מה שכתיב עליה זאת ועוד אחרת, הגם כי אמרנו כי רבי חוצפית הוא גלגולו:

י] פילגש בגבעה, בגיטין פרק קמא [ו׳ ב׳], רב אביתר דאסכים מריה על ידיה, [דכתיב ותזנה עליו] פילגשו, רבי אביתר אמר [זבוב מצא לה, רבי יונתן אמר נימא מצא לה ואשכחיה רבי אביתר לאליהו, א״ל מאי קא עביד הקב״ה, א״ל עסיק בפילגש בגבעה, ומאי קאמר, [אמר ליה] אביתר בני כך הוא אומר יונתן בני כך הוא אומר, א״ל חס ושלום ומי איכא ספיקא קמי שמיא, א״ל (לאו אלא) אלו ואלו דברי אלקים חיים [הן], זבוב מצא ולא הקפיד נימא מצא והקפיד, אמר רב יהודה זבוב בקערה ונימא באותו מקום, זבוב מאיסותא ונימא סכנתא, איכא דאמרי אידי ואידי בקערה זבוב אונסא ונימא פשיעותא, והענין רבי אביתר ורבי יונתן הנזכרים לעיל הם בסוד אביו של פילגש בגבעה, והם תיקונו אשר באו הכין לגלות פשיעותא, עוד בגיטין [שם] אמר רב חסדא לעולם אל יטיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו, שהרי פילגש בגבעה הטיל עליה בעלה אימה יתירה כו׳, עוד אמרו לעולם אל יטיל [אדם] אימה יתירה בתוך ביתו כו׳ והאכילוהו דבר גדול (אבר מן החי), ומנו והענין רבי חנינא בן גמליאל הוא תיקן איש הפילגש בגבעה עתה ניצול, כי ,רבי חנינא בן גמליאל הגמרא בעי האכילוהו ס״ד השתא בהמתן של צדיקים כו׳, אלא בקשו להאכילו, כי בקשו הואיל ובא לתקן על מעשיו הראשונות, דהטיל אז אימה יתירה ועתה נכשל פעם אחרת בדבר, אלא ודאי הכיר בדבר ונזהר שלא לאכול, ואמרו שנאבד מהם מאשתו או ממשרתיו אבר [מן] השחוטה ומפני אימתו נתנו אבר מן החי שלא יבין:

יא] פרתו של רבי אלעזר בן עזריה שהיתה יוצאת ברצועה שבין קרניה כו׳, היא תיקון אשת קרח, והיא נתנה עצה לטליתו של תכלת לבעלה ולעדתו לערער, ורצועה שבין קרניה רמז לארבע כנפות הטלית שנקראים קרנות:

אות צ

א] צללפונית אמו דשמשון היא אשת און בן פלת, והצילה בעלה לפיכך ראתה המלאך יען הצילה,] והוא מנוח ואון הנ״ל:

ב] הצרפית בסוד שרה, לכן שרתה השכינה בקמח, דכל זמן שהיתה שרה בעולם היה ברכה מצויה] בעיסה, ובנה [יונה] מניצוץ יצחק, מסוד סטרא דנוקבא, וכן בנה של צרפית זה היה יונה בן אמתי מסוד סטרא דנוקבא שהיה בת, וידוע כי יצחק נסתכן בעקדה כי כן דרך כל הבאים מסטרא דנוקבא, לכן נסתכן גם כן יונה במעי הדגה:

ג] צדקיה, איתא בפרקי ר״א דצדקיה נשבע לנבוכדנצר ואתשיל על נדרו ועורו עיניו, תקונו כלבא] שבוע דנדר שלא יהנה רבי עקיבא מנכסיו ואתשיל על נדרו, ואז צדקיה בעבורו ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון כי נבוכדנצר פרע להם, ועתה נהנה רבי עקיבא ותלמידיו בעבורו להנות מעשרו ומתיר השבועה כמו שהיה בראשונה להפסד ולגרעון:

ד] צפנת בת פניאל, בגיטין פרק הניזקין [נ״ח א׳], אמר רבי שמעון בן לקיש מעשה באשה אחת] וצפנת בת פניאל שמה, צפנת שהכל צופין ביופיה, בת פניאל בתו של כהן גדול ששימש לפני ולפנים, שנתעלל בה שבאי כל הלילה למחר הלבישה שבעה חלוקים כו׳, והענין כי היתה תקון מעכה בת תלמי מלך גשור יפת תואר, וגם היתה מניצוץ צפנית אמו דאבנר, והיא היתה בעלת אוב דאסקיה לשמואל, ונרמז כי היא תקונה בצפנת וצפנית כולם לשון אחד, והאדם מכוער היה אבשלום בנה, והשבאי היה תלמי מלך גשור, וההתלבשות משבעה חלוקים והתפשטות כי כן אמרו רבותינו ז״ל כי בנות כותים בשעת מלחמה מתקשטות להזנות לאחרים, ועל כן נצטערה לתקון כל הנזכר לעיל:

ה] צלפחד, ביבמות פרק האשה רבה [צ׳ ב׳], ומעשה באחד שרכב על סוס בשבת בימי יונים,] והביאוהו לבית דין וסקלוהו לא מפני (הדין כך) [שראוי לכך] וכו׳, הוא גלגול צלפחד, ותקונו בחסיד [דעלה לו] צלף חד:

אות ק

א] קטיעה בר שלום ע״ז פרק קמא [י׳ ב׳], תקון אבימלך מלך גרר:

ב] קמחית היא אלישבע בת עמינדב אשת אהרן, כל קמחייא קמח וקמח דקמחית סלת, ראתה שבע בנים כהנים גדולים, דניתזא צינורא של מלך הערביים על האחד ושמש אחיו אחריו, וגם אלישבע ראתה שבע שמחות ויקרא רבה (פרשה כ׳ סימן י״א) מעשה דקמחית:

ג] קוסטנירו דרבי חנינא בן תרדיון דמזומן לחיי העולם הבא יש קונה עולמו בשעה אחת, הוא היה עיבור מקוסטינור דמשה רבינו עליו השלום, דאמרו רבותינו ז״ל במדרש ילקוט [שמעוני שמות רמז קס״ז], ויצלני מחרב פרעה [אמר משה] לי הציל אבל לקסטינר לא הציל מהחרב, ופה הרגיש בדבר ועשה חסד למהר המיתה לחסיד ההוא:

ד] [ליקוטים] קין והבל, קין הוא שורש הקליפות, והבל הוא שורש הדין, והנה יש אף וחמה, אף במקום הדין שורש הבל, וחמה הוא במקום הדין שרשו של קין, ומאחר שהרג קין להבל ואמר לית דין ולית דיין, וכנגדו עמד משה שהוא הבל והרג את חמה שהוא קין, וכרת את הקליפות ממקום הקודש:

אות ר

א] רבינו הקדוש נתבאר בתוספות פרק קמא דע״ז [י׳ ב׳ ד״ה אמר], הובא בשם המדרש חלב מטמא חלב מטהר, כשנולד רבי גזרו שלא למול, (ומלו את רבי) [ואביו ואמו מלוהו], שלח (המלך בשביל רבן (גמליאל) [שמעון] אביו ואמו) [קיסר והביאו לרבי ואמו לפניו], והחליפתו אמו (של רבי את רבי) באנטונינוס והניקתו [עד] שהביאתו לפני (המלך) [קיסר] ומצאוהו ערל ופטרום לשלום, ופירושו כי אמו של רבי אוהבת ביותר אשת המלך הניקה את רבי, ובשבת פרק במה (אשה) [בהמה נ״ג ב׳], מעשה באחד שמתה אשתו והניחה בן לינק, ולא היה לו (ליתן) שכר מניקה [ליתן], ונעשה [לו] נס ונפתחו לו (ב׳) דדין כשני דדי אשה והניק את בנו, והנה אשת המלך בזכות שהניקה את רבי, נתגלגלה באיש הזה (ונתגלגלה) לזכותה לעולם הבא בההוא מעשה דנפתחו לו דדין [כשני] דדי אשה, ולכן נעשה לו נס בדדין ובחלב, ורב יוסף דרש למעליותא דנעשה לו נס, ואביי דרש לגריעותא (דהיותה ענייה) [דהיותו עני] חילוף דהיתה בהיכלו של מלך:

אות ש

א] שמגר בן ענת דהכה שש מאות איש של פלשתים במלמד הבקר, הוא רב שמואל בר שילת דהוה מקרי דרדקי, והוא מעורר חניתו, ורב שמואל היה זהיר לעשות מלאכתו כתיקונו, כדאיתא בבבא בתרא פרק לא יחפור [כ״א א׳] אספי ליה כתורא, וזה מלת מלמד הבקר לשון מלמד, שהיה מלמד אותם ומכה התלמידים כדי שילמדו, ואותן שש מאות רמז אל שית סדרי משנה, כי כל סדר כלול ממאה:

ב] רבי שמואל רב נחמני, בימיו הוה כפנא ומותנא, כדאיתא במסכת תענית [ח׳ ב׳], אמרי היכי נעביד ניבעי [רחמי] אתרתי לא אפשר, אלא ליבעי רחמי אמותנא וכפנא ניסבול, אמר להו רבי שמואל בר נחמני ניבעי רחמי אכפנא, דכי יהיב (קב״ה) [רחמנא] שובעא לחיי הוא דיהיב, דכתיב פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון, רבי שמואל בר נחמני הוא אבישי בן צרויה, דכתיב ויאמר למלאך המשחית [בעם רב], אמר רבי אלעזר אמר [ליה] הקב״ה [למלאך] טול [לי] רב שבהם שיש [בו] ליפרע [מהם] כמה חובות, באותה שעה מת אבישי בן צרויה ששקול (כנגד) כרובה של סנהדרין, וזה כי שם מת לכפר שם על העם והיה גם כן כפנא בימי דוד, וכאן גם רבי שמואל בר נחמני נשאר בחיים ובטל המגפה וגם הרעב:

[ג] רבי שמעון בן יוחאי הוא יותם בן עזיהו וז״ש בסוכה [מ״ה ב׳], ואמר חזקיה [אמר רבי ירמיה] משום רבי שמעון בן יוחאי יכול אני לפטור את [כל] העולם כול מן הדין מיום שנבראתי עד (עכשיו) [עתה], ואילמלא אלעזר בני עמי מיום שנברא העולם ועד (העולם) [עכשיו, ואילמלא יותם בן עזיהו עמנו מיום שנברא העולם עד סופו], וקשה והלא [רבי] אלעזר היה עמו במערה, ועוד אמר ואילמלא יותם בן עזיהו כו׳, מה ענין שמטה אצל הר סיני, אלא הענין הוא כי רבי שמעון בן יוחאי הוא ממדת חסד, כנראה משבת פרק במה מדליקין [ל״ג ב׳] ביציאתם מן המערה בכל מקום שהיה רבי אלעזר נתן עיניו היה נשרף, ורבי שמעון היה מסי, וכן אמר כשבאו עליו יסורין באו אחי ורעי בבבא מציעא פרק השוכר [את] הפועלים [פ״ד ב׳], כי היה ממדת הדין, וזה שאמר ואילמלא אלעזר בני עמי, כי הוא דין, ואין דין ורחמים מתישבים יחד, כי זכותי לבד דין יכול אני לפטור כו׳ מיום שנבראתי, ואילמלא אלעזר בני עמי כ״א היה עמי ביחד מיום שנבראתי ועד עכשיו, ואילמלא יותם בן עזיהו עמנו כי רבי שמעון בן יוחאי מניצוצו היה, והיה חסיד אבל היה לו חטא כי רק הבמות לא סרו, אילמלא לא היה זה יכול אני כו׳ מיום שנברא העולם ועד עולם:

[ד] בני שאול היה שבעה שנצלבו, והם ז׳ הרוגי מלכות:

[ה] שונמית היא תאומתו של הבל היתירה, חנה במספר קטן עם הכולל כמספר חוה:

[ו] רב שמעיה חסידא הנזכר בזהר ואלה הדברים, היה סוד ניצוץ משה רבינו עליו השלום והיה נשיא, ומה שנזכר כמה פעמים בתקונים סבא דאתחזי בחד טולא היינו הרב שמעיה חסידא הנזכר לעיל:

[ז] שכם בן חמור נתקן ברב עמרם חסידא בעובדא דרע״ק בקידושין פרק עשרה יוחסין [פ״א א׳], תיקן עצמו על שבא על דינה בת יעקב, רמז והיה בית יעקב אש ועתה ניצול מעבירה:

[ח] שר האופים הוא השליש, אשר נרמס בשער וימת כדבר אלישע (כי אמר והנה ה׳ עשה ארבות בשמים), וחטאו היה [כי היה מלמד קטגוריא ומזכיר עון ישראל, כי אמר והנה ה׳ עשה ארבות בשמים], כלומר הדור היו בני מכול, והקב״ה לא עביד ניסא לשקרא, נאמר כאן והנה ה׳ עשה ארבות בשמים, ונאמר שם וארבות השמים נפתחו, (וחטאו היה כי היה מלמד קטגוריא ומזכיר עון ישראל), ואין הקב״ה חפץ בדלטוריא של בניו, והוא כמו כן שר האופים נתלה, כי אמרו במדרש כי חלומו של שר האופים מבשר בשורה רעה על אומה ישראל ולכן פסק לו תליה, ולכן עתה ראה בישועתן של ישראל כי סאה סלת בשקל, ובעינו ראה ומשם לא אכל, כי נרמס בשער וימת, וגם פעם אחרת לא סר מעינו רעה על ישראל, בענין פסח מעוכין כי נתמעך פעם אחרת, כי עינו ראה בהם לראות כל כך אוכלוסין כנזכר במסכת פסחים [ס״ד ב׳] וקראו לאותו פסח פסח מעוכין:

אות ת

[א] תחו בן אליהו הוא (בן) אסף בן קרח, והראיה כי תח״ו הוא חסר, בא״ת ב״ש אסף, וידוע כי אלקנה ושמואל מקרח קאתו, ואלקנה תיקון אלקנה בן [קרח] עצמו, שמו כשמו, ואסיר בן שאלתיאל נתעברה אשתו של יהויכין מעומד ונולד מהכא אסר, והוא אסיר בנו של קרח, כדאיתא בויקרא רבה שם בבית האסורים נתעברה אשתו של יהויכין על פסוק אסיריו לא פתח ביתה:

[ב] תובל קין לטש כל חרש נחשת וברזל, רבי שמעון בן לקיש תיקונו, וזהו כי רבי שמעון בן לקיש היה ריש בריוני ורוצח את הבריות, וזה רמזו בבבא מציעא פרק השוכר את הפועלים [פ״ד א׳], מפלגי בי מדרשא הסייף והסכין [כו׳] מאימתי מקבלין טומאה כו׳, א״ל (רבי יוחנן לרבי שמעין בן לקיש) לסטאה בלסטיותיה ידע, כלומר בקי הוא במלאכתו הראשונה שהיה לוטש:

[ג] תמר היא דבורה, וסי׳ תחת תמר דבורה חסר כתיב, ושם היתה יושבת מפני לתקן מה שישבה בפתח עינים ויחשבה לזונה:

[ד] תולע בן פואה, והוא היה ישב בשמיר, כי הוא בניהו בן יהוידע, והוא הביא השמיר כמבואר בגיטין בפרק מי שאחזו [ס״ח א׳], וגם כי מלת תולע רמז לשמיר כי הוא תולעת, ובמדרש כי לא

היה השמיר בחייו, ולכן לא מסר שלמה המלך עליו השלום לאחד מעבדיו, כי רבים היו מכירים אותו זולת לבניהו, והוא אמר לשלמה שיעשה כך וכך:

ה] תמנע סנהדרין פרק חלק [צ״ט ב׳], היא נתקנה באתון דבלעם וזכתה לראות המלאך ולדבר, [על שהיתה מתאוית לדבק בזרעו של אברהם, ואמרה מוטב אהיה פילגש לאומה זו (מלהיות גברת) [ולא תהא גבירה] לאומה אחרת כדאיתא במדרש:

ליקוטים

א] להשלמת הענין כדי שלא להוציא חלק, כתבתי זאת מחלק שני דגלגול, ובו תראה נפלאות [מתורתינו הקדושה, שאין לך דבר [שאינו] מרומז (שאינו) בקרא, ורבים טעו ושגו בזה, ורחוקה היא מהם לתת מקום בתורה לאיזה תנא או אמורא, ובאפילה תעו ולא ראו אור האריז״ל מה שכתב וזה לשונו,

אני אמרתי בדמי [ימי] אלכה, רמז כי חזקיהו נתגלגל ברב דימי הנזכר בתלמוד, וזה סוד בדמ״י שהוא לשון רב דימי, שם פקדתי יתר שנותי מה שלא יחיה אותן יחזקיהו יחיה אותן אח״כ רב דימי, כי ידוע שהמגולגלים משלימים שנותם הראשונים החסרים, הרי לך בפירוש מלת דמ״י קאי ארב דימי, ועיין עוד נפלאות האיך מרמז בקרא דהושע (ט׳ ז׳), באו ימי הפקדה באו ימי השלם וגו׳, כתב הוא שקאי ארבי שלום, נמצא דמרמז קרא אמעשה דרבי שלום עיין שם:

ב] עוד מצאתי כתוב בשם הרב רבי יהודה הנקרא רבי יהודה ליאון דמודינה, שהוא קיבל מרבותיו שקבלה אצלם, שנפש רש״י היה מגלגול רב, ונפש הרמב״ם היה מגלגול שמואל, ונפש רבינו תם היה מגלגול רבי יוחנן, וכן נתגלגלו הדברים, כמו דהלכה כרב באיסורי, ר״ל במאכלות אסורות, כן נקבע (להוי) [הלכה] כרש״י, וכמו שהלכה כשמואל בדינא, וסימנך אריוך מלך אלסר, היינו שמואל שהיה מרוה התלמידים בהלכות היה מלך, ודינא דמלכותא דינא, כן נקבע עתה כהרמב״ם, וכמו היכא שיש מחלוקת בין רב ושמואל היו קובעים הלכה כרבי יוחנן, כן במקום שלא הסכימו לדעה אחד רש״י והרמב״ם נקבע הלכה כרבינו תם, ע״כ:

ג] דבורה הנביאה נתגלגלה בה צפרה אשת משה רבינו עליו השלום, כי בזמן שאמרו ישראל שירה על הים לא היתה צפרה עמהם, והיא היתה מצטערת על זה, ובזכות המילה שמלתה את בנה, כמו שאמר הכתוב ותקח צפרה צר ותכרת [את] ערלת בנה, זכתה לבא בדבורה ולשיר שירה זו על ידי רוח הקדש, וזה שאמרה בשירה בפרע פרעות בישראל, שרמזה בשירה שלה באיזה זכות שזכתה לומר שירה, בפרע פרעות לשון פריעת מילה, על שהכרית ערלת בנה ודוק:

ד] נח נשתכר ונתגלה בתוך אהלה, נתקן ביוסף שלא שתה יין עד שראה את אחיו ושתו ושכרו עמו, ומה שאירע ליוסף שקלקל הברית בענין ויפזו זרעי ידיו, נתגלגל אח״כ בפינחס וקינא (אל) [על] הברית במעשה זמרי ותקן מה שקלקל:

ה] ולמד שבעים ושבעה, דע כי שאול המלך היה מלך הראשון שמלך על ישראל, והיה ניצוץ דלמך, כי למ״ך ומל״ך אותיותיהן שוות, ומלמך עד שאול המלך יש שבעים ושבעה דורות, והנה למך הרג את קין כדאיתא בספר הישר [בראשית], ולכן שאול המלך היה יודע שחייב מיתה על זה, והרג את עצמו כדי לתקן הריגת קין:

ו] פינחס, דע שיצחק נתגלגל בפינחס, ועשו נתגלגל בזמרי, ולפי שהיה ליצחק שהוא דין להרוג את עשו, ולא די שלא הרג אותו אלא שהיה אוהב אותו על כי ציד בפיו, ונראה לרשעים שאין דין למעלה, ואחר שנתגלגל בזמרי לא רצה לתקן את עצמו וחזר לסורו, סבב הקב״ה שיתגשם יצחק בגוף פעם שנית, כדי להנקם מעשו ולהראות שיש דין למעלה, ובא פינחס להרוג אותו, והנה גם כן הרע שבעשו מה שהיה יכול להתקן נתגלגל בחמורו של רבי פנחס בן יאיר:

ז] שאי סביב עיניך (כי) [וראי] כלם נ״קבצו ב״או ל״ך נב״ל, וכבר הודיעך כי הוא גלגול בלעם, [ומשם ואילך התחיל לתקן הוא ניצוציו שיש בעולם, ומעולם לא חשב אנוש שטומאה גדולה כמוהו שהיתה יכולה לתקן, וכאשר עתיד לבא יתקבצו הגליות ויחיו המתים, ויראו כל אותם שיצאו מנבל

שהוא גלגול בלעם, יתמהו לומר מי נתן מטמא טהור, וזה שאמר הכתוב שאי סביב עיניך וראי תמיה גדולה כזאת, כי בלעם צחי׳ בלעם נתקנה בנבל הוא וכל זרעו הנמשכים אחריו שנולדו מהם, כי כולם באים ע״י תיקון אפילו מי שאינו משרשו, וכן כמה גלגולים אחרים שנתגלגלו עד שנתקנו וכלם נקבצו באו לך:

[ח זה העתקתי מכתבי הרב המקובל מוהר״ר שמשון מאסטרפליא וזה לשונו, איתא במקובלים שרבן גמליאל היו מעוברים בו ששה נשמות, שהם נשמת אברהם אבינו עליו השלום, שהיה לו קליפה מצד ישמעאל בנו, ונשמת רב סימון בר אבא, ונשמת רב טביומי, ונשמת נחום, ונשמת יהודה, ונשמת רב סחורה, לכן רחץ רבן גמליאל לעולם כדי לתקן ולכפר נשמות אלו, עד כאן לשונו. ולדעתי שזה היא סוד המשנה בברכות [ט״ז ב׳] רחץ (ר״ג) לילה הראשון שמתה אשתו, אמרו לו תלמידיו למדתנו רבינו שאבל אסור לרחוץ, אמר להם איני כשאר (כל) [בני] אדם אסטניס אני, [נוטריקון, א״ברהם, ס״חורה, ט״ביומי, נ״חום, י״הודה, [ס״ימון:

[ט עוד בכתבי בוצינא קדישא האר״י זלה״ה, על פסוק אוי מי יחיה משמו אל, שאמר בלעם וציער עצמו מה שראה דקרח יבוא לתיקון, מאחר דיצא ממנו שמואל, אבל על עצמו לא ראה תיקון, לכך ציער עצמו, הרי לך דנרמז שמואל בשני תיבות אלו, ומאחר דהאיר לנו בהקדמותיו נלך באורחותיו, ואף אנו נאמר בו מה דקאמר בלעם אוי מי יחיה משמואל, משמע לדעת שמואל ציער עצמו, ודבר זה צריך ביאור, ונקדים מה דאיתא בעשרה מאמרות, וידוע לכל בר בי רב, דעיקר התשובה היא הוידוי, וכתב העשרה מאמרות הטעם דהוא מודה בקנס, ומודה בקנס הוא פטור, וזה אין לאוקמי אלא אליבא דרב, אבל אליבא דשמואל אינו מועיל הוידוי מטעם דמודה בקנס, דאיתא בזהר על פסוק עיני ה׳ המה משוטטים בכל הארץ, דאית מלאכין משוטטין בכל העולם ורואין מעשה בני אדם, וכשבית דין העליון דן את האדם המה יעידון ויגידון מעשה בני אדם, ואיתא בגמרא דבבא קמא מודה בקנס ואחר כך באו עדים, רב אמר פטור, ושמואל אמר חייב, נמצא דהוידוי מועיל לדעת רב, ואפילו אדם חטא כשמתוודה הוא כקטן שנולד דמי בלי חטא, אבל לדעת שמואל דאמר מודה בקנס ואחר כך באו עדים חייב, אינו מועיל לו הוידוי, וחיב מיתה אם חטא, וזהו שאמר בלעם אוי מי יחיה משמואל, בשלמא לדעת רב יש תקוה בוידוי אף על פי שחטא, אבל לשמואל אינו מועיל, ואדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, אם כן מי יוכל לחיות בלי חטא:

[י ואתה לך [וגו׳] לקץ הימין (וגו׳), כדאיתא בדניאל שהיה מגלה הקץ, ומקשה האר״י ז״ל למה נגלה הקץ לדניאל יותר מזולתו, ותירץ הענין הוא כך כי הם ניצוצות הנשמות שידחו בעמקי הקליפות בעולם העשיה, כי יש ארבע עולמות, אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, ועשיה הוא התחתונה, ושם הוא סוף הקדושה הנקרא קץ הימין, ושם נפלה נשמתו של דניאל עד סוף הקדושה, וידע מתי שיושלם בירור הניצוצות, לכך ידע הקץ האמיתי, וגם מרומז בשמו של דניאל, כי בעולם עשיה שולט שם א״ל אדנ״י, והוא אותיות דניאל, וזה סוד הפסוק ואתה לך [וגו׳] לקץ [הימין], במהרה בימינו אמן:

קונטרס א׳

תם ונשלם השבח לאל בורא עולם

אוצר מלים ומושגים:

א. <u>מתניתין</u> = משנה

ב. <u>אמוראים</u> =חכמי התלמוד (ירושלמי+בבלי)

ג. <u>תנאים</u> – חכמים הנזכרים במשנה

ד. **<u>רשי</u>** = רבי שלמה יצחקי, מפרש המקרא והתלמוד.

ה. **<u>תוספות</u>** =תוספות לפירוש רש"י לתלמוד בבלי ודיונים.

ו. **<u>משנה</u>** - המשנה היא אוסף חוקים, מחלוקות וויכוחים שנמסרו בעל-פה מדור לדור על ידי חכמים שחיו מזמן החשמונאים שמות הספרים "שישה סדרי משנה". וסימנם זמ"ן נק"ט זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קודשים וטהרות

ז. **<u>תלמוד בבלי</u>** לאחר חתימת המשנה על ידי רבי יהודה הנשיא נסתיימה תקופת התנאים והחלה תקופת האמוראים. עיקר פעלם של האמוראים היה לפרש את תורתם של התנאים: משנה ובריייתות .המשנה נחשבה לספר הלכה מוסמך, ונמנעו מלחלוק עליה. האמוראים פירשו את המשניות ,תירצו סתירות בין מקורות תנאים, הסיקו מן המשניות עקרונות והלכות חדשים, תיקנו תקנות, קבעו מנהגים, קבעו כללי פסיקה, ואף עסקו בתחומי האגדה. תמצית דברי האמוראים מרוכזים בתלמודים: הירושלמי והבבלי.

ח. **<u>התלמוד הירושלמי</u>**, הנקרא גם תלמודה של ארץ ישראל, הוא חיבור המפרש את המשנה, מוסיף עליה ומרחיב אותה. הסוגיות שבתלמוד הירושלמי נערכו בארץ ישראל. עריכתו של הירושלמי מיוחסת לאמורא רבי יוחנן, שהיה מגדולי האמוראים של ארץ ישראל.

ט. **<u>מערבא</u>** - כינוי לארץ ישראל שנמצאת מערבית לבבל

י. **<u>נפקא מינה</u>**- הביטוי מופיע בתלמוד בדרך כלל לאחר הלכה שהיינו יכולים לכאורה ללמוד אותה מתוך הלכה אחרת שקדמה לה. השאלה "למאי נפקא מינה?" משמעה: למה הביאו את ההלכה הזו? מה היא באה לחדש לנו שלא יכולנו ללמוד מההלכה הקודמת?

יא. **<u>היכי דמי</u>** - שאלה הבאה לברר את פרטי המקרה או המצב המדובר (מילולית: איך הוא דומה? איך הוא נראה?).

יב. **<u>תיקו</u>**- תישבי (אליהו הנביא) יתרץ קושיה ואבעיה

יג. **<u>קשיא</u>** – מצב בו יש קושיה ומחפשים פיתרון לבעיה

יד. **<u>ראשונים</u>**- חכמי ההלכה מתקופת התלמוד ועד חתימת השולחן ערוך

טו. **<u>אחרונים</u>** -חכמים שפעלו באשכנז מן המאה ה-14 ואילך ובספרד מן המאה ה-16 ואילך בתחומי ההלכה ופרשנות התלמוד.

טז. **<u>רישא</u>**-כינוי לחלקה הראשון של משנה

יז. **<u>סיפא-</u>** כינוי לחלקה האחרון של המשנה

יח. **<u>רבי יהודה הנשיא</u>** - היה נשיא ישראל, ועורך המשנה. בשל גדולתו בתורה ובחכמה מכונה רבי יהודה בשם "רבנו" או "הקדוש" או "רבנו הקדוש

יט. **<u>תקופת הזוגות</u>**- זוגות חכמים שעמדו בראש העם היהודי בתקופת המשנה

כאשר הראשון שימש כנשיא והשני כאב בית הדין. דוגמאות ידועות:

יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים .

יהושע בן פרחיה וניתאי הארבלי,יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח .

שמעיה ואבטליון,הלל ושמאי

כ. **<u>תנא קמא-</u>** התנא הראשון, כאשר אנו מוצאים משנה כתובה הלכה או מימרא-ציטוט ללא ציון שמו של התנא הדובר הוא תנא קמא .

כא. **<u>ורמינהו</u>** – מילה המציינת סתירה בין שני מקורות שווים (משניות, ברייתות).

כב. **<u>שמע מינה</u>**- יוצא מזה, משתמע מהדברים, זאת המסקנה העולה מן הדברים

כג. **<u>הכא במאי עסקינן</u>** – כאן במה אנו עוסקים? במה דברים אמורים

כד. **<u>איבעיא להו</u>**- שאלה שנשאלה

כה. **<u>תיובתא</u>**- קושיה חזקה שאין עליה תירוץ .

כו. **<u>רש״י</u>**- רבי שלמה יצחקי חי בצפון צרפת. ראש ישיבה. פירושיו לתנ״ך ולגמרא התקבלו בכל קהילות ישראל, כספר יסוד ובסיס.

כז. **<u>תניא</u>**- פתיחה לציטוט מברייתא או תוספתא

כח. **<u>ברייתא</u>**- מסורות מתקופת התנאים שלא נכללו במשנה שערך רבי יהודה הנשיא מאמר של תנאים שלא הוכנס לסדר המשניות.

כט. **<u>תוספתא</u>**- קובץ של ברייתות,

<u>מילון קיצור וראשי תיבות</u>

אברהם אבינו, אי אפשר, אריך אנפין, ארך אפים : **א״א**
אחור באחור : **אב״א**
אנא בכח גדולת : **אב״ג**
(אצילות, בריאה, יצירה, עשיה (ד׳ עולמות עליונים : **אבי״ע**
אין גורסין, ארבע גלויות : **א״ג**
(אינו דומה, איכא דאמרי (יש אומרים : **א״ד**
אדם הראשון : **אדה״ר**
אדרא זוטא : **אד״ז**
אפשר דלא גרסינן : **אדל״ג**
אדרא רבה : **אד״ר**
(אומות העולם (או״ה, אוה״ע : **א״ה**
אור הלבנה : **אה״ל**
אבא ואמה, אחד ואחד : **או״א**
אור חוזר : **או״ח**
אור ישר : **או״י**
ארץ ישראל : **א״י**
אור מקיף : **או״מ**
אריך ונוקבא : **או״נ**
אור פנימי : **או״פ**
אור פנימי אות קצ״ח , וכו׳ על דרך זה : **אופקצ״ח**
אחור בפנים : **אחב״פ**
אחר זה : **אח״ז**
אמרו חכמינו זכרם לברכה : **אחז״ל**
אחר כך, אחרי כן : **אח״כ**
אוזן חוטם פה : **אח״פ**
אם כן, אינו כדאי, אין כאן : **א״כ**
אין כאן מקומו להאריך : **אכמ״ל**
אמר ליה : **א״ל**
ג׳ אותיות משם אלהים : **אל״ה**
אור מים רקיע : **אמ״ר**
אורות נצוצין כלים : **אנ״כ**
אין סוף : **א״ס**
אף על גב : **אע״ג**
אף על פי : **אע״פ**
אף על פי כן : **אעפ״כ**
אינו צריך : **א״צ**
אין צריך לומר, אולי צריך לומר : **אצ״ל**
(אדם קדמון (שם עולם, עולם הקו), אין קץ, אמר קרא (כתוב במקרא : **א״ק**
אשר קדשנו במצותיו וצונו : **אקב״ו**
אמר רב, א׳ל רחום : **א״ר**
(אוריאל, רפאל, גבריאל, מיכאל, נוריאל (שמות מלאכים : **ארגמ״ן**
(אש רוח מים עפר (ארבע יסודות העולם : **ארמ״ע**
אדום שחור לבן ירוק : **אשל״י**

אם תאמר, אל תאמר, אל תקרא, אי תימא : **א״ת**
'האותיות מן א' עד ת : **א-ת**
(אחד מצרופי האותיות הא״ב (הראשונה עם האחרונה, השנייה עם זו שלפני האחרונה וכן הלאה : **אתב״ש**
אם תמצא לומר : **את״ל**
אתערותא דלעילא : **אתעד״ל**
אתערותא דלתתא : **אתעדל״ת**

בראשית א', בן אדם, בנין אב, ברוך אתה : **ב״א**
באמצע דבור : **בא״ד**
באצילות בריאה יצירה עשיה : **באבי״ע**
באדרא רבה : **באד״ר**
באדרא זוטא : **באדר״ז**
'ברוך אתה ה : **בא״י**
'בראשית ב : **ב״ב**
בגין דא : **בג״ד**
בינה גבורה הוד : **בג״ה**
בגין כך : **בג״כ**
בית דין : **ב״ד**
במה דברים אמורים, בדרך אחרת : **בד״א**
(בדחילו ורחימו (ביראה ובאהבה : **בדר״ו**
בית הלל, ברוך הבא, בית המקדש, בין השמשות : **ב״ה**
בית הכנסת : **בהכ״נ**
בית המקדש : **בה״מ**
בית המקדש : **ביהמ״ק**
בוצינא דקרדנותא : **בוצד״ק**
בחינה : **'בחי**
'בחינה א' בחי״ב ; בחינה ב : **בחי״א**
בריאה יצירה עשיה : **בי״ע**
בכל מקום, בכמה מקומות : **בכ״מ**
במקום אחד : **במ״א**
במדבר רבה : **במד״ר**
במדרש רבה : **במ״ר**
בר נש : **ב״נ**
(מספר (שם הוי״ה במילוי ההין : **ב״ן**
בספר : **'בס**
בספרא דצניעותא, בסייעתא דשמיא : **בס״ד**
בסוד הכתוב : **בסו״ה**
בריאת העולם : **ב״ע**
'בענף א : **בע״א**
בעזרת השם : **בע״ה**
בעוונותינו הרבים : **בעו״ה**
בעולם הבא : **בעוה״ב**
בעולם הזה : **בעוה״ז**
בעונותינו הרבים : **בעוה״ר**
בעץ החיים : **בעה״ח**
בעל כרחו : **בע״כ**
בעל מנת : **בע״מ**
בערב שבת : **בע״ש**
בערב שבת קודש : **בעש״ק**
בעל תשובה : **בע״ת**
ב' פעמים : **ב״פ**
בפני עצמו : **בפ״ע**
(בראשית א' (זוהר : **בר״א**
(בראשית ב' (זוהר : **בר״ב**
ברכת המזון : **ברהמ״ז**
בראשית רבה : **בר״ר**
בראשי תיבות : **בר״ת**
ב' שלישים, בית שמאי : **ב״ש**

בית שער הכוונות : **בשה״כ**
ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד : **בשכמל״ו**
בתפארת : **בת״ת**

גירסא אחרינא (גרסא אחרת נוסח אחר), ג׳ אלפים, ג׳ אמצעיות : **ג״א**
גולגלתא ועינים : **גו״ע**
(גימטריה (צרופי האותיות ומספרן : **'גי**
ז׳ תיקוני רישא) גולגלתא לבנה, טלא דבדולחא, קרומא דאוירא, רעוא דמצחא, עמר נקא, פקיחו) : **ג״ט קר״ע פ״ח**
דעיינין, חוטמא
גן עדן, גלוי עריות : **ג״ע**
גולגלת עינים אוזן חוטם פה : **ג״ע אח״פ**
ג׳ פעמים, ג׳ פרקים : **ג״פ**
(ג׳ ראשונות (כתר חכמה בינה : **ג״ר**
גזרה שוה : **ג״ש**
ג׳ תחתוניות : **ג״ת**

דף : **'ד**
דבר אחר, דרך אמת : **ד״א**
דברים רבא : **דב״ר**
דברי הימים, דבור המתחיל : **ד״ה**
דהוד וגבורה : **דהו״ג**
(דברי הרב (האריז״ל : **דה״ר**
דכר ונוקבא : **דו״נ**
התבונן הוטב, דייק : **דו״ק**
דפוס זולצבך : **ד״ז**
דברי חכמינו זכרם לברכה : **דחז״ל**
דט׳ ראשונות : **דט״ר**
דכל זה : **דכ״ז**
דלפי זה : **דלפי״ז**
דפוס מנטובה, דרך משל, דיני ממונות, דבר מצוה : **ד״מ**
דיני נפשות, דם נדה : **ד״נ**
דנקודות תגין אותיות : **דנת״א**
דעל כן, דעל כרחך : **דע״כ**
דעשר ספירות : **דע״ס**
דע״ב ס״ג מ״ה ב״ן : **דעסמ״ב**
דפוס ישן : **דפו״י**
דומם צומח חי מדבר : **דצח״מ**
דפוס קרימונה : **ד״ק**
דרכי שלום : **ד״ש**
דברי תורה, דין תורה : **ד״ת**
דעת תפארת יסוד : **דת״י**

השם ירחם עליו : **הי״ע**
האלקי רבינו יצחק : **האר״י**
ה׳ גבורות : **ה״ג**
הלא הוא, שני ההין של שם הוי׳ה : **ה״ה**
הדא הוא דכתיב : **הה״ד**
ה׳ חסדים : **ה״ח**
היה : **'הי**
(הוד יסוד מלכות, (ג׳ אותיות משם אלהי׳ם : **הי״ם**
הוי ליה למימר : **הל״ל**
ה׳ מקיפים, הני מילי : **ה״מ**
הכא נמי : **ה״נ**
הנזכר : **'הנז**
הנזכר לעיל, הנזכר למעלה : **הנ״ל**
הוא סוד : **ה״ס**
הכי פשיטו, ה׳ פעמים, ה׳ פרצופים, הכי פירושו, הברה פשוטה : **ה״פ**
הקדוש : **'הק**

הכי קאמר : **ה״ק**
הקדוש ברוך הוא : **הקב״ה**
הקדמת ספר הזהר : **הקסה״ז**
ה׳ ראשונות, ה׳ ראשונה : **ה״ר**
האלקי רבינו משה קורדובירו : **הרמ״ק**
השם יתברך : **השי״ת**
ה׳ תתאה, ה׳ תחתונות : **ה״ת**
'התפשטות א : **התפ״א**
'התפשטות ב : **התפ״ב**

ואין כאן מקומו : **ואכ״מ**
ואין כאן מקומו להאריך : **ואכמ״ל**
ואם לא כן, ואהבת לרעך כמוך : **ואל״כ**
ובעונותינו הרבים : **ובעוה״ר**
ובשער : **'ובש**
('וגומר (ראה וכו : **'וגו**
(דייק (כמו התבונן היטב, לדייק בשעת העיון ולא בקרוב : **ודו״ק**
ודי למבין : **וד״ל**
ודי לחכימא ברמיזא : **ול״ב**
והמשכיל יבין : **והמ״י**
וזה הדין : **וזה״ד**
וזה לשונו : **וז״ל**
וכן הוא אומר : **וכה״א**
(וכולה, וכולי (כמו וגומר, סימן להמשיך את המאמר או המספר עד הסוף, אף אם אין סופו נזכר בכתב : **'וכו**
ולי נראה : **ול״נ**
ונראה לפי עניות דעתי : **ונלע״ד**
ועל דא : **וע״ד**
ועל דרך זה : **ועד״ז**
ועם כל זה, ועל כל זה : **ועכ״ז**
ו׳ קצוות : **ו״ק**
ושם נסמן : **וש״נ**
ו׳ תחתונות : **ו״ת**
ותיקונים : **'ותי**

זעיר אנפין, זכות אבות, זה אומר : **ז״א**
זכור אותו האיש לטוב : **זאה״ל**
(זה אצל זה, זה אל זה,זה את זה, זה אחר זה (וכן זו : **זא״ז**
זה בזה : **זב״ז**
זמן הזה : **זה״ז**
זה הוא שאמר : **זה״ש**
זעיר ונוקבא : **זו״ן**
זה לשונו, זכרו (זכרונו) לברכה : **ז״ל**
זה לזה : **זל״ז**
זהר חדש : **ז״ח**
ז׳ כוכבי לכת : **זכ״ל**
זה למטה מזה, זה למעלה מזה : **זלמ״ז**
ז׳ מלכים : **ז״מ**
זה מזה : **זמ״ז**
(סדר ששת סדרי המשנה (זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, טהרות : **זמ״ן נק״ט**
זה סוד : **ז״ס**
זה ענין : **ז״ע**
זקני עם ישראל : **זעה״א**
זה אל זה : **זא״ז**
ז׳ פעמים : **ז״פ**
זכר צדיק לברכה : **זצ״ל**
זרע קודש, זקף קטן : **ז״ק**
זה שכתב, זה שאמר : **ז״ש**

ז׳ תחתונות : **ז״ת**
זה תוך זה, זה תחת זה : **זת״ז**
זקני תלמידי חכמים : **זת״ח**

חלק, חדש : **'ח**
חלק א׳, חכמים אוסרים, חד אמר : **ח״א**
חלק ב׳, חכמה בינה : **ח״ב**
חכמה בינה דעת : **חב״ד**
חכמה בינה תפארת מלכות : **חבת״ם**
חלק ג׳ , חלופי גרסאות : **ח״ג**
'חלק ד : **ח״ד**
חסד דין רחמים : **חד״ר**
'חלק ה׳, חלול ה : **ח״ה**
חלול השם : **חה״ש**
חול המועד : **חה״מ**
חלק ו׳, חסר ואו, חס ושלום : **ח״ו**
חסדים וגבורות : **חו״ג**
חוקר ודורש, חלב ודבש : **חו״ד**
חול המועד : **חוה״מ**
חול המועד סוכות : **חוהמ״ס**
חול המועד פסח : **חוהמ״פ**
חוץ לארץ : **חו״ל , ח״ל**
חלק ז׳ , חדש זה : **ח״ז**
חכמינו זכרם לברכה : **חז״ל**
חכמה חסד נצח : **חח״ן**
(חלק י״א (ועל דרך זה : **חי״א**
חכמים אומרים : **חכ״א**
חלק לעולם הבא : **חל״ה**
חנוכת הבית : **חנ״ה**
(שבעת כוכבי לכת (חמה, נגה, כוכב, לבנה, שבתאי, צדק, מאדים : **חנכ״ל שצ״ם**
חכמה סתימא : **ח״ס**
חיי עולם, חתימת עדים : **ח״ע**
חיי עולם הבא : **חע״ה**
חצי שעה, חלול שבת : **ח״ש**
חרש שוטה וקטן : **חש״ו**
חולם שורק חיריק : **חש״ח**

טור א׳ , טעם אחר : **ט״א**
טוב ורע : **טו״ר**
טומאת מת, טעמא מאי, טעמי מקרא : **ט״מ**
טעמים נקודות תגין אותיות : **טנת״א**
ט׳ ספירות : **ט״ס**
ט׳ ראשונות : **ט״ר**
י״ב המזלות (טלה, שור, תאומים, סרטן, אריה, בתולה, מאזנים, עקרב, קשת, גדי, דלי, : **טש״ת סא״ב מע״ק גד״ד**
(דגים
ט׳ תחתונות : **ט״ת**

יש אומרים, יש אוסרים, יראא אלהי׳ם, ירחמהו האי׳ל : **י״א**
ישוב ארץ ישראל : **יא״י**
יש אם למקרא, יש אם למסורת, יזכרם אלהי׳ם לטובה : **יא״ל**
יש גורסין, יין גפן, מספר : **י״ג**
יש דורשים : **י״ד**
ב׳ אותיות הראשונות משם הוי׳ה : **י״ה**
ג׳ מלואים של שם הוי׳ה יודין, ההין, אלפין : **יה״א**
יום הכפורים : **יה״כ , יוהכ״פ**
יהי רצון : **יה״ר**
יום כפור : **יו״כ**
ימין ושמאל : **יו״ש**

יחידה חיה נשמה רוח נפש : **יחנר״ן**
יצר טוב, יש טעם, יום טוב : **י״ט**
יום טוב : **יו״ט**
יתברך ויתעלה לעולם אמן : **יול״א**
יש טעם לדבר : **יט״ל**
רמז על יחוד הוי׳ה ואדנ׳י : **י״י**
יברכך יאר ישא : **יי״י**
יום כפור קטן : **יכ״ק**
יש לומר : **י״ל**
יש מפרשים, יש מקומות, יציאת מצרים : **י״מ**
י׳ ספירות, יש ספרים, יש סוברים : **י״ס**
יש ספרים גורסים : **יס״ג**
יצר הטוב : **יצה״ט**
יצר הרע : **יצה״ר**
ימין שמאל אמצע : **יש״א**
ישראל סבא ותבונה : **ישסו״ת**
יתברך, יתעלה : **'ית**
יתברך שמו : **ית״ש**

כבוד : **'כ**
כי אם, כל אחד, כך אמרו, כתוב אחד, כלל אחד : **כ״א**
כתוב אחד אומר : **כא״א**
כל אחד ואחד, כל איש ואיש : **כאו״א**
כל אומה ולשון : **כאו״ל**
כך אמרו חכמינו זכרם לברכה : **כאחז״ל**
אותיות התורה : **כ״ב**
כהן גדול : **כ״ג**
כדי דבור, כל דבר, כך דרשו : **כ״ד**
כמה דאת אמר, כדא דאת אמרת : **כד״א**
כדרך שאמרו : **כד״ש**
כתוב הכא : **כ״ה**
כן הוא אמר : **כה״א**
כהן גדול, כהאי גוונא : **כה״ג**
כל המוסיף גורע : **כהמ״ג**
כם היא נוסחת : **כה״ן**
כתבי הקודש : **כה״ק**
(לאמור ׃ על הקורא לגמור כל הפסוק או המאמר, שהובא רק חלק ממנו) : **כו׳ , וכו׳ , וכולה**
כך וכך : **כו״כ**
כלל ופרט : **כו״פ**
כלל ופרט וכלל : **כופו״כ**
כל זה, כל זמן, כף זכות, כלי זיין : **כ״ז**
כלי חיצון, כתר חכמה : **כ״ח**
כתר חכמה בינה : **כח״ב**
כתר חכמה בינה דעת : **כחב״ד**
כתר חכמה בינה תפארת ומלכות : **כח״ב תו״מ**
כנסת ישראל, כתב יד, כן ירבו : **כ״י**
כל כך, כמו כן, כתוב כאן : **כ״כ**
כלי זיין : **כל״ז**
כהן לוי ישראל : **כל״י**
כל מה, כל מקום, כן מצאתי, כן משמע, כן מוכח : **כ״מ**
כמה דאת אמרת : **כמד״א**
כמו שכתוב : **כמו״ש**
כמו שאתה אומר : **כמש״א**
כמו שאמר הכתוב : **כמש״ה**
כן נאמר, כן נראה : **כ״נ**
כנסת הגדולה : **כנה״ג**
כנזכר : **'כנז**
כנסת ישראל : **כנ״י**

כנזכר לעיל, כן נראה לי : **כנ״ל**
כן נראה לפי עניות דעתי : **כנלע״ד**
כסא הכבוד : **כסה״כ**
כולי עלמא, כתר עליון : **כ״ע**
כלי פנימי, כל פנים, כך פרשו : **כ״פ**
כן צריך לומר, כן צריך לאמור, - להיות-לבאר : **כצ״ל**
כלי קודש : **כ״ק**
כל שכן, כבוד שמו, כל שעה, כבוד שבת : **כ״ש**
כללו של דבר : **כש״ד**
כל שכן : **כש״כ**
כל שעה ושעה, כל שנה ושנה : **כשו״ש**
כתר שם טוב : **כש״ט**
כמו שכתבתי שם : **כש״ש**
כתר תורה : **כ״ת**
כתבי הקודש : **כתה״ק**
כתקון חכמינו זכרם לברכה : **כתחז״ל**

לשון אחר : **ל״א**
לא אמרו אלה : **לא״א**
(מספר (גימטריה : **ל״ב**
ל״ב נתיבות החכמה : **לבנ״ה**
לא גרסינן, לשון גמרא : **ל״ג**
לאו דוקא, לפי דעת, לא דמי : **ל״ד**
לדעת אחרים, לדבר אחר : **לד״א**
לדברי הכל : **לד״ה**
לבנת הספיר, למען השם : **ל״ה**
לחם הפנים : **לה״פ**
לפני ולפנים **לו״ל**
לשון זכר : **ל״ז**
לזכר עולם יהי צדיק : **לזעי״צ**
לא כתוב, לא כן : **ל״כ**
לכל אחד ואחד : **לכאו״א**
לכן נראה לי : **לנ״ל**
לכולי עלמא : **לכ״ע**
לא כל שכן : **לכ״ש**
לא מצאתי : **ל״מ**
למה הדבר דומה : **למה״ד**
לי נראה, לשון נקבה : **ל״נ**
לכן נראה לי : **לנ״ל**
לעת עתה : **לע״ע**
לע״ב ס״ג מ״ה ב״ן : **לעסמ״ב**
לעתיד לבוא : **לעת״ל**
לפרט גדול : **לפ״ג**
לפנים משורת הדין : **לפמש״ה**
לפי ענינו : **לפ״ע**
לפי עניות דעתי : **לפע״ד**
לפרט קטן : **לפ״ק**
לפי שעה : **לפ״ש**
לא צריך : **ל״צ**
לא שנו, לא שנא, לא שייך, ליל שמורים : **ל״ש**
לשון הרע : **לשה״ר**
לשם שמים : **לש״ש**
לא תעשה : **ל״ת**

מקום אחר, מקום אחד, מדרש אגדה, מלכים א׳ , מים אחרונים, מנהג אבותינו : **מ״א**
מאור הגדול, מאור הגולה : **מאה״ג**

מאמר רבותינו זכרם לברכה : **מארז״ל**
שם מ״ב אותיות, מה בכך, מתן בסתר : **מ״ב**
מיתת בית דין, משיח בן דוד : **מב״ד**
מלך בשר ודם, מתנת בשר ודם: **מב״ו**
מבוא שערים : **מבו״ש**
משיח בן דוד : **מב״י**
מחזור גדול (כ״א שנים), מסורה גדולה, מלת גוף : **מ״ג**
מצוה גוררת מצוה : **מג״מ**
מיין דוכרין, מאן דאמר, מאי דכתיב, מי דמי, מה דעתך, מי דבש : **מ״ד**
מאן דאמר, משום דרכי אמורי : **מד״א**
מדת הדין : **מדה״ר**
מדרש הנעלם : **מדה״נ**
מדת הרחמים : **מדה״ר**
מפני דרכי שלום : **מד״ש**
מספר הוי״ה במילוי אלפין, משום הכי, מלך העולם, מלאך המות : **מ״ה**
מדת הדין : **מה״ד**
מה היה ליה למימר : **מהל״ל**
מלאך המות, מלך המשיח, מנא הני מילי : **מה״מ**
מדרש הנעלם : **מה״נ**
מלאכי השרת : **מה״ש**
מוציא לאור : **מו״ל**
מטי ולא מטי : **מול״מ**
מעלה ומטה, משא ומתן, מגע ומשא : **מו״מ**
מוחא סתימאה : **מו״ס**
מוצאי יום טוב : **מוצי״ט**
מוצאי שבת קודש : **מוצש״ק**
מוצאי שבת : **מו״ש**
'משנה ז : **מ״ז**
מאמר חכמינו זכרם לברכה : **מחז״ל**
מקח טעות : **מ״ט**
שם מלאך : **מטטרו״ן**
ב׳ אותיות משם אלהי״ם : **מ״י**
מכל שכן : **מכ״ש**
מנא לן : **מ״ל**
משל למה הדבר דומה : **מלה״ד**
מלאכי השרת : **מלה״ש**
מצות לא תעשה, מסיח לפי תומו : **מל״ת**
מכל מקום, מארי מתניתין, מארי מתיבתא, מאי משמע, מראה מקום, מת מצוה, משנה מקום : **מ״מ**
מלך מלכי המלכים : **ממ״ה**
ממה נפשך : **ממ״ן**
מיין נוקבין : **מ״ן**
? מאי נפקא מינה : **מנ״מ**
מדת סדום, מר סבר, מוחא סתימאה : **מ״ס**
מסורת הזהר : **מסה״ז**
מצות עשה, מראית עין, מצות ערוב : **מ״ע**
מעלה הכתוב : **מע״ה**
מעשים טובים : **מע״ט**
(מעת לעת (יום שלם : **מעל״ע**
מפתח הענינים : **מפה״ע**
משיח צדק : **מ״צ**
שם הוי״ה באותיות א״ת ב״ש : **מצפ״ץ**
(מהדורא קמא (בע״ח : **מ״ק**
משה רבינו עליו השלום : **מרע״ה**
מאמרי רשב״י : **מרשב״י**
מה שכתוב, מאי שנה : **מ״ש**
מה שאין כן : **משא״כ**
מה שכתוב כאן : **מש״כ**
משנה תורה, מתן תורה : **מ״ת**

מה תלמוד לומר : **מת״ל**

נוסחא אחרינא, נביאים אחרונים : **נ״א**
נאמר כאן : **נא״כ**
נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים : **נג״ע ר״ע**
נגמר הדין : **נגה״ד**
נראה דצריך לומר : **נדצ״ל**
נמי הכי, נר הבדלה, נצח הוד : **נ״ה**
נצח הוד יסוד : **נה״י**
נצח הוד יסוד מלכות : **נהי״מ**
נע ונד, נעשה ונשמע : **נו״נ**
נוקבא : **'נוק**
נדוי חרם שמתא : **נח״ש**
נראה לי : **נ״ל**
נפקא מינה : **נ״מ**
נח נפש : **נ״נ**
נוקבי עינים, נשמתו עדן, נוחו עדן : **נ״ע**
נחמת ציון : **נ״צ**
נקרא : **'נק**
נפש רוח, נחת רוח, נביאים ראשונים : **נ״ר**
נפש רוח נשמה : **נר״ן**
נפש רוח נשמה חיה יחידה : **נר״ן ח״י** , **נרנח״י**
נ׳ שערי בינה : **נש״ב**
נקודות תגין אותיות : **נת״א**

נוסחא אחרינא, נביאים אחרונים : **נ״א**
נאמר כאן : **נא״כ**
נפילים גבורים ענקים רפאים עמלקים : **נג״ע ר״ע**
נגמר הדין : **נגה״ד**
נראה דצריך לומר : **נדצ״ל**
נמי הכי, נר הבדלה, נצח הוד : **נ״ה**
נצח הוד יסוד : **נה״י**
נצח הוד יסוד מלכות : **נהי״מ**
נע ונד, נעשה ונשמע : **נו״נ**
נוקבא : **'נוק**
נדוי חרם שמתא : **נח״ש**
נראה לי : **נ״ל**
נפקא מינה : **נ״מ**
נח נפש : **נ״נ**
נוקבי עינים, נשמתו עדן, נוחו עדן : **נ״ע**
נחמת ציון : **נ״צ**
נקרא : **'נק**
נפש רוח, נחת רוח, נביאים ראשונים : **נ״ר**
נפש רוח נשמה : **נר״ן**
נפש רוח נשמה חיה יחידה : **נר״ן ח״י** , **נרנח״י**
נ׳ שערי בינה : **נש״ב**
נקודות תגין אותיות : **נת״א**

ספרים אחרים, סטרא אחרא, סתרי אותיות : **ס״א**
סימן ברכה : **ס״ב**
הוי״ה במילוי יודין ואלף בואו), סנהדרין גדולה) : **ס״ג**
סוף דבר, סלקא דעתך, ספרא דצניעותא : **ס״ד**
סלקא דעתך אמינא : **סד״א**
ספרא דצניעותא : **סד״צ**
סוד הכתוב : **סו״ה**
סיבה ומסובב : **סו״מ**

סוף סוף : **סו״ס**
סימן : **'סי**
ספרים ישנים, ספר ישן, סימן יפה, ספר יצירה : **ס״י**
סח לי, סבירה ליה : **ס״ל**
סטרא מסאבותא : **ס״מ**
סכנת נפשות : **ס״נ**
סדר עבודה : **ס״ע**
סוף פסוק : **ס״פ**
ספרא דצניעותא : **ספ״ד**
סבר פנים יפות : **ספ״י**
ספירה : **'ספי**
ספר תורה, סתרי תורה, סוף תיבה : **ס״ת**

עיין : **'ע**
ענף א׳, עמוד א׳, ענין אחר, על אודות : **ע״א**
על אחת כמה וכמה : **עאכו״כ**
הוי״ה במילוי יודין) , שם ע״ב) : **ע״ב**
עור בשר גידין עצמות מוחא : **עבגע״מ**
ענף ג׳ , עבודת גלולים, על גב : **ע״ג**
על דבר, על דרך, על דעת : **ע״ד**
על דרך הכתוב, על דרך האמת - האמור : **עד״ה**
על דרך זה : **עד״ז**
על דרך משל : **עד״מ**
על דרך רמז : **עד״ר**
עליו השלום, עשרת הדברים, עם הארץ, עין הרע, עבד ה׳ , עם הכולל : **ע״ה**
עולם הבא : **עה״ב**
עולם הזה : **עה״ז**
עץ החיים : **עה״ח**
עין הרע : **עה״ר**
עליו השלום : **עה״ש**
עובדי אלילים : **עו״א**
עולם הבא : **עוה״ב**
עולם הזה : **עוה״ז**
עול מלכות שמים : **עומ״ש**
עתיק ונוקבא : **עו״נ**
עבודה זרה, על זה, עם זה, עבר זמנו : **ע״ז**
עץ חיים : **ע״ח**
על טעם, עצה טובה, עין טובה : **ע״ט**
עיין, עילאין : **'עי**
על ידי, על יד : **ע״י**
על ידי אחרים : **עי״א**
עיר הקדש : **עיה״ק**
ערב יום טוב : **עיו״ט**
ערב יום כפור : **עיו״כ**
על ידי זה : **עי״ז**
עבור יניקה מוחין : **עי״מ**
עיר קדשנו תבנה ותכונן : **עיקת״ו**
על כן, עד כאן, עד כמה, עבודת כוכבים, עבד כנעני : **ע״כ**
על כל אחד ואחד, עם כל איש ואיש : **עכאו״א**
עד כאן דבריו : **עכ״ד**
עם כל זה : **עכ״ז**
עבודת כוכבים ומזלות : **עכו״ם**
עד כאן לשונו : **עכ״ל**
על כל פנים : **עכ״פ**
עיין לעיל : **ע״ל**
על מנת, על משקל, עשר מאמרות, על מה, על מחצה, עשר מכות : **ע״מ**
עמודא דאמצעיתא : **עמוד״א**

עיין מה שכתבתי, עד מאה שנים, עול מלכות שמים : **עמ״ש**
עקודים נקודים ברודים : **ענ״ב**
עשר ספירות, על סמך : **ע״ס**
ע״ב ס״ג מ״ה ב״ן : **עמס״ב**
עיין עמוד : **ע״ע**
עובדי עבודה זרה : **עע״ז**
עובדי עבודת כוכבים ומזלות : **עעכו״ם**
על פי : **ע״פ**
עץ הדעת : **עצה״ד**
על צד היותר טוב : **עצהי״ט**
עתיקא קדישה : **ע״ק**
ערב רב : **ע״ר**
ערב ראש השנה : **ער״ה**
ערב ראש חדש : **ער״ח**
עיין שם, ערב שבת, על שלחן : **ע״ש**
עד שיבוא אליהו : **עש״א**
עיין שם היטב : **עש״ה**
על שום מה : **עש״מ**
ערוב תחומים, על תנאי : **ע״ת**

פרק א׳ , פעם אחת, פרוש אחר : **פ״א**
פנים אל פנים, פה אל פה, פעם אחר פעם : **פא״פ**
'פרק ב : **פ״ב**
פנים באחור : **פב״א**
פנים בפנים : **פב״פ**
'פרק ג : **פ״ג**
'פסק דין , פרק ד : **פ״ד**
פדיון הבן : **פד״ה , פדה״ב**
פנים ואחור : **פו״א**
פנימיות וחיצוניות : **פו״ח**
פרט וכלל: **פו״כ**
פריה ורביה : **פו״ר**
פירוש : **'פי**
פושעי ישראל, פועל יוצא : **פ״י**
פלוני : **'פלו**
פתיחה לחכמת הקבלה : **פלחה״ק** , **פלח״ק**
פנים מאירות : **פמ״א**
פמו״מ : פנים מאירות ומסבירות
פנים מסבירות : **פמ״ס**
פקוח נפש, פדיון נפש : **פ״נ**
פסק דין : **פס״ד**
פרי עץ חיים : **פע״ח**
פתחון פה : **פ״פ**
פרק קמא, פורים קטן, פרט קטן : **פ״ק**
פרקי רבי אליעזר : **פר״א**
פשט רמז דרש סוד : **פרד״ס**
פסח שני, פרשת שקלים, פדיון שבויים : **פ״ש**

קדוש, קמא, קהל, קטן : **'ק**
קונטרס אחרון : **ק״א**
קודשא בריך הוא : **קב״ה**
קודשא בריך הוא ושכינתיה : **קבו״ש**
קריאת המגילה : **קה״מ**
קדש הקדשים : **קה״ק**
קהלת רבה : **קה״ר**

קריאת התורה : **קה״ת**
קל וחומר : **ק״ו , קו״ח**
קוצו של יוד : **קוש״י**
קדם כל דבר : **קכ״ד**
קליפות : **'קלי**
קא משמע לן : **קמ״ל**
קרבן פסח : **ק״פ**
קדש קדשים, קדשים קלים : **ק״ק**
קדוש קדוש קדוש : **קק״ק**
קריאת שמע, קבלת שבת : **ק״ש**

רבי אבא, רבי אלעזר : **ר״א**
ראש בית דין : **ראב״ד**
ריש גלותא : **ר״ג**
רישא דלא אתידע : **רדל״א**
ראש השנה : **ר״ה**
רשות היחיד : **רה״י**
רוח הקדש : **רה״ק**
רשות הרבים : **רה״ר**
ראש חודש : **ר״ח**
ר׳ חיים וויטאל : **רח״ו**
רבי יהודה, רבי יצחק, רבי יוסי : **ר״י**
(מספר (גימטריה : **ריו״**
רחמנא לישזבן, רחמנא ליצלן, ראיה לדבר, רצוני לומר : **ר״ל**
ראש מתיבתא, רעיא מהימנא, ריש מתיבתא : **ר״מ**
(מספר (גימטריה : **רמ״ח**
רבי משה קורדובירו : **רמ״ק**
רעיא מהימנא : **רע״מ**
(מספר (גימטריה : **רפ״ח**
ר׳ שמעון בר יוחאי : **רשב״י**
רבי שמואל ויטאל : **רש״ו**
ראיה, שמיעה, ריח, דבור : **רשר״ד**
ראשי תיבות : **ר״ת**
ראש תוך סוף : **רת״ס**

שורה, שעה : **'ש**
'שמואל א׳ , שליש אמצעי, שליש א : **ש״א**
'שמואל ב׳ , שער ב : **ש״ב**
שליח בית דין : **שב״ד**
שמחת בית השואבה : **שב״ה**
שבירת כלים : **שבי״כ**
'שער ג׳ , שיעור ג : **ש״ג**
של גן עדן : **שג״ע**
שיר השירים : **שה״ש**
שיר השירים רבה : **שהש״ר**
שב ואל תעשה : **שוא״ת**
שבת ויום טוב : **שוי״ט**
ששון ושמחה : **שו״ש**
שאלות ותשובות : **שו״ת**
שנאת חנם, שבת חנכה : **ש״ח**
(שער י״א (וכן על דרך זה : **שי״א**
שיש לאמר, שיש לברך : **שי״ל**
(מספר (גימטריה : **ש״כ**
שכל אחד : **שכ״א**
שכל אחד ואחד : **שכאו״א**
שער מאמרי רבי שמעון בר יוחאי : **שמרשב״י**

שם נסמן : **ש״נ**
שורש נשמה גוף לבוש היכל : **שנגל״ה**
ד׳ חיות המרכבה) שור נשר אריה אדם) : **שנא״ן**
(מספר (גימטריה : **שס״ה**
שליש עליון, שמנה עשרה, שמיני עצרת : **ש״ע**
שער הכוונות : **שעה״כ**
שליח צבור : **ש״צ**
ז׳ כוכבי לכת) שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה) : **שצ״ם חנכ״ל**
שלוש רגלים, שם רע : **ש״ר**
שם שמים : **ש״ש**
שמחת תורה, שליש תחתון : **ש״ת**

תרגום אונקלוס, תרוץ אחד : **ת״א**
תהלים איוב משלי : **תא״מ**
תיקונא דיקנא : **ת״ד**
תפלת הדרך : **תה״ד**
תהומא רבא : **תה״ר**
תפלת השחר : **תה״ש**
תם ונשלם : **ת״ו**
תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן : **תובב״א**
תם ונשלם ברוך ה׳ לעולם : **תובי״ל**
תורתנו הקדושה : **תוה״ק**
תפארת ומלכות, תרומות ומעשרות, תיכף ומיד : **תו״מ**
תם ונשלם שבח לא״ל בורא עולם : **ת״ו שלב״ע**
תורה שבכתב : **תושב״כ**
תורה שבעל פה : **תשבע״פ**
תקוני זהר : **ת״ז**
תא חזי, תקונים חדשים, תלמיד חכם : **ת״ח**
תחית המתים : **תחה״מ**
תלת כלילן בתלת : **תכ״ב**
תוך כדי דבור : **תכ״ד**
תורת כהנים : **תכ״ה**
תלמוד לומר, תרי לישני (שתי נוסחאות), תהלה לא׳ל : **ת״ל**
תפלת מנחה : **ת״מ**
תלמוד עשר ספירות : **תע״ס**
תפלת ערבית : **ת״ע**
תקוני זהר : **תק״ז**
מספר (גימטריה) תרי״ג מצוות : **תרי״ג**
תפלת שחרית, תא שמע : **ת״ש**
תפילין של יד : **תש״י**
תפילין של ראש : **תש״ר**
תפארת : **ת״ת**

<u>תנאים ואמוראים</u>

1. אבוה דשמואל -- אמורא, דור 1, חי בבבל
2. אבטליון -- תנא מהזוגות, דור 6, חי בארץ ישראל
3. אביי -- אמורא, דור 4, חי בבבל
4. אבימי בריה דרבי אבהו -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
5. אמימר -- אמורא, דור 6, חי בבבל
6. אנטיגנוס איש סוכו -- תנא מהזוגות, דור 2, חי בארץ ישראל

7. בן בג בג- תנא מדורו של הלל, גר.
8. בן הא הא- תנא מדורו של הלל, גר.
9. בן זומא- תנא.
10. בן עזאי-- תנא.
11. בר קפרא -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל

12. הלל הבבלי (הזקן) -- תנא מהזוגות, דור 7, חי בארץ ישראל
13. חייא בר רב -- אמורא, דור 2, חי בבבל
14. רבי חנינא בן אחי רבי יהושע -- תנא, דור 3, חי בבבל

15. יהודה בן טבאי -- תנא מהזוגות, דור 5, חי בארץ ישראל
16. יהושע בן פרחיה -- תנא מהזוגות, דור 4, חי בארץ ישראל
17. יוסי בן יוחנן -- תנא מהזוגות, דור 3, חי בארץ ישראל
18. יוסי בן יועזר -- תנא מהזוגות, דור 3, חי בארץ ישראל

19. לוי -- אמורא, דור 1, חי בבבל
20. מר בר רב אשי -- אמורא, דור 7, חי בבבל
21. מר זוטרא בריה דרב מרי -- אמורא, דור 6, חי בבבל
22. מר זוטרא בריה דרב נחמן -- אמורא, דור 3, חי בבבל
23. מר זוטרא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
24. מר זוטרא -- אמורא, דור 6, חי בבבל
25. מר עוקבא -- אמורא, דור 1, חי בבבל
26. מרימר -- אמורא, דור 6, חי בבבל

27. ניתאי הארבלי -- תנא מהזוגות, דור 4, חי בארץ ישראל
28. עולא -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
29. עקביא בן מהללאל-- תנא

30. קרנא -- אמורא, דור 1, חי בבבל

31. רב אדא בר אהבה -- אמורא, דור 1, חי בבבל
32. רב אדא בר מניומי -- אמורא, דור 7, חי בבבל
33. רב אחא בר הונא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
34. רב אחא בר יעקב -- אמורא, דור 3, חי בבבל
35. רב אחא בריה דרב איקא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
36. רב אחא בריה דרבא -- אמורא, דור 6, חי בבבל
37. רב אידי בר אבין -- אמורא, דור 4, חי בבבל
38. רב אידי בר אבין -- אמורא, דור 7, חי בבבל
39. רב אידי בר מתנה -- אמורא, דור 5, חי בבבל
40. רב אסי דהוצל -- אמורא, דור 1, חי בבבל
41. רב אשי -- אמורא, דור 6, חי בבבל
42. רב ביבי בר אביי -- אמורא, דור 5, חי בבבל
43. רב גביה מבי כתיל -- אמורא, דור 6, חי בבבל
44. רב דימי מנהרדעא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
45. רב הונא בר חייא -- אמורא, דור 3, חי בבבל

46. רב הונא בר מנוח -- אמורא, דור 5, חי בבבל
47. רב הונא בריה דרב יהושע -- אמורא, דור 5, חי בבבל
48. רב הונא בריה דרב ירמיה -- אמורא, דור 2, חי בבבל
49. רב הונא רבא -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
50. רב הונא -- אמורא, דור 2, חי בבבל
51. רב המנונא -- אמורא, דור 2, חי בבבל
52. רב זביד מנהרדעא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
53. רב זביד -- אמורא, דור 5, חי בבבל
54. רב חייא בר אשי -- אמורא, דור 2, חי בבבל
55. רב חייא בר יוסף -- אמורא, דור 2, חי בבבל
56. רב חמא מנהרדעא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
57. רב חנן מנהרדעא -- אמורא, דור 1, חי בבבל
58. רב חסדא -- אמורא, דור 2, חי בבבל
59. רב יהודה -- אמורא, דור 2, חי בבבל
60. רב יוסף בר חמא -- אמורא, דור 3, חי בבבל
61. רב יוסף -- אמורא, דור 3, חי בבבל
62. רב יחזקאל -- אמורא, דור 1, חי בבבל
63. רב יצחק אבדימי -- אמורא, דור 4, חי בבבל
64. רב יצחק בריה דרב יהודה -- אמורא, דור 3, חי בבבל
65. רב ירמיה בר אבא -- אמורא, דור 2, חי בבבל
66. רב כהנא -- אמורא, דור 1, חי בבבל
67. רב כהנא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
68. רב כהנא -- אמורא, דור 6, חי בבבל
69. רב לוי -- אמורא, דור 1, חי בבבל
70. רב מנשיא -- אמורא, דור 1, חי בבבל
71. רב מרי -- אמורא, דור 5, חי בבבל
72. רב משרשיא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
73. רב מתנה -- אמורא, דור 2, חי בבבל
74. רב מתנה -- אמורא, דור 4, חי בבבל
75. רב נחמן בר יעקב -- אמורא, דור 3, חי בבבל
76. רב נחמן בר יצחק -- אמורא, דור 4, חי בבבל
77. רב נחמן בר רב הונא -- אמורא, דור 7, חי בבבל
78. רב נחמן -- אמורא, דור 2, חי בבבל (צ"ע שהרי סתם "רב נחמן" הוא רב נחמן בר יעקב - עי' תוס' עירובין מג: ד"ה יתיב רב, ועוד)
79. רב סמא בריה דרבא -- אמורא, דור 7, חי בבבל
80. רב עינא -- אמורא, דור 2, חי בבבל
81. רב עמרם -- אמורא, דור 3, חי בבבל
82. רב פפא בר שמואל -- אמורא, דור 4, חי בבבל
83. רב פפא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
84. רב רחומי -- אמורא, דור 7, חי בבבל
85. רב שילא -- אמורא, דור 1, חי בבבל
86. רב שימי מנהרדעא -- אמורא, דור 5, חי בבבל
87. רב שישא בריה דרב אידי -- אמורא, דור 5, חי בבבל
88. רב ששת -- אמורא, דור 3, חי בבבל
89. רב -- אמורא, דור 1, חי בבבל
90. רבא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
91. רבה בר אבוה -- אמורא, דור 1, חי בבבל
92. רבה בר אבוה -- אמורא, דור 2, חי בבבל
93. רבה בר עולא -- אמורא, דור 4, חי בבבל
94. רבה בר רב הונא -- אמורא, דור 3, חי בבבל
95. רבה תוספאה -- אמורא, דור 7, חי בבבל
96. רבה -- אמורא, דור 3, חי בבבל
97. רבי אבא בר ממל -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
98. רבי אבא דמן עכו -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
99. רבי אבדימי דמן חיפה -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
100. רבי אבדימי דציפורין -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
101. רבי אבהו -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
102. רבי אושעיא בר שמאי -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
103. רבי אחא בר יצחק -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל

104. רבי אחא -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
105. רבי אליא -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
106. רבי אליעזר בן יעקב -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
107. רבי אליעזר ברבי יוסי -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
108. רבי אליעזר -- תנא, דור 2, חי בארץ ישראל
109. רבי אלעזר -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל (= רבי אלעזר בן פדת)
110. רבי אלעזר בן עזריה-- תנא, חי בארץ ישראל.
111. רבי אלעזר בן ערך -- תנא, דור 2, חי בארץ ישראל
112. רבי אלעזר בן שמוע -- תנא, דור ?, חי בארץ ישראל
113. רבי אמי -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
114. רבי אסי -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
115. רבי אפס -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
116. רבי הושעיא -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
117. רבי זירא -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
118. רבי חגי -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
119. רבי חזקיה ברבי חייא -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
120. רבי חייא בר אבא -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
121. רבי חייא בר רב -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
122. רבי חייא דציפורין -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
123. רבי חייא -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
124. רבי חלפתא -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
125. רבי חנינא בן דוסא -- תנא, דור 1, חי בארץ ישראל
126. רבי חנינא בן חכינאי-- תנא, תנא מעשרת הרוגי מלכות.
127. רבי חנינא בן תרדיון -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
128. רבי חנינא דציפורין -- אמורא, דור 6, חי בארץ ישראל
129. רבי חנינא -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
130. רבי חנינא סגן הכהנים תנא, דור 1, חי בארץ ישראל.
131. רבי טרפון -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
132. רבי יאשיה -- תנא, דור 4, חי בבבל
133. רבי יהודה בן בתירה -- תנא, דור 1, חי בבבל
134. רבי יהודה הנשיא -- תנא, דור 5, חי בארץ ישראל
135. רבי יהודה נשיאה -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
136. רבי יהודה -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
137. רבי יהושע בן לוי -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
138. רבי יהושע בן קרחה -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
139. רבי יהושע -- תנא, דור 2, חי בארץ ישראל (= רבי יהושע בן חנניה)
140. רבי יודן אבוי דרבי מתניה -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
141. רבי יוחנן בן נורי -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
142. רבי יוחנן הסנדלר -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
143. רבי יוחנן -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
144. רבי יונה -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
145. רבי יונתן -- תנא, דור 4, חי בבבל
146. רבי יוסי בן קסמא -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
147. רבי יוסי בר חנינא -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
148. רבי יוסי ברבי בון -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
149. רבי יוסי הגלילי -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
150. רבי יוסי -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
151. רבי יוסי -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
152. רבי יוסי -- אמורא, דור 7, חי בבבל
153. רבי יוסי -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
154. רבי ינאי -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
155. רבי יעקב בר אחא -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
156. רבי יעקב בר אידי -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
157. רבי יצחק בן אלעזר -- אמורא, דור 4, חי בארץ ישראל
158. רבי יצחק בר נחמן -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
159. רבי יצחק נפחא -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
160. רבי ירמיה -- אמורא, דור 3, חי בארץ ישראל
161. רבי ישמעאל -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
162. רבי לויטס איש יבנה-- תנא, דור 3, חי ביבנה בארץ ישראל.

163. רבי מאיר -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
164. רבי מנא -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
165. רבי מתיא -- תנא, דור 3, חי בבבל
166. רבי מתניה -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
167. רבי נחמיה -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל
168. רבי נתן -- תנא, דור 4, חי בבבל
169. רבי עקיבא -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
170. רבי פנחס בן יאיר -- תנא, דור 5, חי בארץ ישראל
171. רבי פנחס בר חמא -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
172. רבי שמואל בר נחמן -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
173. רבי שמלאי -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
174. רבי שמעון בן פזי -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל
175. רבי שמעון ברבי יוסי בר בון -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
176. רבי שמעון -- תנא, דור 4, חי בארץ ישראל (= רבי שמעון בן יוחאי)
177. רבי תנחום בר אבא -- אמורא, דור 5, חי בארץ ישראל
178. רבינא בר הונא -- אמורא, דור 7, חי בבבל
179. רבינא -- אמורא, דור 6, חי בבבל
180. רבן גמליאל -- אמורא, דור 1, חי בארץ ישראל
181. רבן גמליאל הזקן -- תנא, דור 1, חי בארץ ישראל
182. רבן גמליאל ברבן שמעון -- תנא, דור 2, חי בארץ ישראל
183. רבן יוחנן בן זכאי -- תנא, דור 1, חי בארץ ישראל
184. רבן שמעון בן גמליאל -- תנא, דור 1, חי בארץ ישראל
185. רבן שמעון בן גמליאל -- תנא, דור 3, חי בארץ ישראל
186. ריש לקיש -- אמורא, דור 2, חי בארץ ישראל (= רבי שמעון בן לקיש)
187. רפרם בר פפא -- אמורא, דור 6, חי בבבל
188. רפרם -- אמורא, דור 7, חי בבבל